

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РАДА З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ, АСПИРАНТІВ, МОЛОДИХ УЧЕНИХ**

ДЕБЮТ

Збірник тез доповідей студентів

**ФАКУЛЬТЕТУ ІНОЗЕМНИХ МОВ
МАРІУПОЛЬ**

МАРІУПОЛЬ – 2017

ББК 94я43
УДК 08(063)

Дебют. Збірник тез доповідей студентів факультету іноземних мов за результатами участі у Декаді студентської науки – 2017 / За заг. ред. д.політ.н., проф. К.В. Балабанова, к.е.н., проф. О.В. Булатової. – Маріуполь, 2017. – 349 с.

Редакційна колегія:

к.філол.н., доц. Павленко О.Г., д.п.н., проф. Соколова І.В.,
к.п.н., доц. Кажан Ю.М., к.філол.н., доц. Назаренко Н.І.,
к.філол.н., доц. Федорова Ю.Г., к.філол.н., доц. Гутнікова А.В.,
к.філол.н., доц. Павленко О.Г., к.філол.н., доц. Рибалка І.С.,
к.п.н., доцент Задорожна-Княгницька Л.В.,
ст.викл. Бердіна О.О.

Матеріали збірника висвітлюють результати науково-дослідної роботи студентів МДУ, які присвячені питанням філології, літературознавства, лінгвокраїнознавства тощо.

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет Радою молодих вчених Маріупольського державного університету.

Протокол № 2 від 31 січня 2017 р

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

Маріупольський державний
університет, 2017

СЕКЦІЯ ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО В ЛІТЕРАТУРІ

УДК 821.111-31(043)

Аветисян Лусіне Арсенівна

ХРОНОТОП ІТАЛІЇ В ТВОРЧЕСТВЕ Е. М. ФОРСТЕРА

Хронотоп (дословно "время-пространство") – единство пространственных и временных параметров, направленное на выражение определенного (культурного, художественного) смысла. Впервые термин хронотоп был использован в психологии А.А. Ухтомским. Широкое распространение в литературоведении, а затем в эстетике получил благодаря трудам М.М. Бахтина.

Хронотоп в литературе имеет существенное *жанровое* значение. Можно прямо сказать, что жанр и жанровые разновидности определяются именно хронотопом, причем в литературе ведущим началом в хронотопе является время. Хронотоп как формально-содержательная категория определяет (в значительной мере) и образ человека в литературе; этот образ всегда существенно хронотопичен [5].

Содержащиеся в произведении смыслы могут быть объективированы только через их пространственно-временное выражение. Причем, хронотопами собственными (и раскрываемыми ими смыслами) обладают и автор, и само произведение, и воспринимающий его читатель (слушатель, зритель). Т.е., понимание произведения, его социокультурная объективация есть, по М. М. Бахтину, одно из проявлений диалогичности бытия.

Для создания хронотопа Италии Форстер использует пейзажи, интерьер (описание памятников итальянской культуры) и национальный характер итальянца.

В романах «Куда боятся ступить ангелы» и «Комната с видом» природа показывается, как нечто прекрасное, чистое и совершенное. На ее фоне Форстер выделяет лицемерие и условности.

Рассмотрим содержание и особенности романа «Комната с видом».

Главная героиня этого произведения – юная Люси – путешествует по Италии со своей взрослой кузиной Шарлоттой (в качестве компаньонки). Во Флоренции им приходится поселиться в пансионе, среди жителей которого встречаются плохо воспитанные, по мнению Шарлотты, личности. Например, отец и сын Эмерсоны, которые явно выделяются среди остальных жителей пансиона со своими не совсем привычными для окружающих манерами и мыслями. Эмерсон старший всегда говорит то, что думает и это не всегда нравится другим, а его сын Джордж, фигура совершенно непонятная и загадочная, сначала вовсе никак себя не проявляет.

Несмотря на все протесты компаньонки-кузины, Люси испытывает к Эмерсонам большой интерес. Особенно ее внимание привлекает Джордж – этот загадочный сын настолько откровенно мыслящего отца.

Этому роману сразу был гарантирован читательский успех. Весьма привлекательны и время, и место действия – Италия, начало 20 века и довольно необычная история любви. Можно сказать, что соборы и площади Флоренции становятся в романе Форстера мастерски нарисованными декорациями, на фоне которых разворачиваются действия. Одним словом, «вид из окна» получается довольно красочным.

Стоит также отметить лаконичный и ясный язык Форстера. Читатель без особых усилий может проникнуть в суть написанного. Стиль писателя очень прост и понятен.

Герои Форстера выписаны достаточно ярко, а порой – весьма метко и едко. Достаточно вспомнить образ мис Лавиш – путешественницы-писательницы, которая по ее словам «выходила Италию вдоль и поперек». И обнюхала – потому что «каждый город по-своему пахнет» (по ее мнению, в основном гноем) [1, с. 5].

Эта дама демонстративно здороваается с каждым встречным-поперечным, играя в популизм:

«Буэн джорно! Поверьте – вежливость по отношению к тем, кто ниже вас, никогда не помешает. Вот это и есть настоящая демократия!» – говорит она Люси.[1, с. 5].

В своем произведении Форстер старается как можно подробнее описать внутренний мир итальянцев. Он подчеркивает интересные особенности характера этой нации. Вот некоторые отрывки из романа, которые об этом свидетельствуют:

«Мистер Игер взялся отрицать – с этими итальянцами стоит только начать: посадишь одного, попросят еще десять, и все – мошенники» [1, с. 17].

«Итальянский язык в устах итальянцев – это глубокий поток с неожиданными водопадами и порогами, которые не дают ему выливаться монотонно» [1, с. 18].

«Итальянцы рождаются с умением показывать дорогу. Похоже, что вся земля лежит перед

ними, но не как карта, а как шахматная доска, по которой они отслеживают движение фигур от клетки к клетке. Любой итальянец может найти нужное место, но найти нужного человека! Здесь мало быть итальянцем, здесь надо иметь божий дар» [1, с. 20].

«Если уж итальянцы что знают, то намертво. И если не знают – тоже» [1, с. 20].

У Форстера именно люди являются тем, для чего нужно приезжать в Италию. Один из героев произведения, священник Игер, называет туристов глупыми за то, что они приезжают в Италию, чтобы посетить знаменитые достопримечательности, а надо смотреть на людей, изучать особенности их характера. «Они не знают настоящую Италию» [1, с. 20].

Для Люси в Италии открывает совершенно незнакомый для нее мир. Для нее Италия – это свобода. Именно такими ей кажутся настоящие итальянцы – свободными в своих чувствах. И Люси пытается почувствовать эту свободу.

Но иногда кажется, что наоборот, история любви – это фон, который автор использует, чтобы противопоставить север и юг, холодную чопорную Англию и Италию, «где всякое чувство вырастает в страсть» [1, с. 5]. В видении Форстера Италия дарит свободу, помогает человеку понять себя, наполняет жизнь смыслом, а Англия ограничивает человека, возводит вокруг него стену из социальных условностей и предрассудков. И в представлении Форстера англичане только и способны, что думать о том, как бы вписаться в общепринятые рамки и не выделяться на фоне других.

За этим и наблюдает главная героиня произведения. Она пытается понять поведение окружающих ее людей. Ее пока не сформированное сознание, которое еще не «загнали» в определенные рамки может по-другому оценивать все, что происходит вокруг.

Для нее Италия становится началом тех интересных приключений, о которых она всегда мечтала. Здесь она впервые в жизни испытывает то, что раньше не замечала, чувствует свободу и красоту жизни.

Итак, исследовав роман «Комната с видом», можем выделить следующие черты, присущие фостеровскому образу Италии:

- величество
- загадочность
- полная противоположность современной писателю Англии
- красота природы и произведений искусства
- ярко выраженная эмоциональность людей
- стремление к свободе

Именно эти черты делают образ Италии в этом произведении таким привлекательным и особенным.

Литература

1. Волчек Д. Старомодный европеец Э. М. Форстер [Электронный ресурс] / Д. Волчек. – Режим доступа: <http://www.svoboda.org/a/24824260.html>
2. Жантиева Д.Г. Э.М.Форстер / Жантиева Д.Г. // Английский роман XX века. – М., 1965. – С. 235-242.
3. Форстер Э.М. Комната с видом на Арно / Э.М. Форстер. – М.: АСТ, 2014. – 288 с.
4. Челпанова П. Эдвард Форстер [Электронный ресурс] / П. Челпанова. – Режим доступа: http://www.peoples.ru/art/literature/prose/roman/edward_forster/
5. Бахтин М. М. Вопросы литературы и эстетики / М.М. Бахтин. — М.: Худож. лит., 1975. — 504 с.

УДК – 821.111–31Уортон

Венія Альона Олександрівна

КОНЦЕПТ "МОРАЛЬ" В РОМАНЕ Э.УОРТОН "ЭПОХА НЕВИННОСТИ"

Сам термин "концепт" появился в научной литературе лишь в середине XX века, хотя его употребление зафиксировано в 1928 году в статье С.А. Аскольдова "Концепт и слово". Под концептом автор понимал "мысленное образование, которое замещает нам в процессе мысли неопределенное множество предметов одного и того же рода [1, с.135].

Существует множество разнообразных трактовок термина "концепт", что приводит к разногласиям среди исследователей.

Первоначально "концепт" воспринимался как синоним слова "понятие". В "Лингвистическом энциклопедическом словаре" В.Н.Ярцевой термину "понятие" дается синоним "концепт" [4, с.17]. Но

очевидно отличие концепта от понятия. Понятие отражает лишь наиболее общие, существенные, логически конструируемые признаки предметов и явлений. В отличие от него концепт может отражать любые, не обязательно существенные признаки объекта.

Авторы "Краткого словаря когнитивных терминов" рассматривают концепты как идеальные абстрактные единицы, смыслы, которыми оперирует человек в процессах мышления, и которые отражают содержание опыта и знания, содержание результатов всей деятельности человека и процессов познания им окружающего мира в виде определенных единиц [5, с.180].

Для Д.С. Лихачёва концепты – это некоторые подстановки значений, скрытые в тексте "заместители" значений, облегчающие общение. Концепт "является результатом столкновения словарного значения слова с личным и народным опытом человека".

Несмотря на разнообразие существующих определений концепта, можно выделить в них общую черту: в них всегда подчеркивается актуальная для лингвистики идея комплексного изучения языка, сознания и культуры.

Концепт обладает очень сложной многоплановой структурой. В нем можно выделить как конкретное, так и абстрактное, как рациональное, так и эмоциональное, как универсальное, так и этническое, как общенациональное, так и индивидуально-личностное. Этим и объясняется отсутствие единого определения [2, с. 76].

Термин "концепт" активно употребляется не только в лингвистике, культурологии, но и в литературоведении.

А.И. Пригожин определяет литературный концепт как "Набор критериев, которыми читатель может воспользоваться, чтобы из множества текстов выделить корпус произведений художественной литературы".

Наиболее подробно рассмотрен концепт в книге В.Г. Зусмана "Диалог и концепт в литературе". Согласно определению исследователя, "литературный концепт – такой образ, символ или мотив, который имеет "выход" на геополитические, исторические, этнопсихологические моменты, лежащие вне художественного произведения, открывающий одновременную возможность множества истолкований с разных точек зрения и выявляющий значимое расхождение между значением и смыслом выражающих его словесно-художественных элементов"[3, с.115].

Наряду с другими универсальными концептами концепт "мораль" занимает важное место в любом лингвокультурологическом сообществе. Человек не только активно познает окружающую действительность, но и действует на основе полученного знания. Знание в широком смысле включает не только представления о том, что имеет место, но и планы на будущее, оценки, нормы, образцы, идеалы и т.д. У людей есть достаточно ясные, обоснованные представления о добре и его противоположности – зле [2, с.76].

Концепт "мораль" обычно связывается в общественном сознании с моральными принципами, которые относятся к двойственным выражениям, носящим описательно-оценочный характер. Эти принципы содержат описание сферы моральной жизни и предписывают определенные нормы поведения, требуют реализации известных ценностей и идеалов [2, с. 77].

В словарных дефинициях лексема "мораль" представлена следующими семемами: 1. Прескриптивность. 2. Поучительность. 3. Нравоучительность. Слово "мораль" входит в синонимический ряд: нравственность, этика, этические нормы, моральный кодекс, наставление [1, с. 137].

"Эпоха невинности" рассказывает о молодых людях, не сумевших, да и не особо пытавшихся вырваться из капкана правил. Ведь так удобно жить в уютном устоявшемся мире под копирку, легко списывать всё происходящее на предопределение.

В этом мире никто и никогда не высказывает своих истинных мыслей, вернее у них просто нет другого мнения по каким-либо вопросам, кроме того, которое навязано им с юных лет. Их не учат мыслить и действовать по-своему, они уже идут протоптанной дорожкой и не могут представить, что можно свернуть с этого направления. Никто и никогда не делает того, чего хочет. Каждый день поминутно расписан на годы вперед, и тут нет места спонтанности, взрыву эмоций, все действуют по канонам хорошего тона, от которого веет не доброжелательностью, а холодом. Ленивое времяпрепровождение считается идеалом для леди и джентльмена. Тут не ценят искренних чувств, никому здесь не нужна правда, свобода мысли и слова. Считается чем-то из ряда вон выходящим даже выбрать одежду по собственному вкусу – сочтут вульгарным. В этом мире каждый обманывает, не договаривает, но те, кого обманули, совсем не против, наоборот, они делают вид, что ничего не происходит, так как нельзя устраивать сцен, ведь что подумает общество. В этом мире твоя судьба уже решена, твоя жизнь в руках общества.

Епоха невинності – це дійсно вік умовностей, приличій, традицій і морального боргу вопреки істинним бажанням і велінням серця.

Мужчини в цьому світі займаються паперовою роботою, жінки стережуть родинний вогнище. Істинних почувань тут немає, а всі дії умовлені традиціями і звичками.

Більшість людей того часу не хотіли нічого змінювати, у них не було власного висновок і їм було так зручно. Те, хто йде проти догматичного нью-йоркського суспільства, не відчуваючи страху, обречені на вигнання.

Наприклад, Арчер розуміє наскільки жителі Нью-Йорка сумні, позбавлені характеру, різноманітності і краси, але продовжує жити в ненависній обстановці, віддаючи дань традиціям і боргу перед жінкою. Арчер продовжує задовольнятися фальшивою, якою сам себе оточив. Бо так набагато легше, ніж слідувати за дійсним.

Великосвітське суспільство Нью-Йорка – переможець, який пройшов з високо піднятою головою через весь роман. Його не змогли зламати любов, страсть, почуття і бажання свободи, нові ідеали, нові думки, сила притягання двох самотніх душ, нашедших один одного. Дух нью-йоркського суспільства нерушим, він неподвладний бажанням, думкам і почуттям окремих людей. Люди – всього лише деталі величезного жорстокого механізму.

Література

1. Аскольдов С.А. Концепт і слово // Російська словесність: Антологія / Під ред. В. Н. Нерознака. М.: Academia, 1997. – 279 с.
2. Бабушкін А.П. Типи концептів в лексико-фразеологічній семантиці мови / А.П. Бабушкін. – Воронеж: Вид-во Воронеж. ун-та, 1996. – 104 с.
3. Зусман В.Г. Діалог і концепт в літературі / В.Г. Зусман. – Новгород, Деком, 2001. – 247 с.
4. Лінгвістичний енциклопедичний словар / Під ред. В.І. Ярцева. – М.: Наукове вид-во «Більша російська енциклопедія», 2002. – 507 с.
5. Короткий словар когнітивних термінів / Е.С. Кубрякова, В.З. Дем'янков, Ю.Г. Панкрац, Л.Г. Лузіна // Під загальною ред. Е.С. Кубрякової. – М.: Філол ф-т мгу ім. М. В. Ломоносова, 1996. – 245 с.

УДК821.311(411)Кріс(042)

Воротілова Анна Олександрівна

ОБРАЗ ДЕТЕКТИВА У ТВОРАХ АГАТИ КРІСТІ

Актуальність даного дослідження обумовлює способи проявлення традицій вікторіанської епохи у образі детектива Міс Марпл, котрі використовувала Агата Крісті.

Метою дослідження є виявлення впливу вікторіанської епохи на створення образу Міс Марпл у творах Агати Крісті.

Образ детектива у А. Крісті представлений цілим рядом індивідуальних персонажів, серед яких можна назвати сищика-бельгійця Еркюля Пуаро, подружжя Томмі і Таппенс Бересфорд, полковника Рейса, Міс Марпл, Паркера і інші. Всі вони із постійністю з'являються в романах в різні періоди творчості А. Крісті. Різноманітність образів детектива представлено досвідченими професіоналами, інтелектуалами, обдарованими дилетантами і випадковими свідками, втягнутими в гуцу подій. Однак улюбленими «детективами» автора, безсумнівно, є Пуаро і Міс Марпл.

Міс Марпл виступає в образі детектива-любителя в тринадцяти романах і ряді оповідань. Образ Міс Марпл має унікальну семантику. З одного боку, це іла старенька, плоть від плоті британської нації, з усіма пристрастями і захопленнями сільським ідилічним життям, важливу частину якої становлять плітки і патріархальні будні. З іншого боку, Міс Марпл має неабиякий розум і спостережливість. Вона здатна підозрювати буквально кожного, і її глибоке знання людської природи дозволяє їй навіть брати на себе функції Немезіди, богині відплати.

Художній образ характеризується такими якостями, як конкретність, емоційність і індивідуальність. Образ персонажа являє собою сукупність всіх елементів, складових його характеру, зовнішність, звички, мовну характеристику, які показані за допомогою певного набору сюжетно-композиційних і мовних засобів. Крім цього структура образу персонажа містить такі елементи, як його почуття, думки, ставлення до навколишнього світу, його соціальне оточення і навіть предмети інтер'єру.

При аналізі образу детектива ми також звертаємо увагу на способи ведення розслідування, індивідуальні способи мислення, наявність певних виняткових якостей, включаючи дивакуватості. Вивчення цих складових художнього образу дозволяє усвідомити їх важливість у створенні яскравих

типажів.

Слід зазначити, що зовнішність міс Марпл не співвідноситься з її пристрастю до розслідування злочинів. Перед нами чарівна сива старенька, з сіро-блакитними невинними очами та рожевими щоками. Вдома її часто можна застати сидячою в кріслі, закутавшись в вовняну шаль.

Міс Марпл тралиційна і в дотриманні церемонії чаювання, яка для неї є також можливістю розслабитися або зібратися - в залежності від ситуації. Особисте життя, на перший погляд, небагате, але в ньому є і захоплення садівництвом, і спостереження за птахами – одне з національних пристрастей британців різного віку. Будучи за своєю природою уважним спостерігачем, вона використовує сильний бінокль і для спостереження за людьми. На відміну від інших розслідувачів А. Крісті, міс Марпл не має детективної біографії. Для читача, який зустрічається з нею вперше, як і для інших персонажів роману, вона здається камерною героїнею, бо веде себе завжди відсторонено, намагаючись залучати до себе якомога менше уваги. Однак професіонали здатні оцінити її по достоїнству.

Відмітна якість міс Марпл – повага до життя в цілому, до своєї здатності бути свідком чужих весіль, народжень дітей і онуків, навіть похорону, які сприймаються нею з гідністю і поважною увагою. Вона пам'ятає навіть незначні події, які допомагають у розслідуванні. Її повсякденний побут скромний, але по-своєму гармонізований. Вона однаково уважна до прикрасів покоївки своєї сільської приятельки і обставинам черговій заплутаній історії. Чита жодного разу не бачить міс Марпл враженою, рідуючою, розбитою. Все, що відбувається в житті, приймається нею як щось природне, з вдячністю і любов'ю. Мужність житиз незгасним інтересом до життя доповнює природу цієї літньої і дуже жіночної леді.

Припущення, що сама Агата Крісті є прототипом Міс Марпл, майже не викликає сумнівів: обидві розумні, люблять садівництво, проникливі спостерігачі за людською натурою. Хоча деякі дослідники відзначають, що стара діва Амелія Баттерворт, героїня романів К. Грін, стала «моделлю» для створення образу.

А. Крісті, будучи типовим представником англійського середнього класу, протягом усього життя зберігала вірність тим моральним нормам і правилам, які засвоїла в дитинстві. Міс Марпл, улюблена героїня письменниці, також живе у відповідності з вікторіанським «кодексом» англійської провінції і являє в дрібницях особливості англійського національного характеру.

Література

1. Протосовицкая А. Г. Влияние традиций викторианства на художественное своеобразие образа детектива А. Кристи / А. Г. Протосовицкая // Брест, БрГУ им. А. С. Пушкина.
2. Тытюк А. К. Писательницы детективных романов и их женские персонажи / А. К. Тытюк: сб. научн. ст. – Бердянск, 2014. – Вып. 3. – 340 с.
3. Тусина Н. В. Недетективные романы Агаты Кристи: особенности поэтики: автореф. дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.01.03. «Литература народов стран зарубежья» / Н. В. Тусина. – Орск, 2007. – 21 с.

УДК 821.111(73) -31.09(043)

Глуховська Олена Вікторівна

ХРОНОТОП ЛІКАРНІ У ТВОРАХ ПИСЬМЕННИКІВ «ВТРАЧЕНОГО ПОКОЛІННЯ»

Мета роботи виявлення особливостей творчості письменників «втраченого покоління», а також дослідження хронотопу лікарні в рамках роману Ф. С. Фіцджеральда «Ніч Лагідна».

Актуальність даної роботи зумовлена недостатністю кількістю існуючих досліджень присвяченим вивченню творчості письменників «втраченого покоління» в художніх творах, а саме аналізу особливості хронотопу.

Під поняттям «хронотоп», який є предметом дослідження, ми розуміємо взаємозв'язок часу і простору у художньому творі. Хронотоп у літературі має суттєве жанрове значення. Можна прямо сказати, що жанр і жанрові різновиди визначаються саме хронотопом, при цьому у літературі провідним началом у хронотопі є час. Хронотоп як формально-змістова категорія визначає (суттєво) і образ людини у літературі; цей образ завжди суттєво хронотопічний

Письменники «втраченого покоління» пройшли через війну і відобразили у своїх творах, трагічне світовідчуття людей, що втратили на ній високі ідеали, романтичне уявлення про військові чесноти, зрозуміли брехливість офіційної пропаганди та безглуздість самої війни. В творах письменників-представників літератури «втраченого покоління» викладено трагічну історію молодих

людей, які чесно воювали, а після війни не спромоглися знайти свого місця в лицемірному бездушному світі [1].

Роман Ф. С. Фіцджеральда «Ніч Лагідна» відображене життя людей, які зіштовхнулись обличчям війни та які намагаються продовжувати жити. У романі «Ніч Лагідна» ми знаходимо декілька «хронотопів». Розглянемо хронотоп лікарні, тому що там люди проходять певний життєвий шлях. Лікарня це закритий простір у якому люди проживають своє життя. І цей життєвий шлях відрізняється від того, який проживають звичайні – здорові люди. На прикладі головного героя Діка Дайвера ми можемо побачити розкриття характеру, його еволюцію завдяки віковим етапам. Він, який допомагав ціле життя хворим людям, з вченого, поклоняється благородним ідеалам, з слуги людства він поступово перетворюється в особистого лікаря, опікуна, няньку власної дружини. В невгамовного організатора і творця красивою, витонченою, зі смаком спокійного життя, в мага і чародія, винахідливість, якого перетворює повсякденне буття в вічне святого. Мрія про улюблену жінку і цікаву справу не тільки увійшла в трагічне протиріччя з реальним життям, але викривленим виявився саме його, Діка, ілюзійний світ сприйняття дійсності. Ось він, творець, змушений був наодинці протистояти жорстокої реальності. Дайвер любить Ніколь, але опіка над нею стає для нього тягарем. Але все це мізерно мало в порівнянні з тим, що він втрачає. А втрачає він талант, професійну обдарованість, кваліфікацію, душевну енергію і щедрість, тверезість мислення, інтерес до людей і смак до життя. Залишивши улюблену справу настає момент, коли він більше не потрібен Ніколь, Уорренам, не потрібен науці і самому собі.

Хронотоп лікарні наштовхує нас на наступного героя, який відіграє важливу роль у життєвому шляху Діка Дайвера – Ніколь Уоррен. Дік присвятив себе улюбленій дівчині, допоміг їй встати на ноги, але втомився від усього цього, тріщина, яка була непомітно на початку шлюбу, стала величезною через роки, вона і зламала головного героя. *«Він сумлінно намагається відвернути її від думки, що це він полагодив її, склеїв заново розбиті шматки...»*[3]. Тепер Діку потрібна була доглядальниця - опора, якої він не знайшов, адже Ніколь сховалася за егоїстичними, дурними поглядами і відсторонилася якнайшвидше від усього поганого. Вона тут же кинула його, як тільки зрозуміла, що все те хороше, що він міг дати їй, вичерпалося. Ніколь втомилася йти під керівництвом Діка, здорова, вона могла йти одна і пішла.

Підводячи підсумки скажемо, що взаємозв'язок часу і простору є важливим у романі Ф. С. Фіцджеральда «Ніч Лагідна». Хронотоп лікарні - закритий простір, у якому герої проживають свій життєвий шлях. Таким чином у творі змальовано занепад головного героя – Діка Дайвера, який залишив улюблену справу заради коханої людини. Та, навпаки, розвиток душевно хворої – Ніколь, яка втомилася виконувати настанови Діка та почала нове життя.

Література

1. Гиленсон Б.А. Фрэнсис Скотт Фицджеральд: «Второе зрение» писателя // [Электронный ресурс]. – 2013. Режим доступа: <http://fitzgerald.narod.ru/critics-rus/gilenson-vtoroe.html>.
2. Бахтин М.М. Формы времени и хронотопа в романе. Очерки по исторической поэтике / В кн. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества. М., 1976
3. Фіцджеральд Ф.С. Собрание сочинений. Ночь нежна. Последний магнат. Романы / Пер. с англ. и коммент. А.Зверева. М.: Тверь, 1996

УДК 821.133.1 – 31'06 (043)

Говоренко Вікторія Вікторівна

ГАСТРОНОМІЯ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЇ ПРОСТОРОВО-ЧАСОВОГО ПОЛЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ МЮРІЕЛ БАРБЕРІ «ЛАСОЩІ»)

«Ласощі» - дебютний роман французької письменниці, доктора філософських наук, Мюріель Барбері.

У романі йдеться про знаменитого гурмана та ресторанного критика, який в останні години свого життя намагається згадати смак, який він вважав ідеалом, справжньою насолодою.

Можемо підкреслити, що текст роману дивовижним чином переповнюється істивними спогадами і риторичним відтворенням решти подій людського життя, складаючи дивовижну цілісність фрагментів [3].

В романі вишуканість приготування та споживання їжі дорівнюється до естетичного явища та становить сюжетно-композиційно та образно-мотиваційну основу. Три світи, про які згадує письменниця на початку, - дитинства, кулінарії й світ теперішній, - синкретизуються в єдине художнє

ціле, демонструючи спільність сюжетної дії. Площиною, в якій стає можливою подібна синкретизація, стає саме смак, який змальований з винятковою яскравістю. Смак переймає всі аспекти творення культури, він так само присутній у кулінарії, як і в літературі. Саме цю його якість й використовує М. Барбері у романі «Ласощі» [3].

Ось, наприклад, невеликий уривок з опису звичайного хліба: «Це хліб, так, хліб, але їсться він як тістечко; тільки, на відміну від солодошів і навіть від здоби, коли так жуєш хліб, результат виходить несподіваний результат виходить... в'язкий. Жована і пережована м'якш має злипнутися в в'язке месо без пустот, у які мігло би проникнути повітря; хліб в'язне, так-так, в'язне у роті. І все ж його їдять, як торт, але на відміну від кондитерського печива, або навіть тістечок, жування хліба приводить до дивного результату, до результату... липкій. Потрібно, щоб кулька з м'якоті була разжована до стану липкої щільної маси, в яку не може проникнути ні крапелька повітря; хліб в'язне, так-так, саме в'язне у роті» [1].

У передмові Мюріель Барбері сама говорить про особливий простір роману: «З самого раннього дитинства для мене головними задоволеннями в житті були їжа і слова. Роман «Ласощі» вписується в простір між трьома світами, трьома різновидами насолоди: світ дитинства і суміш печалі і радості, яку я відчуваю, згадуючи про ті давно втрачені часи; світ кулінарії, дегустацій і обжерливості; світ слів і літературної мови, що повертає до життя події і образи минулого, а також давно забуті задоволення. Всі ці три світи я звела в один...» [1].

Художній простір роману, таким чином, об'єднує різні світи різних оповідачів. Це позначено в топографії оповідання, зазначеної в підзаголовках до глав і визначає місце персонажа в житті головного героя: «Вулиця-Гренель, спальня», «Вулиця Гренель, сторожова», «Вулиця Гренель, сходи», «Вулиця Гренель, коридор» і т.д.

Послідовно просуваючись від одних ласощів до інших і від одного персонажа до наступного, оповідання завершується несподіваним Осянням. Осяння і пояснює автентичну природу душі героя і розкриває його оригінальні смаки. Істина, яка відкрилася герою, неймовірно проста: тільки залишаючись самим собою, не розриваючи зв'язків із коханими і люблячими людьми, не зраджуючи своїх нехитрих, але дорогих для тебе смаків і пристрастей, людина може бути щаслива [2].

Розкриттю цієї істини і підпорядкована вся художня система роману М. Барбері: сюжет, композиція, система образів, що дозволяє створити єдиний світ потрібного простору роману.

Автор намагається через простір смаку ввести читача в простір дитинства, бо саме тоді людина отримує перші незабутні і найстійкіші смакові пристрасті, назавжди поєднуючи їх з першим і самим головним чином і простором світу. Третій простір – слово є в романі визначальним, дозволяючи читачеві відправитися в самостійну подорож по хвилях власної пам'яті.

Література

1. «Ласощі» М. Барбері / Барбері Мюріел, пер. з франц. – Н. Хотинська. – М.: Іноземка, 2000.
2. «Гурмани теж бувають злодіями» Шевельов І. – [електронний ресурс] – режим доступу: <http://newshevelev.narod.ru/genkat2/1360.htm>
3. Творчість М. Барбері – [електронний ресурс] – режим доступу: http://azbookshelf.blogspot.ru/2014/06/blog-post_4276.html

УДК 821.111-31Брэ(043)

Голуб Юлія Дмитрівна

ЗАСОБИ ВІДОБРАЖЕННЯ КАРТИНИ СВІТУ В РОМАНІ РЕЯ БРЕДБЕРІ «КУЛЬБАБОВЕ ВИНО»

Рей Бредбері один із найвідоміших американських письменників-фантастів, автор близько 400 літературних творів різних жанрів: оповідань, романів, віршів, есе, п'єс для театру і радіо, кіно- і телесценаріїв. Твори письменника легко впізнати за їх емоційним, психологічним стилем. На думку критиків, Бредбері є унікальним явищем в американській. Чи не абияку роль грають його описи та порівняння, висвітлення душі та емоцій героя крізь оточення та навколишній світ.

Досліджуючи роль пейзажу та інтер'єру в творчості автора, звернемося, перш за все, до визначення ключових понять.

Художня деталь – один із засобів створення образу, яке допомагає увявити втілений характер, картину, предмет, дію, переживання в їхній своєрідності і неповторності. Деталь фіксує увагу читача на те, що письменникові здається найбільш важливим, характерним в природі, в людині або в

оточуючому його предметному світі. Деталь важлива і значуща як частина художнього цілого. Іншими словами, сенс і сила деталі в тому, що нескінченно мале розкриває ціле.

Пейзаж – потужний засіб виразності. Він допомагає не тільки показати місце дії, визначити час року і доби (описова функція). Він носить психологічний характер. Часто саме через зображення різних природних явищ письменники показують душевний стан героїв. Причому це не завжди відбувається за принципом аналогії. Використовується і протиставлення для посилення емоційного впливу. Природа допомагає розкрити погляди автора, його позицію, задум твору. Таким чином, тісний взаємозв'язок людини і природи породив такий жанр мистецтва як пейзаж.

Інтер'єр — образ внутрішніх приміщень будівлі. Використовується в основному для соціальної і психологічної характеристики персонажів, демонструє умови їх життя.

У творі «Кульбабове вино» краєвиди і природа в цілому створюють не просто деталізовану атмосферу, а виступають, як окремий персонаж, який бере участь у подіях.

У кожному абзаці, де, так чи інакше, змінюється емоційне забарвлення, відбувається розвиток подій, ноти змінюються з мінорних на мажорні образ природи відіграє при цьому значну роль. Ми чітко бачимо це у ліричних відступах і ще більше переймаємося навколишньою атмосферою. Читач повністю занурюється у твір і відчуває на собі і подих вітру, і дотик трави до босих ніг, і промені сонця, що затримуються на волоссі юного хлопчика.

«Годині о сьомій лунає легкий скрип — від столів відсувають стільці, а якщо постояти під вікном ідальні, почувеш, як там бринькають на розбитому піаніно з пожовклими від старості клавішами. Чиркає сірником, булькає вода — в усіх кухнях миють посуд, з дзенькотом ставлять тарілки сушити на полицю. А потім потроху на сутінкових вулицях під величезними дубами і в'язами оживає будинок за будинком, на тінистих верандах виходять люди, точно фігурки на годинник з барометром, пророкує погоду» [1, с.18].

Навіть у цьому абзаці ми відразу розуміємо настрій автора. Образ провінційної Америки дозволяє нам почути і побачити навіть найдрібніші деталі, тут немає місця гучним дорогам і автомагістралям, нескінченним розвагам та гучному сміху. Місто прокидається разом з його мешканцями, вони самі створюють свій день і своє життя в тихому затишному куточку, кожен займається безпосередньо тим, що належить йому. Приклад пожовклих від старості клавіш, змушує нас подумати про те, що з дня на день все йде своєю чергою, і іноді хтось торкається цих клавіш, але в них немає особливої потреби, точніше немає потреби у чистоті звуку. Адже головне просто присутність цього фортепіано, що вбирало в себе чийсь переживання, радість, любов та біль.

Акцентуючи увагу на просторіччя (булькати, чиркати), ми розуміємо, що тут живе простий народ, який звик до сленгових слів, немає ніякої потреби здаватися пафосними або демонструвати свою ерудицію, всі приймають один одного такими, якими вони є. Також з даного уривка, ми розуміємо, що на кухні у кожного своя атмосфера, ніхто не виносить «сміття з хати», і тільки за закінченням всіх рутинних справ, доведення їх до досконалого стану, скинувши гору з плечей і з чистою совістю, жителі виходять на вулицю і опиняються всередині маленького провінційного суспільства. Тут всі рівні і залежать один від одного. Неможна не додати значення порівнянню людей з фігурками з годинника-барометра, прогнозуючого погоду. Погода – не просто атмосферний тиск і пориви вітру, а події, що відбуватимуться сьогодні в цьому суспільстві. Який настрій і ритм закладуть жителі, так і буде. Контроль над життям і всім провінційним світом – тільки у їх руках, але тут немає місця змінам, всіх все влаштує.

В якості прикладу можна навести епізод, що оповідає про купівлю тенісних туфель для Дугласа. Сам опис події і бажання хлопчика несе для нас лише розповідний характер, але ледь прочитавши рядки, де детально описується і ландшафт, і погода, і всі деталі й особливості цієї пори року – ми розуміємо, наскільки важливо це для головного героя, і це вже не просто примха, а справжня потреба.

З усього вищевикладеного можна зробити висновок про те, що в даному творі велику роль відіграє опис. Цей тип оповідання іноді несе в собі більше, ніж діалоги персонажів та нарація, і має яскраве емоційне забарвлення, іноді приваблює читача навіть сильніше, ніж сам сюжет.

Пейзаж і інтер'єр у творчості Бредбері виконують важливу функцію. З допомогою цих художніх деталей, автор втілює своє бачення світу. Опис природи – виразний елемент художнього тексту, який дозволяє читачеві поринути в атмосферу повісті, новели, роману чи поетичного твору.

Література

1. Бредбері Р.Д. Вино из одуванчиков / Р.Д. Бредбері. – М.: ЭКСМО, 2007. – 384 с.
2. Михайлов Н.Н. Теория художественного текста / Н.Н. Михайлов. – М.: Академия, 2006.

ТЕМА ЗАХОПЛЕННЯ ДИКИХ ПРОСТОРІВ У ЗБІРЦІ Р. БРЕДБЕРІ «МАРСІАНСЬКІ ХРОНІКИ»

Рей Дуглас Бредбері (р. 1920) – американський письменник ХХ століття, з ім'ям якого пов'язано одне з найцікавіших явищ світової художньої літератури – наукова фантастика. Починаючи з 40-х років (вихід у пресі перших творів Бредбері), письменник послідовно, аж до теперішнього часу, проходить майже все фази літературної історії століття, продовжуючи і розвиваючи традиції американської фантастики. Він розробив багато жанрів наукової фантастики, створивши, крім того, твори, близькі до реалістичного методу. Один з найвизначніших американських дослідників творчості Р. Бредбері В.Л.Джонсон так визначає коло його творчих інтересів: «Рей Бредбері – письменник, з особливою майстерністю передає свої мрії на папері. Його мрії про магію і перевтілення, добро і зло, маленькому місті в Америці і каналах Марса. популярні і довготривалі. Теми, які цікавлять Бредбері, численні: магія, жахи, монстри; ракети, роботи, подорожі в часі і в космосі; дорослішання в Середньозахідній місті в 1920-і роки і старіння в покинутій земній колонії на іншій планеті» [1].

У процесі становлення самобутньої американської культури значну роль, за одностайним визнанням дослідників, зіграв феномен «фронтира» – кордону, що постійно пересувається, на внутрішній території північноамериканського континенту. Виявленню ключових компонентів, що складають поняття «фронтира», і створенню різних концепцій «рухомого кордону» присвячені численні роботи істориків, соціологів, культурологів і літературознавців ХІХ – ХХІ століть [1].

Сучасні вчені розширили початковий історико-географічний підхід до вивчення «кордону» як поступального освоєння нових земель в межах країни до комплексного аналізу впливу фронтира на багато сфер суспільного життя США: політичну, економічну, релігійну, культурологічну, літературну.

Уже багато американських письменників-романтиків розуміли унікальне значення фронтира для процесу становлення національної культури і не раз здійснювали подорожі «в часі», прямуючи на «кордон» в пошуках оригінального матеріалу для своїх творів. Досить назвати імена таких відомих авторів, як В. Ірвінг, Т. Флінт, У.К. Брайент, Дж.К. Полдінг, О.Б. Лонгстрит, У. Г. Сіммс, Р. Бредбері активно використовували свої враження про кордон в художній творчості і заклали початок американської літературної «епопеї» про фронтір [2].

У строгому сенсі фронтір – це зона освоєння; точніше, територія, соціальні та економічні умови якої визначаються йде на ній процесом освоєння. Американський історик Ф. Тернер, що ввів в науку саме поняття фронтира, називав його "точкою зустрічі дикості і цивілізації". У США подібну зону освоєння часто сприймають як лінію, оскільки освоєння території не дуже затримувалося. Слідом за першопрхідцями швидко приходила цивілізація. Фронтір визначали, наприклад, як кордон між проданою і "нічийною" землями, кордон резервацій, нарешті, кордон між самими західними штатами і самими східними "територіями" (territory – це назва адміністративної одиниці з особливим статусом; щоб отримати статус штату, та чи інша "територія" повинна була мати певну чисельність населення). Термін "фронтір" офіційно застосовувався також для позначення лінії, яка обмежує територію з щільністю населення менше двох осіб на одну квадратну милю [1].

Однак уже на першому етапі «освоєння» прикордонної тематики, який припав, в основному, на період романтизму в американській літературі, в руслі загальної «предметної» спрямованості почали формуватися принципово різні творчі підходи авторів до зображуваного явища, багато в чому обумовлені фактором регіональності в літературі США [1].

Письменники з найбільш віддалених від прикордонної смуги областей були схильні ідеалізувати, в тій чи іншій мірі, світ прикордоння, який представлявся їм краєм екзотики, і створювати художні «замальовки» фронтира, що мають дуже віддалену схожість з оригіналом. (Як «класичний» в сучасному літературознавстві приклад подібного підходу можна назвати знамениту пенталогію про Шкіряну Панчохоу Дж. Ф. Купера) [2].

Тему фронтира прослідковуємо й у творях Бредбері, зокрема у збірці оповідань «Марсіанські хроніки». Бредбері наділив марсіан здатністю до зміни реальності, більш схожою на заклинання магів-ілюзійоністів. Людина не відразу зрозуміє суть подібних фокусів, не зрозуміє і після, коли уподібниться заразному сірому шуру, що розповсюджує небезпечні для тубільців захворювання, проти власного бажання. Марс Бредбері практично не відрізняється від Землі. Нестача кисню в атмосфері легко компенсується зеленню, яку людина почне висаджувати в ґрунт планети, анітрохи не турбуючись, що земні рослини на Марсі прижитися не зможуть, адже на планеті майже немає води. Люди завоювали територію марсіан, використовували їхні ресурси та здобутки, а їх самих змусили покинути рідні домівки та відійти у гори та інші віддалені частини їхнього поселення – саме у цьому ми і вбачаємо таке явище як фронтір. Зменшення населення марсіан, їхні спроби сховатися від людей

у горах та долинах, та навіть їх перші спроби боротьби з людьми дають нам змогу порівняти їх з індіанцями [3].

Художній «Космос» Бредбері свідчить про те, що наукова фантастика вийшла на якісно нову позицію в світовому літературному процесі. Цю позицію можна позначити, перш за все, як естетичну, стійку і перспективну. Саме художній світ Бредбері відкриває ситуацію земного самотності в Космосі і стверджує непорушність духовних цінностей людства, завдяки яким людина здатна створити власний космос як невід'ємну частину загального світового порядку і зберігати його як Будинок-землю. Бредбері наполегливо і послідовно входить в Космос не для того, щоб створити захоплюючі фантазмагорії міжпланетних контактів (подібні сюжети займають в його творчості периферійні ділянки), а для того щоб втілити людську прагму пізнання безмежного світу і самопізнання. У цьому сенсі його Космос – метафора душі, спрямованої до активного перетворення Всесвіту [2].

Література

1. Маркина Н.В. Художественный мир Рэя Бредбери: традиции и новаторство: автореферат дис. ... к.ф.н.: 10.01.03 [Электронный ресурс] / Н.В. Маркина; Самарский гос. пед. ун-т, 2006. – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/khudozhestvennyi-mir-reya-bredberi-traditsii-i-novatorstvo#ixzz4O6GzvafU>.

2. Р. Бредбері. Марсіанські хроніки: роман / Р. Бредбері. – К.: Дніпро, 1988. – 592 с.

3. Эрштейн М.О. Американский фронтир как «диалог культур» в произведениях У.Г. Симмса [Электронный ресурс] / М.О. Эрштейн // Вестник ЧГПУ. – Вып. №6/2011. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/amerikanskiy-frontir-kak-dialog-kultur-v-proizvedeniyah-u-g-simmsa>.

УДК 821.111'06-312.9(043)

Гусак Ганна Олегівна

ГЕНЕЗА РОЗВИТКУ ФЕНТЕЗИ У СУЧАСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Мета: прослідкувати генезу розвитку фентезі у сучасній англійській літературі.

Актуальність нашої роботи полягає у тому, щоб дослідити зародження та виникнення фентезі, як літературного жанру, підкреслити відмінності та загальні риси у розвитку фентезі в сучасній англійській літературі, що дозволить прослідкувати за розвитком фентезі, як окремого літературного явища.

Як зазначає Е. Н. Ковтун, величезний вплив на зародження фентезі, як жанру, мали саме середньовічний епос та лицарські романи. Легенди про сміливого короля Артура та його всесильний меч, оромантизовані герої та тендітні яскраві описи природи, щоденні події насичені магією та динамікою, вражаючих масштабів битви... Казковий вимисел виступає у вигляді «чарівного», що не потребує ніякого обґрунтування, ні створення ілюзії реальності. Чарівний світ переконливий хоча б тому, що легко впізнаваємий при співвіднесенні з фольклорною і літературною казковою традицією.

Ступінь художньої переконливості і привабливості казкової моделі визначається не її новизною, а умінням письменника відтворити традиційний казковий світ по-своєму, з несподіваного боку, не руйнуючи, однак, його повноцінності і чудової природи. Вигадка в казці в принципі не потрібно приховувати, «приспосовувати» до повсякденності і вимогам здорового сенсу. Навпаки, його привабливість полягає в граничній оголеності, в несхожості відбувається на що-небудь в звичайному житті. А категорії Добра і Зла – лише казкова умовність. [1, С. 189.]

Перші твори почали з'являтися на початку ХХ століття: «Дочка короля Ельфландії» (1924) лорда Едварда Дансені, «Конан» (перша книга вийшла в 1932) Роберта Е. Говарда, «Хроніки Нарнії» (1950-1956) К.С. Льюїса, «Сказання про Мануеле» Джеймса Кейбелл.

Далі прийшов час справжнього літературного фурору - «Гобіт, або Туди й назад», «Гобіт, або Мандрівка за Імлисті гори») — роман-казка письменника і філолога Джона Толкіна, один з перших творів жанру фентезі. Уперше книга була видана 21 вересня 1937 року.

Потім на світ з'явився «Володарь кілець» також Дж. Р. Р. Толкіна в 1954-1955, книга глобально вплинула на суть та розвиток жанру, повністю перевернувши поняття «фентезі». Головним наслідувачем Толкіна можна назвати Крістофера Паоліні з його тетралогією про «Ерагон» (2003).

В сьогоденні, жанр фентезі набрав широченну аудиторію читачів та глядачів екранізацій відомих творів, жанр розширився та виріс просто на очах. Тисячі письменників та письменниць кропітливо працюють кожного дня заради народження своїх великих шедеврів, шлях до яких їм показав саме Дж. Р. Р. Толкін.

Особливою популярністю серед молоді зараз користуються сага «Пісня льоду і полум'я» Джорджа Мартіна, сага «Забуті Королівства» Роберта Сальваторе або цикл романів «Відьмак» Анджея Сапковського. [2]

Цікавим є те, що не існує поки що якоїсь жорстко поставленої научної класифікації фентезі, мабуть, це зв'язано зі швидким розвитком нових тем в цьому жанрі.

Але тематику можна спробувати згрупувати саме таким чином: епічне фентезі, міфологічне фентезі або фентезі з національним колоритом, славянське фентезі, історичне фентезі, та міське фентезі (за місцем дії сюжету), героїчне фентезі, юмористичне фентезі та паодії, наукове фентезі, технофентезі, християнське фентезі, філософський боевик, дитяче фентезі, жіноче фентезі, детективне фентезі, магічний реалізм, ігрове фентезі, еротичне фентезі.

Та як уже писалось раніше, завдяки цьому жанру кінематограф та театр відкрили для себе безліч неординарних сюжетів. Також важливо відмітити, що фентезі пишеться не лише у прозовому вигляді, а ще й існує фантастична поезія. [3, С. 88.]

Література

1. Ковтун Е. Н. Художній вимисел у літературі 20 століття. - Вища школа, 2008. — С. 189,
2. Сапковський А. Вареник. Чи немає золота в Сірих горах, 1993. — № 5.
3. Афанасьєва Е. Фантастичні жанри, теми і напрямки. Жанри фентезі: проблеми класифікації. – С. 88

УДК 821.111(73)/31Сте(043)

Криволап Сергій Олександрович

ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНЫЕ СВЯЗИ С БИБЛЕЙСКИМИ ТЕКСТАМИ В РОМАНЕ ДЖ. СТЕЙНБЕКА "НА ВОСТОК ОТ ЭДЕМА"

Обращение к библейской тематике, характерное для творчества Стейнбека в целом, находит наиболее яркое проявление в его романе “На восток от Эдема”. В произведении связи с библейскими текстами находим на различных текстовых уровнях – заимствования сюжетных линий, образов, прямое и скрытое цитирование, аллюзии. Одним из наиболее значимых проявлений интертекстуальности в романе является заимствование автором библейских мотивов.

Мотив — простейшая составная часть сюжета. Фольклорно-мифологический мотив по Ю.Е. Берёзкину — образ или эпизод и совокупность образов или эпизодов, встречающиеся более чем в одном фольклорно-мифологическом тексте. Примером может служить мотив сбивания лишних солнц с неба. Есть и другие определения. Б.В. Томашевский в своей работе “Теория литературы. Поэтика” определяет мотив так: “Тема неразложимой части произведения называется мотивом”.

“В сущности — каждое предложение обладает своим мотивом”. И определение А. Н. Веселовского, данное им в его “Поэтике сюжетов”: “Под мотивом я разумею простейшую повествовательную единицу, образно ответившую на разные запросы первобытного ума или бытового наблюдения”. “Признак мотива — его образный одночленный схематизм; таковы неразлагаемые далее элементы низшей мифологии и сказки” [1].

Мотив — минимальный значимый компонент повествования. Также мотивом называют постоянно повторяющийся в разных произведениях художественный сюжет. Он может содержаться во многих произведениях одного писателя или у нескольких писателей. “Вечные” мотивы — такие мотивы, которые веками переходят из одного произведения в другое, поскольку содержат в себе общечеловеческий, общезначимый смысл (мотив встречи, мотив пути, мотив одиночества и другие) [2].

В литературоведении понятие мотив использовалось для характеристики составных частей сюжета еще Гете и Шиллером. Они выделяли мотивы пяти видов: ускоряющие действие, замедляющие действие, отдаляющие действие от цели, обращенные к прошлому, предвосхищающие будущее.

Ведущий мотив может быть определен как лейтмотив. Он может рассматриваться на уровне темы и образной структуры произведения.

Томашевский разделял мотивы на:

Динамические и статические мотивы:

1. изменяющие ситуацию. Переход от счастья к несчастью и наоборот.

Перипетия (Аристотель: превращение действия в его противоположность)- один из существенных элементов усложнения фабулы, обозначающий всякий неожиданный поворот в развитии сюжета.

2. не меняющие ситуацию (описания интерьера, природы, портрет, действия и поступки, не приводящие к важным переменам)

Свободные и связанные мотивы:

3. те, которые можно пропустить (детали, подробности они играют важную роль в сюжете: не

делают произведение схематичным)

4. те, которые нельзя опустить при пересказе, т.к. нарушается причинно-следственная связь составляют основу фабулы [3, с. 182-184].

Связи культуры и, прежде всего, литературы с Церковью, с Библией, прочны. Это подтверждается творчеством М.В. Ломоносова, В.К. Тредиаковского, А.П. Сумарокова, Г.Р. Державина. Эти поэты в своих произведениях нередко обращались к текстам Библии.

В последние десятилетия сложилось направление лингвистических исследований, объединенных под названием “интертекстуальность”, считающее, что смысл художественного произведения формируется посредством ссылок на иной текст – того же автора, текст смежного искусства, текст предшествующей литературы.

Не случайно и название романа, и имена главных героев книги. Книга содержит аллюзии (лат. *allusio* “намёк, шутка” — стилистическая фигура, содержащая указание, аналогию или намёк на некий литературный, исторический, мифологический или политический факт, закреплённый в текстовой культуре или в разговорной речи) на Библию, а более всего – на четвертую главу “Бытия”, то есть историю Авеля и Каина. поэтому и не случайно само название романа. В романе представлена история братьев-погодок Карла и Адама. Карл бойкий, задиристый, в нем живёт, Адам – мягкий и покладистый. Однажды в порыве зависти к брату за то, что отец предпочёл подарок Адама его собственному, зло настолько восстаёт в Карле, что он едва не убивает родного брата. Проходят годы, у Адама рождаются сыновья-близнецы, которых нарекают библейскими именами, но они также созвучны – Аарон (Арон) и Кейлеб (Кейл). И снова братья-близнецы оказываются абсолютно разными как внешне, так и по характеру. На первый взгляд истории братьев схожи, да не совсем. Кейл, в отличие от своего дяди Карла, осознаёт, что в нем живет также и тёмное, злое начало, и более того - глубоко переживает свои нехорошие поступки, пытается бороться с собой. Ведь братья очень привязаны друг к другу нежной братской любовью и общей любовью к своему отцу. Стейнбек показывает нам, что, несмотря на то, что все мы из одного теста сделаны, у нас есть главное – выбор, возможность измениться, наша жизнь только в наших руках. Эта главная мысль проносится через всю книгу и венчает её одним коротким, но таким важным словом... Главная аллюзия книги – в толковании всего одной фразы четвертой главы Бытия [4].

Роман "К востоку от Эдема" представляет собой смысловую иерархическую систему, в которой можно выделить три уровня: семейная хроника, история долины Салинас и ее обитателей, философская притча о сути человеческой природы. Библейский миф является смысловой матрицей романа, создавая базу для философского осмысления событий [5].

Литература

1. Книгин И.А. Словарь литературоведческих терминов [Электронный ресурс] / И.А. Книгин. – Режим доступа: <http://litterms.ru/m/165>
2. “Вечные” темы, мотивы и образы в художественной литературе [Электронный ресурс] // Универсальный справочник. – Режим доступа: <http://scribble.su/ege/universal/19.html>
3. Аверинцев С.С. Иисус Христос / Мифы народов мира. Т. I. / С. С. Аверинцев - М.: 1980. – С. 490-504.
4. Стейнбек Дж. "На восток от Эдема". Цитаты [Электронный ресурс] / Дж. Стейнбек. – Режим доступа: <http://moi-stroki.livejournal.com/10820.html>
5. Кремнева А.В. Функционирование библейского мифа как прецедентного текста / А.В. Кремнева [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://dogend.ru/docs/index-425848.html>

УДК 812.111-31(043)

Курпель Лілія Сергіївна

ПОСТМОДЕРНИЙ МЕТАТЕКСТ

Особлива увага сучасних літературознавців та дослідників скерована на дослідження проблеми метатексту у літературному творі, як багатоаспектного поняття, що є своєрідною формою репрезентації онтологічну єдності всіх художніх проявів літератури та культури.

Звідси, метою роботи було дослідити особливості постмодерністського метатексту та характерні риси його прояву у творах В. Маканіна «Герой нашего часу» та Дж. Фаулза «Жінка французького лейтенанта».

У ході дослідження було виявлено, що метатекст у даних творах базувався в більшій мірі на авторській рефлексії, яка відображає комплекс моральних установок та цінностей, світогляду автора, його інтерпретації тогочасних подій, крізь призму світогляду головних героїв, що виражається в метатекстуальних елементах: заголовках, епіграфках, авторських коментуваннях, примітках.

Ідеєю постмодернізму виступала «відносність»: відсутність реальності, істини, яку замінювала віртуальна реальність, а також тяжіння до хаотичності, міфічності, мета текстуальності, як нового засобу пізнання реальності. Виник як негативна реакція на модернізм, а саме заперечуючи модерністський пошук сенсу в хаотичному світі, автор постмодерністського твору уникає, нерідко в ігровій формі, саму можливість сенсу, а його роман часто є пародією цього пошуку. Письменники-постмодерністи ставлять випадковість вище таланту, а за допомогою пародії і метапрози ставлять під сумнів авторитет і владу автора.

Формувався під синтезом багатьох культур, звідси пояснюється орієнтування на звернення до минулого, до ведення своєрідного діалогу з письменниками минулих епох.

Твори постмодернізму характеризувалися фрагментарністю, грою слів, наявністю іронії, пародії, відсутністю чіткої ідеї, відмічається використання письменниками цитат, ремінісценцій з текстів, що відносилися до різних культурних епох. Використання інтертексту в деякій мірі є відмовою від суворої концептуальності як намагання дати відповідь на злобуденні питання.

Метатекст виступає центральним поняттям, що розкривається на фоні метатекстуальних елементів, таких як заголовок, епіграф, авторські відступи та роздуми, що слугує важелем відображення настроїв та моральних цінностей тогочасної епохи.

У романі В. Маканіна «Герой нашого часу» можна сказати, що основними проявами метатексту є заголовок, епіграф на початку роману, що є цитатою з твору М. Лермонтова «Герой нашого часу», основною метою, якого є сформувати відповідний горизонт читацьких сподівань та стійка авторська рефлексія на тлі графічного оформлення розповіді, при наявності графічно «емоційних» слів або фраз, виділених дужками, курсивом, прописними буквами, щоб емоційно та водночас достовірно відтворити атмосферу твору, ціннісні орієнтації головних героїв, розкрити основу ідею та авторське бачення проблеми.

Вивчаючи метатекст у романі Дж. Фаулза «Жінка французького лейтенанта», розглядалися такі метатекстуальні елементи, як заголовок та епіграфи, виступають актуалізатором відразу декількох текстових категорій (інформативності, антропоцентричності, зв'язності, перспекції), що є своєрідною зоною авторської інтерпретації, формою авторської рефлексії.

Окрім того, більшість епіграфів, які використовуються в романі «Жінка французького лейтенанта», в стислій формі передають зміст розділу, якої вони передують. Ряд з них носить виключно інформативний характер, ілюструючи або доповнюючи зміст розділу.

Отже, аналіз окремих складових постмодерністського метатексту, дозволяє зробити висновки, що його категорії та складові базуються в більшій мірі на авторській рефлексії, яка відображає комплекс моральних установок та цінностей, світогляду автора, його інтерпретації тогочасних подій, крізь призму світогляду головних героїв. Тому дана тема є перспективною для сучасних літературознавчих досліджень, з огляду на те, що романи в даному напрямі є малодосліджуваними та презентують основу для подальшої розробки.

Література

1. Вежбицкая А. Метатекст в тексте / А. Вежбицкая // Новое в зарубежной лингвистике. Лингвистика текста. – М. : Прогресс, 1978. – Вып. 8. – С. 402–421.
2. Маканин В. С. Избранное / В. С. Маканин. – М. : Сов. писатель, 1987. – 268 с.
3. Fowles J. The French Lieutenant's Woman / J. Fowles. – L. : Pan Books, 1987. – 604 с.

УДК 821.111.09 (043)

Лисенко Анастасія Сергіївна

ХУДОЖНЯ ДЕТАЛЬ У СТВОРЕННІ ОБРАЗУ ГЕРОЯ У АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Для кожної літературної епохи характерним є свій стиль, який обумовлюється подіями сучасності. Вікторіанська епоха у літературі займає важливе місце та залишає значний відбиток у подальшому формуванні англомовної літератури у цілому. Для цієї епохи, як і для будь-якої іншої є характерними свої певні риси, які виділяють її з поміж інших літературних етапів.

Починаючи з 30-х років історії Англії настав новий етап, англійське суспільство в 30-60-ті роки ХІХ століття, здійснюючи прискорене просування вперед, переживало складну зміну своєї соціальної структури. Боротьба між буржуазією та аристократією за гегемонію у політичній сфері завершилася перемогою буржуазії. З цього часу Англія стає класичною капіталістичною країною. Країна наповнена бунтами, технічними, робочими революціями, що має пряме відображення на створенні письменниками літературних творів.

Під тиском подій вікторіанського часу з'являється герой, типовий епосі революцій, бунтів та змін. Ідеологічною підставою вікторіанства став, по-перше, утилітаризм, який панд усе ставить

принципи корисності, ототожнює щастя з матеріальним багатством та вигодою. Вищою істотою утилітаризму можна вважати статистику та факти, а мистецтво, з точки зору утилітаризму – «марне», тому виступає воно як предмет духовної розкоші [3, с. 41].

Євангелизм слугував наступним ідеологічним стержнем для створення літературних творів та образів у них. Для євангелизму характерним є недовіра до чуттєвої сторони життя і природи людини, заклик до придушення всіх природних начал, страх до будь-яких насолод, мистецтва у тому числі. Власне естетична функція мистецтва в очах вікторіанців не могла служити виправданням його існування; мистецтво и література могли бути прийнятими до розгляду лише з точки зору корисності для вдосконалення суспільства, тобто виховна, або вже – повчальна функція літератури, виходила на перший план.

Суспільство, засноване на односторонніх і прикрашених уявленнях про людську натуру, що закрило очі на реальну складність, неоднозначність особистості, обернулося суспільством лицемірним та фальшивим. В вікторіанську епоху процвітала подвійна мораль: релігійність, сентиментальність і добрі наміри, які прекрасно уживалися з проявами волаючої соціальної нерівності і жорстокістю в особистих відносинах.

У літературі з'явився новий тип художнього героя, який, під впливом зовнішніх факторів, мав буди описаний згідно зі стандартами літературної епохи. При аналізі твору актуальним є питання про межі допустимого членування тексту. Картина зображеного світу, образ героя твору літератури в неповторній індивідуальності складається з окремих художніх деталей [3, с. 112].

Деталізація у літературі не просто цікава, бажана, - вона неминуха. Інакше кажучи, це не прикраса, а суть образу. Адже відтворити предмет у всіх його особливостях письменник не в змозі, і саме деталі замінюють у тексті ціле. Вибираючи ту чи іншу деталь, автор розраховує на уяву, досвід читача, які мислено додадуть читачеві відсутні елементи.

Різні типи деталей виконують у художньому творі різні функції: констатуюча деталь повідомляє об'єкту чуттєву відчутність; характеризуюча деталь повно і багатогранно характеризує об'єкт зображення; предметна або образотворча деталь представляє читачеві персонаж, предмет, пейзаж тощо. Визначити їхню художню природу функціонування та структурного утворення в національній прозі – завдання далеко не просте [2, с. 37].

У багатьох випадках деталь є способом виявлення художнього мислення письменника, його здатністю вибрати з величезної кількості речей, означень, понять ті, що у сконцентрованому вигляді зуміють передати авторську ідею, а відтак і національну своєрідність побудовану на специфічній колоритності. Вона може бути прогнозованою обов'язковістю або інтуїтивним імпульсом, навколо якого вибудовується увесь твір [3, с. 41].

Наприклад, аналітичний тип детектива включає в себе опис розміреного способу життя головного героя, згідно з авторською інтенцією, проводить більшу частину свого часу у «замкнутому просторі» приміщення, обмірковуючи деталь злочину. Злочини в аналітичному детективі також здійснюються в «замкнутому просторі»: у кімнаті будинку, в купе поїзда, в літаку або готелі, для опису якого автор часто використовує велику кількість прислівників або прикметників, що передають значення спокою, затишку і тепла.

Так, в оповіданні К. Дойля "The Five Orange Pips" клієнт Шерлока Холмса звертає увагу на затишок його квартири: *snug chamber, protected from the weather or cold: worm and cozy* [4, с.214]. Описова картина зовнішнього по відношенню до персонажа простору і об'єктів, які його утворюють, має своє відображення в пейзажних замальовках. Деталі цієї замальовки можуть стати проникнення у внутрішній світ персонажа [1, с.76]. Пейзажні описи в аналітичному детективі зазвичай представлені у невеликих фрагментах тексту, але навіть ці деталі пейзажу несуть велике смислове навантаження: вони часто маркують початок нової справи, появи злочинця або зміну ходу розслідування. Тому для цього типу детектива характерним є опис пейзажу або зовнішніх явищ за вікном.

Як особливий прояв творчості автора художня деталь набирає форму глибокого символу або непомітного штриха і реалізується через речеві, портретні, інтер'єрні, пейзажні деталі. Вона може надавати особливого забарвлення мовленню персонажа, буває як наскрізною (повторюваною) у творі, так і одномоментною, та щоразу вона містить прихований зміст, підтекст, може викликати широкий спектр асоціацій, здатна замінити собою розлогий опис, авторську характеристику, міркування, цілий епізод тощо. [3, с. 52]. Художня деталь, як найдрібніша смислова частинка тексту доступна для розуміння лише уважному читачеві. Усе складається з деталей, із дрібниць, тому лиш той, хто зможе помітити ці дрібниці, добереться до істинної сутності речі.

Література

1. Алексеева М. П. История английской литературы. М.: Академия Наук СССР, 1945. – 657 с.

2. Есин А. Б. Принципы и примеры анализа литературного произведения. М.: Флинта; Наука, 2003. – 248 с.
3. Кухаренко В. А. Интерпретация текста Учеб. пособие для студентов пед. ин-тов по спец. № 2103 «Иностр. яз.». – 2-е изд., перераб. – М.: Просвещение, 1988. – 192 с.
4. Doyle A.C. The Adventures and Memories of Sherlock Holmes. London: Wordsworth Classics, 1996. 503 p.

УДК 812.111-31(043)

Мальцева Вікторія Олександрівна

МОРАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА У РОМАНІ ДЖ. СЕЛІНДЖЕРА «НАД ПРІРВОЮ У ЖИТТІ»

Актуальність нашого дослідження зумовлена актуальністю проблем, що їх піднімає автор у своєму романі. Художня література є своєрідним дзеркалом у якому відбиваються проблеми суспільства, тому дослідження способів реалізації моральної проблематики у художньому тексті є одним з завдань літературознавства.

Метою нашої роботи є дослідження реалізації проблем духовності в американському суспільстві середини ХХ століття у романі Дж. Селінджера «Над прірвою в житті».

Дж. Селінджер жив та творив у складну та непросту епоху: спочатку «Рівні п'ятдесяті», а потім і республіканська криза залишили свій відбиток в історії та створили новий вектор подальшого розвитку країни. Протягом 50-х років реалістична проза в США багато в чому змінила свої обриси. У цей час з'являються розірваність композиції та своєрідна «багатофокусність» зображення, проблема конформізму турбує кожного письменника. Чільним, найбільш плідним початком у американській прозі після другої світової війни був реалізм – правдиве, глибоко аналітичне відображення дійсності в її істотних проявах і внутрішніх закономірностях.

Самотність і невміння йти у фарватері життя – основна тема сучасної американської літератури, заявлена в післявоєнний період, коли настрої переможців змінилося розгубленістю перед кризовими явищами, які стали заявляти про себе як у матеріальній, так і в духовній сторонах життя. Повоєнні десятиліття – це і заключний етап діяльності письменників старшого віку, «сучасних класиків»; це вступ в літературу США нових поколінь, творчість яких в першу чергу визначило специфіку американської художньої прози в 40 – 70-ті роки ХХ століття. Саме у цей час жив та творив Джером Девід Селінджер

Творчість Дж. Д. Селінджера – яскрава сторінка в історії американської літератури ХХ ст. Особистість письменника викликала і викликає великий інтерес своєю складністю і загадковістю, що відбилися в його творах (наявність «темних місць», символів, натяків, знаків, які не піддаються на перший погляд логічній інтерпретації). Його високо цінували Хемінгуей, Белль, а критики ставлять поряд з такими майстрами американської літератури, як Еліот і Фолкнер.

Твір правдивий й гострий на реальні факти, саме тому у період з 1961 по 1982 роки «Над прірвою в житті» був забороненою книгою в школах і бібліотеках. Холдена описували як «поганий приклад» для молоді, стверджували, що він заохочує в дітях схильність до бунту, пияцтва і розпусті. Заборонні дії часто призводили до зворотного ефекту: роман привертав до себе тільки більше інтересу. Спроби обмежити доступ підлітків до роману або виключити його зі шкільної програми іноді зустрічаються і донині.

У романі реалізується занепад духовних цінностей через зображення таких вад героїв: небажання культурно розвиватися; самоилування; матеріалізм; лінь; відчуженість; лицемірство; нездатність глибоко пережити втрату рідної людини; байдужість; відсутність щирості; неохайність. Отже, в творі превалює саме занепад культурних та духовних цінностей, який читач усвідомлює через призму світосприйняття головного героя.

Ми дослідили конфлікт головного героя з оточуючим світом. Холден протистоїть духу загального обману й недовіри між людьми, які панують в американському суспільстві. У конфлікті Холдена зі світом є своєрідним прикладом занепаду духовності. Моральне і фізичне убозтво, розумова обмеженість, відсутність витонченості в побутовому поведінці, вульгарність і неохайність у фізичному вигляді викликають у Колфілда лише відчай. Головний докір Холдена звернений не персонально до того чи іншого людини, а до людей взагалі і полягає в тому, що люди ніколи нічого не помічають, більшість не хоче бачити все, як воно є. Його обурює «показуха» і відсутність самої елементарної людяності в житті.

Таким чином, Холден не хоче дотримуватися «загальних законів» соціуму, робити те, що робити не хочеться, казати одне, а думати про інше; посміхатися тим, кого не радий бачити. Холден протистоїть суспільству, він, ніби біла ворона, не може знайти притулку в жодній компанії, в нього

немає справжніх друзів, навіть його сім'я віддалена від нього у духовному сенсі. Саме тому хлопчику самотньо і тісно в самому центрі Нью-Йорку, бо він скрізь зустрічає тільки байдужість і нерозуміння.

Література

1. Борисенко А. Про Селінджер, «з любов'ю і всякої гидотою» / А. Борисенко // Іноземна література. – 2001. – 10. – С.3
2. Селінджер Джером Д. Над прірвою у житті. – Київ : Молодь, 1984. – 272 с.
3. Холден Колфілд в «Над пропастью во ржи» Дж. Д. Селінджера. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.hqlib.ru/st.php?n=49>

УДК_821.1111-312.4(043)

Пахомов Василь Миколайович

ДЖОН ДІКСОН КАРР – ПРЕДСТАВНИК ДЕТЕКТИВНОГО ЖАНРУ

Детектив - художній твір з особливим типом сюжету, пов'язаним з розкриттям загадкових злочинів, протистоянням добра і зла, де, як правило, добро перемагає зло [1]. Актуальність нашого дослідження зумовлене великою зацікавленістю детективними творами англійських письменників.

Джон Діксон Карр (John Dickson Carr) - автор детективних романів. Він публікувався під кількома псевдонімами «Картер Діксон», «Карр Діксон» і «Роджер Фейрберн». Його по вважають одним з кращих представників «золотого століття детектива», поряд з Агатою Крісті, Р. До. Честертоном, Гастоном Леру і іншими. На Карра вплинули твори Конана Дойля, Гастона Леру і Честертона.

У 1933 році Дж. Д. Карр випускає роман "Лігво Відьми" у якому він знайомить свого читача з одним з його найзнаменитіших персонажів - професором-лексикографії доктором Гідеоном Феллом.

Доктор Гідеон Фелл - персонаж Джона Діксона Карра, якого Карр використовував в своїх детективах близько 25 років. Йому характерні звички дійсного англійця. Вони ніколи не залишалися осторонь. Прототипом для Гідеоном став Гілберт Кіт Честертон.

Дж. Д. Карр описує Гідеоном в романі "Лігво Відьми": «Доктор Гідеон Фелл, огрядне тіло якого ледве уміщалося в глибокому шкіряному кріслі, набивав свою трубку та злегка задихався, стомлений навіть таким нікчемним зусиллям, як набивання трубки. Він був огрядний і ходив спираючись, як правило, на дві тростини. У променях світла, що падало з передніх вікон, його довге густе темне волосся, в якому, немов пишні білі плюмажі, виблискували сиві пасма, розвівалися, як бойовий прапор» [2].

Другим романом про доктора Фелла стала «Загадка Божевільного Капелюшника». В якому Гідеономі доведеться розкрити тайну вбивства журналіста, що освітлював усі "злочини" Божевільного Капелюшника, який вкрав капелюхи у відомих людей.

Джон Карр плідно працював в рамках детективного жанру. Прикладом цього може бути написана ним біографія Конана Дойля, а також серія нових пригод Шерлока Холмса які він написав разом зі своїм сином, а також історичні детективи з персонажами які реально існували. У ряді творів письменника взагалі немає аналогів, тому їх важко вмістити у рамки якогось певного жанру. Прикладом цього можуть бути такі твори як "Палай вогонь!" – в якому дія розвертається в двох тимчасових пластах; "Спалюючий суд" - роман, присвячений "невмирущим", - явищу, яке поки що залишається в стороні від любителів невідомого [3].

Він отримав позитивний відгук від знаменитої письменниці Агати Крісті: «Не дуже багато детективних романів збивають мене з пантелику останнім часом, але панові Карру це вдається.»

Дж. Д. Карр працював над своїми творами дуже довго: свій останній твір він створив в 1972 році і за період своєї творчості він встановив високу планку в плані письменницької майстерності. Карр різноманітні вже всім відомі і придумати багато нових оригінальних трюків детективного жанру. Саме його віртуозність поставила його на голову вище тих хто писав детективи в його час. Він також зумів створити в своїх багаточисельних творах одночасно атмосферу і хорошого гумору, і дикого страху [4].

В останній період своєї творчості Дж. Д. Карр випустив двадцять дев'ять романів. Вони не були яскравими як його перші романи, але більшість з них все краща, творів інших хто писав в цьому жанрі. У 1954 році вийшов останній роман з Генрі Мерривелом які називається «Чаша Кавалера». А в 1967 році, вийшов останній роман з доктором Гідеоном Феллом під назвою «Темна сторона Луни» [5].

Джон Діксон Карр помер залишивши дуже багато якісних творів в детективному жанрі.

Література

1. Тынянов Ю. Н. Поэтика. История литературы. Кино / Ю. Н. Тынянов. – М. : Наука, 1977.
2. Карр Дж.-Д. Расследования доктора Гидеонна Фелла. Первая улика / Джон Диксон Карр. Ведьмино Логово : роман ; Загадка Безумного Шляпника : повесть ; пер. с англ. В. Архонтовой ; худож. А. Семякин - Харьков: Книжный Клуб «Клуб Семейного Досуга», 2016. – 512 с.
3. Джон Диксон Карр : Детектив - на грани возможного [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://impossible-crimes.ru>
4. Карр Дж. Д. Биография / Бесноватые. Загадка безумного шляпника. Защиту ведёт Патрик Батлер. — СПб.: Лениздат, 1992. - 608 с.
5. Джон Диксон Карр : материалы из Википедии свободной энциклопедии [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://ru.wikipedia.org/wiki/Карр,_Джон_Диксон.

УДК 812.111-31(043)

Подопригора Ольга Вікторівна

ОБРАЗ КОЛОНІЗАТОРА У ТВОРЧОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА РЕДЬЯРДА КІПЛІНГА

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що Р. Кіплінг у своєму творчому доробку створив і представив колу читачів певний ідеалізований образ англійського колонізатора, до якого в останні десятиліття виросла цікавість, як і до самої особистості автора в цілому. Розробка даної теми дозволяє виділити деякі риси колонізаторського образу та його ідейний зміст. Адже та постать, яку показує нам Кіплінг у своїх творах, є своєрідним і неоднозначним явищем.

Мета роботи - виявити основні особливості образу колонізаторської Англії ті її підданих у плодах праці Кіплінга.

Репутація Кіплінга пережила чимало потрясінь від тих нарікань та ярликів, що на нього покладала критика: як зарубіжна, так і вітчизняна. Його називали «джингоїстом», «апологетом Британської імперії», «бардом імперіалізму». З деякої точки зору, ці гучні назви мають за собою значну підставу, але вони ж стосуються далеко не всіх його творів. Слава прийшла до нього в 1890-і роки, коли йому ще не було й сорока років. Тоді вийшли «Прості розповіді з гір», «Департаментські пісеньки», «Казармені балади», романи «Світло згасло» і «Кім». У 1907 році Кіплінг був удостоєний Нобелівської премії «за спостережливість, яскраву фантазію, зрілість ідей, мужність стилю і видатний талант оповідача». В дитинстві за п'ять років перебування в англійському коледжі він увірував в користь уроків покори. Він визнав систему жорстокого виховання доцільною, бо вона мала своєю кінцевою метою Дисципліну і Порядок, а це - непорушна основа Закону. [1]

Індія понад усе залишилася в його серці навечно, а от «найпрекраснішою з усіх зарубіжних країн» письменник називав саме Англію. Кіплінг, як людина, що взяла свій початок у культурі Сходу, бачив в ньому багато неповторних, унікальних явищ та позитивних моментів: душевну чистоту, жертвовність, глибину філософської думки, доволі простий та чесний погляд на життя.

Коли у своєму однойменному вірші, він писав про «тягар білих», його головною метою не було вираження зверхнього ставлення до тубільців, а навпаки – підвищення віри в святий обов'язок білих нести світло, культуру та прогрес у дикі афро-азіатські країни, котрі деколи, в силу своєї інертності і необізнаності, чинили англійській владі опори. Західна цивілізація втілювалася ідеально в образі Британської імперії, а її вірнопіддані виконували її волю, та виступали в ролі «цивілізаторів». Так народжувалися рядки вірша, звернені до солдатів і молодших офіцерів. Але Кіплінг попереджає - колонізатори не дочекаються подяки від тих, кому вони нав'язали свою цивілізацію. Колоніальні народи відчувають себе рабами в ефемерних імперіях, створюваних білими. У цьому вірші сказана правда про численні трагічні ілюзії, властиві тим, хто, подібно до юного Кіплінга, колись вірив в виховний характер діяльності англійської колоніальної системи. [2]

Але не зважаючи на те, що колонізатор для письменника є уособленням закону, він не відхиляв у своїх творах і негативної сторони цього «просвітлення» тубільців. Він розуміє жорстокість, розуміє, що ці діяння руйнують самотність народів, але віра в те, що біла людина несе світові новий логічний християнський та активний світопорядок залишається з ним. Так, за Кіплінгом, краще, що засновано, побудовано в Індії – побудовано англійцями. Британія несе світу Сходу закон і відповідальність. Кіплінг, приходячи до Сходу, впевнений, що він прийшов рятувати, нести світло у голови нерозумних. Та якщо ми візьмемо до детальнішого розглядання один з його романів, що присвячений саме цій темі - «Наулака: Історія Заходу та Сходу», ми зайвий лише раз зможемо переконатися у вічній трагедії всякої цивілізації - коли цивілізація йде у чужу культуру, вона приречена звідти піти.

В одній із схвальних рецензії на розповіді Кіплінга, О. Купрін зазначив, що Кіплінг - "найяскравіший представник тієї Англії, яка залізними руками оперезала всю земну кулю і тисне її в ім'я своєї слави, багатства і могутності". Л. Стівенсон, старший сучасник письменника, даючи відгук про творчість Кіплінга і формулюючи письменницьку задачу того часу зазначає, що «на жаль, всі ми граємо на сентиментальній флейті, і треба, щоб хто-небудь вдарив у мужній барабан». [2]

Отже, можна сказати, що образ англійського колонізатора займає одне з найвизначніших місць в літературній творчості Р.Кіплінга. Його образ «підданого Англійської імперії» - це образ мудрого та цілеспрямованого просвітителя, готового до самопожертви заради високої мети – принести світло і цивілізацію у дещо дикі куточки Сходу. Саме так зобразив цю постать письменник, бо сам був сповнений надії та віри у «білу людину». Європеєць, а значить, і колонізатор для Кіплінга – носій соціальної справедливості, прогресу, високої культури, динаміки розвитку.

Література

1. Іонкіс. Г. Кіплінг: Схід та Захід / Г.Іонкіс – 2015: [Електронний ресурс] //Режим доступу URL: <http://inter-focus.de/index.php/ru/kultura/istoriya/1365-kipling-vostok-i-zapad>

2. Самарин. Р. І. Редьярд Кіплінг / Р.І. Самарин – 2003: [Електронний ресурс] //Режим доступу URL: <http://www.lib.ru/KIPLING/redkipl.txt>

УДК 821.111Кристи (043)

Ремига Інна Сергіївна

АГАТА КРІСТІ ТА ДЕТЕКТИВНИЙ КЛУБ

Мета: дослідити вплив організації "Детективний клуб" на творчість знаменитої письменниці детективів Агати Крісті, простежити витoki і причини створення організації.

Актуальність теми зумовлена цікавістю читачів із усього світу та будь-якого віку творами видатної письменниці. "Детективний клуб" вплинув на жанр детективу в цілому і особливо на творчість А. Крісті, яка удосконалила і ввела нові прийоми викладу детективів.

Агата Крісті належить до найвідоміших у світі авторів детективної прози і є одним із самих публікованих письменників за всю історію людства.

Твори письменниці перекладені більш ніж 100 мовами світу, а загальний наклад її книг перевищив за 4 млрд екземплярів. Також їй належить рекорд по максимальному числу театральних постановок творів [1, С. 480].

Велику роль у її творчості зіграв "Клуб Детективів". Це була організація англійських письменників, авторів детективного жанру та була створена в Лондоні в 1920-х роках, існує до сьогодні [2, С. 90].

За умовами клубу до нього допускалися тільки автори класичної детективної белетристики, а не всі, що пишуть про злочини. Клуб не був професійним об'єднанням обраних, він був швидше знаменитим обіднім клубом.

Гілберт Кіт Честертон став першим головою клубу, у 1936 році його наслідував Едмунд Клирихью Бентлі, автор «Останньої справи Трента», а з 1958 року клуб очолювала Агата Крісті.

Цю ношу вона несла до самої своєї смерті, ділячи частину обов'язків із лордом Гореллом. Вона погодилася на цю роль за умови, що їй ніколи не доведеться вимовляти урочисті тости й вступні розмови.

До «Детективного клубу» входили: Агата Крісті, Дороті Сэйерс, Гілберт Честертон, Фримен Уиллс Крофтс, Ентоні Беркли, Едмунд Бентлі, Артур Моррисон і Рональд Нокс [2, С. 203].

Членство здійснювалося тільки по запрошенню, та всі нові члени повинні були проходити церемонію присвячення (розроблену Дороті Л. Сейерс), із головою в церемоніальній мантиї, процесією зі свічками і присягою.

У ранній період «Детективний клуб» створював спільні романи, потім збірки оповідань.

Члени клубу писали глави по черзі, кожен розвивав зміст попередньої глави. Агата Крісті брала участь у трьох таких ранніх публікаціях: «Куш» у 1930 році, «За ширмою» наступного року і повномасштабному романі «Останнє плавання адмірала» у 1932 році.

Крім того, вони зобов'язалися дотримуватися правил при написанні детективів. Правила були сформульовані Рональдом Ноксом в книзі «Десять заповідей детективного роману».

Ці правила переслідували гідну мету: підвищення літературного рівня детективної прози і відмінність її від трилера або шокера:

1. Шанувати англійську літературну мову.
2. Ніколи не приховувати від читача важливий ключ до розгадки.
3. Відрізнати розслідування від Божественного одкровення, жіночої інтуїції, збігу або Руки

Божої.

4. Дотримуватися помірності у використанні банд, променів смерті, примар, таємничих китайців і загадкових отрут, невідомих науці.

5. Ніколи не красти і не розкривати задуми інших членів клубу [3].

А. Крісті порушила одне з вище вказаних у романах «Вбивство Роджера Экройда» і «Нічна п'ятьма».

«Вбивством Роджера Экройда» письменниця вчинила революцію в детективному жанрі, помітно розширивши його формальні можливості й межі. Уся справа у використанні прийому, який пізніше літературознавці назвуть «ненадійним оповідачем» [4, С. 346].

Агата Крісті стала першою, хто так послідовно і абсолютно технічно реалізував цей прийом у детективному жанрі, в основі якого лежить інтрига. Тим самим письменниця порушила класичний детективний канон - і викликала шквал обурення читачів і критиків. До Крісті в детективному творі, де все суцільно покрито таємницею, оповідач залишався єдиною інстанцією істини. Він підтверджував або спростовував усі припущення, які перебирав в думці читач у процесі знайомства з книгою. Крісті ж назавжди відмінила це правило, показавши, що довіряти нікому не можна. Це оновило і ускладнило жанр класичного детектива.

Врешті-решт, новаторство Агати Крісті було визнане і критиками, і любителями детективів. Британська Незалежна Асоціація торговців детективною літературою включила роман у сотню кращих детективів ХХ століття, а Асоціація письменників кримінального жанру в 2013 році визнала його кращим детективним романом усіх часів і народів.

За досягнення в області літератури в 1956 році Агата Крісті була нагороджена орденом Британської Імперії, а в 1971 році Агата Крісті була удостоєна звання Кавалердама (англ. Dame Commander) ордену Британської Імперії, власниці якого також придбавають дворянський титул "пані", що вживається перед ім'ям.

За своє життя Крісті опублікувала більше 60 детективних романів, 6 психологічних романів (під псевдонімом Мері Уэстмакотт або Вестмакотт) і 19 збірок оповідань [5, С. 622].

Вона в корені змінила уявлення про детективний жанр і назавжди залишиться в пам'яті читачів, як неповторна "Королева детективів".

Література

1. Хэк Р. Герцогиня Смерти. Биография Агаты Кристи / Пер. с англ. М.Макаровой. — М.: КоЛибри, Азбука-Аттикус, 2011. — С. 480,
2. Сергей Бавин. Зарубежный Детектив ХХ века (в русских переводах). — М.: «Книжная палата», 1991. — С. 84. — 206,
3. Рональд Нокс. Десять заповедей детективного романа / Перевод на русский: В. Воронин — Статья, 1929 год.
4. Цимбаева Е. Н. Агата Кристи. — М. : Молодая гвардия, 2013. — С. 346,
5. Агата Кристи. Автобиография. — М.: Эксмо, 2009. — С. 622.

УДК 821.111(73)-311.4(043)

Самарська Анастасія Семенівна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЖАНРУ РОМАНА ВОСПИТАННЯ В ПРОЗЕ ДЖ. ІРВІНГА (НА ПРИМЕРЕ РОМАНА «ПРАВИЛА ВІНОДЕЛОВ»)

Роман виховання – достатньо розповсюджений тип романної форми, один из видів роману становлення. Традиційно розглядається як романне повествованіє, в основі якого лежить історія стадіального розвитку особистості, чье суттєве становлення, як правило, прослідковується с дитячих (юношеских) років і зв'язується с опытом пізнання оточуючої дійсності. Виниклий в епоху Просвітництва, що об'яснюється особливостями мироощущення людини того часу, жанр концентрує увагу на питаннях психологічного, морального і соціального розвитку людини [3, с.148].

Роман «Правила виноделов» – це одне из произведений, котріє в більшій ступені розвивають традиції європейського роману виховання. В «Правилах виноделов» привертає увагу процес змінення основного дійствующого персонажа. Автор досліджує динаміку життєвого шляху головного героя, поэтому плавно описує етапи його становлення.

В центрі роману – вихованець сиротського притуку в тихому містечку Сент-Облако, штаті Мен, Гомер Бур.

Автор говорив, що «хотів написати роман о сироті, потому что тема сирот является общей для всех и областью, которая не исследована».

Если посмотреть на особенности различных романов воспитания, то можно увидеть общие черты. Это, как отмечалось выше, несколько этапов развития героя. Первый этап развития, как правило, связан с показом воспитания героя вдали от «мира» и его нравов. Следующая ступень – это формирование личности, которое начинается со знакомства героя с различными областями жизни и обществом. И последняя фаза, это изображение «созревания» героя. Это основные этапы развития, которые можно проследить в романе «Правила виноделов» Дж. Ирвинга. Таким образом, тема воспитания делится на 3 части, в которых пространственные категории связаны с определенными фазами развития героя [1, с.199].

В романе «Правила виноделов» Дж. Ирвинга мы видим следующие этапы: первый – это детство Гомера в приюте, в котором он учится медицине у доктора Кедр; второй – момент, когда Гомер оставляет убежище в Сент-Облаке и едет в «Океанские дали» вместе с Кэнди и Уолли; третий этап начинается тогда, когда он возвращается в приют после смерти доктора Кедр.

Сент-Облако в самом начале романа выступает как символ «духовности», мечты о лучшем будущем. «Океанские дали» – нарушение традиционных устоев, измены себе и лицемерия; и Сент-Облако в конце романа как обретение себя, приобретение «дома».

Гомер изображен Ирвингом в начале своего жизненного пути, когда он не знает окружающий мир, когда не различает где добро, а где зло. Все попытки обзавестись семьей, к сожалению, заканчиваются неудачей, он все время возвращается назад в приют. Когда же наступает момент, когда главному герою удастся покинуть Сент-Облако вместе с Уолли и Кэнди. Именно в это время начинается новый этап становления: Гомер познает окружающий мир в отношениях с другими людьми. Постепенно рамки наблюдения Гомера расширяются. Ведь раньше он был ограничен только Сент-Облаком. Он живет у Уортингтонов, пробует себя в новой профессии. И все это открывает ему много нового: новых людей, новые и разные стороны жизни.

Еще одна характерная черта для воспитательного романа это испытание любовью [1, с. 189]. Гомер влюблен в Кэнди, и после ухода Уолли на войну, их роман становится взаимным. Но этот роман заканчивается довольно быстро: они должны расстаться, когда Уолли возвращается парализованным. Все события, которые происходят с Гомером вдали от родного Сент-Облака, побуждают его вернуться назад в приют и именно там приносить пользу. Но возвращается он не сразу, ведь много лет он искал себя и свое место в большом мире, о котором он так мечтал. Когда Гомер так и не находит свое место, то решает взять на себя роль воспитателя, как когда-то доктор Уилбур Кедр, и возвращается в приют.

Субъектом формирования героя можно назвать влияние на него окружающей среды. Гомер находит в лице доктора Кедр авторитетную личность, опору. Гомер занимает особое место в его душе. Доктор для него учитель и наставник, который ведет его по жизни и решает его судьбу. Действия Кедр направлены на то чтобы Гомер навсегда остался в Сент-Облаке. Доктор переписывает историю рождения героя и готовит ему новые документы на имя Фаззи Бука, он надеялся, что главный герой станет доктором, который сможет заменить его и возглавить приют. Кедр наблюдает за взрослением Гомера, и все находится под его контролем. Однако Бур все-таки покинул «Сент-Облако» в поисках лучшей и новой жизни.

Роман «Правила виноделов» посвящен поискам главного героя, который пытался найти свое место и призвание в жизни и быть полезным обществу. В романе не обходится без свойственного писателю употребления комического. Например, то, как дают имена в приюте, или правила, которые висят для рабочих, которые не умеют читать и т.д.

Нельзя не отметить, что в романе «Правила виноделов» присутствуют автобиографические мотивы. Сам автор не раз утверждал, что самое ценное в его романах – это то, что является плодом его воображения. Также автор говорил, что «события собственной биографии – источник вдохновения любого писателя». Родители Ирвинга расстались, когда Джон был еще ребенком, он никогда не видел своего биологического родителя. Отец был пилотом в ВВС США и во время Второй мировой войны был сбит над Бирмой в июле 1943 года, но выжил. Данный инцидент мы можем наблюдать в романе «Правила виноделов». Это один из примеров, когда автор использует автобиографические моменты в своем романе.

Итак, приходя к выводу, можно сказать, что Ирвинг в своих произведениях трансформирует уже существующую модель романа воспитания. Он использует приемы модернистской и постмодернистской эстетики. Это гротеск, сатира, «черный юмор».

Следует отметить близость Ирвинга к диккенсовской традиции, которая проявляется в описании героя-сироты, противопоставит жестокости окружающего мира, и использование финала со счастливым концом.

Литература:

1. Бахтин М. М. Эстетика словесного творчества [Электронный ресурс] / М.М. Бахтин. – М.: Искусство, 1986. – Режим доступа: http://www.i-u.ru/biblio/archive/bahtin_estetika/
2. Ирвинг Дж. Правила виноделов: роман / Дж. Ирвинг, пер. с англ. М. Литвиновой. – СПб: Амфора. 2005. — 766 с.
3. Литературная энциклопедия терминов и понятий [Электронный ресурс] / М.: Интелвак, 2001. 1600 с. – Режим доступа: <http://mexalib.com/view/36279>

УДК 321.111:929Кіплінг(043)

Співак Ірина Ігорівна

ОСОБИСТЕ У ТВОРЧОСТІ КІПЛІНГА

Актуальність даної теми визначається взаємозв'язком тематики творів Кіплінга і подій, що відбулися в житті письменника і надихнули його на створення ряду прозових і поетичних творів.

Мета даної теми - аналіз взаємозв'язку творчості письменника з його особистим життям.

Ранні роки поета проходили в наповненій екзотикою Індії. Проте у віці п'яти років він разом зі своєю сестрою вирушив на навчання в Англію. Протягом шести років він жив у приватному пансіоні, господиня якого, мадам Роза, часто була хлопчика, замикала в темній кімнаті і всіляко принижувала. Ймовірно, від цього у нього різко погіршився зір. Він бачив тепер так погано, що міг випадково наткнутися на будь-який предмет - навіть на дерево. Таке ставлення настільки сильно вплинуло на Кіплінга, що до кінця життя він страждав від безсоння. Переживання дитини, яку переслідує жорстока власниця пансіону, знайшли відображення у новелі "Чорна овечка" ("Ваа Ваа, Black Sheep"), що вийшла в 1888 році, і в автобіографії, виданої в 1937 році [1].

У січні 1878 року Редьярда віддали в нову школу «Юнайтед сервіс коледж», засновану групою офіцерів індійської служби та англо-індійських чиновників. Роки, проведені тут, були також нелегким випробуванням, але виховали у Кіплінга переконання в необхідності порядку і дисципліни, які він буде вважати основою закону. Пізніше він не тільки не засудив атмосферу школи, але зворушливо згадував про свій казарменний рай і написав про неї ностальгічну книгу, «Стоки і К°» (1899) [1].

Масонська проза грала чималу роль у творчості Редьярда Кіплінга, серед «масонських» творів Кіплінга перше місце займають його героїчні балади: «Мій неотесаний камінь», «Віндзорська вдова», «Ложа-мати», «Палац» та інші, які, з одного боку-традиції масонських застільних пісень, а з іншого боку, втілюють романтичні ідеали. Особливе місце займає мало не єдина, яка отримала в світі популярність, повість про масонство і масонів «Людина, яка могла би стати королем».

Крім чотирьох оповідань про побут масонської ложі «Віра і Праця» із збірки «Дебет і кредит», сюди включені і дві іронічні філософські новели про побут персонажів християнської міфології в роки світових потрясінь початку ХХ століття [2].

Редьярд Кіплінг багато писав для дітей, головним чином казки, тому цикл "Казки Старої Англії" займає велике місце в творчі поета. Люди по всьому світу зачитуються його розповідями про Мауглі, про допитливе слоненя, про Кішку, яка гуляла сама по собі. Але є у нього і зовсім інші казки, написані на основі подій далекого минулого Англії, на матеріалі її фольклору і легенд. Саме вони і зібрані в цій книжці [3].

Кіплінг звернувся до історії своєї рідної країни вже будучи знаменитим письменником. Індія, країна стародавньої культури, прекрасних легенд, екзотичної природи, захопила його уяву. І не дивно, що його перші твори, оповідання, казки, вірші - були присвячені саме їй. Так народилися "Книги Джунглів", куди увійшли оповідання про Мауглі, возвестивши світ про народження нового дитячого письменника.

Через кілька років Кіплінг поїхав з Індії, багато подорожував, відвідав майже всі частини світу і скрізь вслухався в місцеві перекази, вдивлявся в навколишню природу. Згодом з'явилися його "Казки просто так", дія яких відбувається то в Африці, то в Англії, то в Австралії, то в Америці [3].

Кіплінг продовжував мандрувати з місця на місце, поки нарешті в 1904 році не вирішив оселитися в Англії. Придбання будинку та створення нарешті домашнього вогнища мало велике значення для всієї подальшої творчості Кіплінга. Будучи вже всесвітньо визнаним англійським письменником, він уперше відкрив для себе власне англійське життя. Та Англія, про яку він завжди писав трохи абстрактно, називаючи її володаркою морів, імперією, в якій ніколи не заходить сонце, оплотом цивілізації та порядку і стверджуючи, що її велич полягає в заморських володіннях - відійшла на другий план. Перед ним постала інша Англія, у всій своїй конкретності, в простоті сільського життя, у древніх традиціях і переказах [3].

Предмети з далекого минулого Кіплінг знаходив прямо в околицях свого будинку. Наприклад, коли копали колодязь, на глибині восьми метрів знайшли стару ложку, часів Кромвеля. За розповідями старожилів, іноді траплялися й кам'яні наконечники для стріл, що відносяться до кам'яного віку. "Недалеко, згадував наприкінці життя Кіплінг, перебувала довга, вкрита зеленню гора зі шлаку - все, що залишилося від дуже давньої кузні, яка працювала ще при римлянах і з тих пір без зупинки до середини вісімнадцятого століття. Кожен метр цього куточка був сповнений живими примарами і тінями". Працюючий млин, руїни кузні, дороги що збереглися, побудовані ще римлянами, археологічні знахідки у дворі - все це навіювало думки про минуле і так чи інакше згадується в творах письменника [3].

У 1906 році вийшла збірка казок "Пак з пагорбів Пука", чотири роки потому її продовження - "Нагороди і феї". Зав'язка цих збірок була підказана життям. Кіплінг разом зі своїми дітьми Джоном і Елсі розігрували сценки з "Сну в літню ніч" Шекспіра. Сценою їм служив занедбаний, порослий травою кар'єр. Джон грав Пака, Елсі - Титанію, а сам Кіплінг - ткача Основу, причому для своєї ролі він дістав паперову осячу голову. Приблизно так і зав'язується перша казка [3].

Редьярд Кіплінг писав чудові історії про абсолютно новий, інший світ, де людина живе в гармонії з природою. У кожен рядок своїх творів Редьярд Кіплінг вкладав свої власні почуття, свій досвід та події, що відбулися в його житті.

Література

1. Гениева Е. Ю. Киплинг. История Всемирной литературы / Е. Ю. Гениева - М.: 1994. - 384с.
2. Кузьмишин Е. Л. Редьярд Киплинг - Массонская проза: книга / Е. Л. Кузьмишин - М.: 2013. - 325с.
3. Иудин А. А. Одинцова А. Н. Сказки Р. Киплинга / А. А. Иудин, А. Н. Одинцова - Нижний Новгород: 2013. - 84с.

УДК821-31'06(043)

Ткачук Алла Сергіївна

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ "ЩАСТЯ" В РОМАНАХ-АНТИУТОПІЯХ ЛІТЕРАТУРИ XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТЬ

На початку нашого дослідження, ми би хотіли дати чітке та зрозуміле тлумачення поняттю «антиутопія». Антиутопія — вигадане суспільство, яке є антитезою утопії. Зазвичай для нього характерний гнітючий суспільний контроль, що здійснюється авторитарним або тоталітарним урядом. Літературний жанр антиутопії став своєрідним літописом трагедії, попередженням суспільству про небезпеку духовної деградації та насильства. Антиутопія зображує світ, в якому все, що могло піти не так, не так і пішло. Як правило, точкою відліку служить сучасна автору суспільна модель [1, с.17].

Одне з таких жахливих суспільств описав письменник Джордж Оруел. Сам автор став свідком громадянської війни в Іспанії, насильства та боротьби з фашизмом, становлення тоталітарних режимів у багатьох країнах світу, що саме і сформувало його світогляд і письменник зрозумів, що світові загрожувало велике нещастя, і взявся за написання твору - антиутопічного роману "1984".

Вибір теми нашого дослідження зумовлений цікавістю до завуальованого зображення щастя з точки зору політичних діячів. Змальований Оруелом художній світ, який був досконалим, країна мрій про щастя, зображення бездоганного суспільного устрою, позбавленого наукового обґрунтування; довільне конструювання ідеалів; загальна назва планів, проектів для реалізації яких немає практичних підстав, нездійсненні плани соціальних перетворень; сукупність соціальних ідей, лозунгів, цілей, які мають відтінок тоталітаризму.

Мета нашого дослідження - довести, що найголовнішою проблемою утопічної літератури у XX-XXI столітті стала проблема здійснення нездійсненності утопії, яка, загалом, призвела до прояви антиутопії [2, с.105].

У багатьох творах цього жанру на перший погляд, усі були рівні і щасливі, принаймні, влада таким чином позиціонувала атмосферу в суспільстві. У художньому світу покірних істот кожен отримав спокій, відповідне заняття та цілковите задоволення фізичних потреб. Натомість необхідно відмовитися від усього того, що відрізняло тебе від інших, позбутися своєї індивідуальності та стати безликим. Приймаючи ці умови, можна отримати "повноцінне" існування: це життя за законами, відмежованість від світу, постійний нагляд з боку охоронців зі служби безпеки. У такому суспільстві все контролювалося і було підкорене надміру строгому управлінню. Люди підтверджували радість від свого рабського становища, тому що боялися сказати правду всьому світу і піти проти влади. Можна припустити, що всі задоволені життям і щасливі. Проте деякі ситуації та аспекти дозволили нам у правдоподібності удаваного щастя засумніватися. Тепер виникає питання: "А чи були люди взагалі

щасливі при такій владі?"

Як стверджує Г. Тавризян, пошуки людиною щастя стали однією з основних проблем романів-антиутопій ХХ – початку ХХІ століть. Саме вони призвели людство до тієї форми існування, яка була зображена у романах цього часу. Однак, і така форма всезагального щастя виявилися недосконалою, оскільки щастя це виражене неприродним шляхом, всупереч законам органічного розвитку. Світ, вигаданий автором, здавалось би, мав бути досконалим і абсолютно влаштовувати усіх людей, які в ньому проживали. Але це світ технократії, у якому людина - гвинтик величезного механізму. Все життя людини у цьому світі підкорене математичним законам і розкладу за годинами. Щастя втратило у такому житті свою основну значущість - на нього не чекали, його не шукали, воно навіть не сприймалося як щось дане і за таких умов життя необхідність у ній навряд чи виникне [3, с.75].

Письменники і філософи ХХ - початку ХХІ століть намагались у своїх працях описати державу, або ж цілий світ, де б всі люди були щасливими. Метою такого суспільства було б прагнення до миру та порядку, тобто загального благополуччя. Побудувати суспільство загального щастя здавалось справою не складною: достатньо розумно сконструювати нерозумну світобудову, все розставити по своїх місцях. На щастя, довгий час всі спроби реалізувати утопічні мрії завершувались провалом: людська сутність вперто боролась зі всілякими намаганнями розуму ввести її в раціональне русло, впорядкувати те, що погано піддається впорядкуванню.

Е. Гольман пише про те, що виникають на тлі більшості окремі особистості, які намагаються протиставити свій вільний вибір загально запрограмованому щастю, які до того ж не можуть повністю вписатися в структуру «чудового нового світу» через свої особисті вади. Прагнення до самосвідомості і до вільного морального вибору в цьому світі не може стати «епідемією» - на це здатні лише обрані, і ці одиниці в терміновому порядку від «щасливих» ізолюються [4, с.57].

З першого погляду, в цивілізованому світі людям жилося непогано: вони всім забезпечені, ніхто й ніколи не сердився й не сумував, всі щасливі і врівноважені під дією наркотичної дози, працювали і розважалися, насолоджувалися емоційно легким життям і вседозволеністю у почуттях, будь-яке бажання одразу задовольнялося, усі тілесні недуги старечого віку ліквідовані, тут не було місця пророкам та егоїстам, які були героями культури минулого.

У підсумку можна зазначити, що за цією картиною "кришталевого" щастя виступив жахливий світ насильства, де не було ні співчуття, ні милосердя, де людина не являла собою ніякої цінності для цивілізованого суспільства, де її мрії і бажання нічого не варті, де брехлива ідеологія налагодила широке виробництво наркотику, який насправді - затуманював мозок і вбивав будь-які прояви людяності.

Література

1. Попова-Бондаренко И.А., Рыжкова Л.А. Расширенный терминологический словарь / И.А. Попова-Бондаренко. – Донецк: Дон НУ, 2009. – С. 17–19.
2. Марсель Г. Онтологическое таинство и конкретное приближение к нему / Г. Марсель // Трагическая мудрость философии : избран. работы. – М. : Прогресс, 1995. – С. 97–105.
3. Тавризян Г. В тени завтрашнего дня / Г. Тавризян. – М. : Изд-во гуманитар. лит., 1995. – С. 72–106
4. Гольман Е. А. Антиутопия как предчувствие. Попытка переосмыслить литературный жанр в контексте Франкфуртской социологической школы / Е. А. Гольман // Без темы. – 2008. – № 3-4. – С. 55–60.

УДК 821.111Кіп(043)

Цололо Олена Володимирівна

НЕОРОМАНТИЗМ У ТВОРЧОСТІ КІПЛІНГА

Актуальність дослідження зумовлена зацікавленістю творчості Редьярда Кіплінга, а саме стильової течії неоромантизм у його працях. Тут його уміння осягти описане зсередини, а також додання його текстам відчуття правдивості.

Мета дослідження передбачає розв'язання таких завдань:

- дослідити поняття неоромантизм;
- проаналізувати творчість Редьярда Кіплінга;
- визначити ознаки неоромантизму у працях Р. Кіплінга.

Неоромантизм (від грецьк. νέος – молодий, новий і фр. romantisme) – умовна назва естетичних тенденцій, що виникли в світовій культурі, зокрема в літературі, живописі та музиці, на межі 19-20 століть. Течія раннього модернізму. Неоромантики оспівували мужність, подвиг, романтику пригод, часто обираючи тлом для своїх сюжетів екзотичні країни. Характерний неоромантичний герой –

непересічна сильна особистість, нерідко наділена рисами «надлюдини», вигнанець, що протистоїть суспільній більшості, шукач романтики та пригод.

Кіплінг від народження був наділений рідким письменницьким даром – умінням осягти описане зсередини. Саме ця внутрішня причетність додає його текстам відчуття абсолютної правдивості.

Кіплінга створила Індія. Він виріс і сформувався в роки, коли позитивізм із його провідною ідеєю матеріального прогресу, що визначає собою заодно і прогрес моральний, ще був широко популярний. Антипозитивістська реакція, яка усе більш посилювалася наприкінці століття, набула в сфері літератури різноманітних форм. Однією із найбільш впливових антипозитивістських літературних течій стає неоромантизм [1, с. 23].

Наприкінці 19-го століття література мала потребу у відновленні, і варто було Кіплінгу в 1890 р. опублікувати в Англії кілька десятків оповідань і балад, як стало ясно – серед літературних «розрахованих світил» з'явилася «беззаконна комета», готова підірвати зсередини сформовану систему жанрів і стилів. У неясному, розпливчастому контексті епохи Кіплінгу вдалося розглянути велику лакуну, вдалося розгадати потребу у сучасному романтичному герої, у новому моральному кодексі, у новому міфі, що був би співзвучний дарвінівській теорії еволюції з її твердою формулою: «Вживає найсильніший».

При цьому, на відміну від Стівенсона, який звернувся у пошуках такого героя до романтизації минулого, Кіплінг знайшов романтику подвигу і подвижництва в самій гушавині сучасності, ставши одним із засновників недовговічної школи кінця 19 ст. – неоромантизму [3, с. 61].

«Сумовитому детермінізму натуралістів і хитких містичних здіймань декадентів він протиставив творчість, активне щодо дійсності. Слідом за романтиками першої половини 19 ст. Кіплінг запропонував читачу безпосередню програму поведінки, ідеальну модель, на яку слід було орієнтуватися в повсякденній діяльності і яка знайшла собі безліч прихильників». Так, більшість британських офіцерів до першої світової війни, за свідченням англійського поета і романіста Р. Грейвз, старанно імітувала стиль життя і лад мови мужніх героїв «залізного Редьярда» [2, с. 17].

При цьому дана вихідна установка здійснюється в ранній творчості Кіплінга на матеріалі, який колись вважався непридатним для «високого» мистецтва. «Його оповіді і балади, присвячені Індії, широко розсунули границі канонічної літературності, і приголомшеному читачу відкрився в них незвичний світ, де екзотика і героїка проступали крізь густий, жорстко виписаний «низовий» побут. Замість умовно-театрального, ошатного Сходу в літературу ввійшов Схід брудний, курний, кривавий, страшний. Змістилася міра умовності, пересунувся кут зору, романтика впровадилася в будень і набула чарівності правдоподібності».

«Художнє мислення Кіплінга, – пишуть Н. Дьяконова й О. Долінін, – у першу чергу орієнтовано на фольклорно-міфологічні мотиви, що немов просвічують крізь щільну речовинність його світу. Не тільки у своїх казках про тварин, але і в цілком «правдоподібних» оповідях і віршах він часто спирається на первинні, архаїчні сюжети й образи, що здавна зберігаються в колективній пам'яті людства. Створена ним картина світу, незважаючи на свою майже протокольну точність, виводить нас за межі індивідуального, одиничного, історично-конкретного; у ній мало відтінків і півтонів, вона універсальна, тому що побудована як деякий найпростіший міф, що оперує лише споконвічними категоріями і знайомими кожному символами. Життя – смерть, перемога – поразка, сила – слабкість, день – ніч, рай – пекло, порядок – хаос, Бог – диявол, – такі постійні для творчості Кіплінга протиставлення, що реалізовані на багатьох рівнях і безвідмовно впливають на почуття читача» [4, с. 39].

Незвичайними виявилися і герої Р. Кіплінга, позбавлені ореола зовнішньої винятковості. На сторінках його творів ожили люди незначні і неяскраві, дрібні чиновники, інженери, лікарі, поліцейські, телеграфісти, будівельники й агрономи, залізничники і клерки, в яких за всіх обставин, часто не вигідних, і всупереч ним, Кіплінг знаходить залишок людяності.

Демократичний низ, якому Кіплінг явно віддає перевагу, втілює безправний, багаторазово принижений і слухняний рядовий армії Її Величності Томмі Аткинс. Виникнувши спочатку в прозі, солдатська тема швидко перекочувала в поезію Кіплінга [3, с. 108].

Містичність і міфологічність мислення Кіплінга відзначали багато дослідників, даючи, щоправда, при цьому різне трактування Кіплінгівським ключовим морфемам. Зокрема, Андре Моруа писав, що в кращих своїх віршах і оповіданнях Кіплінгу вдається встановити зв'язок «із самими древніми і глибокими шарами людської свідомості».

Література

1. Андреев Л. Г. История английской литературы: УЗ-х т. под ред. Головченко Ф. М. / Л. Г. Андреев. – М.: Художня література, 1948. Т. 3. Твори та рецензії, – 922 с.

2. Андрущенко М. К. Редьярд Кіплінг та його твори / М. К. Андрущенко. – М.: Художня література, 1973. – 607 с.
3. Дайчес Р. Н. Редьярд Кіплінг та його світ. Досліджування матеріалів / Р. Н. Дайчес. – К.: Наукова думка, 1992. – 312с.
4. Лавренко Р.Н. Традиції та новаторство у англійській літературі / Р. Н. Лавренко. – Л.: Генеза, 1991. – 115с.

УДК 821.111-31Во(043

Щербина Ірина Сергіївна

МОТИВ ЗАНЕПАДУ БРИТАНСЬКОЇ АРИСТОКРАТІЇ В РОМАНІСТИЦІ І. ВО

У першій половині ХХ-го століття проблема занепаду аристократії була дуже актуальною. Відходять в історію шикарні прийоми знатних гостей і багатолюдні бали. Згодом старіють і закони католицького аристократичного виховання зі своїми жорстокими правилами. Все змінюється. Діти аристократів шукають свій шлях у житті, не бажаючи підкорятися віковим законам і традиціям знаті. Але все це відбувається не одразу і не без втрат.

Цю проблему підіймає Чарлз Діккенс у своєму романі «Холодний дім», «Пригодах Олівера Твіста» та Вільям Теккерей у «Книзі снобів».

До цієї теми також звертався Івлін Во.

Він на прикладі сімейства Флайтів і їх маєтків розповідає про занепад аристократії починаючи з 20-х років і по 40-ві роки минулого століття в Англії.

У багатьох своїх творах Івлін Во звертається до британської аристократії і вищого суспільства, часом жорстоко їх висміюючи. Крім того, він автор багатьох оповідань, трьох біографій, і першого тому незакінченої автобіографії. Його листи, подорожі, великі щоденники і кореспонденція також були видані [1, с.45].

Роман «Повернення до Брайдсхеду» (1945), що вважається найвищим досягненням письменницької майстерності І. Во, отримав при виданні неоднозначну оцінку. Деяких критиків не влаштувало відкрите вираження релігійних поглядів автора, його, на думку Р. Макалей, «романтичний снобізм». Думка Е. Вілсона, розчарованого «серйозністю» роману, відсутністю комізму, була висловлена у вкрай різкій формі: «Невдача!». Проте, тепло прийнятий більшістю, роман став світовим бестселером і був визнаний кращим твором року в Америці. У цьому романі Івліна Во, відобразилось його захоплення католицизмом [2, с.7].

У романі тонко прописані характери минаючої епохи процвітання англійської аристократії. Головний герой роману молодий художник Чарльз Райдер знайомиться під час навчання в Оксфорді з Себастьяном Флайт – представником аристократів-католиків. Після свого приїзду у Брайдсхед, родовий маєток Флайтів, Чарльз потрапляє у вирій богомного життя, і протягом наступних років його доля нерозривно пов'язана з цією сім'єю.

Говорячи про особливості художнього часу в романі Івліна Во, звернемося, насамперед, до визначення даного терміну.

Художній час це послідовність в описі подій, які сприймаються суб'єктивно. Виділяють три типи художнього часу: *ідилічний час*, у рідній домівці, *авантюрний час* випробувань на чужині, *містерійний час* сходження в пекло лих.

Час в художньому творі може бути розтягнутим (прийом ретардації – автор використовує пейзажі, портрети, інтер'єри, філософські міркування, ліричні відступи) або прискорене (автор усі події, що відбувалися протягом тривалого часу, позначає двома-трьома фразами. Час сюжетної дії може поєднуватися у творі з авторським часом. Акцент на авторському часі, його відмінності від часу подій твору характерний для літератури сентименталізму (Стерн, Філдінг).

Виділяють різні типи художнього часу: лінійний (відповідає минулому, сьогодення і майбутнього, події беззупинні і незворотні) і циклічний (події повторюються, відбуваються протягом циклів – добового, річного і т.д.); «Замкнутий» (обмежений сюжетними рамками) і «відкритий» (включений в конкретну історичну епоху); об'єктивний (не переломлений через сприйняття автора або героїв, описується в традиційних одиницях виміру часу – днях, тижнях, місяцях і т.д.) і суб'єктивний (перцептуальний) (дане крізь призму сприйняття автора або героя); міфологічний і історичний (опис минулого, історичних подій в житті держави, людської особистості і т.д.). Крім того, Михайло Бахтін виділяє також психологічний час (різновид суб'єктивного часу), кризовий час (останню мить часу перед смертю або перед зіткненням з містичними силами), карнавальний час (що випав з реального історичного часу і включає в себе безліч метаморфоз і трансформацій) [4, с.127].

Образ – в художній літературі картина людського життя, зображена в художньому творі;

письменник, зображуючи життя, висловлює свої думки про нього, розкриває за допомогою образів своє ставлення до поведінки людей в різних обставинах, до явищ природи і, показуючи їх у творі, прагне викликати таке ж ставлення до них у читача.

Повертаючись до роману Во, можна сказати, що період між Першою і Другою світовими війнами був періодом розквіту Британської колоніальної імперії і в той же час початком тривалої економічної кризи Британії.

Великобританія разом з союзниками здобула перемогу в Першій світовій війні і на правах переможця брала діяльну участь у післявоєнному устрої світу. Вона отримала в управління частину колишніх володінь Німеччини та Османської імперії.

У той же час війна лягла важким тягарем на британську економіку. Великобританія закінчила війну з великим зовнішнім боргом, у перші повоєнні роки значна частина державного бюджету витрачалася на покриття боргів.

У цей період відбувалися такі події: вихід Ірландії зі складу Великобританії (1922), загальний страйк робітників (1926), початок світової економічної кризи (1929).

«Повернення до Брайдсхеду» – це книга, у першу чергу, про спогади. Коли навколишня дійсність не тішить, а для зміни поточного стану справ немає сил або можливостей, все, що нам залишається, – це вдаватися до спогадів, шукати в них розради і порятунку. Пролог і епілог – ось і все, що є у цьому романі з нинішнього і сьогоднішнього. Основна ж частина – це нескінченні спогади, які породжують одна одну.

Література:

1. Английская литература XX века: учеб. пособие / Под ред. Т.Г.Струковой, С.Н.Филошкиной. – Воронеж: Изд-во Воронеж, пед. ун.-та, 1995. – 122с.
2. Анджапаридзе Г.А. Ивлин Во сатирик и лирик / Г.А.Анджапаридзе // Во И. Избранное. Сб. на англ. яз.; сост. Г.А.Анджапаридзе. – М.: Прогресс, 1980. – С.5-29.
3. Бахтин М.М. Литературно-критические статьи / М.М.Бахтин / Сост. С.Бочаров, В.Кожевников. – М.: Худож. лит., 1986. – 543с.
4. Введение в литературоведение: учеб. для филол. спец. ун-тов / Под ред. Г.Н.Поспелова. – 3-е изд., испр., доп. – М.: Высш. шк., 1988. – 528с.

УДК 821.111-312.909Толкін(043)

Яйло Дар'я Константинівна

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТРИЛОГІЇ ДЖ. Р. Р. ТОЛКІНА «ВОЛОДАР ПЕРСНІВ»

Дж. Р. Р. Толкієна є батьком жанру фентезі в світовій літературі. Його уява створила «Володаря перснів» – роман, який багато хто називає книгою століття. Цей роман являє собою сукупність багатьох повчальних і, в той же час, найцікавіших ситуацій. Ця книга не просто казка, заснована на уяві, це історія основою якої послужили реальні події. Дж. Р. Р. Толкін почав писати трилогію у віці 24 років в окопах Першої Світової Війни, а закінчив у віці 56 років. Спочатку він зовсім не збирався писати продовження до книги «Хоббіт», тому після неї вийшли зовсім інші твори. Це були казки «Роверандом» і «Фермер Джайлс з Хема».

Дж. Р. Р. Толкін прибув на передову в червні 1916-го року. Найперші записи про Середзем'я Дж. Р. Р. Толкін робив олівцем в блокноті в окопах Першої Світової Війни. Там і народилося Середзем'я. Він переносив події того часу в уявне Середзем'я. [1] Глибоке враження на Дж. Р. Р. Толкіна справила Перша світова війна і подальша індустріалізація Англії. Серце його тужило по зруйнованій, на його думку, батьківщині. Тому метою майстра було відтворення англійського епосу.

Після війни Дж. Р. Р. Толкін почав викладати і, врешті-решт, став лектором Оксфордського університету. Тут він дав волю своїй пристрасі до стародавніх мов і історії. Метою Толкіна було створити англійська епос. Він був добре обізнаний зі середньовічними міфами Північної Європи, такими як «Сага про Хервер», «Сага про Вельсунгах», «Беовульф», а також з іншими староскандинавськими, староанглійськими і середньовічними англійськими текстами. «Володар перснів» був натхненний і іншими літературними джерелами, наприклад, легендами Артуровського циклу і карело-фінським епосом «Калевала». Він брав героїв англійського етносу та переносив на сторінки своєї книги. Автор інтерпритує старовинні мови, завдяки яким з'являється ельфійська мова. Дж. Р. Р. Толкін казав, що не винайшов Середзем'я, а відкрив його. Натхнення він черпав в культурі, історії та мови раннього середньовіччя, а саме в англо-саксів. Книга «Володар перснів» була розпочата в 1937 році, і стала продовженням «Хоббіта» [3]

Перші кілька глав він написав швидко, але потім почалася Друга Світова Війна і були періоди,

коли він взагалі не міг писати. Автор довго думав над причиною зникнення Більбо, не відразу з'ясувалася і важливість Єдиного перстня. Спочатку було заплановано відправити Більбо в чергову подорож за новими скарбами, але коли згадався перстень, то вирішено було писати саме про нього. Тепер старий хоббіт вже не підходив на роль головного героя, аж надто він був кумедний. Не можна було придумати історію і про його сина, адже в попередній історії Більбо був неодружений. Тоді і прийшло до Дж. Р. Р. Толкіну рішення, написати про його племінника Фродо Бегінса, так як найчастіше в давньогрецьких легендах магичний артефакт отримував саме племінник.

Після війни Толкін почав викладати і, врешті-решт, став лектором Оксфордського університету. Тут він дав волю своїй пристрасі до стародавніх мов і історії. Толкін казав, що не винайшов Середзем'я, а відкрив його. Натхнення він черпав в культурі, історії та мови раннього середньовіччя. Писався роман повільно і ретельно, а першим читачем написаних глав був син письменника, Крістофер.

Роман «Володар перснів» був завершений в 1948 році. Але весь наступний рік йшло редагування тексту. Надрукований роман був в 1954-1955 роках, через тривале створення карти Середзем'я. До того ж, книга виходила в 6 частинах, так як в повоєнний час були перебої з папером. Пізніше книги були з'єднані попарно. З останньою книгою була замінка, автор і видавці розійшлися в думках, як її назвати. Автор пропонував назвати останню частину «Війна за перстень», а видавці все ж наполягли на «Поверненні короля». [1]

У підсумку можна зазначити, що роман «Володар перснів» створювався роками, він є результатом великої праці Дж. Р. Р. Толкіна. Це велике спадщина англійської сучасної літератури автор якої назавжди залишиться у історії, як батько жанру фентезі у літературі.

Література

1. Гаков В. Век Толкина (к 100-летию со дня рождения писателя) / В. Гаков _ Научная фантастика : альманах. – М. : Знание, 1992. – Вып. 36. – 177–207 с.
2. Зверева А. М. Книга памяти / А. М. Зверева. – М. : РГГУ, 2006. – 45 с.
3. Карпентер Х. Дж. Р. Р. Толкин. Биография / Х. Карпентер. – М. : ЭКСМО-Пресс, 2002. – 432 с.

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГЕРМАНІСТИКИ

УДК – 811.11:81'373

Абділлаєва Єлизавета Ігорівна

АНТОНІМІЧНІ ПРЕФІКСИ В СИСТЕМІ НІМЕЦЬКОГО ІМЕННИКА

Актуальність. Мовне явище антонімії потребує детального вивчення, оскільки антонімічні відносини є невід'ємною частиною будь-якої мови, як засіб вираження відносної протилежності елементів мови та допомагають краще визначити їхнє значення та виявити взаємозв'язки і місце у загальній системі мови.

Метою дослідження є вивчення та опис лексико-семантичних особливостей префіксації як засобу вираження антонімії в системі іменника в сучасній німецькій мові.

Матеріалом для дослідження є 203 антонімічні пари, отриманих шляхом суцільної вибірки із словників німецької мови, наукових посібників та художніх творів німецькомовних письменників.

Зареєстровані у сфері антонімічного словотворення іменникові префікси діляться на дві групи: одні з них утворюють антоніми до мотивуючого слова, інші утворюють пари з протилежними значеннями, які, приєднуючись до одних і тих же іменників, утворюють лексичні антонімічні пари [1].

Для вираження антонімічності іменників в німецькій мові використовуються лише префікси і напівпрефікси. У лінгвістичній літературі традиційно виділяють 2 іменникових антонімічних префіксів німецького походження: *Un-* та *Miß-*. В антонімічному іменниковому словотворі також часто вживається напівпрефікс *Nicht-*. Перелічені префікси створюють антоніми до мотивуючого слова [2, 79].

Префікс *Un-* в цій групі є найбільш продуктивним, моделі іменників з цим префіксом складають 35,96 відсотків від всього матеріалу (73 лексеми, дивись таблицю 1). Поданий префікс має значення заперечення, найчастіше при основах іменників, які означають більшою частиною позитивні якості, властивості, стану речей [3, 429]: *die Unabhängigkeit (незалежність) – die Abhängigkeit (залежність); die Unanständigkeit (нпристойність) – die Anständigkeit (непристойність); der Undank (невдяка) – der Dank (вдяка)*.

Наступним за продуктивністю є префікс *Miß-*, моделі іменників з ним складають 22,66 відсотків від всього матеріалу (46 лексем, дивись таблицю 1). Префікс надає іменникам значення заперечення або протилежності при основах абстрактних іменників, які означають позитивні явища [3, 310]: *der Mißerfolg (неуспіх) – der Erfolg (успіх); die Mißachtung (неповага) – die Achtung (повага); die Mißgunst (неприхильність) – die Gunst (прихильність)*.

Напівпрефікс *Nicht-* надає значення заперечення або протилежності іменникам з переважно абстрактною семантикою та позитивною оцінкою [3, 326]: *die Nichtanerkennung (невизнання) – die Anerkennung (визнання); die Nichtbeachtung (неувага) – die Beachtung (увага); die Nichtbeteiligung (неучасть) – die Beteiligung (участь)*. Антоніми з цим префіксом складають 12,31 відсотки від всього матеріалу (25 лексем, дивись таблицю 1).

Таблиця 1

Іменникові антонімічні префікси німецької мови

Група	Підгрупа	Кількість (шт)	Кількість (%)
Антоніми з іменниковими префіксами німецького походження	Антоніми з префіксом <i>Un-</i>	73	36
	Антоніми з префіксом <i>Miß-</i>	46	22,7
	Антоніми з напівпрефіксом <i>Nicht-</i>	25	12
	Антоніми з парними протилежними префіксами	16	8
Антоніми з іменниковими запозиченими префіксами	Антоніми з префіксом <i>Anti-</i> (<i>Ant-</i>)	3	6,4
	Антоніми з префіксом	4	2

	<i>A- (An-)</i>		
	Антоніми з префіксом <i>Dis- (Dys-)</i>	5	2,5
	Антоніми з префіксом <i>Non-</i>	2	1
	Антоніми з парними протилежними префіксами	19	9,4
Загальна кількість		203	100

Інший тип словотворчих моделей, що беруть участь в поповненні корпусу субстантивних антонімів, представляють парні протилежні за значенням префікси. Серед них такі пари префіксів як *Zu- – Ab-, An- – Ab-, Ein- – Aus-, Auf- – Ab-, An- – Aus-, Ein- – Aus-, Vor- – Nach-, Unter- – Ober-*. Перелічені префікси, в залежності від значенням основи іменника, надають йому такі значення: локальне, місце розташування, твердження — заперечення [1]: *die Einfahrt (в'їзд) – die Ausfahrt (виїзд); die Zufuhr (доставка) – die Abfuhr (відправка); das Vorwort (передмова) – das Nachwort (післямова); die Anwesenheit (присутність) – die Abwesenheit (відсутність)*. Антонімічні пари з такими префіксами складають 7,88 відсотків від всього матеріалу (16 лексем, дивись таблицю 1).

У 20 та на початку 21 століття реєструється розширення іменникової префіксації в німецькій мові за рахунок іншомовних препозитивних елементів, і це явище наголошується як універсальна тенденція розвитку німецької мови. Запозичені словотворчі елементи, використовувані для утворення антонімів-іменників є зв'язаними морфемами греко-латинського походження, що включають безумовні префікси і ряд напівпрефіксів, більшість з яких відносяться до інтернаціональних словотворчих морфем [4, 39].

Запозичені антонімічні префікси також розділяються на дві групи. До першої належать префікси, що створюють антоніми до мотивуючих основ, як *A- (An-), Anti- (Ant-), Dis- (Dys-), Non-*: *der Antikörper (антитіло) – der Körper (тіло) die Amoralität (аморальність) – die Moralität (моральність) die Disharmonie (дисгармонія) – die Harmonie (гармонія); der Nonkonformismus (нонконформізм) – der Konformismus (конформізм)*.

До другої групи належать префікси і напівпрефікси, що створюють антонімічні пари між собою. Як правило, це префікси кількісної характеристики основи, що утворює іменник, як наприклад *Mikro- – Makro-, Super- – Sub-, Hyper- – Hypo-, Mini- – Maxi-, Mono- – Poly-*, а також опозиція *Prä- – Post-* з локально-часовим значенням [1]: *der Mikrokosmos (мікрокосмос) – der Makrokosmos (макрокосмос); das Supersystem (суперсистема) – das Subsystem (субсистема); die Hypertonie (гіпертонія) – die Hypotonie (гіпотонія); die Monokultur (монокультура) – die Polykultur (полікультура); die Präform (попередня форма) – die Postform (наступна форма)*.

Дослідження антонімів в німецькій і інших мовах і виявлення не лише специфічних для кожної мови, але і загальних для багатьох мов меж в цій семантичній категорії дозволяють розглядати антонімію як одну з універсальних лексичної системи мови.

Література

1. Бертель И.К. Средства создания антонимичности в субстантивном словообразовании немецкого языка. / И.К. Бертель. // ФилоLogos-2013: сб. науч. работ. – Гродно: ГрГУ, 2013.
2. Чурносова Т.Ф. Антонимия в именном словообразовании немецкого языка : автореф. дис. на получение науч. степени канд. фил. наук : спец. 10.02.04 «Германские языки» / Т.Ф. Чурносова. – Самара, 2004. – 156 с.
3. Словарь словообразовательных элементов немецкого языка / [сост. А.Н. Зуев и др.]; под рук. М.Д. Степановой. – М.: Рус. яз., 1979. – 536 с.
4. Иванова В.А. Антонимия и синонимия. / В.А. Иванова // Актуальные проблемы лексикологии и грамматики русского языка. – 1977. – С. 33-48.

УДК – 811.11:81'373

Авдеев Олександр Вікторович

СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ СКОРОЧЕНЬ У НІМЕЦЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ АВТОБУДУВАННЯМ

Актуальність роботи пояснюється тим, що на сучасному етапі розвитку німецької та англійської мови, зокрема термінології машинобудування, аббревіація розглядається як один із способів словотворення.

Метою дослідження є аналіз лексико-семантичних особливостей складноскорочених слів в області німецького та англійського автобудування.

Абревіатурний спосіб словотворення, суть якого полягає в тому, щоб сконцентрувати в нових одиницях мовні засоби вираження і узагальнити сприйняття змістовної сторони вислову, входить в розряд способів скороченої, інтегрованої передачі інформації і сприяє зростанню інформативності всіх видів комунікації [1, с. 142].

Абревіація покликана служити підвищенню результативності комунікації, що є однією з основних причин розвитку суспільства і мови як засоби спілкування [2, с. 21].

Був проведений опис семантичних типів абревіатур із встановленням їх продуктивності у сучасній німецькій та англійській мовах. Матеріалом дослідження послужили 478 абревіатур, отриманої в результаті суцільної вибірки [3; 4].

В результаті аналізу були виділені наступні лексико-семантичні групи.

1. Група «**Внутрішня частина автомобіля**» є найбільшою за чисельністю групою (35,5%). АСТ були розділені на 7 підгруп.

Найбільшою підгрупою є «Апаратура». Для більш детального аналізу її було вирішено розділити на невеликі підгрупи:

- Підпідгрупа «Радіо/Магнітола» (*die Cassettenablage - die Cass* «касетна магнітола»; *Digital Radio Receiver – DRR* «цифровий радіоприймач»);
- Підпідгрупа «Клімат» (*die Heizung - die Hzg.* «печка»; *Climate Control – CC* «клімат-контроль»);
- Підпідгрупи «Акустика» (*das digitale Soundsystem - das Digi* «акустична система»; *Rear Seat Audio – RSA* «аудіо на задньому сидінні»);
- Підпідгрупою «Навігатор» (*das Navigationssystem - das Navi* «навігаційна система»; *Global Positioning System – GPS* «спутникова система навігації»).

Підгрупу «Сидіння та його компоненти» також було вирішено розділити на невеликі підгрупи. Ця підгрупа є другою за чисельністю.

- Підпідгрупа «Сидіння» (*der Sportsitz - der SpS* «спортивне сидіння»; *Driver's Seat module – DSM* «модуль сидіння водія»);
- Підпідгрупа «Підголовник» (*die Kopfstütze - die Kopfst.* «підголовник»; *Active Head Restraint – AHR* «активний підголовник»);
- Підпідгрупа «Підлокітник» (*die Mittelarmlehne - die MAL* «підлокітник»; *Armrest – AR* «подлокотник»).

Підгрупа «Кермо та його компоненти» (*das Lederlenkrad - das LLR* «шкіряне кермо»; *Power Steering – PS* «підсилювач керма»);

Підгрупа «Двері» доволі різноманітна, тому було вирішено розділити її на 3 невеликі підпідгрупи:

- Підпідгрупа «Дзеркала» (*der Außenspiegel - der Asp* «дзеркало заднього виду»; *Driving mirror - DR* «дзеркало заднього виду»);
- Підпідгрупа «Штора» (*das Sonnenrollo - das SO* «жалюзі»; *Car Window Curtain – CWC* «штора на вікні»);
- Підпідгрупа «Склопідйомники» (*der elektrische Fensterheber - der eFH* «електросклопідйомник»; *Window regulator – WR* «склопідйомники»).

Підгрупи «Багажник» (*die Trennwand - die Netz* «перегородка багажника»; *Luggage Carrier Rug – LCR* «килим у багажнику»).

Підгрупа «Тримачі» (*der Zubehör - der Zubeh.* «тримач телефону»; *Car Holder - CH* «тримач телефону»).

2. «**Зовнішня частина автомобіля**» є другою за чисельністю групою. Дослідженні лексеми було розділено на 7 підгруп. Проаналізувавши вибірку, можна зробити висновок, що ця семантична група складає 30,9% від усієї вибірки.

- Підгрупа «Дах» (*das Schiebedach - das SD* «люк»; *Sunroof Glass – SRG* «скляний люк»);
- Підгрупа «Гума» (*die Alufelge - die Alu* «алюмінієвий колісний диск»; *Winter type – WT* «зимова гума»);
- Підгрупи «Пристосування для тримання» (*der Fahrradhalter - der FaHa* «велосипедний тримач»; *Roof Box – RB* «багажник на криші»);

- Підгрупи «Фара» (*der Nebelscheinwerfer - der NS «протитуманна фара»; Fog lamp – FL «протитуманна фара»*);
- Підгрупа «Пристрої на склі» (*der Heckwischer - der HeWi «двірник на задньому склі»; Windshield washer nozzle – WWN «бризговик»*);
- Підгрупа «Антенна» (*die Scheibenantenne - die SA «антенна на дах»; Television Antenna Module – TVAM «модуль телевізійної антени»*).

3. Групу «Система» вирішено було поділити на 6 підгруп. На основі аналізу значної кількості абrevіатур, вибірка показує, що дана семантична група налічує 21% від усієї вибірки.

- Підгрупа «Система управління» (*das Antiblockiersystem - das ABS «антиблокувальна система»; Roll Stability Control - RSC «електронний контроль стійкості»*);
- Підгрупа «Сигналізація» (*die Alarmanlage - die Alarm «автосигналізація»; Power door locks – PDL «центральний замок»*);
- Підгрупа «Комп'ютер» (*die Parkdistanzkontrolle - die PDC «парк контроль»; Distance Control – PDC «парк контроль»*);
- підгрупи «Під капотом» (*der Pollenfilter - der PF «фільтр на радіатор»; Fan Air Flow – FAF «вентилятор»*);
- Підгрупа «Прилади-показники» (*der Drehzahlmesser - der DZM «тахометр»; Knock Sensor - KS – «датчик удару»*);
- Підгрупа «КПП» (*die Automatik - die Aut. «КПП автомат»; Automated Manual Transmission – AMT «КПП автомат»*).

4. Група «Особливість автомобіля» найменш чисельна. Її було поділено на 5 підгруп. Перевіривши доволі велику кількість абrevіатур, було зроблено висновок, що група налічує 29 абrevіатур, або 12,5% від усієї вибірки.

- Підгрупа «Вік авто» (*das Baujahr - das Bj./Model Year – MY «рік випуску»*);
- підгрупи «Стан» (*der Zustand - der Zust. «стан»; Condition – cond. «стан»*);
- Підгрупа «Огляд авто» (*der Kundendienst - der KD./Car Repair Shop – CRS «СТО»*);
- Підгрупа «Ціна» (*der Festpreis - der FP «без торгу»; Funding – fund. «кредит»*);
- підгрупа «Гарантія» (*die Garantie (Herstellergarantie) - die GAR «гарантія»; Guarantee – guar. «гарантія»*).

Отже, абrevіація не є випадковим явищем в німецькій та англійській мові. Це об'єктивний і закономірний процес, обумовлений змінами в потребах спілкування у зв'язку з розвитком суспільства і внутрішніми закономірностями розвитку мови. Абrevіація має всі шанси розвиватися і може залишити слід у багатьох науках.

Література

1. Антропова Н. А. Словообразование немецкой разговорной лексики (на материале имени существительного): Автореф. дисс. на соискание уч. степ. канд. филолог. наук. 10.02.04 / Антропова Н. А. – М., 2006. – 240 с.
2. Заботкина, В. И. Семантика и прагматика нового слова (на материале английского языка): автореф. дисс. ... докт. филол. наук. М., 1991. - 51 с.
3. KFZ-Abkürzungen in Kleinanzeigen [Электронный ресурс]. – <http://www.kfz.net/ratgeber/tipps/kfz-abkuerzungen/>.
4. CAR ACRONYMS & ABBREVIATIONS [Электронный ресурс]. - <http://www.carbibles.com/automotiveabbreviations.html>.

811.112.2`373.21(043)

Архипова Валерия Максимовна

ГИДРОНИМЫ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА КАК ЧАСТЬ СОВРЕМЕННОЙ ТОПОНИМИКИ

Значительный интерес представляет исторический аспект исследования гидронимов в рамках лексической системы немецкого языка, поскольку они образованы от схожих слов из разных германских языков. Это позволяет рассмотреть гидронимы в динамическом аспекте: в морфемном плане, фонологическом и в плане «движения словаря».

Актуальность темы. Важность ономастики всегда была неоспорима. В последние десятилетия обращение к данному разделу языкознания становится закономерным, поскольку имена собственные образуют промежуточную сферу, в которой лингвистические и экстралингвистические факторы вступают в наиболее тесное взаимодействие. Однако топонимы немецкого языка стали предметом пристального внимания лингвистов не так давно, а потому эта тема еще недостаточно изучена.

Объектом исследования являются гидронимы немецкого языка. **Предметом** исследования является этимология названий рек Германии как составная часть лексической системы немецкого языка, например, *Rhein* «течение реки», *Weser* «вода», *Aller* «ольха» [1].

Во времена переселения народов названия рек заимствовались народами, пришедшими на новое местожительство. В. Шмид отмечал, что гидронимы относятся к самой консервативной группе собственных имен, причем этот догмат веры необходимо иметь в виду при исследовании и других типов имен [2, с. 8]. Личные имена более подвержены влиянию моды, названия населенных мест могут быть зачастую переименованы вследствие социальных и исторических изменений. Эти исключения из общего правила ономастикона делают гидронимию исключительно интересной для историка, лингвиста и географа, поскольку позволяют заглянуть в то далекое прошлое, о котором письменные источники молчат. Гидронимы дают исследователю ценнейшие сведения об этнических взаимоотношениях; они являются в самых удаленных уголках Европы самыми ранними свидетелями истории человечества [3, с. 138].

Лишь постепенно начинают появляться работы, свидетельствующие о становлении топонимики как особой отрасли знаний, включающей гидронимию. С 40-х гг. XX в. начинается плановый и системный характер изучения немецкой гидронимии. В это время появились работы, сыгравшие большую роль в дальнейшем исследовании немецкой гидронимии. Прежде всего, следует назвать диссертацию М. Бельшнер [4], предметом исследования которой явилась историческая гидронимия бассейна реки Майна. Современные же исследования немецкой гидронимии носят, как правило, региональный характер.

Топонимические названия как имена собственные особого рода легко заимствуются и усваиваются другими народами и таким образом могут сохраняться в течение тысяч лет. Из всех топонимических образований наиболее устойчивыми оказались имена рек. Многие из них прошли через века, и даже тысячелетия, сохранив основу, хотя в целом они как-то изменились [5, с. 112]. Однако эту стабильность не следует понимать абсолютно. Время, ход истории отразились и на них. Названия рек, то есть гидронимы, оказываются самыми трудными для выяснения этимологии. Гидронимия полна загадок: многие гидронимы в мире не имеют надежных и однозначных объяснений, допуская множественность интерпретаций. Так название реки *Ems* происходит от «*ama*» «русло реки», *Saale* «вода», *Elm* «вяз», *Bod e* «немой, глухой», *Kesselbach* «река, протекающая по котловине», *Lech* «камень, каменная плита».

Особый интерес представляют гидронимы немецкоязычного ареала, поскольку этническая карта Западной Европы с древних времен представляла собой конгломерат населявших ее племен и народов, оставивших значительные следы в гидронимии. Это позволяет сделать определенные выводы о языковых и культурных контактах западноевропейских этносов.

Гидронимы – один из классов топонимики. Он включает в себя названия водоемов. Названия водных объектов сохраняются веками и тысячелетиями, поэтому гидронимы имеют очень высокую лингво-историческую ценность.

Анализ гидронимов позволяет проследить этнические и миграционные процессы на прилегающей территории, пути заселения и направления миграции народов, выявить контакты и системные связи между различными этносами и историческую смену одного этноса другим, воссоздать географические условия местности, исторические события, этнолингвистическое прошлое, представить этнокультурный фон.

Литература

1. Bach A. Die deutsche Namenkunde. Die deutschen Ortsnamen II / A. Bach. – Heidelberg, 1953. – S. 156
2. Schmid W. P. Die alteuropäische Hydronymie: Stand und Aufgaben ihrer Erforschung / Beitr. zur Namenforschung NF 16 / W. P. Schmid. – Wiesbaden, 1981. – S. 1–12.
3. Krähe H. Sprache und Vorzeit / H. Krähe. – Heidelberg, 1954. – 341 S.
4. Belschner M. Das Stromgebiet des Mains. Eine flussnamenkundliche Untersuchung / M. Belschner. – Würzburg, 1943. – 248 S.
5. Behagel O. Die deutsche Sprache / O. Behagel. – Niemeyer, 1958. – 380 S.

УДК: 811.11-112

Бабич Ізабелла Сергіївна

ЕТИМОЛОГІЯ НАЗВ МІСТ НІМЕЧЧИНИ

Актуальність дослідження обумовлена великим інтересом до топоніміки науковцями, а також необхідністю зафіксувати не тільки сучасні, але й неофіційно-побутові минулі назви німецьких міст,

які допоможуть сформувати уявлення про історію народу.

Мета роботи полягає у дослідженні шляхів виникнення назв міст Германії.

Досягнення цієї мети передбачає розв'язання наступних **завдань**:

2. розглянути значення і етимологію німецьких топонімів;

3. виявити зв'язок топонімів з історією країни.

Топоніміка порівняно молода наука, є інтегральною науковою дисципліною, яка знаходиться на стику і використовує дані трьох областей знань: географії, історії та лінгвістики. Це знайшло відображення в доповіді Е.М. Мурзаєва «Основні напрями топонімічного дослідження», де була показана роль трьох наук у дослідженні топонімії - лінгвістики, історії, географії - і доведено необхідність участі всіх трьох наук для створення самостійної наукової дисципліни - топоніміки. Автор підкреслив, що «нерідко географічні назви зумовлені змістом географічного об'єкта», тому в ряді випадків тільки географи можуть допомогти лінгвістам розкрити справжню етимологію назви [1].

В нашій роботі було досліджено 47 назв міст Німеччини в яких мешкають понад 100000 осіб. З них найбільша кількість належить до групи топонімів, які пов'язані з **географічним положенням міста**, що складають 36,2% від загальної кількості міст Німеччини. Було виявлено, що багато міст цієї групи мають у своїй етимології корінь «вода», «струмок», тощо. Та й це не дивно. Германці та інші давні племена селилися біля річок, бо ці річки давали їм їжу, захист та можливість контакту з іншими поселеннями (торгівля): подорожувати пішки або на конях було небезпечно, незручно і забирало багато часу. Тому найзручніші торгові шляхи пролягали по воді: по річках, великих озерах, морях і океанах.

На важливих "перехрестях" таких водних доріг люди давнини засновували свої міста. Їх вони згодом стали оточувати валом і ровом. (Та й досі на великих річках стоять багато столиць сучасного світу: Париж на Сені, Рим на Тибру, Київ на Дніпрі, Лондон на Темзі, Варшава на Віслі, Прага на Влтаві) [2].

Такі назви німецьких міст є тому доказом.

Аахен. Походить від двн. аха «вода», під впливом лат. *аква* «вода» в вираженні *Aquisgrani* (римська назва Аахена).

Вунперталь. Місто отримало свою назву від річки *Вунпер* (98 км завдовжки), що впадає в Рейн між Кьольном та Дюссельдорфом.

Далі, 29,7% від загальної кількості складаються міста, які відображають **історичні події Німеччини**. Треба зазначити, що латинська мова мала великий вплив на становлення назв міст Німеччини. Спочатку римляни намагалися підпорядкувати собі германські племена, що неодноразово відбувалося на рубежі I століття до н. е. і I століття н. е., вони не мали успіху, але економічні зв'язки римлян з германцями нагадують назви німецьких міст: Аугсбург, Кассель, Кьольн [3].

Аугсбург. Назва походить від лат. «*Augusta Vindelicorum*» (імперське поселення племені Вінделіков - галльське плем'я), яка скоротилася з плином історії (залишилося тільки змінене перше слово). Тепер це *Аугсбург*.

Кассель. Перша згадка про місто *Хасселя* (*Chassela*) відноситься до 913 року, де зустрічається у двох грамотах, які були видані королем Конрадом Франконським. Назва імовірно утворена від лат. *Castellum Cattorum*, що перекладається як «фортеця хаттов».

Кьольн. Назва від лат. «*Colonia Claudia Ara Agrippinensium*» - «Колонія Клавдія і вівтар агріппінцев», або від фр. *Cologne*, яка германізувалась у *Köln*.

Також вплив латинської мови на германські мови був особливо відчутний у період християнізації німецьких земель (I століття). Саме в цей період в результаті поширення християнства німецька мова «отримала» латинський алфавіт. Це й не дивно, адже латинська мова в той час мала дуже сильний вплив на розвиток всіх європейських мов, так як саме на латині були написані Євангеліє, перші християнські і наукові книги. Не останню роль зіграли політичні і торгово-економічні фактори. Цей процес можна побачити на прикладі наступних назв [4].

Мюнстер. Назва походить від лат. слова *monasterium* - монастир, який був закладений за часів Карла Великого.

Мюнхен. Назва міста походить від двн. *Munichen* - «у ченців».

Міста, назви яких походять від **власних назв** складають 19,2%. Історичні персони впливали на життя та побут людей, тому деякі міста прийняли у свої назви їх імена.

Карлсруе. Заснований у 1715 році як масток графа Карла Вилема, з 1745 року - місто *Karlsruhe* - «Карлова тиша» (нім. *Ruhe* - «тиша, спокій, відпочинок»).

Трір. Заснований в 15 ст. до н. е. римським імператором Цезарем-Августом як зміцнення на

землі кельт, племені тревєрів і отримало латинську назву *Августа-Треверорум (Augusta Treverorum)*. Згодом назва спростилася до сучасного *Трір*.

Та група **слов'янських запозичень**, яка складає 14,9% від загальної кількості одиниць.

За свідченням сучасної історії, приблизно з кінця XVI до середини XIII століття н.е. схід, північ і північний захід сучасної Німеччини населяла велика група західно-слов'янських племен лужичан, лютичей, бодричей, поморян і руян, яких зараз називають полабськими слов'янами. Ці племена, як стверджують ортодоксальні історики, у другій половині VI століття змінили «німецькі» племена лангобардів, ругов, лугіїв, хізобрадов, варинів, веліти та інших, що мешкали тут в античні часи.

Займали вони велику територію від гирла р. Лаба (Ельба) і її притоки р. Сала (Залі) на Заході, до р. Одра (Водрем, Одер) на сході, від Рудних гір (на кордоні з Чехією) на півдні і до Балтійського моря на півночі. Таким чином, землі полабських слов'ян охоплювали не менше третини сучасної німецької держави [5].

Про те, що слов'янські народи давно тому проживали на території Німеччини, про що свідчать множинні топоніми.

Берлін. За однією з версій назва «Берлін» (як і інші з ударним ін-, наприклад, Шверін, Штеттін) має слов'янське походження і сходиться до полабських коренів *berl-* / *birl-* («*болото*»). Згідно з народноетимологічною версією, назва міста походить від німецького слова *Bär* - «*ведмідь*». Як відомо, мінімум з 1280 року ведмідь є символом Берліна.

Любек. Засноване у 1143 році як слов'янське селище *Lubice*; назва складається з антропонімічної основи Люб- і суфікса -ічі, що вказує на нащадків, т. е. «*селище роду Люба*».

Таким чином в роботі було досліджено етимологію найменувань міст Німеччини. З них найбільша кількість належить до другої групи – топоніми, які пов'язані з географічним положенням міста, що складають 36,2% від загальної кількості міст Німеччини. Іншу групу (29,7%) складаються назви міст, які відображають історичні події Німеччини. Міста, назви яких походять від власних назв складають майже чверть досліджуваних одиниць.

Література

1. Колотилова Н. С. Курс лекцій по истории немецкого языка [Електронний ресурс] / Н. С. Колотилова // Рязань, УМО. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: http://dspace.rsu.edu.ru/xmlui/bitstream/handle/123456789/609/kolotilova_kurs_lek_nem.pdf?sequence=1.

2. Мурзаев Э. М. Основные направления топонимического исследования / Эдуард Макарович Мурзаев. // Москва. – 1964.

3. Соловьева Л. Н. Древние германцы и их языки / Л. Н. Соловьева // Введение в германскую филологию / Л. Н. Соловьева. – М, 1980. – С. 7–27.

4. Шидловская И. А. Способы возникновения уникальности во фразеологических единицах немецкого языка и приемы их перевода / И. А. Шидловская // Когнитивный и дискурсивный аспекты единиц языка и речи / И. А. Шидловская. – США: Lulu Press, 2015. – С. 136–158.

5. Слов'яни [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://slawianie.narod.ru/str/strana/polab.html>.

УДК 811.112.2'373.7(043)=112.2

Baglyk Vladislava Romanovna

GESCHICHTE DER PHRASEOLOGIE

Die Sprache als Kommunikationsmittel entwickelt sich mit jeder Generation. Wir übernehmen von unseren Vorfahren den reichen Wortschatz, den wir weiter für unsere Nachfahren noch bereichern. Damit übernehmen wir auch einen bedeutenden Bestandteil des Wortschatzes, und zwar die Phraseologismen. Man ist sich oftmals dessen nicht bewusst, aber wir begegnen ihnen fast in jedem Kommunikationsbereich. Sie werden sowohl schriftlich als auch mündlich verwendet und bilden einen interessanten Aspekt der Sprache.

Die Aktualität dieser Forschung besteht darin, dass es in der Sprache ständig neue Phraseologismen entstehen, deren Analyse zum Verständnis der modernen sprachlichen Widerspiegelung der Welt beibringen kann.

Das Ziel dieser Arbeit ist die Erforschung der Geschichte der Phraseologie in der deutschen Sprache.

Der Terminus Phraseologie wurde vom französischen Linguisten Charl Bally 1905 eingeführt. Am Material des Französischen unterscheidet er feste Wortkomplexe ohne Idiomatizität und feste Gruppen mit Idiomatizität. Charl Bally 75 betrachtete feste Wortkomplexe im Bereich des Stilistischen als Schmucksachen der Rede. Die deutschen Sprachforscher untersuchten vor allem die Sprichwörter. Sie befassten sich fast ausschließlich mit ihrer Sammlung und Inventarisierung. Beachtenswert ist das Werk „Deutsche Sprichwörterkunde“ von dem deutschen Linguisten Friedrich Seiler (1922). Unter den russischen

Sprachforschern ist der Name von Prof. E.D. Poliwanow zu nennen. Er betrachtet die Phraseologie als eine besondere linguistische Disziplin. Von ihm wurde die Zielsetzung der phraseologischen Forschung bestimmt: die Phraseologie lässt die Bedeutung der festen Wortkomplexe erforschen (wie die Lexikologie die Bedeutung von Wörtern erforscht). In den 40-er – 70-er Jahren des XX. Jahrhunderts erlebte die Phraseologieforschung in der ehemaligen Sowjetunion einen großen Aufschwung. Akademiemitglied W.W. Winogradow definierte den Begriff des Phraseologischen und differenzierte die Festkomplexe der russischen Sprache aufgrund des semantischen Prinzips. Einen großen Beitrag zur Aussonderung der Phraseologie als selbständiger Disziplin haben solche russischen und sowjetischen Linguisten geleistet wie P.I. Buslajew, A.A. Potebnja, I.A. Boduen de Curtene, S.I. Abakumow, A.A. Schachmatow und viele andere. V.L. Archangelskij definierte die Phraseologie als eine sprachwissenschaftliche Disziplin, die alle Typen stabiler intern determinierter Wortkomplexe umfasst, die in der Sprache existieren und in der Rede der Sprachträger funktionieren. Später wurden die festen Wortkomplexe von vielen sowjetischen Linguisten am Material von verschiedenen Sprachen untersucht. Im Bereich der russischen Sprache: O.S. Achmanova, A.M. Babkin, A.I. Molotkov, V.N. Telija u.a.; in der englischen Sprache: A.I. Smirnickij, N.N. Amossova, A.V. Kunin; im Bereich der russischen Sprache: I.I. Černyševa, M.D. Gorodnikova, A.D. Reichstein, D.O. Dobrovolskij u.a. Unter dem Einfluss der sowjetischen Russistik und Germanistik schritt die deutschsprachige Phraseologie Forschung zügig voran. R. Klappenbach und W. Friedrich betrachteten den phraseologischen Bestand unter lexikographischen Aspekt. W. Fleischer beschäftigte sich mit stilistischen und kommunikativpragmatischen Aspekten der deutschen Phrasenforschung. In den 80-er Jahren untersuchten die deutschen Phraseologie Forscher verschiedene Aspekte der festen Wortkomplexe: syntaktische, semantische, pragmatische, stilistische, textbildende [2, S.74–75].

Die Sowjetische Sprachwissenschaft in Fortsetzung russischer Traditionen des 19. Jhs. hat ein besonderes Verdienst in der Entwicklung der Phraseologie als wissenschaftlicher Teildisziplin. Kennzeichnend ist der Umstand, dass die Phraseologie als selbstständiges Lehrfach erst Mitte des 20.Jhs. in der ehemaligen Sowjetunion ausgesondert wurde. Zur Herausbildung und Entwicklung dieses Lehrfaches trugen solche ex-sowjetischen Germanisten wie T.V. Strojewa, I.A. Lewkowskaja, M.D. Stepanowa, I.I. Černyševa u.a. viel bei. In der Ukraine beschäftigen sich intensiv mit den lexikologischen Problemen W. Gawris', O. Prorotschenko, N. Ischtschenko, W. Lewyzkyj, O. Oguj, T. Kyjak, L. Sachar tschuk, J. Báran u.a. Ukrainische (Lew Schtscherba) und Russische Linguisten haben die Voraussetzung für eine Theorie der Phraseologie geschaffen, indem sie begonnen haben, die besondere Stellung des Phraseologismus innerhalb der Wortverbindung zu bestimmen. Nach intensiver Phraseologieforschung ist der Linguist V. Archangel'skij zur Formulation gekommen: „Die Phraseologie ist eine selbständige linguistische Disziplin, die alle Typen stabiler intern determinierter Kombinationen von Wortkomplexen umfasst, die in der Sprache existieren und in der Rede der Sprachträger funktionieren“ [1, S.5–6].

Zusammenfassend kann man sagen, dass die Phraseologismen für die Verwendung in Texten sehr wichtig sind. Sie drücken Emotionen, Einstellungen, Eigenschaften und Verhaltensweisen aus. Meistens benutzt der Autor diese Wendungen, um den Inhalt zu betonen und zu verdeutlichen, er möchte die Aufmerksamkeit des Lesers fesseln. Oft wird mit den Phraseologismen Ironie, Spott und Bissigkeit ausgedrückt, meistens in die Richtung der Politik. Bei der Verwendung kommt zum Einsatz der spielerische Aspekt der Sprache und die Vorstellungskraft nicht nur des Autors aber vor allem des Lesers.

Література

1. Гінка Б.І. Лексикологія німецької мови. Лекції та семінари: Навчальний посібник: 3-тє вид., переробл. і доп. / Б.І. Гінка. – Тернопіль: Навчальна книга, 2010. – 416 с.
2. Тяпкина Т.М. Курс лекцій по дисципліне «Лексикологія»: для студентів III курсу факультета іностраних мов, навчаючихся по напрямленню 050100 педагогическое образование / Т.М. Тяпкина. – Владимир: ВлГУ, 2013. – 86 с.

УДК 811.112.2'373.46(043)

Будыко Анастасія Валерієвна

ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЕСЛОВСОЧЕТАНИЯ ПОДЪЯЗЫКАЭКОЛОГИИ В НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ

В наше время наблюдается стремительное развитие науки и техники, а также рост научно-технический знаний. Поэтому появляется большое количество специальной лексики, изучение которое становится все более актуальным для развития языка из-за роста числа терминов различных наук.

Актуальность работы заключается в том, что образование и употребление терминов в стремительно развивающейся науке приобретает первостепенную важность. Темой исследования

являются терминологические словосочетания подъязыка экологии в немецком языке. **Объектом** исследования выступают экологические термины современного немецкого языка.

О.С. Ахманова дает такие определения термина и терминологии: Термин - это слово или словосочетание специального языка, создаваемое или заимствованное для точного выражения специальных понятий и обозначения специальных предметов; терминология –это совокупность терминов данной отрасли производства, деятельности, знания, образующая особый сектор (пласт) лексики, наиболее легко поддающийся сознательному регулированию и упорядочению [1. с. 472-473].

С.В. Гринев предлагает рассматривать термин по трем направлениям: семантическому, синтаксическому и прагматическому.

Первое направление – семантическое. Это содержание термина и его значение. Выделяют непротиворечивость, однозначность, полнзначность термина и отсутствие синонимов: *dieLuftverschmutzung*–загрязнение воздуха, *dasHochwasser*–наводнение.

Второе направление – синтаксическое — это форма и строение термина. Оно включает в себя: соответствие нормам языка; краткость; деривационная способность термина; требование неизменности формы терминов – инвариантности; семантическая прозрачность или мотивированность термина [3, с. 36-38], например: *derNiederschlag*–осадок, *derAbfallanfall*– образование отходов.

И последнее направление – прагматическое. Это особенности применения и функционирования термина. С.В. Гринев предлагает отнести следующее: внедренность; интернациональность современность и эзотеричность[3, с. 40], например: *dasKlimapolitik*– климатическая политика, *dasWaldsterben*– вымирание лесов.

Возвращаясь к терминологическим словам, надо сказать об их классификации, предложенной Р.Ф. Прониной[4, с. 10-12]. Существует три типа терминологических словосочетаний:

Первый тип включает в себя словосочетания, оба компонента которого сходят в словарь специальной лексики: *dieultravioletteStrahlung* – ультрафиолетовое излучение.

Второй тип включает в себя три подтипа:

1. Словосочетания, в которых один компонент относится к техническим терминам, а второй принадлежит к словам общеупотребительной лексики: *derAbbauderLarmebelastung* – снижение шумового загрязнения;
2. Словосочетания, где первый компонент (имя прилагательное) имеет для конкретной научной области специальное значение: *diephysikalischeVerschmutzung*– физическое загрязнение;
3. Словосочетания, в которых второй компонент используется в основном значении, но в сочетании с первым компонентом служит термином с самостоятельным значением в той или иной сфере науки: *dieAbdriftderUmweltchemikalien* — перенос загрязнителей.

К третьему типу относят словосочетания, где оба компонента – это слова общеупотребительной лексики, но их комбинация является термином: *derstädtischeLärm* – городской шум.

В заключении необходимо отметить, что развитие экологической терминологии началось сразу после основания самой науки экология. Формирование терминов неразрывно связано со становлением и развитием науки, поэтому список терминов постоянно пополняется, как и список имен ученых, занимающихся этим вопросом.

Литература

1. Ахманова. О. С. Словарь лингвистических терминов. / О. С. Ахманова, –М. : Советская энциклопедия, 1966. – 607 с.
2. Гак. В. Г. Слово // Большой энциклопедический словарь. Языкознание, –М., 1998. – Большая Российская энциклопедия. – 685 с.
3. Гринев С. В. Введение в терминоведение. / С. В. Гринев, –М. : Лицей, 1993. – 309 с.
4. Пронина. Р. Ф. Перевод английской научно-технической литературы. / Р. Ф. Пронина, – М. : Высшая школа, 1986. – 175 с.

УДК:811.112.2'373.43(043)

Белик Елена Александровна

СПОСОБЫ ОБРАЗОВАНИЯ НОВЫХ СЛОВ В НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ

Основными путями развития словарного состава немецкого языка являются словообразование, изменение значения слова, ведущее, в конечном счете, к появлению неологизмов[1, с.29]. Каждый из

этих путей имеет свои характерные особенности. При помощи словообразования и изменения значения язык обогащается новыми словами на базе уже существующих в нем слов.

В эпоху развития коммуникационных технологий существуют неограниченные возможности для возникновения и развития новых слов. Многие из них не приживаются, тогда как другие со временем переходят в основной словарный фонд [2, с.58].

Нужно дать определение слову «неологизм». Неологизм – новая лексическая единица или новое значение, которая/–ое появляется в определенный период языкового развития в коммуникативном сообществе, распространяется в нем и принимается в качестве языковой нормы [1, с.43].

Существует огромное количество неологизмов, каждый из них появляется в языке благодаря развитию, изменению в обществе. Поэтому общество и язык взаимосвязаны. В настоящее время изменения произошли в различных сферах общества и в каждой появились новые словообразования. Для того, чтобы в дальнейшем иметь возможность различать все неологизмы, их нужно систематизировать.

Необходимо выделить три способа образования новых слов, которые являются наиболее известными, но далеко не последними [3, с.53]:

1. Заимствования – слова, которые перешли в немецкий лексикон из других языков: *die Dame* «дама», *die Maskerade* «маскарад», *der Job* «робота», *der Klub* «клуб»;
2. Изменение значения. Старые слова, полностью изменившие свое значение, либо слова, присоединившие к известной уже системе значений одно или несколько: *abhängen* старое значение «зависеть, отцеплять», новое значение «тусить, зависать»; *abziehen* старое значение «стягивать, снимать», новое значение «отжимать, ракетировать»;
3. Словообразование – процесс образования слов, появившихся на базе существующих ранее т.е. составленные из известных аффиксов в новых комбинациях: *das Bezahlfernsehen* «платное телевиденье», *die Gebirge* «горы», *das Äpfelchen* «яблочко».

Неологизм сам по себе является словообразованием, то есть новые слова образуются по определенным моделям словообразовательных конструкций. Нужно перечислить эти модели. М. Д. Степанова выделяет пять основных способов словообразования немецкого языка, известных с древнейших периодов его истории [2, с.131]:

1. Изменение корня слова, как самостоятельный способ непродуктивный в современном языке, хотя слова, образованные таким способом, весьма многочисленны: *der Trieb* «росток», *der Gang* «ходьба»;
2. Словосложение – процесс образования слов, путем слияния двух или больше основ в одно слово: *der Sommertag* «летний день», *der Löwenzahn* «одуванчик»;
3. Переход слова из одного лексико-грамматического класса в другой. Осуществляется без изменения словообразующей основы, без участия словообразовательных средств: *lesen* – *das Lesen* «читать – чтение», *grünen* – *das Grün* «зеленеть – зелень»;
4. Префиксация – продуктивный способ словообразования. Сущность данного процесса заключается в том, что к корню слова присоединяется словообразовательная морфема (префикс), изменяющая лексическое значение слова: *das Gebirge* «горы», *vergehen* «проходить»;
5. Суффиксация – продуктивный способ словообразования. Сущность данного процесса заключается в том, что к корню слова присоединяется словообразовательная морфема (суффикс), изменяющая лексическое значение слова: *die Freiheit* «свобода», *die Freundschaft* «дружба».

Проблема неологизмов немецкого языка остается не до конца исследованной, однако возможно ли однозначное изучение проблемы и будет ли выделена универсальная классификация неологизмов немецкого языка – вопрос спорный, так как словарный состав постоянно развивается и, как правило, на основе слов, уже имеющихся в данном языке или заимствуемых из другого языка [3, с.62].

Литература

1. Розен Е.В. На пороге XXI века. Новые слова и словосочетания в немецком языке / Е.В. Розен – М.: Менеджер, 2000. – 192 с.
2. Степанова М.Д., Фляйшер В. Теоретические основы словообразования в немецком языке / М.Д. Степанова, В. Фляйшер – М.: Высшая школа, 1984. – 264 с.

ОСОБЛИВОСТІ СИНТАКСИСУ У ДІАЛОГІЧНОМУ НІМЕЦЬКОМУ МОВЛЕННІ

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю розширення наукових знань про особливості діалогічного синтаксису у німецькій мові для подальших досліджень його лінгвістичних характеристик.

Робилися численні спроби дати конкретне та всеосяжне поняття терміну «діалогічне мовлення». Ми розуміємо під діалогом «особливий вид мовленнєвої діяльності, функції якого реалізуються в процесі безпосереднього спілкування між співрозмовниками в результаті послідовної зміни стимулюючих і реагуючих реплік» [5]. В усному діалогічному мовленні вихідним початковим етапом або стимулом до мови є питання одного співрозмовника; з нього (а не з внутрішнього задуму) виходить відповідь другого співрозмовника [3].

Діалог доволі специфічний у різних сферах соціального життя. Основними різновидами діалогічного мовлення є ділова бесіда, переговори та побутова розмова [4].

Ділова бесіда має наступні характерні особливості: диференційований підхід до предмету обговорення з урахуванням комунікативної мети і партнерів і в інтересах зрозумілого та переконливого викладу думки, швидкість реагування на висловлювання партнерів; критична оцінка думок, пропозицій і заперечень партнерів; аналітичний підхід до обліку та оцінки всіх факторів проблеми; відчуття власної значущості і підвищення компетентності партнерів у результаті розбору інших точок зору з даної проблеми; відчуття причетності і відповідальності у вирішенні порушеної в бесіді проблеми [4].

Переговори – процес цілеспрямованого і орієнтованого на досягнення певних результатів ділового спілкування у формі діалогу. Переговори проводяться: з певного приводу; при певних обставинах, з певною метою; з певних питань (наприклад, у зв'язку з необхідністю створення Центру соціальної допомоги сім'ї та дітям в мікрорайоні) [4].

Для побутового діалогу характерні незапланованість, різноманітність обговорюваних тем, часті відхилення від теми, перескакування з однієї теми на іншу, відсутність цільових установок і необхідності прийняття рішення, розмовний стиль мовлення.

Вивчаючи усну мову, слід зазначити, що її арсенал засобів є незрівнянно багатший ніж її письмовий аналог, але вона має специфічний характер. Тому, вивчаючи ці засоби, слід брати до уваги ті відмінності, які характерні для мовної та мовленнєвої експресивності.

Експресивність - властивість певної сукупності мовних одиниць передавати суб'єктивне ставлення мовця до змісту або адресата мови, а також сукупність якостей мови або тексту на основі таких мовних одиниць. Проблема експресії актуальна в лінгвістиці, що займається мовою в різних проявах її системної організації і функціонального призначення. Одним з таких призначень є характерна для мови здатність реалізовувати емоційні наміри адресата [6].

Синтаксичні засоби відіграють велику роль у створенні стилістично забарвлених, експресивних висловлювань. Саме виразні можливості структури речення, його обсяг, способи його поширення та членування, а також характер зв'язків і способи поєднання речень, абзаців, смислових блоків між собою через своєрідність переходів від одного до іншого складають основу стилістичного значення.

Діалогічне мовлення не завжди дотримується правил традиційної граматики. До такого висновку прийшли В. Д. Девкін та Л. М. Михайлов, які досліджували особливості синтаксичної організації речень в діалозі. Під час спілкування німці віддають перевагу використовувати спрощені структури речень (еліптичні речення), а також порушувати правила організації предикативної системи в простому або складному реченні [1;3].

Наведемо приклад розмови двох подруг з фільму «Sophie Scholl. Die letzten Tage», в процесі якого кожна з дівчат воліє реалізувати свої комунікативні наміри за допомогою простих непоширених речень, а також еліпси: *Gisella: Treffen wir uns morgen im Englischen Garten.* (Зустрінемося завтра в англійському саду). *Sophie: Vordem Seehaus?* (Перед будинком біля озера?) *Gisella: Ja.*

Вільна конструкція речення є стилістичним засобом, який збагачує виразні ресурси мови, роблячи його особливо гнучким для передачі найтонших відтінків думки і почуттів.

Зміни, що відбуваються в німецькій мовній системі, не є результатом якогось різкого зсуву, перелому, а виступають органічним продовженням процесів, які вже протягом століть відбувалися в

мові. Розвиваючись і змінюючись, певні граматичні структури можуть зберігати зв'язок з певними мовними стилями, але при цьому не є міцно закріпленими тільки за ними, і тому можуть вживатися в інших функціонально-мовних стилях.

Література

1. Девкин В. Д. немецкая разговорная речь. Синтаксис и лексика / В.Д. Девкин. – М.: Международные отношения, 1979. – 254 с.
2. Ризель Э.Г. Структурные тенденции в синтаксисе современного немецкого языка / Э.Г. Ризель // Лингвистика и методика в высшей школе. – М., 1967. – Вып. 4. – С. 154-164.
3. Михайлов Л. М. немецкий язык. Грамматика устной речи: уч. пособ. для вузов. / Л.М. Михайлов. – М.: АСТ, 2003. – 352 с.
4. Речевое общение: цели, мотивы, средства : сб. ст. / под ред. И. В. Уфимцева. – М., 1988.
5. Якубинский, Л. П. О диалогической речи : избр. работы. Язык и его функционирование / Л. П. Якубинский. – М.: Наука, 1986.
6. Экспрессия: материалы из Википедии свободной энциклопедии. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://ru.wikipedia.org/wiki/Экспрессия>

УДК 81`44(043)

Зиков Богдан Сергійович

КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА І ЇЇ МІСЦЕ В СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ

Людським інтелектом та закономірностями мислення здавна займалися логіка, філософія, фізіологія, психологія. Так, в філософії існує цілий розділ – гносеологія, – займається теорією пізнання. Тому можна стверджувати, що у когнітивізмі існує величезна традиція, коріння якої сягають античності. Але в рамках когнітивістики старі питання залунали по – новому. Виявилось, наприклад, що різна природа реалій (речей, явищ, подій) обумовлює їх різне відображення в свідомості: одні представлені у вигляді наочних образів, інші – у вигляді наївних понять, треті – у вигляді символів. Когнітивізм – це напрямок в науці, об'єктом вивчення якого є людський розум, мислення і ті ментальні процеси і стани, які з ними пов'язані. Це наука про знання і пізнання, про сприйняття світу в процесі людської діяльності. На сьогоднішній день активно обговорюються питання когнітивної революції. Н. Хомський, відомий американський лінгвіст, писав: «Когнітивна революція відноситься до станів розуму / мозку і тому, як вони обумовлюють поведінку людини, особливо до когнітивним станів: станам знання, розуміння, інтерпретацій, вірувань і т. п.» [2; 45].

Процеси, пов'язані зі знанням та інформацією, називаються когнітивними, або когніціями. Їх синонімами також є слова «інтелектуальний», «ментальний», «розумовий». З позицій когнітивізму людина вивчається як система переробки інформації, а поведінка людини описується і пояснюється в термінах його внутрішніх станів. Ці стани фізично проявлені, спостережувані і інтерпретуються як отримання, переробка, зберігання, а потім і мобілізація інформації для раціонального вирішення завдань. [1; 51]

До числа найважливіших принципів когнітивізму відноситься трактування людини як суб'єкта чинного, який активно сприймає і продукує інформацію, що керується у своїй розумовій діяльності певними схемами, програмами, планами, стратегіями. А сама когнітивна наука стала розглядатися як наука про загальні принципи, які керують ментальними процесами в людському мозку. [3; 64]

У когнітивістиці головна увага приділяється людській когніції, досліджуються не просто дії, які спостерігаються, а їх ментальні репрезентації (внутрішні уявлення, моделі), символи, стратегії людини, які і породжують дії на основі знань; тобто когнітивний світ людини вивчається з його поведінки і діяльності, що протікають при активній участі мови, який утворює мовленнєво – розумову основу будь-якої людської діяльності - формує її мотиви, установки, прогнозує результат. Таким чином, центральним в когнітивній лінгвістиці є категорія знання, проблема видів знання і способів їх мовного уявлення, так як саме мова є основним засобом фіксації, зберігання, переробки і передачі знання. [4; 70]

В результаті когнітивної діяльності створюється система смислів, що відносяться до того, що індивід знає і думає про світ. Дослідження оперування символами при осмисленні людиною і світу, і себе в світі об'єднало лінгвістику з іншими дисциплінами, що вивчають людину і суспільство, привело до створення когнітивної лінгвістики. Мову з позицій цієї науки не можна розглядати у відриві від інших форм інтелектуальної діяльності людини, так як саме в мові закріпилися результати пізнавальної діяльності. Взагалі ж діяльність - одна з іпостасей людини і його онтологічну властивість. Ще В. Гумбольдт розглядав мову як безперервну творчу діяльність і розумів її як основу

всіх інших видів людської діяльності. [1; 54]

Отже, категоризація людського досвіду пов'язана з його когнітивною діяльністю, оскільки змістовна інформація, отримана в ході пізнавальної діяльності людини і стала продуктом його обробки, знаходить своє вираження в мовних формах: «Мовна свідомість взагалі і значення слова як його фрагмент є формою структурації і фіксації суспільного досвіду людей, знань про світ ... форма презентації та актуального утримання знання в індивідуальній свідомості». Когнітивні процеси «пов'язані з мовою і приймають форму» омовлених процесів»[1; 98].

Когніція – важливе поняття когнітивної лінгвістики, воно охоплює пізнання і мислення в їх мовному втіленні, а тому когніція, когнітивізм виявилися тісно пов'язані з лінгвістикою. Зараз вже стало аксіомою, що в усьому комплексі наук про людину стикаються, в першу чергу, відносини між мовою та іншими видами людської діяльності. Мова навіть більшою мірою, ніж культура і суспільство, дає науковцям ключ до розуміння людської поведінки. Тому мова виявилася в центрі уваги когнітивістів [2; 104].

Когнітивна лінгвістика виникає на базі когнітивізму в рамках сучасної антропоцентричної парадигми, що істотно розширює горизонти лінгвістичних досліджень. У другій половині ХХ ст. окреслилася необхідність подивитися на мову з точки зору її участі у пізнавальній діяльності людини. Отримана в ході предметно-пізнавальної діяльності інформація надходить до людини через різні канали, але предметом розгляду в когнітивній лінгвістиці є лише та її частина, яка знаходить відображення і фіксацію в мовних формах.[2; 143]

Формування певних уявлень про світ є результатом взаємодії трьох рівнів психічного відображення: чуттєвого сприйняття, формування уявлень (елементарні узагальнення і абстракції), мовленнєвих процесів. Вся ця сумарна інформація становить суть системи концептів. Р. Шепард стверджує, що когнітивістика – це *наука про системи подання знань та отримання інформації*. Або, за іншими визначеннями, – *наука про загальні принципи, які керують ментальними процесами*. Знання, отримані в результаті безпосереднього досвіду, заломлюються свідомістю відповідно до вже наявного емпіричного досвіду. Більш того, реальні онтологічні фрагменти світу набувають як би тропечні риси в наївній картині світу, що знаходять відображення в мові. Наприклад, метафоризація – основна ментальна операція, спосіб пізнання і пояснення світу – пов'язана з процесом відображення і позначення нового знання через старе (рукав річки). Людина не стільки виражає свої думки за допомогою метафор, скільки мислить метафорами, а тому вони припускають самоінтерпритаційність: смислове поле, сітка значень, гібридна семантика, семантичний простір, підключення різних теорій, центр семантичного поля та інші.[4; 89]

Вирішення розумових завдань безпосередньо пов'язане з використанням мови, тому що мова виявилася найбільш потужною в семіотичному плані з усіх систем комунікації. Це когнітивний механізм, що забезпечує практично нескінченне виробництво і розуміння смислів в мовній діяльності. Мова не тільки опосередковує передачу і прийом інформації, знань, повідомлень, а й обробляє отриману індивідом ззовні інформацію, тобто будує специфічні мовні фрейми. Тим самим мова створює можливості для впорядкування і систематизації в пам'яті багатьох знань, для побудови характерної для кожного даного етнокультурного колективу мовної картини світу. Саме мова забезпечує найбільш природний доступ до свідомості і розумових процесів, причому зовсім не тому, що багато результатів розумової діяльності виявляються вербалізованими, а тому що *«ми знаємо про структури свідомості тільки завдяки мові, яка дозволяє повідомити про ці структури і описати їх на будь-якій природній мові»*[1; 345].

Сьогоднішній підхід до вивчення мови настільки складний, що може кваліфікуватися як міждисциплінарна когнітивна наука, що об'єднує зусилля лінгвістів, філософів, психологів, нейрофізіологів, культурологів, фахівців у галузі штучного інтелекту та ін. Не випадково В.З. Дем'янков назвав когнітивну лінгвістику «федерацією дисциплін» з безліччю шкіл і напрямків[4; 2]. Так, в американській когнітивній лінгвістиці на перший план виходить комп'ютерний різновид когнітивізму, що досліджує припущення про роботу людського розуму з комп'ютером, тобто проблеми, подібні до моделювання штучного інтелекту. Німецька пов'язана з аналізом мовної обробки інформації в актах породження і сприйняття мови. Відчизняна когнітивна лінгвістика в основну приділяє увагу розумінню того, як складається наївна картина світу в процесах пізнавальної діяльності людини.

Література

1. Гумбольдт В. Обрані праці з мовознавства. / В. Гумбольдт. – М.: Изд. Прогресс, 1984. – 400 с.
2. Хомський Н. Мова та мислення. / Н. Хомський. – М.: Изд. МГУ, 1972. – 123 с.

3. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание / А. Вежбицкая. – М.: Школа «Языки русской культуры», 1982. – 340 с.

4. Дем'янков В.З. Когнітивна система. / В.З. Дем'янков. – М.: Філологічний факультет МГУ ім. М.В. Ломоносова, 1996. С.74-76.

УДК 811.112.2'367.625(043)

Кононенко Анастасія Григорівна

ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ СЕМАНТИКИ ДІЄСЛІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Особливу увагу лінгвісти приділяють дослідженню дієслів, особливості їх утворення та функціонування в мові, **актуальність** дослідження є закономірністю, звертаючи увагу на унікальну складність змісту дієслова, різноманітністю його граматичних категорій і форм, багатством парадигматичних і синтагматичних зв'язків. На думку Л.М. Василієва, дієслово – це найскладніша та найбільш об'ємна граматична категорія мови, а дієслівні конструкції мають вирішальний вплив на іменні сполучення та речення. [1, с. 351]. Тому аспект дослідження та класифікації дієслів є актуальним для детального розуміння даної області семантики та дає матеріал для дослідження в сфері лінгвістики, а також ряді суміжних гуманітарних дисциплін: когнітивна лінгвістика, лінгвокультурологія, психологія та стилістика. Аналіз лексем які позначають дієслова та утворення відіменних дієслів, дозволяє визначити процеси переосмислення світу засобами мови. Лексико-семантична класифікація дієслів належить до кола основних проблем і напрямків сучасної лексичної семантики [2, с. 15].

Складність семантики дієслів ускладнює їх класифікацію, яка має походити з урахуванням характеру смислових зв'язків між окремими дієсловами всередині кожного їх класу тому стають можливими велика кількість різноманітних класифікацій. Питанням дослідження семантичної класифікації відіменних дієслів займалися такі вчені як, У.Енгель, В.Фляйшер, Ю.С. Маслов, В.Д. Каліущенко та багато інших лінгвістів. Їх класифікації відрізняються кількістю отриманих груп за якими поділяються дієслова [3,5,7].

До узагальнених класифікацій семантики дієслова ми можемо віднести роботи Енегля та Ербена. Енгель пропонує дієслівну класифікацію: 1. дієслова стану 2. дієслова процесу, 3. дієслова зі значенням діяльності, серед яких як підклас виділяються дієслова дії, спрямованої на об'єкт [3, с.410]. Ербен класифікує дієслова за подібним принципом, тобто виділяє 3 основних класи дієслів: дієслова стану, дієслова процесу, дієслова дії [4, с. 24].

Об'ємну семантичну класифікацію на основі 2169 відіменних дієслів зробив В.Д. Каліущенко в своїй роботі «Типологія відіменних дієслів» [5]. Відіменні дієслова поділяються на 28 груп в залежності від мотивуючих зв'язків з іменником. Кожна з 28 груп відноситься до однієї з п'яти основних груп, виділених за семантикою мотивуючого іменника, який позначає: 1. ознаку одного з учасників ситуації; 2. одного з учасників ситуації; 3. дію, процес, стан або відношення; 4. характеристику дії (місце, час, спосіб); 5. ситуацію в її повному обсязі. Таким чином, утворюється складна ієрархічна конструкція, яка дає змогу наглядно побачити зв'язки між мотивуючим словом та вмотивованим відіменним дієсловом [6, с. 26].

Ш. Р. Басиров в своєму дослідженні класифікував дієслова з рефлексивним комплексом. Рефлексивний маркер може задавати наступні значення дієслів: 1. зворотне значення (суб'єкт та об'єкт дії співпадають); 2. взаємне значення (дія декількох суб'єктів, які одночасно виступають суб'єктом та об'єктом дії); 3. непряме-зворотне значення (дія, яка виконається в інтересах суб'єкта); 4. загально-зворотне значення (відсутність об'єкта при дієслові); 5. активно-безоб'єктивне значення (дія, яка характерна для суб'єкта) [8, с. 26].

Отже, ми бачимо що на даному етапі існує значна кількість семантичних класифікацій дієслів, в залежності від обраних критеріїв класифікації. Таким чином, питання семантики дієслів німецької мови досліджувалося великою кількістю зарубіжних та вітчизняних вчених з охопленням і залученням різноманітних джерел.

Література

1. Васильев Л. М. Семантика русского глагола. / Л. М. Васильев М.: Высшая школа, 1981
2. Рабулець О. Г. Дієслововлексикографічній системі: Моногр. / О. Г. Рабулець, Н. М. Сухарина, В. А. Широков, К. М. Якименко; НАН України; Укр. мов.-інформ. фонд. — К.: Довіра, 2004. — 259 с
3. Engel U. Deutsche Grammatik. 2. Aufl. / U. Engel – Heidelberg: Gross, 1996 – 888 S.
4. Erben J. Zur Einführung / J. Erben // Deutsche Wortbildung Typen und Tendenzen in der Gegenwartssprache. Ester Hauptteil. Das Verb. – Düsseldorf: Schwärm, 1973. – S. 7-14.

5. Калиущенко В. Д. Типология отыменных глаголов / В. Д. Калиущенко // Донеччина – Донецк: 1994. – 420 с.
6. Типология языковых значений в диахроническом и сопоставительном аспектах: Выпуск первый: Словообразование в средневерхненемецком языке. Сборник трудов // Редколлегия: В. Д. Калиущенко – Донецк, 1998. – 155 с.
7. Kaliuscenko V. D. Deutsche denominale Verben / V. D. Kaliuscenko. – Tübingen: Narr, 1988. – 180 S.
8. Басыров Ш. Р. Типология глаголов с рефлексивным комплексом в индоевропейских языках (Типологічні, зіставні, діахронічні дослідження. – Т. 1). /Ш. Р. Басыров Донецк: ДонНУ, 2004. – 333 с.

УДК 811.112.2'25(043)=1.12.2

Kotscherschat Kateryna Sergijivna

DIE SCHWIERIGKEITEN BEI DER ÜBERSETZUNG DER DEUTSCHEN SPRACHE

Deutsch ist die Muttersprache von mehr als 100 Millionen Menschen. Etwa jedes zehnte Buch, das weltweit erscheint, ist in deutscher Sprache geschrieben. Unter den Sprachen, aus denen übersetzt wird, steht Deutsch nach Englisch und Französisch an dritter Stelle, und Deutsch ist die Sprache, in die am meisten übersetzt wird. Innerhalb der Europäischen Union ist Deutsch die von den meisten Menschen gesprochene Sprache. Außerhalb Deutschlands wird Deutsch als Muttersprache in Österreich, in Liechtenstein, im größten Teil der Schweiz, in Südtirol (Norditalien) und in kleineren Gebieten in Belgien, Frankreich und Luxemburg entlang der deutschen Grenze gesprochen. Deshalb, ist Deutsch als eine der beliebtesten Sprachen der Welt betrachtet [1].

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass während des Studiums der deutschen Sprache, haben viele Menschen Schwierigkeiten mit dem Verständnis für die Bedeutung des untersuchten Materials. Viele Menschen sind überrascht, dass die Mehrheit von Deutsche Begriffe, Wörter gleichzeitig von vier oder fünf getrennt Wörtern bestehen. Es ist sehr schwer für unwissend Mensch die Bedeutung von diese Worte zu verstehen, denn es ist nicht einfach sogar bei der Übersetzung von getrennt Teile des Wortes den allgemein Sinngehalt zu erkennen.

Das **Ziel** dieser Abstracts ist die Erforschung der Schwierigkeiten bei der Übersetzung der deutschen Sprache.

Wenn Texte aus dem Deutschen man übersetzt, ist es notwendig die spezifische Besonderheit von die Stellung der Wörter im Satz zu beachten. Die Wortstellung in dem Deutsche Satze ist festehend im Unterschied zu Russische Sprache. Auch wenn Texte aus dem Deutschen man übersetzt, ist es wichtig die Traditionen, Bräuche, Sitte und Kultur der lokalen Bevölkerung zu wissen [2].

Weiter, die Sprache entwickelt sich zeitgleich mit der intensive Entwicklung der Globalisierung und Sozialisation. Die Globalisierung hat großer Bedeutung für das wirtschaftliche, politische, ökologische, soziale Leben, so die Verwendung der Ausgewanderte Wörter gute Auswahl ist. Deutsche Wortschatz ist gefüllt von ausländisch Wörterkopflings. Und häufig die Bedeutungen von diesen Ausgewanderten Wörtern sind nicht zu verstehen in der Deutsche mündlichen Sprache oder in Schriftsprache.

Wer einmal Latein gelernt hat, erinnert sich vor allem an die Deklinationen: Nominativ, Genitiv, Dativ, Akkusativ und Ablativ. Ganz so viele Kasus hat das Deutsche nicht zu bieten, aber die existierenden haben es in sich. Die Schwierigkeiten fangen schon bei der Auswahl des richtigen Falles an – selbst manchem Deutschen fällt es manchmal schwer, zu entscheiden, ob er den Akkusativ gebrauchen oder sich des Genitivs bedienen sollte.

Geeignete Geschlechter: Bei Männern, Frauen und Kindern ist klar, dass es sich um maskuline, feminine und neutrale Wörter handelt. Aber gibt es einen Grund dafür, dass Teller und Löffel männlich, Tassen und Gabeln hingegen weiblich sind? Es gibt die Vielzahl von deutsche Wörter, die in Russische und Deutsche Sprache die völlig gegensätzliches Geschlecht haben. Den gibt es ganz sicher, aber der liegt in der Geschichte der Wörter, die für uns zu großen Teilen ohne Recherche nicht mehr nachvollziehbar ist. Es bleibt dem Lernenden nichts anderes übrig, als sie alle auswendig zu lernen. Es gibt es zwar Faustregeln – beispielsweise sind sehr viele zweisilbige Substantive, die auf ein E enden, weiblich – aber viele Ausnahmen bestätigen auch diese Eselsbrücken. Idealerweise lernt man also jedes Substantiv gleich in Verbindung mit seinem Genus.

Es ist nicht immer einfach die richtige Form der Vergangenheitsform in der Übersetzung ins Deutsche zu wählen. Es gibt drei vergangen Zeiten in aktiv Modus des Verben in der Deutsche Sprache. Jeder von ihnen hat einige Regeln von der Verwendung und Ausnahmen. Manchmal es ist schwer passend Vergangenheitsform zu wählen um die Aktion in der Vergangenheit zu beschreiben [3].

Zusammenfassend kann man sagen, dass die deutsche Sprache eine Reihe der grundlegenden Besonderheiten hat, die den unmittelbaren Einfluss auf den Prozess der Übersetzung leisten. Bevor die

Übersetzung aus Deutschen ins Russische oder Ukrainische zu beginnen, muss man zuerst selbst wenn im Allgemeinen den Inhalt des Textes oder des Fragmentes erfassen und den Hauptgedanken verstehen, und dann die Übersetzung beginnen.

Literatur

1. Silberberg B. Die Schwierigkeiten der deutschen Sprache für Ausländer und Mittel zu deren Bekämpfung / B. Silberberg – Madison: University of Wisconsin Press, 1991. – 200 s.

3. Die häufigsten Probleme bei der Übersetzung ins Deutsche [Elektronische Ressource]– Zugriffsmodus: [http://translations.ted.org/wiki/Die häufigsten Probleme bei der Übersetzung ins Deutsche](http://translations.ted.org/wiki/Die_häufigsten_Probleme_bei_der_Übersetzung_ins_Deutsche)

2.10 Besonderheiten, die das Deutschlernen so schwer machen [Elektronische Ressource]– Zugriffsmodus: <http://www.typetime.de/blog/2014/08/18/10-besonderheiten-die-das-deutschlernen-schwer-machen/>

УДК 811.112.2'373.44(043) = 112.2

Lysokobylka Kateryna Viktorivna

ARCHAISMEN IM DEUTSCHEN

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass Archaismen ein sprachlicher Ausdruck sind, der allmählich außer Gebrauch gerät [1]. „Archaismus“ ist daher der Oberbegriff für veraltetes und veraltetes Wortgut, das in der Peripherie des Sprachsystems existiert. Dieser Prozess des Veraltens kann sich in unterschiedlicher Form manifestieren. Das hängt wiederum mit den Ursachen dieser Erscheinung zusammen [4].

Ziel des Artikels ist die Festlegung der Besonderheiten der Archaismen in der deutschen Gegenwartssprache; Typen und Funktionen der Archaismen im heutigen Deutsch zu untersuchen.

Die Archaismen wurden von zahlreichen Sprachwissenschaftlern (Bohmann, Carstensen, Corr, Doehlemann, Galinsky, Yang, Lubeley, Onysko, Eisenberg) untersucht.

Gewöhnlich werden die folgenden **Typen von Archaismen** unterschieden:

1. Historismen sind veraltete Wörter aus verschiedenen Zeitperioden in der Geschichte Deutschlands: *der Kurfürst, das Turnier, der Frondienst* – aus dem Mittelalter; *Hitlerjugend* – aus der Nazizeit; *die FDJ, die SED, die Volkskammer* – Historismen aus der DDR-Zeit. Th. Schippan betrachtet als Historismen die Wörter, mit denen man historische Sachverhalte, Objekte, Realien bezeichnet, die der Kommunikation über Vergangenes dienen [3].

2. Semantische Archaismen, die im modernen Sprachgebrauch von jüngeren Synonymen ersetzt wurden: *die Minne – die Liebe, das Gewand – das Kleid, der Born – die Quelle, der Oheim – der Onkel*. Hinzu kommen poetische Archaismen: z. B. *der Friede – der Frieden, der Quell – die Quelle, der Odem – der Atem* [3].

Im „Kleines Lexikon untergegangener Wörter“ nennt N. Osmann die folgenden *Gründe/Ursachen der Archaisierung*: Wörter gehen unter, weil die von ihnen bezeichneten Sachen (Denotate) verschwunden sind: *Leibroek* (Frack, Gehrock). Wörter kommen außer Gebrauch, weil sie als Verdeutschungen von Fremdwörtern nicht gelungen sind und die Fremdwörter nicht verdrängen können: *Gebefall* (Dativ), *Kläger* (Akkusativ), *Brachmonat* (Juni), *Zeugemutter* (Natur). Wörter verschwinden, weil sie gefährliche Konkurrenzwörter haben: *Künftigkeit* (Zukunft), *Scheelsucht* (Neid). Euphemismen (verhüllende Ausdrücke), die sich nach allzu häufigem Gebrauch abnutzen: *Jammer* (für „Fallsucht“), *Freudenmädchen* (für „Prostituierte“). Sprachökonomie: kürzere Ausdrücke verdrängen die längeren: *erwachsen* (auferwachsen), *Ende* (Endschaft), *Handel* (Handelschaft), *Ratschlag* (Ratschlagung). Im umgekehrten Sinne haben zusammengesetzte Formen einfache Wörter verdrängt: *Einmütigkeit* (Einmut), *Gefahr* (Fahr), *erhöhen* (höhen), *Geschmack* (Schmack), *erträglich* (träglich). Präfix- und Suffixumtausch: *Empfindung* (Empfindnis), *enthüllen* (aufhüllen), *aushändigen* (behändigen), *artig* (artlich) [3].

Funktionen der Archaismen im heutigen Deutsch. Archaismen treten in unterschiedlichen Texten und Textsorten auf. Wir sprechen dann von „Funktionen“ der Archaismen, wenn Sprecher / Schreiber sie bewusst als Stilmittel einsetzen, um bestimmte Wirkungen zu erzielen.

D. Cherubum spricht, z.B. vom Auftreten der Archaismen in vier unterschiedlichen, in der Sprachpraxis aber eng miteinander verbundenen Zusammenhängen: Als stilistisch integrierte Elemente der Sprachkompetenz einzelner Sprachteilnehmer oder bestimmter Gruppen; Als Indikatoren der sozialen Differenz verschiedener Altersgruppen in einer Sprachgemeinschaft; Als eigentümliche Bestandteile unterschiedlicher Spezialsprachen; Als Repräsentanten der kulturellen Kontinuität älterer Texte und Sprachzustände.

Eine spezielle, man kann sagen die fünfte Funktion, haben Archaismen in der schönen Literatur, im Sprachkunstwerk. Autoren nutzen sie, um Zeitkolorit zu schaffen. Im spontanen Sprachgebrauch können Archaismen Lebensumstände und Erfahrungen des Sprechers signalisieren, auf sein hohes Alter hinweisen [4].

Einige Beispiele von Archaismen: *Barbier* – der Barbier war früher eine Mischung aus Frisör, Zahnarzt und Krankenpfleger. Er hat Bärte rasiert, Haare gepflegt, Wunden versorgt und Zähne gezogen [2].

Diskette–magnetischer Datenträger, der bis in die 1990er Jahre noch allgemein bekannt war. Das Wort verschwindet immer mehr aus dem allgemeinen Sprachgebrauch und die jüngere Generation kann mit Diskette oder Floppy heute kaum noch was anfangen [2].

Fersengeld–ein Archaismus, der bereits seit dem 13. Jahrhundert existiert und immer mehr in Vergessenheit gerät. Wer „Fersengeld“ gibt, der macht sich aus dem Staub [2].

Klimbim– fast schon archaisches Wort für unnützes Beiwerk. War auch der Name einer erfolgreichen Fernsehserie in den 1970ern [2].

Zusammenfassend kann man sagen, dass Archaismen noch ein Bestandteil des Wortschatzes mit abnehmend und zunehmend spezialisiertem Sprachgebrauch sind. Der Begriff des Archaismus ist damit wiederum als relative Kategorie auf einen bestimmten Zeitpunkt der Sprachentwicklung bezogen.

Literatur

1. Osman Nabil. Kleines Lexikon untergegangener Wörter / O. Nabil. – München, 1999 – S.263.
2. Schipan T. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache / T. Schipan. – Deutsch, 2002 – S. 261–262.
3. Archaismus. [Elektronische Ressource]–Zugriffsmodus: <https://de.wikipedia.org/wiki/Archaismus>

УДК 811.11-112

Матвієнко Тетяна Андріївна

НАЗВИ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ НІМЕЦЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ

Їжа є невід'ємною частиною національного життя. Саме з цієї причини у всіх мовах світу лексичні одиниці, які стосуються теми «гастрономія», варто віднести до найпоширеніших і найдавніших. Дані лексичні одиниці створюють особливий мікросвіт, який на кожному рівні впливає на мову (наприклад, на рівнях: лексика, граматики, і т. д.). Кожна мова відображає специфіку нації, особливості культури народу, своєрідність національного характеру її жителів. Гастрономія - як повсякденна реальність людського життя і як соціальне явище, з мовної точки зору мало вивчена, незважаючи на своє довге існування в мові. Кухонно-побутова лексика неодноразово ставала об'єктом вивчення в рамках різних напрямків. Окремі групи цієї лексики розглядалися в сучасних роботах вітчизняних лінгвістів: І.А. Косенкової [1]; А.І. Леонової [2]; І.В. Киреєвої [3].

Актуальність роботи зумовлена тим, що лексика на позначення продуктів харчування і страв німецької мови досі не була об'єктом системного вивчення. Словниковий склад мови тісно пов'язаний із матеріальною культурою народу, тому дослідження його важливе не тільки в лінгвістичному, а й у загальноісторичному аспектах. **Мета** роботи полягає у з'ясуванні походження назв кондитерських виробів в німецькій мові.

Так як кухня - невід'ємна складова будь-якої нації, говорячи про Німеччину і німців, не можна обійти її стороною. Німецька кухня славиться солодкою випічкою. Німці прекрасно розбираються у виборі десертів і солодошів. Незважаючи на те, що багато людей вважають цю націю любителями пива і ковбасок, в німецькій кухні можна знайти чимало унікальних рецептів солодких страв. Причому досить часто приготування такого десерту може бути пов'язано з яким-небудь святом. Це вже говорить про те, що для німецького народу солодоші мають велике значення.

Знайомство з десертами німецької кухні ми почнемо з торта, який став відомий по всьому світу завдяки своїй дивній історії і унікальним смаковим і ароматичним особливостям. Йдеться про такий торт, як *die Schwarzwäldertorte* «Шварцвальдський торт». Звичайно, достовірно невідомо, чому торт має саме таку назву. Але його виникнення пов'язують з однойменним регіоном, а саме Чорним лісом. Це лісовий гірський масив на південному заході Німеччини. Вважається, що назву даному масиву дали стародавні римляни, які вважали ліс таємничим і повним злих духів. Свій темний колір масив отримав за рахунок унікального темного відтінку хвої яка росте тут. Так як торт стали випікати вперше саме тут, було закономірним, що він отримає назву «Шварцвальд», дослівно перекладається як «чорнолісся» [2; 4; 5].

Слово *die Waffel* німецького походження. Воно походить від середньоніжньонімецького слова *wâfel*, яке пов'язане з нововерхньонімецьким словом *Wabe* «бджоліні стільники, осередок». Це тому, що форма для випічки вафель була схожа на бджоліні стільники [4; 5].

Особливо популярним борошняним виробом є *der Strudel*. Німецький кулінаронім *der Strudel* походить з середньовісньонімецької *strudel, strodel*, що дослівно перекладається як «вихор, воронка, вир» - німецька страва у вигляді рулету з скрученого трубою листового тіста з різною начинкою. Штрудель традиційно пов'язують з австрійською і, зокрема, віденською кухнею. Штрудель був справжньою гордістю віденських господарок, і, за переказами, подеколи навіть наречену обирали за майстерністю готувати штрудель. Втім про походження випічки відомо мало. За деякими версіями рецепти штруделя є адаптованими зі східної кухні, чи не в часи пізньої Візантії. Достеменним є факт поширення штруделя у всіх країнах Центральної Європи, і зокрема, колишньої Австро-Угорщини і серед місцевих євреїв [3; 5].

Ще одним відомим десертом є *der Stollen* «різдвяний кекс». Кулінаронім *der Stollen* походить від нижньовісньонімецького слова *stollo*, що в перекладі означає «опора», «підтримка». Штолен — традиційна німецька випічка, яка своєю формою та білим кольором повинна була «нагадувати» загорнутого у пелюшки Христа-немовляти. Вперше штолен письмово згадувався у 1329 році у Наумбурзі на Заале як різдвяне підношення місцевому єпископу. Тоді штолен споживали у різдвяний піст, тому дріжджове тісто готувалося на воді з додаванням ріпакової олії. Смак такого штолену не подобався німецьким шляхтичам, через те у середині XV століття саксонський курфюрст Ернст та його брат герцог Альбрехт звернулися до Папи Римського Миколая V із проханням скасувати заборону на використання вершкового масла, проте отримали відмову. Лише у 1491 році Папа Інокентій VIII у своєму бреве, відомому як «масляне», дав згоду на заміну ріпакової олії на вершкове масло при приготуванні штолену, але з умовою «покаяння» у формі фінансової підтримки будівництва Фрайберзького собору. Отже можна сказати, що до створення сучасної рецептури штолена Папа Римський долучився також. За переказами, ідея додати у різдвяний штолен поживні складники — фрукти та горіхи — спала придворному пекарю Генріха Драздо з Торгау. «Драздовський штоллен» користувався попитом по всій Саксонії [2; 3; 4; 5]. Дрезденський штолен — найбільш відомий різновид цієї випічки — вперше згаданий у 1474 році у рахунку, виставленому дрезденському двору. З 1500 року дрезденський штолен почали регулярно продавати на Штрицельмаркті — різдвяному ярмарку у Дрездені. З 1560 року серед дрезденських пекарів існує традиція передавати владним князям величезні різдвяні кекси (штолени) вагою в 36 фунтів. У 1648 році дрезденські пекарі домоглися того, що на цьому ярмарку стали продавати виключно штолени, виготовлені у Дрездені [3].

Der Kringel - утворено це слово від древньовісньонімецької форми *kringel* «коло». За легендою, колись монахи, бажаючи віддячити Творця за хліб насущний, спекли хліб, надавши йому форму рук, схрещених на грудях в молитві. Так з'явився перший крендель [4].

Є ласощі, що займають на різдвяному столі у німців особливе місце серед інших - імбирно-медові пряники. Назва *der Lebkuchen* походить від старонімецького *lebbe* і позначає «солодкий пиріг» або ж від латинського *libum* «коржик». Кажуть, що медові пряники пекли ще в Стародавньому Єгипті за кілька тисяч років до н.е. Стародавні єгиптяни, греки, римляни, германці вважали мед божественним даром і вірили в його цілющі властивості. На території сучасної Німеччини медові пряники з'явилися в XIII столітті, спочатку в Швабії - в Ульмі, потім у Франконії - в Нюрнберзі, ставши символом цього міста і знайшовши франкське ім'я, а вишукані спеції до них привезли зі Сходу хрестоносці. Таке дороге задоволення дозволялося тільки до Різдва [1; 5].

Проведене дослідження дозволило констатувати, що гастрономічна лексика німецької мови пройшла тривалий шлях становлення і розвитку. Етимологічні дослідження слів, які ведуть свою історію з глибокої давнини, дають можливість відновити багато моментів побуту, культури, економіки стародавніх народів, збагачуючи історію, етнографію та інші науки. Шляхи лексичного розвитку тісно пов'язані з походженням та історією німецького народу. Крім слів, які з'явилися недавно в німецькій мові, є багато лексичних одиниць, історія яких уводить нас в далеке минуле німецького народу.

Література

1. Косенкова И. А. Лексико-семантическая группа существительных со значением «посуда» в современном русском литературном языке : дис. канд. філ. наук : 10.02.01 / Косенкова И. А. – Тамбов, 1999. – 267 с.
2. Леонова А. Н. Лингвокультурологическая специфика кулинаронимов : дис. канд. філ. наук : 10.02.19 / Леонова А. Н. – Тверь, 2003. – 212 с.
3. Киреева И. В. Лексико-семантические и лингвокультурные особенности русской кухонно-бытовой лексики : дис. канд. філ. наук : 10.02.01 / Киреева И. В. – Краснодар, 2005. – 151 с.
4. Kluge F. Etymologisches Wörterbuch der deutschen Sprache / Kluge F. – Berlin, 1960. – 917 s.
5. Manfred O. Gastronomische Entdeckungen in der DDR. / Manfred O. –Berlin: Verlag Die Wirtschaft, 1984. – 295 s

СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ СТРУКТУРИ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Інтенсивний розвиток фразеології характеризується широким колом проблем, які досліджуються на матеріалі німецької мови. **Актуальність** даної роботи зумовлена в першу чергу зростаючим інтересом щодо дослідження семантичного аспекту структури фразеологізмів.

Ціллю нашої роботи є розгляд питання про семантичну характеристику лексичних компонентів фразеологізму. Їх роль у загальному значенні фразеологічної одиниці знаходиться в тісному зв'язку з проблемою семантичної монолітності й розчленування фразеологізму [1, с. 21].

Мова йде про різні способи розподілу елементів семантики фразеологізму за його лексичними компонентами, тобто про ступінь так званої семантичної злитості/нерозкладності і протиставленого їй семантичного розчленування фразеологізму.

Спостереження засвідчують, що семантична нерозкладність сталих словосполучень відсутня в усіх випадках, коли комплекс не піддався повному переосмисленню всього компонентного складу. Тільки один компонент піддається семантичній трансформації і утворює унікальне поєднання з другим словом, яке зберігає своє пряме значення (*Blinder Schuss* - *холостий постріл*, *blinder Passagier* - *безквитковий пасажир на борту корабля або літака*) [2, с. 49].

Семантична нерозкладність наявна лише у фразеологічних єдностей і частини фразеологічних виразів (сталих, стійких фраз) *dicke Luft* – «*die Gefahr*» (*плотне повітря* – «*ризик*»; *etw. übers Knie brechen* – *etw. Schnell* (*робити щось поспіхи* - *швидко*, *gewaltsam entscheiden* – *вирішувати силою*, «*Morgenstunde hat Gold im Munde*» - «*Ранковий час має золото в роті*», у семантиці яких повністю відсутні диференціальні семи лексем *dick ta Luft* - *небезпека*, *Knie ta brechen* – *впасти на коліно* [3, с. 259].

Можна виділити три основних типи семантичної значущості окремих компонентів суцільнооформлених фразеологізмів німецької мови: заперечна, непряма, пряма.

Заперечна значущість компонентів виражається у відсутності спільних семантичних елементів у словниковому значенні компонента-лексеми і в сукупному загальному значенні фразеологічної одиниці. Заперечна значущість усіх компонентів фразеологічної одиниці означає її повну семантичну нерозкладність. Фразеологічне значення не базується на прямих чи переносних значеннях компонентів, а опирається на ситуаційний смисл.

Непряма значущість компонентів – це певне співвідношення між загальним значенням фразеологізмів з даним компонентом і семантикою цього компонента при його самостійному вживанні. Ця співвіднесеність може бути визначена як наявність у прямому значенні слова семи, на якій базується значення низки фразеологічних одиниць з даним компонентом.

Пряма значущість компонентів – це семантична окремість компонентів. Вона характерна для цілих класів сталих словосполучень, таких як фразеологізовані словосполучення, аналітичні конструкції, лексичні єдності, а також частини стійких фраз, що не мають повного переосмислення [4, с. 31].

Було встановлено, що семантична розчленованість фразеологічної одиниці, автономність її компонентів зумовлюється низкою факторів.

Перший фактор розчленування фразеологізмів має *структурно-семантичний* характер. Суцільно формлені фразеологічні одиниці прагнуть до семантичної розчленованості в міру ускладнення їх синтаксичної структури і збільшення обсягу.

На семантично автономні компоненти або групи компонентів розпадаються зазвичай ті фразеологізми, що мають у своєму складі структурно необов'язковий компонент, наприклад, образні означення при іменникові. Майже всі структурні групи «прикметник + іменник» і «іменник + іменник» усередині дієслівних фразеологічних одиниць і стійких речень семантично автономні: наприклад: *eine harte Nuss knacken* – *міцний горішок*; *leeres Stroh dreschen* – *в порожню солому молотити*, *alten Kohl aufwärmen* – *поминати сарап (alter Kohl – мотлох – „alte Geschichten“ – ворошити сарап)*; *den letzten Triumph ausspielen* – *ходити останнім козирем* – (*der letzte Triumph* - *останній тріумф* – *der letzte „Vorteil“* - *остання перевага*); *stille Wasser sind tief* – *тихі води глибокі*.

Другий фактор розчленування фразеологічних одиниць носить *семантичний характер*. Якщо в семантичній структурі фразеологізму є конкретно-предметна сема особи, то вона отримує окреме вираження через ім'я або іменну групу у складі фразеологічної одиниці. Наприклад: *ein Hecht im Karpfenteich* – *енергійна людина (ein aktiver - активний)*; *sich einen Goldfisch angeln* – *ловити золоту рибку (ein reiches Mädchen heiraten* – *оженитися на багатій дівчині)*.

Третій фактор має *лексико-семантичний характер* і безпосередньо розкриває парадигматичні зв'язки між фразеологічними компонентами і лексико-семантичною системою мови. Семантична

автономність компонента стає результатом його входження до ряду комплексів, між якими існують часткові формальні і відповідні часткові смислові відмінності. Візьмемо, наприклад, фразеологічну одиницю *die Saat geht auf* – *насіння пропущують* – *die Tätigkeit beginnt Resultate zu bringen* – *діяльність починає приносити результати*. Компонент *Saat* є складовою частиною й інших семантично порівнянних словесних комплексів. Пор.: *die Saat in den Baden legen* – *посіяти насіння в землю*; *die Saat bringt Früchte*; *wie die Saat, so die Ernte*; в укр. мові: *яке посієш, так і пожнеш* (прислів'я). Спільний семантичний елемент *Tätigkeit* – діяльність і є автономним значенням компонента, що повторюється в даному ряді [6, с. 62].

Аналіз матеріалу показує, що основними носіями образності у фразеологічних одиниць німецької мови є іменники. Особливу роль у німецькій фразеології відіграють дієслова. Вони мають настільки широке, узагальнююче, «нейтральне» значення, що семантично узгоджуються з іншим компонентом фразеологічної одиниці як в його прямому, так і в переносному значеннях, як-от: *das Theater geht los* – *починається театр* = *die Aufführung beginnt* – (*продуктивність починається*) пряме значення; *der Streit / das Getue beginnt* (*озброєна / починає метушитися, geht los починається*)-переносне значення. Дана група являє собою суміжне явище між власне фразеологізмами та сталими / стійкими словосполученнями нефразеологічного характеру [3, с. 45].

Література

1. Солодухо Е. М. Теория фразеологического сближения / Е. М. Солодухо. – Казань, 1989. – 296 с.
2. Баранов А. Н. Аспекты теории фразеологии / А. Н. Баранов, Добровольский Д. О. – М.: Знак, 2008. – 310 с.
3. Харламова Е. И. Немецко-русский, русско-немецкий тематический словарь. 500 слов и выражений / Е. И. Харламова. – М.: Эксмо, 2012. – 416 с.
4. Щербань Н. П. Структурно-семантичні особливості фразеологізмів німецької мови / Н. П. Щербань. – Чернівці, 2002. – 72 с.
5. Гаврись В.І. Німецько-український фразеологічний словник / В. І. Гаврись, О. П. Пророченко. – К., 1981. – 798 с.

УДК [811.112.2+811.161.2]’373.47(043)

Торчило Ольга Олегівна

ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПРЕСИВНОЇ ЛЕКСИКИ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

Актуальність теми пропонованого дослідження зумовлена об'єктивною потребою вивчити експресивну лексику німецької літературної мови в семантичному та функціональному аспектах, виявити її кількісний та якісний склад, специфічні ознаки та межі, з'ясувати особливості семантичних структур експресивів, їхні парадигматичні та синтагматичні зв'язки. Тема та мета роботи полягає й у тому, що стаття наслідує важливі антропоцентричні тенденції сучасної лінгвістики, яка зосереджує увагу на зв'язках мови з внутрішнім світом людини, сферою суб'єктивних емотивно-оцінних інтенцій мовця, прагне глибше розкрити сутність самої мови, проникнути в її природу через вивчення семантичної структури слова на рівні його конотацій, здійснити аналіз мовних явищ у контексті національної культури [3].

Експресивність як семантична категорія розглядається у межах конотативного значення, являє собою одну з найважливіших рушійних сил розвитку мови, так як вона сприяє створенню нових засобів, які в свою чергу слугують для більш глибокої передачі думок мовця чи пишучого. Сутність семантичної категорії експресивності полягає у вираженні додаткових смислових відтінків, що нашаровуються на денотативне значення, поширюючи та підсилюючи лексичне та граматичне значення, формуючи зображальність та виразність мовлення [4].

Експресивна лексика – це емоційно забарвлена сукупність виразів, спрямованих на передачу внутрішнього стану людини, яка говорить або пише [1]. Вона стосується виключно художнього стилю в мові, який дуже близький до розмовного в усних висловлюваннях. Але при цьому художній стиль має кілька суттєвих обмежень в порівнянні з розмовною мовою. Автор може багато говорити, але далеко не все, якщо хоче залишитися в рамках літературних норм [2].

До складу експресивної лексики входять слова з різними типами експресивності, проте вони об'єднані основною метою – виявити та дослідити особливості лексичної семантики в таких планах: 1) парадигматичному – ідентифікація лексичних одиниць, у семантичній структурі яких виділяються конотативний та образний макрокомпоненти; 2) синтагматичному – установлення закономірностей функціонування експресивної лексики в межах контексту та виявлення особливостей експресивних значеннєвих планів на рівні індивідуально-художньої синтагматики [1].

Німецька мова кінця XX – початку XXI ст. зазнала активного впливу науково-технічних, суспільно-економічних та культурних змін, якими були позначені останні десятиріччя[3]. Особливо чутливою виявилася її лексико-семантична система, яка не лише збагатилася низкою реабілітованих слів та лексико-семантичних варіантів, а й значно розширила ресурси своїх експресивних засобів, відкинувши домінантні емоції минулого століття з їхніми соціальними акцентами, героїчною патетикою та дещо штучним пафосом.

Найбільш поширеними засобами вираження експресивності можна назвати прикметники, іменники, дієслова, фразеологічні одиниці. Наприклад: *helldunkel* (світло-темний), *derErzgauner* (пройдисвіт), *glotzen* (задивлятися), *inSchluchzenausbrechen* (заголосити).

Експресивно-стилістичний компонент зазвичай розуміється як вказівка на певний стосунок оратора до предмета промови - фамільярний, піднесений, поетичний, просторічний, вульгарний, професійний і інші відтінки значення[4]. Зазвичай ця класифікація набуває вигляду "піднесене - нейтральне - знижене»: *dasAzurblau* (блакить), *dasLebenistkeinPonyhof* (життя - це не манеж, де катаються на поні), *strohdumm* (дурний як пеньок). Часто відзначається, що розподіл одиниць мови з точки зору функціональної і експресивно-стилістичної перетинаються.

Проявляючись у всіх функціональних стилях, крім наукового, за винятком деяких його підвидів, і ділового, експресивність становить значний науковий інтерес. Зокрема, набуває актуальності вивчення мовної експресії в мові сучасної преси. Різні види мовлення підпорядковані першому завданні - повніше і швидше донести громадськості величезний потік інформації. Провідна роль серед засобів масової інформації та пропаганди належить саме пресі.

Література

1. Бойко Н. І. Експресивна лексика та її лексикографічна інтерпретація / Н. І. Бойко // Дивослово. – 2000. – № 7. – С. 19–23.
2. Васильєв Л. М. «Стилістичне значення», експресивність і емоційність як категорії семантики: Проблеми функціонування мови і специфіки мовних різновидів / Л. М. Васильєв. – Пермь : ПТУ, 1985. – С. 3–8.
3. Чабаненко В. А. Основи мовної експресії/ В. А. Чабаненко. – К. :Вищ. шк., 1984 . – 167 с.
4. Гридин В. Н. Экспрессивность/ В. Н. Гридин// Лингвистический энциклопедический словарь. – М. : Совет. Энцикл., 1990. – С. 591.

СЕКЦІЯ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОГО, ТИПОЛОГІЧНОГО І ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНОГО МОВОЗНАВСТВА

УДК 811.111'373.7(043)

Алтуніна Катерина Ігорівна

ОЦІННІСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ ЗНАЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

На сучасному етапі розвитку суспільства значення ціннісної сторони життя різко зросло. Ціннісне ставлення до навколишньої дійсності та перспектив її розвитку обумовлює організацію практичних знань та дій кожного індивіду, соціальних груп людей та, врешті решт, усього людства. Оцінка, як процес встановлення ціннісного ставлення суб'єкта до об'єкту та як результат цього ставлення, виступає невід'ємною частиною процесу відображення реальної дійсності та має когнітивну природу. У процесі пізнання навколишнього світу людина неминує оцінює явища та факти дійсності, виказуючи своє ставлення до них, що знаходить відображення в мові. У свою чергу мова висловлює ці різноманітні оцінки. Тому, вивчаючи структуру мови, її особливості, необхідно ретельно досліджувати особливості її словникового складу, зокрема фразеологічного корпусу, який передає різноманітні способи й види оцінки.

В структурі значення мовної одиниці природа оцінного компонента розуміється не однозначно. Оцінність може розглядатися або як конотативний компонент, що виражає певне ставлення до денотату [2, с. 57], або як денотативний компонент, оскільки ознаки які позначаються оцінними семами притаманні предмету який позначається [4, с. 45]. Існує точка зору, яка ґрунтується на розумінні оцінності як одного з видів модальності, при тому, що оцінне значення може відноситися як до сфери денотації, так і до сфери конотації [3, с. 25].

Наразі дослідження оцінних значень є особливо актуальними, при цьому важливою є проблема співвідношення й взаємодії семантики та прагматики. Слід зазначити також, що за останні роки в лінгвістиці виникли різноманітні напрямки у вивченні категорії оцінності, що передусім говорить про високу теоретичну та практичну важливість вивчення даного явища. Відтак, категорія оцінності займає все більш значуще місце в арсеналі понять, якими оперує лінгвістика та суміжні з нею науки, що й обумовлює **актуальність** нашої роботи.

Формулюючи поняття оцінки А.Кунін пропонує визначає оцінку як об'єктивно-суб'єктивне або суб'єктивно-об'єктивне ставлення людини до об'єкту, виражене мовними засобами експліцитно або імпліцитно. Оцінка обумовлена тими властивостями, які притаманні об'єктам-реаліям позамовної дійсності, відображені у свідомості людини та представлені у фразеологічному значенні. З цієї точки зору оцінка має об'єктивний характер. З іншого боку, оцінка залежить від суб'єкта оцінки, від номінатора даної реалії, від його ставлення до неї, та цим пояснюється її суб'єктивний характер [1, с. 48].

Оцінки визначаються загальноприйнятими у людському колективі стандартами у сфері соціальних, інтелектуальних та моральних явищ, суспільно сформованими нормами уявлення про хороше або погане, тобто, категорія оцінки – це соціально закріплене явище.

Раціональна оцінка ґрунтується на логічних оцінних судженнях про позамовні денотати та їхні ознаки. У одиницях з раціональною оцінкою оцінність виражається експліцитно. Емоційна оцінка, тобто суто конотативна, виражається імпліцитно, вона нашаровується на основне предметно-логічне значення фразеологізму [1, с. 46].

Значна частина фразеологізмів спрямована на характеристику людини, її поведінки, інтелектуальних здібностей, моральних якостей. Таким чином, переважна більшість фразеологічних одиниць має антропоцентричний характер. Оцінка ґрунтується на сукупності суспільного досвіду мовного колективу та визнаної у ньому норми, відображаючи в мовній формі результати пізнавальної діяльності людини. Ці фразеологічні одиниці зазвичай мають оцінний характер. Відрізняють негативний (пейоративний), позитивний (меліоративний) та нейтральні компоненти фразеологічного значення [1, с. 50].

У фразеологічних одиницях з нейтральним оцінним компонентом відсутні яскраво виражене схвалення або засудження. Вони поділяються на амбівалентні одиниці – фразеологічні одиниці з двозначним оцінним зарядом, які у різних контекстах можуть реалізовувати позитивне або негативне значення (*Like a lamb to the slaughter* (укр. як вівця на заклання)) та фразеологічні одиниці, фразеологічне значення яких нейтрально й не залежить від контексту (*keep one's eyes open* (укр. бути

уважним, все помічати)).

До фразеологічних одиниць з позитивними оцінними компонентами відносяться одиниці, у фразеологічному значенні яких закріплене схвалення як констатація соціально-усталеної оцінки певних властивостей людської особистості [1, с. 52].

Прикладом фразеологічної одиниці з позитивним оцінним компонентом може слугувати вираз *the angel of ligh* (укр. дорога, всіма кохана людина). Слово-символ *angel* надає позитивну оцінність всьому фразеологізму, яка посилюється також словом *light*, яке має сему «світлий, яскравий» у своєму предметно-логічному значенні.

Негативний оцінний компонент вирізняється з досліджуваних фразеологічних одиниць з закріпленням у фразеологічному значенні осудом як констатацією соціально-усталеної оцінки певних властивостей людської особистості [1, с. 51].

Приміром, негативну оцінність несе у собі вираз *thirty pieces of silver* (укр. тридцять срібників). Цей біблійний вислів є символом зради. Інші приклади негативної оцінки у фразеологічних одиницях: *dead dog* (укр. нікчемна людина), *a wolf in sheep's clothing* (укр. ворог у образі друга).

Таким чином, оцінку формує сукупність суспільного досвіду мовного колективу та визнані у ньому норми. Окрім того, оцінний компонент фразеологічного значення може відноситися як до сфери денотації, так і до сфери конотації. Виокремлюють такі компоненти фразеологічного значення: негативний, позитивний та нейтральний компоненти.

Література

1. Кунін О.В. Англо - російський фразеологічний словник / О. В. Кунін. – М. : Рус. яз., 1984 – 942с.
2. Попова З. Д. Лексична система мови / З. Д. Попова, І. А. Стернин. – Воронеж : Вид-во ВГУ, 1984. – 182 с.
3. Телія В. Н. Конотативний аспект семантики номінативних одиниць / В. Н. Телія. – М. : Наука, 1986. – 143 с.
4. Шаховський В. І. Емотивний компонент значення й методи його опису / В. І. Шаховський. – Волгоград : Вид-во ВГПІ, 1983. – 96 с.

УДК 811.111'373.7(043)

Ангелинова Ірина Анатолівна

LINGVO-STYLISTIC PECULIARITIES OF AMERICAN POLITICAL SPEECH (BASED ON THE DONALD TRUMP'S VICTORY SPEECH

The main goal of public speech is to get the corresponding result through persuasion. Through persuasion a politician wishes: to get the addressee to vote for a certain candidate; to gain people's love and to strengthen his image; to make people share his opinion and to agree with his words; to inform the general public of his viewpoint on a certain question [1, p.32]. So far, there have been a lot of studies on the stylistic devices in political speeches. Everybody senses that Trump doesn't speak like other politicians. But how is his speech different, exactly? This is the land for the lingvo-stylistic peculiarities of the Donald Trump's Victory speech research to be conducted.

Political persuasion is usually achieved with the help of a great number of cultural and linguistic features in the process of social communication. Our analysis detected the following lingo-stylistic features:

- Different types of questions, affirmative sentences, reduced and abrupt, characteristic of colloquial English, elements of the so called "broken syntax" [2]. They are lively, free in form, not completed, often abounding in ellipses,

"Boy, oh, boy, oh, boy. It's about time you did this right. My god. Nah, come here. Say something".

- The shape of his sentences. They don't work the way modern political rhetoric does -- they work the way punchlines work: short (sometimes very short). Almost whole speeck consist of simple sentences, grammatically and conceptually, and most of them withhold their most important word or phrase until the very end [3]:

"That is now what I want to do for our country. Tremendous potential. I've gotten to know our country so well. Tremendous potential. It is going to be a beautiful thing. Every single American will have the opportunity to realize his or her fullest potential".

- Metaphors. They help the audience catch the connection between what people know and the new information. They help a listener look at the familiar things the other way round [2]. They give a possibility to interpret the new information and to come to a certain conclusion:

"Its time for America to bind the wounds of divistion"

- Inversion which removes the informative centre of the utterance and makes it more expressive and emotional:

“For those who have chosen not to support me in the past, of which there were a few people, I am reaching out to you for your guidance and your help so that we can work together and unify our country”.

- Reiteration – one of the most preferable rhetorical figures of speech which reveals itself in repetition of identical morphemes, words, sentences, and makes the speech swift, rhythmical, expressive and emotional and in this way strengthens its influence upon the electors.

For example: “It is time for America to bind the wounds of division, have to get together. To all Republicans and Democrats and independents across this nation, I say it is time for us to come together as one united people. It is time”.

- Antithesis – a widespread stylistic means in speeches of political leaders, conveys contrast of ideas vividly expressed:

“We will seek common ground, not hostility; partnership, not conflict”.

- Epithets – attributive words which make the information more exact, precise, accurate. They help a word or an utterance obtain colorfulness and influence the addressees’ vision of the political and social situation [2]: “tremendous potential”, “incredible movement”, “great veterans” etc.

The adjective “great” was used 22 times in Victory speech by the new President. And most of other epithets, which are a lot, are synonyms to above mentioned: “incredible”, “fantastic”, “wonderful”, “tremendous”, “beautiful” etc.

- Metonymy – a stylistic means with the help of which the necessary word is replaced by another, analogous in meaning. It gives an addressee the possibility to see between lines:

“America will no longer settle for anything less than the best”.

- Hyperbole – intentional exaggeration used by politicians to emphasize ideas and to intensify expressiveness:

“We will double our growth and have the strongest economy anywhere in the world”.

- Gradation – a synonymic row of words in which every next element is getting more and more or less and less intensive:

“Fred, great guy. Fantastic guy. Fantastic family. Great brothers, sisters, great, unbelievable parents”.

- Polysyndeton is a stylistic device in which several coordinating conjunctions are used in succession in order to make up a rhythmical picture of speech, underlining the significance of every element and strengthening its expressivity:

“I also want to thank my sisters, Marianne and Elizabeth, who are here with us tonight. And my brother Robert, my great friend. And also my late brother Fred, great guy. Fantastic guy. Fantastic family. To Melania and Don and Ivanka and Eric and Tiffany and Barron, I love you”.

“We must reclaim our country's destiny and dream big and bold and daring”.

The parallel structures make utterances more rhythmical and this, in its turn, makes the speech more understandable, accessible:

“No dream is too big, no challenge is too great”.

We can assume that the preferred use of certain linguistic means can in part be explained by differences in socio-economic status, education, gender, age, character and political competence of the speaker’s interlocutors. In this connection it is necessary to say that Mr. D. Trump performed bright, emotional speeches, supplied however with a few lingo-stylistic means sometimes reduced and abrupt, using colloquial English in order to underline the equality and unity of president and his people.

With the same aim, addressing American people Trump uses not only “Americans” but the word “folks”:

“Gov. Chris Christie, folks, was unbelievable.”

On the whole the formulae of participation often appear in his speech underline the President’s ability to unite people and to lead the nation: “our country”, “our infrastructure”, “our highways”, “our government”, “our people”, “our veterans”.

The main peculiarity of Trump political speech is that it is too far from rhetorical tradition entirely. One may say this is not the language of a modern politician. Trump makes no effort — or seems to make no effort — to measure the effect of his propositions on different constituencies. “Indeed, you don’t feel you’re listening to a politician at all” [3]. The result, for probably the great majority of people who follow politics, is alternately comical and horrifying. But for people who’ve grown weary of politicians using vague and convoluted language Trump sounds refreshingly clear and forthright. The language which may be called linguistically poor and “broken” somehow distinctive about Trump but at the same time it is perhaps a component of his success so far.

Literature

1. Aristotle. (2000). *Rhetorica. Poetica* [Rhetorics. Poetics]. Moscow: Labyrinth.
2. Definition and Examples of Literary Terms [Электронний ресурс] / literarydevices – Режим доступу: <http://literarydevices.net/>
3. How Donald Trump's language works for him [Электронний ресурс] / washingtonpost – Режим доступу: https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2015/09/15/how-trump-speak-has-pushed-the-donald-into-first-place/?utm_term=.59f71f528e55

УДК 811.111'276.2:004(043)=111

Арабаджи Галина Володимирівна

INTERNET SLANG AND ITS TYPES

In the last few decades there has been a growing interest in Internet slang as a source of new words and phrases. This could be explained through the development of modern technologies and the prominent role of the Internet as a means of communication that enables the exchange of information in a quick way all over the world. While English holds the position of the most popular language used for intercultural communication, variations of the standard language appear.

First of all, a definition of the term 'slang' should be given. The Oxford Dictionary refers to slang as "a type of language consisting of words and phrases that are regarded as very informal, are more common in speech than writing, and are typically restricted to a particular context or group of people [1]." The Merriam-Webster Dictionary suggest the following definition of slang: it is "an informal nonstandard vocabulary composed typically of coinages, arbitrarily changed words, and extravagant, forced, or facetious figures of speech [2]."

As may be seen above, both dictionaries suggest that slang is to be considered as an informal variant of a language. As to its use, there could be a number of reasons: people use it to be picturesque, arresting, striking and, above all, different from others; to avoid the tedium of outmoded hackneyed common words; to demonstrate one's spiritual independence and daring, to sound modern and up-to-date [3, p. 252].

Secondly, a difference between regular slang and Internet one should be established. Making a logical assumption, Internet slang is understood as a variety of slang languages used by different people on the Internet. The question of how slang spreads has occupied linguists for quite some time, as when it comes to the mechanics of new word distribution, it is difficult to be measured with any precision. That was until the advent of public social media networks [4].

Social media networks like Twitter allow linguists a more accurate and easily searchable record of our exchanges. Jacob Eisenstein and his colleagues at the Georgia Institute of Technology in Atlanta conducted a study examining 30 million tweets sent from different locations in the U.S. from December 2009 to May 2011. The purpose of the study was to pinpoint the origin of popular slang words and track how they spread across the country [4]. Thus it allows to get an idea of the way Internet slang evolves and cripples into a standard language.

In order to study Internet slang and its types, one crucial feature should be mentioned. Internet slang does not constitute a homogeneous language variety. Rather, it differs according to the user and type of Internet situation. Although it is difficult to produce a clear definition of Internet slang, the following types of slang may be observed:

1. Letter homophones. Included within this group are abbreviations and acronyms. An abbreviation is a shortening of a word, for example "CU" or "CYA" for "see you (see ya)". An acronym, on the other hand, is a subset of abbreviations and are formed from the initial components of a word. Examples of common acronyms include "LOL" for "laugh out loud" and "BTW" for "by the way";

2. Punctuation, capitalizations and other symbols. Such features are commonly used for emphasis or stress. Periods or exclamation marks may be used repeatedly for emphasis, such as "." or "!!!!!!!!!!!!!!". Question marks and exclamation marks are often used together in strings such as "?!?!?!?!?" when one is angry while asking a question. Grammatical punctuation rules are also relaxed on the Internet, so "E-mail" may simply be expressed as "email". Examples of capitalizations include "STOP IT", which can convey a stronger emotion of annoyance as opposed to "stop it". Bold, underline and italics are also used to indicate stress;

3. Onomatopoeic and/or stylized spellings. Onomatopoeic spellings have also become popularized on the Internet. One well-known example is "hahaha" to indicate laughter. Onomatopoeic spellings are very language specific though. For instance, in Spanish, laughter will be spelt as "jajaja" instead. In Korean, it is "kekeke";

4. Keyboard-generated emoticons and smileys. Emoticons are generally found in web forums, instant messengers and online games. They are culture-specific and certain emoticons are only found in some languages but not in others. For example, the Japanese equivalent of emoticons, kaomoji (literally "face marks"), focus on the eyes instead of the mouth as in Western emoticons. They are also meant to be read right-side up, as in ^_^ as opposed to sideways, :^). More recently than face emoticons, other emoticon symbols such as <3 (which is a sideways heart) have emerged [5].

It should be noted that the Internet isn't the only technological phenomenon that's changed the way we talk. Radio, television, and telephones have introduced their fair share of new words and phrases into our lexicon over the last century. For example, the word "doh" that was made famous by Homer Simpson on *The Simpsons* became an official word in the Oxford English Dictionary, "used to comment on a foolish or stupid action, especially one's own [4]."

Summing up the given information, it can be concluded that the media has become a powerful tool of language development as it enables the word to move around the world within days and weeks, whereas before, it could take years. Internet slang as a variation of a standard language plays an important role in present-day English, contributing new ways of expressing and making oneself distinguishable not only on the Internet, but also offline.

Literature

1. Oxford Dictionaries [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://en.oxforddictionaries.com/>
2. Merriam-Webster: Dictionary and Thesaurus [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.merriam-webster.com/>
3. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика / А. Г. Ніколенко. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 528 с.
4. Kolowich L. The Evolution of Language: How Internet Slang Changes the Way We Speak [Електронний ресурс] / Lindsay Kolowich. – Режим доступу : <https://blog.hubspot.com/marketing/how-internet-changes-language>
5. Internet slang : матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://en.wikipedia.org/wiki/Internet_slang

УДК 811.111'04(043)

Арабаджи Галина Володимирівна

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНЬОАНГЛІЙСЬКОМУ ПЕРІОДІ НА ПРИКЛАДІ ЗАГАЛЬНОГО ПРОЛОГУ ДО «КЕНТЕРБЕРІЙСЬКИХ ОПОВІДАнь» ДЖЕФФРІ ЧОСЕРА

Перш ніж почати розгляд особливостей середньоанглійського періоду розвитку мови на прикладі Загального прологу до «Кентерберійських оповідань» Джеффри Чосера, звернемося до періодизації історії англійської мови, яка зазначена у праці Б. А. Ільїша [1], що надасть змогу провести певні кордони під час виокремлення мовних особливостей твору. Традиційно вважають, що англійська мова пройшла через три стадії розвитку, а саме:

1. Древньоанглійський період – з часів вторгнення германських племен до Британії (середина V ст.) до 1100 р.;

2. Середньоанглійський період – з 1100 р. до 1500 р.;

3. Новоанглійський період – з 1500 р. до новітнього часу [1, с. 49].

Потрібно зауважити, що дати, які зазначають кордони між періодами (1100, 1500), мають умовне значення: вони лише є наглядним вираженням того факту, що є суттєва різниця між мовою XI та XII ст. чи між мовою XV та XVI ст. У той же час, дата, яка проводить межу між древньоанглійським та середньоанглійським періодами, тісно пов'язана з іншою історичною датою – 1066 р., роком завоювання Англії норманами.

Звідси стає зрозуміло, що кожен з трьох періодів історії англійської мови характеризується певними ознаками. Звернувшись до класифікації англійського лінгвіста Генрі Суїта [1], яка базується на фонетико-морфологічних ознаках, виділимо такі особливості:

1. Древньоанглійський період – період повних закінчень (full endings): у ненаголошеному закінченні може стояти будь-який голосний, наприклад *sunu* «син», *sinzan* «співати»;

2. Середньоанглійський період – період нівельованих закінчень (levelled endings): усі ненаголошені голосні однаково нівелюються під голосним типу [ə] (на письмі позначається буквою e): *sune*, *singen*;

3. Новоанглійський період – період втрачених закінчень (lost endings): слабкий голосний звук у

закінченнях зникає: *son, sing* [1, с. 50].

Чому ж тоді збірка з 24 віршованих новел «Кентерберійські оповідання» англійського письменника Джеффри Чосера так важлива при виявленні мовних особливостей середньоанглійського періоду? Ця збірка була написана саме наприкінці XIV ст. та була використана середньоанглійська мова, що підтверджується наявністю нівельованих закінчень.

Для підтвердження цього факту й виділення мовних особливостей середньоанглійської звернемося до Загального прологу до «Кентерберійських оповідань». На відміну від сучасних правил вимови, у середньоанглійському періоді -e наприкінці слів вимовлялась. Побачимо цей факт на прикладі 15 та 16 строф Загального прологу:

«...*And specially from every shires ende
Of Engelond to Caunterbury they wende...*» [2].

Слово *ende* є сучасним «end» і зберегло своє лексичне значення «кінець», але вимовлялося як [ˈendə]. У той же час, слово *wende* є сучасним дієсловом «to travel» («подорожувати») і також -e наприкінці слова вимовлялася [ˈwendə].

Іншою особливістю було те, що німі букви також вимовлялися. Побачимо цей факт на прикладі 72 строфи Загального прологу:

«...*He was a verray, parfit gentil knyght...*» [2].

Таким чином, k та gh також вимовлялися, на відміну від сучасного варіанту слова *knight* [naɪt] («рицар») [3].

В деяких випадках голосні середньоанглійського періоду вимовлялися інакше, тому що Великий зсув голосних ще не відбувся. Побачимо цей факт на прикладі 231 строфи Загального прологу:

«...*Therefore in stede of wepyng and preyeres...*» [2].

У слові *wepyng*, що має сучасну форму «weeping» («ридання»), звук e вимовлявся як [e:], а не [i:] [3].

У той же час, довгий голосний [ɑ:] дуже схожий на сучасний звук, тому не виникає проблем з розумінням слова *fader*, що зберегло своє значення «батько» («father»). Побачимо це у 100 строфі Загального прологу:

«...*And carf biforn his fader at the table...*» [2].

Отже, хоча й збірка новел «Кентерберійські оповідання» Джеффри Чосера була написана понад 600 років тому, сучасний читач зможе прочитати оригінальний текст без постійної допомоги перекладача. У свою чергу, головною особливістю середньоанглійського періоду розвитку англійської мови є наявність нівельованих закінчень, тобто звук -e наприкінці слів вимовлявся.

Література

1. Ильиш Б. А. История английского языка / Б. А. Ильиш. – М. : Высшая школа, 1968. – 420 с.
2. Chaucer G. The General Prologue [Електронний ресурс] / G. Chaucer. – Режим доступу : <http://sites.fas.harvard.edu/~chaucer/teachslf/gp-par.htm>
3. The Canterbury Tales : матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://en.wikipedia.org/wiki/The_Canterbury_Tale

УДК 504.05:811.111'373.46(043)

Баранникова Аліна, Парамонова Інна

СТАНОВЛЕННЯ ТЕРМІНОСИСТЕМИ «ЕКОЛОГІЯ МІСТА (УРБОЕКОЛОГІЯ)» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Виникнення і постійне збільшення площі і чисельності населення міст, придбання сільськими поселеннями міських ознак, підвищення ролі міст у соціально-економічному розвитку суспільства, формування міського населення, ведучого специфічний спосіб життя, а також «міських» популяцій рослин і тварин, складає сутність процесу урбанізації. Широкий спектр завдань екології людини як біологічної і соціальної істоти, розуміння цього наукового напрямку як важливого поєднання наукових і практичних дисциплін об'єктивно сприяли появі приватних антропоекологічних гілок знань, пов'язаних з діяльністю людини в певних соціально-економічних і ландшафтно-географічних умовах. Тому в останні десятиліття отримала розвиток і екологія міста, яку переважно називають урбоекологією.

Метою урбоекології є пошук шляхів і розробка рішень в рамках містобудування та організації території, спрямованих не тільки на забезпечення прийнятих гігієнічних умов життя населення, але на всебітню раціоналізацію природокористування, охорону навколишнього природного середовища

та екологізацію найважливіших соціально-економічних процесів в межах регіонів, міських агломерацій, міст і окремих їх частин [1]. Поняття урбоекології є надзвичайно актуальним для Великобританії, тому що вона відноситься до країн-лідерів за показником урбанізованості (92% населення проживає в містах) [2].

Урбоекологія (від лат. *urbs* – місто) – наука про взаємозв'язки та взаємодію у часі й просторі двох систем – міської (її соціальної, технічної, енергетичної, інформаційної, адміністративної підсистем) і природної, а також про ноосферне управління екосистемою. Урбоекологія є розділом екології. Вперше цей термін було застосовано в 1970-х роках, коли вчені почали непокоїтися змінами в міському середовищі [1]. В 1977-79 роках було видано ряд публікацій, стосовно впливу урбанізації на ти чи інші компоненти природи.

Ця дисципліна спирається на багато наукових напрямів, вивчаючи різні аспекти взаємодії суспільства і природи на урбанізованих територіях. Першорядне значення мають екологічні основи, які більше за інших визначають темпи і форми перетворення речовини і енергії на Землі. Безпосередньо інтерес представляють поняття про конкуренцію видів, трофічні ланцюги, енергетичні піраміди, продуктивність екосистем, екологічні ніші та інші.

Проаналізувавши публікації з даної тематики, можна виділити кілька груп екологічних термінів, що застосовуються для опису тих чи інших процесів, пов'язаних з урбоекологією. Першу групу становлять прості та двокомпонентні терміни, які сформувалися ще досить давно і мають латинське та грецьке коріння та застосовуються для опису загальних екологічних явищ – nature, climate, agriculture, pollute, temperature, area. До другої групи відносяться словосполучення, утворені з двох та більше повнозначних слів. Наприклад, green space, oxidative status, negatively affect, individual develops, adverse consequences, evolution concept, free-living organism, unnatural lighting environments, banned product, culture of cells, cellural senescence [3].

Об'єктом вивчення урбоекології є міські біогеоценози. Поняття біогеоценозу виникло в 30-і роки ХХ століття. Англійський геоботаник Тенслі визначив біогеоценоз як цілісне утворення в біосфері, в якому організми і неорганічні фактори виступають компонентами у відносно стійкому стані. У 1935 році в одній з публікацій він зробив важливий крок, який увічнив його ім'я в науці. У роботі «Правильне і неправильне використання ботанічних термінів» Тенслі ввів термін «екосистема». Так він позначив сукупність організмів, що мешкають в даному біотопі, яка на його думку, є саме системою, з її складовими елементами, єдиною історією і зі здатністю до узгодженого розвитку.

Особливо важливе значення в формуванні термінологічної системи урбоекології мають методи фізичної географії, включаючи кліматичну, біогеографію і метеорологію, ландшафтознавство, геохімію ландшафтів, деякі розділи соціально-економічної та медичної географії, географії природних ресурсів, населення та інші. Урбоекологія досліджує урболандшафти, зміни природно-просторових ресурсів міста, його ґрунтового покриву, повітряного басейну, поверхневих і підземних вод, рослинного і тваринного світу, різні види забруднень. У свою чергу, урбоекосистеми – це природно-територіальний комплекс (геокомплекс) з усією його ієрархічною структурою – від ландшафтів до фації, який знаходиться під безпосереднім впливом (минулим, сьогоденням, майбутнім) міста [4].

Головною особливістю термінів в цьому напрямку є еквівалентність терміну «ґрунт» чотирьох англійських слів: soil, earth, land, ground. В слов'янському варіанті ця терміносистема почала формуватися в Х-ХІ століттях як «земля», «болото». В англійській мові цей процес розпочався раніше – ІХ сторіччя – ground, Х – land, earth. В англійському варіанті лексема soil з'явилася в ХІІІ столітті, а в слов'янському «ґрунт» в ХVІІ. В динаміці розвитку аналізованих систем не спостерігається спадів, терміни розвиваються за рахунок збільшення кількості елементів, які входять в систему. Це дозволяє спрогнозувати подальше поповнення новими лексемами та лексико-семантичними групами.

Також в цьому напрямку важливо виділити терміни, які своїм походженням зобов'язані розвитку ландшафтознавства (landscape features, geographical location, landscape permeability, seasonal variation) та ті, які утворені за допомогою префіксів (afterculture, biocenosis, biomolecules, agroclimate, recycle, regeneration, overconsumption, overgazing) [5].

Одним з центральних понять урбоекологічної науки є виначення терміну атмосфера. Становлення даної термінологічної системи почалося в ХVІ – ХVІІ століттях. Її можна розподілити на декілька лексико-семантичних груп. Перша група об'єднує терміни, пов'язані з атмосферою, її будовою, фізичними і хімічними властивостями повітря. З появою в даний період двох лексем atmosphere («атмосфера», 1638 р.) і drought of air («атмосферна посуха», 1672 р.) починає формуватися лексико-семантична група «Atmosphere» («атмосфера»).

В даний період розвитку англійської мови вперше зафіксовані лексичні одиниці, що

позначають якісні характеристики повітря: ambient air («навколишнє повітря», 1605 р.), transparent air («прозоре (чисте) повітря», 1667 р.), dry air («сухе повітря», 1670 р.) і fresh air («свіже повітря», 1692 р.). Поява названих складових лексем свідчить про те, що, по-перше, людина вже усвідомлює наявність поняття «повітря» – air, а по-друге, на основі своїх відчуттів намагається визначити різні стани «повітря»: fresh, air, dry air і т.д. У XVII столітті зароджується друга лексико-семантична група «Air qualities» («якісні характеристики повітря») та починає свій розвиток третя лексико-семантична група: «Physical and chemical properties of air» («фізичні і хімічні властивості повітря») з появою терміна density of air («щільність повітря», 1603 р.) [3].

Отже, теоретична база з даного питання постійно оновлюється за рахунок і завдяки практичним проектам по всьому світі у вигляді екопоселень, екополісів, екоміст (міст, які спеціально побудовані на принципі гармонії природного і соціального середовища). В СРСР, наприклад, це відбувалося за участю психолога А. А. Брудного, еколога Д. Н. Кавтарадзе, соціолога О. М. Яницького і інших. З подальшим розвитком міждисциплінарних проектів, експериментів, дослідів терміносистема урбоекології буде вдосконалюватися та поповнюватися як в англійській, так і в українській мовах.

Література

1. Франчук Г. М., Запорожець О. І., Архіпова Г. І. Урбоекологія та техноекоекологія: підруч. / Г. М. Франчук, О. І. Запорожець, Г. І. Архіпова. – К.: Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друку», 2011. – 496 с.
2. Основні поняття урбанізації. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://studopedia.su/16_71791_tema--osnovni-ponyattya.html
3. Саламаха М. Я. Англомова терміносистема охорони довкілля: структура, семантика, прагматика. / М. Я. Саламаха. – Львів, 2016. – 317 с.
4. Урбоекологія – нова ланка в екологічній науці. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.com/68478/ekologiya/urboekologiya>
5. Каращук П. М. Словообразование современного английского языка. Монографія. / П. М. Каращук. – М.: Высшая школа, 1977. – 302.

УДК 811.111'373.7(043)

Білоцерковець Варвара Володимирівна

ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОМІЧНОГО У ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ДЖ.К.РОУЛІНГ)

В художній літературі важливу роль відіграє комічне. Існують численні спроби науковців дослідити цей феномен, але й досі не існує окремої та зрозумілої дефініції поняття комічного. Але якщо все ж зробити спробу дати визначання цьому терміну, то ми можемо сказати, що засоби творення комічного — це художні засоби, які сприяють творенню комічного ефекту зображуваних явищ, подій, образів. Функції засобів комічного досить широкі: від створення сміхової атмосфери твору до гнівного викриття негативних фактів, рис характеру, закономірностей дійсності в цілому. Серед засобів комічного вирізняють: гумор, іронію, сатиру, сарказм, пародію, парадокс та ін. На використанні різноманітних засобів комічного розвинулися такі жанри, як комедія, фарс, памфлет, епіграма, буфонада та ін. У нашій роботі ми розглянемо роль комічного у літературних працях Джоан К. Роулінг.

Джоан К. Роулінг - англійська письменниця, літературний псевдонім Дж. К. Ролінг (англ. J.K.Rowling), автор серії (1997—2007) романів про Гаррі Поттера, перекладених понад 60 мовами, зокрема й українською. Її вклад в сучасну літературу не можна заперечувати. На книгах про пригоди Гаррі Поттера та його друзів зросло ціле покоління, яке не може уявити своє життя без можливості час від часу поринати у магічний світ, який створила Джоан. Одна з особливостей творів письменниці – це використання великої кількості засобів вираження комічного. Отже розглянемо основні засоби творення комічного.

Гумор (від лат. humor — волога, рідина) — різновид комічного, відображення смішного у життєвих явищах і людських характерах [1]. Гумор не заперечує об'єкт висміювання, а лише піддає осміянню здебільшого часткові недоліки загалом позитивних явищ, окремі смішні риси в характері людини.

Сарказм (грец. sarkasmos — терзання, від sarkazo — рву м'ясо) — їдка, викривальна, особливо дошкульна насмішка, сповнена крайньої ненависті та гнівного презирства [1]. Сарказм не має подвійного, часто прихованого дна, виражається завжди прямо. Об'єктом сарказму є зазвичай явища небезпечні, різко негативні й аморальні. Найчастіше, головною метою використання

сарказму є спроба задіяти чийсь почуття.

Іронія (від грец. *eironia* — лукавство, глузування, удавання) — художній троп, який виражає глузливо-критичне ставлення митця до предмета зображення [2]. Це насмішка, що замаскована зовнішньою благоприсойною формою.

Сатира (від лат. *satira*, від *satura* — суміш, усяка всячина) — 1) особливий спосіб художнього відображення дійсності, який полягає в гострому осудливому осміянні негативного; 2) твір викривального характеру [1]. Сатира спрямована проти соціально шкідливих явищ, які гальмують розвиток суспільства; на відміну від гумору, вона має гострий непримиренний характер. Часто об'єктом сатири є антиподи загальнолюдської моралі, пристосуванці, лицеміри, зрадники та ін., а також явища, які не відповідають етичному та естетичному ідеалу.

Пародія (від грец. *parodia* — пісня навиворіт, переробка на смішний лад) — 1) засіб художньої виразності, побудований на імітації манери поведінки, манери мовлення, творчої манери тощо з метою викриття того чи іншого явища, рис характеру; 2) один із жанрів фольклору та художньої літератури [2]. Пародія завжди передбачає об'єкт висміювання, його впізнання. На цьому будується комічний ефект пародії. Пародія може бути окремим художнім прийомом у певних епізодах, ситуаціях, а також засобом художньої типізації, створення образів, і пронизувати всі рівні тексту. Пародія завжди передбачає творче освоєння «чужого» через авторське, що надає цьому «чужому» непередбачуваного, окарікатуреного вигляду[3].

Парадокс (грец. *paradoxos* — несподіваний, дивовижний, той, що суперечить здоровому глуздові) — 1) засіб художньої виразності; 2) вислів, судження, ситуація, вчинок та ін., які суперечать здоровому глуздові, не відповідають ustalеним нормам, традиційним уявленням [2]. Парадокс, що завжди містить у собі елемент несподіваності, незвичайності будується на запереченні традиційного, ustalеного, правильного. Через свою незвичайність парадокс висвітлює образи і явища у несподіваному ракурсі. Який нерідко допомагає виявити їхню приховану сутність. Підсумовуючи усі розглянуті нами засоби вираження комічного, ми можемо зазначити, що комічне являє собою естетичну категорію, що має велику кількість засобів вираження, які широко використовуються у літературних творах.

Література

1. Словник літературознавчих термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrlit.vn.ua/info/dict/vysov.html>
2. Літературознавчий словник-довідник. – К. : Академія, 1997.
3. Борев Ю.Б. О комическом / Ю.Б. Борев. - М.: Искусство, 1997

УДК 81'374. 25(16)

Бураковський Артем Сергійович

LEXICOGRAPHY AS A SCIENCE OF DICTIONARY-MAKING

It's well known that we can't imagine studying any language in the world without such an important thing as a dictionary. It's obvious that it plays the most leading role in studying a language. But there's such a problem as what kind of a dictionary we must choose to improve our speech skills day by day.

Practical lexicography is the art or craft of compiling, writing and editing dictionaries. Theoretical lexicography is the scholarly discipline of analyzing and describing the semantic relationships within the lexicon (vocabulary) of a language and developing theories of dictionary components and structures linking the data in dictionaries. This is sometimes referred to as met lexicography [1, p. 322]. There is some disagreement on the definition of lexicology, as distinct from lexicography. Some use "lexicology" as a synonym for theoretical lexicography; others use it to mean a branch of linguistics pertaining to the inventory of words in a particular language. The theory and practice of compiling dictionaries is called lexicography. The first true English dictionary was Robert Cawdrey's Table Alphabetical of 1604, although it only included 3,000 words and the definitions it contained were little more than synonyms. The first one to be at all comprehensive was Thomas Blount's dictionary Glossographia of 1656.

In 1721 an English scientist and writer Nathaniel Bailey published the 1st etymological dictionary which explained the origin of English words. It was called Universal Etymological English Dictionary. Bailey's entries are fuller, compared with the glosses in the hard-word books, and there're more of them (as many as 60, 000 in the 1736 edition), but his definitions lack illustrative support, and he gives little guidance about usage [1, p. 361].

The history of lexicography is dominated by the names of 3 figures: Samuel Johnson, Noah Webster and James A. H. Murray. The role played by the first two in the Early Modern English period of the language was very significant. Their influence continues today – directly, in the case of Webster, through the series of

dictionaries which bear his name; and indirectly, in the case of Johnson, through the tradition which led the Philological Society to sponsor a «new» English dictionary [3, p. 150].

In 1755 an English scientist Samuel Johnson compiled a famous explanatory dictionary which was called *A Dictionary of the English language*. Over a seven-year period, Johnson wrote the definitions of 40,000 words, illustrating their use from the best authors since the time of the Elizabethans. Although Johnson was fewer entries than Bailey, his selection is more wide-ranging, and his lexicological treatment is far more discriminating and sophisticated. The statement is notable for its awareness of the realities of the lexicographer's task, and also for its descriptive intention – an interesting change of opinion from the prescriptive attitudes Johnson expressed in his 1747 Dictionary plan. There he had written: «The chief intent is to preserve the purity and ascertain the meaning of our English idiom». The Preface, by contrast, stresses that his aim is «not form, but register the language»; and it is this principle which introduces a new era in Lexicography. [4, p. 244].

The Johnsonian Method. This page illustrates several features of the approach Johnson outlines in his Preface: 1. Most of the definitions are appropriate and consistent between entries; 2. He pays special attention to the different senses of a word – five, in the case of *eternal*; 3. There's a copious use of quotations to support a definition – 116,000 in all; 4. He routinely identifies parts of speech; 5. He shows the most strongly stressed syllable in a headword by an accent; 6. There's an openness of approach; 7. He includes topical explanations of some words; 8. A wide range of ordinary words are included alongside technical terms; 9. It includes, in the «hard-words» tradition, many cumbersome Latinate forms, such as *cubicula*, *estuation*, whose status within English was doubtful;

10. His creations are highly selective, chosen more for their literary or moral value than for their linguistic clarity; 11. Several of his definitions use difficult words, such as *reciprocates* in *estuary*; 12. Several of his definitions have become famous for their subjectivity. So Johnson's Dictionary was the first attempt at a truly principled lexicography. It portrayed the complexity of the lexicon and of English usage more accurately than ever before; and his quotations initiated a practice which has informed English dictionaries ever since. The dictionary influenced normalization of the English vocabulary but at the same time it helped to preserve the English spelling in its conservative form. [2, p. 233].

American lexicography began to develop much later at the end of the 18th century. The most famous American dictionary was compiled by Noah Webster. In 1828 he published a two volume dictionary (70,000 words), which was called *American Dictionary of the English language*. He tried to simplify English spelling and transcription. The work greatly improved the coverage of scientific and technical terms, as well as terms to do with American culture and institutions and added a great deal of encyclopedic information. A new feature was the introduction of Webster's own etymologies – though the speculative nature of many of these was an early source of unwelcome criticism. The spellings were somewhat more conservative than those used in the 1806 book. Its pronunciations were generally provincial in character – those of Webster's own New England. The label «American» in the title is more a reflection of the works of American authors referred to than of its uniquely American lexicon. Indeed, at one point Webster observed that «there were not 50 words in all which were used in America and not in England». On the other hand, nearly half of the words he did include are not to be found in Johnson's Dictionary, which added considerable force to his claim that he was giving lexicography a fresh direction [1, p. 266].

So General lexicography focuses on the design, compilation, use and evaluation of general dictionaries, i.e. dictionaries that provide a description of the language in general use. In other words it is the art and craft of writing dictionaries.

So we can't imagine our studying or work without lexicography because any pupil, student and even experienced teacher whose activity is closely connected with studying or teaching a language constantly needs a good dictionary which can always help at any time.

Literature

1. David Crystal. *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. – second edition – Cambridge University Press, 2003. – 491 p.
2. Arnold I.V., *English Word* / I. V. Arnold. – second edition – Moscow: High School, 1973. – 295 p.
3. Benson M. *The History of Lexicology* / M. Benson, V. Benson. – primary edition. – Amsterdam: High School, 1986. – 255 p.
4. Borisova L.M.. *Introduction to English Philology* / L. M. Borisova, O.V. Fomenko, – first edition. – Kolomna, 2004. – 288 p.

ГІПЕРБОЛІЗАЦІЯ У РОМАНІ ДЖЕРОМА КЛАПКИ ДЖЕРОМА «THREE MEN IN A BOAT»

Мета дослідження є аналіз використання гіперболізації у романі Джерома Клапки Джерома «Three Men in a Boat».

Об'єктом дослідження даної роботи є роман Джерома Клапки Джерома «Three Men in a Boat».

Предметом дослідження даної роботи виступає гіпербола як стилістичний прийом.

Джером Клапка Джером (1859-1927) - англійський письменник-гуморист, людина багатьох професій, серед яких учитель, пакувальник, секретар адвоката. Він намагався стати журналістом, писати есе, сатиру і оповідання, але більшість цих його спроб були невдалими. Успіх до нього прийшов у 1885 році після публікації «На сцені і за лаштунками», комічними мемуарами про свій досвід акторства в трупі. Джером Клапка Джером є автором багатьох творів, серед яких «Антоні Джон» («Anthony John»), «Пол Келвер» («Paul Kelver»), «Як ми писали роман» («Novel Notes»), «Оповідки після вечері» («Told After Supper») та багато інших. Але найвідомішим поміж них є - «Троє в човні, не рахуючи собаки» (Three Men in a Boat (To Say Nothing of the Dog) [1].

На створення цієї повісті вплинув медовий місяць Джерома Клапки Джерома та його нареченої, який пара провела на невеликому човні на Темзі. Джером прийнявся за створення повісті відразу після повернення пари з медового місяця. Прототипами персонажів стали друзі Джерома Джордж Уінгрейв (Джордж) і Карл Хеншель (Гарріс). У новелі описана низка комічних ситуацій, в які потрапляють друзі, а всі події тісно переплетені з історією Темзи і її околиць.

Книга була надрукована в 1889 році. Вона мала, має великий успіх та перевидається дотепер.

За перші двадцять років було продано більше мільйона екземплярів книги по всьому світу. За романом було створено фільми, телесеріал і радіо шоу, поставлено п'єси і навіть мюзикли. Стиль, яким було написано цей твір, сильно вплинув на багатьох гумористів і сатириків в Англії та по всьому світу [2].

У 1898 короткочасне відвідування Германії надихнуло Джерома на написання «Трьох на бумелі», сіквелу до «Трьох в одному човні». Хоча в книзі було показано тих самих героїв під час закордонної велосипедної прогулянки, вона не змогла повторити успіх своєї попередниці, і мала помірний успіх [3].

У своїй повісті Джером використовує чимало стилістичних засобів, серед яких виділяється гіпербола.

Гіпербола (в перекладі з грецького - перебільшення) - це стилістичний прийом, оснований на особливому характері якісного та кількісного перебільшення більшої чи меншої міри ознаки якогось об'єкта на рівні слова, словосполучення, складного синтаксичного цілого, речення, тексту, метою якого є підсилення виразності. Слід визначити основні функції, які виконує гіпербола як стилістичний прийом:

- 1) посилення виразності мови;
- 5) підкреслення сказаної думки;
- 6) посилення емоційного впливу на читача;
- 7) яскраве виділення певної сторони зображуваного явища.

Гіперболи привертають увагу читачів, заставляючи їх по-новому поглянути на зображуване, відчутти його особливу роль та значення. Письменники, використовуючи гіперболи, підкреслюють умовність створюваного ними світу. Крім того, гіперболи надають читачам додаткову інформацію про авторське ставлення до зображуваного, наприклад, возвеличення, ідеалізацію або, навпаки, насмішку, іронію та сарказм. Письменник, використовуючи гіперболу, завжди розраховує на те, що читач зрозуміє перебільшення як навмисний стилістичний прийом. Іншими словами, художня гіпербола передбачає взаємоузгодженість між творцем гіперболи та читачем. Вони обидва розуміють, що дане висловлення має певний підтекст та погоджуються, що це є одна з форм як яскраво та емоційно виразити ставлення до описуваних явищ.

Отже, в ситуації, коли послідовність, поступовість підсилення або послаблення якоїсь ознаки набуває характеру явного, навмисного підсилення/послаблення, виникає стилістичний ефект перебільшення, тобто гіперболізація. Такий художній засіб перебільшення, яке з точки зору реальних можливостей здійснення є сумнівним або просто неможливим. Цей стилістичний прийом допомагає розкрити багатство асоціативних відтінків поетичного мовлення, посилює та увиразнює його емоційне та оцінне забарвлення, вказує на домінуючі ознаки авторського стилю (наприклад, «I never came across such a set in all my life — upon my word I didn't»).

Дуже часто гіпербола використовується як засіб створення комічного ефекту в художньому

тексті (наприклад, «I sat and pondered. I thought what an interesting case I must be from a medical point of view, what an acquisition I should be to a class! Students would have no need to «walk the hospitals» if they had me. I was a hospital in myself. All they need do would be to walk round me, and, after that, take their diploma»; «the potato-scrappings in which Harris and I stood, half-smothered, could have come off four potatoes») [2].

Гіпербола може проявляти себе в кількісному аспекті і втілюватися в образному вираженні. Гіперболу можна вважати одним з основних способів створення художнього образу в мистецтві: живопису і літературі. Завдяки тому, що її головною функцією є вплив на емоції, вона широко використовується авторами художньої літератури як засіб виразності для посилення враження на читача (наприклад, «houses, smothered in roses»; «gravy was a poem»; «It makes the boats heavy to pull, you nearly faint at the oars») [5].

Цей стилістичний прийом характерний для риторичного і романтичного стилів в літературі і є найважливішим способом формування сюжету та окреслення характерів в літературних творах. У розмовній мові гіпербола реалізується за допомогою різних мовних засобів: лексичних (наприклад, за допомогою слів «absolutely», «everything», «all» і так далі), фразеологічних, морфологічних (But he could not get to sleep: he never felt more wakeful in his life; so he lit the lamp and got out the chess-board, and played himself a game of chess»; «When George is hanged, Harris will be the worst packer in this world»), синтаксичних [5].

У мові художньої літератури гіпербола часто вживається безпосередньо з іншими стежками і стилістичними фігурами, насамперед з метафорою і порівнянням, і зближується з ними, утворюючи гіперболічні фігури (наприклад, «Sunlight is the life-blood of Nature. Mother Earth looks at us with such dull, soulless eyes, when the sunlight has died away from out of her», «Every house is smothered in roses, and now, in early June, they were bursting forth in clouds of dainty splendour», «the size of peanut»). Цей стилістичний прийом також відіграє велику роль не тільки в літературній творчості, а й у риторичі, оскільки сприяє підвищенню емоційного впливу на слухача [5].

Крім цього, Джером використовує гіперболу разом з алюзією (наприклад, One of them rubbed the cushion with the forefinger of her glove, and showed the result to the other, and they both sighed, and sat down, with the air of early Christian martyrstrying to make themselves comfortable up against the stake). Дами, які намагаються влаштуватися на лавках човна зручніше, порівнюються з християнськими мучениками (настільки трагічними були вирази на їхніх обличчях), які, до того ж, намагаються "зручніше влаштуватися на хрестах", що посилює комічність ситуації. У наступному прикладі автор дає алюзію на Біблію (I gummaged the things up into much the same state that they must have been before theworld was created, and when chaos reigned) [5].

Таким чином, можемо прийти до висновку, що твір "Three Men in a Boat (To Say Nothing of the Dog)" є найвідомішим та мабуть найважливішим твором Джерома Клапка Джерома. У своєму творі автор використовує різноманітні стилістичні засоби та прийоми. Одним з таких засобів є гіпербола, яка сприяє створенню комічного ефекту, посилює емоційне та оцінне забарвлення та вказує на домінуючі ознаки авторського стилю. Також в повісті присутні метафора, порівняння, епітети, мейозіс. Завдяки такому широкому використанню стилістичних прийомів читачі можуть краще зрозуміти та відчути почуття автора та почуття й емоції героїв.

Література

1. Біографія Джерома Клапка Джерома [Електронний ресурс].– Режим доступу до ресурсу: http://biographie.in.ua/blog/biografija_dzheroma_dzheroma_klapki/2012-11-20-737
2. Гіпербола як літературний засіб виразності і стилістичний прийом [Електронний ресурс].– Режим доступу до ресурсу: http://studbooks.net/771566/literatura/giperbola_literaturnoe_sredstvo_vyrazitelnost_stilisticheskij_priem
3. Джером Клапка Джером: матеріали із Вікіпедії вільної енциклопедії [Електронний ресурс].– Режим доступу до ресурсу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Джером_Клапка_Джером
4. ДжеромКлапкаДжером[Електронний ресурс].–Режим доступу до ресурсу:<http://www.ukrcenter.com/Література/51428/Джером-Клапка-Джером/Біографія>
5. Що таке гіпербола [Електронний ресурс].– Режим доступу до ресурсу: <http://tips-ua.com/93906-shho-take-giperbola.html>

THE DIFFERENCE BETWEEN METAPHOR AND METONYMY

The most frequently used, well known and elaborated among lexical stylistic devices is a metaphor – transference of names based on the associated likeness between two objects, as in the “pancake”, “ball” for the “sky” or “silver dust”, “sequins” for “stars”. So there exist a similarity based on one or more common semantic component. And the wider is the gap between the associated objects the more striking and unexpected – the more expressive – is the metaphor.

If a metaphor involves likeness between inanimate and animate objects, we deal with personification, as in the “face of London” or “the pain of the ocean”.

Metaphor can be expressed by all notional parts of speech. Metaphor functions in the sentence as any of its members. When the speaker (writer) in his desire to present an elaborated image does not limit its creation to a single metaphor but offers a group of them, this cluster is called sustained (prolonged) metaphor [4].

Metonymy Another lexical stylistic device – metonymy is created by a different semantic process. It is based on contiguity (nearness) of objects. Transference of names in metonymy does not involve a necessity for two different words to have a common component in their semantic structures as is the case with metaphor but proceeds from the fact that two objects (phenomena) have common grounds of existence in reality. Such words as “cup” and “tea” have no semantic nearness, but the first one may serve the container of the second, hence – the conversational cliché “Will you have another cup?” [2].

Metonymy as all other lexical stylistic devices loses its originality due to long use. The scope of transference in metonymy is much more limited than that of metaphor, which is quite understandable: the scope of human imagination identifying two objects (phenomena, actions) on the grounds of commonness of their innumerable characteristics is boundless while actual relations between objects are more limited. One type of metonymy – namely the one, which is based on the relations between the part and the whole – is often viewed independently as synecdoche. As a rule, metonymy is expressed by nouns (less frequently – by substantivized numerals) and is used in syntactical functions characteristic of nouns (subject, object, predicative) [5].

Metaphor and metonymy are similar in various aspects but the major difference is that if a metaphor substitutes a concept with another, a metonymy selects a related term. So, if metaphor is for substitution, metonymy is for association. For example, the sentence ‘he is a tiger in class’ is a metaphor. Here the word tiger is used in substitution for displaying an attribute of character of the person. The sentence ‘the tiger called his students to the meeting room’ is a metonymy. Here there is no substitution; instead the person is associated with a tiger for his nature [3].

So metonymy is a figure of speech. It is used in rhetoric where a thing is not referred by its name but with the associated word. A metaphor is an expression. This expression shows the similarity between two things on some aspects. In metonymy, the association of the word is based on contiguity, while in a metaphor; the substitution is based on similarity. If metaphor can be used to define the transference of relation between set of things to another, metonymy is used to define a word. Metonymy uses a single characteristic for the identification of a complex entity [1].

Another difference between metaphor and metonymy is that a metaphor acts by suppressing an idea while metonymy acts by combining ideas. But both metaphor and metonymy are used to express ideas which are greatly different from the original meaning in the psychic realm. When a person uses a metonymy, the qualities are not transferred from the original word to the metonymy. But in metaphor, when there is a comparison, the comparison is based on the qualities and some qualities are transferred from the original to the metaphor, in the process [4].

Metaphor is an extension to a word’s meaning on the account of similarity and metonymy is a way of extending the meaning of a word based on its association to another. Metaphor can be used to refer to a word in an object category to make it in the abstract semantic category. Metonymy can be used in informal or insulting situations as well. For example, the association of brain to a person means he is intelligent, and asshole is a metonymy for an idiotic person in an insulting manner.

So we can say that if metaphor is used for substitution and condensation, a metonymy is used for combination and displacement [2].

Literature

1. Akhmanova O.S. Lexicology. Theory and Method / O.S. Akhmanova. – M.: V.Sh 1972, p.146-193.
2. Galperin I.R. Stylistics / I.R. Galperin. – M.: VSh, 1981, p.63-78.

3. Ginzburg R.S. A Course in Modern English. Lexicology / Ginzburg R.S. – М.: V.Sh, 1986, p.98.
4. Kukhareno V.A. A Book of Practice in Stylistics / V.A. Kukhareno. – М.: V.Sh. 1986, p.141-156.
5. Skrebnev Y.M. Fundamentals of English Stylistics / Y.M. Skrebnev. – М.: V.Sh, 1994, p.32.

811.11'373.7(043)

Голивець Олена Василівна

КОНЦЕПТ І ЙОГО СПІВВІДНЕСЕННЯ ДО ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ

Дослідження присвячено співвіднесенню концепту до лексико-семантичного поля. Цією проблемою займалися такі вчені, як С.А. Аскольдов, В.З. Дем'яненко, В.Н. Телія, Ю.Н. Караулов, Ю.С. Степанов.

Актуальність дослідження не викликає сумнівів, адже вивчення таких понять як концепт та лексико-семантичне поле є важливою задачею сучасної лінгвістики, що дозволяють всебічно вивчати слово як основну одиницю мовної системи та розглядати його в контексті культури, пізнання та комунікації.

Мета і завдання дослідження полягають в розгляданні теорії співвідношення концепту та лексико-семантичного поля.

Концепт є уявне утворення, яке заміщує нам в процесі думки невизначену безліч предметів одного і того ж роду. Висловлюючи якийсь загальний стан про рослинний організм, ми в кінцевому підсумку маємо на увазі невизначену безліч реальних або хоча б тільки уявних рослин [1, с.269-270].

Концепт – це інформація, яка є критерієм ідентифікації, розпізнавання об'єкта навколишньої дійсності, носієм визначеної концептуальної системи. Концепти, відображені в національній мові, стають своєрідними маркерами, що визначають різнорідну діяльність людини. Так, концепт «істини / правди» зумовлює моделі поведінки людини, що проявляється, зокрема, у використанні серії прислів'їв та приказок, що існують в культурно-обумовленому досвіді будь-якого народу, при вираженні оцінки вчинків і навіть помислів [5].

Вивчення концепту є можливим шляхом дослідження лексико-семантичних полів, які дозволяють з'ясувати семантику лексем. Дослідження семантики лексем в рамках одного лексико-семантичного поля необхідно здійснювати з урахуванням парадигматичного і синтагматичного рівнів мови. Такий підхід дозволяє більш детально вивчити значення лексем у зіставленні з іншими складовими поля за допомогою виділення інтегральних та диференціальних ознак і їх синтагматичні зв'язки [3, с.30].

Під лексико-семантичним полем ми розуміємо як ієрархічну структуру безлічі лексичних одиниць, об'єднаних загальним (інваріантним) значенням і відібражають у мові певну понятійну сферу, так і всі їх семантичні та інші похідні, включаючи слова інших частин мови. Ю.Н. Караулов дає наступне визначення ЛСП: «ЛСП називається група слів однієї мови, досить тісно пов'язаних один з одним за змістом». У своїй роботі дослідник дає структуру поля на рівні значення і смислов [2, с. 58-59].

Кожна конкретна мова містить у собі національну, самобутню систему, яка визначає світогляд цієї мови і формує їх картину світу. Фразеологізми, можуть, за твердженням В.М. Телія, «виконувати роль еталонів, стереотипів культурно-національного світобачення, або вказувати на їх символічний характер і в цій якості виступають як мовні експоненти (носії) культурних знаків [4, с.233].

На думку Ю. С. Степанова: «Любов» поряд з іншими базовими концептами («Віра», «Радість») називає константами. Константа в культурі - це концепт, який існує постійно або, принаймні, дуже довгий час. «Любов» завжди визнавалася «вічної» культурною цінністю, який би зміст не вкладали в це поняття: стихійний ерос, жертвна любов до Бога, любов-дружба чи кохання-пристрасть, любов до конкретних об'єктів або абстрактних ідей» [3, с.76-78].

Дослідження концепту «Любов» у фразеологізмах англійської та німецької мови, передбачає розгляд тих фразеологічних одиниць, які так чи інакше пов'язані з цим явищем. Багато фразеологічні одиниці в англійській та німецькій мовах констатують факт закоханості: “be in love” – «бути закоханим», “fall in love” – «закохатися», “die Gegenliebe” – «взаємна любов», “Liebe ausstrahlen” – «випромінювати любов».

У багатьох фразеологізмах вказується ступінь закоханості людини: “be fathoms deep in love” – «бути закоханим по вуха», “Lieb und teuer halten” – «гаряче любити», “in Liebe entbrennen” – «палати

любов'ю». Ряд англійських і німецьких фразеологічних одиниць несуть в собі, негативне ставлення до любові: “be out of love” – «не любити», “unrequited love” – «любов без взаємності», “unerwiderte Liebe” – «нерозділене кохання», “verhängnisvolle Liebe” – «фатальне кохання».

Спостерігається і повний збіг фразеологічних одиниць в обох мовах: “love at first sight” – «любов з першого погляду», “Liebe auf den ersten Blick” – «любов з першого погляду», “Platonic love” – «платонічне кохання», “platonische Liebe” – «платонічне кохання».

Таким чином, універсальне почуття любові має досить часто аналогічні способи актуалізації в обох мовах.

Література

1. Аскольдов С. А. Концепт и слово. Русская словесность: От теории словесности к структуре текста / С. А. Аскольдов. – М. : Academia. – 269с.
2. Караулов Ю. Н. Структура лексико-семантического поля / Ю. Н. Караулов. – М. : Рос. гос. гуманитар. ун-т. – 286 с.
3. Степанов Ю. С. Константы: словарь русской культуры / Ю. С. Степанов. – 3-е изд. – М. : Академ. проект. – 358 с.
4. Телия В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Телия. – М. : Яз. рус. культуры, 1996. – 288 с.
5. Чижова Л. А. Понятия концепта и системы концептов в теории коммуникации [Электронный ресурс] / Л. А. Чижова. – Режим доступа : http://genhis.philol.msu.ru/article_162.shtml

УДК 81.373.(043)

Грінько Марія Ігорівна

НЕОЛОГІЗМИ У «КІБЕРСФЕРІ» СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

На даному етапі розвитку людства центральним явищем є сфера кібернетики, тому що більшість відкриттів пов'язані з новими технологіями. Світ стає все більш комп'ютеризованим, отже, більша частина лексики англійської мови наповнюється новими поняттями.

Справедливою є думка В. Виноградова, який стверджував, що утворення нових слів практично безперервний процес, але всі так звані новоутворення спочатку являють собою факти мовлення і потім стають фактами мови лише у результаті багаторазового відтворення у готовому вигляді [1, с. 243].

Згідно з трактуванням словника лінгвістичних термінів, неологізм - це слово або мовний зворот, створений для позначення нового предмета чи для вираження нового поняття. Відбувається цей термін від з'єднання двох понять в грецькій мові: «neos» - «новий» + «logos» - «слово», «поняття». Варто відзначити, що після того, як вираз входить в широкий ужиток, воно перестає бути неологізмом [6].

Мета роботи – вивчення основних структурних і змістових закономірностей утворення нових одиниць к сфері кібернетики у сучасній англійській мові та встановлення співвідношення соціальних та технологічних факторів, які мають вплив на процес формування нового лексичного шару англійської мови.

На думку Є. С. Кубрякової, сутність словотворчих процесів полягає у створенні нових найменувань, нових вторинних одиниць позначення. Утворення нових слів відбувається за тими моделями та словотворчими типами, які вже були встановлені у мові або знову виникли у зв'язку з виділенням нових основ і використанням нових афіксальних елементів, у зв'язку з розвитком системи словотворення [2, с. 344].

У сучасній англійській мові існують такі продуктивні способи утворення неологізмів: афіксація (яка поділяється на суфіксацію і префіксацію), словоскладання, конверсія, скорочення.

Жодна мова ніколи не обходився одними тільки власними лексичними засобами. Запозичення по праву розглядається дослідниками як одне із джерел поповнення лексики англійської мови. У словниковому складі сучасної англійської мови зустрічаються слова японського походження (aikijutsu, nashi, waribashi, zaitech), а також запозичення з індійської мови (Bhangra, paneer), німецької (kletten prinzip) і французької (Frisee, frais, fromage, pecher, tranche, unijambist, visagiste) [4, с. 1620].

Неологізми збагачують і розширюють мову, але також представляють і труднощі для перекладачів, поки поняття не стають звичними і зрозумілими. Проблема правильного розуміння і перекладу неологізмів пов'язана з тим, що при сучасному стрімкому розвитку науки і техніки ніякий словник не в змозі встигнути за виникненням нових слів і термінів в різних галузях знань.

Зараз в мережі Інтернет можна часто бачити E-mailme / usto ... - з'ясування значення подібного неологізму не становить труднощів. Синтаксичний контекст дає можливість визначити приналежність

слова до перехідних дієслів, і знаючи значення слова E-mail (електронна пошта) переводимо: «надсилайте повідомлення електронною поштою за адресою» [5].

У галузі кіно, телебачення і відеотехніки з'явилося багато нових технічних засобів, слідом за ними утворилася велика кількість неологізмів, наприклад: *inflight movies* - "кінофільми, що демонструються в польоті на борту літака", *inflight videosystem* - "відеосистема, яка використовується на борту літака", *featurette* - "короткометражний документальний фільм", *satellite-delivered show* - "програма, передана за допомогою супутника та ін.[3, с. 110-128].

Зміна значення є способом словотворення. Прикладами можуть служити слова *provider*, *requester*, *business process*, *access*, *traffic*, що існували в мові, але з появою комп'ютерів, які стали спеціальними термінами.

На підставі викладеного можна зробити висновок про те, що неологізми в сфері «кібернетики» сучасної англійської мови є широким полем для подальших досліджень. Людство не стоїть на місці, отже, з кожним роком з'являється все більше відкриттів у даній області, що є першопричиною постійного оновлення лексичного запасу досліджуваної нами мови. Ці зміни відбуваються під впливом як зовнішніх, так і внутрішніх чинників, що існують в єдиній і взаємообумовленій системі. Процес даних трансформацій є безперервним, саме тому в ході досліджень було виявлено безліч змін у виразах, які раніше мали зовсім інший конотат і етимологію.

Література

1. Виноградов, В.В. Словообразование в его отношении к грамматике и лексикологии / В.В. Виноградов – М., 1952 – с. 243
2. Кубрякова Е. С. Словообразование // Общее языкознание. Внутренняя структура языка/ Е. С. Кубрякова – М.: Наука, 1972. – с. 344
3. Словарь новых слов и значений в английском языке / Dictionary of New Words and Meanings З.С. Трофимовой АСТ, Восток-Запад, 2006 г. – с. 110-128
4. Duckett, B. Longman Dictionary of English Language and Culture / B. Duckett. – Third edition. – Edinburgh: Longman, 2008. – 1620 p.
5. Конверсия как способ создания неологизмов [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://festival.1september.ru/articles/625035/>
6. Словарь лингвистических терминов [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.endic.ru/linguistics/Neologizm-1659.html>

УДК 811.11'373.7(043)

Гусак Вікторія Юріївна

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕПТУ «ЖІНКА» У НІМЕЦЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Статтю присвячено вивченню лінгвокультурних особливостей концепту «жінка» у прикладах фразеологізмів німецькій та англійській мові. Цією проблемою займалися такі вчені як В.А. Маслова, Ю.С. Степанов, В.Н. Телия та С.Г. Тер-Минасова.

Актуальність дослідження полягає у тому, що вивчення такого поняття як концепт є важливою задачею сучасної лінгвістики, що дозволяють всебічно вивчати слово як основну одиницю мовної системи та розглядати його в контексті культури, пізнання та комунікації.

Мета і завдання дослідження полягають в розгляданні лінгвокультурних особливостей концепту та вираження концепту «жінка» у фразеологічних засобах мови.

Картина світу отримує в кожному національній мовою національну форму вираження. Вчені виділяють різні картини світу і пропонують свої критерії класифікації. Так, наприклад, С. Г. Тер-Минасова виділяє три види: реальну картину світу (світ, що оточує людину), концептуальну (образ світу, переломлюваний в свідомості людини) і мовну (відображення реальності через культурну картину світу) [5, с.7].

Концептуальна та мовна картини світу тісно взаємопов'язані, знаходяться в стані безперервного взаємодії і сходять до реальної картини світу або, просто, до реального світу, що оточує людину. Основною одиницею мовної картини світу є значення, а концептуальної - концепт. Ось ми підійшли до основного поняття. Що ж таке концепт?

Ю. С. Степанов визначає концепт наступним чином: «Концепт - це згусток культури у свідомості людини; то, у вигляді чого культура входить в ментальний світ людини. І, з іншого боку, концепт - це те, за допомогою чого людина - рядовий, звичайна людина, не "творець культурних цінностей" - сам входить в культуру, а в деяких випадках і впливає на неї»[3, с.43].

Згідно з цим визначенням, концепт включає в себе понятійну і культурну складову. Саме

остання представляє для нас найбільший інтерес. Культурна пам'ять народу найяскравіше виражається у фразеологічних засобах мови.

В. Н. Телія вважає, що «фразеологічний склад мови відіграє особливу роль в трансляції культурно-національної самосвідомості народу і його ідентифікації як такого. Це пов'язано з тим, що в образному змісті одиниць фразеологічного складу втілено культурно-національне світобачення» [4, с.64].

На думку В. А. Маслової, фразеологічні одиниці (ФЕ), відображаючи в своїй семантиці тривалий процес розвитку культури народу, фіксують і передають від покоління до покоління культурні установки і стереотипи, еталони і архетипи. Це душа всякого національного мови, в якій неповторним чином виражаються дух і своєрідність нації. Фразеологія є фрагмент мовної картини світу. Фразеологічні одиниці завжди звернені на суб'єкт, тобто виникають вони не стільки для того, щоб описувати світ, скільки для того, щоб його інтерпретувати, оцінювати і висловлювати до нього суб'єктивне ставлення [3, с.82].

У зв'язку з цим можна припустити, що в мові закріплюються і фразеологіруються саме ті образні вислови, які асоціюються з культурно-національними еталонами, стереотипами, міфологемами і т. д., і які при вживанні в мові відтворюють характерний для тієї чи іншої лінгвокультурної спільності менталітет [4, с.233].

Одним з ключових концептів будь-якої культури є концепт "жінка". Концепт "Жінка", є проекцією стереотипних уявлень про жінку як носії соціально запропонованих якостей і властивостей, які сформувалися на підставі, сімейних, статевих, громадських, етичних, естетичних та інших функцій. Особливості соціального статусу прекрасної статі, а також думки, що панують про нього в суспільстві, можна простежити у фразеології англійської та німецької мовах [1].

У фразеологізмах англійської та німецької мови жінка розглядається з негативного боку. Наприклад в англійській мові: "The laughter, the tears and the song of a woman are equally deceptive" – «От нашего ребра нам не ждатель добра». І в німецькій мові жінка має негативну конотацію: "Kein Mann ohne Wolfszahn, kein Ross ohne Tücke, kein Weib ohne Teufel" – «Где сатана не сможет, туда бабу пошлет».

В образі норавливої жінки відзначаються такі типово жіночі якості, як впертість і свавілля: "A woman's mind and wind change oft" – «Пока баба с печи летит, семьдесят дум передумает», "Mädchen sagen nein und tun es doch" – «Стели бабе вдоль, она меряет поперёк».

У народі, вважалося, що особливе ставлення до грошей склалося у жінок. Так з'явився образ любительки грошей: "A woman can throw away more with a spoon than a man can bring in with a shovel" – «Пусти бабу в рай, она и корову за собой ведет», "Böse Schuldner kriechen den Pelz" – «Пусти бабу в рай, она и корову за собой ведёт».

Не оминули увагою у двох культурах і такий психологічний аспект, як мислення. Позначення інтелектуальних особливостей жінки характеризується іронічним ставленням: "When an ass climbs a ladder, we may find wisdom in a woman" – «Волос долог, да ум короток», "Die Weiber haben einen Witz mehr als die Gänse: wenn es regnet, so gehen sie ins Trockne" – «Бабий ум – бабье коромысло: и криво, и зарубисто, и на оба конца».

Німці і англійці представляють жінку як дуже емоційне створіння: "A woman laughs when she can and weeps when she please" – «Женское сердце что котел кипит», "Es ist schlimmer, ein Weib zu reizen als einen bissigen Hund" – «Баба что глиняный горшок: вынь из печи, он пуще шипит».

У соціологічному плані підкреслюється значимість жінки у родині: "A good wife makes a good husband" – «У хорошей жены и муж хорош», "Der Mann ist das Haupt, die Frau sein Hut" – «Мужик без бабы пуще малых деток сирота».

В англійських і німецьких фразеологізмах жіноча сила порівнянна з чоловічою, а найчастіше навіть перевершує її: "Women's instinct is often truer than men's reasoning" – «Женская догадка обладает большей точностью, чем мужская уверенность», "Ein Hahn zwingt zwölf Hennen, ein Weib halb so viel Männer" – «С ухватом баба хоть на медведя».

Отже, зміст концепту "жінка" у тому вигляді, як воно представлено у фразеології, має неоднорідний і суперечливий характер. Таким чином, можна зробити висновок, що концепт "жінка" відображає особливості англійської та німецької лінгвокультур, що мають багато спільних рис.

Література

1. Кирилина А.В. Гендерные исследования в лингвистике и теории коммуникации: учеб. пособие / А.В. Кирилина. – М. : РОССПЭН, 2004. – 252с.

2. Маслова В. А. Лингвокультурология : учеб. пособие для студентов вузов / В. А. Маслова. – М. : Академия, 2001. – 208 с.
3. Степанов Ю. С. Константы : словарь русской культуры / Ю. С. Степанов. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Академ. проект, 2001. – 590 с.
4. Телия В. Н. Русская фразеология. Семантический, прагматический и лингвокультурологический аспекты / В. Н. Телия. – М. : Яз. рус. культуры, 1996. – 288 с.
5. Тер-Минасова С. Г. Язык и межкультурная коммуникация : учеб. пособие / С. Г. Тер-Минасова. – М. : Слово, 2000. – 261 с.

УДК 81'111.54(043)

Гусак Вікторія Юріївна

IDIOMS IN AMERICAN AND BRITISH ENGLISH

Idiom – a group of words that has a special meaning that is different from the ordinary meaning of each separate word. Idioms are used in a wide variety of contexts and situations. They are often used in spoken language, in situations that range from friendly conversations to business meetings. Idioms are used in written English as well, especially in journalism where writers frequently use them to bring their stories to life [5].

English is a language particularly rich in idioms - those modes of expression peculiar to a language (or dialect) which frequently defy logical and grammatical rules. Without idioms English would lose much of its variety and humor both in speech and writing.

The background and etymological origins of most idioms is at best obscure. This is the reason why a study of differences between the idioms of American and British English is somewhat difficult [3]. Some idioms of the "worldwide English" have first been seen in the works of writers like Shakespeare, Sir Walter Scott, Lewis Carroll or even in the paperbacks of contemporary novelists. An example of Shakespearean quotation can be found in the following sentence: "*As a social worker, you certainly see the seamy side of life* [2]."

Biblical references are also the source of many idioms. Sports terms, technical terms, legal terms, military slang and even nautical expressions have found their way to the everyday use of English language. Following are some examples of these, some used in either American or British English and some used in both:

"*A happy hunting ground.*" (Place where one often goes to obtain something or to make money. Originally American English idiom from the Red Indians' Paradise.)

"*Having won the first two Tests, Australia is now almost certain to retain the Ashes.*" (Ashes is a British English idiom that is nowadays a well-established cricket term [2].)

In the old days English idioms rarely originated from any other form of English than British English. Nowadays American English is in this position. It is hard to find an AmE idiom that has not established itself in "worldwide English" (usually BrE). This is not the case with British English idioms which are not as widespread. It has to be remembered that it is hard to say which idioms are actively used in English and which are dying out or have already died. Idioms are constantly dying and new-ones are born [4].

Some idioms may have gone through radical changes in meaning. The phrase - There is no love lost between them - nowadays means that some people dislike one another.

New idioms usually originate in the U.S. and then become popular in so-called "worldwide English". This new situation is completely different from the birth of American English as a "variant" of British English. When America was still under the rule of the Crown, most idioms originated from British English sources [3]. Of course there were American English expressions and idioms too, before American English could be defined as dialect of English. Some examples of these early American English idioms follow:

"*To bark up the wrong tree.*" (Originally from raccoon-hunting in which dogs were used to locate raccoons up in trees.)

"*Paddle one's own canoe.*" (This is an American English idiom of the late 18th Century and early 19th Century [2].)

Some of these early American idioms and expressions were derived from the speech of the American natives like the phrase that "someone speaks with a forked tongue" and the "happy hunting ground" above. These idioms have filtered to British English through centuries through books, newspapers and most recently through powerful mediums like radio, TV and movies [3].

How then does American English differ from British English in the use of idioms? There are no radical differences in actual use. The main differences are in the situations where idiomatic expressions are used.

Also the idioms of AmE origin tend to spread faster and further. After it has first been established in

the U.S., an American idiom may soon be found in other "variants" and dialects of English. Nowadays new British idioms tend to stay on the British Isles and are rarely encountered in the U.S. British idioms are actually more familiar to other Europeans or to the people of the British Commonwealth than to Americans, even though the language is the same. The reason for all these facts is that Britain is not the world power it used to be and it must be said that the U.S. has taken the role of the leading nation in the development of language, media and popular culture. Britain just doesn't have the magnitude of media influence that the United States controls [1].

The future of idiomatic expressions in the English language seems certain. They are more and more based on American English. This development will continue through new mediums like the Internet and interactive mediums. It is hard to say what this will do to idioms and what kind of new idioms are created. This will be an interesting development to follow, and by no means does it lessen the humor, variety and color of English language [3].

Literature

1. Антрушина Г.Б. English Lexicology / Г.Б. Антрушина. : seventh edition, 1999. – 287 p.
2. Cambridge International Dictionary of Idioms. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
3. Carter, Ronald. Investigating English Discourse: language, literacy and literature. London: Routledge, 1997.
4. Crystal, David. The Cambridge Encyclopedia of the English Language. Cambridge: Cambridge University Press, 1995.
5. Pearson, Jennifer. Terms in Context. Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, 1998.

УДК 811.111' 373.43 (043) =111

Дегерменджи Аліна Димитріївна

THE ROLE OF BARBARISMS AND FOREIGNISMS IN THE ENGLISH LANGUAGE

The modern English vocabulary counts 171,476 words that are in current use and about 47,000 obsolete words [1]. Thus, it is important to classify the English vocabulary from a stylistic point of view because some are based on the interplay of different lexical components and aspects of a word.

First of all, the word stock of any language may be presented as a system elements of which are interconnected, interrelated and yet interdependent.

Therefore, lexicology suggests many ways of classifying any vocabulary but for the purpose of stylistic analysis we may represent the whole word stock of English language as the domain divided into the layers. According to Galperin, the three main layers are observed:

- 1) the literary layer;
- 2) the neutral layer ;
- 3) the colloquial layer.

The majority of English words are neutral. What is more, the aspect of the neutral layer is its universal character which means that it is unrestricted in use [2].

The literary and the colloquial layer contain a number of subgroups, all of which have a certain property, characteristic of the layer on the whole, that is called an aspect. This means that we say 'the aspect of the literary layer is its markedly bookish character, the aspect of the colloquial layer is its lively spoken character. Both peculiarities make the first layer more or less stable and the latter – unstable, fleeting. The literary vocabulary consists of the following groups of words:

- 1) Terms;
- 2) Poetical words;
- 3) Archaic words ;
- 4) Foreignisms and barbarisms;
- 5) Literary nonce-words or neologisms.

It goes without saying that the vocabulary of a language is in an increasing state of change. Words change their meanings and sometimes drop out of the language altogether, new words appear, etc.

In the vocabulary of the English language there is a considerable layer of words called *barbarisms*. These are words of foreign origin which have not entirely been assimilated into the English language. The role foreign borrowings played in the development of the English language is well known, and the great majority of these borrowed words now form part of the rank and file of the English vocabulary [3, p. 95-97].

It is very important for purely stylistic purposes to distinguish between *barbarisms* and *foreign words proper*. Barbarisms are words which have already become facts of the English language. They are, as it were, part and parcel of the English word-stock, though they remain on the outskirts of the literary vocabulary.

Foreign words, though used for certain stylistic purposes, do not belong to the English vocabulary [2, p. 80].

They are not registered by English dictionaries, except in a kind of addenda which gives the meanings of the foreign words most frequently used in literary English. Barbarisms are generally given in the body of the dictionary. What is more, in printed works foreign words and phrases are generally italicized to indicate their alien nature or their stylistic value. Barbarisms, on the contrary, are not made conspicuous in the text unless they bear a special badge of stylistic information.

Some foreign words fulfill terminological function: *ukas*, *udarnik*, *kolkhoz*, *solo*, *tenor*, *blitzkrieg*, *luftwaffe*. Terminological borrowings have no synonyms, while barbarisms - on the contrary have quite a few. Barbarisms can be labeled as a historical category resulting from the development of foreignisms until they become naturalized and merged into the native stock of words: *conscious*, *retrograde*, *scientific*, *methodical*, *penetrate*, *function*, *figurative*, *obscure* - these words are now lawful members of the common literary word stock [4].

Most of barbarisms have corresponding English synonyms: *chic* – *stylish*, *bon mot* – *clever witty saying*, *ad finitum* – *to infinity*; *beau monde* – *high society*.

For example, in Agatha Christi's stories and novels the detective Hercules Poirot, Belgian by origin, uses such words and word combinations as: *Eh bien*; *Voila*; *monami*.

So that, in "Vanity Fair" Thackeray takes the reader to a small German town where a boy with a remarkable appetite is made the focus of attention. By introducing several German words into his 'narrative, the author gives an indirect description of the peculiarities of the German menu and the environment in general: "The little boy, too, we observed, had a famous appetite, and consumed *schinken*, and *braten*, and *kartoffeln*, and cranberry jam... with a gallantry that did honour to his nation."

The function of the foreign words used in the context may be considered to provide local colour as a background to the narrative [4].

Barbarisms have still another function when used in the belles-lettres style. We may call it an "exactifying" function. Words of foreign origin generally have a more or less monosemantic value. In other words, they do not tend to develop new meanings. The English *so long*, for example, clue to its conventional usage has lost its primary meaning. It has become a formal phrase of parting. Not so with the French "*Au revoir*". When used in English as a formal sign of parting it will either carry the exact meaning of the words it is composed of, viz. "*See you again soon*", or have another stylistic function.

Here is an example: "*She had said 'Au revoir!' Not good-bye!*" (Galsworthy) The formal and conventional salutation at parting has become a meaningful sentence set against another formal salutation at parting which, in its turn, is revived by the process to its former significance of "God be with you," i.e. a salutation used when parting for some time [4].

To summarize it must be said that the English language vocabulary is usually divided into three stylistic layers. Each style has its own peculiarities, in our investigation we stopped at the literary style, specifically, barbarisms and foreignisms. Both foreign words and barbarisms are widely used in various styles of language with various aims, aims which predetermine their typical functions.

Lastly, nowadays many foreign words and phrases which were once just foreign words used in literary English to express a concept non-existent in English reality, have little by little entered the class of words named barbarisms and many of these barbarisms have gradually lost their foreign peculiarities, become more or less naturalized and have merged with the native English stock of words.

Література

1. English Oxford Living Dictionaries [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://en.oxforddictionaries.com/explore/how-many-words-are-there-in-the-english-language>
2. Galperin I.R. Stylistics: Стилистика английского языка. 2-е издание – М.: Высшая школа, 1977. – 334 с.
3. Мороховский А. Н. Стилистика английского языка / А. Н. Мороховский – Киев: Вища школа, 1984. – 241 с.
4. Учебно-методический комплекс по предмету «Стилистика» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.100-edu.ru/doc/7779/index.html?page=11>

У деяких мовах вони не мали такого впливу, який міг би суттєво відбитися на словниковому складі мови. Що стосується англійської мови, то запозичення слів характерно для англійської мови на протязі всій історії розвитку мови. Таким чином, у лексичному складі англійської мови більш ніж дві третіх слів налічують запозичення з інших мов.

Потрібно зазначити, що з етимологічної точки зору вся лексика поділяється на корінну і запозичену [2, с. 221].

Запозичення лексики є наслідком зближення народів на ґрунті економічних, політичних, наукових і культурних зв'язків. У більшості випадків запозичені слова потрапляють у мову як засіб називання нових речей і вираз раніше невідомих понять.

Існує декілька причин для запозичення слів. Як зазначає С. Г. Тер-Мінасова, необхідність запозичення виникає в разі появи в одній культурі понять, предметів або явищ, властивих «чужому мовному мисленню». Наприклад, предмети національної культури і побуту, терміни (політичні, економічні, соціальні і т. д.). Нові слова з'являються в мові разом з новими реаліями. Так, велика кількість запозичень з'являється за часів науково-технічних революцій, світових війн і соціальних потрясінь [3, с. 4].

Крім цього, запозичення, які існують в словниковому складі мови, можна класифікувати за такими принципами: за джерелом запозичення, за тим, який аспект слова був запозичений, і за ступенем асиміляції.

За джерелами і епохами запозичення в словниковому складі англійської мови І. В. Арнольд поділяє на такі типи:

1. Кельтські запозичення.
2. Латинські запозичення перших століть нашої ери, тобто ті, які потрапили в мову ще до приходу англів і саксів на Британські острови (так званий перший шар латинських запозичень).
3. Латинські запозичення VI - VII ст., епохи утвердження християнства в Англії (так званий другий шар латинських запозичень).
4. Скандинавські запозичення доби скандинавських нападів (VIII - IX ст.) і особливо скандинавського завоювання (X ст.).
5. Старі французькі запозичення (XII - XV ст.), зумовлені норманським завоюванням.
6. Латинські запозичення XV - XVI ст., пов'язані з добою Відродження (так званий третій шар латинських запозичень).
7. Нові французькі запозичення після XVI ст.
8. Запозичення з грецької, італійської, голландської, іспанської, російської, української, німецької та інших мов, зумовлені економічними, політичними, культурними та іншими зв'язками з цими народами [2, с. 225].

В англійському словниковому складі є значна кількість слів, запозичених з німецької мови. Разом з тим, власне німецьких словникових одиниць, які увійшли до складу англійського вокобуляру, не так вже й багато.

До запозичень з німецької мови, в першу чергу, відносяться слова, які виражають поняття суспільно-політичного і філософського характеру. Більшість з них оформилися в англійській мові в перекладеній формі, тобто у формі кальки [1].

Перші запозичення з німецької мови відносяться до XVI століття. У цей період були запозичені слова, що стосуються торгівлі, військової справи, медицини; назви деяких рослин; слова, що характеризують людей та інші.

Наприклад: halt (стій!), pancreas (підшлункова залоза), aspirin, kreuzer (крейцер, назва монети), junker (юнкер).

Вже в XVI столітті в Англії починається активна розробка рудових родовищ, розвивається металургія. Німеччина на той час була передовою країною гірської справи і металургійної промисловості. У той же час, до Англії прибувають німецькі фахівці гірничої справи.

Можна стверджувати, що саме в результаті безпосереднього спілкування з людьми, що говорять німецькою мовою, відбувалося спочатку усне запозичення німецьких слів.

Проте, в письмових документах ці слова з'явилися не раніше XVII століття. Такі терміни гірничорудної промисловості, як «bismut, cobalt, quartz, gneiss, wolfram, zinc» та інші також прийшли в англійську мову з німецької.

В XVII столітті з'явилися нові запозичення з області торгівлі і військової справи. Наприклад, groschen «гроші»; drilling «тренування»; plunder «грабіж»; staff «штаб»; fieldmarshal «фельдмаршал» та інші.

В XVIII столітті вплив німецької мови виявився слабшим, ніж в попередньому столітті. Це,

вочевидь, пояснюється загальним політичним та економічним занепадом Німеччини після Тринадцятирічної війни.

У другій половині XVIII століття були запозичені такі слова, пов'язані з області геології, мінералогії та гірничої справи: *iceberg, wolfram, nickel, qletscher*.

В XIX столітті сфера запозичень значно розширюється. З'являється ряд запозичень з області гуманітарних наук, громадського життя і політики.

Більш того, в цей же час запозичується багато термінів (з області хімії і фізики, філології, мистецтва).

1. Слова, що відносяться до лексикології: *ibdogermanic (Indogermanisch), Middle English (Mittelenglisch), umlaut, ablaut, grade (Grad), breaking, folk etymology (Folksetymologie), loanword (Lehnwort)*.
2. Слова, що позначають продукти: *marzipan, pretzel, schnapps, noodles, muesli, bretzel, streusel, stollen, bratwurst*.
3. Слова з області музики: *leitmotiv, kapellmeister, claviatur, humovresgue*.
4. Назви тварин: *schnauzer, spits, poodle, hamster*.

На противагу, для запозичень XX століття характерно помітне переважання слів, пов'язаних, прямо або побічно, з війною. У період після року запозичується ряд слів, що позначають поняття і реалії, що з'явилися під час гітлерівського режиму. Найбільш відомі з них: *Black Shirt, Brown Shirt, Gestapo, Hitlerism, kaput, Nazi, Stormtroopers (Stumabteilung), the Third Reich, blitzkrieg, bunker*.

Із сучасних німецьких запозичень слід згадати назви мінералів: *bismuth, cobalt, gneiss, nickel, quartz, zinc*. Дві світові війни дали запозичення таких слів, як *strafe, blitz* (від *Blitzkrieg*), *tellermine* «дискова міна», *U-boat* «підводний човен» (перша літера – скорочення від *Unsterseeboot*) [2].

Відтак, з викладеного вище, можна зробити висновки, що сучасний англійській словниковий склад протягом багатьох століть змінювався, доповнювався і на даний момент має в своєму запасі безліч слів, які сприяли формуванню лексичного складу мови.

Зокрема, запозичення із німецької мови є значним внеском до словникового вокобуляру англійської мови.

Література

1. Арбекова Т. И. Лексикология английского языка / Т. И. Арбекова. – М.: Высшая школа, 1977. – 240 с.
2. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка/ И. В. Арбекова. Учебное пособие / – 2-е изд., перераб. – М. : Флинта : Наука, 2012. – 376 с.
3. Тер-Минасова С. Г. Война и мир языков и культур: вопросы теории и практики / С. Г. Тер-Минасова. – М. : Астрель, 2007. – 286 с.

УДК 504.05:811.111'373.46(043)

Дорогань Тетяна, Мінаєва Вікторія

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Бурхливе зростання науково-технічних знань в наші дні викликало порушення екологічної рівноваги, природних явищ і процесів в атмосфері нашої планети, зробило забруднення навколишнього середовища глобальною проблемою. Поступово, до кінця 1920-х об'єктом екологічних досліджень став комплекс живих істот (екосистема), включаючи людину, що взаємодіють з середовищем. Необхідно відзначити, що виокремлення центральних понять даної науки і формування її термінології припадає на кінець XIX ст. - першу третину XX ст [1].

Великий внесок у розвиток понятійного апарату екології зроблений британськими вченими, які ввели такі терміни, як екосистема (А. Тенсли, 1935 г.), екологічна ніша, екологічна піраміда (Ч. Елтон, 1927); американськими вченими, що розробили поняття мікрокосм (С. Форбс, 1887 р.), сукцесія (Г. Каульс, 1890-і), клімаксове співтовариство (Ф. Клементс, 1916 г.); вітчизняними екологами, які ввели поняття і терміни біологічний комплекс (А.Н. Бекетов, 1896 г.), популяційні хвилі (Н.В. Тимофеев-Ресовський, 1928 г.), біогеоценоз (В.М. Сукачов, 1944 г.), а також запропонували свою інтерпретацію змісту понять біосфера і ноосфера (В.І. Вернадський).

При перекладі з англійської мови фахівці-екологи стикаються з проблемою недостатньої кількості спеціалізованих термінологічних словників. Знання основних категорій, понять і термінів обумовлено, перш за все, необхідністю правильної орієнтації в складному масиві мови екології, а точне значення термінів необхідно для правильного розуміння іншомовної інформації [2].

Основним критерієм оцінки правильності перекладу є адекватність. Адекватним вважається переклад, точно передає зміст і форму оригіналу в їх нерозривному зв'язку, який відтворює як

смыслову сторону, так і стилістичне своєрідність автентичного джерела [1].

При формуванні екологічної термінології були залучені терміни з наступних областей знань: географії - area (ділянка; простір, район, область), land (земля, суша, ґрунт), хімії - acid (кислота), oil (нафта), ozone (озон), alkali (луг), carbon dioxide (двоокис вуглецю, вуглекислий газ); біології - microorganism (мікроорганізм), biotope (біотоп); фізики - power (енергія), heat (тепло, теплота); юриспруденції - law (закон, право); економіки - tax (податок), loan (позику). По області функціонування в підмові екології розрізняють такі типи термінів: міжгалузеві терміни, що функціонують в декількох в областях знання: - energy енергія (фізика, енергетика); balance - баланс (математика, економіка), coefficient - коефіцієнт (математика, економіка).

Як і інші наукові терміни, англійські екологічні терміни мають свої структурні особливості. Серед них зустрічаються прості, складні і похідні одиниці. Проаналізувавши прості терміни з точки зору аффіксального способу утворення, можна зробити висновок, що в підмові екології функціонують прості терміни, які містять в собі греко-латинські префікси і афікси, такі як: re-, de-, dis-, -ing, -ity, -ment, -er / -or, а також зустрівся один суфікс романського походження -tion, причому він і став найпродуктивнішим. Найбільш продуктивним способом утворення похідних термінів є суфіксальний спосіб. Наприклад: sampling - відбір проб, canalization - виправлення річок, каналізація, industrial - промисловий, виробничий [3].

Слід зазначити, що в процесі утворення складних екологічних термінів і термінологічних сполучень окремі терміни стають ядром для утворення нових лексичних одиниць. Наприклад: hail + storm = hailstorm (гроза або злива з градом), thunder + storm = thunderstorm (гроза), snow + storm = snowstorm (заметіль, буря, сніжна буря, хуртовина), sand + storm = sandstorm (піщана буря в пустелі, самум); sea pollution (забруднення водної поверхні земної кулі), acid pollution (кислотне забруднення). Джерелами поповнення англійської екологічної термінології є запозичення і неологізми.

Джерелами запозичених екологічних термінів є грецька, латинська, німецька та французька мови. Наприклад: ecology (від грец. oikos - житло, logos - вчення) – екологія; biology (від грец. bios - життя, logos - наука) – біологія; reservoir (від франц. reservoir – резервуар, басейн, водосховище) - резервуар, вмістилище, водосховище, водойма; acclimatation (від лат. ad - до, при і грец. klimatos - нахил) – акліматизація; algology (on лат. alga - водорість і грец. logos - вчення) – альгологія; antagonism (від грец. antagonisma - суперечка, боротьба) – антагонізм; population (лат. population - народ) - популяція, рід. Сучасний розвиток науки і техніки, негативні зміни в навколишньому середовищі сприяють появі неологізмів в англійській екологічній термінології. Наприклад: nuclear winter - «ядерна зима», sound pollution - шумове забруднення, zone of environmental disaster - зона екологічного лиха, national calamity - стихійне лихо.

Завдяки новим напрямкам в науці з'явилися неологізми, які виражають поняття недавно виникли наук: applied ecology - прикладна екологія, urban ecology - міська екологія (екологія живих організмів в умовах міста). Нові технології та інші способи протистояти погіршенню екологічної обстановки в усьому світі відображають в свою чергу, деякі нові позначення, серед яких: industrial pollution fund - фонд боротьби з промисловим забрудненням, zero-cost improvements - без витратні поліпшення, public environmental awareness - інформованість громадськості про екологічні проблеми, law enforcement agency - контроль в галузі охорони навколишнього середовища, environmental bank - екологічний банк, що займається фінансовою діяльністю, що відноситься до природоохоронних інвестицій, позик, кредитами тощо [4].

Література

1. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: Учебное пособие. — М.: ЭТС, 2002.
2. Термины системы экологии в английском языке [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.metod-kopilka.ru>
3. Симонова К.Ю. О термине ecology // Материалы Международной научной конференции Азиатского Секретариата. - Омск: ОмГТУ, 2002.- С.161.
4. Об эколога-социальной значимости создания англо-украинского и украинско-английского словаря экологических терминов [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://masters.donntu.org>

УДК 811.111'373.7(043)

Дубова Юлія Сергіївна

МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Сленг є активною складовою сучасної англійської мови, оскільки яскраво відображає різноманіття інтересів сучасного суспільства, оцінку кожною людиною окремих явищ. Особливу роль у сучасній

англійській мові відіграє молодіжний сленг, який виступає у якості відображення світогляду особистості.

Сучасна масова комунікація характеризується такими тенденціями: прагненням молоді до свободи самовираження та вживанням нею яскравої емоційно забарвленої лексики, яка найчастіше є зрозумілою для обмеженого кола осіб. Яскравим прикладом прояву у мові зазначених тенденцій виступає широке вживання молоддю специфічного молодіжного сленгу [1, с. 86].

Під терміном «сленг» слід розуміти відносно стійкий для певного періоду, широко вживаний, стилістично маркований лексичний пласт, компонент експресивного просторіччя, що входить в літературну мову та володіє негативною експресією. Така дефініція ґрунтується на розробці поняття сленгу російським мовознавцем В. Хом'яковим [4, с. 15]. Різноманітні аспекти молодіжного сленгу також вивчали Е. Партрідж, В. Фріман, І. Гальперін, В. Хомяков, С. Флекснер.

Дослідження молодіжного сленгу в англійській мові не втрачає своєї актуальності протягом останніх десятиліть. Цей мовний пласт найбільш жваво реагує на події життя молоді, підхоплює і відображає нові явища і змінюється в процесі їх перетворень [2, с. 58]. Проте на даному етапі розвитку лінгвістики та перекладознавства сленг становить собою ще недостатньо вивчену проблему, яка потребує подальшого дослідження.

Молодь вживає сленг у своїй мові, бо бажає бути сучасною, стильною, адже сленг має в собі відтінок відвертості, неформальності, виражає товариську і легкість спілкування. Так, на позначення «друга» сучасна молодь використовує у мові яскраві сленгізми, такі як: «*dude*», «*homie*», «*chap*», «*pal*», «*fellow*», «*buddy*», «*guu*», «*chum*», «*mate*». На позначення поняття «чудово» молоді люди вживають багато сленгових новотворів: «*ace*», «*alrighty*», «*awsum*», «*bomb*», «*fantabulous*», «*fierce*», «*hype*», «*kosher*», «*rocking*», «*smashing*», «*spiffylicious*», «*wizard*» [3, с. 64].

Значне місце займає сленг в музичній культурі, яка перетворює його у актуальний та необхідний для самовираження пласт мовної лексики. Для молодих людей музика з її яскравими, незвичайними словами є джерелом розвитку мови, бо англійські пісні найтісніше пов'язані з почуттями та вподобаннями молоді. Для сучасних англійських пісень характерними є багато особливостей, наприклад: *відсутність літери g в закінченні –ing (wit –with, talkin' – talking, singin' – singing); злиття слів (gotta, wanna, whatcha, gimme, kinda, lemme, ya); скорочення ('cause, 'bout, 'round, 'cross); заміна букв (wid, dis, dem, dat); додавання зайвого звуку (I'ma, coulda, woulda, shoulda); використання нестандартних графічних форм слів (yur, ova, betta).*

Отже, сучасній молоді притаманне прагнення до яскравого вираження почуттів у мовленні, емоційної розкутості та бажання продемонструвати свій характер та особистість. Яскраве емоційно-експресивне забарвлення, лаконічність й образність сленгізмів, здатність постійно змінювати кордони, що розділяють їх з мовною нормою, викликають величезний інтерес у сучасних лінгвістів та дослідників. Дослідження цих питань дає змогу зрозуміти тенденції розвитку мови взагалі, заглянути в її майбутнє, висвітлити проблему «мова та її середовище».

Багатим джерелом молодіжних сленгізмів слугують англійські пісні. Вивчаючи сленг через пісні, людина долучається до англійської культури, а це, в свою чергу, сприяє підвищенню інтересу до вивчення англійської мови. Саме тому дослідження молодіжного сленгу, як невід'ємної частини англійської мови, є досить актуальним.

Література

1. Береговская, Э.М. Молодежный сленг: формирование и функционирование // Вопросы языковедения/ Э.М. Береговская. - М, 2002. – 354 с.
2. Гальперин, И.Р. О термине «сленг»// Вопросы языкознания/ И.Р. Гальперин. – 1956. – №6. – С. 114-150.
3. Flexner S.B. Preface to the Dictionary of American Slang / S. Flexner // New Dictionary of American Slang; Comp. by R. Chapman. – New York : Harper and Row, 1986. – P. XVII–XXVIII.
4. Хомяков, В.А. Нестандартная лексика в структуре английского языка национального периода. Автореферат докторская диссертация/ В.А. Хомяков. – С-П., 1985. – 123с.

УДК 811.111'373.7(043)

Заєць Дарина Ігорівна

РІЗНОМАНІТНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ЛЕКСИЧНИХ ІННОВАЦІЙ

Словниковий склад англійської мови, як і інших мов, постійно розвивається. В англійській мові, за даними Р. Бёрчфільда, в середньому за рік з'являється 800 нових слів – більше, ніж в будь-якій іншій мові світу. **Неологізми** – слова або фразеологізми, створені мовцем зі значними змінами в

існуючих словах або спеціально придумані, щоб назвати новий об'єкт або висловити нове поняття [1].

Лексичні новоутворення надзвичайно різноманітні. Тому виникає проблема їх класифікації. Деякі класифікації неологізмів є традиційними для лексики в цілому (наприклад, розподіл неологізмів за способом їх утворення, по стилістичній забарвленості і под.), інші ж спираються на ознаки, властиві тільки цим мовним одиницям [2, с.240].

Ніколаєнко А. стверджує, що існує **три основних типи неологізмів**: абсолютні, літературні та стилістичні неологізми.

Абсолютні неологізми (оригінальні неологізми) дуже рідко зустрічаються в мові. Вони створюються за допомогою абсолютно невідомих елементів в англійській мові, але побудовані з фонем і графем англійської мови.

Літературні неологізми створюються письменниками, поетами для додання образності художньому тексту. Неологізми цього типу «прикріплені» до контексту, мають автора. За самим цілями їх створення вони покликані зберігати незвичайність, свіжість.

Стилістичні неологізми – слова і вирази, створені, щоб додати більше кольору або виразності мові. Вони в основному відносяться до розмовної лексики. Вони рідко стають законними одиницями мови, наприклад: *up front* – ‘позитивний’ [2, с. 243].

Алаторцева С.І. виділяє п'ять ознак, за якими можна класифікувати нові слова: 1) за формою мовної одиниці; 2) за ступенем новизни; 3) за способом номінації; 4) за належністю мови ; 5) за тривалістю існування [3].

Класифікація з урахуванням способу номінації розрізняє новостворені слова, значення, поєднання слів і готові одиниці, що увійшли в літературну мову (зовнішні і внутрішні запозичення).

Класифікація за принципом приналежності мови включає дві основні категорії: узуальні неологізми і неuzuальні новоутворення. В ряду неuzuальних автор розрізняє потенційні, оказіональні і індивідуально-авторські новоутворення.

Класифікація за тривалістю існування розділяє неологізми на: а) факти короткого існування на рівні мова – текст (одноразове вживання); б) слова, значення, поєднання, що увійшли в мовну систему та стали її повноправними членами; в) новації, які живуть якийсь час в мові, а потім йдуть з неї («історизм сучасності»).

По виду мовної одиниці неологізми діляться на неолексеми, неофраземи і неосемеми (слова та фразеологізми).

- **Неолексеми** являють собою нові слова, які є результатом запозичення.
- **Неофраземи** – це нові фразеологізми і стійкі сполучення слів з формуючою ідеоматичною семантикою, або аналітичні поєднання.
- **Неосемеми** – це нові значення старих слів і фразеологізмів [3].

За ступенем новизни неологізму новоутворення діляться на абсолютні та відносні. Останні мають ще й синонімічні терміни: функціональні неологізми або актуалізовані слова.

До абсолютних неологізмів відносять ті слова та фразеологізми, яких раніше не було в мові.

До відносних неологізмів відносять такі групи слів:

1. Так звана «лексика, що повернулася». Це маловживані або застарілі слова, які в останні роки (або на певному часовому відрізку) «актуалізувалися, зберігаючи у своєму «новому житті» колишнє смислове та функціонально-стилістичне значення».
2. Актуалізована лексика – слова, які колись були в мові, але виступають на сучасному етапі в іншому осмисленні.
3. Внутрішні запозичення – нові слова та фразеологізми, поява яких обумовлена перерозподілом мовних засобів у видах і жанрах мовлення. Внутрішні запозичення включають в себе ті мовні одиниці, які проникають в літературну мову з розмовної мови, просторіччя, діалектів, жаргонів, з професійної лексики, різних областей знання (терміносистем) і т.п. [3].

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що оскільки інновацій в мові досить багато, виникає необхідність їх класифікації. Існують різноманітні підходи до класифікації неологізмів за різними критеріями. Наприклад, за формою мовної одиниці; за ступенем новизни; за способом номінації; за належністю мови; за тривалістю існування та ін.

Література

1. Ніколаєнко А. Г. Лексикологія англ.мови – теорія і практика / А. Г.Ніколаєнко. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 528 с.
2. Попова Т. В. Русская неология и неография / Т. В. Попова. – М.: Флинта, 2005. – 96 с.
3. Сулименко Н. Е. Современный русский язык. Слово в курсе лексикологии / Н.Е. Сулименко. – М.: Наука, 2008. – 192 с.

BORROWED WORDS IN THE ENGLISH LANGUAGE

In the process of its development English language collide with many languages from which it adopted many words. They are dissimilar about quantity and position in the word stock of the English vocabulary.

The adoption is being done in oral and written forms of the language. Words adopting by dint of oral means are quicker assimilate to the language. And words adopting by dint of written means are longer preserve their phonetic and orthographic peculiarities. Since adoption as a process is inherent any language and integral part of lexical system of a language, then this theme is always important and urgent. It has enough material to both examine and research. There is always something new, unnecessary things disappear, that is why for scientists many questions are still remaining unsettled. Inasmuch living language is a permanent upcoming phenomenon. [1, p.34]

The problem is that in the process of English language history it assimilated a great many words of foreign origin. Among them are subordinate words and morphemes.

The aim of the work is to show that in spite of the fact that there are many adopted words in the English language it has not lost its originality.

Examining adopted words can be considered in different ways. English language history which also investigates the structure of the language, its phonetic, lexical and grammatical peculiarities in diverse epoch of language development, studies the whole word stock of the English vocabulary.

The language is originating, developing and existing as social phenomenon. Its primary meaning consists in supplying needs of both an individual and human society and first of all to provide communication between members of a big or a small social group.

An individual, as a member of society, can be identified on the basis of a great quantity of different ways of communication, which are connected with other individuals. [2, p.17]

The peculiarities of linguistic behavior of an individual and his behavior in society are found to be conditioned by social and other factors.

The problem of interrelation of a language and a society involve in itself many aspects, including those which are in group of:

1. Social essence of a language.
2. Language relation to social institution.
3. Variation of a language in society.
4. Interrelation of languages in polytechnic society.

A science which deals with all mentioned above points is called sociolinguistics. This science appeared from science of language and sociology.

There are two aspects of sociolinguistic research:

1. The influence of social structure of society on language.
2. Language as a factor of influence on society.

There are uncertain political aims in the center of a linguistic policy, which are reached with the help of impact on language usage. Linguistic building usually considered as a part of language policy and presented as a complex of specific measures. Among them, for instance, elaboration of social programs in the sphere of development of language, language acquisition in all spheres of general system of education, creates dictionaries and grammar books corresponding to norms appearance of alphabet, forming and fixation of literary language norms, normalization of language as mass communication media. [4, p. 53]

Literature

1. Cruse D.A. Lexical Semantics. - Cambridge, 1997. – 295p.
2. Hughes G. A History of English Words. Series: The Language Library. - Blackwell Publishers, 1999. – №4 – P. 17- 25
3. McCrum, Cran W., MacNeil R. The Story of English. - London, 1986. –№6 – P. 40- 45
4. Arbekova T.I. Lexicology of the English language. - Moscow, 1977. – 350p.

NEOLOGISMS IN THE MODERN ENGLISH LANGUAGE

The modern world is fast progressing, its culture, science and technology are developing, new inventions in these spheres are appearing. The social life is also changing because of growing international communication and virtual communication technologies. Therefore we need more and more words and word combinations to name new phenomena of our life. That's why we decided to examine neologisms in the

modern English language [1].

It is natural for every language including English that some lexemes (words and word combinations) disappear from its vocabulary and new ones appear in it. These lexemes are called neologisms. Generally the notion of neologisms means — the name for a newly coined word or phrase that has not yet been accepted into the mainstream language [2]. Neologisms are usually used for giving a name to a subject or an invention that has appeared recently. At the moment there is a large quantity of new lexemes in the English language.

There are several reasons why neologisms appear in the language: achievements in the sphere of culture and education, inventions in technology and science; the appearance of new social notions. Neologisms appear in different spheres of human activity: in computer science (“interlingual”, artificial language for machine translation) sports (“short tennis”, a version of tennis for young children, played on a short court with small rackets and a low net). All the neologisms do not exist very long. After some time neologisms become frequently used lexemes registered in dictionaries or they are not used and become forgotten. (e.g., “pager”, a wireless telecommunication device that receives and displays messages, now it is not used anymore because a lot of electronic gadgets were invented) [1].

The sphere of the Internet alone gave birth to thousands of new terms which have become international (network, server, browser, e-mail, e-news, provider, site, netscape communicator, facebook, Internet explorer etc.). Recent discoveries in biochemistry, genetic engineering, cosmonautics and other sciences demanded new words to name new concepts and ideas. However, the vocabulary of our everyday usage is also being enlarged by neologisms [1].

It is important to understand how a new lexeme appears in the language. In the modern English there are several ways for a new lexeme to form:

- word-composition is composing stems of some words to get a new one (e.g., “net” + “etiquette” = “netiquette”, the rules of communicating in the Internet);
- blending is the reduction and addition of word’s bases, abbreviations and acronyms are included in this type (e.g., “FOMO”, anxiety that an exciting or interesting event may currently be happening elsewhere, often aroused by posts seen on a social media website, abbreviation of “fear of missing out”);
- conversion is a word formation process in which a word of one grammatical form becomes a word of another grammatical form without any changes;
- nominalization is the use of a verb, an adjective, or an adverb as the head of a noun phrase, with or without morphological transformation (e.g., “to rip” = “rip-off”);
- suffixation is formation of the words by the addition of the suffix;
- prefixation is formation of the words by the addition of the prefix;
- reverse formation is formation of the verbs by the way of throwing some parts of the word off (e.g., “television” = “televise”);
- borrowings the words from other languages means taking some words from another language and using it in your own (e.g., “goldhoard” = “treasure”)

Neologisms are a huge part of our everyday speech and that’s why there are some types of it. So, neologisms subdivided into [1]:

1. Unstable - extremely new, being proposed, or being used only by a very small subculture.
2. Diffused - having reached a significant audience, but not yet having gained acceptance.
3. Stable - having gained recognizable and probably lasting acceptance.
4. Trademarks are often neologisms to insure they are distinguished from other brands. If legal trademark protection is lost, the neologism may enter the language as a genericized trademark. Example: Laundromat, Hoover.
5. Nonce words - words coined and used only for a particular occasion, usually for special literary effect.
6. Inverted - words that are derived from spelling (and pronouncing) a standard word backwards. Ex.: redrum
7. Paleologism - a word that is alleged to be a neologism but turns out to be a long-used (if obscure) word, such as Stephen Colbert’s truthiness. Used ironically.

Let’s see some more examples of neologisms in different spheres of our life.

The technology is fast progressing now. That’s why new inventions often appearing technology and science (e.g., “inflight movies”, the films for watching in the plane, “satellite-delivered show”, the program transmitted by the satellite).

“*Nomobile*” (first used in 2010) = one who hates to carry a mobile [3];

“*Buycarbonate*” (first used in 2010) = a habitual diamond shopper [4];

“*Selfie*” (first used in 2014) = a photograph that one has taken of oneself, typically one taken with a smartphone or webcam and uploaded to a social media website [3];

“*Googlable*” (first used in 2014) = kind of information you can get from the Internet [3].

Our everyday life is various and many-sided, it is full of achievements in the spheres of culture and education. Changes take place incessantly in them. That’s why neologisms often appear in this sphere of our life [4].

“*Cake pop*” (first used in 2013-2014) = a small round piece of cake coated with icing or chocolate and fixed on the end of a stick so as to resemble a lollipop [4];

“*Digital detox*” (first used in 2014) = a period of time during which a person refrains from using electronic devices such as smartphones or computers, regarded as an opportunity to reduce stress or focus on social interaction in the physical world [4];

“*Fauxhawk*” (first used in 2014) = a hairstyle in which a section of hair running from the front to the back of the head stands erect, intended to resemble a Mohican haircut (in which the sides of the head are shaved) [4].

The spheres of Social Science and Psychology also have some interesting examples. New terms and new social notions appear [5].

“*Me-time*” (first used in 2013) = time spent relaxing on one’s own as opposed to working or doing things for others, seen as an opportunity to reduce stress or restore energy [5];

“*Perfectionist paralysis*” (first used in 2014) = the inability to start on a project, assignment, essay or any creative task due to the fear of not getting it perfectly right [5];

“*Switched – off*” (first used in 2014) = a person feeling nothing [5];

“*Child supervision*” (first used in 2014) = a situation when an older person, especially a parent, needs a tech-savvy kid to help him/her with computers or other devices [5].

So we can say that neologisms are new lexemes which denote a subject or a phenomenon which has appeared recently. They do not exist very long and can appear in many spheres of human activity. After some time a neologism may go through the stages of socialization (universal recognition of the society) and lexicalization (adoption in the language system) and become frequently used.

Literature

1. Неологизмы : материалы из Википедии свободной энциклопедии [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://en.wikipedia.org/wiki/Neologism>

2. Арнольд И.В. Лексикология современного английского языка: учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / И.В. Арнольд. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Высш. шк., 1996. – 295 с.

3. Ніколенко А.Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика./ А.Г. Ніколенко. – Вінниця: Нова Книга, 2007. – 527 с.

4. The international dictionary of neologisms: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.neologisms.us/>

5. Online dictionary of neologisms: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.ats-group.net/dictionaries/dictionary-neologisms.html>

УДК 81’373. 25

Ільіна Єлизавета Юріївна

TYPES OF HOMONYMS IN THE ENGLISH LANGUAGE

Homonyms are words which are identical in sound and spelling, or, at least, in one of these aspects, but different in their meaning [1, p. 192]. In other words, homonymous words are different lexemes with different content with the same expression form [2, p. 149].

Studying homonyms in typical phrases in which they are often used helps to distinguish one homonym from another.

- bark [ba:k] – bark [ba:k]: the dog barked at me; barking dogs; the bark of a tree;
- bough [bau] – bow [bau] – bow [bau]: the boughs of a tree; to take a bow; to bow one's head; the ship's bow;
- bow [bou] – bow [bau] – bow [bau]: a bow and arrows; a rainbow; the bow of a violin; a bow tie; to take a bow; to bow one's head; the ship's bow;
- desert [di'zɜ:t] – dessert [di'zɜ:t]: to desert the village; apple pie for dessert;
- heal [hi:l] – heel [hi:l]: to heal the wounds; high heels;
- kind [kaɪnd] – kind [kaɪnd]: several kinds of apples; thank you, you are very kind;

- pit [pɪt] – pit [pɪt]: to dig a pit; air pit; cherry pits; to pit cherries;
- row [rou] – row [rau]: Please stand in a row. My neighbors had a row yesterday [3].

When analysing different cases of homonymy we find that some words are homonymous in all their forms, i.e. we observe full homonymy of the paradigms of two or more different words, e.g., in seal1 — ‘a sea animal’ and seal2 — ‘a design printed on paper by means of a stamp’. The paradigm “seal, seal’s, seals, seals’ ” is identical for both of them and gives no indication of whether it is seal1 or seal2, that we are analysing. In other cases, e.g. seal1 — ‘a sea animal’ and (to) seal3, — ‘to close tightly’, we see that although some individual word-forms are homonymous, the whole of the paradigm is not identical:

- seal1 – (to) seal3
- seal – seal
- seal’s – seals
- seals – sealed
- seals’ – sealing, etc.

It is easily observed that only some of the word-forms (e.g. seal, seals, etc.) are homonymous, whereas others (e.g. sealed, sealing) are not. In such cases we cannot speak of homonymous words but only of homonymy of individual word-forms or of partial homonymy [3].

Homonyms may be also classified by the type of meaning into:

1. Lexical – seal1 denotes ‘a sea animal’, ‘the fur of this animal’, etc., seal2 — ‘a design printed on paper, the stamp by which the design is made’.
2. Lexico-grammatical – seal1 — ‘a sea animal’, and (to) seal3 — ‘to close tightly’, we shall observe not only a difference in the lexical meaning of their homonymous word-forms but a difference in their grammatical meanings as well.
3. Grammatical - In seal1 and seal2, e.g., the part-of-speech meaning of the word and the grammatical meanings of all its forms are identical (seal [sɪ:l] Common Case Singular, seal’s [sɪ:lz] Possessive Case Singular for both seal1 and seal2).

The two classifications: full and partial homonymy and lexical, lexico-grammatical and grammatical homonymy are not mutually exclusive. All homonyms may be described on the basis of the two criteria — homonymy of all forms of the word or only some of the word-forms and also by the type of meaning in which homonymous words or word-forms differ [4].

Homonyms can be classified into homographs, homophones and perfect homonyms .

- Homographs are words identical in spelling, but different both in their sound-form and meaning, e.g. a bow [bou] — ‘a piece of wood curved by a string and used for shooting arrows’ and bow [bau] — ‘the bending of the head or body’; a tear [tɪə] — ‘a drop of water that comes from the eye’ and to tear [tiə] — ‘to pull apart by force’.
- Homophones are words identical in sound-form but different both in spelling and in meaning, e.g. a sea and to see; a son and a sun.
- Perfect homonyms are words identical both in spelling and in sound-form but different in meaning, e.g. a case1 — ‘something that has happened’ and a case2 — ‘a box, a container’ [5, p. 41-42].

Thus, we can observe three classifications of homonyms according to their form (individual or partial), the type of meaning (lexical, lexico-grammatical and grammatical) and similarity in sound and spelling (homographs, homophones and perfect homonyms).

Literature

1. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія та практика / А. Г. Ніколенко. – Вінниця: Нова книга, 2007. – 528 с.
2. Meyer P. G. Synchronic English Linguistics / P. G. Meyer. – 3rd edition. – Tübingen : Gulde, 2005. – 327 p.
3. English Homonyms : Short List for Beginners [Електронний ресурс]. –Режим доступа : <http://usefulenglish.ru/writing/homonyms-short-list>
4. Homonymy in English. Polysemy vs homonymy [Електронний ресурс]. –Режим доступа : http://studopedia.su/10_65470_Homonymy-in-English-Polysemy-vs-homonymy.html
5. Лексикологія англійського язика : учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / Р. З. Гинзбург, С. С. Хидекель, Г. Ю. Князева, А. А. Санкин. – 2-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. школа, 1979. – 269 с.

ГРА СЛІВ У АНГЛІЙСЬКИХ ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКАХ

Як відомо, коли читач бере в руки газету, перше, що йому кидається в очі, це заголовки. За словами Тараненко О. О., заголовок – це найважливіший компонент газетної інформації і засіб впливу. Він фіксує увагу читача на найбільш цікавому і важливому моменті статті, часто не розкриваючи її суті, чим спонукає читача ознайомитися з пропонованою інформацією більш детально [5, с. 11].

Будь-який, в тому числі і газетний заголовок називається текстом, а, отже, виконує номінативну функцію, яка також дає можливість читачам виділити конкретний текст поміж інших. Як правило, заголовку властива інформативна функція, оскільки в ньому тим або іншим чином відбивається зміст матеріалу. Для газетних заголовків характерна і так звана рекламна функція, яка полягає в тому, щоб спеціально, особливими засобами, зацікавлювати читача, звертати його увагу. Газети і журнали відіграють дуже важливу роль у житті людини. Вони допомагають орієнтуватися в оточуючій нас дійсності, дають інформацію про події і факти. Дуже актуально звучать у наш час слова американського автора Брайана Сміта: «Все, що я знаю – це те, що я бачу в газетах. Хороший читач всього за рік може дізнатися з газет все те, що більшість людей пізнають за роки, проведені в бібліотеках» [6, с. 10].

У широкому комплексі виражально-зображальних засобів мови помітне місце посідає явище гри слів, що полягає у "спеціальному використанні звукової, лексичної або граматичної форми слів, а також частин слів, фразеологізмів, синтаксичних конструкцій для створення певних фонетико- та семантико-стилістичних явищ, що ґрунтується на зіставленні й переосмисленні, обігранні однозвучних мовних одиниць з різними значеннями" [2, 37].

Як зазначає О.О. Тараненко, явище гри слів найповніше досліджене на фонетичному (різноманітні звукові повтори) та лексичному (обіграння значень полісемічного слова, омонімів та паронімів) рівнях. Значно менше це явище вивчене у словотворенні й особливо в граматиці (в морфеміці, морфології, синтаксисі) [5, 38].

За словами відомого лінгвіста С. А. Колесниченко, каламбур є одним з різновидів цього явища, який полягає у використанні зовнішньої подібності або тотожності мовних одиниць з метою досягнення гумористичного (жартівливого, іронічного, сатиричного) ефекту [1, 19].

Терміном "каламбур" ми зобов'язані вестфальському баронові Каленбергу, що прославився при дворі Людовика XV постійними двозначними, мимовільними гостротами: не володіючи у достатній мірі французькою мовою, він постійно перекручував її. Французи жорстоко помстилися баронові, зіпсувавши його прізвище, яке у такому вигляді й увійшло в історію. З часом зі значення слова "каламбур" зник елемент випадковості, і тепер це стилістичний зворот мови або мініатюра автора, побудовані на комічному використанні однакового звучання слів, що мають різне значення, або подібно звучних слів, або різних значень того самого слова і словосполучення. Елементом, що забезпечує каламбуру успіх, є "ефект несподіванки": одночасно або послідовно мовець сприймає два значення, одне з яких є несподіваним. Досить часто використовують мовну гру на основі фразеологізмів, тобто такі сполучення слів, що не конструюються у мовленні, а відтворюються у готовому вигляді: мовець знає точно, який компонент буде наступним, а це робить особливо гострим ефект обману його очікувань.

Наприклад, заголовок із газети «The Guardian» - Return to gender. Термін gender (рід) відноситься до визначення жіночого або чоловічого роду. Гра слів - Return to sender (зазвичай ставиться на листи, які не можуть бути відправлені адресатам і перенаправляються адресантам). Ще один приклад заголовку-Silent blight. (The Guardian). Blight (занепад) це захворювання. У даному разі захворювання горла у вчителів, через що вони змушені мовчати. Посилання на різдвяну пісню під назвою Silent Night.

Каламбур, як і будь-який стилістичний прийом, є носієм певної інформації. Його інформативна структура є складним утворенням. До складу каламбуру входять, принаймні, дві мовні одиниці, що мають у свою чергу складну семантичну структуру, елементи якої деякою мірою впливають на формування змісту мовної гри [4, 95].

Таким чином, на відміну від перекладу звичайного тексту, під час якого зміст (у тому числі образи, конотації, фон, авторський стиль) необхідно передати новою мовною формою, при перекладі каламбуру трансформації підлягає і сама форма-оригінал – фонетична і графічна. Нерідко потрібно навіть змінювати зміст на новий, якщо неможливо зберегти оригінал, оскільки план вираження може виявився важливішим за план змісту. Тому домогтися при цьому правильного перекладу, не змінюючи при цьому форму, вдається досить рідко, тому що слова мови оригіналу та мови перекладу, що беруть участь у мовній грі, повинні характеризуватися повною еквівалентністю з охопленням двох (або

більше) значень.

Отже, гра слів часто використовується в газеті - критичних статтях, матеріалах ідеологічної спрямованості, фейлетонах. Заголовок утворює з текстом єдину семантично пов'язану систему. При цьому заголовок може співвідноситися з різними компонентами тексту: з його змістом, з елементами змісту, а також з формою подачі інформації.

Нерідко газетні матеріали відрізняються високою емоційно – експресивною насиченістю, і сила їх впливу органічно пов'язана з яскравістю і образністю газетних заголовків.

Література

1. Колесниченко С. А. Условия реализации стилистического приема "игры слов" в английском языке: Дисс. ...канд. филол. наук: 10.02.04. – Л., 1979. – 190 с.

2. Микоян А. С. Проблемы перевода текстов СМИ / А. С. Микоян. – Режим доступу: <http://evartist.narod.ru/text12/12.html>

3. Овсянников В. В. Языковые средства выражения комического в англоязычной прозе. Дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.04. – Л., 1981. – 161 с.

4. Сниховская И. Э. Средства и приемы языковой игры в современном английском языке: Дисс. ... канд. филол. наук: 10.02.04. – Житомир: ЖДУ, 2005. – 170 с.

УДК 81'27'373.46(31)

Коновалова Анастасія Олександрівна

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА СИСТЕМА

Суспільно-політична українська термінологія – це відносно стабільна і закріплена традицією лексико-семантична система, що перебуває в стані безперервного руху і поступового вдосконалення. Розвиток термінології зумовлений чинниками суспільно-політичного, фахового та мовного характеру [1, с.204].

У мовознавчій літературі існує два погляди на місце термінології в сучасній українській мові:

- ✓ термінологія як підсистему загальнолітературної мови
- ✓ термінологію як діалектна лексика, жаргони, різновид української мови, що належить до пасивної лексики, так як більшість термінів функціонує у вузьких спеціальних сферах [1, с.197].

Історія формування наукового стилю, зокрема його лексики, свідчить про те, що основою формування термінології є літературна мова. Будь-яка терміносистема – це частина словникового складу літературної форми мови. Тому є підстави вважати термінологію підсистемою лексичної системи літературної мови, у якій виявляються закономірності, що діють у літературній мові, а також специфічні риси. У термінології наявні лексико-семантичні процеси, характерні для лексики загалом: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, родо-видові відношення. Проте названі процеси реалізуються у термінології специфічно [2, с.117].

Полісемія термінів – вияв загальномовної закономірності, яка полягає в тому, що одному мовному знакові (слову) може відповідати декілька значень. Спостереження показують, що багатозначність розвивається в таких самих розрядах слів-термінів, що й у системі загальнолітературної мови. Наприклад, абстрактні іменники виявляють здатність розвивати конкретні значення (геометрія – геометрія крила літака), назви процесів називають також результати цих процесів (композиція, вимірювання). Таким чином, полісемія термінів – це природний вияв законів розвитку лексики. З нею можна боротися, її можна обмежувати, але вона все одно буде проникати в термінологію як складову частину лексики загальнолітературної мови [2, с.201].

Омонімія є логічним продовженням полісемії. Для міжгалузевої термінологічної омонімії характерні дві обов'язкові ознаки: по-перше, за термінами мають бути визначені різні дефініції і, по-друге, ці терміни мають функціонувати в різних термінологічних системах. Досить поширеним семантичним явищем у термінології є використання в значенні термінів загальноживаної лексики в переносному значенні [3].

У терміносистемах омонімія виникає тоді, коли значення багатозначного в минулому слова розходяться настільки, що втрачається спільна основа. Такі слова входять у різні терміносистеми (морфологія – в природознавстві та мовознавстві, реакція – в хімії та фізиці). Омонімія виникають також внаслідок творення термінів за допомогою використання побутових слів (безлад, визиск, вибори, ваучер).

Отже, омонімія в термінології – семантичний процес, який має ті самі першооснови, що і в загальноживаній лексиці, бо умови виявлення його оберігають омонімію від надуманих труднощів

уживання [3].

Синонімія у термінології – це теж вияв загальномовної закономірності. Особливістю цього явища в термінології є те, що терміни-синоніми співвідносяться з одним і тим самим поняттям й об'єктом. Тому в термінології наявні абсолютні синоніми, що позбавлені стилістичних відтінків. Однак терміни-синоніми відрізняються іншими ознаками, наприклад, структурою, походженням, особливостями функціонування.

Причинами появи синонімів у термінології є:

- 1) вживання запозиченого терміна й автохтонного (адаптація – пристосування, асиміляція – уподібнення, прогрес – розвиток), кількох запозичених термінів (боніфікація – рефакція), декількох автохтонних номінацій (злука – возз'єднання);
- 2) існування повного варіанта терміна й аббревіатури чи короткого варіанта (підсилювач високої частоти – ПВЧ, перфораційна карта – перфокарта);
- 3) наявність словесного і символічного позначення понять (O₂–кисень, + – плюс, % – відсоток);
- 4) використання застарілих і сучасних термінів (регент – диригент, ікт– акцент).

Слушно зазначає Л. Боярова, що існування термінів–синонімів сприяє семантичному розвитку терміносистеми в цілому, уможливорює шляхом відбору знайти найбільш доцільну назву на позначення певного професійного поняття, вони необхідні і для тлумачення терміна (особливо іншомовного походження) та найточнішого висловлювання думки при нечітко окреслених межах між поняттями [3].

Антоніми – це терміни одиниці, які позначають не будь-які протилежні поняття, а обов'язково поняття співвідносні, тобто ті, які належать до одного і того самого ряду явищ об'єктивної дійсності, об'єднаних змістом на основі їхнього протиставлення. В антонімічних відношеннях можуть перебувати не лише терміни-слова, а й терміни-словосполучення. В антонімічні відношення вступають різнокореневі терміни-слова (бемоль– дієз, вступ – фінал, збагачення – зубожіння), спільнокореневі терміни-слова (гармонія – дисгармонія, тональність – атональність, рентабельність – нерентабельність) і терміни-словосполучення (зовнішня торгівля – внутрішня торгівля, у музиці: головна партія – побічна партія). Антонімічні відношення сприяють глибокому проникненню в сутність протиставлених понять, дають змогу цілісно та системно сприймати наукову інформацію, визначаючи місце кожного терміна в терміносистемі [3].

Пароніми – це близькі за звуковим складом слова, що називають різні поняття. Найпоширенішою є внутрішньосистемна паронімія, що утруднює вживання термінів: карбон – карбен, гармонія – гармоніка, капронова – капринова – каприлова кислота.

Серед термінів вирізняємо пароніми трьох типів:

- 1) автохтонні найменування (образ – образа, говір – говірка, звичай – звичка);
- 2) назви іншомовного походження (реферат – референт, метил – метилен, екскурс – екскурсія);
- 3) українські та запозичені найменування (нарада – нарація, прокляття– проклітика).

Паронімія в термінології і загальноживаній лексиці має спільні риси. Слід пам'ятати, що фонетична близькість паронімічних найменувань може призводити до їх сплутування. Щоб запобігти неправильному вживанню термінів-паронімів, необхідно враховувати семантику словотвірних елементів іншомовного походження [4, с.55].

Отже, суспільно-політична українська термінологія – це відносно стабільна і закріплена традицією лексико-семантична система, що перебуває в стані безперервного руху і поступового вдосконалення. Усі процеси, властиві українській лексиці, притаманні й термінології, є невід'ємною частиною лексичної системи мови. Розвиток термінології зумовлений чинниками суспільно-політичного, фахового та мовного характеру. У термінології наявні лексико-семантичні процеси, характерні для лексики загалом: полісемія, омонімія, синонімія, антонімія, родо-видові відношення [4, с.57].

Література

1. Бурячок А. Формування спільного фонду суспільно-політичної лексики східнослов'янських мов / Андрій Андрійович Бурячок. – К. : Наук. думка, 1983. – 248 с.
2. Панько Т. І. Українське термінознавство : підруч. / Т. І. Панько, І. М. Кочан, Г. П. Мацюк. – Львів : Світ, 1994. – 216 с.
3. Бабій Ю. Лексико-семантичні засоби створення портрету політичного діяча [Електронний ресурс] / Ю. Бабій // Весник ХНЕУ «Наука и практика». – Режим доступу: <http://xn-->

4. Карабута О. Сучасна суспільно-політична лексика: семантико-структурний аспект / О. Карабута // Науковий вісник ХДУ. Сер. : Лінгвістика : зб. наук. пр. – Херсон : Вид-во ХДУ. – 2013. – Вип. 19. – С. 54–57.

УДК 811.111'373.45(043)=111

Кудлай Вікторія Валентинівна

THE ROLE OF BORROWINGS IN ENGLISH LANGUAGE

The problem of this research has urgent character in modern conditions. About it witnesses a frequent raising, and further studying of questions of language borrowings which extend the influence on the most various fields of activity as certain generations, and on development of the nations in general.

The role of borrowings in various languages isn't identical and depends on concrete historical conditions of development of each language. In English the percent of borrowings is much higher, than in many other languages [1, с. 56].

Borrowing is a process as a result of which some foreign-language element appears and fixed in language. It is the integral component of functioning and historical change of language, one of the main sources of replenishment of a lexicon [2, с.72].

There are many reasons causing this process: the military-political dependence, intensive language contacts connected with resettlement or the geographical neighborhood; distribution of religion and culture or high level of a technical civilization inherent in other linguistic community; long purposeful language policy of regions.

On a source and an era of borrowings in dictionary structure of English distinguish [2, с. 43]:

1. Celtic borrowings. When the Anglo-Saxons came to the British Isles in the 5th century A.D. they met with the Celts or Britains – the native inhabitants of the British Isles whom they pushed away to the North and the West. Celtic elements are mostly found in place names, e.g. aber (the mouth of the river) – Aberdeen; avon (a river) – Stratford-on-Avon; inch (an island) – Inchcape.

2. Latin borrowings of the first centuries of our era, got even before arrival of Angles and Saxons to the British Isles (a so-called 1st layer of Latin borrowings). The Latin borrowings of this period are: dish, cup, butter, cheese, wine, cherry, plum, hare, spices, pepper and kitchen.

3. Latin borrowings of the 6-7th centuries, in eras of introduction of Christianity in England (a so-called 2nd layer of Latin borrowings). Borrowings which came to Britain in the 6th-7th centuries when Christianity was introduced: abbot, alter, angel, bishop, saint, candle, monk, nun, pope, Christ, school.

4. Scandinavian borrowings of an era of the Scandinavian attacks (the 8-9th centuries) and especially Scandinavian invasions (X century). Many Scandinavian words came to the English vocabulary: law, husband, fellow, sky, skin, wing, root, skill, anger, finger, gate, to die, to cast, to hit, to take, to call, to want, loose, wrong, low, ill, ugly, rotten, happy, they.

5. Old French borrowings (the 12-15th centuries) caused by a Norman conquest. The first French borrowings were terms connected with war, fare, court, law, soldiers, army, crown, country, piece, justice, office, government, parliament and state.

6. Latin borrowings of the 15-16th centuries, connected with Renaissance (a so-called 3rd layer of Latin borrowings). The Latin borrowings of this period are: senior, major, minor, junior, accept, educate, basis, area, idea, aggravate.

7. New French borrowings after the 16th century. The French borrowings of this period are: chair, table, furniture, dinner, supper, soup, jelly, sausage, to fry, to boil, joy, pleasure, delight, comfort, dress, colour, flower, fruit, desire, castle, mention (особняк), beauty. In the 17th century there was a change in the character of French borrowings. New borrowings mainly from the Parisian dialect preserved their French forms as a rule: campaign, garage, ballet, rouge, bucket, and matinee, machine.

8. Greek borrowings were usually adopted through Latin and French. Many Latin Christian terms were of Greek origin: abbot, bishop, school, Christ, monk; chair, police, policy, chronicle came to English from Greek through Latin and French. The direct borrowing of the Greek words into English started only in the period of the Renaissance: literature owes the following terms – tragedy, comedy, drama... Greek elements, affixes and roots are widely used in English to create new terms: telephone, photography, telegramme etc.

9. Italian borrowings are mostly musical terms: allegro, aria, finale, piano, opera, solo, sonata, soprano, trill, violin, macaroni, spaghetti, influenza, umbrella, manifest etc.

10. The Spanish element in English like the Italian is mainly modern, e.g. cigar, embargo, junta, mosquito etc. The following words were introduced through Spanish to Europe from America: coco, chilly, chocolate, tomato, potato, tobacco, canoeing, yucca etc.

11. Russian borrowings may be subdivided into 2 principle groups: 1) borrowings that took place before 1917 such as: izba, ruble, kopeck, tsar, borzoi, Cossack; 2) borrowings after 1917. The so-called sovietisms: Bolshevik, soviet, Komsomol, udarnik; later – sputnik, lunnik; recent – perestroika, glasnost, etc [3, с. 94].

Thus, the modern lexicon of English changed and supplemented throughout many centuries and now has a large number of words in the inventory. But, despite it, English remained language of the German group with all characteristic features inherent in it throughout its development, and those changes which it underwent in connection with borrowings, only enriched its dictionary structure.

Literature

1. Бруннер И.В. Лексикология современного английского языка / И.В. Бруннер – М., 1999. – 257с.
2. Секирин В.П. Заимствования в английском языке / В.П. Секирин – М., 2004. – 328с.
3. Фадеев В.И. Русские слова в английском языке / В.И. Фадеев – Новосибирск, 1999. – 143 с.

УДК 30.303.04(043)

Куца Яна Олександрівна

PHRASEOLOGICAL UNITS AND THEIR CLASSIFICATION

Phraseology is a branch of linguistics which studies different types of set expressions, which like words name various objects and phenomena.

A *Phraseological unit (PU)* can be defined as a non-motivated word-group that cannot be freely made up in speech, but is reproduced as a ready-made unit. It is a group of words whose meaning cannot be deduced by examining the meaning of the constituent lexemes. The essential features of PU are:

- 1) lack of motivation;
- 2) stability of the lexical components.

Most Russian scholars use the term “phraseological units” introduced by academician V.V. Vinogradov.

The term “idiom” used by western scholars has comparatively recently found its way into Russian phraseology but is applied mostly to only a certain type of phraseological unit as it will be clear from further explanations. There are some other terms: set-expressions, set-phrases, phrases, fixed word-groups, collocations. In modern linguistics, there is considerable confusion about the terminology associated with these word-groups [1, p.23].

There are differences between word-groups and phraseological units. The difference often is in the interrelation of lexical components, e.g.: *Blue ribbon* (or *red, brown, etc.*), but *blue ribbon* – an honour given to the winner of the first prize in a competition – no substitution is possible in a phraseological unit;

Stretch one's legs – размять ноги, прогуляться (а не «протянуть ноги»),

See eye to eye – быть полностью согласным (а не «видеться с глазу на глаз»),

In free word-groups each of its constituents preserves its denotational meaning.

In the case of phraseological units however the denotational meaning belongs to the word-group as a single semantically inseparable unit. For example, compare a free word-group *a white elephant* (белый слон) and a phraseological unit *white elephant* (обуза, подарок, от которого не знаешь как избавиться) [1, p. 25].

The general function of the phraseological units is a role which an element plays in activity of that structure, part of which it makes.

As to phraseological units they have the definite program of functioning which is predetermined by their essence itself as A.V. Kunin puts it. Some functions are constant, i.e. inherent in all phraseological units in any conditions of their realization, other functions are variable, peculiar only to some classes of phraseological units. Communicative, cognitive and nominative functions refer to the constant functions [2, p. 34].

The communicative function of phraseological units is their ability to serve as communicative or message means. Communication presupposes a mutual exchange of statements, and message presupposes the transfer of information without a feedback with the reader or the listener.

The nominative function of phraseological units is their relation to objects of the real world, including situations, and also replacement of these objects in speech activity by their phraseological denominations.

This function is peculiar to the overwhelming majority of phraseological units, as they do not have lexical synonyms. The sub-kinds of the nominative function are neutrally-nominal and nominal functions [3, p.52].

The neutrally-nominal function is the basic one for phraseological units, for example, brown paper. At realization of such phrases in communication the fact of a designation of the object is important, and not the stylistic use of the phrase.

The nominal function is also characteristic for semantically transferred phraseological units (idiomatisms and idiophrasematisms), but it is not neutral, it is stylistically marked. Function which is closely connected with nominative function is the cognitive function, that is the socially-determined reflexion of objects of the real world mediated by consciousness, promoting their cognition. The social determinacy is shown in the fact that though potential phraseological units are created by separate individuals, these individuals are part of the society, and the realization of the cognitive function by them is possible only on the basis of previous knowledge. Cognitive and nominative functions are realized within the limits of communicative function, forming a dialectic unity, and all other functions are realized within the limits of the given functions. The hierarchy of the functional aspect of the phraseological system is shown in it [3, p.61].

The semantic functions are voluntative. The voluntative function is the function of will expression. E.g.: Wish smb well – to wish good luck, success to smb, to treat smb benevolently

The major function of any unit of language including the phraseological unit is the pragmatic function, i.e. purposeful influence of a language sign on the addressee. The pragmatic orientation is peculiar to any text which influences phraseological units used in the text, and that is promoted by their considerable pragmatic potential. Phraseological units strengthen pragmatic orientation of the text or its part – a context. From this point of view the sub-kinds of pragmatic function are stylistic, cumulative, directive, valuative and summarizing functions. The stylistic function is a special, in comparison with neutral way of expression, purposefulness of language means for achievement of stylistic effect with preservation of the general intellectual content of the statement. The stylistic function realizes in speech connotative features of a phraseological unit. In the language there is only stylistic colouring. The idea about it is given by marks and comments in stylistic dictionaries which, unfortunately, are still far from being perfect [3, p. 73].

Comparison of a phraseological unit with its variable prototype also helps to reveal stylistic colouring. Developing, on the Russian material, the phraseological theory in its functional-semantic aspect, S.G. Gavrin singles out some functions of phraseological units. These functions are peculiar also to English phraseological units: 1) the expressively-figurative function (catch at a straw; forbidden fruit, etc.); 2) the emotionally-expressional function (damn your eyes!; go to the devil!); 3) the function of speech concision by omitting some components (do not count your chickens! instead of do not count your chickens before they are hatched).

All functions considered above are usual. Occasional functions based on the usual ones are characteristic of phraseological units in the context when occasional changes take place: the function of additional sense, the weakening function or the function of specification of meaning [4, p.30].

Literature

1. Верещагин Е.М. Язык и культура: Лингвострановедение в преподавании русского языка как иностранного. 3-е изд. / Е.М. Верещагин. – М.: Русский язык, 1983. – 246 с.
2. Кунин А.В. Курс фразеологии современного английского языка / А.В. Кунин. – М.: Высшая школа, 1996. – 381 с.
3. Федулєнкова Т.Н. Стилистическая валидность фразеологической апокопы. Стилистика и теория языковой коммуникации Т.Н. Федулєнкова. – М.: Высшая школа, 2005. – 220 с.
4. Fedulenkova T. Phraseological Abstraction. Cross-Linguistic and Cross Cultural Approaches to Phraseology. T. Fedulenkova. – Arkhangelsk: Aarhus, 2009. – 98 p.

УДК 811.11'373.7(043)

Кушиль Марія Сергіївна

СТРУКТУРНІ ВІДМІННОСТІ АБСТРАКТНИХ ТА КОНКРЕТНИХ ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Іменник є однією з восьми основних частин мови в англійській мові. Іменники – це, як правило, назви речей, ідей і концепцій. За своїм узагальненим лексичним значенням іменники можуть бути охарактеризовані як слова, що позначають назви предметів, людей, тварин, рослин, речовин, явищ і понять. Формальними ознаками іменників є здатність висловлювати граматичні категорії числа, відмінка і семантичну категорію роду.

Якщо в українській мові іменник характеризується наявністю трьох граматичних категорій: 1)

категорії відмінка, вираженої парадигмою відмінювання що складається з шести відмінків, 2) категорії числа, що складається з двох чисел – однини і множини, 3) категорії граматичного роду, що представляє три роди – чоловічий, жіночий та середній, які мають відповідне морфологічне вираження, то в англійській мові іменник характеризується наявністю двох граматичних категорій: 1) категорії числа 2) категорії детермінативності (визначеності – невизначеності).

Багато людей, при використанні іменників зустрічаються з труднощами при розгляді таких слів, як краса та мудрість [4].

В силу цього міркування прийнято розрізняти два класи іменників – конкретні і абстрактні. Останні використовуються для того, щоб висловити думку, ідею, почуття, пережитий досвід, стан, характер або якість. За допомогою багатьох суфіксів конкретні іменники можна перетворити у абстрактні. Наприклад *mother* 'мама' – є конкретним іменником та перетворюється у *motherhood*, у абстрактний іменник. Але слід бути обережними та дивитися на лексичне значення слова. Так іменник *neighbourhood* 'район' не є абстрактним, незважаючи на наявність англійського суфікса – *hood* [1].

Говорячи про опозицію категорій абстрактного і конкретного в когнітивно- семантичному аспекті, треба зазначити, що в основу такого протиставлення покладено логічне розуміння цих категорій. Абстрактні іменники – це процес так званого відволікання від властивостей тих предметів і явищ, які розглядаються у результаті чого й постає певний абстрактний предмет. Але слід уточнити, що такі абстрактні предмети можуть виникати з різних характеристик чи властивостей досліджуваного об'єкту [2].

Абстрактні іменники позначають певний стан, дію, ідею, якість, властивості, наукові терміни, риси характеру, поняття ввічливості. Наприклад, *kindness* 'добота', *sadness* 'сум', *flight* 'політ', *justice* 'справедливість' чи *hate* 'ненависть'. Зазвичай вони незліченні, хоча деякі з них можуть бути пораховані, наприклад, *idea* 'ідея', *hour* 'година'.

Конкретні іменники – це слова, які називають предмети, факти, явища реальної дійсності, які можуть бути представлені окремо і піддані підрахунку або вимірюванню. Конкретні іменники зазвичай мають співвідносні форми за кількістю і вживаються в однині і множині.

Узагальнюючи визначення абстрактних іменників різними дослідниками, виведімо лексико-семантичні групи, за якими іменник визначається як абстрактний. Отже, абстрактні іменники позначають:

- 1) стани: *sadness, silence, dream, gladness, sorrow, care*;
- 2) процеси: *movement, walk, running, recognition*;
- 3) почуття: *love, hope, hate, trust*;
- 4) якості, характеристики об'єктів: *quality, clearness, creativity, luxury, darkness, brightness*;
- 5) риси характеру особистості, її інтелектуальний рівень: *knowledge, wisdom, intellect, kindness, politeness, well-brought-up, fury, justice*;
- 6) форми ввічливості: *greeting, farewell, apology*;
- 7) наукові терміни: *science, medicine, mathematics, linguistics, information*;
- 8) явища природи: *rain, frost, thunder, autumn, mist*;
- 9) види мистецтва: *theatre, music, art, literature, architecture*;
- 10) "суспільні" поняття: *mystery, dependence, individuality, society, friendship, peace* [3].

Таким чином із структурних особливостей абстрактних іменників зазначемо наступні:

- більша частина абстрактних імен має тільки форми однини;
- абстрактні іменники не поєднуються з кількісними числівниками, але можуть визначатися за допомогою невизначено кількісних слів.

- вживання неозначеного артикля з абстрактними іменниками, що має описове визначення, що є характерним для літературного стилю в англійській мові і висловлює бажання автора підкреслити особливий різновид або незвичайне прояв того чи іншого абстрактного поняття.

- найчастіше абстрактні іменники утворюються за допомогою наступних суфіксів: *-acy / -cy, -ance, -ancy, -age, -dom, -ence, -ency, -hood, -ice, -ic / tic, -ics, -ine / -in, -ing, -ism, -ment, -ness, -ship, -th, -tude, -ure* [1].

Таким чином, різниця між абстрактними та конкретними іменниками полягає у структурі граматичних категорій та характеристик. Також, не слід заперечувати, що важливою відмінністю є те, що абстрактні іменники мають певні лексико-семантичні групи, за допомогою яких ми зможемо виявити до якого типу належить той чи інший іменник.

Література

1. Борисоглебская Э.И. Русский язык: Пособие для поступающих в вузы. - 4-е изд., перераб. и

доп. -М.: Выш. шк., 1998. – 445 с.

2. Блох М.Я. Теоретическая грамматика английского языка / М.Я. Блох. – М: Высшая школа, 1983. – 383 с.

3. Cambridge Advanced Learner's Dictionary – England: Cambridge University Press, 2011.

4. Ganshina M.A. The Practical Grammar of the English Language / M.A. Ganshina, N. Vasilevskaya. – М.: Higher School Publishing House, 1964. – 240 p.

5. Longman Dictionary of Contemporary English / Fourth edition. – England: Pearson Education Limited, 2003.

УДК 811.111`01(043)

Литовченко Тетяна Володимирівна

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ

Давньоанглійську писемність та взагалі розвиток англійської писемності досліджували такі вчені-лінгвісти як А. І. Смирницький, В. Д. Аракін, Б. А. Ильш, І. П. Иванова, Т. А. Расторгуєва та інші [1, 2, 3, 4].

Для давньогерманських мов відомі наступні види писемності, що мали більш-менш значне поширення: рунічна, вульфільянська (або готська) і латинська писемність [1, с. 46]. Форми писемності давньоанглійської мови будувалися на базі давньонімецької мови. Цікавим для нас є давньоанглійський або англосаксонський період с VIII по XI тому, що саме з нього починається писемність. Т. А. Расторгуєва називає даний період писемний давньоанглійський (Written Old English) [2, с.7].

Рунічне письмо (в спеціальному сенсі цього слова) було у вжитку лише у давніх германців, у всякому разі в II-III ст. нашої ери. Руни, а точніше знаки цього письма, являють собою літери своєрідного накреслення. Спочатку слово руна, очевидно, належала саме до таємниці магічного застосування писемності, так як найдавніше значення цього слова – таємниця, секрет, секретний розмова. Але потім це ж слово стало позначати і самі письмові знаки - руни. Так як руни відомі у різних німецьких племен – східних, північних (скандинавських) і західних, то рунічна писемність може бути названо загально німецькою [1, с. 46].

У загалом проблема рун була вирішена в 70-х рр. минулого століття датським вченим Людвігом Віммер, який довів, що руни сягають південно-європейських письменам Середземномор'я. Ці письмена представлені різними грецькими і італійськими алфавітами (в тому числі і латинським), причому грецькі письмена є джерелом італійських. Саме ж грецька писемність розвинулася з давньосемітичної – фінікійської – або близької до неї писемності. Таким чином, руни не були абсолютно самостійно винайдені древніми германцями [1, с. 53].

Найважливішими письмовими пам'ятками рунічного письма, на думку Аракіна, є рунічна скринька та кам'яний хрест. На скриньці були вирізані епізоди з давньогерманських сказань та епізоди з Біблії. А кам'яний (Ратвельський) хрест, знайдений на південному заході Шотландії, містив вірші релігійного змісту [3, с. 31].

Англосаксонський рунічний алфавіт розвинувся з старшого футарка і використовувався приблизно з V по XI ст. Також носить назву «футарка» (за першими шести знаків). Перші 24 руни відповідають 24 рун старшого футарка, ще п'ять (āc, æsc, ūr, eār і iōr) відображають дифтонги і довгі голосні. Крім того, слід зазначити, що 24-значний рунічний ряд ділився на 3 рівних відділу по 8 рун в кожному: 1) f – w, 2) h – s і 3) t – o / d. Обриси рун āc (ᚠ) і æsc (ᚦ) представляють собою модифікації руни os (прагерм. * Ansuz, ᚱ), ūr (ᚷ) – модифікацію руни ūr (ᚱ), iōr (ᚩ) – модифікацію руни gēr (ᚷ). В XI столітті з'являються додаткові руни sweogð, calc, stān і gār, і в підсумку англосаксонський рунічний алфавіт став налічувати 33 знака [1, с. 47].

Щодо звукових значень рун треба зауважити наступне:

1.Руна ᚠ позначала букви þ, ð, th та звуки [θ, ð], – наприклад, *thin* [θm] 'тонкий'. Ця руна згодом була введена у вигляді р в латинські алфавіти деяких германських мов, – в тому числі давньоанглійського, – і досі вживається в ісландському в своєму старому значенні.

2.Руна ᚱ означала той же звук, що і букви w, p, [w].

3.Руна ᚱ слугувала, очевидно, спочатку для позначення лише піднебінного фрикативного [x] (як, наприклад, рун. груд. wogahto виготовив, зробив, виробив); але з того часу, як X на початку слова перетворилося в гортанний глухий фрикативний приголосний [h] (придих), ця руна стала позначати також і цей звук.

4.Звукове значення руни e не цілком ясно: вочевидь, воно коливалося між [e] та [i].

5. Руна **R** в найдавнішу епоху була знайома для [z], але потім, по принаймні в скандинавських написах, - для фрикативного палатального [r̥], що розвинувся з [z] і відмінного від старого звичайного [r], яке об означалося руною **g**.

6. Руна **⚥** позначала веллярний носовий приголосний [ŋ].

7. Руни **B** (b), **D** (d), **G** (g) в найдавніших скандинавських надписах, вочевидь, регулярно позначали відповідні фрикативні дзвінки приголосні [b, ð, g] (наприклад swabaharia**R** – чоловіче власне ім'я). З переходом звуків [b, ð, g] у відомих положеннях у вибухові [b, d, g] руни **b, d i g** застосовуються, природно, і для позначення відповідних дзвінких вибухових [1, с. 48].

Інші руни в загалом збігаються за своїми звуковим значенням з тими латинськими буквами, які служать для їх транслітерації (передачі). Довгота і стислість звуків в рунічному письмі не позначаються [1, с. 48].

Зі звуковими значеннями рун були пов'язані і їх назви. Кожна руна, за винятком **R** та **⚥** називалася іменником, починавшися з того звуку, який зазвичай позначався цією руною: так, наприклад, руна **F** (f) називалася *fehu* 'худоба, майно, гроші' (ді. *fē*, та да. *feoh*), руна **D** (d) називалася *dagar* > *degar* 'день' (ді. *dagr*, да. *dæg*). Оскільки початкові звуки в назвах рун зазнавали з часом ті або інші фонетичні зміни, остільки і звукові значення окремих рун відповідно змінювалися [1, с. 49].

З розповсюдженням християнства, рунічний алфавіт поступово витіснявся (починаючи з VII – IX ст.) писемністю, заснованою на латинському алфавіті. Поступово у склад англосаксонського латинського алфавіту вводяться знаки запозичені з рунічного алфавіту: ð, þ, р і лігатури æ. Довгота голосних іноді могла позначатися особливим знаком над буквою (в сучасних виданнях її прийнято позначати рисою над буквою: ā, в старіших зустрічається позначення ' : á) [5].

Найдавнішою формою латинського письма було т.з. капітальне письмо (*scriptula capitalis*). Букви цього письма за накресленням найбільш співпадають з сучасними прописними буквами. А в III – IV ст. з капітального письма розвинулося більш спрощене та округле спеціальне книжне письмо, т.з. уніціальне (*scriptula uncialis*). Букви цього письма за накресленням найбільш співпадають з сучасними рядковими («маленькими») буквами [1, с. 58].

Також велика кількість текстів на давньогерманських мовах було виконано мінускульним письмом. Найбільш важливими є два різновиди цієї писемності: острівна (ірско-англо-саксонська) та континентальна писемність. Мінускулярна писемність була побудована на основі латинського алфавіту. Відрізнялося острівне письмо від континентального загалом у накресленні букв: f, g, r, s [1, с. 65].

Давньоанглійська писемність зародилася завдяки рунічному письму. З плином часу та з зародженням християнства рунічне письмо почало витіснятися латинським письмом, допоки зовсім не зникло. Отже, велику роль у становленні давньоанглійської писемності зіграв латинський алфавіт та писемність. Безпосередньо, латинська писемність вплинула також і на подальший розвиток англійської писемності. Свідомством цього є сучасна англійська писемність яка цілком складається з букв латинського алфавіту.

Література

1. Смирницкий А. И. Древнеанглийский язык / А. И. Смирницкий. – М.: Изд-во: МГУ им. М. Ломоносова, 1998. – 319 с.
2. Расторгуева Т. А. История английского языка / Т. А. Расторгуева. – 2-е изд., стер. – М.: Астрель, 2003. – 348 с.
3. Аракин В. Д. История английского языка: учеб. пособие В. Д. Аракин. – 2-е изд. – М.: ФИЗМАТЛИТ, 2003. – 272 с.
4. Иванова И. П. История английского языка. Учебник. Хрестоматия. Словарь / И. П. Иванова, Л. П. Чахоян, Т. М. Беляева. – СПб.: Лань, 1999. – 512 с.
5. Древнеанглийские руны [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://kurufin.ru/html/A_english.html

УДК 811.111'42(043)

Литовченко Тетяна Володимирівна

ЕМОЦІЙНО-ОЦІННІ ІМЕННИКИ У МІКРОТЕКСТІ (НА ПРИКЛАДІ РОЗПОВІДЕЙ С. МОЕМА)

Досить актуальним у лінгвістиці є питання категорії «оцінка». Вагомий внесок у дослідження явища оцінки зробили такі вчені-лінгвісти як Н. Д. Арутюнова, С. Н. Туrowsька, О. М. Вольф, А. Вежбицька, Т. В. Маркелова, А. А. Івін, Н. А. Чернявська, Г. А. Золотова, П. А. Лекант та ін. Але

вчені так і не зійшлися у поглядах стосовно багатьох питань. Семантика оцінки, або семантика «добра», обговорювалася у творах філософів ще з античних часів.

У різних вчених своє визначення поняття «оцінка». На думку Н. Д. Арутюнової оцінка – це розумовий акт, в наслідок якого встановлюється відношення суб'єкта до об'єкта який оцінюють з метою визначення його значення для діяльності та життя суб'єкту, а також вона залежна від часу, коли оцінка дається, та є соціально обумовленою [1, с. 5]. Тобто оцінка виражає ставлення та важливість окремого об'єкта стосовно суб'єкта.

На нашу думку важливе значення у дослідженні оцінних виразів у мікротексті потрібно приділити контексту. Тобто для того щоб правильно інтерпретувати значення оцінного висловлювання, необхідно звертати увагу на певну ситуацію у якій було вжито емоційно-оцінне висловлювання; час, епоху або обставини у яких зародилося дане висловлювання та, звісно, сам контекст, у якому воно було вжито. Така увага до контексту пов'язана з тим, що конкретне висловлювання вжите поза контекстом може мати повністю протилежне значення цього ж самого висловлювання, але вжитого у рамках певного контексту [4, с. 55].

Стосовно судження С. Проскуріної та Н. Василькової з приводу оцінки у мікротексті, ми можемо стверджувати, що існує багато видів контекстів з емоційно-оцінними висловлюваннями. Слід пам'ятати, що до оцінних висловлювань належать не тільки ті висловлювання, в яких присутні такі слова як добрий/поганий чи гарний/жахливий, але й велика кількість висловлювань, які складаються з слів та висловів, що містять оцінну сему [4, с. 55-58].

Також велике значення слід приділяти таким фрагментам мікротексту, які не включають експліцитно оцінні елементи. Оцінне значення висловлювань такого виду може змінюватися залежно від контексту. Отже, емоційно-оцінна сема може бути виражена як у вигляді слів та виразів, так і – за допомогою контексту. Отже структура та семантика оцінних висловлювань залежить від прагматичної ситуації, в якій вони реалізуються [4, с. 55-58].

Матеріалом дослідження послуговували 199 емоційно-оцінних іменників англійської мови, котрі були отримані методом суцільної вибірки з десяти розповідей Сомерсета Моєма. У результаті аналізу фактичного матеріалу були виділені такі лексико-семантичні групи: «Соціальний стан», «Вид діяльності», «Характеристика поведінки», «Зовнішність», «Психічний/ Емоційний стан», «Фізичний стан», «Дії», «Якості характеру», «Спосіб життя», «Міфічні істоти», «Події», «Явища», «Одяг», «Речі з характеристикою «nonsense»», «Звертання», «Процеси».

Таблиця 1

Кількісна характеристика емоційно-оцінних іменників

	Лексико-семантичні групи	К-ть	%	Приклади у контексті
1	Соціальний стан	12	6,1%	In the week I promised myself I should naturally read, for to the habitual reader reading is a drug of which he is the slave .
2	Вид діяльності	5	2,6%	That obese and sluggish man did not look like a murderer
3	Характеристика поведінки	17	8,5%	«No one ever thought I was a fool ,» he muttered.
4	Зовнішність	13	6,5%	Her loveliness was such that as she ran...
5	Психічний/ Емоційний стан	71	35,7 %	She was, however, of a jealous temperament and unfortunately she loved me to distraction .
6	Фізичний стан	5	2,6%	...; but for the most part they come to terms with their mediocrity and find somewhere in life a niche where they can escape starvation .
7	Дії	11	5,5%	I seemed to see her falling down the well of the stairs, and heard her shriek and the thud as she struck the stone floor. I could not help shivering.
8	Якості характеру	22	11%	For the better part of an hour then he had us at his mercy .
9	Спосіб життя	4	2%	I had often amused my fancy with the prospect of just one week's complete idleness .
10	Міфічні істоти	8	4%	There was a pause and our friend asked the officer in charge of them what the devil they were keeping him waiting for.

11	Події	1	0,5%	Son of his brother killed in a motor accident .
12	Явища	7	3,5%	Besides, she had phenomenal luck .
13	Одяг	2	1%	He wore only a pair of trousers and a cotton singlet, but they were tatters , grimy and foul, that barely held together.
14	Речі з характеристикою «nonsense»	8	4%	Don't talk such rot .
15	Звертання	7	3,5%	Keep your shirt on, dearie .
16	Процеси	6	3%	All this happened two or three years before the outbreak of the war.
	Усього	199	100%	

У результаті аналізу фактичного матеріалу, ми дійшли висновку, що найбільшою лексико-семантичною групою є група «Психічний / Емоційний стан людини», яка складає 71 одиницю (35,7% від загального корпусу вибірки). У прикладі: *She was, however, of a jealous temperament and unfortunately she loved me to distraction*. 'Вона була, однак, ревнива і, на жаль, вона любила мене до нестями.', ми бачимо, що негативне за своєю семантикою слово *distraction* 'безумство/нестями' у контексті набуває іншого значення, а саме, збільшує позитивне значення слова «кохати».

На другому місці за кількістю емоційно-оцінних іменників знаходиться ЛСГ «якості характеру» яка складає 11% (22 слова) від загального корпусу вибірки. У прикладі: *For the better part of an hour then he had us at his mercy*. 'Тут ми майже годину знаходилися у його милості', з контексту одного речення видно, що ця фраза має нейтральне значення, а слово *mercy* 'милосердя/милість' має позитивне значення. Але на фоні контексту цілого тексту С. Моема «Містер Всезнайка» ця фраза вживається з іронією та підкреслює негативне ставлення героїв до Містера Всезнайки, а слово *mercy* набуває негативного значення.

На третьому місці за кількістю емоційно-оцінних іменників знаходиться ЛСГ «характеристика поведінки людини» яка складає 8,5% (17 слів) від загальної кількості емоційно-оцінних іменників. У прикладі: *«No one ever thought I was a fool,» he muttered*. «Ніхто ніколи не думав, що я дурень,» пробурмотав він.' Тут слово *fool* 'дурень' має негативне значення. А найменшою за кількістю емоційно-оцінних іменників є ЛСГ «події» 0,5% (1 слово).

Такий контраст, на нашу думку, пов'язаний з характеристикою самого жанру розповіді, тому що у розповідь характеризується єдністю дії та події, а превалює у цьому жанрі опис. Тому емоційно-оцінних іменників зі значенням опису стану людини, якостей та за характером поведінки набагато більше ніж емоційно-оцінних іменників, які позначають події чи дії.

Література

1. Арутюнова Н. Д. Типы языковых значений: Оценка. Событие. Факт / Н. Д. Арутюнова. – М.: Наука, 1988. – 341 с.
2. Вольф Е. М. Функциональная семантика оценки / Е. М. Вольф. – М.: Наука, 1985. – 228с.
3. Колшанский Г. В. Контекстная семантика / Г. В. Колшанский. – М.: Наука, 1980. – 140 с.
4. Проскуркіна С. Репрезентація оцінки в мікротексті / С. Проскуркіна, Н. Василькова // Південний архів. Філологічні науки: Зб. наук. пр. – 2010. – Вип.10. – С. 55-58.
5. Maugham Somerset. Selected Masterpieces [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.e-reading.club/bookreader.php/130321/Maugham - Selected Masterpieces.html>

УДК 811.111'373.4(043)=111

Литовченко Тетяна Володимирівна

WORD-FORMATION. AFFIXATION

Word-formation is the system of derivative types of words and the process of creating new words from the material available in the language after certain structural and semantic formulas and patterns [1, с. 109]. Also, Word-formation can be observed a branch of Lexicology which studies the derivative structure of existing words and the patterns on which a language, 'in this case the English language builds new words. It is self-evident that word-formation proper can deal only with words which are analysable both structurally and semantically [2, с. 110].

In Modern English are distinguished productive and non-productive ways of word-formation. Productivity is the ability to form new words after existing patterns which are readily understood by the

speakers of the language. The most important and the most productive ways of word-formation are affixation, conversion and compounding. And the non-productive ways of word-formation are abbreviation, shortening and back-formation [3, c. 48].

The process of affixation consists in coining a new word by adding an affix or several affixes to some root morpheme. The process of affixation includes such processes as a suffixation and prefixation [2, c. 48]. In Modern English suffixation is mostly characteristic of noun and adjective formation, while prefixation is mostly typical of verb formation. The distinction also rests on the role different types of meaning play in the semantic structure of the suffix and the prefix [2, c. 114].

Suffixation is the formation of words with the help of suffixes. A suffix is a derivational morpheme following the stem and forming a new derivative in a different part of speech or a different word class. For example: beautiful, colourless, hearten. When the both the underlying and the resultant forms belong to the same part of speech, the suffix serves to differentiate between lexico-grammatical classes by rendering some very general lexico-grammatical meaning. For instance, both -ify and -er are verb suffixes, but the first characterizes causative verbs and the second is mostly typical of frequentative verbs [3, c. 51].

Having studied the literature concerning this topic [1, 2, 3], we can distinguish following classification of suffixes, which is based on different principles:

According to the lexico-grammatical character of the base suffixes are usually added to, they may be:

a) deverbial suffixes (those added to the verbal base) e.g. -ing (reading); -er (speaker); -ment (agreement); -able (suitable);

b) denominal suffixes (those added to the nominal base), e.g. -ist (novelist); -less(endless); -some (troublesome); -ful (armful);

c) deadjectival suffixes (those added to the adjectival base), e.g. -ish (whitish); -ly (rapidly); -en (widen); -ness (brightness).

2. According to the part of speech formed suffixes fall into several groups:

a) noun-forming suffixes: -ance /-ence (assistance, reference); -ing (washing, building); -dom (freedom, kingdom); -ship (relationship, partnership); -hood (manhood, childhood);

b) adjective-forming suffixes: -ant /-ent (repentant, dependent); -ish (reddish, bookish); -ive (active); -ful (delightful, doubtful);

c) numeral-forming suffixes: -teen (fourteen); -ty (sixty); -fold (twofold); -th (seventh);

d) verb-forming suffixes: -er (glimmer); -ate (facilitate); -ize (equalize, harmonize); -fy /-ify (terrify, speechify); -ish (establish);

e) adverb-forming suffixes: -ward/-wards (upward, northwards); -ly (quickly, coldly); -wise (likewise).

3. Semantically suffixes fall into:

d) monosemantic, e.g. the suffix -ess has only one meaning "female" – tigress, tailoress;

e) polysemantic, e.g. the suffix -hood has two meanings: 1) "condition or quality" – childhood; 2) "collection or group" – knighthood.

Prefixation is the formation of words with the help of prefixes. A prefix is a derivational morpheme standing before the root and modifying meaning. For example: fortune – misfortune. It is only with verbs and stative that a prefix may serve to distinguish one part of speech from another, like in earth (noun) – unearth (verb) [3, c. 51].

Preceding a verb stem, some prefixes express the difference between a transitive and an intransitive verb: stay – outstay. That is why, with a few exceptions prefixes modify the stem for time (pre-, post-), place (in-, ad-) etc. Also the prefix en- may carry the same meaning of being or bringing into a certain state as the suffix -en. For example: enable, encamp, endanger, endear etc. [3, c. 51].

Having studied the literature concerning this topic [1, 2, 3], we can distinguish following classification of prefixes, which is based on different principles:

1. According to the lexico-grammatical character of the base prefixes are usually added to, prefixes divided into:

a) deverbial (those added to the verbal base), e.g. re- (rewrite); over- (overdo);

b) denominal (those added to the nominal base), e.g. un- (unbutton); ex- (ex-president);

c) deadjectival (those added to the adjectival base), e.g. un- (uneasy); bi- (biannual).

2. According to the class of words they preferably form prefixes are divided into:

a) verb-forming prefixes, e.g. en- /em- (embed, enclose); be- (befriend); de- (dethrone);

b) noun-forming prefixes, e.g. non- (non-smoker); sub- (sub-committee); ex- (ex-husband);

c) adjective-forming prefixes, e.g. un- (unfair); il- (illiterate); ir- (irregular);

d) adverb-forming prefixes, e.g. un- (unfortunately); up- (uphill).

3. Semantically prefixes fall into:

- a) monosemantic, e.g. the prefix *ex-* has only one meaning “former” – *ex-boxer*;
- b) polysemantic, the prefix *dis-* has four meanings: 1) “not” (*disadvantage*); 2) “reversal or absence of an action or state” (*diseconomy*, *disaffirm*); 3) “removal of” (to *disbranch*); 4) “completeness or intensification of an unpleasant action” (*disgruntled*).

4. According to their generalizing denotational meaning prefixes fall into:

- a) negative prefixes, e.g. *un-* (*ungrateful*); *non-* (*nonpolitical*); *in-* (*incorrect*); *dis-* (*disloyal*); *a-* (*amoral*);
- b) reversative prefixes, e.g. *un-* (*untie*); *de-* (*decentralize*); *dis-* (*disconnect*);
- c) pejorative prefixes, e.g. *mis-* (*mispronounce*), *mal-* (*maltreat*);
- d) prefixes of time and order, e.g. *fore-* (*foretell*); *pre-* (*pre-war*); *post-* (*post-war*); *ex-* (*ex-president*);
- e) prefix of repetition: *re-* (*rebuild*, *rewrite*);
- f) locative prefixes, e.g. *super-* (*superstructure*); *sub-* (*subway*); *inter-* (*inter-continental*), *trans-* (*transatlantic*).

Also the infixation is also related to the affixation, but this type of word building is not productive. An infix is an affix placed within the word, like *-n-* in *stand*. It should be mentioned, that an affix should not be confused with a combining form. A combining form is also a bound form but it can be distinguished from an affix historically by the fact that it is always borrowed from another language [3, с. 51].

Література

1. Арнольд И. В. Лексикология современного английского языка: учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. – 3-е изд., перераб. и доп. / И. В. Арнольд. – М.: Высшая школа, 1986. – 295 с.
2. Ginzburg R. S. A Course in Modern English Lexicology [Text] : Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. / R. S. Ginzburg, S. S. Khidekel, G. Y. Knyazeva, A. A. Sankin – М.: VYSSHAJA ŠKOLA, 1979. – 269 p.
3. Nikolenko A. G. English lexicology. Theory and practice [Text] : навч. посібник для ВНЗ / А. G. Nikolenko ; Нац. авіаційн. ун-т. – Vinnytsya: Nova Knyha, 2007. – 528 p.

УДК 811.111'276.3 (043) =111

Меркулова Світлана Ігорівна

THE USAGE OF JARGONISMS AND DIALECTAL WORDS IN ENGLISH LITERATURE

First of all it must be noted that English language is divided into three main layers: the literary layer, the neutral layer and the colloquial layer. The literary and the colloquial layers contain a number of subgroups each of which has a property it shares with all the subgroups within the layer. This common property, which unites the different groups of words within the layer, may be called its aspect. The aspect of the literary layer is its markedly bookish character. It is this that makes the layer more or less stable. The aspect of the colloquial layer of words is its lively spoken character [1].

In the non-literary vocabulary of the English language there is a group of words that are called jargonisms. Jargon is a recognized term for a group of words that exists in almost every language and whose aim is to preserve secrecy within one or another social group. Jargonisms are generally old words with entirely new meanings imposed on them. They may be defined as a code within a code, that is special meanings of words that are imposed on the recognized code – the dictionary meaning of the words.

Thus the word *grease* means «money»; *loaf* means “head”; *a tiger hunter* is “a gambler”; *a lexer* is “a student preparing for a law course”.

It is necessary to mention that jargonisms are social in character. They are not regional. In Britain and in the US almost any social group of people has its own jargon. The following jargons are well known in the English language: the jargon of thieves and vagabonds, generally known as cant; the jargon of the army, known as military slang; the jargon of sportsmen, and many others.

Jargonisms, however, do break away from the accepted norms of semantic variants of words. They are a special group within the non-literary layer of words.

There is a common jargon and there are also special professional jargons. Common jargonisms have gradually lost their special quality, which is to promote secrecy and keep outsiders in the dark. In fact, there are no outsiders where common jargon is concerned. It belongs to all social groups and is therefore easily understood by everybody. That is why it is so difficult to draw a hard and fast line between slang and jargon. When a jargonism becomes common, it has passed on to a higher step on the ladder of word groups and becomes slang or colloquial [2, p. 100-101].

Here are some further examples of jargon:

Piou-Piou – “a French soldier, a private in the infantry”. According to Eric Partridge this word has already passed from military jargon to ordinary colloquial speech.

Hummen – “a false arrest” (American)

Dar – (from damned average raiser) – “a persevering and assiduous student”. (University jargon)

Matlo(w) – “a sailor” (from the French word “matelot”)

Man and wife – “a knife” (rhyming slang)

Manany – “a sailor who is always putting off a job or work» (nautical jargon) [3].

Moreover, jargonisms, like slang and other groups of the non-literary layer, do not always remain on the outskirts of the literary language. Many words have overcome the resistance of the language lawgivers and purists and entered the standard vocabulary. Thus the words kid, fun, queer, bluff, fib, humbug, formerly slang words or jargonisms, are now considered common colloquial. They may be said to be dejargonized [2, p. 100-103].

Dialectal words, unlike jargonisms, are confined in their use to a definite locality and most of the words deal with the everyday life of the country.

H. W. Fowler defines a dialect as a variety of a language which prevails in a district, with local peculiarities of vocabulary, pronunciation and phrase. England is a small country, yet it has many dialects which have their own distinctive features (e. g. the Lancashire, Dorsetshire, Norfolk dialects).

So dialects are regional forms of English. Standard English is defined by the Random House Dictionary as the English language as it is written and spoken by literate people in both formal and informal usage and that is universally current while incorporating regional differences.

Dialectal peculiarities, especially those of vocabulary, are constantly being incorporated into everyday colloquial speech or slang. From these levels they can be transferred into the common stock, i.e. words which are not stylistically marked and a few of them even into formal speech and into the literary language [4, p. 252].

Among other dialects used for stylistic purposes in literature is the southern dialect (in particular that of Somersetshire). This dialect has a phonetic peculiarity that distinguishes it from other dialects, the initial [s] and [f] are voiced, and are written in the direct speech of characters as [z] and M, for example: “volk” (folk), “vound” (found), “zee” (see), “zinking” (sinking). To show how the truly dialectal words are intermingled with all kinds of improprieties of speech, it will be enough to quote the following excerpt from Galsworthy’s “A Bit of Love.”

It is an interesting fact that dialectal words are only to be found in the style of emotive prose, very rarely in other styles. And even here their use is confined to the function of characterizing personalities through their speech. Perhaps it would not be a false supposition to suggest that if it were not for the use of the dialectal words in emotive prose they would have already disappeared entirely from the English language. The unifying tendency of the literary language is so strong that language elements used only in dialect are doomed to vanish, except, perhaps, those which, because of their vigour and beauty, have withstood the integrating power of the written language [5].

Writers who use dialectal words for the purpose of characterizing the speech of a person in a piece of emotive prose or drama, introduce them into the word texture in different ways. Some writers make an unrestrained use of dialectal words and also slang, jargonisms and professionalisms, not only in characterization, but also in their narrative. They mistake units of language which have not yet established themselves in Standard English for the most striking features of modern English. An over-abundance of words and phrases of what we call non-literary English not only makes the reading difficult, but actually contaminates the generally accepted norms of the English language [2, p. 105-108].

In conclusion it should be said that jargonisms are generally old words with entirely new meanings imposed on them. There is a common jargon and there are also special professional jargons (for example the jargon of thieves and vagabonds, the jargon of the army, the jargon of sportsmen, and many others.) But dialectal words, unlike jargonisms, are confined in their use to a definite locality and most of the words deal with the everyday life of the country. Thus, we can say that a dialect as a variety of a language which prevails in a district, with local peculiarities of vocabulary, pronunciation and phrase.

Literature

1. Stylistic classification of the English vocabulary [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://5fan.ru/wievjob.php?id=29355>

2. Galperin I. R. Stylistics / I. R. Galperin. – Moscow, 1981. – 316 p.

3. The main features of jargonisms [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://www.studfiles.ru/preview/5307572/page:17/>

4. Nikolenko A. G. English Lexicology : theory and practice / A. G. Nikolaenko. – Vinnytsya : Nova Knyha, 2007. – 528 p.

5. The classification of dialectal words [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.studfiles.ru/preview/5307572/page:19/>

УДК 811.111'01'373 (043)

Меркулова Світлана Ігорівна

ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ МОВИ В ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКИЙ ПЕРІОД

Перш за все необхідно відзначити, що лексичний склад давньоанглійської мови в значній мірі однорідний: запозичені слова становлять лише його незначну частину. Основна маса слів – власно англійські слова, причому серед них розрізняють такі верстви:

1) Слова загальноіндоєвропейські. Це слова, загальні для давньоанглійської та інших германських і негерманських індоєвропейських мов. Вони успадковані від загально індоєвропейської мови-основи. Сюди відносяться, наприклад, такі слова:

- Іменники – *fæder, mōdor, brōpor, sweostor, dohtor, sunu, widwe, nama, heorte, fōt, mere, cwene*;
- Прикметники – *neowe, read, long, riht*;
- Дієслова – *beon, sittan, licgan, beran, etan*;
- Займенники – *ic, wē, sē, hwā, hwæt*;
- Числівники від 1 до 100 – *ān, twā, seofon, ten, hund* і ін.

2) Слова загальногерманські – до них відносяться слова, які зустрічаються разом з давньоанглійським, в інших германських мовах, але не зустрічаються в жодній негерманській мові. Вони напевно успадковані від загальногерманської мови-основи. Наприклад: іменники – *bea* (bear), *fox, cealf, grass, eogne, land, sand, grass, year, hūs, tima, dæg, sumor, winter, scip, bāt*; прикметники – *grēne, bleo, græg, lytel, smæl, eald*; дієслова – *hīeran, seon, spreca*n, *tellan, andswarian, giefan, macian, drincan*.

3) Слова власне англійські, які не виявлені в інших германських мовах. Наприклад: *clīpian* – кликати. Особливо помітні складні слова, складові специфіку мови давньоанглійського періоду – *wimman, scir-ge-refa*> *sheriff, hlaford*> *lord, dāges eage*> *daisy*.

4) Запозичені слова: *lat.strata* (street), *vallum* (wall); *celt. dūn* (пагорб), *assa* (віслук), *binn* (ясла); географічні назви [1, с.73-74].

Важливо також зауважити, що відмінною рисою мови давньоанглійського періоду є особливий поетичний словник, який значно відрізняється від лексики давньоанглійської прози. По-перше, в поетичній лексиці спостерігається велика кількість синонімів для позначення найважливіших понять в суспільстві. Це численні назви воїнів – *bearn, rinc, mecg, secg, wer, freca, guma*; корабля – *flota, bōt, wunden-stefna*, моря – *hrān-rād, streamas, brim* і ін. Для поняття «герой» існувало поетичних синонімів, моря – 17, битви – 12. По-друге, поетичну лексику відрізняла надзвичайна образність і метафоричність більшості назв конкретних предметів: *hrān-rād* – море (букв. китова дорога), *wunden-stefna* – корабель (букв. має вигнутий ніс). Такі складні метафори називаються кеннінги. Відзначено дуже багато поєднань з коренем *gūo* (війна): *gūo-beorn* – воїн (бойовий людина); *gūo-wine* – меч (бойовий друг); *gūo-freca* (*rinc*) – бойовий герой [2, с. 98].

Досліджуючи лексичний склад мови давньоанглійського періоду неодмінно слід охарактеризувати способи поповнення словникового складу давньоанглійської мови. Отже, словниковий склад давньоанглійської мови поповнювався за рахунок:

1) утворення нових слів з елементів вже існуючих в мові (аффіксація, словоскладання, переосмислення);

2) шляхом запозичень з інших мов.

Аффіксація займала провідне місце за словотвором в мові. Найбільш продуктивними були такі суфікси:

У іменників *-ere* (*fiscere, writere*), *-estre* (*spinnestre, webbestre*); *-ing* (*cyning*> *king*), *-ling* (*deorling*); *-u* (*lengu, strengu, hætu*); *-dom* (*wisdom, frēodom*); *-scipe* (*freondscipe*); *-hād* (*cildhād*); *-ung* (*leornung, warnung*); *-nis* (*bysignis, swetenis*); *-man* (*sāman, Norþman*).

У прикметників: *-ig* (*mihtig*); *-lic* (*freondlic*); *-full* (*searfull*); *-leas* (*helpleas*).

В англійській мові давнього періоду широко поширеною була і префіксація: *mis-* (*misdæd*), *un-* (*unfager*), *ge-* (*gesēon*) [3, стр 15-16].

Характерною особливістю мови також є утворення нових слів шляхом словоскладання:

Складні іменники утворювалися в мові:

1. З основ двох іменників (N + N): lǣse (лікування) + stǣft (мистецтво) > lǣsecstǣft (медицина).
2. З основ прикметника та іменника (A + N): halig (святий) + dæg (день) > haligdæg (свято).
3. З основи іменника і причастя I (N + PI): Sǣ (море) + lipend (мандрівний) > sǣlipend (моряк).

Складні прикметники утворювалися:

1. З основ іменника і прикметника (N + A): īs (ice) + ceald (cold) > īsceald (icecold);
2. (A + N): stip (сильний) + mōd (характер) > stipmōd (хоробрий).

Складні прислівники утворювалися:

1. З основ двох іменників (друге зазвичай у формі дат.пад.) Drop + mǣlum (частина) > dropmǣlum (крапля за краплею);
2. З основ прийменника та іменника (Pr + N): on + weg > onweg (away).

Ряд складних іменників утворювався шляхом злиття двох іменників, у тому числі перше варто в формі рід відмінка. Наприклад, назви днів тижня утворилися від назв світил або від назв міфологічних істот:

- Mōnandæg - від Mōna "місяць"
- Tīwesdæg - от Tīw "міфологічний бог війни"
- Wednesdæg - від Wōdan "бог вітру і бур"
- Thunresdæg - від Thunor "бог грому"
- Frīdæg - від Frī "богиня любові Фрея"
- Sǣternesdæg - від Sǣtern "бог Сатурн"
- Sunnandæg - від Sunna "сонце"

Деякі слова, утворені таким чином, перетворилися в сучасній мові в нерозкладні прості слова, складові частини яких вже не виділяються при говорінні, наприклад: England (др.-а. Englenaland < Englena, рід. пад. від Engle - англї + land) - країна англїв; daisy (др.-а. dǣges-eage < dǣges, рід. пад. від dæg + ēage – очей) – око дня, маргаритка [4, с. 286-288].

Отже, у висновку можна сказати, що основну масу слів мови давньоанглїйського періоду становлять власно англїйські слова в той час, як запозичені слова становлять лише незначну частину. Серед них розрізняють наступні верстви:

- Слова загальноїндоевропейські;
- Слова загальногерманські;
- Слова власне англїйські;
- Запозичені слова.

Дослідивши лексичний склад мови давньоанглїйського періоду, варто відзначити, що словниковий склад давньоанглїйської мови поповнювався за рахунок:

- утворення нових слів з елементів вже існуючих в мові (аффіксація, словоскладання, переосмислення);
- шляхом запозичень з інших мов.

Література

1. Ильиш Б. А. История английского языка / Б. А. Ильиш. – М.: Высш. школа, 1968. – 420 с.
2. Аракин В. Д. История английского языка : учеб. пособие / В. Д. Аракин. – 2-е изд. - М. : ФИЗМАТЛИТ, 2003. – 272 с.
3. Иванова И. П. История английского языка. Учебник. Хрестоматия. Словарь. : учеб. пособие / И. П. Иванова, Л. П. Чахоян, Т. М. Беляева. – СПб.: изд-во «Лань», 1999. – 512 с.
4. Аракин В. Д. Очерки по истории английского языка / В. Д. Аракин. – М., 1955. – 350 с.

УДК 811,111'37

Мозгалов Дмитрий Леонидович

ФРЕЙМОВАЯ СЕМАНТИКА КАК МЕТОД КОГНИТИВНОГО АНАЛИЗА ЯЗЫКОВЫХ ЕДИНИЦ

Решение мыслительных задач непосредственно связано с использованием языка, ибо язык оказался наиболее мощной в семиотическом плане из всех систем коммуникации. Это когнитивный механизм, обеспечивающий практически бесконечное производство и понимание смыслов в речевой деятельности. Язык не только опосредует передачу и прием информации, знаний, сообщений, но и обрабатывает получаемую индивидом извне информацию, т. е. строит специфические языковые фреймы. Тем самым язык создает возможности для упорядочения и систематизации в памяти множества знаний, для построения характерной для каждого данного этнокультурного коллектива языковой картины мира[3]. Актуальность тезисов заключается в том, что более глубокое

рассмотрение фрейма может и различных когнитивных структур может подтолкнуть нас к более основательному пониманию познавательных процессов, процессов категоризации мира и языка, происходящих в сознании человека.

Цель тезисов заключается в системном и многоаспектном представлении особенностей когнитивных моделей анализа.

Инструментом оперирования в когнитивной лингвистике становятся оперативные единицы памяти – фреймы (стереотипные ситуации, сценарии), концепты (совокупность всех смыслов, схваченных словом), гештальты (целостные допонятийные образы фрагментов мира) и т. д. Следовательно, когнитивная лингвистика нацелена на моделирование картины мира, на моделирование устройства языкового сознания.

Ключевыми концептами культуры называют главные единицы картины мира, константы культуры, обладающие значимостью, как для отдельной языковой личности, так и для лингвокультурного сообщества в целом. Теория когнитивных моделей, по Ж.Фоконье и Дж.Лакоффу включает ментальные пространства и когнитивные модели, которые эти пространства структурируют. Под ментальным пространством при этом понимается определенная мыслительная область, область концептуализации, которая может охватывать наше понимание реальные ситуаций, прошлого и будущего, гипотетические ситуации и ситуации возможных миров, абстрактные категории. Ментальные пространства имеют чисто когнитивный статус и не существуют вне мышления [2]. Они структурируются с помощью различных когнитивных моделей: образно-схематических (вместилище, часть – целое, вверх – вниз, источник – путь – цель и т.п.), пропозициональных (пропозиция, сценарий, пучок признаков, таксономия, радиальная категория), метафорических, метонимических, символических.

Передавая тот или иной концепт, лексическая единица активизирует и соответствующий когнитивный контекст, или фрейм как модель обыденного знания об основных концептах. При этом сложнейшей проблемой остается до сих пор определение той грани, за которой кончается языковое знание (знание языкового значения) и начинается общее, энциклопедическое знание, не связанное с языковым значением, и как определить, какие знания о мире имеют существенное значение для понимания текстов, а какие нет. Скорее всего, этой грани не существует вовсе [4]. Важнее помнить то, что фрейм, или когнитивный контекст – это модели культурно-обусловленного, канонизированного знания, которое является общим, по крайней мере, для части говорящего сообщества. Фрейм может включать любой эпизод знания, каким бы причудливым он ни казался, лишь бы его разделяли достаточное количество людей.

Соответственно полное понимание некоторых слов становится возможным в результате привлечения нескольких когнитивных контекстов. Так, например слово *воскресенье* – это и конец недели, и выходной день, и преддверие начала рабочей недели. При этом некоторые контексты могут играть более важную роль. Р.Лэнкер соответственно выделял основные и вторичные контексты. Например, для слова *соль* первичным является понятие еды и лишь затем – химического соединения, а для слов *хлорид натрия* (та же соль) понятие еды является вторичным, а первичным – химическое соединение.

Литература

1. Лакофф Дж. Мышление в зеркале классификаторов / Дж. Лакофф // Новое в зарубежной лингвистике. – 1988. – № 23. – С. 163–171.
2. Маслова В. А. Лингвокультурология: учеб.пособ. / В. А. Маслова. – М.: Академия, 2001. – С. 34 – 69.
3. Маслова В. А. Введение в когнитивную лингвистику / В. А. Маслова. – М.: Академия, 1999. – С. 12 – 50.
4. Ungerer F. An introduction to a cognitive linguistics / F. Ungerer, H.J. Schmid. – L. : Longman, 1995. – P. 48–51.

УДК_517.7.64

Пахомов Василь Миколайович

SYNONIMS IN ENGLISH LANGUAGE

A **synonym** is a word or phrase that means exactly or nearly the same as another word or phrase in the same language. Words that are synonyms are said to be **synonymous**, and the state of being a synonym is called **synonymy**. Examples of synonyms are the words *begin*, *start*, *commence*, and *initiate* [1].

Words can be synonymous when meant in certain senses, even if they are not synonymous in all of their senses. For example, if one talks ab

out a *long time* or an *extended time*, *long* and *extended* are synonymous with in that context.

Synonyms with exact interchangeability share a same or denotational sememe, whereas those with inexactly similar meanings share a broader denotational or connotational sememe and thus overlap within a semantic field [4].

Metonymy can sometimes be a form of synonymy, as when, for example, *the White House* is used as a synonym of *the administration* in referring to the U.S. executive branch under a specific president. Thus a metonym is a type of synonym, and the word *metonym* is a hyponym of the word *synonym* [5].

The only existing classification system for synonyms was established by Academician V.V. Vinogradov, the famous Russian scholar. In his classification system there are three types of synonyms: ideographic (which he defined as words conveying the same concept but differing in shades of meaning), stylistic (differing in stylistic characteristics) and absolute (coinciding in all their shades of meaning and in all their stylistic characteristics) [2].

Absolute synonymy are rare in the vocabulary and, on the diachronic level, the phenomenon of absolute synonymy is anomalous and consequently temporary: the vocabulary system invariably tends to abolish it either by rejecting one of the absolute synonyms or by developing differentiation characteristics in one or both (or all) of them. Therefore, it does not seem necessary to include absolute synonyms, which are a temporary exception, in the system of classification [1].

According to the criterion of interchangeability in context synonyms are classified into total, relative and contextual.

Total synonyms are those members of synonymic group which can replace each other in any given context, without the slightest alteration in denoting meaning or emotional meaning and connotation. They are very rare. Examples can be found mostly in special literature among technical terms and others:

Fatherland – motherland;
Suslik – gopher;
Noun – substantive;
Functional affix – flexion, inflection;
Scarlet fever – scarlatina.

Relative synonyms denote different degree of the same notion or different degree of the same notion or different shades of meanings and can be substituted only in some contexts. Examples:

Ask – beg – implore,
Like – love – adore,
Gift – talent – genius,
Famous – celebrate – eminent.

Contextual or context-dependent synonyms are similar in meaning only under some specific distributional conditions. It may happen that the difference between the meaning of two words is contextually neutralized, e.g. buy and get would not generally be taken as synonymous, but they are synonyms in the following examples: I'll go to the shop and buy some bread. The verbs bear, suffer, stand are semantically different and not interchangeable except when used in the negative form: I can't stand it, I can't bear it [1].

According to whether the difference is in denotational or connotational component synonyms are classified into ideographic and stylistic.

Ideographic synonyms denote different shades of meaning or different degrees of a giving quality. They are nearly identical in one or more denotational meanings and interchangeable at least in some contexts, e.g. beautiful – fine – handsome – pretty [1].

Literature

1. Nikolenko A.G. Lexicology of English language. – Theory and practice. Vinnitsa: Nova Kniga, 2007. - 528 p
2. Полюжин М.М. «Курс лекцій з лінгвістичної історіографії». Навчальний посібник для студентів філологічних спеціальностей. – Вінниця: «Фоліант», 2004. – стор. 272.
3. Antrushina G.B., Afanasyeva O.V., Morozova N.N. Lexicology of English language: For students of the foreign language faculties in universities - Moscow, Vyshaya Skola Publ., 1985 - . 223.
4. Arnold I.V. The English Word, second edition. Moscow, Vyshaya Skola Publ., 1973 г. – 302 с.
5. Гинсбург Р.З., Хидекель С.С., Князева Г.Ю. и Санкин А.А. Лексикология английского языка: Учебник для инст-тов. и фак. Инстр.яз. / Р.З Гинсбург, С.С Хидекель, Г.Ю Князева и А.А. Санкин. – 2-е изд., испр. И доп. – М.: Высш. Школа, 1979. – 269 с., ил., табл.

PECULIARITIES OF NOUNS IN OLD ENGLISH LANGUAGE

Old English morphology was that of a typical inflected if somewhat simplified Indo-European language. Parts of speech included noun, pronoun adjective, numeral and verb; all of which formed their paradigmatic forms by inflections, suffixes, and sound interchange. There were no analytical formations. Nouns in Old English retained only four of the Indo-European 8 cases, adjectives, partly pronouns and numerals agreed with the nouns they modified in number, gender and case. The Old English had two adjective declensions, a strong and a weak. The weak forms were used generally after demonstrative pronouns, and possessive adjectives; the strong were used independently. The comparison of adjectives and adverbs in Germanic languages differs from that in the Romanic languages. Generally, -r and -st endings are added: long, longer, longest [4].

Free stress (accent) became recessive, and precise accent rules became dominant, with the first root syllable carrying the stress. Umlauting, a process of modifying vowel sounds, took place extensively in formation of paradigmatic I forms Cman - men; fot -fa) and word building. A system of strong verbs I developed as the result of vowel alternation (ablaut), and a unique way of forming the past tense using dental suffix for weak verbs (ealdian - ealdode to grow old) was created. The number of strong verbs in Germanic is steadily being reduced, and the system does not seem to permit the creation of new strong verbs. Conversely, the number of weak verbs is increasing [2].

Nouns in Old English had the categories of number, gender and case. Gender is actually not a grammatical category in a strict sense of the word for every noun with all its forms belongs to only one gender (the other nominal parts of speech have gender forms), so this category was formal; but case and number had a set of endings. Nouns used to denote males are normally masculine - maim, faeder, brodor, abbod (man, father, brother, abbot). Naturally, those denoting females should be all feminine, - modor, sweostor, cwene, abbudissa (mother, sister, queen, abbess). Yet there are curious exceptions, such words as masjden (maid), wif (wife) are neuter (compare in Ukrainian хлоп'я, дівча). And unfinan (woman) is masculine, because the second element of the compound is masculine. The gender of the other nouns is unmotivated, the same as in Ukrainian. Still in Ukrainian nouns have endings that can indicate the gender of the noun - степ (чол.), вікно (сер.) вода (жін.). In Old English there are no such endings, and words very similar in form may be of different genders. The same form may have two different meanings distinguished by gender, for example lood masc. "man", but leod (fem.), "people", secj (masc) - man, but secj (fem) - "sword". In Old English the noun had the grammatical categories of case (4 cases: nominative, genitive, dative, accusative), number (singular and plural) and gender (masculine, feminine and neuter) [1]. Number was well expressed formally with all nouns. The typical plural endings were -es, -en, -ru. By the end of the OE period these three endings came to the overall conformity and accepted the form -es (s).

There were three genders: masculine, feminine, and neuter. Gender distinction was not grammatical, but semantic. It means that it was not expressed formally. However a suffix could sometimes refer a noun to a certain gender: -þu was a feminine suffix for abstract noun (lenzþu - length, hyhþu - height), -ere was a masculine suffix showing the doer of the action (fiscere – NE fisher – learned man). But normally it was quite difficult to determine the gender by formal features. Very often gender was controversial – the grammatical gender did not always coincide with the natural gender of the person; Sometimes grammatical gender even contradicted real gender: the noun *wifman* (*wife*) was declined as masculine [4].

All the above mentioned features of gender led to the early disappearance of this category as part of the process of simplification in the language and by the end of the OE period “he” or ‘she’ for inanimate objects were replaced by ‘it’ [3].

OE nouns had four cases: Nominative, Genetive, Dative, Accusative. In most cases two or even three forms were homonymous.

- a. Nominative case served as the subject, the predicate or the address.
- b. Genetive case had two main meanings: the idea of origin and the idea of possession.
- c. Dative was the chief case to be used with prepositions and it possessed instrumental meaning.
- d. Accusative case represented the direct object or showed time and distance; its form often fell together with the form of the Nominative case.

The system of case inflexions was complex and it was further complicated by the division of nouns into declensions. There were three groups of declensions in OE [2].

1) The vowel or ‘strong’ declension, which comprised four principal paradigms - the a-, o-, u-, i – stem paradigm).

2) The consonant or “weak” declension (n - stems).

3) The declension of root-stem nouns (the grammatical ending was added directly to the root; as a result of this in the Dative singular and the Nominative and the Accusative plural the root-vowel had undergone palatal mutation due to the [i]-sound in the grammatical ending of these forms; later the ending was dropped and vowel interchange remained the only means of differentiating the given forms of the paradigm) [5].

Literature

1. Blake N. The Cambridge History of the English Language. - Cambridge University Press, 1992. - 150p.
2. Russom G. Old English Meter and Linguistic Theory. - Cambridge, 1987. – 200p.
3. Иванова И. П., Чахоян Л. П. История английского языка. - СПб.: Издательство «Лань» 1999. – 512с.
4. Резник Р. В., Сорокина Т. А., Резник И. В. История английского языка. - СПб.: Издательство «Лань» 1999. – 512с.
5. Верба Л. Г. История английского языка. – Винница: «Фоліант», 2004. –272с.

УДК 811.111'42(043)

Сайдуківа Яна Денісівна

СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНУ «THE MAN OF PROPERTY» ДЖ. ГОЛСУОРСІ

Англійська література ХХ століття отримала своє визнання завдяки багатьом відомим авторам, в число яких виходить Джон Голсуорсі.

Джон Голсуорсі – англійський прозаїк і драматург, автор знаменитого циклу «Сага про Форсайтів», лауреат Нобелівської премії з літератури (1932). У його творчості поєднуються імпресіонізм і реалізм, моральна проповідь і гуманізм. Він глибоко відчував красу життя і одночасно був літописцем суспільства, стурбованим соціальною несправедливістю [2].

У 1906 році Голсуорсі випускає перший роман циклу «Власник» («The Man of Property»), в критичному ставленні найсильніший свій роман. І, додає до нього спочатку інтерлюдії «Останнє літо Форсайта» («Indian Summer of a Forsyte»), потім «У зашморгу» («In Chancery») і «Здається в наймання» («To Let»), тим самим, створюючи свою велику трилогію «Сага про Форсайтів» («The Forsyte Saga»). За нею пішла друга трилогія «Сучасна комедія» («A Modern Comedy»), до якої увійшли «Біла мавпа» («The White Monkey»), «Срібна ложка» («The Silver Spoon») і «Лебедина пісня» («Swan Song») [2].

«Сага про Форсайтів» – це історія трьох поколінь типової багатой сім'ї, епопея англійського життя кінця ХІХ – початку ХХ ст. [4].

Реалістична майстерність Голсуорсі проявилася в його вмінні створювати яскраві характери, розкриваючи своєрідність кожного з них в тісному зв'язку з навколишнім середовищем. Автор описує в романі світ речей, серед яких живуть його герої, все, що їх оточує – міцно, зручно, солідно. Будинки, коні і карети, костюми і прикраси – все це описано в найдрібніших подробицях. Відтворюючи портрети своїх героїв, Голсуорсі через зовнішні риси розкриває сутність їхніх характерів [4].

Тенденцією літератури ХХ століття виступає відмова від поділу на позитивних і негативних. Немає абсолютно хороших або абсолютно поганих людей, є тільки їх дії, які мають об'єктивно позитивний або об'єктивно негативний зміст. З цієї точки зору дії Форсайтів в творі мають об'єктивно негативний сенс, не тільки для інших людей, але й для них самих – вони сильні, але вони ж й трагічні. Ставлення до героїв, впродовж читання саги, змінюється. Яскравий приклад тому, Сомс Форсайт, який в першому романі відштовхує читача своїми власницькими позивами щодо Ірен, що до життя, але впродовж інших частин саги, ми знаходимо його не таким «страшним звіром» та навіть симпатизуємо наприкінці. Голсуорсі вчить свого читача не оцінювати героя як доброго або поганого, він висвітлює ті причини та умови, які вплинули на той чи інший вчинок героя. І ми починаємо аналізувати, критично мислити та розуміти, що хотів цим сказати автор. Голсуорсі висвітлює всю сукупність людських властивостей характеру, показує, як це все виростає з соціального буття. У цьому сенсі його романи – суттєвий крок у розвитку реалізму, так як картина, представлена в його творах, представлена не стільки для того, щоб зафіксувати, проаналізувати ситуацію в англійському суспільстві, скільки для того, щоб на це суспільство впливати [3].

Особливістю художнього тексту є його образна структура. Автор знаходить найбільш виразні засоби для розкриття основних тем та ідей твору: епітети («large soft kiss», «a sky of clear steel blue», «alive with stars», «frosty greeting», «shabby furs», «pinched faces») [1]; порівняння; інверсії («at ten

o'clock Soames left, in reply to questions he had said...») [1]; синтаксичний паралелізм («he noticed... neither their frosty greeting, nor the crackle of the curled-up plane leaves, nor the night women..., nor the pinched faces of vagabonds at street corners») [1]; метафори («a flush of warmth in his cheek», «wind, which whistled desolately round the corners of the streets», «the tears rushed up in his eyes and dropped upon them», «he betrayed the Forsyte in him», «was lifted into the pure ether of the selfless and unpractical» [1]); персоніфікації («A ray of sunlight struck through and lodged on his boot» [1]) та ін. Голсуорсі використовує прийом частого повторення, багаторазової згадки одних й тих найбільш характерних рис зовнішності героя, досягаючи цим особливо чіткого зорового образу [4]. Їх призначення – сприяти більш гострому читацькому сприйняттю суті форсайтського світорозуміння.

Про те, що дієслова «to have», «to own» вживаються не тільки по відношенню до грошей і речей, говорить формула про незліченних Форсайтів, що ведуть справи, «що стосуються того чи іншого виду власності (починаючи з дружин і закінчуючи правом користуватися водними джерелами)». Чудові сатиричні метафори виражають сутність форсайтизму. При всьому їх лаконізмі вони вбирають в себе широкий сенс.

Важливу роль в розкритті форсайтизму грають мовні характеристики Форсайтів. Їх розмови, що обертаються навколо курсу акцій, дивідендів, вартості будинків і речей, супроводжуються незмінними вигуками. Дуже дієва в романі невластива пряма мова, коли уривки розмови вплітаються в авторську розповідь [4].

Видатне досягнення Голсуорсі – портрети Форсайтів. Малюючи їх небагатьма, але виразними рисами, він зумів показати нерозривний зв'язок індивідуального і типового. У кожному з Форсайтів поряд з родовими рисами видно, якщо вживати вираз Голсуорсі, «неповторне «я». [4].

Індивідуально-авторські виразні образи створюються тоді, коли виникає необхідність передати свої почуття, емоції в іншій формі. Образи у Голсуорсі можуть створюватися завдяки поєднанню конкретного й абстрактного. При цьому відбувається розширення меж сполучуваності слова в переносному значенні. За допомогою функції образної характеристики передається поведінка, емоційний стан героїв роману, розкриваються істотні сторони їхнього характеру, дається зображення однієї сім'ї, як суспільства в мініатюрі. Емоційна оцінка є не тільки засобом передачі ставлення автора до подій або персонажам, а й підпорядковує читача певної авторської концепції [5].

Також, у творі домінує іронія на лексико-семантичному рівні, яка створює організацію засобів мови як структуру авторської оповіді. Вона передається за допомогою широкого діапазону стилістичних прийомів (каламбуру, метафори, уособлення, образного порівняння, оксюморона, гіперболи, зевгми, алюзії). Іронічне маркірування даних прийомів здатне передавати різні відтінки модальності, виявляючи ставлення автора висловлювання до дійсності, сприяти створенню другого плану, що контрастує з першим; контраст між предметно-логічним і контекстуальним значенням і наявність емоційно-оцінного компонента [5].

Можемо прийти до висновку, що з виходом «The Man of Property» Голсуорсі міцно зайняв одне з перших місць в англійській літературі ХХ століття. Твір відрізняється різноманіттям мовних одиниць, які використовуються на лексичному і синтаксичному, стилістичному та інших рівнях. Автор використовує різні мовні прийоми для того, щоб передати свої почуття, почуття й емоції героїв іншим шляхом, більш експресивно, розширюючи закладений спочатку сенс. «The Man of Property» вважається істотним кроком у розвитку англійського реалізму, глибоким описом і розкриттям поняття «буржуазія» й «аристократизм», і одним з найсерйозніших творів Голсуорсі, як із смислової значущості, так і з мовної (лінгвістичної).

Література

1. Голсуорсі Д. Сага про Форсайтів \ Джон Голсуорсі. – М. – 1973.
2. Джон Голсуорсі [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Голсуорси,_Джон
3. Джон Голсуорсі [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://studopedia.ru/1_8910_dzhongolsuorsi.html
4. Жантієва Д. Джон Голсуорсі [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.philology.ru/literature3/zhantieva-62.htm>
5. Засоби репрезентації іронії в художньому тексті [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://cheloveknauka.com/sredstva-reprezentatsii-ironii-v-hudozhestvennom-tekste>

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ МЕЖЛИЧНОСТНЫХ ОТНОШЕНИЙ

Прилагательное как часть речи неоднократно был объектом исследования отечественных и зарубежных языковедов (А. Безпояско, В. Виноградов, К. Городенская, Л. Булаховский, И. Воспитанник, А. Грищенко, В. Горпинич, М. Дорошенко и др.).

Актуальность работы связана с возрастающим интересом современной лингвистической науки к системному изучению имен прилагательных, имеющие структурно-семантические особенности.

Целью моей работы является уточнение основных структурно-семантических особенностей прилагательных «отношения».

Большинство ученых считают типичным определением прилагательного как части речи, выражает признак предмета непосредственно или через его отношение к чему-то. Исследователи обращают внимание на тот факт, что категориальное значение прилагательного заключается в выражении признака без участия таких грамматических категорий, как время и вид, поскольку слова этого лексико-грамматического разряда обозначают статический признак, лишенную процессуально-временных характеристик [1].

Предмет может иметь различные признаки, результатом чего является расширение понятия признака, которое передает прилагательное, и привлечения самых разных значений: цвета, размера, вкуса, материала, отношение к пространству, времени, принадлежности и т.д. Наибольшее количество дискуссионных вопросов касается определения лексико-грамматических разрядов прилагательного, а также выяснения семантико-словообразовательных особенностей относительных прилагательных, поскольку эти адъективов всегда вторичного происхождения и их семантика основывается на значении мотивировочной базы, которая может касаться предмета, действия, количества и тому подобное [3].

С точки зрения словообразовательной составляющей, словообразовательное поле (СП) прилагательных в английском языке является гетерогенным, оно включает прилагательные, образованные от производящих основ существительных, прилагательных, глаголов и глагольных словоформ, наречий, числительных, а также свободных словосочетаний и фразеологических единиц.

Английских прилагательные комплексного СП включает в себя три основных СП: СП прилагательных, образованных от основ существительных, СП прилагательных, образованных от основ прилагательных, СП прилагательных, образованных от основ глаголов и глагольных словоформ.

«К ядру СП английских прилагательных, образованных от производящих основ существительных, относится микрополе суффиксации: на периферии находится микрополе конверсии. Основными суффиксами, участвующими в образовании прилагательных от производящих основ существительных являются: -у, -ic, -ical, -al-ous/iou, -able, -ish, -ful, -an/ian, -ed, -ly, -en. Наибольшее количество прилагательных образовано при помощи суффикса -у»[2].

Ядро СП собственно английских прилагательных, образованных от основ прилагательных, составляет микрополе префиксации. Большинство прилагательных образовано при участии префикса in-, при этом суффиксация используется для образования небольшого количества прилагательных.

«СП прилагательных, образованных от основ глаголов и глагольных словоформ, состоит из двух микрополей: микрополя суффиксации и микрополя конверсии. В образовании прилагательных от глагольных основ участвуют суффиксы: -ive/-ative, -able, -less, -fill, -some, -ly, -y. Наибольшее количество прилагательных образовано при помощи суффикса -ive/-ative.

Немногочисленны собственно английские прилагательные, образованные от основ наречий и числительных, и основ свободных словосочетаний и ФЕ. Они образованы посредством суффиксации, конверсии и реверсии»

Литература

1. Воспитанник И. Г. Части речи в семантико-грамматическом аспекте / Р. Воспитанник. - К.: Наукова думка, 1988. - 256 с.

2. Волкова Е.А. [Электронный ресурс]: Диссертация «Словообразовательное поле английских прилагательных: этимологический и структурно-семантический аспекты» – Режим доступа: <http://www.dissercat.com/content/slovoobrazovatelnoe-pole-angliiskikh-prilagatelnykh-etimologicheskii-i-strukturno-semantiche>

3. Новикова Е.Б. [Электронный ресурс]: «Структурно-семантичні особливості відносних прикметників, як об'єкт науково-теоретичного вивчення» - Режим доступа: http://www.nbuu.gov.ua/old_jrn/natural/VKhNU/Filol/2012_1021/content/novikova.pdf

УДК 813.36'(43)=111

Fedina Margarita

INTERNATIONAL WORDS IN ENGLISH LANGUAGE

International words are the words of identical origin which occur in several languages. It is well-known notion that international words are the result of simultaneous borrowings from one ultimate source [2, p. 25].

The relevance of our research is that in our life the numerous of international words are increase. In such way a lot of scientists and specialists in the sphere of lexicology and linguistic began to investigate the features and peculiarities of international words. The theme of our work was studied by such famous scholars as I. Arnold, V. Akulenko, V. Kuznetsova and Ch. Ogden [1, p. 10].

The first aim of our work is to consider the role of international words in English language and to investigate the using of the international words in the fields of social life. The second aim of our investigation is to observe the origin of international words in general.

International words are very important not only for English language but for the other languages too. It explained by certain meanings which containing in every international word. As fact it is containing some worldwide code of the different and various epochs. In this way we got from the history a lot of definitions of the international words. As for us, we choose one definition which was given by Charles Kay Ogden he said: "international words are similar words in Western languages, are names of diplomacy or institutions, or are international standards." In our opinion this saying is more appropriate because it conveyed the main feature of such words. It shows common using in different areas [3].

One of the most famous questions in our topic is the connecting of international words in different fields of social life. Nobody will deny that words which termed as "international words" have a wide range of using.

In our days give off the politics sphere of social life: *democracy, police, revolution, anti-militarism, politics, progress, empire, fanaticism, immigration*. All these words have the same field of use due-to their affiliation to politics [1, p. 11].

The next field of using of international words is communication. There located such words as *modem, telegram, video camera, virtual*. It is important to say that all of these words are commonly in use in our life now. When the rate of the technology and science was changed in the English language appeared such words as *atom, proton, focus, ampere, pascal, disperse, toxin, symbol, synthetic, integral, theorem* [1, p. 12].

One of the most relevant distinctions was the using of the international words in the medicine one. Due to this sphere in the society the rate of the word-stock was growth. There were some number of words which had taken place in this field as: *syndrome, anaemia, influenza, virus, bacteria, biopsy* [3].

Accordingly to the above classification of the fields of using in social life we can emphasize that all international words are very popular in the communication of each human.

For our work one of the most relevant themes is the origin of the international words. This question was stand because the majority of the European languages have many words, which are common. Due to this fact we want to provide the examples of comparison English and Romanian languages. In English it is the word *telephone*, in Romanian it is the word *telefon*. Also we find another variant of the origin of the international words. We was compared the English language with Romanian and French languages. In this case we find such lexical units as: in English *guitar*, in French *guitare*, in Romanian *chitara* [1, p. 13].

Accordingly to our investigation we can do some conclusion that international words have a wide range of using in a lot of languages, in such way it is the most prominent feature of international words.

Literature

1. Lihetskaya T. International and Pseudo-International Lexis in English / T. Lihetskaya. M. : 2007. – 77 p.
2. Nicolenko A.G. English Lexicology / A.G. Nicolenko. – Vinnytsya. : Nova Knyha, 2007. – 455 p.
3. International Word List [Electronic resource]. – // Ogden's basic English. – Access mode : <http://ogden.basic-english.org/wordalpi.html>

КРИТЕРІЇ ДОБОРУ ГУСТАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Густативна лексика – це лексика, яка позначає смак (від латинської *gustus* ‘смак’). Відчуття смаку належить до сенсорного механізму сприйняття, головною метою якого є визначити якість споживаної їжі, шляхом аналізу смакових відчуттів та поліпшенням апетиту [3, с. 5].

Метою нашого дослідження є виділення основних критеріїв добору густативної лексики, а також їх характеристика.

Актуальність обраної теми пов’язана зі зростанням інтересу до цього пласту слів, адже лексика на позначення смаку в англійській мові є малодослідженою на даному етапі розвитку мовознавства та лексикології. Категорія смаку має велике значення у житті людини, але вона менше досліджена у порівнянні із іншими категоріями такими як зір або слух. Прикметники на позначення смаку були предметом дослідження лінгвістів, які на матеріалі різних мов та в різні періоди намагалися зрозуміти складну природу цього пласту лексики. Таким чином, вчені знаходили певні критерії добору густативної лексики, адже від цього залежить успішність дослідження особливостей густативної лексики. Досліджуванням густативної лексики займалися такі вчені як І.В. Гайдаєнко та А.В. Куценко [4, с. 101].

Густативна лексика відноситься до сенсорної лексики. Сенсорне сприйняття – це розуміння або усвідомлення речей завдяки зору, слуху, дотику, нюху та смаку. Смак, як джерело для вербальної інформації, не може порівнюватись із зором або слухом, але є важливою складовою інформації про зовнішню середу [1, с. 6].

Критерії добору лексики є важливою складовою аналізу густативної лексики, адже завдяки правильному добору лексичного матеріалу ми можемо проаналізувати та зіставити основні характеристики густативів та їх репрезентацію в англійській мові [2, с. 183].

Вибір лексики для нашого дослідження базується на трьох основних критеріях:

1) Першим критерієм добору є прикметників. Це слова на позначення смаку, які були відібрані за допомогою суцільної вибірки. У першу чергу наша робота відрізняється великою кількістю прикметників, які повинні розкрити різноманітність їх використання, адже прикметники вказують на ознаку предмета або явища. Також, цей вибір обумовлюється тим, що завдяки прикметникам ми можемо визначити частотність використання густативів в усіх сферах життєдіяльності людини. Треба зауважити, що густативні прикметники здатні до словотвору, що дозволяє нам побачити ступені насиченості густативної лексики [4, с. 265].

Наприклад, густативний прикметник *sweet* ‘солодкий’ – having the pleasant taste characteristic of sugar or honey; not salt, sour, or bitter ‘маючий приємну смакову характеристику цукру або меду; не солоний, кислий або гіркий’ [5]. Поданий прикметник має позитивну ознаку смаку, завдяки чому ми можемо вважати це слово густативним. Від цього прикметника ми маємо змогу утворити нове слово з новою характерною насиченістю. Наприклад, від слова *sweet* ми можемо утворити слово *sweetish* ‘солодкуватий’. Завдяки цьому ми прослідкували, як слово *sweet* утворило похідну лексичну одиницю ‘*sweetish*’, що надало слову нове значення.

2) Також ми виділяємо дієслова на позначення смаку. Перш за все дієслова виражають дію і спонукають нас прослідкувати за густативною лексикою, як за процесом. Густативні дієслова характеризуються меншою вживаністю, ніж густативні прикметники, але вони мають свої особливості використання. Таким чином, дієслова викликають в нашому дослідженні великий інтерес, адже є малодослідженими [4, с. 266]. Згідно з цим, яскравим представником є дієслово *to taste* ‘смакувати, дегустувати’ – perceive or experience the flavour of ‘сприймати або випробувати смак’ [5]. Подана лексична одиниця характеризує густативну дію або процес поглинання смаку.

3) Третій критерій – це наявність семи в семантиці слова, яка позначає смак, адже головною метою нашої роботи є характеристика густативів. Яскравим прикладом за поданою тезою може слугувати слово *bitter* ‘гіркий’ – having a sharp, pungent taste or smell // not sweet ‘маючий різкий, гіркий смак або запах; не солодкий’ [5]. Вище наведене слово має в семантичному складі сему смаку, яка позначає неприємний смак з негативною оцінкою [4, с. 266].

Отже, в нашій роботі було досліджено густативну лексику та її особливості за допомогою яких ми розмежували подані слова на три групи критеріїв, а саме: добір густативних прикметників, добір густативних дієслів, лексика на позначення смаку.

Література

1. Волошина О.В. Особливості вживання і функціонування тактильної лексики та густативної лексики у художньому мовленні / О.В. Волошина // Наукові записки. – 2014. – №3. – С. 5 – 15.
2. Лютянський В.М. Критерии отбора лексического материала, репрезентирующего концепт

север / В.М. Лютянський // Вестник Иркутского государственного лингвистического университета. – 2010. - №4 (12). – С. 182 – 185.

3. Мохосоева М.М. Інноваційні процеси в лексиці на позначення смаку в сучасній українській мові / М.М. Мохосоева ; Донецький національний університет. – Донецьк. – 2013. – 20 с.

4. Мохосоева М.М. Формули тлумачення густативної лексики / М.М. Мохосоева ; Донецький національний університет. – Донецьк. – 2011. – 283 с.

5. Short Oxford English Dictionary [Electronic resource]. – Access mode : <https://en.oxforddictionaries.com/definition/bitter>

УДК 811.111'04(043)

Федіна Маргарита Григорівна

РОЗВИТОК ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В XII СТОРІЧЧІ

Норманське завоювання Англії стало значною подією для подальшого розвитку англійської мови та культури англійського народу. В цей час змінювалися не тільки ставлення до життя, а й лексика за допомогою, якої люди тієї епохи могли виразити свої емоції, пізнати світ [1, с. 15].

Метою нашого дослідження є виявлення впливу французької мови на формування англійського складу лексики за особливостями французької та англійської мов у XII сторіччі.

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що вчені приділяють велику увагу іноземним мовам, які внесли вагомий вклад в англійську мову, особливо французькій. Дослідження впливу французької мови на англійську дозволяє нам прослідити за розвитком лексичного складу та історії англійської мови.

Нормани – означає «люди з півночі», або «люди північного вітру» — германомовні жителі Скандинавії, які спочатку були відомі своїми розбійними набігами на землі Західної і Південної Європи з VIII по XI століття, а згодом заснуванням цілої низки держав - в Британії, Нормандії [3].

Вже у 1066 році почалося завоювання Англії норманами. Норманське завоювання – це похід норманів на чолі з герцогом Нормандії Вільгельмом, результат якого був позитивним для французів [4, с. 168]. Таким чином, французька мова зайняла в Англії панівне місце, як мова феодальної знаті, управління, освіти та як головна мова писемності того часу. В наслідку чого французька мова відображала спосіб життя, інтереси та діяльність суспільних прошарків людей. Слова, які були запозичені із старофранцузької мови у середньоанглійський період представлені в таблиці 1.

Таблиця 1.

Середньоанглійська мова	Старофранцузька мова	Переклад слова
“acciouin”	acciouin	звинуватити
agreable	agreable	згідний
beautee	beate	краса
carpenter	carpentier	теся
duk	duc	герцог

Таким чином, ми бачимо, що в обох мовах деякі слова майже не змінюють форму і букви, що свідчить про цілковите узгодження французької мови з англійською [2, с. 10].

З французької мови прийшло багато слів, які позначали звичайну картину світу того часу. Ми маємо можливість побачити, які слова були запозичені з французької мови:

1. Титули, за винятком *king* ‘король’ - a male ruler of a country, who holds this position because of his royal birth ‘чоловічий правитель країни, який займає цю посаду через його королівського народження’; *queen* ‘королева’ - a woman who rules a country because she has been born into a royal family, or a woman who is married to a king ‘жінка, яка править країною, тому що вона була народжена в королівській родині, або жінка, яка вийшла заміж за короля’; *lord* ‘лорд’ - a man who has a lot of power in a particular area of activity ‘людина, яка має багато влади в тій чи іншій сфері діяльності’.

2. Слова, які пов’язані з феодальними відношеннями *baron* ‘барон’ – low-ranking male member of the nobility ‘чоловік низького рангу, член дворянства’; *vassal* ‘васал’ - a man who agreed to fight for a king or lord in medieval Europe ‘людина, яка погодилася боротися за короля або лорда в середньовічній Європі’.

3. Слова, які пов’язані з грошовими відношеннями *money* ‘гроші’ - coins or special pieces of paper that are used to buy things ‘монети або спеціальні шматочки паперу, які використовуються, щоб купити речі’.

4. Слова, які позначають сімейні відношення *aunt* 'тітка' - the sister of father or mother, or the wife of someone's uncle or aunt 'сестра батька або матері, або дружина дядька або тітки'.

5. Слова, які позначають професії ремісників *tailor* 'крравець' - someone whose job is to repair or make clothes 'хтось, чия робота полягає в тому, щоб відновити або зробити одяг' [5].

Література

1. Анисимова И. В. Влияние норманнского завоевания на лексический состав английского языка / И. В. Анисимова. – М. : АСТ-Пресс, 2006. – 156 с.

2. З. М. Гочияева Влияние французского и скандинавского языков на формирование лексического состава английского языка / З.М. Гочияева. – Черкесск. : Академия, 2003. – 50 с.

3. Норманы [Электронный ресурс]. – // Википедия. – Режим доступа : <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9D%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%B8>

4. Ильиш Б.А. История английского языка / Б.А. Ильиш. – М. : Высшая школа, 1968. – 419 с.

5. Cambridge Dictionary [Electronic resource]. – Access mode : <http://dictionary.cambridge.org/ru/%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%8C/%D0%B0%D0%BD%D0%B3%D0%BB%D0%B8%D0%B9%D1%81%D0%BA%D0%B8%D0%B9/tailor>

УДК 504.05:811.111'373.46(043)

Хазова Наталія

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Постійне зростання досліджень в сфері екології, поява нових термінів і розвиток значень у вже існуючих термінів, призводить до необхідності вивчення даного виду лексики і способів її передачі на українську мову.

Під екологічним терміном розуміється слово або словосполучення, що позначає специфічні для екологічної науки об'єкти і поняття. Сукупність цих термінів становить особливий пласт наукової лексики - Екологічну термінологію.

Актуальність проблеми англо-українського перекладу екологічної термінології пов'язана з розвитком науки в галузі охорони навколишнього середовища. При цьому важливу роль відіграє міжнародний обмін інформацією.

Екологія - комплексна наука, яка з моменту зародження тісно пов'язана з іншими областями знання, що і вплинуло на формування екологічної термінології. Багато термінів запозичені з інших наук, наприклад: біології (*biofuel* - біотопливо, *flood* - повінь, *biodiversity* - біологічне різноманіття); хімії (*carbon* - вуглець, *methane* - метан, *oxygen* - кисень); географії (*climat* - клімат, *precipitation* - опади, *sealevel* -рівень моря); фізики (*evaporation* - випарювання, *X-rays/ рентгенівське випромінювання*); геології (*fossilfuels* викопне паливо, *ground water* - ґрунтова вода, *soil* - ґрунт) [1].

Екологічні терміни розрізняються по областям функціонування. Так, міжгалузеві функціонують в декількох галузях знання, наприклад, біології та хімії (*oxygen* - кисень, *carbon* - вуглець, *ozone* - озон).

Загальні терміни призначені для того, щоб висловлювати поняття, застосовуються до всіх областей знання (*system* - система, *analysis* - аналіз; *control* - контроль).

Унікальні ж терміни використовуються тільки в одній галузі науки, наприклад, сільському господарстві (*green revolution* - зелена революція), екології (*greenhouse gases* - парникові гази).

Виділені терміни утворюють чотири лексико-семантичні групи, що відображають основні напрямки сучасної екології: *ecology of water* - екологія води, *ecology of air* - екологія повітря, *ecology of environment* - екологія навколишнього середовища. Ядерна сема *ecology* / екологія об'єднує периферійні: *water* - вода, *air* - повітря, *environment* - навколишнє середовище. Кожному сегменту відповідає певна група термінів, об'єднаних спільною семою. Наприклад, сема *water* - вода поєднує терміни *aquifers* - водоносні шари, *evaporation* - випарювання; сема *air* - повітря - *atmosphere* - атмосфера, *carbondioxide* - вуглекислий газ; сема *environment* - навколишнє середовище - *biodiversity* - біологічне різноманіття, *ecosystem* - екосистема; сема *agro* - агро (пов'яз. з сільським господарством) - *agricultural pollution* - забруднення навколишнього середовища синтетичними добривами, *agroecology* - агроекологія [2].

Відповідно до класифікації А.А.Стрельцова розглядаються терміни які можна розділити за структурою на чотири групи. До першої групи належать прості терміни, що складаються з одного слова: *climate* - клімат. Цей приклад свідчить про ізоморфізмі структури простих англійських і українських термінів, причиною якого є спільне походження: термін *climate* і відповідний йому клімат мають грецьке походження. Різне походження термінів в англійській і українській мовах призводить

до алломорфізму їх структури: наприклад, простому англійському терміну carbon латинського походження відповідає український складний термін вуглець загальнослов'янського походження, а простому терміну flood німецького походження відповідає похідний термін повінь - загальнослов'янського.

До другої групи належать похідні терміни, утворені за допомогою аффіксації: environment = environ+ ment /навколишнє середовище, pesticides = pest + icide(s) / пестициди = пест + ицид(и). З наведених прикладів випливає, що похідні екологічні терміни в англійській мові утворюються за допомогою латинських афіксів -ment, -icide, а також аффікса - tion романського походження

До третьої групи належать складні терміни, які утворюються шляхом складання двох основ: agroecology = agro + ecology / агроєкологія = агро + екологія, atmosphere = atmo + sphere / атмосфера = атмо + сфера, biofuel = bio + fuel / біотопливо = біо + топливо, ecosystem = eco +system / екосистема = еко + система, aquifers = aqui +fers / водоносні шари. У цих прикладах є грецькі основи agro/ агро, atmo / атмо (ровітря), eco/ еко (дім), латинські основи bio / біо (життя), aqui (вода).

Іншим способом утворення складних термінів є інтеграція словосполучення, «яка полягає в трансформації словосполучення в складне слово зі збереженням лінійного порядку компонентів і служить цілям мовної економії». Так, наприклад, з словосполучення green house утворилося складне слово greenhouse, якому в українській мові відповідає лексична одиниця парник. Цей приклад також свідчить про алломорфізм структури англійських і українських термінів.

До четвертої групи належать терміни-словосполучення, що складаються з двох і більше слів. Такі терміни створюються шляхом додавання до слова, що означає родове поняття (наприклад, water / вода) конкретизують ознак з метою отримати видові поняття, пов'язані з вихідними (наприклад, ground / ґрунтова): ground + water / ґрунтова + вода = groundwater / ґрунтова вода. У цьому прикладі water / вода– ядерний термін, aground / ґрунтова– периферійний [3].

Отже, треба зауважити, що банк екологічної термінології продовжує розширюватися, оскільки сучасний розвиток науки і техніки, що супроводжується появою шкідливих виробництв і технологій, погіршує екологічну ситуацію в усьому світі. У зв'язку з цим виникає необхідність у вивченні і описі як самих чинників, що роблять негативний вплив на навколишнє середовище, так і способів боротьби з ними, а для цього потрібна нова термінологія.

Література

1. Латышевская Е.А. Становление и развитие терминов системы экология в английском языке: Омский гос. техн. ун-т. – С. 11. - 2012.
2. Гринев-Гриневиц С.В. Терминоведение учеб. Пособие для студ. высш. учебн. заведений. - 2008.- 234 с.
3. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты): Учеб. для ин-тов и фак. иностр. яз. – 1990.- 156 с.

УДК 811.111'3(043)

Хачик Юлія Іванівна

ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО СЛЕНГУ

Проблема вивчення сленгу є досить популярною серед дослідників. Багато з них зробили вирішальні кроки на шляху до відкриття нових видів сленгу та розвінчання міфів про нього. Особливо відомим дослідником сленгу є Ерік Парттридж, який вніс чи не найбільше світла на даний предмет. Він дослідив сленг Великої Британії зсередини та показав його структуру, склав та видав словник англійського сленгу [4, 138].

В жодній із сучасних мов не існує чіткого визначення сленгу. Вся мовна лексика ділиться на літературну та не літературну. До літературної лексики відносяться книжкові слова, загальноновживані слова та фрази та нейтральні слова. Всі інші слова та фрази відносяться до не літературної лексики. Не літературна лексика вирізняється своїм розмовним характером та неофіційним стилем мовлення. Вона поділяється на чотири види, одним із яких і є сленг.

Дуже часто поняття сленгу виражаються як порушення норм стандартної мови, але простіше кажучи, сленг – це слова, фрази та ідіоми, що не входять в навчальну офіційну програму з вивчення англійської мови. Зазвичай слова сленгу дуже виразні та іронічні. Служить англійський сленг в будь-якій побутовій та просто неофіційній розмові для позначення певних речей та якостей предмета [2, с.119].

Сам термін «slang» в перекладі з англійської означає вид розмови соціально або професійно відокремленої групи, протилежної літературній мові, або просто вид розмовної лексики.

Сленг складається із слів та фразеологізмів, які виникли і першочергово використовувались в

окремих соціальних групах. Він виражав загальних настроїв цих груп щодо світу. Навіть тепер, ставши загально використовуваними, ці слова, загалом, залишають в собі емоційно-оціночний характер. В слензі відображається характер самого життя людей. Найчастіше, це інтелектуальна чи фізична діяльність, навколишній світ та його оцінка, захоплення особи, її відносини в колективі [3, с.17-21].

Один із видів сленгу є «молодіжний сленг», який представляє собою дуже цікавий лінгвістичний феномен, рамки якого обмежені не лише віком людей, а й соціальними, часовими і навіть територіальними кордонами. Англійській молодіжний сленг існує зазвичай в середовищі учнів, студентів, міської молоді, але це зовсім не заважає сільському сленгу розвиватись, як окремому виду.

Як і всі соціальні діалекти, молодіжний сленг представляє собою лише лексикон, який живиться соками загальнонародної мови, живе на її фонетичному та граматичному підґрунті. Молодь вживає сленг у своїй мові тому, що бажає бути сучасною, стильною. Адже сленг має в собі відтінок відвертості, неформальності, виражає товариськість і легкість спілкування [1, с. 32-34].

Сленгові слова і вислови емоційно забарвлені і часто вживаються в переносному значенні. Сленг – це частина лексики , яка надто швидко змінюється за своїм значенням. Якщо слово або вислів втрачає новизну, на зміну йому приходять новий сленг. Це альтернативна лексика. Він не може існувати в минулому, він постійно оновлюється. Його життя коротке і має сумнівну репутацію. Він або осідає в мові, або ж його забувають. Але у сленгу багаті ресурси. Американський сленг традиційно вибирає будь-яке яскраве слово, яке потрапило до нього [2, с.123].

Молодіжний сленг вирізняється жвавістю, гнучкістю й несподіваною дотепністю. Наведемо деякі приклади сленгових виразів: It s cool! – Класно!; What’s up? - Що трапилось?; It’s sweet! – Це добре!; I am out! – До побачення! [1, с.37].

Сленг старий як світ. На цьому наголошує видатний мовознавець, фахівець зі сленгу та укладач спеціального словника Ерік Партридж [4, 163-166]. Сленг був і в грецькій , і в латинській мовах – адже люди завжди залишалися людьми, вони завжди намагалися оживити мовлення, прикрасити його образними слівцями та висловами, переінакшуючи незрозумілі офіційні слова. Більшість американських письменників віддали данину сленгу. Його неможливо ігнорувати, інакше описувані персонажі втратять свою життєвість [3, 142-144].

Отже, підводячи підсумки, можна зазначити, що мова - це той засіб, за допомогою якого культури виражають себе, свою сутність. Мова відображає культурно-історичний фон кожної епохи та, як правило, є повністю зрозумілою тільки людям , що живуть в цю епоху. Сленг найбільш жваво реагує на всі події в житті, особливо молодіжний сленг. Він підхоплює і відображає нові явища і сам змінюється в процесі їх перетворень. Проте на даному етапі розвитку лінгвістики та перекладознавства сленг становить собою ще недостатньо вивчену проблему, яка потребує подальшого дослідження.

Література

1. Береговская Н. В. Молодежный сленг: формирование и функционирование / Н. В. Береговская // Вопросы языкознания. – М.: Наука, 1996. – № 3. – с. 32–41.
2. Соловьева Т.А. К проблеме сленга / Т.А. Соловьева // Вопросы лексикологии английского, немецкого и французского языка, 1961. – с.117 - 126.
3. Хомяков В.А. Введение в изучение основного компонента английского просторечия / В.А. Хомяков. – Вологда, 1971. – с. 104
4. Partridge E. Slang To Day and Yesterday. – L.: Routledge, 1960. – 496 p.

УДК 821.111'373.45(043)

Чебурахіна Валерія Вадимівна

КАЛЬКУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПЕРЕДАЧІ ВЛАСНИХ НАЗВ НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ ДЖ.К.РОЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР І ОРДЕН ФЕНІКСА»

Переклад власних назв (надалі ВН) завжди становив одне з найпроблемніших питань перекладознавства. З одного боку, у ВН відсутнє яскраво виражене лексичне значення, а тому вони не потребують обов’язкового смислового перекладу (на відміну від назв загальних); ВН мають сталу форму, що зберігається незалежно від мови спілкування; та служать лише для виділення індивідуального предмета з множини подібних [2, с. 3].

З іншого боку, переклад ВН конче потрібен у творах художньої літератури, де вони нерідко становлять важливу частину образу героя. І в цьому випадку чимале значення грає семантика імен

[1, с. 216]. Так, ім'я може характеризувати соціальну або/та національну приналежність персонажу, місцевий колорит, іноді передавати історичний фон тощо.

Особливо часто зустрічаються смислові або промовисті імена в літературних казках та творах жанру «фентезі». Пов'язано це з тим, що на відміну від інших жанрів, письменник жанру «фентезі» має більший простір для творчості і більшу свободу у створенні ВН, таким чином він може користуватися прийомами, які неприпустимі у творах інших жанрів.

Тому виникає питання – яким чином можна якісно передати хоча б частину тієї характеристики героя, яку письменник намагався передати через його ім'я. В даному випадку досить поширеним засобом передачі є калькування.

Одже, метою нашої роботи стало виявлення особливостей кальки як засобу передачі ВН на прикладі твору Дж. К. Ролінг «Гаррі Поттер і Орден Фенікса».

Переклад шляхом калькування полягає в поелементній передачі складних слів і словосполучень. Перекладається кожний окремих компонент цілого, після чого всі вони механічно сполучаються без будь-яких перетворень і змін. Проте калькування не завжди базується на механічному перенесенні форм мови оригіналу на мову перекладу, особливо якщо остання синтетична. В такому випадку доводиться вдаватися до деяких трансформацій. У першу чергу це стосується зміни відмінкових форм, кількості слів у словосполученні, афіксів, порядку слів, морфологічного чи синтаксичного статусу слів і т. п. [3, с. 8].

Згідно за Лінгвістичним енциклопедичним словником Ярцевої В. М. виділяють наступні види калькування: словотвірні, семантичні, фразеологічні та напівкальки.

Словотвірні кальки – це поморфемний переклад іншомовного слова, наприклад англ. *skyscraper* – *хмарочос*.

Семантична калька — запозичення переносного значення слова, наприклад політичні терміни франц. *gauche, droit* – *лівий, правий*.

Фразеологічні кальки — послівний переклад фразеологізму, наприклад нім. *in die Augen fallen* – *впадати у вічі*.

Напівкалька — різновид словотвірної кальки, де одна частина слова запозичується матеріально, а інша перекладається: *телебачення* < грец. *tele* (далеко) і лат. *visio* (бачення) [6].

Якщо подивитися український [4] та російський [5] переклади твору Дж. К. Ролінг «Harry Potter and the Order of the Phoenix» [6] можна зустріти чимало прикладів калькування.

Так, класичними прикладами словотвірної форми калькування можна вважати *You-Know-Who* – *Сам-Знаєшь-Кто* [5]; *Wormtail* – *Червохвіст* (*a worm* – черв'як, *a tail* – хвіст); *Fang* – *Клык*; *Crookshanks* – *Криволапик* (*crook* - викривлений, *a shank* – нога) [4]; *Caradoc Dearborn* – *Карадок Милород* (*dear* – мильй, *дорогой*; *born* – *рожденный*) [5].

Мають місце і випадки напівкальки. Так у російському перекладі М. Співак [5] кличка собаки *Ripper* перекладена як *Рваклер*, при цьому перекладений лише корінь слова (*to rip* – *рвать*), а англійський суфікс *-er* залишився незмінним. За таким самим принципом передані наступні ВН: *Doris Purkiss* – *Дорис Муркисс* (*purr* – *мурчание*), *Augustus Rookwood* – *Огастэс Гадвуд* (*a rook* – *мошенник*) [5].

Єдиною семантичною калькою у творі виявився український переклад спортивної команди *Pride of Portree* – «*Вершки з Портрі*». В даному прикладі «*вершки*» дані в значенні «*предмет гордості*», «*одні з краєвих*», «*ті, ким можна пишатися*» [4].

Одже, з огляду на вищезазначений матеріал можна зробити наступні висновки:

- переклад власних назв у художніх творах створює чимало труднощів для перекладачів. Особливу проблему становлять власні назви у творах жанру «фентезі», бо там імена являють чи не один з основних засобів характеристики персонажів;

- в практиці передачі власних назв досить поширеним є калькування – поелементний переклад слова, словосполучення, фрази або фразеологізму. Виділяють 4 види калькування: словотвірне, семантичне, фразеологічне та напівкалька;

- у російському та українському перекладах твору Дж. К. Ролінг «Harry Potter and the Order of the Phoenix» були виявлені приклади усіх видів калькування, окрім фразеологічного.

Література

1. Влахов С. Непереводимое в переводе / С. Влахов, С. Флорин. – М.: Международные отношения, 1980. – 343 с.

2. Ермолович Д. И. Имена собственные на стыке языков и культур / Д. И. Ермолович. – М.: Р. Валент, 2001. – 200 с.

3. Полюжин М. М. Теорія і практика перекладу з англійської мови на українську / М. М. Полюжин, Н. М. Максимчук. – К: УМК ВО, 1991. – 96 с.
4. Ролінг Дж. К. Гаррі Поттер і Орден Фенікса / Дж. К. Ролінг; пер. з англ. В. Морозов. – К.: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2016. – 815 с.
5. Роулінг Д. Гаррі Поттер и Орден Феникса / Дж. К. Роулінг; пер. с англ. М. Спивак. – М.: Махаон, 2015. – 896 с.
6. Ярцева В. Н. Лингвистический энциклопедический словарь [Электронный ресурс] / В. Н. Ярцева – Режим доступа до ресурсу: <http://www.tapemark.narod.ru/les/211b.html>.
7. Rowling J. K. Harry Potter and the Order of the Phoenix / J. K. Rowling. – London: Bloomsbury Publishing, 2003. – 771 с.

УДК 504.05:811.111'373.46(043)

Щавинська Ганна Вікторівна

АНГЛОМОВНА ТЕРМІНОСИСТЕМА ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ

У складі спеціальної англійської лексики виділяється галузева термінологія, організація якої ґрунтується не тільки на мовному принципі, а і на предметно-логічних зв'язках відповідних понять, які відображають структури об'єкта, що вивчається певною галуззю знань. У таких умовах сукупність термінів, які виражають певну систему понять, відразу ж становить собою терміносистему [1]. Це стосується і понять екологічної направленості, які виступають базисом формування лексики вузьконаправлених спеціалістів як національного простору, так і зарубіжного.

Метою даних тез є дослідження та аналіз екологічних термінів англомовної лексичної системи в галузі оцінки впливу на навколишнє середовище.

Сучасна екологія вивчає не тільки взаємозв'язки між біотичною та абіотичною складовими довкілля, а також вплив людської діяльності на довкілля (або оцінки впливу антропогенної діяльності) та охорону навколишнього природного середовища [1].

Перш за все потрібно почати с того, що англомовна лексика включає в себе різні формальні структури. До них відносяться однослівні терміни (наприклад, *environment* 'навколишнє середовище', *industry* 'промисловість', *waste* 'відходи', *pollution* 'забруднення', *fertilizer* 'добриво', *filter* 'фільтр' та ін.). Другий вид формальних лінгвістичних структур включає термінологічні словосполучення. В англійській мові до них можна віднести: *toxic poison* 'токсична отрута', *waste water* 'стічна вода', *vacuum cleaner* 'очищувач', *treated pollutants* 'оброблені забруднювачі', *contaminated sources* 'забруднені джерела' та ін. До третьої групи відносяться абрєвіатури, наприклад, *CFC (chloro-fluoro-carbons)* 'хлорфторвуглеці (парникові гази)' [2].

Згідно із лінгвістичною класифікацією науковця філологічної направленості М.Я. Саламахи розрізняють такі терміни:

- 1) за змістовою структурою – однозначні та багатозначні терміни чи словосполучення, де багатозначність проявляється переважно в якості міжгалузевої полісемії: *waste water* 'витрати води (в водопостачанні)', 'стічні води (після використання, наприклад, в промисловості)'; *waste in water* 'відходи', 'сміття в воді'. Або використання такого словосполучення, як *hydrological cycle* 'гідрологічний цикл в природі або в промисловості'.
- 2) за семантичною структурою – вільні словосполучення (*acute spill* 'розлиття отруйної речовини', *chemical hazard* 'хімічна небезпека', *control equipment* 'устаткування для контролю') і стійкі словосполучення (*greenhouse effect* 'парниковий ефект', *waste disposal* 'усунення сміття', *weather forecast* 'прогноз погоди', *acid rain* 'кислотний дощ');
- 3) за сферою використання терміни бувають універсальні, тобто міжгалузеві, унікальні, тобто вузькоспеціальні (для однієї сфери): *inferior limit* 'мінімальна межа', *maximum level* 'максимальний рівень'; *hygroscopicity* 'гігроскопічність', *eutrophication* 'евтрофікація';
- 4) за ступенем умотивованості виокремлюють цілком умотивовані чи опосередковано вмотивовані. Цілком умотивованими вважаємо терміни, які утворені на основі обґрунтованого перенесення, як, наприклад, *conversion* 'конверсія', *monitoring investigations* 'моніторинг, періодичні спостереження'. Опосередковано вмотивованими є терміни-абрєвіатури: *BOD* 'біологічна потреба в кисні', *GAC Treatment* 'очищення гранульованим активованим вугіллям', *Nessler Reagent* 'реагент Неслера';
- 5) за мовою-джерелом розрізняємо автохтонні та запозичені терміни. Автохтонні терміни охорони довкілля – це власне англійські терміни: *recycle* 'рециклінг', *test* 'тест, оцінка'. Запозичені терміни переважно становлять терміни старогрецького або латинського походження: *acclimation* 'акліматизація'; *conservation* 'консервація, захоронення'; *degradation* 'деградація, руйнування' тощо [2].

Треба зазначити, що номенклатура також відноситься до англомовної терміносистеми. Так, до номенклатури охорони або оцінки впливу на довкілля відносять, наприклад, марки приладів-очищувачів повітря: Wopeso Air-O-Swiss 7131, Air Comfort HP-501 тощо; назви рослин та тварин, що потребують охорони; назви хімічних сполук, що забруднюють довкілля: carbon dioxide 'оксид вуглецю', sulphur oxide 'оксид сірки', nitrogen oxide 'оксид азоту' та ін [2].

Перший тип представлений термінами, які виражають категорійні поняття охорони довкілля (базові поняття): air 'повітря', water 'вода', soil 'грунт', pollution 'забруднення', protection 'охорона' тощо. Терміни другого типу утворюються шляхом диференціації свого значення за допомогою нових семантичних ознак: greenhouse effect 'парниковий ефект', coffin 'тара для перевезення радіоактивних речовин', cooling pond 'охолоджувальний ставок'. Формуванню термінів третього типу відбувається шляхом перенесення за суміжністю, яке сприяє віддаленню термінованого слова від первинного (вихідного) смислу: abolition 'ліквідація', transparency 'прозорість', impermeability 'непроникивість'. Четвертий тип термінів представлений однозначними словами, які входять до складу термінологічних словосполучень: air cleaning 'очищення повітря', dust collector 'пилосбирач', groundwater flow 'потік підземних вод', storage container 'посудина для зберігання' тощо [3].

Детальнішого розгляду потребують термінологічні словосполучення, які науковець-лінгвіст А.Я. Коваленко поділяє на три типи. Перший тип охоплює термінологічні словосполучення, компонентами яких є самостійні терміни, що зберігають своє значення: membrane filter 'мембранний фільтр'. До другого типу належать термінологічні словосполучення, які складаються із двох компонентів, причому один із компонентів – це термін техніки, а інший компонент – із загальнонавчальної лексики: potency factor 'коефіцієнт ризику', gain gauge 'дощомір'. Третій тип охоплює термінологічні словосполучення, компоненти яких є словами загальнонавчальної лексики, і тільки поєднання цих компонентів утворює термін: life risk 'довічна небезпека', oil field 'нафтове родовище' [4].

Таким чином, екологічна терміносистема є елементом фахової лексики охорони довкілля і входять у різні класифікації, які характеризують їхню роль і місце у лексичній системі фахової мови. Це є вагомим базисом для дослідження науковцями цієї невід'омою частиною лексики та семантики науки екології; дає можливість лінгвістам-екологам сформулювати на результатах сучасних екологічних дослідженнях поповнення неотермінами сферу охорони довкілля.

Література

1. Овсейчик С. В. Екологічний термін як одиниця галузевої терміносистеми / С. В. Овсейчик // Українська мова. – №2. – 2012. – С. 80 – 86.
2. Саламаха М. Я. Англомовна терміносистема охорони довкілля: структура, семантика, прагматика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук: спец. 10.02.04 «Германські мови» / М. Я. Саламаха; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. – Львів, 2016. – 317 с.
3. Цаголова Р. С. Лексико-семантические особенности политико-экономической терминологии / Р. С. Цаголова. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1985. – 146 с.
4. Коваленко А. Я. Загальний курс науково-технічного перекладу: навч. посіб. / А. Я. Коваленко. – К. : Фірма ІНКІОС, 2001. – 290 с. ; 2002 – 320 с.

СЕКЦІЯ ЛІНГВОДИДАКТИКА

УДК 372.881.1:004.738.5(043)

Алексєєнко Марія Сергіївна

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ

Одним з головних завдань навчання іноземних мов сьогодні є формування іншомовної компетентності в говорінні. Важливо забезпечити учням загальнокультурний, і пізнавальний розвиток, сформувати вміння вчитися, навчити учнів висловлювати свої думки, володіти діалогічним та монологічним видами мовленнєвої діяльності [1].

Актуальність проблеми формування іншомовної компетентності у говорінні учнів полягає в тому, що сьогодні дуже швидко все змінюється та з'являються нові сучасні вимоги до спеціалістів, які мають володіти іноземною мовою, як засобом спілкування. Таким чином, формування іншомовної компетентності в говорінні є дуже актуальною темою.

Мета даної роботи полягає в тому, щоб розглянути поняття говоріння та шляхи його формування.

Говоріння – це активний, продуктивний вид мовленнєвої діяльності, який забезпечує усне спілкування іноземною мовою в двох формах (діалогічній та монологічній) і ґрунтується на механізмах формування і формулювання думки.

В основі говоріння лежить звукова система мови, це об'єднує його з іншим видом мовленнєвої діяльності – з аудіюванням. Аудіювання і говоріння складають усну форму мовлення. Однак, на відміну від аудіювання, яке спрямовано на сприйняття і розуміння інформації, говоріння є продуктивним видом мовленнєвої діяльності. Його метою є висловлення своїх думок, що дозволяє вирішувати потреби спілкування. З психологічної точки зору, говоріння являє собою процес породження, або процес формування і формулювання думки за допомогою мови [4].

Говоріння як продуктивний вид мовленнєвої діяльності має такі основні ознаки:

- вмотивованість (внутрішня потреба в спілкуванні);
- активність (зовнішня і внутрішня);
- цілеспрямованість (підпорядкованість практичній меті);
- ситуативність (співвіднесеність змісту та мовного оформлення висловлювання з умовами спілкування);
- евристичність (спонтанність, непередбаченість мовленнєвих дій, їхня залежність від ситуації);
- темп [3].

Особливості говоріння дають можливість зробити наступні методичні висновки:

1. Навчати говоріння потрібно так, щоб усвідомленою ціллю мовних висловлювань учнів було вирішення тих чи інших практичних задач, що виникають у ситуаціях, схожих із ситуаціями реального мовного спілкування. Отже, у всіх ланках навчального процесу говоріння учнів повинно бути ситуативним і комунікативно спрямованим [2].

2. Для формування операцій автоматизованого відбору мовних засобів і забезпечення тим самим евристичності і темпу говоріння необхідно перш за все закласти в пам'ять учнів необхідну кількість лексичних одиниць, а також запас граматичних засобів. Важливо забезпечити легкість, миттєвість, свободу відбору саме тих мовних засобів, які необхідні для оформлення думок, що виникають безпосередньо в процесі говоріння. Інакше кажучи, необхідно сформувати систему лексико-граматичних навичок іноземної мови, що вивчається.

3. В породженні висловлювань важливу роль відіграє оперативна пам'ять. Отже, її необхідно тренувати на всіх етапах навчання і на всіх стадіях формування мовленнєвих операцій, навичок та вмінь. Учні повинні вправлятися у сприйманні на слух і усному відтворенні спочатку коротких, а потім все довших і складних речень, а також ланцюгів речень.

4. Оскільки в процесі мовлення постійно здійснюються операції зворотного зв'язку, завдяки якому висловлювання приводиться у відповідність із мовленнєвим задумом, при навчанні говоріння необхідно ці операції формувати. Для цього потрібно використовувати різні опори, ключі для самоконтролю, контроль і корекцію з боку вчителя та кращих учнів. Згодом ці операції переходять у систему внутрішніх розумових дій учнів і перетворюються в самоконтроль і самокорекцію.

Література

1. Бим И.Л. Теория и практика обучения немецкому языку в средней школе: Проблемы и перспективы / И.Л.Бим.- М.: Просвещение, 1988.- 256с.

2. Зимняя И.А. Психологические аспекты обучения говорению на иностранном языке / И.А.Зимняя. - М., 1985. - 160 с.

3. Пассов Е.И. Коммуникативный метод обучения иноязычному говорению: Пособие для учителей иностр. яз / Е.И.Пассов. – М.: Просвещение, 1985. – 208 с.

4. Плахотник В.М. Навчання іноземних мов у середній школі: концепція та її реалізація / В.М. Плахотник // Іноземні мови. - 1995. - № 1. - С. 9-12.

УДК 378.147.85(043)

Белова Катерина Янівна

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Освітній процес традиційно ділиться на аудиторний і позааудиторний. Позааудиторна самостійна навчальна робота студентів – це засвоєння змісту освіти і формування професійних компетенцій в позааудиторний час за темами або розділами тем, згідно з робочою програмою навчальної дисципліни. Аналіз навчальних планів показує, що на самостійне вивчення дисципліни відводиться в середньому 50-60% від загальної кількості часу [3, с. 201-213].

Якість навчання багато в чому залежить від того, як організована позааудиторна самостійна робота студентів з вивчення предмету. Уміння самостійно поповнювати і оновлювати знання, вести самостійний пошук інформації, аналізувати інформацію, структурувати її, аргументовано висловлювати свою точку зору, є актуальними вимогами до особистих і професійних якостей сучасного фахівця [3, с. 201-213].

Самостійна робота студентів виконує розвиваючу, інформаційно-навчальну, стимулюючу, і, що особливо важливо, дослідницьку функції [3, с. 201-213].

Практика показує зацікавленість студентів у використанні сучасних інформаційних технологій в процесі навчання іноземним мовам, як в аудиторії, так і під час організації самостійної роботи. В останньому випадку оптимально використовуються можливості реалізації таких принципів навчання, як активність і доступність. Крім того, розвиваються такі розумові операції і загальні вміння, як аналіз, синтез, аналогія і моделювання, причому в таких формах, що не дублюють форми традиційного навчання, отже на цій основі формується пошукова активність студентів у відборі і структуруванні інформації [1, с. 112].

У процесі навчання іноземної мови використання завдань на основі електронних ресурсів вимагає від учнів відповідного рівня володіння мовою для роботи з автентичними ресурсами Інтернету [4, с. 94].

Можливості мережі Інтернет визначають різні завдання, які можна вирішувати в навчальному процесі. Найбільш важливими завданнями, які можуть бути реалізовані під час навчання іноземної мови за допомогою інтернет-технологій, є наступні:

- Розвитку міншомовного спілкування в різних сферах і ситуаціях;
- Формування та вдосконалення мовних навичок; розвиток навичок самостійної та дослідницької роботи студентів за рахунок спеціально організованої діяльності з використанням інтернет-технологій;
- Підвищення мотивації та створення потреби у вивченні іноземної мови;
- Реалізація індивідуального підходу за допомогою врахування індивідуальних особливостей учнів за рахунок використання комунікативних служб мережі інтернет;
- Формування комунікативних навичок і культури спілкування [2, с. 43].

Спеціально організований пошук і аналіз інформаційних ресурсів (інформаційно-дослідницьких завдань) передбачають використання інформації, яку надають Інтернет-ресурси, трьома основними шляхами:

1. Використання інформації з Інтернету в якості додаткових матеріалів з досліджуваних тем, при цьому пошук здійснюється студентами самостійно за допомогою різних пошукових систем (Yandex, Рамблер, Yahoo, Google і т.д.);

2. Використання інформації з Інтернету в якості додаткових матеріалів з досліджуваних тем. Пошук може здійснюватися студентами за конкретними адресами, відібраним викладачем;

3. Комбінований шлях, коли відбувається використання інформації з Інтернету в якості додаткових матеріалів з досліджуваних тем, тобто студентам надається список посилань на

електронні ресурси, відібрані викладачем, але на додаток вони також самостійно здійснюють пошук необхідної інформації за допомогою пошукових систем [4, с.94-99].

Наведемо кілька прикладів того, як виглядають, та організуються джерела самостійного навчання іноземних мов.

1. Веб-сайт «BeginEnglish» [<http://begin-english.ru/>]. Цей сайт містить наступні розділи: підручник, статті, тексти, уроки, форум, online-перекладач, online-радіо, відео, збірки слів, та розмовник.

Безумовною перевагою цього онлайн-самовчителя є наявність такого розділу, як «Тести», в якому учневі надається можливість перевірити свої знання з ІМ та одразу дізнатись результат тестування та звернути увагу на теми, що потребують додаткового опрацювання.

Серед недоліків даного ресурсу для вивчення ІМ можна виділити наявність на сайті онлайн-перекладача і відсутність онлайн версії тлумачного словника.

2. Веб-сайт «HomeEnglish» [<http://www.homeenglish.ru/samo.htm>]. На сайті знаходиться величезна кількість матеріалів і уроків для тих, хто хоче вивчати англійську мову самостійно. Нижче наведені розділи наявні на сайті:

- Уроки за книгою Стівена Кінга "Bagofbones" (Мішок з кістками). На кожному веб-уроці учням пропонують перекласти певну частину книги, всі нові слова мають бути виписані учнем у словник. Такі уроки дуже корисні тим, хто тільки починає вивчення ІМ, оскільки вони сприяють збільшенню словникового запасу без відриву від контексту;

- Уроки англійської мови онлайн "з нуля" – 30 уроків англійської мови на різні граматичні теми з прикладами;

- Безкоштовні відеоуроки з вивчення англійської мови для початківців;

- Аудіоуроки;

- Граматика англійської мови;

- Запам'ятовування слів – онлайн запам'ятовування англійських слів за допомогою асоціативних картинок;

- Розмовник українсько-англійський;

- Тести з англійської мови;

- Аудіокнижки;

- Підручники, самовчителі англійської мови;

- Прислів'я та приказки англійської мови.

Серед переваг веб-сайту «Home English» виділяємо наступні:

- ✓ По-перше – вивчення ІМ на матеріалі художніх творів, що сприяє не тільки вивченню «якісних» зразків ІМ, але й загальному культурному розвитку та, в певній мірі, вихованню учня.

- ✓ По-друге – у розділі «Аудіокнижки» використовуються аутентичні тексти, які читаються носіями ІМ. Це, безумовно, сприяє звуконаслідуванню і, відповідно, покращує вимову учнів.

Недоліками цього самовчителя вважаємо відсутність на сайті тлумачного онлайн-словника та відсутність групування слів за тематикою в розділі «Запам'ятовування слів».

Отже, організоване належним чином застосування нових видів самостійної роботи студентів та інтернет-комунікації дозволяє оптимізувати освітній процес у значній мірі і підвищити рівень мотивації студентів у вивченні іноземної мови.

Література

1. Куркович Н.А. Использование информационных технологий в организации самостоятельной работы студентов при изучении иностранных языков / Н.А. Куркович – Минск, Беларусь, 1998. – 136 с.

2. Лернер И. Я. Теория современного процесса обучения, ее значение для практики / И. Я. Лернер // Советская педагогика. – 1989. – № 11, с. 41-63

3. Осетрин К. Е. Информационные технологии в организации самостоятельной работы студентов / К. Е. Осетрин, Е. Г. Пьяных // Вестник ТГПУ – №13– 2011.– с.201-213

4. Пушкина Г. Г. Самостоятельная работа студентов вуза: компетентностный подход и внедрение интернет-технологий / Г. Г. Пушкина // Гуманитарные науки №3/2011 – с.94-99

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Вільне володіння німецькою мовою видається неможливим без знання лексичного апарату мови. У процесі своєї діяльності викладачі та вчителі зіштовхуються з проблемою запам'ятовування учнями та студентами нових слів іноземної мови. З огляду на це, представлена тема є актуальною, так як у ній розглядаються методи поліпшення процесу запам'ятовування німецьких слів під час вивчення учнями та студентами німецької мови.

Проблема покращення запам'ятовування є актуальною протягом тисячоліть. Давні греки вшановували богиню Мнемозіну, що відала справами, пов'язаними з пам'яттю. Це пояснюється тим, що давньогрецьким ораторам слід було вчити свої промови, тому вони шукали способи поліпшення своїх здібностей. Накопичені знання були систематизовані у XVI столітті і лягли в основу предмету з класичної мнемотехніки, що викладався у Кембриджському університеті. Питаннями застосування методів запам'ятовування цікавилось чимало дослідників, серед них було багато психологів, таких як: Е. Йенш, О. Лурія, Л. Виготський. У сфері педагогіки цією проблематикою займалися П. Рамус, І. Матюгін, В. Белова, Н. Буняєва, І. Бім, С. Гандзюк, Н. Камінська, О. Шеремета, А. Жовківський та інші.

Методи запам'ятовування були розділені психологом О. Лурією на дві групи:

- 1) мнемотехніка, що включає в себе методи, пов'язані з побудовою логічних зв'язків;
- 2) ейдетика – методи, основані на застосуванні уяви [1, с. 11].

К. Васильєва у своїй роботі «Секрети поліглота» радить звернути першочергову увагу саме на ейдетичні методи, адже, на її думку, дітям швидше вдається запам'ятовувати слова тому, що їхній мозок не опрацьовує масиви логічних ланцюжків, як це робить мозок дорослих, а натомість концентрується на образності того чи іншого слова [2, с. 67]. Наприклад, якщо на уроці німецької мови говорити «derBleistift» учням початкової школи і при цьому демонструвати їм олівець, то вони достатньо швидко почнуть асоціювати предмет зі словом. Учні основної, старшої школи та студенти сприймають інформацію інакше: вони пов'язують логічний ланцюжок зі словом. Тобто, почувши «derBleistift», вони згадають не лише сам предмет, а й записи, які за допомогою нього можна робити, і дерево, з якого виготовляють основу під олівець. Відповідно до цього, аби дорослій людині чи підлітку пригадати слово німецькою мовою, їм слід зробити більше мисленневих процесів, ніж дітям.

На відміну від К. Васильєвої, В. Белова [3, с. 7] акцентує свою увагу на мнемотехніці. Дослідниця наголошує, що на етапі, коли учень чи студент оволодів великим обсягом знань, ці знання потрібно систематизувати. На її думку, у такому випадку саме мнемотехніка може стати у нагоді.

Більшість дослідників [1, 4, 5, 6] не проводять такого чіткого розмежування ейдетичних та мнемотехнічних методів. Це можна пояснити тим, що запам'ятовування буде більш ефективним, якщо застосовувати різні методи у процесі навчання учнів та студентів німецькій лексиці.

Перейдемо до більш детального розгляду найбільш розповсюджених методів запам'ятовування.

Одним з найдавніших є метод Цицерона, який полягає у пригадуванні інформації за допомогою асоціативного поєднання певних слів з конкретним місцем [4, с. 15]. На уроці німецької мови, розглядаючи тему «MeineWohnung», можна запропонувати учням роздатковий матеріал у вигляді картинок, на яких будуть зображені кімнати у квартирі, з підписами їхніх назв та назв предметів, що знаходяться у тій чи іншій кімнаті.

Наступним методом є метод американського психолога Аткинсона [2, с. 83]. На основі «ключових слів» або фонетичних асоціацій, які виникають на базі рідної мови, він пропонував студентам поєднати слово іншомовного походження з його значенням, будуючи смішні або незвичайні логічні ланцюжки. Такий метод може бути ефективним, якщо його використовувати для вивчення німецьких слів. Наприклад, для того, щоб запам'ятати переклад дієслова «verkaufen», а саме – «продавати», можна за допомогою фонетичної асоціації створити образ ФЕРмера, який продає КАВу. Під час вивчення явищ природи, для запам'ятовування перекладу іменника «der Bach» (струмок, потік), можна запропонувати учням уявити композитора Баха, що сидить біля струмка.

Метод під назвою «ефект присутності» допомагає поєднати процес мислення із руховою діяльністю чи роботою рецепторів (слухового, тактильного, зорового тощо) [5, с. 23]. Наприклад, вивчаючи прийменники, можна разом з учнями за допомогою жестів вказувати напрямок, під час чого повторювати свої дії на німецькій мові: in, an, auf, vor, hinter, auf, unter, neben, zwischen. Проходячи тему кольори (dieFarben), учні можуть у себе в зошитах кольоровими олівцями чи фломастерами намалювати веселку і підписати назву кожного окремого кольору. Таким чином,

вчителю вдасться задіяти і зорові, і тактильні рецептори учнів. Для поліпшення запам'ятовування слід повторювати нові слова вголос.

Контрастний метод [6, с. 56] знадобиться під час вивчення родів іменників, особливо, якщо роди у рідній і німецькій мові не співпадають. Наприклад, *der Sessel* перекласти не як крісло, а як крісл, що на асоціативному рівні буде відповідати чоловічому роду.

Метод «Mind-mapping» («Die Mind-Map-Methode») являє собою систематизацію знань з будь-якої теми [1, с. 8]. Вчитель малює карту, що нагадує дерево, основне поняття чи головна тема зображується по центру (у вигляді стовбура), головні підтеми представляються у вигляді гілок, а листя – це основні слова, що слід запам'ятати. Під час вивчення теми «Der Sport», *der Sport* слід написати посередині, такі слова як, наприклад, *die Leichtathletik, das Schwimmen, das Gewichtheben* необхідно зобразити у вигляді гілок, а листям на кожній гілці будуть слова, притаманні конкретному виду спорту. Для *Leichtathletik* такими словами можуть бути: *die Läufer, der Springer* тощо.

Підсумовуючи вищезгадане, слід зазначити, що існує багато методів для покращення запам'ятовування німецьких слів. Кожний окремий метод може бути більш ефективним під час вивчення тієї чи іншої теми, в залежності від специфіки викладання для дітей чи дорослих, інтересів певної групи учнів чи студентів, цілей, які ставить перед собою викладач, а також можливості застосування певного методу під час класних занять. Поєднання ейдетичних та мнемотехнічних методів запам'ятовування допомагає створити стійкі асоціації, а тому їхнє застосування під час навчання німецькій мові може полегшити вивчення нових слів учнями та студентами, а також урізноманітнити уроки.

Література

1. Буняева Н.Ю. Использование мнемотехник в преподавании немецкого языка / Н. Ю. Буняева. – М. : Чистые пруды, 2007. – 32 с.
2. Васильева К. Е. Секреты полиглота / К. Е. Васильева. – М. : АСТ : Апрель, 2008. – 632 с.
3. Белова В.Ф. Некоторые рассуждения о новых методиках преподавания немецкого языка в школе и вузе / В. Ф. Белова. – Пятигорск : ПГЛУ, 2008. – 12 с.
4. Бим И.Л. Концепция обучения второму иностранному языку (немецкому на базе английского) / И. Л. Бим. – Обнинск: Титул, 2001. – 48 с.
5. Гандзюк С.П. Веди урок німецькою мовою / С. П. Гандзюк. – К. : Освіта, 1997. – 64 с.
6. Жовківський А.М. Методичні засади навчання німецької мови в середній школі / А. М. Жовківський. – Чернівці : Книги-XXI, 2007. – 168 с.

УДК 372.881.111.22(043)

Бохонов Максим Володимирович

ВПРАВИ НА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ТЕХНІКИ ЧИТАННЯ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ ЯК ДРУГІЙ ІНОЗЕМНІЙ В УЧНІВ 5 КЛАСУ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ

В 5 класі важливо створити умови для поступового переходу від дій в співпраці з вчителем до самостійної навчальної діяльності. Тому цілий ряд завдань учень виконує як на уроці під керівництвом вчителя, так і вдома. Метою навчання є не тільки оволодіння знаннями й навичками, але й їхнє застосування, яке спрямоване на самостійне мислення і творчу діяльність учнів. Тому після вступного курсу навчання іншомовного читання потрібно поєднувати читання з іншими видами діяльності, а ще краще - використовувати читання для розвитку інших навичок учнів, наприклад використання усвідомленого пошукового читання для того, щоб відповісти на запитання вчителя, тобто для розвитку мовлення, говоріння, мислення, письма.

Крім того із психології відомо, що чим більше перцептивних органів учня задіяно при навчанні, тим міцніше запам'ятовується навчальний матеріал. Але це все неможливе без вдосконалення навичок техніки читання.

А підтримувати увагу, зацікавленість учнів в процесі навчання читання потрібно за допомогою ігрових ситуацій, але починаючи з 5 класу вони повинні більше переходити в проблемні ситуації. Отже, чим старші учні, тим менше ігор, а більше проблемних ситуацій [3, с.146].

Тому для вдосконалення та розвитку навиків техніки читання після вступного курсу можна запропонувати учням вправи, які спрямовані на формування певних навичок. Отже, учні повинні:

- 1) оволодіти графікою написання букв та буквосполучень;
- 2) уміти співставляти їх із звуками і звукосполученнями;
- 3) оволодіти орфографією слів, засвоєних в усному мовленні;
- 4) уміти читати та виконувати письмові завдання (списувати, виписувати, закінчувати речення, відповідати на питання) [2, с.45].

Саме тому вправи на розвиток навичок читання у 5 класі поділяють на такі три групи.

I. Вправи, спрямовані на оволодіння графікою написання букв і буквосполучень.

II. Вправи на розвиток умінь співвідносити букву/буквосполучення із звуком/звукосполученням.

III. Вправи на розвиток навичок читання.

Вправи перших груп сприяють вдосконаленню навиків техніки читання, а вправи третьої групи спрямовані на розвиток навичок усвідомленого читання. Як вже зазначалося вище, учні 5 класу повинні не лише вміти читати, але й застосовувати ці навички з певною метою, тобто учні повинні розвивати навички усвідомленого, пошукового читання. Тому на уроці в 5 класі повинні переважати завдання 3-ої групи, а завдань 1-2 груп повинно ставати все менше.

На останньому році початкової школи техніку читання потрібно покращувати за допомогою конкурсів на кращого читця. Такі конкурси можуть проводитись як в класі на кожному уроці, так і на рівні школи, декілька разів на рік. При проведенні конкурсу доцільно змінювати завдання і умови, наприклад, виграє той, хто а) не зробить не однієї помилки; б) прочитає текст швидше за інших; в) прочитає текст найвиразніше [1, с.88].

А для розвитку усвідомленого читання на останніх роках початкової школи доцільно використовувати римовані тексти до певної теми уроку. За допомогою рими учням легко і цікаво запам'ятовувати нову лексику, граматичні конструкції, інтонацію. Також є обов'язковим виконання учнями певних завдань до даних римованих текстів. В 4-5 класах доцільно пропонувати читати учням листи їхніх однолітків з Німеччини. Читання таких листів підвищує мотивацію вивчення німецької мови, стимулює в учнів цікавість до підтримування контактів з німецькими учнями. До таких листів пропонуються звичайно завдання. Таким чином у учнів є стимул розуміти те, що вони читають, тобто розвиваються навички усвідомленого читання.

Література

1. Ветохов О. Читати і ще раз читати! Психологія навчання читання іншомовних текстів / О. Ветохов // Іноземні мови в навчальних закладах. - 2005. - №2. - С.86-95.

2. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник / Кол. авторів під керівництвом Ніколаєвої С.Ю. - К.: Ленвіт, 1999. – 345 с.

3. Ніколаєва С.Ю. Сучасна технологія навчання іноземного матеріалу в середніх навчальних закладах / С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт 1996. – 327 с.

УДК 372.881.1:004.738.5(043)

Вовк Наталія Анатольевна

ПОДКАСТЫ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОСТИ УЧЕНИКОВ СТАРШЕЙ ШКОЛЫ

В настоящее время внедрение персонального компьютера, технологий мультимедиа и Интернет влияет на систему образования, вызывая значительные изменения в содержании и методах обучения иностранным языкам. Перед современным учителем встает проблема поиска новых педагогических инструментов. Современные педагоги пришли к выводу, что в нынешних условиях, учитывая большую и серьезную заинтересованность учащихся информационными технологиями, можно использовать её в качестве мощного инструмента развития мотивации на уроках немецкого языка.

Современные компьютерные технологии позволяют подобрать и осуществить наиболее лучший вариант обучения для учеников. А в самостоятельной работе учеников наиболее проявляются такие качества как целенаправленность, самостоятельность, самоорганизованность и другие не менее важные аспекты, которые необходимы при изучении иностранных языков.

При использовании компьютера вербальную коммуникативную деятельность следует рассматривать в трех аспектах. Во-первых, как свободное общение учащихся в режиме реального времени посредством использования электронной почты и информационных сетей, то есть как аутентичный диалог в письменной форме между партнерами по коммуникации. Во-вторых, как интерактивное диалоговое взаимодействие обучаемого с компьютером, при котором преследуются реальные цели коммуникации, то есть как диалог человека и машины. В-третьих, как общение обучаемых в классе в процессе работы с компьютерными обучающими программами, выступающими в качестве стимула для коммуникации и средства воссоздания условий ситуации общения [1].

Специфика предмета иностранного языка обуславливает активное применение компьютера на уроках. Ведущим компонентом содержания обучения иностранному языку является обучение различным видам речевой деятельности: говорению, аудированию, чтению, письму. Обучающая компьютерная программа является тренажером, который организует самостоятельную работу

обучаемого, управляет ею и создает условия, при которых учащиеся самостоятельно формируют свои знания, что особенно ценно, т.к. знания, полученные в готовом виде, очень часто не остаются в памяти.

Самостоятельная работа учащихся является неотъемлемым элементом процесса обучения. Без нее невозможно обеспечить единство преподавания и самостоятельного учения школьников. Наиболее характерной особенностью методов самостоятельной работы является выполнение учебных заданий учениками без непосредственного управления этим процессом со стороны учителя. Самостоятельная работа может осуществляться школьниками на уроках путем изучения текста нового материала, выполнения упражнений, решения задач, наблюдений и т. д.

К числу стабильных и важных видов внешкольных занятий относится домашняя самостоятельная работа учащихся, рассматриваемая как основная часть процесса обучения. Главная ее цель – расширить и углубить знания, умения, полученные на уроках, предотвратить их забывание, развить индивидуальные склонности, дарования и способности учащихся. Домашняя самостоятельная работа строится с учетом требований учебных программ, а также интересов и потребностей школьников, уровня их развития. Она выполняет определенные дидактические функции, например:

- закрепление знаний, умений, полученных на уроках;
- расширение и углубление учебного материала, проработанного в классе;
- развитие самостоятельного мышления;
- формирование умений и навыков самостоятельного выполнения упражнений.

Но более детально в данной работе следует остановиться на таком средстве формирования самостоятельности учеников как использование подкастов. Существует несколько определений подкастов:

- Подкаст это дневник или блог, который состоит из аудио- и видеофайлов.
- Подкастом может также называться отдельный аудиофайл либо регулярно обновляемая серия таких файлов, публикуемая на одном ресурсе Интернета с помощью подписки [2].

Термин *Podcasting* образован из частей двух слов: "iPod" (фирменное название MP3-плеера фирмы Apple) и "broadcasting", то есть "трансляция" передач. Иными словами, подкастинг - это "радиопрограмма для iPod". Речь идет о регулярно обновляемых сериях аудио- и видеофайлов, на которые можно подписаться непосредственно на сервере DW-WORLD.DE или на одной из директорий подкастов, как, например, на iTunes Music Store [4].

Самыми популярными подкастами являются:

- ✓ www.podcast.de,
- ✓ www.slowgerman.com,
- ✓ www.dw.com,
- ✓ www.radiolingua.com,
- ✓ <http://www.goethe.de/lrn/prj/gad/deindex.htm> [5].

Немаловажным плюсом является то, что такие сайты сопоставимы с телевизионными передачами, т.е. аудио- или видеофайлы можно просматривать неограниченное количество раз и неограниченно по времени. Также удобность таких сайтов заключается в их практичности: в наше время невозможно не увидеть ученика без планшета или телефона, поэтому зайти на сайт таких программ можно с любого аппарата.

Поскольку не всем ученикам легко дается такой аспект как аудирование, создатели сайта, да и сами пользователи, которые создают свои каналы, к самой звукозаписи или видеозаписи добавляют транскрипцию текста. Это намного облегчает дело, и ученики имеют возможность просмотреть текст как после прослушивания, так и во время. Учащиеся могут сами искать интересующие их темы и предоставлять их в пользование своим одноклассникам, иными словами делать рассылку.

Следует отметить значительные преимущества использования подкастов в учебном процессе:

1. Подкасты существуют не только по страноведческим темам, но также освещают актуальные сферы жизни людей.
2. Учащиеся развивают свою поисковую компетенцию, находясь в поиске интересных немецкоязычных предложений сайта.
3. Постоянное использование подкастов дает ученикам возможность слышать, слушать и понимать разговорный немецкий язык, знакомиться с новыми лексическими единицами, интересными выражениями, и развивать стратегии, которые будут служить для лучшего понимания аудио- и видеоматериалов [3].

Исходя из вышесказанного, можно сделать вывод, что использование Интернет-ресурсов может оказывать положительное воздействие на учеников. Учитель в данном виде обучения не теряет своей роли, а наоборот укрепляет свои позиции. Использование подкастов позволяет создать условия для улучшения социокультурной, языковой и речевой компетенции, улучшить умения аудирования, познакомить учеников с реалиями страны, которые были представлены в аутентичных источниках.

Литература

1. Использование современных информационных технологий на уроках иностранного языка [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://festival.1september.ru/articles/500765/>
2. Подкастинг [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Подкастинг>
3. Rösler D. Deutsch lehren lernen 5. Lernmaterialien und Medien / Dietmar Rösler, Nicola Wurffel. – Klett-Langenscheidt. – 2014. –192 S.
4. Made for minds [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.dw.com/ru/учить-немецкой-с-подкастами/a-2560908>
5. Petyte Poliglot [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://petitepolyglot.com/deutsch30/>

УДК 373.3(043)

Зозуля Катерина Віталіївна

ПРОЕКТНІ ФОРМИ РОБОТИ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Метод проєктів, розроблений американським педагогом Дж. Дьюї та його учнем Ц.Х. Кілпатриком, був втілений в життя на початку 19 сторіччя в США. Метод проєктів являє собою навчання в співпраці, мета якого – стимулювання інтересу учнів до розв'язання проблем через проєктну діяльність, оволодіння проєктним типом мислення.

Широке використання даного методу зумовлене багатьма причинами. Перш за все, розширення комунікативних навичок і вмінь, навичок співпраці в групах, уміння самостійно знаходити інформацію і знання, та користуватися ними з певною метою, рішення поставлених проблем і завдань.

Ідея проєкту – вирішення проблеми, яка полягає в набутті навички «проєктного мислення». На першому плані виступає індивідуальний розвиток людини, формування творчої особистості, яка сама формує і проєктує своє життя.

Метод проєкту широко використовується у галузі географії, фізики, хімії, історії, а також для формування навичок іншомовної комунікативної компетенції. Створюючи проєкт, учні мають можливість провести дослідницьку роботу. Вони шукають інформацію, спілкуються один з одним, оволодівають різними видами діяльності. Однією з переваг даного методу є також те, що учні різного рівня володіння мовою мають змогу проявити себе у різних сферах діяльності, розвинути нові здібності, або знайти оригінальний підхід до роботи [1, с.87].

Проєктна робота – шлях до реалізації таких освітніх цілей, як набуття учнем самодисципліни, незалежності, ініціативи, творчої діяльності, навичок співпраці в колективі.

Формування в учнів навичок іншомовної комунікативної компетенції передбачає досягнення ними такого рівня оволодіння мовою, при якому для них були б доступні чотири види мовленнєвої діяльності: аудіювання, читання, говоріння, письмо. Важливим інструментом проєктної діяльності є також творча діяльність учня. У ході інтерактивного спілкування вони опрацьовують певну інформацію, вчаться мислити, тренують інтелектуальні здібності з ціллю оволодіння іноземною мовою.

Наразі існує багато технічних пристроїв, які стануть у пригоді учням у ході виконання завдання. Підготовка і виконання такого завдання зазвичай займають більше часу, аніж виконання традиційних завдань. Проєктна технологія також може бути використана у позакласному навчанні, що створить додаткову мотивацію для учнів у вивченні цікавої їм теми, участі кожного учня у певній сфері діяльності. Адже проєктна робота дає змогу проявити себе не тільки учням з високим рівнем знань, але і тим, які мають певні труднощі у навчальному процесі.

Виконання такого роду завдань вимагає від вчителя і учнів певної підготовки. По-перше, вчитель має розробити методи, які будуть використані у ході роботи, розробити послідовність виконання завдань, розподілити учнів по групах і чітко розмежувати їх обов'язки. По-друге, вивчити інформацію з заданої теми, організувати пошук необхідної інформації в мережі Інтернет, підручниках або інших ресурсах. Третій пункт – практичне втілення мети, оформлення проєкту, потім самоаналіз та презентація проєкту [2, с.8-9].

Таким чином, формування іншомовної комунікативної компетенції учнів реалізується за допомогою їх самостійної роботи, роботи в групах, втілення творчих та комунікативних здібностей. Важливість методу полягає в тому, що кожен учень, незалежно від підготовки, має змогу зробити внесок у роботу колективу.

Література

1. Кондратова Л. Г. Організація проектної діяльності учнів у позакласній роботі школи / Л. Г. Кондратова. - Х.: Вид. група "Основа", 2009. - 112с.
2. Полат Е. С. Метод проектів на уроках іноземного мови / Е. С. Полат // Иностранные языки в школе. – 2000. - №2 - С.3-10.

УДК 372.881.111.22 (043)

Іващенко Ірина Олегівна

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМОЇ МОВИ

У процесі вивчення іноземної мови метод проектів є комплексним видом навчальної діяльності, він синтезує в собі різні види іншомовного мовленнєвого спілкування в цілях вирішення певних інформаційних, дослідницьких, проблемних і творчих завдань. Ці завдання можуть бути зорієнтовані на створення учнями різних видів комплексних творчих продуктів. Серед різноманіття нових педагогічних технологій, спрямованих на реалізацію особистісно – орієнтованого підходу в методиці викладання важливу роль відіграє проектне навчання, яке відрізняється своїм характером виконання від звичайних завдань, будучи творчим за своєю суттю і орієнтованим на розвиток особистості учня.

Звідси ми можемо визначити **актуальність цієї теми**, оскільки метод проектів це комплексний навчальний підхід, який дозволяє індивідуалізувати навчальний процес, дає можливість учневі проявляти самостійність в плануванні, організації і контролі своєї діяльності. Використання даного методу є дуже актуальним, з огляду на те, що нові стандарти освіти вимагають комплексного особистісного підходу в навчанні і вихованні.

Мета даної роботи висвітлити сутність методу проектів в навчанні.

Метод проектів виник у США наприкінці XIX століття. Професор Колумбійського університету У. Кілпатрік розробив психолого-педагогічне обґрунтування даного методу. Під проектом він розумів всякий цільовий проект, випадок цільової активності, де «головний намір як внутрішнє спонукання:

- 1) встановлює мета дії;
- 2) керує його процесом;
- 3) обґрунтовує його напрямом, його внутрішню мотивацію» [3].

Відповідно до теорії М.М. Рубінштейна структура проекту містила чотири елементи:

- 1) почуття реальної, життєвої потреби, здатної вилитися в питання, яке повинно виникнути у самого учня;
- 2) зростаючий інтерес і ентузіазм, в результаті якого з'являється активність;
- 3) пошук відповідних засобів і матеріалів;
- 4) організація проекту [3].

Сучасний етап розвитку вітчизняної методики характеризується підвищенням інтересом до проблеми використання методу проектів, зокрема, в навчанні іноземної мови, з огляду на те, що він дозволяє органічно інтегрувати знання учнів з різних областей при вирішенні однієї проблеми, дає можливість застосовувати отримані знання на практиці, генеруючи при цьому нові ідеї.

Цей метод допомагає оптимізувати процес навчання в звичайній школі, розвивати навички самостійної роботи учнів.

В основу методу проектів покладена ідея, яка складає суть поняття «Проект», його прагматична спрямованість на результат, який можна отримати при вирішенні тієї чи іншої практично або теоретично значущої проблеми. Цей результат можна побачити, осмислити або застосувати в практичній діяльності. Щоб домогтися такого результату, необхідно навчити школярів самостійно мислити; залучати для виконання проекту знання з різних областей; прогнозувати результати і можливі наслідки певних варіантів рішення; працювати злагоджено, допомагаючи один одному [4].

Головними цілями використання проектно-методики з організації самостійної роботи учнів з іноземної мови є:

- показати вміння окремого учня або цілої групи використовувати набутий в процесі навчання дослідницький досвід;
- реалізувати свій інтерес до предмету дослідження;

- примножити знання про обраний предмет дослідження і донести все це до інших учнів свого класу або інших класів;
- продемонструвати рівень володіння іноземною мовою;
- створити міцну мовну базу у учнів;
- навчити учнів приймати особисту відповідальність за просування в навчанні;
- створити умови для розвитку особистості учня, бо проект розвиває активне самостійне мислення і вчить учня не тільки запам'ятовувати і відтворювати знання, а й вміти застосовувати їх на практиці;
- дати можливість учневі при захисті проектів відчувати, що він виступає як індивідуальність, здатна не тільки оцінювати дійсність, а й проектувати якісь необхідні зміни для поліпшення володіння іноземною мовою;
- удосконалити вміння брати участь в колективних формах роботи, тобто вміння працювати у співпраці;
- навчити самостійно здобувати знання [1].

Метод проектів передбачає використання широкого спектру проблемних, дослідницьких, пошукових методів, орієнтованих на реальний практичний результат, значущий для кожного учасника проекту, а також розробку проблеми з урахуванням різних факторів і умов її рішення і реалізації результатів.

Метод проектів дозволяє створити дослідницьку творчу атмосферу, де кожен учасник залучений в активний пізнавальний процес на основі методики співпраці. Е.С. Полат виділяє таку типологію проектів:

1. Дослідницькі проекти.
2. Творчі проекти.
3. Ролево-ігрові проекти.
4. Інформаційні проекти.
5. Практико-орієнтовні проекти.

За ознакою предметно-змістовної області проекту різняться:

1. Монопроекти;
2. Міжпредметні проекти [4].

Як правило, частіше зустрічаються змішані проекти. Кожен тип проекту має той чи інший вид координації, терміни виконання, етапність, кількість учасників. Кожен окремий проект передбачає вироблення своєї стратегії і тактики виконання, організації діяльності, оцінювання результатів роботи.

З педагогічної точки зору, більш доцільними і плідними є колективні проекти. Вони цікаві і важливі тим, що до роботи над ними залучаються по можливості всі учні групи, але вони вимагають великих зусиль і від викладача [1].

Таким чином, ми можемо побачити, що сучасний процес навчання робить ставку на систему очікування, дозволяючи сформувати соціальну компетентність учнів, надати процесу навчання особистісний сенс і значимість, перенести акцент з навчання на вчення, зняти напругу і створити атмосферу, в якій той, кого навчають, захоче експериментувати з мовою, що буде сприяти успіху в навчанні і створить максимум мотивації.

Література

1. Брейгина М.Е. Проектная методика / М.Е. Брейгина // Иностранные языки в школе. – 2004. - № 2 - С.57-63.
2. Гальскова Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам: Пособие для учителя. 2-е изд., перераб. и доп. / Н.Д. Гальскова. — М.: АРКТИ, 2003. — 192 с
3. Душеина Т.В. Проектная методика на уроках иностранного языка / Т.В. Душеина// Иностранные языки в школе. – 2003. - № 5 - С.38-42.
4. Полат Е.С. Метод проектов на уроках иностранного языка / Е.С. Полат // Иностранные языки в школе. - 2002. - № 2-3 - С.3-8

УДК 372.881.111.1(043)=111

Комар Катерина Сергіївна

FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE WITH THE HELP OF PODCASTS

The process of foreign language teaching in higher education institutions (HEI) can be more effective with the usage of podcasts and information and communication technologies (ICT), as far as their application

makes it possible to stimulate students to participate actively in educational activities. Moreover, the application of the aforementioned technologies provides students with the offline access to a variety of resources for learning foreign languages.

According to the recommendations of the Council of Europe [1], first year students studying a foreign language, should be able to understand the main ideas of the text, normally communicate with native speakers with such a degree of speed and spontaneity which causes no problems to any of the sides, speak clearly and in detail on a wide range of topics, expressing their own opinion on specific issues and giving various arguments for and against.

Among the technologies that contribute to the formation and development of foreign language communicative competence there are podcasts and ICT.

Podcast can be defined as a media file, similar to a radio programme, which is posted online in the form of series and which can be downloaded from the Internet and played on any device – including a laptop, computer, phone, media player and so on (New Oxford American Dictionary) [2]. Instead, ICT gains the next interpretation – it is a technology of processing information by computer and telecommunications (V. Chumak) [3].

Having examined the studies of a range of scientists (I. Zubrylina [4], V. Chumak [3]), we have come to a conclusion that the application of podcasts technology and ICT contribute to the formation of foreign language communicative competence among students of the HEI who study a foreign language because: students get familiarized with different accents and variations of English and acquire the ability to adapt to the individual characteristics of pronunciation; the mentioned above technologies are sources of speech clichés (established expressions); education is provided with additional language practice; it is possible to present a large number of educational materials for teaching different types of speech activities; psychological difficulties are reduced; students develop the ability to formulate, express, argue their point of view; students acquire skills of spontaneous oral speech.

Another significant advantage of using podcasts and ICT is the fact that students are able to learn in a short time and recycle large amounts of information. Moreover, the actual perception of demonstration materials is 60,000 times faster than while reading a text (V. Chumak) [3]. On top of that, studies of the impact of the mentioned above technologies on the learning results done by D. McKinney, J.L. Dyck, and E. Luber [5, 617-623] have depicted that students who have been taught using ICT and podcasts have significantly surpassed the success of students who have only attended classes.

Considering the algorithm of a lesson in a foreign language using podcasts, three stages are distinguished: a pre-demonstration stage, a demonstration stage and a post-demonstration one (I. Zubrylina) [4].

At the pre-demonstration stage language difficulties of the podcast perception are removed: new words are demonstrated and fixed; understanding of the previously studied lexical items is checked; the required grammatical material is repeated. Demonstration stage includes the actual listening to a podcast or its viewing, during which it is advisable to press pause or rewind the material if any problem with the understanding of the podcast appears. At the post-demonstration stage there is the consolidation of acquired knowledge and its control, which can be accomplished through the use of different tasks or retelling the core content of the podcast based on the reliance on text and without it.

As for the algorithm of classes in a foreign language using ICT, the lesson consists of two stages. The first stage is aimed at the acquirement of new knowledge, it is therefore appropriate to use any type of ICT, including: presentations, charts, tables, videos, e-books pages, photos, illustrations, interactive whiteboards, mind maps, language training programs and so on. The second stage is devoted to the consolidation of new knowledge and formulating the conclusion.

Coming to conclusion, we can deduce that among other resources podcasts and ICT are essential technical means for learning a foreign language that can solve complex problems of foreign language education, including the problem of formation of foreign language communicative competence of first-year students who study foreign languages, as far as students acquire skills not only to perceive, understand, analyze authentic texts in a foreign language but also skills to transfer information in coherent and argumentative statements in compliance with pronouncing, spelling, lexical, morphological, syntactic and stylistic rules of language study due to these technologies.

Literature

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kievskiy-ruo.edu.kh.ua/Files/downloads/zagalnoyevrop_rekom.doc

2. New Oxford American Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oxfordreference.com>

3. Чумак В.В. Інформаційно-комунікаційні технології в навчанні англійської мови [Електронний ресурс]. – В.В. Чумак – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/47521/

4. Зубрилина И.В. Подкастинг как средство интерактивной коммуникации в обучении иностранному языку [Электронный ресурс]. – И.В.Зубрилина – Режим доступа: http://englishclubbelarus.blogspot.com/2015/02/blog-post_22.html

5. McKinney, D., Dyck, J. L., & Luber, E. iTunes University and the classroom: Can Podcasts Replace Professors? // Computers & Education. – 52. – April 2009, № 3. – P. 617-623.

УДК 372.881.111.22(043)

Костиць Олександра Олександрівна

ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ АУДІЮВАННЯ

В руслі комунікативної спрямованості навчання учнів іноземної мови і відповідно до основної мети навчання іноземної мови в школі – формування комунікативної компетенції, тобто здатності і готовності здійснювати міжособистісне і міжкультурне спілкування – проблема навчання аудіювання є особливо актуальною. Процес спілкування неможливий, якщо у його учасників не сформовані вміння і навички сприйняття, осмислення і критичної переробки матеріалу, не розвинена слухова пам'ять, відсутній інтерес до придбання нової інформації. Ось чому проблема навчання розуміння іноземної мови як одного з видів мовленнєвої діяльності постійно знаходиться у фокусі методичних досліджень і є **актуальною** у світлі формування в учнів комунікативної компетенції [1].

Для досягнення мети навчання необхідно, щоб учень розумів іноземну мову на слух і тим самим був здатний брати участь в актах усного спілкування.

Необхідність навчання аудіювання обумовлена наступними причинами:

- через слух надходять зразки іноземної мови, які, будучи еталонами, закладаються в довгострокову пам'ять, де і зберігаються;
- слухо-мовленнєво-моторні образи входять в усі види мовленнєвої діяльності і, відповідно, не можна навчити інших видів мовної діяльності без розвитку слухового аналізатора;
- у слухача (учня) розвивається слуховий контроль, який входить в усі види мовленнєвої діяльності, тобто коли людина говорить, пише або читає, вона контролює себе через слух;
- розвивається слухова пам'ять, без якої не можна опанувати іноземну мову [2].

Н.Д.Гальскова і Н.І.Гез характеризують "аудіювання" як складну рецептивну розумово-мнемічну діяльність, пов'язану зі сприйняттям, розумінням і активною переробкою інформації, що міститься в усному повідомленні [3].

В основі формування вмінь аудіювання, як і будь-якого процесу, лежать певні психофізіологічні механізми сприйняття (впізнавання) і розуміння. До механізмів сприйняття відносять механізм оперативної та довготривалої пам'яті, ідентифікації (звірення) та антиципації (ймовірного прогнозування) [2].

Успішність аудіювання залежить від величини «оперативної одиниці сприйняття». Саме від здатності утримувати в пам'яті сприйняті відрізки мовлення залежить процес розуміння аудіотексту, можливість його інтерпретації. Слухова оперативна пам'ять утримує слова, і словосполучення, поки не відбудеться осмислення прослуханої інформації.

У процесі сприйняття мовлення йде безперервне звірення сигналів з тими моделями, які зберігаються в нашій пам'яті. Звірення тісно пов'язане з минулим досвідом людини, з його почуттями та емоціями. Чим краще розвинена довготривала пам'ять, тим краще діє механізм впізнавання (ідентифікації).

Дослідниками встановлено, що ще до початку сприйняття, як тільки з'являється установка на слухання, артикуляційні органи вже проявляють мінімальну активність. Це є основою для дії механізму антиципації або прогнозування, який дає можливість на початку слова або фрази передбачити їх кінець.

Але впізнавання ще не є розуміння. Основою розуміння є механізм осмислення, він «виробляє компресію фраз і окремих фрагментів тексту за рахунок опущення подробиць і, залишаючи в пам'яті лише смислові віхи, вивільняє її для прийому нової порції інформації» [2].

Отже при роботі з аудіотекстом одночасно відпрацьовуються лексичні, граматичні, фонетичні навички. Аудіювання як засіб навчання забезпечує знайомство учнів з новим мовним і мовленнєвим

матеріалом, виступає як засіб формування навичок і умінь у всіх інших видах мовленнєвої діяльності, сприяє підтримці досягнутого рівня володіння мовою, формує аудитивні навички.

Література

1. Методика формування іншомовної аудитивної компетенції – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://lib.oa.edu.ua/files/8.doc>

2. Маркелова О. В. Развитие и контроль навыков аудирования на уроках иностранного языка в средней школе – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://infourok.ru/doklad-razvitie-i-kontrol-navikov-audirovaniya-946492.html>

3. Обучение аудированию. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://fra.1september.ru/article.php?ID=201000802>

УДК 372.881.111.22(043)

Кузьменкова Неллі Юріївна

ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕО НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З МЕТОЮ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ

Аудіювання як дія, що входить до складу усної комунікативної діяльності, використовується в будь-якому усному спілкуванні, що залежить від виробничих, суспільних чи особистих потреб. Без оволодіння цим видом діяльності неможливо вивчити мову і володіти іноземною мовою на тому рівні, що необхідний на сучасному етапі розвитку суспільства [1, с. 230].

Звідси очевидна важливість і актуальність навчання аудіювання. Основним засобом вивчення іноземної мови є мовне середовище, інші засоби є допоміжними, їхнє призначення – створення більш-менш вираженої ілюзії залучення учнів до природного мовного середовища. Проведення уроку іноземною мовою з використанням аудіовізуальних засобів створює прототип іншомовного середовища, наближає навчальний процес до умов справжньої комунікації [1, с. 112].

Готові відеофільми дозволяють вирішувати дуже важливі завдання навчання, виховання і освіти. По-перше, учні при перегляді відеофільмів мають можливість чути іноземну мову з вуст носіїв мови. По-друге, відеофільми дають можливість учням побачити на власні очі те, про що ми говоримо на уроках, читаємо в текстах і діалогах. Переглядаючи відеофільми, учні більше дізнаються про традиції та культуру країн, мову яких вивчають.

Більше того, використання відеозаписів на уроках сприяє індивідуалізації навчання і мотивованості мовленнєвої діяльності учнів. При використанні відеофільмів на уроках іноземної мови розвиваються два види мотивації: самомотивація, коли фільм цікавий сам по собі, і мотивація, яка досягається тим, що учень розуміє мову фільму. Це приносить задоволення і надає віру у свої сили і бажання до подальшого вдосконалення. Необхідно прагнути того, щоб учні отримували задоволення від фільму саме через розуміння мови, а не тільки через цікавий сюжет [3, с. 25].

Слід зазначити, що застосування на уроці відеофільму - це не лише використання ще одного джерела інформації. Використання відеофільму сприяє розвитку різних сторін психічної діяльності учнів, і передусім, уваги і пам'яті. Під час перегляду в класі виникає атмосфера спільної пізнавальної діяльності. У цих умовах навіть неухвально учень стає уважним. Для того, щоб зрозуміти зміст фільму, учням необхідно докласти певних зусиль. Так мимовільна увага переходить в довільну, а інтенсивність уваги впливає на процес запам'ятовування. Використання різних каналів надання інформації (слуховий, зоровий, моторне сприйняття) позитивно впливає на міцність збереження країнознавчого іншомовного матеріалу [3, с. 27].

Таким чином, психологічні особливості дії фільмів на учнів (здатність управляти увагою кожного учня і груповою аудиторією, впливати на об'єм довготривалої пам'яті і збільшення міцності запам'ятовування, чинити емоційну дію на учнів і підвищувати мотивацію навчання) сприяють інтенсифікації навчального процесу і створюють сприятливі умови для формування комунікативної компетенції школярів [3, с. 28].

Відеометод відноситься до групи наочних методів. Він містить в собі повчальну і виховуючу функції, що обумовлюється високою ефективністю дії наочних образів. Інформація, представлена в наочній формі, є найбільш доступною для сприйняття, засвоюється легше і швидше. Крім того, використання відео на уроці допомагає задовольнити бажання та інтереси учнів.

Проте, при використанні наочного методу (демонстрації відеоматеріалу) необхідно дотримуватися ряду умов:

- відеоматеріал повинен відповідати рівню знань учнів;

- наочність повинна використовуватися в міру і показувати її слід поступово і тільки у відповідний момент уроку;

- перегляд має бути організований так, щоб усі учні могли добре бачити відеоматеріал;
- необхідно чітко виділяти головне;
- відеоматеріал має бути узгоджений з учбовим матеріалом, що вивчається.

В останні десятиліття відео стало важливою складовою нашого життя: ми переглядаємо відеоновини в мережі Інтернет; відео відіграє важливу роль у рекламі; нові навчальні матеріали часто вміщують підтримку відео. Учні дивляться відео не лише на комп'ютерах, але й на мобільних телефонах і MP4-плеєрах. Учні мають можливість не тільки чути мову, яку вони вивчають, але й бачити людей, що говорять цією мовою, сприймати реалії їхнього життя, побуту та відпочинку. Тому використання відео з метою навчання аудіювання є зараз дуже актуальним.

Література

1. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам / Н. Д. Гальскова. – М: АРКТИ, 2004. – 400 с.
2. Зимняя И. А. Психология обучения иностранным языкам в школе / И.А. Зимняя. – Москва: Просвещение, 1991. – 320 с.
3. Карева Н. В. Использование аутентичных аудио и видео материалов для повышения мотивации изучения иностранного языка [Электронный ресурс] / Н. В. Карева. – 2014. – Режим доступа до ресурсу: <http://naukovedenie.ru/PDF/71PVN314.pdf>.

УДК 372.881.111.22(043)

Панчищенко Євгенія Олександрівна

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИКИ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Вивчення іноземної мови у середніх навчальних закладах передбачає засвоєння не лише певної кількості слів. Однією з цілей навчання ІМ є формування іншомовної лексичної компетенції, що є важливою передумовою оволодіння іншомовною комунікативною компетенцією. Основна мета цієї роботи – формування активного та розширення потенціального словникового запасу [1].

Як правило, перед викладачем стоїть ряд завдань:

- скласти лексичні мінімуми відповідно до рівня підготовки учнів;
- виявити коло тематичних груп слів;
- визначити всі можливі засоби семантизації лексики;
- визначити країнознавчу і системну цінність лексичних одиниць;
- врахувати всі труднощі, що виникають в учнів при засвоєнні норм вживання німецьких слів і т.д.

Методика лексичної роботи різна на різних етапах навчання, вона залежить від цілей вивчення мови, від ступеню володіння нею. Враховуючи принцип комунікативної спрямованості навчання, завдання вивчення лексики зводяться до того, щоб учні могли розуміти німецьку мову і спілкуватися нею.

Вивчення лексики – це не просто вивчення нових слів, а усвідомлення і засвоєння наявних між ними в мові зв'язків – граматичних, семантичних та ін. Комунікативність вимагає введення і закріплення нових слів у реченнях і ситуаціях. Познайомивши учнів з тією чи іншою граматичною конструкцією, вчитель додає до вправ знайому лексику і вводить додатково нову [3].

В основній школі (5-9 класи) розпочинається етап систематичної й послідовної роботи з автентичними навчальними матеріалами, які забезпечують нормативне оволодіння спілкуванням. Зростає обсяг лексичних одиниць, у тому числі і з соціокультурним компонентом, що сприяє формуванню соціолінгвістичної компетенції [1].

Якщо основна мета роботи над лексикою на початковому етапі – формування словника, необхідного і достатнього для елементарного спілкування у навчальній і повсякденно-побутовій сфері, а також забезпечення лексичного наповнення для засвоєння граматики, то у старшій школі відбувається розширення словника. У зв'язку з цим з'являються, власне, лексичні помилки: змішування значень слів, неправильна сполучуваність, неправильний вибір синоніма. З'являється не тільки нейтральна лексика, а й книжкова. Також відбувається робота над сполучуваністю і систематизація лексики – її групування за різними ознаками.

Методи введення і пояснення слів досить різноманітні. Зручне і ефективно пояснення нових слів за допомогою наочності – реальних предметів, малюнків, картинок, фотографій, таблиць і т.п. Однак пояснити за допомогою засобів зорової наочності можна далеко не всі слова. Якщо нам

потрібно ввести слова, що позначають абстрактні поняття (гарний, прекрасний, висота, природа та ін.), засоби зорової наочності наврядчи нам допоможуть.

У цьому випадку можна надати учням можливість використовувати словник. Однак вдаватися до цього прийому слід лише у рідких випадках, коли інші засоби не підходять. Справа у тому, що якщо переклад займає незначне місце у процесі роботи, то і зв'язок німецького слова з німецьким контекстом у учнів виявляється міцніше, ніж зв'язок цього слова з еквівалентом у рідній мові. Слід супроводжувати цей прийом пояснення нових слів вживанням їх у реченнях [3].

Також до методів навчання німецької мови можна також віднести:

1. Навчання з комп'ютерною підтримкою, наприклад, створення презентацій Power Point. Програма Power Point проста у використанні, вона дозволяє створити анімаційний опорний конспект уроку, включити відео- і аудіофрагменти, зобразити у динаміці яєсь явище, подію, яка допоможе учню легко засвоїти новий лексичний та граматичний матеріал.

2. Метод сценарію (метод творчого планування, підбору гіпотез), в якому учні ставлять питання і самі знаходять відповіді на них.

3. Метод рольової гри (активний метод навчання) – засіб розвитку комунікативних здібностей учня. Рольова гра виступає активним засобом навчання німецької мови. Вона допомагає долати мовні бар'єри учнів, значно підвищує обсяг їх мовної практики [2].

Отже, існує велика кількість методів засвоєння лексики, і головною задачею вчителя є раціональне комбінування методів та їх використання в навчальному процесі.

Література

1. Веніг Н. Формування мовленнєвої компетенції – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://disser.com.ua/contents/6585.html>

2. Методи і прийоми навчання лексики. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bukvar.su/pedagogika/100712-Metody-i-priemy-obucheniya-leksike.html>

3. Навчання лексики на уроках іноземної мови. – Електронний ресурс] – Режим доступу: http://school3.ucoz.org/publ/rizne/navchannja_leksiki_na_urokakh_inozemnoji_movi/2-1-0-7

УДК 372.881.111.22(043)

Стрікова Юлія Володимирівна

РОЗВИТОК РЕЦЕПТИВНИХ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК У ШКОЛЯРІВ ПРИ ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Вивчення німецької мови в українських школах стає дедалі популярнішим та поширенішим, адже складно переоцінити значення німецької мови у сучасному світі: це мова науки, медицини, техніки, інженерії, економіки, туризму та багатьох інших галузей, з якими ми щоденно стикаємося в нашому житті.

Із міркування про основи багатомовності стає зрозумілим, що на уроках вивчення другої іноземної мови не використовується суттєво нова дидактична методика, а береться за основу базова концепція викладання іноземної мови з урахуванням специфіки навчання та викладання [3, с. 43].

Основною задачею, яку ставлять перед собою педагоги при вивченні іноземної мови, є оволодіння граматичними та лексичними навичками. Практично повна однотайність серед дослідників простежується у поділі граматичних навичок на рецептивні і експресивні (продуктивні). В основі даної класифікації лежить орієнтація на використання граматичних навичок в експресивних та рецептивних видах мовленнєвої діяльності [1, с. 32].

Розрізняють рецептивно-активні граматичні навички аудіювання, які базуються на мовних автоматизованих зв'язках слухо-мовленнєво-моторних образів граматичних явищ та їх значень. Рецептивно-активні граматичні навички читання ґрунтуються на зв'язках зорово-графічних та мовленнєво-моторних образів цих явищ з їх значеннями. Даний вид граматичних навичок формується у процесі читання.

Поряд з активно-рецептивними мовними граматичними навичками в учнів формуються також пасивно-рецептивні. До таких навичок належать: навички впізнавання і розуміння граматичних явищ в тексті на основі наявних у зоровій пам'яті образів, створених у процесі формування та розвитку читацького досвіду. Цей вид граматичних навичок формується в результаті читання важких у граматичному відношенні текстів чи фрагментів тексту.

Процес навчання активного граматичного матеріалу характеризується тим, що він проходить ряд етапів, кожен з яких має своє завдання. Ці етапи відповідають психологічним фазам формування навичок:

1) Підготовчий етап: ознайомлення з граматичним явищем.

- 2) Елементарний етап: засвоєння окремих дій з використання граматичної конструкції або форми слова.
- 3) Етап закріплення та поєднання нового граматичного явища з іншими.
- 4) Систематизуючий етап: систематизація засвоєного за допомогою вправ в аналізі, порівнянь і класифікації.
- 5) Етап включення граматичних навичок у мовленнєву діяльність, використання і повторення їх у мовленнєвих вправах [1, с. 143].

Перед тим як давати рекомендації з формування граматичних навичок читання, розглянемо, як протікає процес сприйняття і переробки граматичної інформації речень при читанні. Навички читання відрізняються від навичок говоріння. Якщо при говорінні той, хто говорить, весь час відбирає з пам'яті необхідні граматичні засоби для висловлення думок і намагається структурно правильно оформити кожне речення, то той, хто читає, отримує з тексту готові граматичні конструкції. Завданням для читача є розпізнати, сприйняти ці структури, правильно співвіднести їх з граматичним значенням і, враховуючи лексичну наповнюваність речень, зрозуміти зміст тексту.

Сформованість рецептивної граматичної навички одна з передумов функціонування вміння розуміти думки інших людей в усній і письмовій формах. Першою операцією у формуванні рецептивної граматичної навички є сприймання звукового або графічного образу граматичної структури. Якщо рецептивна навичка сформована, сприйняття супроводжується розпізнаванням граматичних форм і співвіднесенням їх з певним значенням.

Що ж стосується аудіювання, то навчання цього виду мовленнєвої діяльності залишається одним із недостатньо висвітлених питань і дедалі більше привертає увагу дослідників. Проблема навчання аудіювання полягає в тому, що, з одного боку, воно є ефективним засобом розвитку навичок не тільки аудіювання, але й говоріння, критичного розуміння та усвідомлення поданої інформації, розвиває вміння бачити причинно-наслідкові зв'язки, а з іншого – методом навчання іноземної мови, якому приділяється недостатньо уваги на уроках.

У наш час метою володіння іноземною мовою є набуття необхідного рівня іншомовної комунікативної компетенції, що уможливить участь тих, хто вивчає іноземну мову, в діалозі культур. На кінець 11 класу учні мають оволодіти рівнем B1 (рубіжний рівень / незалежний користувач). Досягти цього рівня – означає бути здатним підтримувати інтеракцію іноземною мовою, висловлюючи свої наміри в ряді ситуацій повсякденного спілкування [4, с. 5]. Рівень незалежного користувача є перехідним від рівня елементарного до рівня досвідченого користувача. Він забезпечує досягнення функціональної грамотності в оволодінні мовою, тобто реальне робоче володіння нею, що дійсно дає можливість мовленнєвої взаємодії з носіями мови як з особистою метою, так і з метою міжнародної співпраці.

Література

1. Гальскова Н. Д. Теорія навчання іноземних мов. Лінгводидактика і методика / Н. Д. Гальскова, Н. І. Гез. - М.: Видавничий центр «Академія», 2006. – 336 с.
2. Гапонова С.В. Навчання розуміння аудіотекстів учнів старших класів середньої школи // С. В. Гапонова. - Іноземні мови. – 1996. – №2. – С. 14-17.
3. Кажан Ю. М. Вправи для формування у майбутніх учителів рецептивної лексичної компетенції в німецькій мові як другій іноземній / Ю. М. Кажан // Іноземні мови. – К. : Ленвіт. - 2007. - №3. – С. 39-44.
4. Кошельник В. В. Проблема навчання аудіювання на уроках іноземної мови // В. В. Кошельник. – Методика викладання лінгвістичних дисциплін. – 2007. - №7. – С. 4-11.

УДК 372.881.111.22(043)

Тимофєєва Вікторія Валеріївна

ІГРОВІ ВПРАВИ ТА ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ МОВЛЕННСВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Розвиток мовлення дітей як одне із основних завдань їхнього інтелектуального виховання має стати серцевиною, основою роботи вчителя. Активізація мовленнєвої діяльності позитивно впливає на вивчення німецької мови у школярів. Навчити школярів самостійно будувати зв'язні висловлювання, користуватися діалогом, говорити чітко, правильно й виразно можна лише завдяки систематичним і цілеспрямованим зусиллям учителя протягом тривалого часу. Мета кожного вчителя – зробити мовлення дітей змістовним, правильним, чітким, виразним, багатим. Школа має готувати дитину до майбутнього життя і праці, бо тільки у розвиненому мовленні формуються вміння користуватися новими засобами, добирати їх з граничною точністю, виражати сприйняте, передавати

іншим набуті знання. По тому, наскільки змістовно, чітко і правильно учень висловлює свої думки, можна судити про його загальний розвиток та рівень володіння іноземною мовою. Чим виразніше і розвиненіше мовлення, тим більше виступають у ньому сама людина, її духовний зміст, її інтерес.

Тому вчителям особливу увагу слід приділяти розвитку усного і писемного мовлення. Для цього треба постійно розширювати життєвий досвід учнів: вчити їх спостерігати, уявляти, мислити й відчувати, оцінювати і узагальнювати, а потім передавати іншомовними словами усе побачене, почуте, пережито.

Відомо, що гра завжди була і є одним з найбільш ефективних, гнучких і універсальних прийомів навчання. Вона покликана активізувати процес навчання, зробити його більш продуктивним, а також формувати і далі розвивати мотивацію навчання. Детально продумана й методично грамотно організована гра є таким прийомом навчання, який дозволяє комплексно вирішувати задачі як практичного, так і виховного, розвивального та освітнього характеру.

Цю роботу потрібно здійснювати не тільки на спеціально відведених уроках, а й у процесі вивчення різних тем, та за допомогою різних підходів до викладання. Застосування ігрових вправ та завдань є невідокремленою часткою навчального процесу. Наша робота присвячена детальному аналізу чинників активізації мовленнєвої діяльності школярів.

Метою нашого дослідження є визначення та систематизація ігрових вправ у процесі активізації мовленнєвої діяльності учнів на уроках німецької мови. Навчання іноземної мови, як відомо, має на меті прищеплення учням практичних умінь і навичок, тобто формування у них комунікативної компетенції. Гра дає дітям комунікативно-пізнавальні вміння та розвиває їхнє критичне мислення, активізує мовленнєву діяльність. Також вимагаючи напруги емоційних і розумових сил, знімає монотонність процесу навчання та допомагає подолати сором'язливість, виховує доброзичливість і толерантність. Ці фактори визначають доцільність введення в контекст уроків іноземної мови в 5-6 класах навчальних ігор, оскільки для учнів даного віку характерна схильність до імпровізацій, ігор, виконання завдань на кмітливість. Тому гра повинна стати одним з основних прийомів навчання підлітків на уроках іноземної мови. Навчальна гра – це особливим чином організована навчальна діяльність, що передбачає наявність проблеми і можливі шляхи її вирішення. У процесі навчальної гри можуть бути реалізовані одне або кілька навчальних завдань, при чому діяльність з формування іншомовних навичок і умінь може носити як виражений, так й імпліцитний характер.

Детальний аналіз ігрових вправ дозволив визначити, що найбільш активно навчальна гра використовується на заняттях з іноземної мови, що пояснюється особливостями даного предмета, головна мета якого – навчання іноземної мови як засобу спілкування. Застосування ігрових елементів сприяє комунікативно-діяльнісному характеру навчання, психологічній спрямованості уроків на розвиток мовленнєвої діяльності учнів засобами мови, що вивчається, оптимізації інтелектуальної та мовленнєвої активності учнів у навчальному процесі.

Література

1. Ангелєвіч А.Є Використання ігор у процесі навчання іноземної мови /А.Є. Ангелєвіч.– М.: Логос, 1990. – 286 с.
2. Любич Д.Б. Лінгвістичні ігри / Д.Б. Любич. – СПб.:Буковського, 1998.– 325 с.
3. Ніколаєва С.Ю. Сучасна технологія навчання іноземного матеріалу в середніх навчальних закладах / С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 1996. – 327 с.

УДК 372.881.111.22:004(043)

Яшкова Марина Олександрівна

НАВЧАЛЬНІ БЛОГИ ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПИСЬМІ ТА ЧИТАННІ

Важливою та доволі дискусійною проблемою модернізації вищої освіти є застосування в навчальному процесі технологій та сервісів, популярних серед учнів старшої школи у щоденній діяльності. Одним із найперспективніших феноменів сучасного життя з огляду на освітній потенціал є блоги.

На сьогоднішній день блог-технологія вважається найбільш популярною у науковій методологічній літературі. Дослідження за цією темою проводять зарубіжні науковці К. Кенеді, Дж. Блох, Л. Кросбі, Ч. Лоу, Т. Уіл'ямс, С. Доунс, та вітчизняні автори, такі як А.В. Філатова, П.В. Сисоєв, М.Н. Євстигнєєв, Т.Ю. Павел'єва, М. Ю. Кадемія, О. В. Шестопалюк, В. М. Кобися, М. В. Андрєєва та інші. Проблема використання блогів з метою вдосконалення компетентності в читанні також є популярною у творчій науковців, але залишається недостатньо висвітленою.

За результатами досліджень О.С.Бецько в результаті застосування блогів для навчання іноземної мови студенти зазначають удосконалення навичок письма (93,7%), вільного висловлення думок (90,5%), виявляють більш творчий підхід до виконання письмових завдань (89,3%), підвищується їхня впевненість в собі (91,6%) [1, с. 26]. До переваг блогів належать, зокрема, такі:

– Наявність реального адресата та зворотний зв'язок. Традиційні творчі та письмові роботи не забезпечують належний рівень мотивації та відповідальності учнів, адже єдиним читачем є викладач. Блоги учнів читають однокласники, і потенційно – інші особи поза межами навчального закладу, навіть носії мови. Тому учні старших класів більш свідомо ставляться до створення текстів, їх зовнішнього вигляду, змісту тощо.

– Особисте значення. Учні керують процесом навчання, здійснюють активний пошук інформації, пишуть про проблеми, які є важливими особисто для них. Від абстрактної мети володіння іноземною мовою для подальшого працевлаштування учні застосовують іноземну мову для самореалізації, висловлення своїх думок, самопізнання та спілкування.

– Активне читання. Для розробки власного блогу учні вивчають інформацію та матеріали на блогах однокласників або на блозі вчителя, а також автентичні джерела іноземною мовою. Таке читання має особисту, а не навчальну мету в порівнянні з традиційними текстами для читання, а тому є більш продуктивним та усвідомленим [2, с. 150].

Під час роботи із блог-технологією варто пам'ятати, що її застосування у навчальному процесі має бути методично обгрунтованим і мати чіткий алгоритм інтеграції у навчання, інакше цей вид роботи може стати хаотичною розважальною діяльністю, а учні будуть сприймати це завдання як додаткове і некорисне. Тому, з метою ефективного впровадження даної технології рекомендується вчителю підтримувати вчасний зворотній зв'язок і робити аналіз результатів навчальної діяльності. Метою такої підтримки, на нашу думку, є створення умов для посиленої активності учнів через творчі завдання (різноманітні завдання, які спрямовані, перш за все, на розвиток писемного мовлення: лист, твір-роздум, тощо). Ми вважаємо, що саме якість співпраці може слугувати показником успіху освітньої взаємодії засобами блог-технології [3, с. 89].

Отже, при дослідженні блогу, як засобу вдосконалення в учнів старшої школи компетентності в письмі, вдалося виявити деякі вміння писемного мовлення, які формуються за допомогою блогів [4, с. 12; 5, с.14; 6]:

- 1) Аргументовано висловлювати власну думку, коментарі.
- 2) Адекватний вибір мовних засобів, в залежності від мети висловлювання.
- 3) Проектна діяльність.
- 4) Використання необхідних мовних засобів для подання інформації про свою країну і культуру.
- 5) Використання необхідних мовних засобів для подання інформації про себе.
- 6) Проведення дискусії, семінарів.
- 7) Креативність мислення.
- 8) Написання есе, статей по запропонованим проблемам.
- 9) Контроль граматики, синтаксису, орфографії.

У подальших наукових працях ми вважаємо доцільним розглянути блог-технологію як засіб навчання з більшою сферою його використання, а саме з метою вдосконалення компетентності в читанні.

Література

1. Бецько О. С. Автономізуюча та мотиваційна роль веб блогів у формуванні та розвитку навичок писемного мовлення в контексті підвищення ефективності мовного навчання студентів вищих навчальних закладів / О. С. Бецько // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 21. – С. 19-28.
2. Ващенко С. В. Особливості використання блогів у процесі навчання іноземної мови у немовному ВНЗ / С. В. Ващенко // Основні напрями розвитку педагогічної науки. – Харків, 2016. – С. 150-153
3. Müller S. Mit digitalen Medien den Schulalltag optimieren: 66 praktische Ideen für Selbstorganisation und Unterricht / S. Müller. – Verlag an der Ruhr, 2012. – 152 S.
4. Сысоев П. В. Технологии Веб 2.0: Социальный сервис блогов в обучении иностранному языку / П. В. Сысоев, М. Н. Евстигнеев // Иностранные языки в школе. – М., 2009. – № 4. – С. 12-18.
5. Downes S. Educational Blogging // EDUCAUSE Review. – 2000. – № 5. – p. 14-26.
6. Blood R. Weblogs: A History and Perspective / R. Blood. - 2000. –Режим доступу: http://www.rebeccablood.net/essays/weblog_history.html.

СЕКЦІЯ ПЕДАГОГІЧНА АНТРОПОЛОГІЯ

УДК37.015.2(043)

Аветисян Лусіне

ПЕДОЛОГІЯ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ В РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ

Посилений розвиток наук про людину в кінці XIX-початку XX ст. викликало появу в Європі і Америці нових експериментальних методів вивчення дитини - «child study», названого пізніше терміном педологія (в перекладі з грецького - «наука про дітей»).

Педологія - цілісна і системна галузь психологічних і педагогічних знань, в якій дитина вивчається комплексно і всебічно [3].

Початок педології ряд дослідників пов'язує з ім'ям німецького лікаря Д. Тідемана, який в 1787 році видав твір «Спостереження над розвитком душевних здібностей у дітей». Однак початком систематичного вивчення дітей вважається твір німецького фізіолога Вільяма Прейера «Душа дитини» (1882), якого дослідники історії педології називають «ідейним натхненником педологічного руху». Але творцем цього руху, засновником педології вважають американського психолога Стенлі Холла, яким у 1889 році було засновано першу педологічну лабораторію, що виросла в інститут дитячої психології. Завдяки Ст.Холу вже до 1894 в Америці налічувалося 27 лабораторій для вивчення дітей і чотири спеціалізованих журналу. Їм були організовані щорічні літні курси для педагогів і батьків [3].

Педологія була покликана об'єднати різноманітні дані про дитину, накопичені психологами, фізіологами, лікарями, соціологами, юристами, педагогами, і дати повнішу картину вікового розвитку дитини.

У межах педології стали вивчатися фізіологічні особливості розвитку дітей, формування їхньої психіки, особливості виникнення і розвитку особистості дитини. Педологічні дослідження стали передумовою для створення антропологічної підстави педагогіки [3]. Педагогічною основою педології стали ідеї «вільного виховання» дитини (педоцентризму), які поширилися на початку XX ст. в західній педагогіці.

В Україні ці питання розповсюдилися у творчості Я.Чепіги, С.Русової, які розвивали концепцію, що дитина є основою, центром побудови усього навчального процесу. Об'єктом та предметом вивчення українських учених стала життєдіяльність дитини у всіх її проявах. Особливу увагу вони приділяли вивченню дитячого колективу, навколишнього середовища дитини [2].

У 1924 р. вітчизняна педологія розвивалась за двома напрямками: біогенетичним та соціогенетичним. Прихильники першого вивчали дитячу поведінку на основі застосування законів біології, надаючи увагу врахуванню особливостей побудови організму дитини, спадковості, основним методом вважаючи тестування (П.Блонський, А.Залкінд, Г.Гринько, В.Протопопов, Г.Костюк) [2].

За соціогенетичним напрямом дослідження проводилися у руслі науки про поведінку дитини, її пристосування до соціального середовища як рушійного чинника формування особистості. На основі соціології та рефлексології виводили закони поведінки дитячого колективу. Цей напрям був розповсюджений в Україні більше, ніж у Росії (О.Залужний, І.Соколянський). У Росії педологія лягла на підготовлений ґрунт. Ідеї К. Д. Ушинського про необхідність всебічного вивчення людини знайшли відображення і продовження в педологічних дослідженнях. Можна вважати, що педологія зробила спробу вирішити завдання педагогічної антропології [2; 3].

Перенесення уваги з дитини на дитячий колектив привело до негативних наслідків розвитку педологічної науки. Складно провести межу і чітко визначити, хто з учених був педологом, рефлексологом чи психологом. О.Залужний, І.Соколянський, В.Пирогов, О.Раєвський, Г.Костюк та інші намагались поширювати науку, поставити її на службу педагогіці та психології. І, навіть, коли у 1936 р. вийшла постанова «Про педологічні перекичування в системі Наркомосу». Окремі позиції збереглися в психолого-педагогічній науці і сприяли їх подальшому розвитку [2].

Суспільство прийняло ідеї К. Д. Ушинського про необхідність цілісних уявлень про людину для виховання і навчання та про важливість знань про основні закономірності формування і розвитку організму і психіки дитини для успішної педагогічної діяльності. Але розвиток педології пішов за іншим напрямком, ніж припускав К. Д. Ушинський, формулюючи свій ідеал педагогічної антропології. Він трактував педагогічну антропологію як науку, яка на основі синтезу наукових знань про людину визначить новий підхід до її виховання з боку внутрішніх законів розвитку, тобто він бачив педагогічну антропологію сполучною ланкою між педагогікою та іншими науками, що вивчають людини. Педологія ж, сконцентрувавшись на вивченні дитини, більшою мірою його психофізіології, не виходила на рівень вивчення людини в додатку до її виховання [1].

Для того, щоб стати самостійною наукою, педології необхідно було визначити свій предмет, розробити методологію, знайти місце в системі наукового знання. Однак предмет педології з самого початку чітко не було визначено. Була лише поставлена задача - збирати і систематизувати всі відомості, що стосуються життя і розвитку дітей, але принцип, яким би ці відомості збиралися, знайдено не було. І в цьому доля педології схожа з долею педагогічної антропології, яка змогла після смерті її засновника К. Д. Ушинського стати наукою з чітко визначеним змістом і методологією [3].

У цілому всі педологи сходилися на думці, що предметом вивчення педології є дитина. Педологія вивчає дитини як цілісний організм (А. А. Смирнов), і як єдине ціле (Л. С. Виготський), його властивості, закономірності розвитку у всій повноті і взаємозв'язку (П. П. Блонський), основні умови, закони, етапи та типи біологічного і соціального розвитку дитини конкретно-історичної епохи. (Г. С. Костюк). Можливість такого вивчення вбачалася в інтеграції анатомо-фізіологічних, психологічних, соціальних знань про дитину. Однак такий інтегративної комплексної наукою про дитину педологія так і не стала [2; 3].

На стані педології відбилися ідеологічний тиск, що підсилювався до початку 1930-х рр., Після заборони педології і винищення педологів в нашій країні, педагогіці залишили лише деякі зв'язку з іншими науками про людину. Цілісне і системне вивчення об'єкта педагогіки стало неможливим.

Нова галузь знання, зароджена у ті часи як цілісна наука про виховання людини, яка намагалася знайти продовження в педології – педагогічна антропологія – розпалася на відокремлені один від одного: вікову психологію, вікову фізіологію, педагогічну психологію. Зникла головна ідея, на якій ґрунтувалася не тільки педологія, а й педагогічна антропологія Ушинського – ідея цілісного вивчення людини. Дослідники стали керуватися конкретним, обмеженим завданням вивчення тієї чи іншої сторони життя дитини. Однак головне досягнення педології – закріплення комплексного підходу до вивчення дитини як методологічного принципу – знову стає актуальним в сучасному людинознавстві [3].

Література

1. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Досвід педагогічної антропології // Педагогічні твори: У 6 т. Т. 5, 6. М., 1989.
2. Студопедія. Розвиток української системи освіти у напрямі соціального захисту дітей: [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://studopedia.org/10-59451.html>
3. Вітчизняна педологія в історії педагогічної антропології: [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://um.co.ua/10/10-5/10-56845.html>

УДК 37.015.2(043)

Вороніна Валерія

ЖИТТЄВА КРИЗА ТА ЇЇ РОЗУМІННЯ В ПЕДАГОГІЧНІЙ АНТРОПОЛОГІЇ

Життєва криза є феноменом внутрішнього світу людини, котрий виявляється в різних формах переживання непродуктивності свого життєвого шляху. Вона є поворотним пунктом життєвого шляху, який виникає в ситуації неможливості реалізації життєвого замислу, що склався.

Класифікацію життєвих криз здійснено Л.І.Анциферовою, Л.С.Виготським, Ф.Є.Васильюком, Е.О.Донченком, Т.М.Таканенком. Запропоновані ними класифікації можна об'єднати в одну найбільш повну:

- вікові (нормативні кризи) – криза одного, трьох років, підліткова криза, криза тридцяти років, криза середнього віку тощо;
- за критерієм тривалості: мікрокризи (кілька хвилин), короткочасні (близько чотирьох-шести тижнів), довготривалі (до одного року);
- за критерієм результативності: конструктивні, деструктивні;
- за діяльнісним критерієм: криза операційного аспекту життєдіяльності, криза мотиваційно-цільового аспекту, криза смислового аспекту;
- за критерієм детермінованості: кризи, викликані інтрапсихічними чинниками, кризи, викликані ситуаційними чинниками;
- за критерієм складності: прості кризи, викликані однією подією; багатовимірні кризи, що торкаються майже всіх аспектів життя людини.

Існують різні погляди щодо самої природи виникнення й перебігу життєвої кризи. Одні вчені вважають, що життєва криза виникає як емоційна реакція людини на загрозливу ситуацію, коли виникають суттєві перешкоди у процесі досягнення життєво важливих цілей, котрі неможливо подолати звичним способом. На думку інших вчених, криза може виникнути і в умовах, що зовні виглядають цілком мирно. Проте, існують ситуації, які є кризовими для всіх або більшості людей. До

таких науковці відносять: вступ дитини до дитячого садка, до школи, підлітковий вік, закінчення школи, початок трудової діяльності, народження дитини, вихід на пенсію тощо. Такі ситуації, закономірно змінюючи одна одну протягом життя кожної людини, визначаються як кризи розвитку, на відміну від так званих випадкових криз (безробіття, стихійне лихо, інвалідність, еміграція тощо). Саме в такі періоди життя висуває до людини найбільші вимоги [1].

Життєва криза – це переломний етап у житті особистості, рубіж між старим та новим, якісний перехід із одного стану в інший. Він, як і будь-яка зміна, має два види детермінації: внутрішню (обумовлену поступовими внутрішніми змінами, що приводять до якісного стрибка) та зовнішню (обумовлену обставинами життя, складнощами міжособистісних стосунків, значущими життєвими подіями тощо) [2].

Внутрішня детермінація пов'язана зі змінами в особистості людини, коли формуються уявлення про себе як носія нових психологічних ролей, коли формується потреба стати суб'єктом нової ролі, для якої ще не створилися об'єктивні умови. Якщо нова життєва роль не може реалізуватися у новій рольовій поведінці, це може стати причиною досить істотної життєвої кризи, яка може мати найсерйозніші наслідки [2].

У психологічній літературі ґрунтовно описано кризи дитинства, найбільшочисними з яких є криза трьох, семи років та підліткова криза.

Криза трьох років є межею між раннім та дошкільним віком. Це – руйнування, перегляд старої системи соціальних взаємин, криза виділення свого «Я» (Б.Д.Ельконін). Зміна позиції дитини, зростання її самостійності й активності вимагають від дорослих своєчасної переорієнтації. Якщо нові взаємини з дитиною не налагоджуються, ініціатива не заохочується, самостійність постійно обмежується, то у дитини виникають кризові явища, що проявляються у взаєминах і дорослими.

Під кінець дошкільного віку виникає особистісна самосвідомість як усвідомлення свого місця в системі особистісних взаємин.

Підлітковий вік (11-15 років) пов'язаний з перебудовою організму дитини – статевим дозріванням, та якісно новим етапом особистісного розвитку. І хоча лінії психічного й фізіологічного розвитку не йдуть паралельно, проте межі цього періоду є досить невизначеними. Одні діти вступають у підлітковий вік раніше, інші – пізніше, криза може виникати і в 11 і в 13 років. Починається підлітковий вік з кризи, і, як правило, весь період протікає складно і для дитини, і для дорослих. Л.І.Божович зазначає, що криза підліткового віку значно відрізняється від криз попередніх періодів, вона є більш гострою й тривалою. Тому цей період часто називають суцільною кризою.

Література

1. Психологічні кризи та їх врахування в роботі з трьома різними віковими категоріями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://old.zippo.net.ua/index.php?page_id=224

2. Життєва криза як рольовий конфлікт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asyan.org/port/План+дисгармонійність+розвитку+життєвих+ролей+Життєва+криза+як+рольовий+конфлікт/part-2.html>

УДК 37.015.2(043)

Голуб Юлія

ДИТИНСТВО ТА ДОЛЯ

У сучасній науковій літературі існують такі визначення поняття «доля»: хід подій, збіг обставин, напрям життєвого шляху, що ніби не залежать від бажання, волі людини; філософсько—міфологічна персоніфікація, моделююча сакрального суб'єкта конфігурування подієвості життя індивіда або Космосу. Конститується в контексті культурної домінанти. [1, с.53].

У вітчизняній педагогіці дитинство розглядається як соціокультурний та історичний феномен, що відображає нові відношення між світом дітей і світом дорослих. Визначаються психологічні й педагогічні особливості формування і підтримання субкультури дитинства, де складається цілісна дитячо—доросла спільність. Ключовими концептуальними і ціннісними орієнтирами виступає поняття «дитинство як культуротворчий феномен», що визначає розвиток і саморозвиток дитини, і механізмом у цьому процесі є спільність дитини і дорослого. Вітчизняна концепція визначає людське дитинство не тільки як фізіологічне, психологічне і педагогічне, але і соціокультурне явище, що має історичне походження і природу [2, с.96].

Основними, характеристиками дитинства виступають: незвична гнучкість форм, можливостей, пластичність, «відкритість світові – бажання охопити все, бувати усім і завжди». Дитинство – це та основа, яка закладається в житті людини, формує її як особистість, а в подальшому лише розгортається. Для того, щоб дитинство мало сенс, необхідно, щоб подальше життя людини було

соціально — прогресивним. Дитинство виступає «мірою, межею можливостей людини», тому що воно «формує й визначає наш дорослий стан». «Сила й повнота дитинства й дитячого почуття» закладена в першій зустрічі дитини «зі світом поза собою і зі світом у собі» [2, с.170].

За висловом С.Франка, філософія дитинства закладена в його природі, бо воно є потенційність, можливість стати тим, чим воно ще не є і виражається через свободу. Тобто, свобода визначає сенс дитинства, виступає його критерієм. Свобода трактується як здатність людей до активної діяльності відповідно до їхніх намірів, бажань, інтересів, у процесі якої вони досягають поставлених цілей [3, с.44].

Грунтовне і всеохоплююче визначення категорії «дитинство» дає академік А. Богуш: «Дитинство – це період народження і становлення особистості з її майбутніми духовними і моральними цінностями, період пізнання соціуму і її величності Людини; відкриття дитиною царини життя на планеті Земля в усьому його розмаїтті, з усіма позитивними і негативними проявами; це перші кроки навчання; це жаждоба знань, це перші радощі, перші розчарування і перші сльози... Це, нарешті, фундамент становлення громадянина і патріота своєї країни»

На жаль багато людей ставляться до цього періоду, як до чогось занадто простого та неважливого, використовують такі слова як «подорослішає – набереться розуму», «ой ну він ще дитина, що з нього взяти», «та малеча нічого не розуміє». Таке спрощене сприйняття дитинства спонукає до такого ж спрощеного розуміння виховання як вироблення певної поведінки, манер, засвоєння необхідного обсягу інформації. Не заперечуючи важливості усього названого, зазначимо, що ці вимоги є вторинними щодо необхідності самопізнання, на що, зокрема, звернув увагу А. Курпатов: «Перше і найголовніше – це те, як ми навчаємо дитину ставитися до себе самої. Якщо дитина живе у середовищі, яке постійно оцінює її як нерозумну, некрасиву, безталанну, заздрісну, агресивну, плаксиву і таке інше – то, повірте, саме такою вона і стає»[3, с.56].

Отже дитина як одиничне явище та дитинство як соціально — культурний феномен є складними утвореннями, розвиток яких має вибуховий характер та є незворотнім. У дитинстві закладається усе найголовніше. Гарні манери та навички, сприйняття себе та світу довкола, закладення та розвиток певних здібностей, котрі будуть задалегідь реалізовуватися. І звісно доля дитини, котра вже має знання, жагу до навчання правильно сформовану оцінку себе та сприяння світу, схильність до певних навичок вже дечим сформована та має неабияку сформовану особистість, що розвиває свій талант та шукає своє місце у соціумі.

Література

1. Бим–Бад Б.М. Педагогическая антропология / Б.М.Бим–Бад. – М.: Изд — во УРАО, 1998. – 576 с.
2. Задорожна-Княгницька Л.В. Педагогічна антропология: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / Л.В.Задорожна-Княгницька. – Запоріжжя: РДЦ Дизайн Груп, 2015. – 208с.
3. Салов Ю.И. Психолого–педагогическая антропология / Ю.И.Салов, Ю.С.Тюнников. — М.: ВЛАДОС — ПРЕСС, 2003.

УДК371.015.2(043)

Губрій Валерія

ІСТОРІЯ АНТРОПОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗА КОРДОНОМ

Антропологічне мислення в педагогіці має багату історію. Особливо помітні результати антропологічного підходу до вирішення педагогічних проблем у науковій дискусії 1750-1850 рр. у Європі.

Вперше системно вивчав людини з позицій і в аспектах освіти основоположник наукової педагогіки Ян Амос Коменський. Він побудував педагогіку як строго дедуктивну теорію, виведену з постулатів. Ними служили закономірності виховного взаємодії людини з людиною, а також спостереження над мотивами пізнавальної діяльності учнів.

Іммануїл Кант довів і необхідність, і можливість педагогіки, що дозволяє людям менш досконалим виховувати людей більш доскональними.

Традицію людинознавчих обґрунтування педагогіки на початку ХІХ сторіччя продовжив Йоганн Генріх Песталоцці. Він показав, що вихідні пункти розвитку душевних здібностей суть: споглядання, тобто активне сприйняття речей і явищ, пізнання їх сутності, формування точного образу дійсності та притаманне нашим здібностям прагнення до їх розвитку [1].

Антропология, на думку І.Канта, повинна була черпати знання з трьох джерел: з інших (самих різних) наук; з художньої літератури; з практичного спілкування дослідника з різними людьми, що

знаходяться в різних обставинах. Ми бачимо, таким чином, що антропологія представлялася Канту особливою – комплексною – сферою пізнання, що інтегрує різноманітну наукову інформацію.

І. Кант уявляв собі антропологію як науку, що складається з двох взаємопрониклих структурних компонентів: фізіологічної і прагматичної частин. Перша повинна була відповісти на питання, що робить з людини природа, а друга – що робить або може і повинен робити з себе сама людина. Така структура нової науки пропонувалася Кантом не випадково: вона відповідала його розумінню людини [2].

Він не ідеалізував людини, але пильно вивчав найрізноманітніші його прояви: егоїзм і щирість, фантазування і яснovidіння, активність і моральність і багато іншого. Очевидна певна «педагогічна спрямованість» філософії І. Канта. Вона проявляється не тільки в тому, що виховання і самовиховання він вважав природженим боргом людини, але ще і в тому, що бачив необхідність створення теорії педагогіки, тобто перетворення її з сфери практичної діяльності в науку. Теоретичною ж базою педагогіки повинна була, на його думку, стати саме антропологія.

Самостійною наукою, визнаною як реальне наукове людинознавство, антропологія стала завдяки Чарльзу Дарвіну (1809–1882) лише в середині XIX ст. Свої уявлення про людину, його розвитку, що вивчає його науці - антропології Ч. Дарвін виклав у різних публікаціях, перш за все, в основній праці з вий життя «Походження видів шляхом природного відбору» (1859). Метою антропології, за Дарвіном, було повне розуміння особливостей унікального виду *Homo sapiens* - людини розумної, що є вищою ланкою в еволюції живого. Для реалізації цієї мети інтенсивно проводяться дослідження морфологічних, анатомічних, фізіологічних особливостей людей, що живуть в різних кліматичних умовах, що представляють різні (переважно примітивні) культури, народи і раси. Антропологи ретельно вимірювали параметри зовнішнього вигляду представників різних племен і народів, через чого нову науку стали називати фізична антропологія. Але для них було важливо і вивчення ритуалів і традицій, в тому числі і виховних, способів організації побуту, включення окремої людини в життя спільноти, взаємозв'язку його членів між собою і багатьох інших, без яких неможливо зрозуміти походження і особливості *Homo sapiens*. В результаті антропологія стала інтегратором різних наук, що займалися людиною [2].

З 1860-х рр. на Заході педагогічна антропологія стала розроблятися як самостійна галузь філософського та педагогічного знання (Карл Шмідт і його школа). Одночасно педагогічна антропологія зародилася і в Росії (К.Д. Ушинський та його школа).

К.Д. Ушинський заклав основи спеціального вивчення людини як вихованця і вихователя з метою узгодити педагогічну теорію і практику з природою людини. Він вів педагогіку до ідеалу антропологічного універсалізму. Всі знання про людину повинно слугувати фундаментом для педагогіки - про душу, про тіло, про людському гуртожитку.

Аж до революції 1917 р. і деякий час після неї в нашій країні розвивалася школа педагогів-антропологів і психологів, послідовників К.Д. Ушинського. Яскравими представниками її були К.К. Сент-Ілер, М.І. Демков, П.Ф. Каптерев, В.А. Вагнер, А.Ф. Лазурський і багато інших [1].

Спеціально розробляв антропологічні основи виховання П.Ф. Лесгафт. В основу теоретичної педагогіки він поклав антропологічний принцип, метою якого було з'ясування для педагога значення особистості дитини як найбільшої цінності.

Таким чином, педагогічна антропологія вступила в XXI в. цілком склалася і вельми широкої міждисциплінарної галуззю знання. При всьому розкиді наявних дефініцій, категорій та понять педагогічної антропології в ній ясно помітний специфічний предмет – основна проблематика, джерела та методи наукової розробки.

Сучасна педагогічна антропологія – не тільки теоретична, але і прикладна наукова дисципліна. Її матеріали та висновки мають безпосередній вихід у широку педагогічну практику.

Література

1. Історія розвитку педагогічної антропології. Екзамен [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5258447/>
2. Педагогічна антропологія [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://um.co.ua/4/4-14/4-147215.html>

УДК 37.01(043)

Константінова Юлія

ГУМАНІСТИЧНА МОДЕЛЬ ВИХОВАННЯ

Сучасна педагогіка шукає нові моделі виховання, тому їй цікаві наявні у світі педагогічні концепції. У філософській і педагогічній літературі представлено досить велика кількість моделей

виховання і освіти, на основі яких розробляються педагогічні програми, системи навчання і виховання, що реалізуються в школах. Аналіз літератури з історії та теорії педагогіки показує, що в людському суспільстві на протязі століть можна бачити два глобальних напрями, типу освіти, виховання: перше – авторитарна школа, школа послууху і друге – гуманна школа, школа свободи. Напрямок, тип виховання означає загальний характер освіти, завдання, методи і форми виховання, стосунки вчителя і учнів, установки, цілі, принципи вихователів. Наявність цих типів виховання можна простежити у світовій історії освіти та педагогіки і сучасній школі. Історія школи показує співіснування, а в певні періоди і протистояння цих моделей освіти. Ніж глибше в історію віків, тим більше панує авторитарна система. В новий час, особливо на рубежі XIX-XX століть, багато європейських шкіл і педагогів віддавали перевагу гуманістичній педагогіці. Можна сказати, що людство в освіті йде від жорсткої репресивної, традиційної школи до гуманного виховання. У рамках цих двох типів освіти наука виділяє наступні концепції виховання в західній педагогіці. До авторитарного напрямку відноситься біхевіористична педагогіка. До гуманістичної лінії слід віднести неопедоцентризм.

В основі біхевіористичного підходу лежить психологія біхевіоризму, яка виникла на початку XX століття. Предметом психології є поведінка, активність людини, які біхевіористи стали називати «реакцією». У подальшому розуміння поведінки особистості та управління ним ускладнилося. Один з найбільших небіхевіористів Б. Ф. Скіннер вважав, що поведінку особистості визначають не тільки стимули, тобто зовнішні впливи навколишнього середовища, але і внутрішня діяльність самої людини: наприклад, уявлення людини (у вигляді досвіду, установок) про наслідки його «реакцій», вчинків в окремих ситуаціях. Щоб регулювати поведінку особистості, виробити бажані реакції, потрібно організувати систему позитивних і негативних підкріплень. Б. Ф. Скіннер і його прихильники вважали, що його підхід дозволяє успішно вирішувати проблеми формування «правильних» громадян, вироблення в учнів шкіл необхідної поведінки. Він пропонував створити спеціальну науку про поведінку «технологію поведінки». Згідно його концепції, поведінку за допомогою підкріплення можна і потрібно програмувати і через це керувати суспільним життям, уникаючи бунтів молоді, антисоціальних проявів, формуючи членів суспільства з заданими властивостями. Вчення біхевіоризму про обумовленості поведінки людини підкріпленням вплинуло на психологію, психотерапію, педагогіку. Останнім виразилося в рекомендаціях вчителям, соціальним працівникам, шкільним психологам, в навчанні вчителів професійного поведінки на основі методик біхевіоризму: вчитель повинен оволодіти і застосовувати у своїй практиці систему підкріплень – реакцій на дії учня. Більш кращими вважаються позитивні підкріплення, оскільки вони викликають почуття задоволення та бажання закріпити досягнуті успіхи. У разі неможливості позитивної оцінки даються рекомендації «м'якого» негативного підкріплення або відходу від оцінки. На думку К. Роджерса, розвиваючись, біхевіористична педагогіка зближується з гуманістичною: поряд з технікою підкріплення рекомендується «рефлексія почуттів і тепле прийняття дитини психологом. Це означає визнання почуттів дитини та облік його стану у взаємодії з ним. Противники Б. Ф. Скіннера звинувачували його в антигуманному відношенні до людини, у тому, що він конструює керованого індивіда. Поряд з цим є і прихильники «технології поведінки». Вони виступають за те, щоб система виховання, школи формували б дисциплінованих, відповідальних людей, «слухняних» громадян, які виконують свої ролі в суспільстві.

Головне, що характеризує гуманістичний підхід до виховання, - це акцент на діяльності дитини та створення умов для її розвитку. У першій половині XX століття ця концепція, обґрунтована Дж. Дьюї, отримала назву педоцентризму, а також прагматизму в педагогіці. Вона представлена також у «вільному вихованні» періоду педагогічних пошуків початку XX століття, в педагогіці М. Монтесорі і Вальдорфській школі Р. Штайнера. У другій половині XX століття концепція отримала розвиток у роботах А. Маслоу, К. Роджерса та ін. Вони створили напрям в психології – гуманістична психологія, принципи якої були поширені на освіту. У педагогічних роботах це отримало назву гуманістична педагогіка, неопедоцентризм.

Дж. Дьюї у створенні своєї теорії виховання ґрунтувався на філософії прагматизму, головне поняття якої – досвід, справа. Це означає, що людина у своїй діяльності спирається на власний досвід. Об'єктивне наукове знання, моральні норми не мають загального значення законів і правил. Вони лише інструменти для аналізу людиною ситуації і прийняття рішень. Особистий успіх – ось критерій науки, ролі знань і моральності. Істинно і морально те, що веде до успіху. Поняття: досвід, природні «інстинкти» і інтереси дитини, розвиток здібностей у діяльності, навчання через діяльність – це головні категорії педагогіки Дж. Дьюї. Він поклав початок педоцентризму: педагогіка свої цілі, зміст, методи навчання повинна визначати, виходячи з інтересів дитини. Дитина – центр навчального

процесу, а не вчитель та шкільний предмет. Це було дійсно новим кроком у педагогіці, суть якої в тому, що дорослі допомагають дітям їх спонтанної діяльності отримувати знання та розвиватися. До достоїнств гуманістичної педагогіки відноситься насамперед увага до внутрішнього світу дитини, орієнтація на розвиток особистості школяра за допомогою навчання та спілкування; по-друге, пошук нових методів, форм і засобів навчання і взаємодії з дитиною. Однак гіпертрофія цих рис перетворює їх на недоліки. Не можна будувати виховання і навчання виключно на інтересах і самодіяльності дітей і на культивуванні унікальності особистості. Це веде до зниження рівня знань учнів та ролі дорослих у вихованні, являє моральну і соціальну небезпеку.

Педагогіка неопозитивізму виступає проти маніпулювання людиною, тиску на особистість. Завданням школи вважається інтелектуальний розвиток, формування в свідомості «пізнавальних конструкцій», з допомогою яких розвивається раціонально мисляча людина, сам який обирає характер поведінки, яке, втім, не повинно вести до конфронтації зі світом і в той же час має бути вільним. Для неопозитивізму характерний культ знання, раціональної інтерпретації світу, інтелектуального розвитку особистості. Це є філософською основою для розробок процесу навчання як дослідження. У цій концепції як позитивні моменти треба відзначити прагнення формувати вільну, самостійну особу, яка визначає свою моральну поведінку на основі моральних знань, свідомості, совісті; також орієнтація на інтелектуальний розвиток, високий науковий рівень навчання та дослідницькі методи в навчанні. Однак виховання значною мірою зводиться до мовних, умоглядних міркувань, часто далеких від соціальних, життєвих проблем.

Згідно з концепцією екзистенціалізму, наукової теорії виховання бути не може, т. к. особистість та її поведінку виключно індивідуальні. Тому школа не повинна формувати особистість з певними властивостями. Завдання школи – створити умови, щоб учень знайшов самого себе, виявив би сенс і спосіб свого існування в складному світі, властивості своєю неповторною особистості. Завдання вчителя – роз'яснювати етику людини, сутність буття - екзистенції, важливість морального вибору, пошуку і визначення себе і своєї життя. Учитель не повинен давати відповіді, висловлювати свою думку, надавати вплив на вибір поглядів, цінностей учнів – всього того, що він робить в традиційній школі. Основний метод виховання – діалог, бесіда, в результаті якої розвивається потреба в самоаналізі і здатність дивитися критично, життю в обличчя. Що стосується процесу навчання: він будується як обговорення проблем, ситуацій, в яких учні встановлюють «свою» істину і формують «своє» знання. Рекомендується організувати пізнання через інтуїцію, осяяння, мистецтво, а не шляхом логіки, науки. Екзистенціалістська педагогіка не визнає і активно заперечує виховання в колективі і колективізму, так як справжній чоловік у світі самотній і відважний перед обличчям долі і совісті. Маса завжди безлика і посередня, в особистості ж має бути своєрідність і творче начало. Завдання школи – підтримати, розвинути творче початок індивідуальності, стимулювати креативність школяра.

Отже, незважаючи на велику кількість назв і підходів до виховання за кордоном, можна бачити дві головні позиції: одна – консервативна, відстоює кероване формування дисциплінованої особистості, яка засвоїла соціальні стандарти в поведінці, інша – гуманістично-ліберальна, з пріоритетом розвитку автономної особистості в процесі виховання і соціалізації. Аналіз підходів і конкретних систем зарубіжних шкіл ХХ століття показує тенденцію до посилення гуманістичної орієнтації, хоча на масовій школі це позначається лише частково. В даний час більшість вітчизняним теоретиків-педагогів, філософів, соціологів, психологів здається дуже привабливою гуманістична педоцентристська модель з ідеалом самостійної, критично мислячої, творчої і разом з тим високо моральною, адаптованою особистістю.

Література

1. Мухіна, В. С. Вікова психологія: феноменологія розвитку, дитинство, отрочество: Підручник для студ. вчз / В. С. Мухіна. – М.: Академія, 1999. – 456 с.
2. Буржуазная педагогика на современном этапе / под ред. З. А. Мальковой, Б. Л. Вульфсона. – М.: Просвещение, 1984. – 285 с.
3. Воронов, В. В. Педагогика школы в двух словах / В. В. Воронов. – М.: Аспект-пресс, 2003. – 260 с.

УДК 37.015.2(043)

Коробка Ольга

ВИХОВАННЯ ЯК АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

Виховання у загальному вигляді є цілеспрямованим та організованим процесом формування особистості. Виховання – це надзвичайно складний процес, в якому перетинаються інтереси та

потреби різних суб'єктів, таких як суспільство, держава, сім'я, соціальні групи, окремої людини, що впливають на форми та обсяг реалізації виховання. Сучасна педагогічна антропологія розуміє виховання як процес, що зберігає людську сутність будь-якого суспільства та створює умови у розвитку суспільства. Зміни, які відбуваються в житті людини, суспільства, способах її самоствердження, стають вихідними фундаментальними передумовами для розуміння сутності виховання в певних історичних умовах [1].

Відомі різні підходи щодо умов виникнення виховання та розуміння чинників. Треба зазначити, що серед цих підходів чітко виділяються: біологічний, психологічний, релігійний, соціальний (трудоий), соціокультурний. Основоположниками біологічного підходу є англійський філософ-соціолог Г.Спенсер та французький етнограф Ш.Летурно. Вони пов'язували виховну діяльність людей з інстинктивною турботою тварин про своє потомство, покладаючи в основу виховання інстинкт боротьби за існування, тому вважали, що виховна діяльність людей є біологічно зумовленою та нічим не відрізняється за своєю суттю від аналогічної поведінки тварин. Основоположником психологічного підходу є американський педагог П.Моро. Він розглядав виховання як інстинктивно-підсвідоме наслідування дітьми дорослих, тому виховна діяльність дорослих у варіації вченого виглядала, як організація такої їх поведінки, яка б слугувала зразком для наслідування дітьми. На відміну від нього, прихильник релігійного підходу німецький історик педагогіки К.Шмідт вважав, що виховання має релігійно-ідеалістичне походження, в чому виявляється творча дія Духу Божого. Тому здатність виховувати дітей освячена Богом. Основоположники трудового підходу є німецькі філософи К.Маркс та Ф.Енгельс. Причиною виникнення виховання вони вважали трудову діяльність первісних людей. Серед найважливіших умов виникнення виховання, як назвав Ф.Енгельс, були потреби у виготовленні знарядь праці й необхідність передачі трудових умінь підростаючому поколінню, виготовлення та використання цих знарядь дітьми [2].

Виховання – це й майстерність, й мистецтво, воно містить у собі такі компоненти як творчий, імпровізаційний, рутинний та алгоритмізований – ці компоненти взаємозалежні і взаємно визначають один одного. Віддавна відзначалося, що потенціал виховання величезний, але в реальності його можливості обмежені. К. Д. Ушинський писав: «Виховання може багато, але не все» [3, с.348]. У широкому сенсі слова виховання розуміється як стихійний вплив на людину (вихованця) природи і соціального середовища, як неусвідомлена трансляція культури від одного покоління, одного соціального шару до іншого. В середньому значенні слова виховання – це процес цілеспрямованого створення умов для розвитку людини. Він здійснюється державою, громадськими організаціями, професійними та непрофесійними вихователями. У вузькому сенсі слова виховання - спеціальна, абсолютно особлива по змісту, методів, технології діяльності «з оброблення людської цілісності» (О.Большов). Суттю цієї діяльності є усвідомлений, цілеспрямований вплив на розвиток людини. Виховання у вузькому сенсі слова здійснюється в основному професійними учасниками освітнього процесу й становить основний зміст будь-якої педагогічної діяльності. Саме ця діяльність спрямована насамперед на дітей, молодь і деякі групи дорослих людей. «Дитина виховується в тій мірі, в якій хоче бути вихованим», – справедливо зазначав Сухомлинський В.О. [1].

Антропологічно бездоганному вихованню притаманна усвідомлена постановка гуманістичних цілей, акцентування на розвитку людини, цілісність і продуманість усіх компонентів системи, високі моральні орієнтири та щадні, ненасильницькі методи впливу. У межах виховання, що будується на антропологічних засадах, підтримується дитяча активність; будуються партнерські відносини між педагогами та вихованцями; створюються умови для саморозвитку та самореалізації конкретної дитини, успішного освоєння нею простору її буття.

Для антропологічно бездоганного виховання характерний цілий ряд особливостей:

- усвідомлена постановка цілей;
- цілісність і продуманість всіх компонентів системи;
- чітка організація педагогічного процесу;
- високі моральні орієнтири та прировідповідні, ненасильницькі методи виховання;
- підтримування активності дитини;
- прикладають спеціальні зусилля, щоб забезпечити кожній дитині успіх в тій чи іншій діяльності;
- організують творче співробітництво дітей один з одним, з педагогами й батьками;
- створюють умови для активного освоєння дитиною простору свого буття [3].

Усе це сприяє індивідуалізації виховного процесу, забезпечує розвиток не тільки інтелектуальної, а й емоційної сфери, креативність, розвиток особистісної індивідуальності й дітей, й дорослих.

Виховання – це специфічне людський спосіб буття і спеціальна людська діяльність, суть якої є духовне взаємодія людей один з одним з метою самовдосконалення. Потреба і здатність до виховання вроджені людині та змінюються з віком. Ефективність виховного процесу залежить і від соціокультурної ситуації, і від антропологічного світогляду і педагогічної майстерності дорослих, і від бажання і можливості дитини бути вихованим.

Література

1. Коджаспирова Г.М. Педагогическая антропология. / Г.М. Коджаспирова. — Москва: Гардарики, 2005. — 287 с.
2. Задорожна-Княгицька Л.В. Педагогічна антропология: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / Л.В.Задорожна-Княгицька. – Запоріжжя: РДЦ Дизайн Груп, 2015. – 208с.
3. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. Том II / К.Д. Ушинский. – Москва: 2014. – 628 с.
4. Воспитание как антропологический процесс [Електрон. ресурс] / vikidalka. Режим доступу: <http://vikidalka.ru/2-160800.html>

УДК 159.922.6(043)

Кудря Наталія

ВІКОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ

З метою активного керівництва й управління процесами розвитку особистості, педагоги вже в далекому минулому здійснювали спроби класифікації періодів людського життя. Відомо цілий ряд розробок періодизацій розвитку, до того ж їх кількість зростає, оскільки неможливо побудувати універсальну систему, яка ґрунтувалася б лише на одному критерії.

Вікова періодизація є умовним поділом цілісного життєвого циклу на вікові періоди, що вимірюються роками. У формуванні особистості чітко простежуються вікові періоди розвитку, виділяється ряд вікових особливостей її фізичного і психічного розвитку, ігнорування яких призводить до серйозних помилок у вихованні підростаючого покоління. Природною основою вікових особливостей є анатоμο-фізіологічне дозрівання організму, його органів, центральної нервової системи, залоз внутрішньої секреції [1]. З віком організм стає досконалим, поступово набуваючи особливостей дорослої людини. В розвитку особистості і розкритті її можливостей провідну роль відіграє навчання і виховання дитини. Цей процес є обов'язковим і передбачуваним, оскільки не можна молодшого школяра повернути до дошкільного рівня розвитку, але можна передбачити, яким він стане у підлітковому віці.

Кожний віковий етап розвитку особистості має свої особливості і можливості. Відповідно до цих особливостей організоване навчання і виховання дітей в дитячих яслах (переддошкільний вік), в дитячих садках (дошкільний вік), в школах (молодший шкільний вік, середній шкільний або підлітковий і старший шкільний або молодший юнацький).

Вікова психологія і фізіологія спільно розглядають вікову періодизацію дитини, яка була запропонована академіком Б.Т.Лихачовим [2]:

1. Від народження до одного року – раннє немовля. Це період початкового пристосування, початкової адаптації.

2. Від 1 до 3 років - власне немовля. Один з найплідніших і найінтенсивніших періодів накопичення дитиною соціального досвіду, становлення фізичних функцій, психічних властивостей і процесів.

3. Від 3 до 6 років – раннє дитинство – період переходу до дитинства, інтенсивного накопичення соціально значимого досвіду в соціальному просторі, формування основних рис характеру і ставлення до навколишнього світу. Всі три періоди — від народження до 6 років — називають ще перед-дошкільним або дошкільним. Систематичне навчання в дитячому садку і школі для багатьох дітей починається з 6 років. Воно здійснюється з урахуванням того, що психофізіологічна, морально-вольова готовність дітей - до систематичної навчальної праці, інтелектуальної, фізичної, емоційної напруги наступає до 7 років.

4. Від 6 до 8 років – власне дитинство. В цей період завершується початкове визрівання фізіологічних і психологічних структур головного мозку, здійснюється подальше накопичення фізичних, нервово-фізіологічних та інтелектуальних сил, які забезпечують готовність до повноцінної систематичної навчальної праці.

5. Від 8 до 11 років – перед-підлітковий період – час зрілого дитинства, накопичення фізичних і духовних сил для переходу до отрочтва. Разом з періодом дитинства цей період має ще й назву молодший шкільний вік.

6. Від 11 до 14 років – отрочтво, підлітковий вік – новий якісний етап у становленні людини.

Найхарактернішими рисами його є: з точки зору фізіології - статеве дозрівання, психології – особистісна самосвідомість, свідомий вияв індивідуальності. Цей період називають ще середнім шкільним віком.

7. Від 14 до 18 років — юнацький вік – період завершення фізичного й психічного дозрівання, соціальної готовності до суспільно корисної продуктивної праці і громадянської відповідальності. Дівчата і юнаки — старші школярі – отримують певну підготовку в галузі психології та етики сімейного життя.

У кожний з вікових періодів становлення дитини важливо досягти необхідної для цього періоду повноти розвитку, психофізіологічної й духовної зрілості, яка не завжди співпадає з віковими межами та вимогами навчання [1].

Період дошкільного й молодшого шкільного дитинства є найважливішим для розвитку естетичного сприймання і формування морально-естетичного ставлення до життя. У цьому віці інтенсивно здійснюється формування властивостей і якостей особистості, які зберігаються у більш чи менш незмінному вигляді на все життя.

Найскладнішим є підлітковий період. Підлітки ще недалеко відійшли від молодших школярів, але вже перейшли бар'єр самосвідомості. Їх ще досить сильно приваблюють зовнішні форми життєвих явищ, але цікавлять вже й змістові їх аспекти. У сприйманні морально-естетичного образу іншої людини панує функціонально-романтичний підхід. Естетично підліток оцінює не лише зовнішній вигляд, але й окремі моральні якості — мужність, відвагу, активність, вірність, справедливість, рішучість. Однак, підліток може захопитися й асоціальним типом поведінки, псевдоромантичним образом життя людей, які здійснюють правопорушення. Тому підлітковий період вимагає особливої уваги з боку дорослих та індивідуального підходу [3].

Не менш складним є й юнацький вік, коли завершується фізичне дозрівання людини, виникають реальні умови для її психічної і морально-естетичної зрілості.

Дорослий організм потребує задоволення «дорослих» фізіологічних потреб у тому числі й статевих, соціальний розвиток гальмується і вступає в конфлікт з бурхливо прогресуючою фізіологією. Виникає напруга, яка обумовлює значні психологічні перевантаження, підліток шукає шляхи її усунення і вибирає такі, які підказує його ще не зміцнений розум [3].

У кожній віковій групі є значні індивідуальні відмінності, які визначаються природними задатками, різними життєвими умовами і вихованням дитини. Ці особливості називаються індивідуальними. Індивідуальний підхід створює найсприятливіші можливості для розвитку пізнавальних можливостей, активності, схильностей і обдаровань кожної дитини.

Література

1. Вікові та індивідуальні особливості [Електронний ресурс] / allref.– Режим доступу: http://allref.com.ua/uk/skachaty/Vikovi_ta_individualni_osoblivosti_rozvitku_osobistosti_i_yih_vrahuvannya_u_vihovnomu_procesi

2. Вікові та індивідуальні особливості розвитку [Електронний ресурс] / pidruchniki.– Режим доступу: http://pidruchniki.com/11530108/pedagogika/vikovi_individualni_osoblivosti_rozvitku

3. Вікові особливості психічного та фізичного розвитку особистості [Електронний ресурс] / studentam.– Режим доступу: <http://studentam.net.ua/content/view/2235/97/>

УДК 572.026(043)

Медведєв Олександр

КУЛЬТУРА ЯК АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

Сьогодні визначаються два найпопулярніші визначення культури, які торкаються різних галузей.

Культура – це сукупність практичних, матеріальних і духовних надбань суспільства, які відображають історично-досягнений рівень розвитку суспільства і людини і які втілюються в результатах продуктивної діяльності. Це рівень освіченості й вихованості людини, а також рівень оволодіння якоюсь галуззю знань або діяльності.

Поняття культури універсальне, воно торкається дуже багатьох галузей життя людини. Тому можна виділити такі області культури: культура оброблення, культура виховання, культура створення, культура формування, культура розвитку, культура шанування.

Багатоплановість культури обумовлює складність її структури. Розділ культурології, що досліджує внутрішню структуру та організаційно-функціональну будову культури називається морфологією культури.

1. Матеріальна культура – це перетворення природних матеріалів і енергії відповідно до людських цілей, створення штучного середовища проживання. Сюди включається також необхідний і

достатній набір технологій для збереження і розвитку цього середовища. Матеріальна культура створює і задає рівень життя суспільства, формує матеріальні запити людей і пропонує засоби їх задоволення. Матеріальна культура включає в себе такі елементи, як породи тварин і сорти рослин, ґрунти і природні речовини (ресурси), які зазнали обробки. До матеріальної культури входять також: будівлі і споруди, інструменти та обладнання для будь-яких видів діяльності, шляхи сполучення і засоби транспорту, зв'язок і засоби зв'язку, технології.

2. Духовна культура – це продукти духовної діяльності людини, які існують переважно в ідеальному вигляді: поняття, уявлення, вірування, почуття і переживання, доступні свідомості і розумінню всіх людей. Духовна культура створює особистий світ цінностей, формує і задовольняє наші інтелектуальні та емоційні потреби. Духовна культура це продукт суспільного розвитку, її основне призначення полягає у продукуванні свідомості.

Культура є підсистемою буття («система природа–людина–культура»). Складність цієї системи полягає в тому, що людина поєднує в собі як природні характеристики, так і творчу діяльність. Людина не має своєї біологічної ніші й виживає тільки за рахунок культури. При тому, що людина живе за законами природи, культура не передається генетичним шляхом, кожне нове покоління людей має знову засвоювати цінності минулих. Оскільки культура є суперечливою в її межах можуть функціонувати субкультури і антикультури. Субкультура – це підпорядкована культура в середині основної культури суспільства, внутрішня культура певної групи людей, яка визначає їх особливий стиль життя, ціннісну ієрархію і менталітет. Антикультура – це явище протилежне культурі, вона виконує людину руйнуючу функцію та призводить до деградації.

Вплив культури на особистість проходить у процесі інкультурації, з допомогою яких людина здобуває знання і навички, вони не обхідні для життя у суспільстві й тій чи іншій конкретній культурі. Під соціалізацією розуміють процес засвоєння індивідом соціальних ролей і норм. Людина формується, як особистість в соціальному, культурному та адекватному суспільстві. У результаті соціалізації відбувається входження індивіда в соціальне і культурне середовище, засвоєння їм цінностей суспільства, що дозволяє йому успішно функціонувати, як член суспільства.

На відміну від соціалізації поняття інкультурації передбачає під собою навчання людини традиціям та нормам поведінки у конкретній культурі. Це проходить у процесі взаємообміну між людиною та її культурою, у якій, з одного боку, культура визначає основні риси особистості, а з іншого – людина сама впливає на свою культуру. Інкультурація включає у себе формування основних людських навичок. Результатами інкультурації є подібність людини. За характером процес інкультурації є складнішим, ніж процес соціалізації. Зміст процесу інкультурації становлять особистісний розвиток, соціальна комунікація, придбання основних навичок свого життєзабезпечення.

Культура, як антропологічне явище характеризується поліфункціональністю. Пізнавальна функція культури фіксує досягнення людства в кожен суспільно-історичну епоху, завдяки ній соціальні спільноти пізнають самі себе, свої суспільні потреби, інтереси, свої особливості й місце у світовій історії, формують своє ставлення до інших суспільних систем. Інформативна функція виконує передачу, трансляцію нагромадженого соціального досвіду як за «вертикаллю» (від попередніх поколінь до нових), так і за «горизонталлю» - обмін духовними цінностями між народами. Комунікативна функція полягає в переданні історичного досвіду поколінь через механізм культурної спадкоємності та формуванні на цій підставі різноманітних способів і типів спілкування між людьми. Ця функція виконує роль збирача етнічних сил та фундатора народності і нації, забезпечуючи живий зв'язок поколінь та закладаючи фундамент для становлення і зростання духовного потенціалу духовної нації. Виховна функція виражається в тому, що природа не лише пристосовує людину до природного та соціального середовища та сприяє її соціалізації, але виступає ще й фактором саморозвитку людства. Засвоївши попередній досвід, людство не припиняє саморозвитку, а репродукує культуру, ставить перед собою нові життєві цілі для задоволення матеріальних і духовних потреб.

Література

1. Костюк Г.С. Психологічна спадщина К.Д. Ушинського / Г.С. Костюка. – М.: 1997. – 637 с.
2. Аносов І.П. Загальна педагогіка та історія педагогіки / І.П. Аносов.–М.: 1998. – 592 с.
3. Куліков В.Б. Педагогічна антропологія / В.Б. Куліков. – М.: 1988. – 673 с.

АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ О РАЗВИТИИ РЕБЕНКА

Современное педагогическое мировоззрение основывается на антропологическом знании и принципиально меняет подход к ребенку его воспитанию и развитию. Это знание, имеющее педагогическую направленность, накапливалось в течение длительного времени и привносится в современную педагогику благодаря усилиям целого ряда исследователей: И. Канта, К.Ушинского и других мыслителей.

Согласно антропологическим представлениям каждый ребенок – человек, т.е. сверхсложное, неисчерпаемое, во многом загадочное явление. Ему с самого рождения присущи все видовые особенности: он – живое, целостное и противоречивое, динамичное и активное существо, обладающее даром речи и мысли, социальностью и разумностью, духовностью и креативностью, потребностью и способностью воспитывать и быть воспитанным.

Человек развивается, формируется как творческая личность в течение всей своей жизни. В этом процессе сочетаются, тесно переплетаясь, влияния внешней среды, наследственности и воспитания. Развитие человека — процесс физического и психического становления и формирования его личности под влиянием внешних и внутренних, управляемых и неуправляемых факторов. Индивидуальное развитие – онтогенез – разделяется на пренатальный (стадии эмбриона и плода) и постнатальный. В последнем наиболее четко разграничиваются рост и развитие, зрелость и старение, однако в пределах каждой из этих крупных фаз выделяются более дробные, так что их общее число может колебаться от 3 до 24. В основе таких периодизаций обычно лежат комплексные критерии (морфофункциональные, психологические и социологические) [1].

Развитие ребенка, как правило, происходит в условиях общества, неразрывно связано с направленными на подрастающую личность развивающими воздействиями окружающих людей. Поэтому на обозначения трансформаций, происходящих с человеком в течение жизни наряду с понятием «развитие» используется термин «формирование». Формирование личности — становление человека как социального существа вследствие влияния среды и воспитания на внутренние силы развития. Понятие «развитие человека» и «формирование личности» очень близки, их нередко употребляют как синонимы, однако они не тождественны. Понятие «формирование» подрастающей личности акцентирует социальную обусловленность психического развития ребенка в условиях общества [1]. Всякий ребенок органически связан с земной природой и обществом. Он рождается биологическим организмом, индивидуальностью, членом общества, потенциальным носителем культуры, создателем межличностных отношений. В этом смысле любой ребенок, независимо от возраста, характера и успеваемости, — это не «будущий», а вполне «настоящий» человек, личность, имеющая определенные права и обязанности перед собой и другими, активно включающаяся в социальные процессы в качестве их субъекта, а не только объекта заботы взрослых.

Общеизвестно что, особое влияние на формирование личности ребенка имеет домашняя среда, а также ближайшее окружение. Именно здесь дети осваивают умение общаться, налаживая отношения с близкими людьми — родными, ровесниками, соседями; учатся жить с людьми и для людей; любить свою нацию и уважать другие народы. Ощутимое влияние на формирование личности имеют средства массовой информации (телевидение, радио, пресса) как компоненты социального окружения. Правильно организованная презентация информации о значимых событиях, процессы, явления в обществе, воспитывает у подрастающего поколения сознательное, ответственное отношение к жизни, способствует его духовному обогащению, формированию активной жизненной позиции. Поразительным является и пагубное влияние информации, которая пропагандирует патологические, сомнительные ценности, стандарты поведения, которые негативно влияют на еще не сформировавшееся сознание молодого человека. Учитывая это, педагоги должны помогать ему правильно оценивать увиденное, услышанное или прочитанное [1].

В итоге хотелось бы подчеркнуть следующее: предметом педагогической антропологии является человек, развивающийся под действием воспитания. Развитие человека – это сложный длительный процесс, в ходе которого изменяются его биологические, психологические и социальные свойства. Развитие происходит под воздействием воспитания и образования. Развитие – это качественное изменение, обновление сил и способностей человека. Эффективное развитие ребенка невозможно без реальным и идеальным взаимодействием его со взрослыми и сверстниками, без диалога с самим собой. Основная задача взрослого - научиться взаимодействовать с ребенком, вести с ней диалог, поскольку сотрудничество с ней и тем содействием, которое оптимально поддерживает механизмы развития подрастающей личности.

Литература

1. Задорожна-Княгицька Л.В. Педагогічна антропологія: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / Л.В.Задорожна-Княгицька. – Запоріжжя: РДЦ Дизайн Груп, 2015. – 208с.
2. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. Опыт педагогической антропологии / К.Д. Ушинский. – Ленинград: Издательство Академии педагогических наук, 1948.
3. Хомутов А. Е. Антропология. / А. Е. Хомутов. — Ростов н/Д: Феникс, 2004.

УДК 316.7:37(043)

Подопрігора Ольга

КУЛЬТУРА ЯК АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН

Складне й унікальне явище культури зосередило на собі увагу багатьох вчених. Вітчизняна і європейська наука досягла значних успіхів у вивченні історії й теорії культури конкретних епох, регіонів, специфіки її структурних елементів, методології дослідження культури як соціальної пам'яті людства.

Найважливішою характеристикою людини та її існування виступає культура, яка є такою креативною (лат. create - творити) реальністю, яка створюється людиною як автентична сфера свого «буття в світі» (М. Хайдеггер). І в цій антропосфері (Л. Гумільов) протягом всієї історії «феномена людини» розвертається унікальна і разом з тим універсальна реальність людини [2].

Культура, що є за своєю суттю антропологічним феноменом, виступає основною характеристикою і категорією людського буття в світі. Культура невідривна від сутності людини. Більше того, неможливо говорити про феномен людини в повному сенсі до початку зародження культури. Іншими словами, сутність культури і її сенс визначають виходячи із сутності людини як суб'єкта культуротворчості.

«Культура - (лат. cultura - обробіток, виховання, освіта, розвиток, вшанування) історично визначений рівень розвитку суспільства, творчих сил і здібностей людини, виражений у типах і формах організації життя і діяльності людей, а також в створенні ними матеріальних і духовних цінностей [2].

Поняття «культура» вживається для характеристики історичних епох (антична культура), конкретних суспільств, народностей і націй (культура майя), а також специфічних сфер діяльності чи життя (культура праці, політична культура, художня культура); у більш вузькому значенні - сфера духовного життя людей. Включає в себе предметні результати діяльності людей (машини, побудови, результати пізнання, твори мистецтва, результати, норми моралі і права та ін.), а також людські сили і здібності, що реалізуються в діяльності (знання, вміння, навички, рівень інтелекту, моральний та естетичний розвиток, світогляд, способи і форми спілкування людей)». Така полісемантичність поняття «культура» та глибина змісту викликали до життя безліч наукових визначень. Широта охоплених культурою явищ впливає на закріплення за цим поняттям багатьох смислових відтінків, що у свою чергу сприяє варіативному його тлумаченню, розумінню й використанню різними дисциплінами. На перший план висувалася світоглядна функція (А.Швейцер), ціннісно-духовна (М.Човгавадзе), діяльнісна (В.Давидович, Ю.Жданов, М.Мамардашвілі, Е.Маркарян), предметно-змістовна (А.Коган, В.Межуєв), регулююча відносини між людьми (З.Фрейд), життєтворча (О.Лосєв) - при всіх цих коливаннях найважливіша роль найчастіше відводилася духовно-практичній функції, культурі як фундаменту людського взаєморозуміння, як універсальній властивості суспільного життя, повернутого обличчям до особистісного становлення людини [1].

Філософсько-антропологічна спрямованість у визначеннях поняття культури не випадкова. Адже власне людина є суб'єктом і носієм культури. Існування культури можливе лише у людському суспільстві і служить потребам людини. Яскравою ілюстрацією цього є «поетична» версія культури Миколи Реріха, за якою культура розглядається «як любов до людини, як синтез дієвого блага, осередок просвіти і краси» [1].

Високий інтерес до культури, як до значущого для виховання явища, традиційно властивий педагогіці, в тому числі і педагогічній антропології. Це пояснюється, по-перше, тим, що соціальний та персональний простір, особистий час буття як дорослої людини, так і дитини заповнений предметами, відносинами, цінностями, інформацією і технологіями, що мають пряме відношення до матеріальної і духовної культури.

Саме культура є змістом виховання, матеріалом, з якого будується виховання. Культурне середовище - основне поле діяльності вихователя. Оволодіння культурою - одна з важливих виховних завдань і в той же час основний засіб виховання.

Осягнути ж сутність культурного феномена неможливо поза баченням діалектичного характеру

його єдності з природою. При цьому слід зважати, що «природа як сукупність властивостей зовнішньої матеріальної дійсності, виявлених та узагальнених у процесі взаємодії із колективною родовою життєдіяльністю, є об'єктивною засадою людського буття як культури, її загальною й необхідною передумовою. Культура ж є суспільно вироблена загальна форма зв'язку, що характеризує єдність людини з природою і виступає необхідним засобом людського існування в природному світі». Як бачимо, за всієї своєрідності культура перебуває в органічній єдності з природою, впливаючи на останню згідно потреб людини [1].

Перебуваючи у тісному суспільно-історичному зв'язку з людиною, культура ще також «являє собою конкретно-історичну сходинку розвитку суспільства». Ось як тлумачиться поняття «культура» з такої точки зору енциклопедичним словником: «В основі розвитку матеріальної і духовної культури, які знаходяться в органічному єднанні, лежить розвиток матеріального виробництва. Кожна суспільно-економічна формація характеризується певним типом культури, який здійснюється з переходом від однієї формації до іншої, при цьому успадковується все цінне в культурі минулого» [2]. Загалом це так, однак, як свідчить світова історія культури у світлі суспільного прогресу і регресу, далеко не все цінне в культурі минулого успадковується. Часто на зміну одним цінностям приходять інші. Людство постійно перебуває у стані пошуку нових шляхів гармонійного співіснування з навколишнім і власне внутрішнім світом людини. Сферою цього пошуку та становлення духовно-моральних цінностей і є культура.

Отже, феномен культури свідчить, що в найзагальніших рисах культура являє собою матеріальний і духовний прогрес, як індивідів, так і суспільства. Універсальне (загальнолюдське) та особистісно-індивідуальне поєднуються у культурі, котра охоплює всі сфери життєдіяльності людини, перебуваючи в діалектичному взаємозв'язку з ними.

Література

1. Сухіна І.Г. Культура як антропологічний феномен: проблема інтерпретації / І.Г.Сухіна. – 2008: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/VDU_b/2008_1/texts/08sigfpi.pdf
2. Феномен культури [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.horting.org.ua/node/1315>

УДК 37.051.2:929Ушинський(043)

Ремига Інна

ПЕДАГОГІЧНА АНТРОПОЛОГІЯ К.Д.УШИНСЬКОГО

Розробляючи свою філософсько-педагогічну концепцію Костянтин Дмитрович Ушинський вперше вжив термін «педагогічна антропологія» для позначення особливої науки про виховання і освіту, яка шляхом застосування педагогічних принципів прагне вдосконалити людину.

Педагог підійшов до розробки теорії педагогіки як широко освічений мислитель, озброєний глибокими науковими знаннями про людину як предмет виховання. Він вказував, що теорія педагогіки повинна бути заснована на використанні законів анатомії, фізіології, психології філософії, історії та інших наук [3].

Центральною ідеєю, висловленою педагогом, була думка про те, що засоби виховного впливу слід брати від самої природи людини. На думку основоположника вітчизняної педагогіки, окремі науки — фізіологія, педіатрія, психологія, соціологія, етнологія підходили до дитини кожна зі своєї позиції, не даючи систематизованого знання про неї, але їх знання складає міцний фундамент виховання [1].

Педагогічну систему педагог розуміє не як зібрання готових правил або спекулятивних метафізичних побудов, а як сукупність законів виховання, узагальнень педагогічного досвіду, заснованих на застосуванні філософських методів, вивченні психічного життя людини та облік історичного розвитку і особливостей народу [3].

К. Д. Ушинський вважав, що людина повинна бути досконалою фізично, розумово і морально, гармонійно розвинутою. Тому виховання він визначав як цілеспрямований, свідомий процес формування гармонійно розвинутої особистості [4].

У своїй масштабній праці «Людина як предмет виховання» (1868-1869), розглядаючи найважливіші методологічні проблеми педагогіки, він запропонував новий антропологічний підхід до виховання людини. На його думку, предметом педагогіки є людина у всій сукупності його проявів, отже, щоб вибудувати процес виховання з урахуванням всіх його особливостей, необхідно якимось цілісним знанням про людину [4].

Намагаючись обґрунтувати інтегративність змісту педагогіки та її творчу спрямованість, К.Д.Ушинський стверджував, що педагогіка є мистецтвом. Педагогіку, як і медицину, К.Д.Ушинський

називав мистецтвом саме тому, що вони не вивчають того, що є, а лише вказують на те, що було би бажаним бачити існуючим, та на засоби досягнення бажаного. Наука лише вивчає те, що існує чи існувало, а мистецтво прагне створити те, чого немає, і перед ним у майбутньому майорить мета й ідеал його творчості [1].

У «Педагогічній антропології» К.Д. Ушинського людина розглядається як головне Боже створіння, фізична істота, що має безсмертну душу, створену для добра. Зв'язок душі і тіла, за висловом педагога, є «величною тайною створіння». Виховання повинно спрямовуватись на виправлення, гармонізацію людської душі: розуму, почуттів і волі. Життя свідомості має бути проникнуте світлом шляхетних почуттів, які живлять розумову діяльність, надають істинність знанням, бо саме почуття проявляють природну сутність людини [5].

Крім теоретичних знань, підкреслював К.Д. Ушинський, необхідні і практичні уміння і навички, що допоможуть ураховувати педагогу внутрішній потенціал вихованця в процесі його особистісного зростання, створювати умови, в яких він мав би можливість відкривати в собі якості суб'єкта [5].

Педагогіка як мистецтво являє собою творчу практичну діяльність учителя, побудовану на основі знання законів розвитку людини. Костянтин Дмитрович вважав, що вчитель не є автоматичним виконавцем рецептів педагогіки. Він повинен бути творцем, художником своєї справи [1].

Педагог підкреслював складність розумової праці, до якої потрібно привчати поступово, щоб не позбавити людину інтересу до неї. Але в той же час, К.Д. Ушинський, звертаючи увагу педагогів на необхідність зробити розумову працю максимально цікавою для дитини, застерігав від небезпеки перетворити її на забаву [4].

Але для того, щоб навчити учня мислити, підкреслює К.Д. Ушинський, педагог сам повинен вміти мислити. «Не вміти добре виражати свої думки – недолік, – говорив К.Д. Ушинський, – але не мати самостійних думок – ще більший недолік; самостійні думки витікають лише із самостійно надбаних знань» [6].

К.Д. Ушинський був далекий від думки, що людська природа несе в собі готові психічні якості, які виявляються незалежно від виховного впливу. Педагог визнавав вирішальну роль виховання, вказував, що «створення всієї внутрішньої людини» перебуває в руках виховання. При цьому воно повинно враховувати природні задатки, нахили, природжені особливості людини [1].

Надаючи вирішального значення вихованню, К.Д. Ушинський вказував, що в цьому процесі дитина є не пасивною, а активною істотою, і не тільки об'єктом, але й суб'єктом виховання. Від активної діяльності самої дитини залежить успіх її виховання та розвитку; в її діяльності утворюються асоціації, що лежать в основі її знань, звичок, переживань, вольових прагнень, нахилів та інших якостей [1].

Таким чином, педагогічні ідеї К.Д. Ушинського, представлені в курсах загальної, дошкільної педагогіки, історії педагогіки доповнюють і актуалізують сучасні підходи у вихованні і розвитку майбутнього професіонала, розкривають внутрішні процеси його особистісного зростання, сприяють освоєнню цінностей вітчизняної педагогічної культури [5].

Література

1. Задорожна-Княгницька Л.В. Педагогічна антропологія: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / Л.В.Задорожна-Княгницька. – Запоріжжя: РДЦ Дизайн Груп, 2015. – 208с.
2. Ушинский К.Д. Собрание сочинений: В 11т./ К.Д.Ушинський. – М., – Л.: Изд-во АПН РСФСР, 1948-1952.
3. История педагогики и образования – Педагогическая антропология К.Д. Ушинского [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.pedagogik.ru/obshchaya-pedagogika/30-istoriya-pedagogiki-i-obrazovaniya.html?showall=&start=20>
4. Аносов И.П. Антропологізм як чинник гуманізації освіти (теоретико-концептуальні основи) : автореф. дис. на здобуття наук. Ступеня д-ра пед. наук: спец. 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / І.П. Аносов; Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова. – К., 2004. – 38 с.
5. Шаин Е. Г. Дата рождения К. Д. Ушинского / Е.Г.Шаин // Журнал «Педагогика». — 2004. — № 4. 1 С. 63—64.

УДК 37.015.2(043)

Романова Вероника

ЧЕЛОВЕК КАК БИОСОЦИАЛЬНОЕ СУЩЕСТВО

«Человек» — общее понятие, обозначающее принадлежность к человеческому роду, природа которого сочетает биологические и социальные качества. Иначе говоря, человек предстает в своей сущности как биосоциальное существо.

Современный человек с самого рождения представляет собой биосоциальное единство. Наследственность снабжает ребенка не только сугубо биологическими свойствами и инстинктами. Он изначально оказывается обладателем человеческих качеств: развитой способностью к подражанию взрослым, любопытства, способностью огорчаться и радоваться. Его улыбка имеет врожденный характер. Но полностью в этот мир вводит человека именно общество, которое наполняет его поведение социальным содержанием.

Природное и социальное взаимодействие человека и общества противоречиво. Человек — субъект общественной жизни, он реализует себя только в обществе. Однако он является и продуктом среды, отображает особенности развития биологических и социальных аспектов общественной жизни. Достижение биологической и социальной гармонии общества и человека на каждом историческом этапе выступает как идеал, стремление к которому способствует развитию как общества, так и человека.

Общество и человек неотделимы друг от друга и в биологическом, и в социальном плане. Общество таково, каковы образующие его люди, оно выступает в качестве выражения, оформления, закрепления внутренней сущности человека, способа его жизнедеятельности. Человек вышел из природы, но существует как человек только благодаря обществу, формируется в нем и формирует его своей деятельностью.

Общество определяет условия не только социального, но и биологического совершенствования человека. Вот почему в центре внимания общества должны находиться вопросы обеспечения здоровья людей с их рождения и до старости. Биологическое здоровье человека позволяет ему активно участвовать в жизни общества, создавать полноценную семью, растить и воспитывать детей. В то же время человек, лишенный необходимых социальных условий жизнедеятельности, теряет свою «биологическую форму», опускается не только нравственно, но и физически, что может служить причиной антисоциального поведения и преступлений.

В обществе человек реализует свою природу, но и сам вынужден подчиняться требованиям и ограничениям общества, быть ответственным перед ним. Ведь общество — это все люди, включая каждого человека, и, подчиняясь обществу, он утверждает в себе требования собственной сущности. Выступая против общества, человек не просто подрывает основы общего благополучия, но и деформирует собственную природу, нарушает в себе гармонию биологического и социального начал. Что позволило человеку выделиться из животного мира? Основные факторы антропогенеза можно разделить следующим образом:

- биологические факторы — прямохождение, развитие руки, большой и развитый мозг, способность к членораздельной речи;
- основные социальные факторы — труд и коллективная деятельность, мышление, язык и общение, нравственность.

Труд сыграл ведущую роль в процессе становления человека; на его примере проявляется взаимосвязь остальных биологических и социальных факторов. Так, прямохождение освободило руки для использования и изготовления орудий, а строение руки позволило эффективно использовать эти орудия. В процессе совместного труда складывались тесные отношения между членами коллектива, которые привели к налаживанию группового взаимодействия, заботе о членах племени, к необходимости общения. Язык способствовал развитию мышления, выражая все более сложные понятия; развитие мышления в свою очередь обогащало язык новыми словами. Язык также позволил передавать опыт из поколения в поколение, сохраняя и преумножая знания человечества.

Таким образом, современный человек — продукт взаимодействия биологических и социальных факторов. Под его биологическими особенностями понимают то, что сближает человека с животным, — наследственные признаки; наличие инстинктов; эмоции; биологические потребности; сходные с другими млекопитающими физиологические особенности; возможность использовать природные предметы; приспособление к окружающей среде, продолжение рода.

Человека нельзя сводить исключительно к общественным качествам, поскольку для его развития необходимы биологические предпосылки. Но нельзя свести его и к биологическим особенностям, так как личностью можно стать только в обществе. Биологическое и социальное нераздельно слито в человеке, что делает его особым биосоциальным существом.

Идеи единства биологического и социального в становлении человека сформировались не сразу.

В XX в. попытки биологизаторского «объяснения» сущности человека и его социальных качеств не прекращаются. В качестве примера можно привести феноменологию человека известного французского мыслителя и естествоиспытателя, священнослужителя П.Тейяра де Шардена. Согласно Тейяру, человек воплощает и концентрирует в себе все развитие мира. Природа в процессе своего

исторического развития получает свой смысл в человеке. В нем она достигает как бы своего высшего биологического развития и одновременно он же выступает своеобразным началом ее сознательного, а, следовательно, социального развития.

В настоящее время в науке утвердилось мнение о биосоциальной природе человека. При этом социальное не только не принижается, но отмечается его решающая роль в выделении Homo sapiens из мира животных и его превращение в социальное существо. Даже не обращаясь к научным доказательствам, а руководствуясь простейшими наблюдениями и обобщениями, нетрудно обнаружить огромную зависимость человека от природных изменений — магнитных бурь в атмосфере, солнечной активности, земных стихий и бедствий.

Литература

1. Макарова Н.Е. Человек / Н.Е.Макарова. – Мн.: Современный литератор, 2001. – 207 с.
2. Маклаков А.Г. Общая психология: Учебник для вузов / А.Г.Маклаков. – СПб.: Питер, 2007. – 436 с.
3. Зобов Р. А., Келасьев В. Н. Самореализация человека. Учебное пособие / Р.А.Зобов, В.Н.Келасьев. – СПб., 2001. – 397 с.
4. Тугушева Р.Х., Гарбера Е.И. Общая психология: Учебник // Р.Х. Тугушева, Е.И.Гарбера. – М.: Эксмо, 2006. – 143 с.

УДК 37.022(043)

Самарська Анастасія

ПРАГМАТИЧНА МОДЕЛЬ ВИХОВАННЯ

Залежно від філософської концепції, що визначає принципи й особливості системи виховання, виділяють моделі прагматичного, антропологічного, соціетарного, вільного, технократичного та ін. парадигм виховання, ідеалізм, реалізм, гуманістичне виховання.

Представники прагматичної моделі розглядають виховання не як підготовку вихованця до майбутнього дорослого життя, а як життя вихованця у сьогоденні. Тому завдання виховання у межах зазначеного напрямку – навчити вихованця вирішувати реальні життєві проблеми та з накопиченням такого досвіду домогтися максимального добробуту, успіху в рамках тих норм, які визначено соціальним середовищем його життєдіяльності. Отже, в основу змісту виховання пропонується покласти сам процес вирішення життєвих проблем.

Вихованці мають навчитися загальним принципам і методам вирішення типових проблем, з якими стикається людина протягом життя, і накопичувати досвід вирішення таких проблем у реальних умовах своєї життєдіяльності, з тим, щоб не тільки успішно включитися в життя сучасного суспільства, а й стати провідником соціальних перетворень. Тобто в процесі виховання педагог повинен привчити вихованця не до пасивного пристосування до реальних умов, а до активного пошуку шляхів поліпшення свого добробуту, аж до перетворення умов у бажаному для себе напрямку [2].

Виховання – це постійне спонування дитини до експериментування з метою підготовки його до зустрічі з життєвими реаліями, що сповнені випадковостей, небезпек, ризику. Воно має бути націлене на підготовку вихованця до зустрічі з майбутнім, привчити його до розробки планів свого майбутнього і до вибору адекватного стилю життя, стандартів поведінки за критерієм корисності. Отже, а рамках зазначеної моделі виховання розглядається і як проблемне, в якому мінливі виховні ситуації, постійно змінюване середовище та сама взаємодія індивіда з вихованцем і середовищем, змінюється, передається й набувається досвід і самі суб'єкти виховного процесу.

Основою виховання вважається виховна взаємодія дитини з реальним середовищем, як природним, так і соціальним на пізнавальному та практичному рівнях. Отже зміст виховання повинен впливати з логіки самого життя вихованця та з його потреб. Це індивідуалізує досвід вихованця, у зв'язку з чим цілі виховання ніяк не пов'язуються з нормами й розробляються кожним педагогом з урахуванням як загальних цілей, так і конкретної ситуації [3].

Однак слабким місцем прагматичної парадигми виховання є крайнє вираження філософії прагматизму, що на практиці виявляється у вихованні жорстких прагматиків (осіб, що визнають практичну користь, вигоду лише для себе) [1] та індивідуалістів.

Література

1. Большой толковый словарь русского языка / Д.М.Ушаков. – М. : Альфа-Принт, 2005. – 1216 с.
2. Общая и профессиональная педагогика: уч. пособие для студентов вузов / Г.Д.Бухарова, Л.Д.Старикова. – М. : Издательский дом «Академия», 2009. – 336 с.

ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОГО В ЛЮДИНІ

Соціальне в людині - це перш за все виробнича діяльність, колективістські форми життя з розподілом обов'язків між індивідами, мова, мислення, громадська і політична діяльність. Відомо, що *Homo sapiens* як людина і особистість не може існувати поза людських спільнот. Описані випадки, коли маленькі діти в силу різних причин потрапляли під опіку тварин, «виховувалися» ними і коли вони після кількох років перебування в тваринному світі поверталися до людей, їм були потрібні роки, щоб адаптуватися до нового соціального середовища. Нарешті, соціальне життя людини неможливо уявити без громадської і політичної активності. Само по собі життя людини є соціальним, оскільки воно постійно взаємодіє з людьми - в побуті, на роботі, під час дозвілля [2].

Однак, ставши соціальною істотою, людина створила матеріальне та духовне життя суспільства, створила надбіологічну сферу та стала єдиним живим організмом на планеті, який вийшов за межі біологічної еволюції, що дає підстави розглядати її як соціальну істоту [3].

Проблеми соціального в людині. Соціальне не повністю збігається з придбаним в особистому досвіді, бо не все, що придбано людиною в процесі її індивідуального життя є соціальним. У той же час людина соціальна вже в момент свого народження. Так, соціально придбана людством здатність навчитися мови природжена, хоча і виявляється у дитини тільки на певному етапі дозрівання її нервової системи і буде проявлятися різною мірою і в різних соціальних умовах. І всі інші природжені властивості особистості також будуть з раннього віку розвиватися і соціалізуватися [1].

Особистість - це сукупність соціальних якостей. Але жодна якість людини не виникає без природних задатків, в той же час жоден природний задаток не проявляється в незмінному, сформованому вигляді, він завжди трансформується, заломлюється через соціальний досвід. Особистість має свої характеристики в інтелектуальній, емоційній і вольовій сферах. І за всіма цими параметрами розрізняються люди наприклад зі столиці і з провінції, тому що стартові умови у них далеко не рівнозначні. Багато соціальних якостей зумовлені: соціальною активністю, реакцією на несприятливу ситуацію, агресивністю, прагненню до успіху, самоконтролю та ін. Але всі біологічні риси завжди переломлюються через конкретні соціальні умови [2].

Проблема соціального в людині вирішується в зв'язку із суспільством і тільки на його основі. Саме тому соціальна сутність людини не може бути постійною. Зміна суті людини - це діалектичний процес: людина не тільки продукт обставин і виховання, вона і сама змінює суспільне середовище і себе. Іншими словами, якою мірою людина змінює соціальне середовище, пристосовуючи його для себе, в такій мірі і сама людина змінюється зі зміною середовища. Однак, родова сутність людини не укладена в ній як в окремі, відокремлені істоті. Вона є «сукупністю всіх суспільних відносин», що має свій об'єктивне зміст, що не зводиться до змісту діяльності або інтересів окремих людських індивідів. Відповідно, кожна людина - не частковий носій своєї соціальної сутності, що втілює в собі ту чи іншу її сторону. Вона втілює в собі соціальну сутність в цілому. Сутність визначається тими соціальними умовами, в яких людина знаходиться. Соціальне в людині це якийсь шаблон поведінки для певних соціальних позицій. Суспільство може або схвалювати, або не схвалювати деякі соціальні ролі [4].

Соціальне «Я» людини. П. Сорокін доводить, що як тільки змінюється місце людини в системі соціальних координат, неминуче змінюється її «Я», і поведінка. Наприклад, якщо бідна людина перейде в групу багатих, то її "я", її душа, поведінка неминуче зміняться, і вона стане зовсім іншою людиною. У цьому сенсі, з точки зору П. Сорокіна, безглуздо говорити про підлість, про благородство або будь-які інші моральні якості людини, оскільки все це неминучий результат зміни її місця в системі соціальних координат.

Е.В. Де-Роберті, розглядає людину «продуктом тривалого розвитку громадськості». Він вважає, що поза впливом суспільства, громадських установ людина дуже скоро б опустилась до рівня біологічного індивіда [4].

У цілому ж можна стверджувати, що зараз, як і при появі *Homo sapiens*, існування людини забезпечується єдністю її біологічного і соціального. Людина — це біосоціальна категорія, що не лише визначає належність певної істоти до людського роду за певними анатомічними особливостями та фізіологічними функціями, а й виступає творцем культури, суб'єктом соціальних відносин [3].

Література

1. Гобозов И.А. Социальная философия/ И.А Гобозов. – М.: 2003. — 528 с.
2. Бархаев Б.П. Введение в профессию: от социальной роли к профессиональной субъектности / Б.П Бархаев, И.В Сыромятников. – М.: 2003. – 348с.
3. Задорожна-Княгницька Л.В. Педагогічна антропологія: Навчальний посібник для студентів гуманітарних факультетів вищих навчальних закладів / Л.В.Задорожна-Запоріжжя.: 2015 р. – 208 с.
4. Кузина И.Г. Теория социальной работы / И.Г Кузина. – В.: 2006. – 230 с.

УДК 37.015.2(043)

Токарева Діана

ВИХОВАННЯ ЯК АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС

Особистість людини формується і розвивається в результаті впливу численних факторів, об'єктивних і суб'єктивних, природних і суспільних, внутрішніх і зовнішніх, незалежних і залежних від волі і свідомості людей, діючих стихійно або згідно з визначеними цілями. При цьому сама людина не мислиться як пасивна істота, яка фотографічно відображає зовнішній вплив. Вона виступає як суб'єкт свого власного формування і розвитку. Антропологічний підхід розглядається як одна з найважливіших методологічних основ педагогіки.

Педагогічне людинознавство сягає корінням в багатотисячолітню народну мудрість, перш за все прислів'я і приказки, «моделі виховання», як їх називають в соціології. Фіксовані в народних моделях виховання спостереження мільйонів людей над собою і своїми побратимами чинять сильний вплив і на сучасну людину протязі її розвитку.

В основі будь-якої виховної доктрини, будь-якої філософії освіти, норми, кожної рекомендації, кожної заборони закладені ті чи інші твердження про природу людини, суспільства, індивідуального і суспільного пізнання. Який би пласт педагогічної культури ми не взяли, в самій структурі властивого мислення є антропологічна складова.

Сучасна педагогічна антропологія розуміє виховання як процес, який зберігає гуманну природу суспільства, створює умови для розвитку соціуму, продуктивного існування особистості.

Антропологічний підхід озброює педагогів і батьків знаннями про них самих і про їх вихованців, про оточуючих людей. Свого часу К.Д. Ушинський говорив про те, що вихователь повинен прагнути пізнати людину в сімействі, в суспільстві, серед людей різного віку, в усіх класах, у всіх положеннях, в radoщах і в горі та й навіть на одрі смерті.

Аналіз педагогічної теорії і практики показав, що більшість педагогів сьогодні не готові до реалізації ідей гуманної педагогіки в професійній діяльності. Це пов'язано, по-перше, з наявним у педагогів досвідом особистого навчання, виховання в умовах традиційної авторитарної педагогічної системи; по-друге, зі сформованою моделлю професійної освіти майбутнього педагога, орієнтованої переважно на традиційну парадигму педагогічної діяльності.

Література

1. Воробьева К.Н. Антропологический подход к воспитанию / К.Н.Воробьева // Педагогика: науч.–теорет. журн. – 2007. – №5. – С. 55–58.
2. Бирич И.А. Философская антропология и образование: На путях к новому пед. Сознанию // И.А. Бирич. – М.: Жизнь и мысль: Моск. Учеб., 2008. –269, с.

УДК 371.015.2(043)

Чернотович Наталя

ЛЮДИНА ЯК СУБ'ЄКТ ТА ОБ'ЄКТ ВИХОВАННЯ

У процесі виховання центральною фігурою є той, кого виховують, – вихованець. Результат виховання – розвиток особистості. У психології та педагогіці існує безліч підходів до визначення сутності особистості, але всі вони зводяться до розуміння особистості як соціальної істоти. Таким чином, особистість – це індивід, що володіє сукупністю соціальних властивостей і якостей, які він виробляє у себе прижиттєво. Розвиток особистості - це процес кількісних і якісних змін в організмі і психіці людини, це процес її духовного становлення.

Виховний процес – це широка, багатостороння взаємодія дітей як активних суб'єктів діяльності з навколишнім природно-соціальним середовищем, перш за все дорослими, результатом якого є твердження певних сторін і якостей особистості [3].

Суб'єкт виховного процесу – це індивід зі самосвідомістю, що розвивається, стійкою системою мотивів (потреб, інтересів, ідеалів, переконань), активно бере участь у свідомій діяльності.

Поняття «суб'єкт» займає важливе місце у педагогічній науці, оскільки передбачає усвідомлення індивіда змінює світ. Суб'єкт – свідомо дійова особа. Суб'єкт у своїх діяннях, в актах своєї творчої самодіяльності не тільки виявляється і проявляється; він у них твориться і визначається. І тим, що він робить, можна визначати те, що він є; напрямком його діяльності можна визначати і формувати його самого. Бути особистістю означає бути творцем себе і навколишнього світу, суб'єктом діяльності, спілкування, самосвідомості і творення.

Але дитина є і об'єктом виховання. Об'єкт виховного процесу - індивід, що не виходить за рамки вже реалізованих можливостей, за рамки рольових приписів з метою розширити середовище діяльності.

Суб'єкти виховного процесу характеризуються як загальними властивостями, властивими суб'єкту пізнання, діяльності, життя взагалі, так і специфічними властивостями, характерними для суб'єктів діяльності [1].

Сенсом виховання є вирішення гуманітарних завдань. Виховання має долучити особистість до мови людської культури, ввести в її силове поле: має допомогти усвідомити дійсність як світ людини, як взаємодія людей, як процес їх діяльності, як сукупність її результатів. Воно повинно привчити дитину бачити у фокусі свого вибору і своїх вчинків ставлення до інших людей. Вирішуючи гуманітарні завдання, виховання підводить особистість до усвідомлення своєї унікальності – специфічності істоти, що володіє свободою волі і відповідальністю; істоти, яка може виступити силою.

Поведінка цієї особистості супроводжується самоаналізом, самооцінкою, рефлексією. Будь-яке відношення до людини знаходить іншу іпостась - це відношення до самого себе.

Виховання – це формування особистості як творця свого життя і своєї долі. Воно готує людину до суб'єктної діяльності, виробляє її психологічні передумови. Гуманітарні завдання є, в кінцевому рахунку, завдання моральні. Виховання від початку до кінця, у всіх проявах служить формуванню моральності. Вирішення цього завдання - глибинний сенс виховання, бо, не виховавши моральність, неможливо забезпечити особистісні основи людської життєдіяльності – діяльності [2].

З цих позицій стає абсолютно неприйнятним утилітарний підхід до виховання в радянський період, коли заслугою школи вважалося те, що її випускники відправлялися працювати на порожні, обладнані рутинної технікою робочі місця підприємств. Звідси і витікали замовлені державою профорієнтаційні завдання виховання. Гуманістичне виховання особистості передбачає інше - формування здатності до саморозвитку, культивування імпульсу до самовдосконалення, суб'єктом і рушійною силою якого є сама особистість [1].

Вже в цих установках присутня особистість вихованця. Особистість вихованця - творець самої себе. У механізмах гуманістичного виховання вона виступає дієвою силою. Завдання стимулювати її активність є основна мета гуманістичного виховання. Формування цілісної, всебічно розвиненої особистості - мета виховання. При описовому підході до вивчення особистості особистість характеризується як сукупність певних якостей: відповідальності, доброти, ділової активності, ввічливості, галантності, емпатії, коректності, заппадливості, чесності, порядності [2].

Література

1. Ананьєв Б.Г. Про людину, як об'єкт і суб'єкт виховання / Б.Г. Ананьєв // Вибрані психологічні праці в 2-х томах. Т.1. – М.: Вища школа, 1980, – с. 300–310.
2. Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання. Досвід педагогічної антропології / К.Д. Ушинський // Вибрані педагогічні твори. У 2 т. – Т. 1. – М.: Педагогіка, 1974.

УДК 316.723-056 (043)

Шаповалова Валерія

ВПЛИВ МОЛОДІЖНИХ СУБКУЛЬТУР НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА («ПАНКИ»)

Субкультура походить від латинського sub — під і cultura — культура. Так, синонімом субкультури можна назвати підкультуру. Це поняття широко використовується в антропології, культурології та соціології. Субкультура — це частина культури того чи іншого суспільства, яка відрізняється від більшості окремими ознаками: поведінкою, поглядами, думками, зовнішністю, мовою, системою цінностей тощо. Субкультури формуються на демографічній, географічній, національній, професійній та інших основах. Одним з найвідоміших прикладів субкультур є молодіжні угруповання: готи, панки, растамани, емо тощо.

Панки – молодіжна субкультура, покоління молодих людей на рок-естраді (середина 70-х рр. 20 ст.). Провідною інтонацією їхніх виступів став різкий протест проти будь-яких моральних і звичаєвих правил.

Деякі молоді панки люблять шокувати громадськість антиконсервативним зовнішнім виглядом, однак, слід зауважити, що для решти панк-рокерів зовнішній вигляд є другорядною деталлю. Ідеологом зовнішнього вигляду панків була англійська дизайнер Вів'єн Вествуд, яка внесла атрибутику панків в маси і модну індустрію. Багато панків фарбують волосся в яскраві неприродні кольори, начесують і фіксують їх лаком, гелем або пивом, щоб вони стояли сторч. У 1980-х у панків стала модною зачіска «ірокез». Моду на ірокези ввела британська група The Exploited.

Панк – це насамперед унікальна особистість, що усвідомлює свої дії і відповідає за них, Для того, щоб робити все самому треба бути сильним і незалежним від чужої думки, тобто не створювати собі кумирів і культу з кого-небудь або чогось. Панки завжди виступали проти «суспільства споживання», товариства яка жере себе зсередини, мільярди доларів витрачати на нікому не потрібні послуги. Суспільство споживання живе інстинктами і тотальним егоїзмом.

Панк-культура породила значну кількість поезій та прози. Серед відомих панк-поетів слід зазначити Патті Сміт, Річарда Хелла, Джона К. Кларка, об'єднання «The Medway Poets», а також Джима Керролла, чий автобіографічні роботи вважаються першими із зразків панк-прози.

Видавалося досить велика кількість фантазійних творів (т. зв. punk-zines), серед яких варто згадати Maximum Rock-n-Roll, Punk Planet, CometBus, Flipside, Search and Destroy. Першим з такого роду видань став власне журнал Punk, заснований в 1975 року Легсом МакНилом, Джоном Хольстромом і Гедом Даному.

Нам здається, що це зовсім не погано і таких людей потрібно підтримувати, тому що існують стадії розвитку у всіх субкультурах і одна справа коли хлопець ставить ірокез і фарбує кросівки в червоний колір у 15 років, а інша, коли це робить 35 річний чоловік, у другому випадку виникає питання. Є звичайно і негативні сторони, наприклад, скінхеди або праві рухи, які по суті не знаходять себе у творчості та соціумі, «качають» свої права скрізь, не беручи істин, моральних канонів і соціальних законів – це ті, хто не відчули могутню опору для стрибка вперед на наступну стадію.

Таким чином, будь-яка субкультура може викликати як позитивні, так і негативні наслідки все залежить від нашого ставлення до вибору дитини. В даний час неформальних рухів утворилося безліч. Різного роду субкультури впливають підлітків по-різному, багато, в якійсь мірі, навіть позитивно, вони розвивають її як сильну творчу особистість, тому що майже у кожній субкультури є свій напрям в музиці, живопису, літературі, загалом, в мистецтві. Помітити і розвинути творчі здібності, індивідуальність особистості підлітка – завдання,дорослих.

Література

1. Гатиатуллина Э. Р. Влияние субкультур на становление личности в подростковом возрасте: социально-философский анализ / Э. Р. Гатиатуллина, А. Н. Орлов. – Молодой ученый. –2013. – №10. – С. 630–634.

2. Омельченко Е. Молодежные культуры и субкультуры. – М.: Изд-во «Институт социологии РАН», 2000.

УДК 37.015.2(043)

Щербина Ирина

ДУХОВНОСТЬ ЧЕЛОВЕКА КАК АНТРОПОЛОГИЧЕСКИЙ ФЕНОМЕН

Говорить о духовной реальности, как и исследовать ее, возможно лишь тогда, когда определен

феномен духовности, активный интерес к которому проявляется лишь в последние десять-пятнадцать лет. Это связано прежде всего с одной из важнейших задач, под знаком которых осуществляется реформирование современного общества. Речь идет о призыве к духовному возрождению, которое очень значительной частью общества понимается почти равнозначно возрождению религиозному, поскольку духовность традиционно осваивалась и исследовалась в первую очередь в религиозных сферах. Вместе с тем сегодня дискуссии на тему «духовность – религиозность» уже не актуальны, поскольку среди исследователей признано, что понятие «духовность» шире, чем понятие «религиозность», что духовный мир субъекта может формироваться и эволюционировать в рамках как религиозной, так и светской систем. Вслед за разумом и разумностью, осознанными в качестве свойств человеческой природы, в современном социуме наступает этап осознания в том же ключе духовности [1].

Опасность, связанная с экологическими катастрофами, ядерными войнами, истощением сырьевых ресурсов, перенаселением планеты, экономическим неравенством регионов и т.д., грозящая человечеству самоуничтожением, вынудила людей искать причины происходящего в самих себе и заново начать пересматривать основания своих взаимоотношений с миром. Глубоко затронутой оказалась ценностная сфера жизни общества, зависящая от такого свойства сугубо человеческой природы как духовность. Дальнейший процесс познания начал связываться, прежде всего, с онтологией духовного, проявленного как значимое во всех сферах культуры. Духовность, духовное возрождение, духовная проблематика – жизнь современного общества невозможно представить без рефлексии на эти темы. Вместе с тем к исследованию оказалась предьявлена новая духовная реальность как актуализирующаяся тенденция развития современного мира. Она самостоятельна по отношению к природе, все четче фокусируется на потребности исследования феноменов культуры и духовности, на соотношении их с субъектом. Духовная реальность имеет онтологический статус, поскольку всегда существовала наравне с реальностью природной и находилась в самом тесном взаимодействии с феноменальным миром. Она нуждается в таком же скрупулезном глубоком исследовании, как и природа естественная. Ее онтологизм естественно вытекает из того, что через духовность, свойственную субъекту, постоянно в процессе (и через него) взаимодействия человека и мира духовная реальность оказывала мощное влияние на их становление и развитие [2].

Соотнося феномен духовности изначально с религиозными основаниями, можно отметить, что духовность вырабатывается лишь во внутренней работе личности. Она связана с самосовершенствованием как способом совершенствования мира, а потому проблема духовности – это проблема жизнотворчества, это единственно возможный способ бытия человека и человеческого рода. Духовность характеризуется следующими чертами:

- она припроявляется в разных онтологических аспектах;
- связана с сознанием, психической деятельностью, с миром эмоций и нравственными силами субъекта;
- является родовым определением человеческого способа жизни;
- обладает изначальной заданностью и обусловлена онтологической тайной человеческой сущности;
- связана с высшими ценностями и является способом интеграции смысложизненных ценностей, определяющих содержание, качество и направленность человеческого бытия, принципом самостроительства человека;
- привносит в практическую деятельность субъекта параметры целостности и единства; непосредственно связана с процессами самоидентификации, постоянно сопровождаемыми трансцендированием к ценностям и идеалам, выходящим за пределы обыденных человеческих возможностей;
- способна выступать в качестве критерия исторического становления и развития личности.

Анализ современных определений духовности подтверждает также то, что ядром духовности являются нравственные ценности. Феномен духовности подразумевает умение субъекта на основании своей воли и разума делать постоянный выбор и осуществлять усилия по самосозиданию именно в позитивном ключе. Духовность рождается, формируется и развивается из непосредственного соприкосновения с Вечным, сверхчувственным, надмирным и надындивидуальным началом. Через него осмысливается временное бытие, социальная сущность человека, противопоставление и единство общественного и личного интересов. По своему существу духовность является качеством жизни человека, выражающимся в его духовном состоянии – состоянии внутренней борьбы добра или зла и разума, сопровождающимся эмоциональным переживанием. В этом процессе происходит становление самосознания, которое затем отказывается от себя и преобразуется во всеобщую

сущность. Духовное таким образом преобразуется в неотъемлемое свойство человеческой сущности – духовность.

В процессе развития духовность приводит к системным изменениям сознания людей, через этот феномен осуществляется и системная связь мира, и его преображение. Духовность позитивна и конструктивна. Она не меняется по качеству, а только увеличивается количественно. Она лишена индивидуальности, интегральна, обладает функцией всеобщности и в высшей степени аксиологична.

Прямое отношение к духовности имеют бинарные ценностные оппозиции, в пределах которых ведется духовный поиск: надежда и отчаяние, вера и неверие, любовь и ненависть. Недооценка духовно-нравственной составляющей в развитии человека и общества чревата кризисом личности и социума.

Потеря духовности содержит угрозу деградации и гибели и, наоборот, духовность является условием выживания и залогом развития культуры XXI века. Практически в любой области теории и практики сегодня говорится о необходимости признания значимости наравне с физической и социальной реальностями реальности духовной. Основания и базовые составляющие сферы духовного формировались на протяжении всей истории, выявляясь, постепенно дополняясь и развиваясь. Знание о духовной реальности существовало с древнейших времен. Были выделены три измерения жизни: физическое, разумное и духовное. Взаимодействие с духовной реальностью мыслилось возможным и необходимым. Определелись его пути – интуиция, откровение, любовь, вера, разум, знание, нравственное совершенствование и творение добра как предназначение человека [1].

Литература

1. Проблема духовной сущности человека [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://elar.urfu.ru/bitstream/10995/1256/1/urgu0565s.pdf>

2. Основания и базовые составляющие сферы духовного и духовности [Электронный ресурс] – Режим доступа: [file:///C:/Users/User/Desktop/Nrs_2011_2_30%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Desktop/Nrs_2011_2_30%20(1).pdf)

СЕКЦІЯ ЛІТЕРАТУРНІ СТУДІЇ

УДК 821.111-31(043)

Аббасзаде Кенуль Алюсіф кизи

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБРАЗУ ГЕРОЇНІ-ПІКАРЕСИ В ЛІТЕРАТУРІ НОВОГО ЧАСУ

Актуальність теми. Проблема взаємин людини і суспільства, проблема впливу соціуму на становлення жіночої особистості виникла ще в Стародавньому часі. В 16 столітті з виникненням крутійського роману зародилася літературна героїня, яка набуває рис пікаresi. Починаючи з 19 століття і до сьогодні з розвитком фемінізму в літературі з'являється інтерес до героїні-пікаresi, яка в межах своїх устремлінь прагне домогтися матеріального благополуччя. Жінка стає героїнею, на долі якої відображається недосконалість сучасного автору соціального устрою.

Метою роботи є дослідження традицій англійського крутійського роману та трансформації образів героїнь-пікарес в літературі нового часу.

Реалізація названої мети припускає постановку й рішення наступних **завдань**:

1. Окреслити характерні риси крутійського роману, розкрити особливості героїні-«пікаresi»;
2. Визначити традиції пікарески у «Ярмарку марнославства» В. М. Теккерера.

Крутійський (шахрайський) роман – у широкому значенні слова – оповідання, у якому зображуються пригоди героя-шахрая. Зародився шахрайський роман у Іспанії наприкінці раннього періоду Відродження. Невипадково саме Іспанія стала батьківщиною пікарески. В Іспанії того періоду склалися досить особливі суспільні умови, які і стали підґрунтям для створення саме таких романів. Іспанія вела колоніальні війни, захопила багато колоній і продовжувала захоплювати нові землі.

Такий стан іспанського суспільства призвів до зубожіння різних верств населення, засліплення жадобою легкої наживи за океаном, презирства до повсякденної праці, моральної деградації і почуття безнадійності. Такі суспільні погляди зумовили виникнення декласованого елемента – маси авантюристів, бродяг, нероб, жебраків, злодіїв. Вони і становили особливий прошарок населення – пікаро [2, 95].

Крутійський роман звичайно зображував людей, вибитих за незалежних від них обставин з їхньої соціальної ніші й змушених шукати нові засоби до існування замість звичних, а саме – махлювати й шахраювати. Шахрайський роман в Іспанії вичерпав себе вже до середини XVII століття, але згодом відродився в інших країнах. Багато жанрових новацій і прийомів авторів «пікаресок» у тому ж столітті ставали надбанням інших національних літературних традицій, були успадковані романістами XVIII і наступних століть (А. Р. Лесажем, П. Мариво, А. Прево, Д. Дідро, Д. Дефо, Г. Філдингом, Т. Смолеттом, В. Теккереем, Ч. Діккенсом, ін.) [3].

І в Іспанії, і в Англії в міському середовищі швидко формувалося кримінальне дно, яке відрізнялося високою професіоналізацією і своєрідним «поділом праці», формуванням власних владних ієрархій, своєю мовою і звичаями. Але в Англії читацький інтерес був притягнутий до кримінального світу як до соціальної стратегії, досить чітко відокремленою від усіх інших невидимим, але міцним бар'єром, шахрайство і крадіжка не загрожували пронизати все суспільство, так як проймає його крутійство в іспанських романах. Ці особливості сприйняття теми крутійства проступають ще більш явно, коли англійські письменники самі починають експериментувати з жанром пікарески. Потрібно відзначити, що в англійському літературознавстві прийнято говорити про розквіт жанру вітчизняного шахрайського роману лише починаючи з XVIII ст. Зазвичай до нього відносять твори Тобіаса Смоллета і «Молль Флендерс» Даніеля Дефо [1, 116-117].

Сюжет «пікарески» розгортається як серія довільно настроєваних один на одного епізодів-пригод героя, укладених, проте, у тверду рамкову конструкцію: це – або лист пікаро, що має якогось адресата, або його мовлення-сповідь, а ще частіше – проповідь, адресована певному слухачеві, або ж – і те, і інше. Кращі твори цього жанру мали великий вплив на розвиток роману в різних європейських країнах у XVII – XVIII століттях. Окремі його тенденції і прийоми нерідко оживають і в романі XX століття. Англійські перекладні пікарески також знаходили інші, невласливі їм в оригіналі риси. Келхоун Вінтон, аналізуючи як перекладні, так і вітчизняні шахрайські романи, видані в XVI-XVII ст. в Англії, вказує, що найближчими «родичами» шахрайського роману для них були не стільки «класичні» іспанські зразки цього жанру, скільки книги про подорожі і біографії злочинців [1, с. 79-93]. Таким чином, якщо для іспанських авторів шахрайського роману подорожі героїв були приводом для того, щоб ширше представити різноманітність людських шахрайств, позначити прикмети загальної нечесності або навіть «божевілля» навколишнього світу, то англійські перекладачі

віддавали перевагу подорожам як способу ознайомитися, залишаючись стороннім спостерігачем, з незнайомим світом.

Проте на цьому еволюція шахрайського роману не завершується. Далі, цей жанр роману набуває песимістичного характеру, адже герой поволі втрачає свій героїзм, і характер самого пікаро стає менш значимим [2, 102-103]. У XVIII столітті, традиційна пікареска припинила своє існування, даючи початок «жіночому варіанту» пікарески, в якому героїня-шахрайка може виступати в невластивому їй жанровому контексті (філософському, побутовому, соціальному, сімейному романі). Це відбувається завдяки зростаючій увазі до жінки з боку письменників-просвітителів. Жінка стає героїнею, на долі якої відображається недосконалість сучасного автору соціального устрою, порочного за своєю природою, та який спотворює єство людини.

Цікаво, що «жіночий варіант» шахрайського роману не залишається тільки в літературі Просвітництва. Він проявляє себе і в наступних фазах розвитку літератури. Зокрема, до цього жанру відбувається відсилання в рамках реалістичного сатиричного роману, безперечним майстром якого був англійський письменник Вільям Теккерей. Роман «Ярмарок марнославства» В. Теккерей, написаний в 1848 році, має назву так само, як свого часу твір Дж. Беньяна, вважається не стільки пародією, скільки констатуванням того факту, що моральне обличчя, звичаї і традиції англійців не змінилися протягом 200 років. Образи героїв вражають своєю правдивістю, відображають авторську іронію.

У цьому романі, історія пікареса показана вже не як збіг обставин, що змушують людину шахраювати, а як вибір самої людини, яка не хоче працювати, а лише живе за рахунок інших. Ребекка Шарп ставить собі за мету домогтися визнання в суспільстві і матеріального благополуччя. Маючи в своєму арсеналі лише красу, неабиякий розум і блискуче знання французької мови, вона рухається до своєї мети. До всього цього варто додати цинічність і безпринципність. Ось перед нами і образ шахрайської героїні. Пробитися вгору, до великих грошей і знатного чи відомого становища – ось завдання її життя. У межах своїх устремлень, у виборі засобів на самоствердження, героїня легко нехтує моральністю, високими поняттями і людськими почуттями, усі свої принади мобілізує і витрачає задля досягнення своєї мети.

У подальшому своєму прояві, роман поступово позбавляється своїх основних рис, а згодом і самого пікаро. Проте все ж залишає певні риси, які згодом переходять у нові жанри роману. Уважне вивчення пікареского роману дає змогу сказати, що за своєю сутністю він є сатирико-критичним, тобто він є продуктом ідеологічної опозиції по відношенню до дійсності. Слід зазначити, що англійська героїня-пікареса в шахрайському романі або памфлеті – це, перш за все, злодійка в прямому сенсі слова, шахрайка-професіоналка, що не виражає бажання змінити рід занять на більш «пристойний». У неї не виникає нерозв'язного психологічного протиріччя між прагненням увійти в коло визнаних суспільством «добропорядних громадян» і компенсаторним бажанням довести, що сам цей круг – лише фікція.

Таким чином, пікареска героїня не є відображенням пікарескої моралі, а лише є відображенням нужди, до якої її спонукає стан суспільства, і наміру бути такою, якою вона ввірала в кров ще з дитинства. Слід також зазначити, що хоча й пікарескі романи наповнені філософічністю, проте в них ми не знаходимо виправдання дійсності, тому що автори звертають свою увагу на ті сторони суспільного життя, котрі призвели до цього.

Література

1. История зарубежной литературы. Средние века и Возрождение / Алексеев М.П., Жирмунский В.М., Мокульский С.С., Смирнов А.А. — М.: Высш. школа, 1978. — 478 с.
2. Пискунова С.И. Типологические особенности культуры испанского Возрождения // Пискунова С.И. «Дон Кихот» Сервантеса и жанры испанской прозы XVI – XVII веков. — М.: «Диалог-МГУ», 1998. — С. 56 – 82.
3. Томашевский Н. Плутувской роман // Плутувской роман. Библиотека всемирной литературы. Т. 40. — М.: Художественная литература, 1975. — С. 5 – 46.

УДК 82(4)-2(043)

Арабаджи Галина Володимирівна

ПОЧАТОК РОЗВИТКУ ЖАНРУ «ДРАМИ АБСУРДУ» У ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТ.

По закінченню двох Світових війн мінливість та невизначеність другої половини ХХ століття мала неабиякий вплив на суспільне життя. Нове покоління замислилося над питаннями, як воно повинно знайти своє місце у суспільстві, подальший розвиток якого не має чітко окреслених

перспектив та, виходячи з цього, чи є сенс говорити про якесь призначення звичайної людини. Такі песимістичні настрої знайшли своє втілення у новому жанрі літератури під назвою «драма абсурду».

Уперше термін «драма абсурду» використав літературний критик Мартин Есслін, який у 1960 році у своєму есе «Theatre of the Absurd» зазначив: «*The Theatre of the Absurd is the most demanding, the most intellectual theatre. It may be riotously funny, wildly exaggerated and oversimplified, vulgar and garish, but it will always confront the spectator with a genuine intellectual problem, a philosophical paradox, which he will have to try to solve even if he knows that it is most probably insoluble*» [1, с. 14].

Необхідно зазначити, що ця спроба дати визначення «драмі абсурду» була розпочата після появи нетрадиційних творів на сценах Франції на початку 50-х років ХХ століття. Хоча вони й мали театральну направленість, їй були притаманні суттєві відмінності від звичного в літературі поняття «драми» як жанру театру, мистецтва, у якій у свою чергу була «*відсутня й свідома настанова на сатиричне висвітлення подій і персонажів*» [2, с. 116]. З іншого боку, незвичайні «абсурдні» вистави були позбавлені елементарної логіки: не було а ні зрозумілого змісту, а ні реплік, які б не суперечили одна одній.

Цікавим буде згадати той факт, що хоча й було зазначено, що драматургія «абсурду» починає виникати у Франції, засновниками цього напрямку були такі письменники-іноземці як: румун Ежен Іонеско та ірландець Семюел Беккет, які проживали і працювали на той час у Франції.

Творчий шлях Ежена Іонеско почався у 1948 році, коли в нього з'явилося бажання вивчати англійську мову. Взявши до рук самовчитель англійської, Ежен уважно читав діалоги якоїсь уявної пари — і раптом він представив собі, який сатиричний заряд може нести в собі розмова пересічних людей на буденні теми. З цього зароджується одна із особливостей творчості Іонеску, яка полягає у одночасності і перехресності двох і більше діалогів з об'єднанням їх у певних місцях в один метадіалог [3].

Якщо мистецька діяльність Ежена Іонеско почалася з бажання вивчати англійську мову, то на початок літературної кар'єри Семюела Беккета значною мірою впливала творчість ірландського письменника Джеймса Джойса, подальша дружба з яким допомогла Беккету зрозуміти, у якому напрямку повинна розвиватися його подальша літературна діяльність. Зокрема, під впливом цих тісних стосунків, у 1929 році до друку виходить критичне есе Беккета «Данте...Бруно. Віко...Джойс», у якому, коментуючи критику на творчість Дж. Джойса, письменник-початківець будує свою точку опору, яка стає базисом власного світогляду:

«Здесь форма есть содержание, содержание – форма. Вы сетуете, что эта штука написана не по-английски. Она вообще не написана. Её не надлежит читать – или, точнее, её надлежит не только читать. Её нужно видеть и слышать. Его сочинение не о чём-то; оно и есть это что-то» [4, с. 71].

Не можна також забувати, що ХХ століття – це час світових війн, революцій, які зумовили появу нових філософських течій, однією з яких була екзистенціальна філософія. Цей філософський напрямок зосереджує увагу на суб'єктивному людському досвіді. Потрапивши у цей світ, людина не має певної мети: бути людиною – значить самому створювати себе, адже відсутні характеристики, які могли наперед визначити наше буття. Втім людина знаходиться у такому вимірі, що є байдужим до її турбот, почуттів [5].

Саме під впливом філософії екзистенціалізму створюється новий вид драми – драма «абсурду», засновниками якої й стали Е. Іонеско та С. Беккет. Відповідно до настроїв вищеописаної філософії, ці письменники стверджували, що будь-які негаразди чи то суспільні проблеми – це прямий результат вчинків людини. З огляду на це, можна виділити основні положення, які були запозичені діячами театру «абсурду» з філософії:

1. Ізольованість людини від зовнішнього світу;
2. Індивідуалізм і замкнутість;
3. Неможливість спілкування одного з одним;
4. Беззмістовність активних дій;
5. Непереможність зла;
6. Недосяжність для людини поставленої перед собою мети [3, с. 268].

Що стосується творчості Ежена Іонеско, то «абсурдне» у нього бере початок у п'єсі «Голомоза співачка». Цей твір приймає форму гострої пародії на штучну мову, з якою автор мав справу при вивченні англійської. Діалоги у творі - це обмін банальностями, фразами, які позбавлені змісту, а існування людей перетворюється на механічне, автоматизоване, неосмислене; місця стають безликими, порушується часова послідовність [3].

Якщо ж розглядати творчість Семюела Беккета на прикладі «Чекаючи на Годо» здається, що він

при створенні драми «абсурду» насміявся з усіх непорушних театральних канонів, які скрізь століття характеризували класичний твір, а саме:

1. Наявність конфлікту та його розв'язка;
2. Боротьба чітко окреслених характерів та ідей;
3. Розподіл на «добро» і «зло» [3, с. 293].

Головні дійові особи вищезазначеного твору ізольовані від зовнішнього світу: дерево, пагорб та небо – ось і все, що їх оточує. Здавалося б, що такі умови мають сприяти налагодженню міжособистісного контакту, але головні дійові особи не спроможні зрозуміти один одного. Може вони й хочуть висловити свої думки, почуття, але не знають як: *«Don't touch me. Stay with me»* [6].

Розглянувши особливості творів Іонеско та Беккета як представників «драми абсурду», звернемося ще раз до есе Мартіна Ессліна *«Theatre of the Absurd»*, з якого можна зробити висновок щодо відмінностей драми абсурду від драми у її традиційному сенсі:

«Here we touch the essential point of difference between the conventional theatre and the Theatre of the Absurd. The former, based as it is on a known framework of accepted values and a rational view of life, always starts out by indicating a fixed objective towards which the action will be moving or by posing a definite problem to which it will supply an answer. ... In the conventional theatre the action always proceeds towards a definable end. The spectators do not know whether that end will be reached and how it will be reached. Hence, they are in suspense, eager to find out what will happen. In the Theatre of the Absurd, on the other hand, the action does not proceed in the manner of a logical syllogism. It does not go from A to B but travels from an unknown premise X towards an unknowable conclusion Y» [1, с. 13].

Отже, «драма абсурду» виникає у західноєвропейській літературі ХХ століття як реакція на тогочасні суспільні події. Панівні песимістичні настрої післявоєнних років зумовили появу екзистенціальної філософії, основні положення якої були трансформовані у творчості Ежена Іонеско та Семюела Беккета. Ці засновки нового жанру «драми абсурду» у своїх творах намагаються змалювати жорстку буденність, у якій дійові особи позбавлені людської гідності, не мають чітко окреслених життєвих орієнтирів; при цьому автори не виражали ні співчуття, ні гніву, не пояснювали причин таких психологічних перетворень, але давали ясно зрозуміти, що людина винна у цьому сама, - такою постає перед нами «драма абсурду» 50-х років ХХ століття.

Література

1. Esslin M. The Theatre of the Absurd [Електронний ресурс] / M. Esslin // The Tulane Drama Review. - 1960. - №. 4. - С. 3-15. - Режим доступу: http://web.iitd.ac.in/~angelie/courses_files/TOA/esslin%20essay%20tdr.pdf
2. Лесин В. М. Словник літературознавчих термінів / В. М. Лесин, О. С. Пулинець. – К. : Радян. шк., 1971. – 485 с.
3. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: навч. посібник / Г. Й. Давиденко, Г. М. Стрельчук, Н. І. Гричаник. – 2-е вид., перероб. та доп. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
4. Беккет С. Осколки: ессе, рецензії, критические статьи / С. Беккет ; сост., пер. с англ. и фр. М. Дадяна. – М. : Текст, 2009. – 192 с.
5. Сілаєва Т. О. Філософія: курс лекцій / Т. О. Сілаєва. – Тернопіль: СМП «Астон», 2000. – 160 с.
6. Beckett S. Waiting for Godot [Електронний ресурс] / S. Beckett. – Режим доступу: http://samuel-beckett.net/Waiting_for_Godot_Part2.html

УДК 821.111(73)-312.9(043)

Баглюк Владислава Романівна

ХУДОЖНЄ ВТІЛЕННЯ ПОНЯТЬ «АБСОЛЮТНОГО» ТА «АБСУРДНОГО» У РОМАНАХ-АНТИУТОПІЯХ

О. ХАКСЛІ «О ДИВНИЙ НОВИЙ СВІТ» ТА Д. ОРУЕЛА «1984»

Актуальність. У всі часи людство замислювалося про ймовірні перспективи розвитку суспільства, покращення рівня життя, а також шукало спосіб задовольнити потреби всіх людей. У зв'язку з цим видається актуальним вивчення романів-антиутопій, які безпосередньо художньо змальовують картину устрою суспільства та держави. Думки з приводу розвитку суспільства знайшли своє відображення в літературі: з'явилися твори, автори яких намагалися створити свій сценарій розвитку світу в наступну епоху, зазирнути у майбутнє.

Мета дослідження – проаналізувати особливості романів-антиутопій О.Хакслі та Д.Оруелла на матеріалі найбільш вагомих праць авторів «О дивний новий світ» та «1984», а також вивчити поняття «абсолютного» та «абсурдного» в літературі на прикладі цих творів.

Для проведення ретельного дослідження заявленої теми перш за все, на нашу думку, необхідно окреслити поняття «антиутопії» як літературного жанру. В художній літературі і в суспільній думці це такі уявлення про майбутнє, які на противагу утопії заперечують можливість побудови досконалого суспільства і пророкують, що будь-які спроби втілити в життя таке суспільство неминуче ведуть до катастрофічних наслідків [1, с.27].

Отже, вивчивши праці М. Шадурського і О. Павлової можна виділити характерні ознаки жанру антиутопії в цілому, що і в утопіях, і в антиутопіях автори описують суспільство, ізольоване від інших держав. Однак утопісти бачать в ньому ідеал, який вони протиставляють реально існуючому світу. Автори ж антиутопій, навпаки, проектують на це уявне суспільство гірші сторони сучасної їм дійсності. Треба зазначити, що в утопії все суспільство безлике а люди однаково прекрасні, тоді коли антиутопія дуже велику увагу приділяє почуттям і переживанням окремої особистості, яка є не міфічним мандрівником, а жителем цієї країни; і показує наскільки важко зберегти людське обличчя в такій державі [2,3].

Таким чином, антиутопія - це логічний розвиток утопії і формально також може бути віднесена до цього напрямку. Зображуваний в антиутопії світ багато в чому нагадує утопічний, він також закритий, відірваний від реальності, і все продумано до дрібниць. Але свою увагу письменники зосереджують не стільки на побудові суспільства, скільки на окремій людині, яка там живе, а також на її почуттях, несумісних з нелюдським суспільним устроєм. Так в літературному творі-антиутопії виникає конфлікт між особистістю і бездушною системою. Сама наявність конфлікту, по суті, протиставляє антиутопію безконфліктній описовій утопії.

Поняття абсурду, яке означало у ранніх грецьких філософів щось небажане, пов'язане з протилежністю Космосу і гармонії, за значенням було еквівалентно поняттю Хаосу. Таким чином абсурд виступає як естетична категорія, що виражає негативні властивості світу, яка виявляється протилежною таким естетичним категоріям, як прекрасне і піднесене, в основі котрих знаходиться позитивна загальнолюдська цінність предмета.

Треба зазначити, що література абсурду - це стиль або лейтмотив в літературі, характерною особливістю якого є демонстрація парадоксальності, безглуздості і навіть комізму звичних життєвих ситуацій, правил і законів, за допомогою гри логічними значеннями, описів механістичності, безцільності існування людини, викриття непорозуміння між окремою особистістю і суспільством.

Згідно з загальним визначенням абсурдного можна зробити висновок, що твір Д.Оруелла «1984» містить у собі втілення абсурдного, адже головний герой Уинстон Сміт та його кохана Джулія намагаються протистояти суспільству. Між тим існування людей у такій державі зображується автором взагалі безглуздим, тому, що суспільство в цілому та конкретна особистість не мають можливості розвиватися, займатися науковою або творчою діяльністю. Крім того цьому твору притаманна механістичність, справа в тому, що люди живуть за законами впровадженими державою, які є певною системою або механізмом. Звідси ми розуміємо, що всі дії героїв та життя взагалі механістичні.

Є переконання в тому, що абсолют або абсолютне (лат. absolutus — безумовний, необмежений, досконалий) — це першооснова світу. Більше того, абсолют це вічне і незмінне, яке розуміється єдиним та загальним, безначальним та нескінченним. У той же час протистоїть всякому відносному і обумовленому існуванню.

Як правило якості синонімів абсолюту наводяться такі поняття: абсолютний дух, абсолютна ідея, безмежність, Абсолютний Розум, абсолютна свідомість або абсолютне буття [4]. Звідси можна вважати, що абсолют це є Бог. У творі О.Хакслі «О дивний новий світ» Форд, який створив на початку двадцятого століття найбільшу в світі автомобільну компанію, шанується в Світовій Державі за Господа Бога. Його так і називають - «Господь наш Форд». Загальновідомо, що у літературі всіх часів і народів є актуальною тема пошуку відповіді на питання, чи є Бог і якщо він існує, то як він виглядає?

О. Хакслі приписує характеристики Всевишнього людині, яка стоїть на чолі держави, а тому і є в романі місце зображенню тотального підпорядкування його волі, ідолопоклонства, що характерно всім державам з тоталітарним режимом.

Література

1. Ивин А.А. Философия: Энциклопедический словарь / А.А. Ивин. М.: Гардарики, 2004. — 1072 с.
2. Павлова О.А. Метаморфозы литературной утопии: теоретический аспект / О.А. Павлова. — М: Волгоград, 2004. — 247 с.
3. Абсолют (философия) [Электронный ресурс]. — 2016. — Режим доступа: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Абсолют_\(философия\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Абсолют_(философия)).
4. Шадурский М.И. Литературная утопия от Мора до Хаксли: Проблемы жанровой поэтики и семиосферы / М.И. Шадурский. — М: ЛКИ, 2007. — 165 с.

УДК 821.11–312.4«18»(043)

Газібагандова Владислава Шамілівна

ОРІЄНТАЛІЗМ У ДЕТЕКТИВНІЙ ПРОЗІ КІНЦЯ ХІХ СТОЛІТТЯ

На сьогодні найбільш масштабною працею про Схід залишається «Орієнталізм» Едварда Саїда. У ній літературний критик виокремив та охарактеризував три типи орієнталізму: академічний, образний та управлінський з метою подати цілісну систему західних уявлень про Схід.

На думку самого дослідника, найконкретнішим є третє визначення орієнталізму: «Взявши кінець вісімнадцятого сторіччя за дуже приблизну відправну точку, орієнталізм можна обговорювати й аналізувати як корпоративну інституцію зі Сходом – через формулювання тверджень про нього, узаконення певних поглядів на нього, викладення певних дисциплін про нього, упокорення його, управління ним: тобто йдеться про орієнталізм як західний спосіб панувати над Сходом, реструктуризовувати його, здійснювати над ним владу» [3, с. 13]. У результаті свого дослідження Е. Саїд дійшов до такого структурного висновку на європейському рівні: Захід створив Схід лише для себе.

Універсальний тип свідомості, за яким в епоху Просвітництва, як за зразком, порівнювалися всі типи культур, не витримав перевірки часом. Епоха Романтизму прийшла до розуміння своєрідності мислення жителів Сходу: таємничість східної мудрості, специфіка сприйняття світобудови. Європейський читач був підготовлений до такого розуміння, здійснювалися в цей час перекладами Корану, казок «Тисяча і одна ніч», китайських і перських казок і легенд.

Орієнтальний вектор прози ХІХ – ХХ століть віддзеркалює літературну «моду», смак епохи. Екзотичність цього явища звичайно має модус узгодженості, зберігає інонаціональні особливості зображуваного [3, с. 13].

Для романтиків східна тема стала можливістю поринути в інший, міфологізований світ, повний казковості, містики і живої релігійності (поема П. Б. Шелли «Повстання ісламу», арабська казка У. Бекфорда «Ватек», збірка віршів В. Гюго «Східні мотиви», східні теми в живопису Е. Делакруа і Ж. О. Енгра) [1, с. 20].

Письменники-філософи, письменники-моралісти ХVІІІ століття знайшли літературі Сходу своєрідну і глибоку мудрість, символізувала для них всю спільність людського розуму. Першим серед англійських авторів інтерес до самого Сходу проявив Р. Голдсміт. В «Громадянин світу» (1762) Голдсміт показав багатство орієнтального матеріалу, культуру Китаю.

Інтерес до теми сходу також зумовлений тим, що жага до «легких» грошей тягнула авантюристів до східних колоній. «Легкі гроші» нерідко поєднувалися зі злочином і це поєднання лягає в основу сюжету детективу.

Якщо говорити про вікторіанський детектив, можна відзначити дві обставини: по-перше, що детективна розповідь як особливий жанр є продукт дев'ятнадцятого століття, а по-друге, що лише мала частина детективної літератури, виробленої в цей період, прочитана і вивчена.

Для більшості людей вікторіанський детектив – це розповіді про Шерлока Холмса (незважаючи на те, що ряд цих оповідань був написаний в двадцятому столітті, і не тільки на його початку) і, можливо, три розповіді про Дюпена, написані Едгаром Аланом По в 1840-і. Деякі читачі, можливо, знають також про жанрового кузена детективної розповіді – сенсаційний роман – і, зокрема, про внесок Уїлки Коллінза в його розвиток [4].

Тут потрібно відзначити ще одну важливу властивість цієї епохи: мова науки і літератури була, по суті, не роз'єднана. Часто серйозні наукові або соціальні ідеї викладалися в популярній формі і широко обговорювалися читаючою публікою.

В романі «Місячний камінь» Коллінз поєднує дві дивовижні речі, крадіжку майже чарівного місячного каменю і абсолютно реалістичне розслідування. У «Місячному камені» реалізується тема

іраціонального, яке лежить буквально на поверхні логічних висновків. Тема алмазу, привезеного з загадкової Індії, що реагує на місячне світло, а тому залишається недосяжним для раціонального мислення. Краса алмазу перегукується з жахом, який він навіює. Коллінз майстерно поєднує історію алмаза з сучасним детективним сюжетом. Причому історія жовтого алмаза – «Місячного каменя», «речі, знаменитої у вітчизняних літописах Індії», – багато в чому нагадує справжні історії тих самих діамантів, про яких Коллінз дізнався з книги Д. Кінга [5, с. 340].

З огляду на детективну складову «Місячного каменя», прихована таємниця починає зводити з розуму. Коллінз розбирає всі можливі варіанти події, задіявши в сюжеті не тільки допитливих героїв, а й східну екзотику, яка сама по собі слугувала додатковим інтересом для сучасників автора, готових повірити в будь-який казковий розклад такої далекої від них Індії.

Деякі критики вважають, що в цьому романі Уїлки Коллінза ми знаходимо контраст між духовним Сходом і корисливим Заходом.

Дія знаменитої повісті Артура Конан Дойла «Знак чотирьох» крутиться навколо якоїсь скриньки з скарбами правителя індійського князівства Агри, викраденого колись англійцем Джонатаном Смоллом і трьома тубільцями під час бойових дій в Індії. Важко сказати, чи знав Артур Конан Дойл справжній привід цієї події або така була сила його фантазії, що здатна була породжувати сюжети, які часто опинялися «майже справжніми», але дуже схожа історія зі скарбами східного владика і англійськими солдатами трапилася насправді [6].

Роман «Знак чотирьох» має складний сюжет про службу в Східно-Індійській компанії, Індії, індійського повстання 1875 року, вкраденого скарбу та секретного договору між чотирма засудженими («четвірки» в назві) і двома корумпованими тюремними охоронцями.

Підводячи підсумки, можна відзначити, що в ході аналізу творів «Місячний камінь» Уїлки Коллінза та «Знак чотирьох» Артура Конан Дойла, можна чітко прослідити тему Сходу, яка проявляється у східній екзотиці, скарбах та бойових діях в Індії.

Таким чином, детективний жанр з часу свого виникнення в середині XIX ст. користується великою популярністю у читачів, згодом значно збагачує свою змістовну та художню специфіку, надаючи новий матеріал для літературознавчого дослідження [2, с. 188].

В творах майстрів англійського детективу ми бачимо, що цей літературний жанр не є чимось раз і назавжди визначеним, однаковим і непорушним. Він еволюціонує, набуваючи нові змістовні і художні характеристики, даючи багатий матеріал для літературознавчого дослідження.

Література

1. Гринцер П.А. Две эпохи литературных связей.// Типология и взаимосвязи литератур древнего мира. – М., 2002. – 20 с.
2. Ковалів Ю. І. Літературознавча енциклопедія. У 2 т. / Ю. І. Ковалів. – Видавничий центр «Академія». 2007. – 163 с.
3. Саїд Е. В. Орієнталізм / Едвард В. Саїд. – К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. – 137 с.
4. Stephen Thomas Knight Form and Ideology in Detective Fiction [Electronic resource] / Knight. – Access mode: <http://detectivemethod.ru/preamble/victorian-detective-fiction-introduction/>
5. Краткая литературная энциклопедия / гл. ред. А. А. Сурков. – М. : Сов. энцикл., 1964. – Т. 2. – 340 с.
6. James McCearney. Arthur Conan Doyle. — Éditions La Table Ronde, 1988. [Electronic resource] / McCearney. – Access mode: <http://all-biography.ru/alpha/c/konan-doyle-artur-conan-doyle-arthur>

УДК 821. 11 – 31Дефо(043)

Гріченко Тетяна Сергіївна

ОБРАЗ ГОЛОВНОЇ ГЕРОЇНИ В РОМАНІ Д. ДЕФО «МОЛЬ ФЛЕНДЕРС»

Актуальність та вибір теми нашого дослідження пов'язані з тим, що проблеми взаємин людини і суспільства, питання про вплив суспільних і природних стихій на становлення людини як особистості, які піднімає у своїх романах Д. Дефо, є значущими для сучасного літературознавства і роблять твори англійського письменника XVIII століття цікавими для читачів XXI століття.

Мета нашого дослідження полягає в тому, щоб прослідкувати процес формування та зміни характеру головної героїні, під безпосереднім впливом зовнішніх обставин.

Даніель Дефо (1661 - 1731) – видатний англійський письменник і публіцист епохи Просвітництва, один із основоположників європейського реалістичного роману. Його неймовірний стиль написання та уява сприяла появі відомого шахрайського роману «Радощі та прикрощі знаменитої Молль Флендерс», який протягом наступних ста років залишався одним із провідних жанрів в англійській

літературі. У передмові повідомлялося, що автор лише зробив літературну обробку «власноручних нотаток», що датуються 1689 роком, якоїсь віргінської плантаторши, яка приховала своє справжнє ім'я під псевдонімом Молль Флендерс.

У повному заголовку роману «Молль Флендерс» Д. Дефо одразу вказує на те, що головна героїня – дочка злочинниці, яка народилась у в'язниці, що підкреслює її низьке походження. Треба зазначити, що дитячі роки стали вирішальними у формуванні характеру героїні Дефо і мали неабиякий вплив на її подальшу долю. Вже в першому самостійному дитячому вчинку, коли трирічна дівчинка покинула циган, у яких мешкала до цього часу, проявились такі якості, як рішучість і діловитість, які стали головними рисами характеру дорослої місіс Флендерс. Молль розумна, енергійна, вродлива. Дівчинка рано навчилася самостійно приймати рішення, правильно оцінювати обстановку і наполегливо йти до своєї мети..

Однак, потрапивши в суспільство світських дам, Молль втрачає колишні уявлення про життя і по-новому починає усвідомлювати навколишню дійсність. Вона дуже розважлива у будь-яких своїх діях. Приймаючи важливе рішення, Молль точно знає, чого хоче досягти. Познайомившись з молодим паном, вона вперше реально відчуває значення наявності або відсутності грошей в сучасному суспільстві, де навіть кохання має свою ціну. Під його впливом, героїня здійснює перше насильство над почуттями. Ставши дружиною нелюба, вона отримала багатство та становище в суспільстві, хоча й цілком усвідомлювала нечесність цього шлюбу.

Але, остаточне перетворення героїні у відому злодійку Молль Флендерс відбулося в середовищі запеклих злочинниць, які зуміли переконати її в тому, що їх ремесло, це єдиний спосіб уникнути злиднів і голодної смерті. У фіналі свого життя, все ж досягнувши того достатку, про який вона мріяла, героїня розкаюється і залишає своє небезпечне заняття.

Спостерігаючи за розвитком подій в житті Молль Флендерс, можна зазначити, що автор змушує свою героїню переживати спочатку злидні, потім достаток. Він докладно простежує, які обставини змушують Молль Флендерс здійснювати той чи інший вчинок, які люди сприяють її падінню, які риси характеру з'являються в неї у зв'язку з подіями, що відбуваються.

Зображуючи подібні перипетії, Д. Дефо, підкреслює самотність людини в світі і величезну роль почуття страху перед злиднями, які здатні спровокувати людину на негідні вчинки.

У підсумку зазначимо, що у своєму творі Д. Дефо передає моральний вигляд цілком реальної людини, яка здатна радіти, сумувати, робити необдумані вчинки і мучитися від докорів сумління. Автор показує, як різні події, які відбуваються навколо Молль Флендерс впливають на формування її особистості. Безумовно, на прикладі долі головної героїні ми можемо чітко простежити, що немає такого жалюгідного, скрутного і безвихідного становища, з якого не можливо було б знайти вихід за допомогою старанності та невтомної праці.

Література

1. Аникст А. А. Даниэль Дефо: очерк жизни и творчества / А. А. Аникст. – М.: 1957. – 220 с.
2. Бахтин М. М. Литературно-критические статьи / М. М. Бахтин. – М.: Наука, 1986. – 360 с.
3. Бютор М. Роман как исследование / М. Бютор. – М.: 2000. – 255 с.
4. Верцман И. Е. Роман Д. Дефо «Молль Флендерс» / И. Е. Верцман; пер. А. Франковского. – М.: Худож. лит., 1955. – 339 с.

УДК 821.111-31(043)

Гриценко Анастасія Володимирівна

ОПОЗИЦІЯ «ЄВРОПА-РОСІЯ» В РОМАНІ М. БРЕДБЕРІ «ДО ЕРМІТАЖУ»

Ім'я Малкольма Бредбері, одного з провідних письменників та літературознавців сучасної Великобританії, добре відоме вітчизняним фахівцям у галузі літератури. Інтелектуал та культуролог, лауреат Букерівської премії, неперевершений майстер розповіді, М. Бредбері вдало синтезує в своїх романах теорію літератури та художню реальність тексту. Роман «До Ермітажу» (2000) – його остання книга, своєрідний духовний заповіт письменника. Насичення тексту названого роману цитатами, алюзіями, наявність стилізації, використання епіграфів, переосмислення сюжетів, мотивів, образів, окремі стилістичні прийоми свідчать про очевидний інтертекстуальний зв'язок із парадигмою Просвітництва та широким літературним контекстом від античності до авторської сучасності.

Британський письменник у своєму романі «До Ермітажу» презентує свою версію подорожі Дені Дідро до Петербургу на запрошення імператриці Катерини II, яка відбулася у 1773 році. Ця історія має багато продовжень та інтерпретацій – історія зниклої бібліотеки Дідро, історія створення пам'ятника Петрові I, історія шведського багатозначного проекту під назвою «Дідро», організованого 1993 року, в якому приймав участь й наратор – alter ego автора. В романі переплетено 2 типа оповіді –

гомодієгетичний та гетеродієгетичний, 2 епохи – XVIII та XX століття; незмінне лише місце дії – Санкт-Петербург та палац Ермітаж, просторовий топос якого поєднує два різні часові пласти.

Як зазначає І. Дробіт, одними з провідних тем британського роману останніх десятиліть XX ст. виступають проблеми історії, репрезентація історії як травматичного досвіду, недовіра до офіційної наукової історіографії, пошуки шляхів альтернативного історичного письма. Історична тематика присутня у багатьох романах, однак для творчості Дж. Барнса, М. Бредбері і Г. Свіфта прикметною є свідомо артикуляція власної точки зору на спосіб пізнання історії, яка стає провідним мотивом твору [1, с. 2].

Вже сама назва роману – «До Ермітажу» - презентує ідею подорожі і позначає її географічний маршрут та кінцеву мету: «Rastrelli's fine Winter Palace (it shines pinkly and wonderfully in sign now, further along the Neva bank), tying vast baroque wings together with huge display galleries and strange hanging gardens...» [9, с. 12] Саме в Ермітажі під час карнавалу відбулася зустріч філософа і письменника Д. Дідро з Катериною II: «I'm French', he says. 'My name is Diderot'. 'And I am Catherine, Russia,' she says, 'the hermit of the Hermitage» [5, с. 15]. Назва роману має також метафоричний підтекст, позначаючи певний Шлях Просвітництва, яким думки та ідеї філософів рухалися на Схід, до Росії.

Французький митець багато разів представляв це місто в своїй уяві, але був приголомшений побаченим: «A city that's been built from nothing, over the course of, out of the stuff of, his own lifetime. A new European capital, that just appeared like a mirage when no one was expecting it at all» – «Місто, яке виросло з нічого, всупереч всьому, протягом його власного життя. Нова європейська столиця, яка з'явилася як міраж, коли ніхто цього не очікував» [5, с. 339]. Катерининська столиця фантастичним чином «... нагадує таємничі ірреальні міста, що наповнюють твори його улюблених письменників ...» [5, с. 344]. Філософ супроводжує видиме словами: безглуздість, вигадка, абсурд, підкреслює його «європейськість», чужість країні, в якій побудовано. «Містичне, багатомовне місто, сплетіння самих різних культур, втілення будь-яких фантазій, що так і не надбали строгої форми» [5, с. 87].

Він теж розчарований російською столицею, але інакше: «місто-мрія, викохане в його снах» - тільки видимість, за якою приховані жахлива бідність людей, які прийшли на його будівництво з надією на заробіток, болотні топи, що вже почали підточувати основи молодого міста, фальшивість самого російського Просвітництва, з якою Дідро зіткнувся при дворі імператриці.

В романі Бредбері «До Ермітажу» філософ йде метафоричним Шляхом Просвітництва – пише фантастичний меморандум для імператриці, створюючи в своїй уяві нову Росію, проектуючи будівлі і цілі міста, осмислюючи конституцію і виховання досконалої людини. «Росія, омріяна епохою Просвітництва» [5, с. 69] і «досконале, розумне життя народу» [5, с. 70] – ось мета Дідро, на досягнення якої він намагається спрямувати діяльність Катерини II. На зворотному шляху до улюбленого Парижу французький філософ відчуває, що він вже не той Дені, який приїхав до Росії кілька місяців тому. Але, зупинившись в Гамбурзі, все ж таки він робить ще одну спробу повернути Росію на Шлях Просвітництва – створює проекти нового російського університету, російської енциклопедії, відкриття банківської системи, удосконалення суспільних відносин – але жаданої відповіді від Катерини не отримує. Дідро вимушений визнати, що саме в Петербурзі «жорстокої перевірки піддалася мрія всього його життя» [5, с. 474].

В главах про минуле спостерігаємо протиставлення образів двох міст – Парижу й Петербурга, столиці Просвітництва та «міста-фантома». В сучасних главах просторовий пласт роману містить контрастні описи Санкт-Петербурга та Стокгольма. «Stockholm, Sweden's fine watery capital», «everything here is so neat, so satisfying, so wealthyish, so burgherish» [5, с. 26] – «тут скрізь так чисто і чинно, самовдоволено, заможно, по-бюргерськи». Наратор характеризує столицю Швеції як «приємне та порядне місто», але дисонансом звучить слово «нудьга» – «the triumph of the bourgeois, the reign of the decent, the tedium of the commonplace...» («тріумф буржуа, царство пристойності, нудьга щоденності...») [5, с. 412]. Перепливши паромом Балтійське море, на фоні чудової архітектури Санкт-Петербургу наратор бачить бідно одягнених, стурбованих людей, які намагаються щось продати, стоячи біля зупинок транспорту на засмічених вулицях. І, разом з тим, він уявляє це місто як місто письменників, «столицю бентежних, неспокійних душ» – «the city of writers, the capital of intense and troubled souls» [5, с. 252]. В романі Стокгольм уособлює заможність та упорядкованість Швеції, Петербург зображено духовним символом бентежної Росії. Роман М. Бредбері «До Ермітажу» – дуалістичний твір, який містить переплетення двох часових пластів та двох типів оповіді, протиставлення Просвітництва і «варварства».

Література

1. Дробіт І. Історичний дискурс в британському романі 80-90-х років ХХ століття: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата філол. наук: спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / І. Дробіт. – К.: 2010. – 20 с.
2. Путеводитель по английской литературе [Текст]: пер. с англ. / под ред. М. Дрэббл и Дж. Стрингер. – М.: Радуга, 2003. – 928 с.
3. Царева Е.В. Жанровые традиции философской прозы Д. Дидро в книге М. Брэдбери «В Эрмитаж!» / Е.В. Царева // Вестник МГОУ. Серия «Русская филология». – 2010. – Вып. 4. – С. 110 – 114.
4. Чернявська О. Малкольм Бредбері – теоретик роману і митець: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата філол. наук: спец. 10.01.04 «Література зарубіжних країн» / О. Чернявська. – К.: 2001. – 20 с.
5. Bradbury M. To The Hermitage / M. Bradbury. – L.: Picador, 2000. – 504 p.

УДК 821.111 (73)'06 Фол (043)

Дегерменджи Аліна Дмитріївна

«СНОУПСІЗМ» ЯК ЯВИЩЕ, ВІДОБРАЖЕНЕ В ТВОРЧОСТІ В. ФОЛКНЕРА

Вільям Катберт Фолкнер є одним з більш значущих представників американської літератури ХХ сторіччя, й належить до видатних майстрів нової американської прози, яка стала відома в Європі з 1920-х років і в 1930-х роках отримала широке визнання [1].

Будучи лауреатом Нобелівської та Пулітцерівської премій з літератури, письменник не має аналогів не тільки в американській прозі, а й у світовій. Більш того, В. Фолкнер вніс серйозний вклад у формування сучасної англомовної літературної свідомості, а зроблені письменником художні відкриття в значному ступені визначили характер розвитку американської літератури 1950-90 х рр.

Так, у своїх творах письменник намагався розібратися з проблемами расизму та жорстокості, правдиво зображуючи трагедію американського Півдня ХХ сторіччя, й усвідомлюючи, що причини цієї жорстокості були не стільки соціальні, скільки психологічні.

Відповідно до цього, герої Фолкнера одержимі темними пристрастями або нав'язливими маніакальними ідеями, які штовхають їх до насильства, до вбивства, до самознищення [2].

Саме такі герої стають головними й детально зображуються автором у одному з його найбільших творчих досягнень, трилогії про Сноупсів, яка складається з трьох самостійних романів: «Селище (1940), «Місто (1957), «Особняк» (1959), що об'єднуються єдиним художнім задумом автора та змальовує картину соціального піднесення сімейства Сноупсів, американців-південців.

Стало відомо, що у романах про Сноупсів письменник вперше застосовує й вводить поняття «сноупсізму» як комплексу агресивних руйнівних сил в американському житті. Цим пояснюється та увага, яку Фолкнер приділяє фізичній неповноцінності Флема, ідіотизмові Айка, маніакальній пристрасті до вбивства Мінка (саме так трактується злочин Мінка в першому романі трилогії). Але сноупсізм є також моральним явищем, адже саме в моральній сфері викриває В. Фолкнер шахрая Флема і його численну рідню [1].

Вже з початку роману Флем визиває почуття не тільки відрази, а й страху. Поступово він виростає майже в символ зла. Головний прийом, за допомогою якого письменник досягає такого ефекту, полягає, зокрема, в тому, що Флем, центральний образ роману, протягом всієї трилогії практично не бере участь у дії, він завжди у стороні, він майже ні з ким не стикається, майже нічого не говорить і є стороннім наглядачем.

Автор не розкриває, про що думає Флем, які задуми народжуються в його свідомості. Флем плете свої афери в глибокій таємниці, далеко від сторонніх очей, що робить й інших героїв роману лише свідками темних махінацій Флема Сноупса [3, с. 249].

Не зважаючи на складність цього прийому, Фолкнеру вдається майстерно створити потрібну атмосферу відокремленості Флема Сноупса від людей, серед котрих він живе, а також відчуття зла, яке він випромінює.

У цьому, власне кажучи, загадка того явища, яке Фолкнер в романі назвав «сноупсізмом», яке справедливіше було б назвати «флемізмом», адже саме Флем Сноупс є красномовним його втіленням. Згодом, стає зрозумілим, що у Флема немає людських слабкостей. Він позбавлений людяності, і в цьому, за Фолкнером, його головний злочин. Відтак, у нього немає пристрастей, які могли б

відвернути його від процесу набуття грошей. Його не цікавлять жінки, більш того, він навіть відмовився від звички жувати тютюн [3].

Це можна прослідити ще на початку трилогії. Автор характеризує Флема таким чином, що дає можливість заздалегідь скласти негативне враження про героя: «...a gaunt man in absolutely clean though faded and patched overalls and even freshly shaven, with a gentle, almost sad face until you unravelled what were actually two separate expressions – a temporary one of static peace and quiet overlaying a constant one of definite even though faint hurriedness, and sensitive mouth which had a quality of adolescent freshness and bloom until you realised that this could just as well be the result of a lifelong abstinence from tobacco.» [4, с. 13].

Як відмічає відомий літературознавець Б. Грибанов, Флем Сноупс користується слабкими сторонами оточуючих його людей для того, щоб обманювати їх та виманювати в них гроші. Для нього не існує моральних, людських міркувань, він не знає що таке кохання, жалість чи співчуття. Замість серця у нього знак долара [3, с. 251].

Заради досягнення своєї мети, він здатний піти на будь-які жертви й використати будь-які, нерідко, жорстокі засоби, при цьому, ніколи не маючи докорів совісті. Він надягає різні маски, згідно до різних ситуацій, розуміючи, що після отримання того, що йому потрібно, він знову стане самим собою.

Прикладом, може послужити ситуація, яка виникнула у другій частині даної трилогії «Місті», де Флем розуміє, що йому може знадобитися почуття поваги, якого до цього він ніколи не знав. Один з героїв романів, Ретліф, пояснює це так: «But when it's respectability he finds out he wants and has got to have, there aint nothing he wont do to get it and then keep it. And when it's almost too late when he finds out that's what he's got to have, and that even after he gets it he cant jest lock it up and set – sit down on top of it and quit, but instead he has got to keep on working with ever – every breath to keep it, there aint nothing he will stop at, aint nobody or nothing within his scope and reach that may not anguish and grieve and suffer» [4, с. 564].

На доповнення, можна навести ще одну цитату Ретліфа з другої частини трилогії: «So maybe there's even a moral in it somewhere, if you just know where to look» [4, с. 1042].

У результаті можна прийти до висновку, що соціальне явище, яке здобуло ім'я «сноупсізму» вводитьсь В. Фолкнером вперше у трилогії про Сноупсів й постає як символ сліпого накопичення капіталу, а також як система придушення особистості, це нестримна жага наживи, що перетворює людину на механізм для добування грошей, в істоту бездушну, бездуховну, що втрачає природні людські емоції, та несе загрозу гармонічному розвитку особистості.

Література

1. Старцев А. Трилогия Уильяма Фолкнера / А. Старцев // Фолкнер У. Деревушка / У. Фолкнер. М., 1964. – С. 5-26.
2. Анастасьев Н. А. Фолкнер. Очерк творчества / Н. А. Анастасьев. – М.: Худож. лит., 1976. – 221 с.
3. Грибанов Б.Т. Фолкнер / Б. Т. Грибанов. – М.: Молодая гвардия, 1976. – 352 с.
4. Faulkner W. Snopes: The Hamlet, The Town, The Mansion / W. Faulkner. – The Modern Library, 1994. – 1052 p.

УДК_821.112.2'05(043)

Загорулько Дарина Павлівна

УРБАНІСТИЧНА ТЕМАТИКА НОВЕЛ О'ГЕНРІ

Значна група новел О'Генрі присвячена опису капіталістичного міста. Велике місто байдуже і жорстоке до долі маленької людини. О'Генрі малює вражаючу картину невлаштованості, бідності простих людей, їх нездійснені надії, розбиті ілюзії. Важке враження залишає новела «Мєбльована кімната», герої якої шукають своє щастя, не знаходять його і закінчують життя самогубством. Боляче і прикро за молоде подружжя, яке марно жертвує своїм останнім дорогоцінним майном, щоб зробити одне одному різдвяний подарунок («Дари волхвів»).

Друкарки, продавщиці, актори, дрібні службовці – герої оповідань американського письменника, зображуються автором з симпатією і співчуттям, вони – жертви капіталістичного міста, жорстокого і безсердечного, байдужого до їх життя. У відомій новелі «Дороги, які ми вибираємо» автору вдалося створити справді страшнуватий образ Акули Додсона, бандита з великого шляху, який стає главою маклерської контори, процвітаючим бізнесменом, але він зберіг холодну жорстокість та невблаганна жадібність своєї молодості. «Болівару не знести двох» – ця фраза стає смертним вироком

для його довірливих компаньйонів.

Критично сприймаючи американську буржуазну дійсність, О'Генрі, подібно Брет-Гарту, намагався протиставити їй як позитивний ідеал романтизований американський Захід.

Ще один напрямок у новелістиці О'Генрі пов'язаний з образом «благородного шахрая». Героєм багатьох його новел виступає Джефф Пітер, авторське ставлення до якого характеризується двоїстістю. З одного боку, Джефф – шахраюватий, нахабний чоловік. З іншого боку, він не позбавлений добрих поривів, любить пригоди, іронічно ставиться до себе. Образ Джеффа, як і інших, подібних йому персонажів, малюється в комічно співчутливому плані. Комізм ситуації полягає в тому, що шахраї, авантюристи, шукачі легкої наживи нерідко самі потрапляють у скрутне становище і замість того, аби тріумфувати перемогу, змушені розплачуватися за свої проступки. Саме така ситуація виникає в знаменитій новелі «Вождь червоношкірих», де викрадачі платять викуп батькові вкраденого «вождя червоношкірих», дикі витівки якого роблять їх існування нестерпним. «Шляхетний шахрай» у О'Генрі – явище характерного середовища. Він прагне до наживи, але, разом із цим не позбавлений людяності і навіть певного благородства. Так поступає Джиммі Валентайн, відомий «ведмежатник», який рятує дитину з вогнетривкої шафи, хоча тим самим викриває себе як правопорушник.

Говорячи про реалістичні і романтичні оповідання О'Генрі, не можна в той же час не сказати про те, що письменник створював такі сентиментальні новели та оповідання, написані в дусі «кніжного реалізму». Чимало було у нього новел з традиційним «щасливим кінцем», чисто розважальних. В американській літературі кінця XIX - початку XX століття О'Генрі займав проміжне положення між критично-реалістичним напрямком, школою «кніжного реалізму» і романтичним напрямком, який продовжував своє існування. Художній метод О'Генрі і являє собою поєднання реалістичних, сентиментальних елементів, часто складно переплетених в його новелах. Письменник не тільки продовжив, але й вніс багато нового в розвиток жанру американської новели.

Соціальна тема зв'язана у О'Генрі в першу чергу з новелами нью-йоркського циклу, які представлені в збірках «Чотири мільйони», «Голос великого міста», «Ділові люди». Соціальність О'Генрі перш за все виявляється в його демонстративному і підкресленому демократизмі. Пояснюючи сенс назви – «Чотири мільйони» – яку він дав першій із збірок нью-йоркського циклу, О'Генрі писав, що цим він хотів протиставити строкате, багатоліке населення багатомільйонного міста тим чотирьомстам можновладцям, які претендують на особливу свою значущість. Більш того, він має намір за допомогою своїх книг ввести представників цих чотирьох мільйонів до «вітальні чотирьохсот». Письменник прагне привернути увагу привілейованої частині суспільства до людей, обділених благами в цьому суспільстві. І тому він часто робить героями своїх новел тих, хто, виражаючись сучасною мовою, знаходиться «у межах бідності». Це бездомні бродяги, що ночують на паркових лавках, такі, як Сопі з новели «Фараон і Хорал» або Стаффі Піт з новели «В ім'я традиції», це продавщиці на копійчаній платні, офіціантки дешевих кафе, мешканці убогих «мебльованих кімнат», напівголодні молоді журналісти, художники, артисти.

Безперечна заслуга О'Генрі – реалістичний опис великого міста, життя і побуту маленької людини. Дуже різноманітні жанрові різновиди в його новелістиці: новела-сатира, новела-гротеск, пригодницька романтична новела, новела-пародія та інші. Найбільш характерними особливостями художньої манери письменника є гумор і сатира, іронія, комічний гротеск. Розповіді динамічні, написані розмовною мовою з використанням жаргону, пародійних прийомів, несподіваних порівнянь.

Література

1. Блэкмур Р.П. О'Генри / Пер. с англ. – Литературная история Соединенных Штатов Америки / [Под ред. Р. Спиллера, У. Торпа, Т. Н. Джонсона, Г. С. Кэнби]. – Т. 3. – М.: Прогресс, 1979. – С. 127 – 156.

2. Кириллова Т.Д. Американская литература конца XIX – начала XX века / Т.Д. Кириллова // Ковалева Т.В. и др. История зарубежной литературы (Вторая половина XIX - начало XX века) – Минск: Завигар, 1997. – С. 286 – 328.

3. О'Генрі. Життя і творчість [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zarlit.com/article/53.html>

сьогоднішній час є актуальною. Це твердження виходить з того, що письменники звертаються до соціально-політичної теми, в процесі розвитку якої приходять до головної ідеї – відродження національної культури та гідності. Наприклад, британський письменник констатує в автобіографічному творі «Шляхи порятунку»: «З 1933 року політика все наполегливіше вторгається в мої книги. Місця, де я бував, давали мені сюжети для книг набагато рідше, ніж можна припустити. Я не шукав сюжетів. Я натикався на них, хоча письменницьке чуття напевно не дримало, коли я вирішував їхати через Сайгон, Порт-о-Пренс або Асунсьйон і писав про Гаїті до «Комедіантів» або про Парагваї ...» [1].

Для того, щоб виявити особливості авантюристичної та детективного антуражу, необхідно визначити такі літературні категорії як «авантюризм», «антураж».

Авантюризм – це невичерпний потенціал героя вступати в ризиковані, сумнівні ситуації в розрахунок на випадковий успіх, яка втілюється через відповідні прийоми і сюжетні схеми для розкриття складності дійсності. Поява дефініції пов'язана з утвердженням принципу вільної поведінки людини і його самодостатності. При цьому соціальний статус літературного персонажа, його зовнішній вигляд, вік, особливості характеру не грають визначальної ролі, тобто будь-який герой, який має схильність до авантур є авантюристом [2].

У 30-ті роки критик А. Роськин, абсолютизуючи авантюризм як основну властивість гринівського сюжету, бачив в Гріні письменника, здатного лише «ефектно розгортати туго закручену пружину фабули»; письменника, у якого з «фабула ... перетворюється в ціль» [3, с. 6].

Антураж (від фр. *entourer* – оточувати) – оточення, середовище, навколишня обстановка, що сприяє більш глибокому і багатоаспектному розкриттю авторського задуму в створеній ним художньої міромоделі. Наприклад, в творі В. Шкляра «Елементал» вищезазначене поняття розкривається через наступні уривки: «Розбиті дороги...І блокпости» [4, с. 56]. В «Тихому американці» Г. Гріна: «Канал був переповнений трупами і нагадував юшку, в якій занадто багато м'яса. Трупи лежали один на одному, а одна голова, – сіра, як у тюленя, і безлика, як у каторжника, з бритим черепом – стирчала над водою, наче бакен» [5, с. 170].

Значимо, дослідник творчості Г. Гріна Г. В. Анікін ділить романи письменника на психологічні, до яких він відносить в основному романи 30-40-х років і які в свою чергу поділяються їм на детективно-психологічні («Стамбульський експрес» «Ім'я дії», «Це поле бою», «Мене створила Англія»), «Цікаві» («Продається рушниця», «Довірена особа», «Відомство страху») і трагічні. У перших «детектив з'єднується з глибоким психологізмом» [6, с. 119] і в деяких з них («Це поле бою», «Мене створила Англія») детективний сюжет становить основу структури творів, хоча вони носять характер психології» [6, с. 124]. У той же час для всіх ранніх романів, на думку дослідника, характерний мелодраматизм. До трагічних Г. В. Анікін відносить романи «Брайтонський льодяник», «Сила і слава» і «Суть справи», в яких драматизм характерів і сцен часто досягає «трагічної сили завдяки гостроті психологічних конфліктів» [6, с. 136]. Є. О. Фінік, здійснюючи аналіз перекладів романів Грема Гріна виявив, що при відтворенні в перекладі втрачається різноплановість структури художнього порівняння, хоча і за умови збереження змісту висловлення. Це призводить недостатньо адекватну передачу особливостей індивідуального стилю цього автора [7].

Романи Г. Гріна та В. Шкляра мають наступні ознаки: стрімка зміна подій, трагічний характер, логічна композиція з трьома складовими: зав'язкою, кульмінацією і розв'язкою, психологічний аналіз в пріоритеті, поляризація, динамічність конфлікту.

Так, англієць Фаулер з «Тихого американця» вирішує допомогти в'єтнамцям у боротьбі проти колонізаторів, видавши їм таємницю Пайла. Він обирає активну позицію, відкидаючи позицію байдужості і невтручання. Впродовж усього роману спостерігаємо еволюцію світогляду Фаулера. На початку твору зустрічаємо збайдужілого до життя репортера, життєве кредо якого таке: «Якщо вже таке людське життя, хай собі воюють, хай любляться, хай убивають один одного, – мене це не обходить...» [5, с. 24]. Але ставши свідком терористичного акту, в результаті якого постраждали невинні люди, він змінює свою позицію: «Рано чи пізно людина мусить стати на чий-небудь бік, якщо вона хоче лишитися людиною» [5, с. 160]. Тому викриває злочинні наміри Пайла проти свободи в'єтнамського народу на власній землі.

Герой «Елементала», українець, через життєві ситуації та збіг обставин потрапляє на службу у французький іноземний легіон. Солдат, вміння виживати якого відпрацьоване до автоматизму, не може залишитися байдужим до антиколоніальної визвольної боротьби чеченського народу. І якщо спочатку Елементала цікавила велика сума грошей за порятунок доньки чеченського генерала Дудаєва, то під час цієї небезпечної військової операції герой чітко розуміє ситуацію з боротьбою проти тоталітаризму. Трагедія Елементала в тому, що не він зрадив Батьківщину, ставши під чужий

військовий прапор, а Батьківщина зрадила його. Він став фактично машиною, механізмом, йому витруїли душу, та не дісталися до тієї найглибшої схованки ества, де він береже загадкову країну України. Країну, яка виганяє своїх дітей на чужину, а вони все одно люблять її [8].

Таким чином, резюмуючи слід визначити, що: по-перше, авантюризм в романах Г. Гріна та В. Шкляра є головним домінантом в розвитку сюжету, допомагаючи розкрити складність зовнішніх та внутрішніх ситуацій свого часу. Дефініція «авантюризм» розкривається в наступних формах: буття та прагнення героїв до свободи, набуття власного сенсу життя. По-друге, авантюризм та антураж сприяють розширенню і поглибленню ідейно-художніх смислів романів. По-третє, англійський та український письменники, спираючись на власний життєвий досвід створювали твори, які є віддзеркаленням надій і розчарувань поколінь, конструюючи уявлення про світ «чужих», «образ ворога».

Література

1. Грін Г. Подорожі без карти [Електронний ресурс] / Г. Грін // Електронна бібліотека Олександра Білоусенко – Режим доступу : www.belousenko.com/wr_Green.htm.
2. Кучина С. А. Герой в художній структурі класичного авантюрного роману [Електронний ресурс] / С. А. Кучина. – Режим доступу : <http://cyberleninka.ru/article/n/geroy-v-hudozhestvennoy-strukture-klassicheskogo-avanyurnogo-romana>
3. Роськін А. Доля письменника-фабуліста / А. Роськін // Художня література. – 1995. – № 4. – С. 6.
4. Шкляр В. М. Елементал: роман / В. М. Шкляр. – Львів: Кальварія, 2001. – 160 с.
5. Грін Г. Тихий американець; Наш резидент у Гавані: Романи / Г. Грін; пер. з англ.; [худож. В. С.Петренко]. – Х. : Вища школа. Вид-во при ХДУ, 1981. – 352 с.
6. Anikin G. V. Sovremennyiy angliyskiy roman [Modern English Novel]: [posobie k spetskursu dlya studentov filologicheskikh spetsialnostey] / G. V. Anikin. – Sverdlovsk : uralsk. gos. un-t im. A. M. Gorkogo, 1971. – 310 s.
7. Фінік Є. О. Проблеми відтворення художніх образів при перекладі [Електронний ресурс] / Є. О. Фінік. – Режим доступу : http://www.dnu.dp.ua/docs/zbirniki/ffil/program_56cf76b568ea6.pdf
8. Макарова О. Антиімперські та антиколоніалістські мотиви в романах Василя Шкляра «Елементал» та Грема Гріна «Тихий американець» [Електронний ресурс] / О. Макарова. – Режим доступу : <http://www.srw.kspu.edu/?p=1103>

УДК 396(043)

Льїна Єлизавета Юрїївна

СПЕЦИФІКА ФАБУЛЬНОЇ ТА СЮЖЕТНОЇ СКЛАДОВИХ РОМАНУ Д. МІТЧЕЛА «ХМАРНИЙ АТЛАС»

«Хмарний атлас» – роман англійського письменника Д. Мітчела, який складається з шести пов'язаних між собою новел, які описують події в різних куточках світу - від Нової Зеландії XIX ст. до пост-апокаліптичних Гаваїв [1].

Під час дослідження художнього світу роману, ми звертаємо увагу на специфіку наративу, зокрема особливості фабульної та сюжетної складових твору.

Фабула – фактична сторона оповідання, ті події, випадки, дії в їх причинно-хронологічній послідовності [2].

Сюжет – ланцюг подій, зображених в літературному творі, життя персонажів в просторово-часовій зміні [3].

При цьому беремо до уваги важливу різницю між «фактичною» основою твору, події, про які в ньому розповідається, як продукт попереднього відбору художником явищ дійсності або вигадки, тобто фабулу, яка підлягає обробці в сюжеті та розробкою оповідної теми, що пов'язано з рішенням будь-якої проблеми на матеріалі даних подій, тобто сюжет [2].

На найпростішому рівні «Хмарний атлас» – це набір з шести контрастних новел, кожна з яких здатна стояти поодиноці. Ми знаходимо тут журнал подорожей нотаріуса 19-го ст.; епістолярну новелу про збанкрутілого молодого композитора 1930-х рр.; новелу з викриттям злочинної діяльності адміністрації Джеральда Форда; комічну новелу про видавця, який опинився проти його волі в будинку для людей похилого віку; науково-фантастичну новелу про клонів, які працюють у ресторані швидкого харчування; новелу про війну племен в постапокаліптичному острівному суспільстві.

Але при більш детальному розгляді твору ми виявляємо зв'язок між новелами.

Не дивлячись на те, що новели відрізняються згідно з місцем та часом дії, персонажі кожної новели розвивають свою певну історію, новели також написанні у різних стилях (містика, фантастика,

антиутопія), але всі вони є невід'ємною складовою єдиної ідеї, яка проходить через увесь роман. Головною ідеєю роману є процес реінкарнації, переселення душ. Підтвердження цієї ідеї ми бачимо вже у назві роману. Назвою "Хмарний атлас" автор пояснює подорож людської душі з одного тіла до іншого. Хмара відноситься до постійно мінливих проявів атласу, який є незмінною людською природою, яка завжди залишається і завжди залишатиметься такою. Хмара подорожують по небу, мов душа з одного тіла до іншого. Фабула роману – це історія однієї душі та шести різних її реінкарнацій [4]. Також головний персонаж кожної з новел стикається з певною кривою і стає борцем проти цієї несправедливості. Адам Юїнг рятує раба від смерті; Роберт Фробішер стає жертвою відомого, але вже ні на що нездатного композитора, який краде геніальні твори талановитого юнака; Луїза Рей стає слідком шахрайства на атомній станції; Тімоті Кавендіш проти своєї волі був ув'язнений у будинку для людей похилого віку; Сонмі залучена до політичного конфлікту; Закрі став свідком міжплеємінної війни. Кожен героїв новели, володар однієї душі, стає свого роду борцем за свободу, що дає поштовх для розвитку наступної історії.

Фабула та сюжет роману не співпадають. Структура роману у центрі має «дзеркало» [5]. Перші п'ять історій розбиті навпіл, причому після першої половини першої історії («Тихоокеанський журнал Адама Юїнга») прямує перша половина другої історії («Письма з Зедельгема»), перша половина третьої («Періоди напіврозпаду. Перше розслідування Луїзи Рей») і так далі до шостої історії («Переправа біля Слуші та інше»), яка приведена повністю. Після неї йде друга половина п'ятої історії («Страшний Суд Тімоті Кавендіша»), друга половина четвертої («Оризон Сонмі-451») і так далі до другої половини першої історії. З точки зору хронології роман описує події послідовно спочатку від минулого до майбутнього, а потім знову повертається в минуле [4].

Кожна з п'яти новел служить в якості елементу сюжету в історії подальшої новели. Кожен з головних героїв має родиму пляму, як якщо б вони могли бути різні втілення однієї і тієї ж душі. Вони також пов'язані з іншими хитрощами – Фробішер знаходить обидві частини щоденника Адама Юїнга; Луїза Рей набуває листи і рідкісну грамплатівку секстету Фробішера; Кавендіш є редактором рукопису Луїзи Рей «Періоди напіврозпаду. Перше розслідування Луїзи Рей»; Сонмі дивиться старий фільм «Жахливі випробування Тімоті Кавендіша». Сама Сонмі стала богинею Племен долини Закрі [6].

Таким чином, фабульна складова підтверджує головну ідею роману про переселення душ, коли сюжет твору стверджує ідею вічного повторення, що передбачає всесвіт, який не розвивається в хронологічному порядку, а просто повторюється [4].

Література

1. Oakes K. Reiew: Cloud Atlas [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/entertainment/3744012.stm>
2. Литературная энциклопедия / под ред. В. М. Фриче, А. В. Луначарского. — 3 том. — М.: издат. Художественная литература, 1930. — 634 с.
3. Введение в литературоведение: учеб. Издание. / под ред. Л.В. Чернец, В.Е. Хализеева, С.Н. Бройтмана и др. — М: Высшая школа, 1999. — 556 с.
4. Облачный атлас (роман) : материалы из Википедии свободной энциклопедии [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://ru.wikipedia.org/wiki/Облачный_атлас_\(роман\)](https://ru.wikipedia.org/wiki/Облачный_атлас_(роман))
5. Gioia T. Essay «Cloud Atlas by David Mitchell» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.conceptualfiction.com/cloud_atlas.html
6. Overlapping lives [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.theguardian.com/books/2004/mar/06/fiction.asbyatt>

УДК 821.111-311.2(043)

Ємець Анастасія Ігорівна

ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОЇ МАНЕРИ ТОМАСА ГАРДІ У ЙОГО ПІЗНЬОВІКТОРІАНСЬКИХ РОМАНАХ «ХАРАКТЕРІВ І СЕРЕДОВИЩА»

У 70-ті роки XIX століття вікторіанська культура вступила у нову фазу розвитку, що наближала її до культури рубежу століть. Зміна характеру літератури, насамперед роману, була зв'язана з вимогами часу, умовами соціального та духовного розвитку Англії. У цей час англійська література формувалася під впливом вікторіанських цінностей і культури.

Загострення політичної, соціальної та інтелектуальної активності англійців становили типові проблеми літературного розвитку, науковий та технічний прогрес привніс протиріччя та серію колоніальних війн, тому з'явилася необхідність у відновленні та реформуванні нації. Саме у цей момент відбувається розшарування англійського роману на старий (вікторіанський) та новий, що

передвіщав іншу епоху [1, с. 267]. У зв'язку з цим можна виділити авторів, які продовжували писати у старій вікторіанській традиції, хоча і з деякими поправками на сучасність. У картині літературного процесу цього періоду протидіяли різні течії літератури, серед яких реалістичний метод у літературі все ж залишався основним, а у системі жанрів чільне місце займав роман [2, с. 166]. Одним із видатних англійських письменників, котрий вважається послідовником роману у вікторіанській традиції, слід назвати Томаса Гарді (1840-1928) з його романами «характерів і середовища». З одного боку, вікторіанська традиція є органічною складовою його творчості, а з іншого – предметом переосмислення, тож нові тенденції, які він впровадив у літературу, визначають **актуальність** нашої роботи.

Слід зазначити, що Томас Гарді звернувся до жанру роману насамперед тому, що це була сучасна і панівна літературна форма. Поміж інших письменників його вирізняє інтерпретація художньої прози, що базується на поетичному ліричному ритмі [1, с. 269].

У романі «Тесс з роду д'Ербервіллей» (1891) отримали відображення типові проблеми літературного розвитку перехідної епохи. У романі великого значення набуває життя селянства: «Чуйний селянин живе життям більш повним, широким, драматичним, ніж товстошкірий король ... Життя так само величне у селі, як і в будь-якому іншому місці» [3, с. 79]. Селянство у романі представлено сім'єю дрібного фермера Дарбейфілд, збіднілого нащадка стародавнього аристократичного роду д'Ербервілей. Його дочка Тесс уперше з'являється перед читачем на сільському святі Майського дня: «У цю пору життя Тесс Дарбейфілд була лише судиною емоцій, не забарвлених досвідом» [3, с. 7]. Але згодом після зіткнення обездоленої дівчини зі суспільством, його звичаями та порядками усе в її житті стало по іншому. Так, вона залишила рідний дім, стала жертвою Алека д'Ербервіля. Нешастя і біди продовжували переслідувати Тесс: вмирає її незаконнонароджена дитина, а сама вона шукає роботу далеко від рідних місць. Здавалося, Тесс створена для щастя, але «Отже, тут, як і скрізь, боролися дві сили: вроджене прагнення до щастя і сила обставин, що йому перешкоджає» [3, с. 147].

Типовість долі Тесс підкреслюється трагедією її подруг – Мерієн, Ізз і Ретті. Безробіття, особиста невлаштованість привели їх усіх на ферму, де їх чекала виснажлива праця. Мерієн вже не могла терпіти усі негаразди, та єдину відраду вона знаходить у вині. Доповнювало картину життя Енджела Клера – одного з центральних персонажів у творі. Він належав до привілейованого прошарку, і драматизм його положення визначався переважно причинами морального порядку. Його від'їзд до Бразилії є напруженим моментом у творі, оскільки Тесс знову втрачає віру у майбутнє. Мотиви вчинків жінки іноді важко трактувати та пояснити: вона вбиває Алека і біжить з Клером, який її зрадив, за що її страчують. Протест Тесс проти свого принизливого становища проявляється бурхливо: «Вона соромилася відчаю, що охопив її цієї ночі: адже воно було викликано всього-на-всього почуттям приреченості перед лицем деспотичних законів суспільства, які не мають нічого спільного з законами природи» [3, с. 143]. Але автор показує не вину, а трагедію Тесс, викликаючи співчуття до неї. Так, у своїй творчості Т. Гарді використовує вікторіанські стандарти жіночої поведінки: показує особливості жіночих цінностей та жіночого погляду на світ, протидію жінки суспільним цінностям. На думку Гарді, Тесс є по-справжньому гарною жінкою, її зневажає суспільство після того, як вона втратила невинність до шлюбу, тож автор явно критикує вікторіанські поняття про жіночу чистоту.

«Подалі від божевільного натовпу» (1874) є третім з тринадцяти опублікованих романів Томаса Гарді. Специфіка цієї книги у тому, що одні сприймають її як шедевр любовного роману, а інші – як памфлет проти станової нерівності. Один з головних героїв Габріель Оук – молодий пастух, власник ферми з вівцями: «...у будні це була розсудлива молода людина, одягнена як треба, трималася спокійно і просто, словом, у всіх відношеннях цілком позитивна особистість» [4, с. 3]. У його житті відбувається низка подій, які дійсно заважають йому насолоджуватися своїм життям. Зустріч з Батшебою Еверден спочатку не увінчалась успіхом: дівчина відмовляє йому у подружжі. Але у той момент, коли Габріель був на грані розорення, доля їх знов звела. Але нічого доброго з цього не вийшло, оскільки Батшеба мала стосунки з серією інших чоловіків – Вільямом Болдвудом та сержантом Френсісом. Болдвуд – багатий фермер, який оголошує про своє одруження, але дівчина відмовляється: «Болдвуд вперше у житті виявив, що жінки володіють мистецтвом ухилятися від своїх обіцянок» [4, с. 119]. Трагедія роману полягає у тому, що серце іншого чоловіка Френсіса належало Фанні, колишній служниці Батшеби. Самий напружений момент роману – пропозиція Батшебі від Френсіса і Болдвуда. В кінці-кінців Болдвуд вбиває сержанта, а цього фермера визнають божевільним. Незважаючи на всі обставини та труднощі у житті, Габріель і Батшеба залишаються разом.

Таким чином, специфіка творчої манери Томаса Гарді полягала у переосмисленні цінностей,

постановці питань соціального життя, відчутті кризи традиційних та пошуку нових засобів образотворчості, наростанні інтересу до людини, її внутрішнього світу, до моральної і естетичної сфер її свідомості. Водночас автор ігнорував існуючі протиріччя у суспільстві і зображував людину, здатну абстрагуватися від навколишнього світу. Такі особливості творчості Т.Гарді визначають його авторитетність серед літературної молоді, та читання його «романів характерів і середовища» служить для кожного читача етапом у творчому розвитку.

Література

1. Андреев Л.Г. Від вікторіанства до ХХ століття / Л.Г. Андреев, А.В. Карельський // Зарубіжна література ХХ століття. – М.: Вища школа; вид. центр «Академія», 2000. – 559 с.
2. Кирилова Т.Д. Історія зарубіжної літератури / Т.Д. Кирилова, Т.В. Ковальова. – М., 1997
3. Гарді Томас Тесс з роду д'Ербервіллей / Томас Гарді; [пер. з англ. А. Кривцової] – М.: Правда, 1983. – 204 с.
4. Гарді Томас Подалі від божевільного натовпу / Томас Гарді; [пер. з англ. Н. Висоцької] – М., 1874. – 234 с.

УДК 821.111-209(043)

Коробка Ольга Всеволодівна

РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ОСОБИСТОСТІ У ПРОСВІТНИЦЬКОМУ РОМАНІ Г. ФІЛДІНГА «ІСТОРІЯ ТОМА ДЖОНСА, ЗНАЙДИ»

Характеризуючи термін Просвітництво у широкому значенні можна стверджувати, що термін Просвітництво розуміється як просвіта народу, прилучення народних мас до культури, науки, мистецтва. Але у вузькому розумінні – це ідейний рух, спрямований на скасування кріпацтва, на ліквідацію феодалізму, його соціально-економічних порядків, політичних інституцій, його ідеології і культури. Основними представниками просвітницького реалізму є Г.Філдінг, Д.Дефо, Дж.Свіфт, Ф.-М.Вольтер, Д.Дідро, Г.-Е.Лессінг [1].

За результатами вивчення творчості Генрі Філдінга, можна стверджувати, що він є представником зрілого періоду Просвітницького реалізму в Англії. Треба також зазначити, що творчість письменника була різножанровою: публіцист і драматург, теоретик роману і блискучий романіст, він у всіх жанрах виступав гострим критиком сучасності, життєстверджуючим та світлим.

Аналізуючи виникнення просвітницького роману, встановлено, що письменники звертаються до засобу концентрування дій навколо головного героя, показують одержані ним уроки життя. Поряд із зовнішніми подіями в житті героя існують внутрішні чинники – біографія, представлена духовними змінами. Внутрішній розвиток героя розкривається в зіткненнях із зовнішнім світом, випробуваннях, у яких герой намагається опанувати себе, самовдосконалитись. Пошуки правди, справедливості та ідеалу сприяють духовному зростанню [2].

Роман «Історія Тома Джонса, знайди» – вершина творчості Г. Філдінга. Роману властиве порушення проблеми добра і зла, викриття лицемірства та цинізму, які панують у жорстокому світі насильства та соціальної нерівності. Філдінг у своєму романі «Історія Тома Джонса, знайди», дивиться на людей з сумною, але доброю іронією, серед них ідеальних істот він не бачить, але при цьому зовсім не збирається ставити хрест на людстві в цілому. Якщо немає досконалої доброти, то вже просто присутності доброти в людині достатньо, щоб виправдати існування світу і любов до людини такої, якою вона є. Письменник не проти чутливості, він проти того, щоб вона ототожнювалася з чеснотою, яка визначається відповідно до правил суспільної моралі, і винагороджувалася просуванням по соціальних сходах. Щодо моральної особистості, то у розумінні Філдінга, це природна схильність до добра, що має право на помилку [3].

Основу сюжету у романі складають матеріальні обставини життя героїв, історичне середовище і її жорстокі, майже тваринні закони. Світом править влада, багатство та суспільне становище людей. На цьому рівні все в житті людини вирішує випадок. Але через цей хаос випадковостей поступово починає проступати деякий розумне початок. Це внутрішнє гідність людини, його природне право, яке врешті-решт і визначає розв'язку роману. У зіткненні випадку і розуму перемагає розум. Але розум і випадок при цьому завжди зв'язуються як би на різних площинах, і це не дивно: випадок являє собою художню метафору приватної сфери життя, де кожен діє на свій страх і ризик і керується лише своїм інтересом; по ту сторону розташована випадково розумна необхідність – це не що інше, як право і закон, які повинні втілювати принцип загальності, так само справедливий для всіх. Торжество розуму над випадком - це торжество "людини взагалі" над окремою людиною.

Треба зазначити, що роман «Історія Тома Джонса, знайди» увібрав до себе елементи всіх видів прозаїчного оповідання, таких як: пригодницький, шахрайський, сімейно-побутовий роман,

соціально-побутовий роман, що охоплює всі сторони англійської дійсності XVIII століття. Що стосується динаміки розвитку сюжету роману, то його можна охарактеризувати як динамічний, оскільки він розвивається дуже швидко та бурхливо. Досліджуваному роману властива композиція з прямою послідовністю, або її ще називають фабульна послідовність. Події в романі розвиваються також спонтанно, здається нічого не натякає на розвиток подальших подій. Роману притаманне протистояння образів, наприклад образ безкорисливого, благородного, довірливого та щирого Тома Джонса і добродішного, бездоганного брата Блайфіла, що втілює у собі світ цинізму, лицемірства та жорстокості. Аналізуючи художні особливості роману, можна зазначити наявності звернень до читача, порушення ілюзії реальності, коментування сюжету, зображення емоційної розповіді, іронії, сарказму, сміху.

Роман «Історія Тома Джонса, найди» – роман про героїв. Філдінг не тільки розповідає історію своїх героїв, але й осмислює, створює і пояснює форму, яку ця історія бере, і ці два завдання – оповідна і теоретично-літературна, є невіддільними один від одного в романі Філдінга. Філдінг багато в чому залишається послідовним противником Річардсона, суперечка з яким почався ще в «Історії Джозефа Ендрюса». Якщо Річардсон, розробляючи жанр роману в листах, максимально прибирав з нього особистість автора і авторський погляд, то Філдінг ні на хвилину не залишає свого читача. Образ автора в романі настільки ж важливий і значний, як і образи героїв. Автор висловлюється на теми літературні, філософські, релігійні, моральні, пояснює вибір сюжетних моментів, пропуск значних періодів часу, оскільки за цей час не сталося ніяких значних подій [4].

У результаті дослідження засвідчим, що Філдінг домагається ефекту правдивості двоюким чином з одного боку, він перетворює свій роман в «енциклопедію англійської життя» (за Белінським) своєї епохи. Його вигадані герої зустрічаються з реальними особами, обідають в реальних харчевнях, замовляють сукні у реальних кравчинь. З іншого боку, Філдінг прямо пояснює читачам, де їм слід шукати правдивості і правдоподібності. У зображенні людської природи, письменника надихала філософія епохи Просвітництва. В романі «Історія Тома Джонса, знайди» можна побачити вплив міст на героя та сільської обстановки [3].

Філдінг, за власним висловом, перетворив роман у дзеркало, яке проносять по великій дорозі. Сучасність в усьому розмаїтті своїх звичаїв і характерів відбилася в романі - в епосі приватного життя. В епосі сучасності, героєм якої виступає звичайна середня людина, природну схильність якої до доброти необхідно зміцнити правильним вихованням.

Література

1. Елистратова А. Английский роман эпохи Просвещения / А.А. Елистратова. – Москва: Наука, 1966. — 471с.
2. Бахтин М. Вопросы литературы и эстетики. Исследования разных лет. / Бахтин М. – Москва: Худ. лит., 1975. – 504 с.
3. Кагарлицкий Ю. Великий роман и его создатель / Ю. Кагарлицкий// Филдинг Г. История Тома Джонса, найденьша. – Москва: Худ. лит., 1973. – С. 5-22.
4. Г. Филдинг История Тома Джонса, найденьша. / Г. Филдинг. – Москва: Худ.лит., 1955. – 827 с.

УДК 821.111 – 311.4 (043)

Кочержат Катерина Сергіївна

ЕЛЕМЕНТИ ПОЕТИКИ ШАХРАЙСЬКОГО РОМАНУ У ТВОРІ ВІЛЬЯМА ТЕККЕРЕЯ «ЯРМАРОК МАРНОСЛАВСТВА»

Термін «шахрайський роман» використовується у літературознавстві поряд із такими синонімічними визначеннями, як – шахрайська повість та пікарескний роман – і має на увазі прозовий жанр сатиричної белетристики, що зображує в реалістичній, часто гумористичній формі пригоди героя-шахрая, – вихідця із соціальних низів, який виживає завдяки власному авантюризму в жорстокому суспільстві. Своє відродження плутовський роман бере в Іспанії XVI-XVII століття на грані перехідних епох, від Середньовіччя до Нового часу, для яких є характерним розпад сформованих соціальних ієрархій, злам аксіологічної та ідеологічної систем, духовне та фізичне руйнування мас та відсутність оптимістичного настрою щодо майбутнього суспільства [2].

Відомо, що до середини XVI століття в Іспанії було утворено багато угруповань, так званих, декласованих осіб, тобто таких людей, котрі не мали певних трудових занять і робіт та належали до дрібних аферистів, шулерів і шахраїв. Таке явище відбулося внаслідок збіднення широких верств представників звичайного робітного населення, котрі в умовах застою економіки, не мали змоги займатися продуктивною працею, були приречені на вбогість і бродяжництво та, ігноруючи принципи

моралі й духовності, ставали на бік авантюризму й пристрасті до легкої наживи [1].

Типовий сюжет такого роману зазвичай будується на зображенні людини, яка з незалежних від неї обставин вважається пригніченою та ображеною в суспільстві, внаслідок чого, вона змушена шукати нові засоби до існування у жорстокому та безжалісному світі, а саме, махлювати й шахраювати. Звичайно в пікареских творах розповідається історія становлення людини, з дитинства приреченої до бідного існування. Герой-пікаро вдається до різних заходів задля вдалого й бажаного життя, оточує себе людьми різного прошарку суспільства, зазнає багато пригод і злигоднів, навчається різним шляхам шахрайства і хитрощів, і зрештою, досягає якогось певного результату. Події шахрайського роману розгортаються на фоні реального повсякденного життя героя. Як правило, розповідь у ньому ведеться від першої особи, де оповідачем виступає сам герой-авантюрист [6].

Жанр шахрайського роману додав багато нового й значного в літературній спадок. В плутовському творі було створено новий тип сюжету, який будувався на основі реальної, неприкрашеної дійсності; вперше була змальована докладна соціальна картина, котра зобразила людину в її повсякденному житті; були визначені нові теми й тенденції, зокрема, духовне внутрішнє руйнування людини у прагненні до розкішного панівного положення у суспільстві.

Твори про пригоди пікаро мали великий вплив на розвиток роману в різних європейських країнах у XVII – XVIII століття. Окремі його тенденції і прийоми нерідко оживають і в романах XX століття. Існування іспанської «пікарески» завершується у середині XVII століття. Але багато жанрових новацій і прийомів авторів шахрайського роману будуть успадковані романістами наступних століть, такими як Дені Дідро, Даніель Дефо, Вільям Теккереєм, Чарльз Діккенсом та інші [4].

Розглянемо тему даної роботи на прикладі всесвітньовідомого твору англійського письменника-сатирика, майстра реалістичного роману, Вільяма Теккерея, «Ярмарок Марнославства». Слід зазначити, що досить велика й суттєва участь у розвитку англійської літератури XIX століття належить саме Вільяму Теккерею. У своїй діяльності письменник надавав значне й помітне значення морально-етичним проблемам оточуючого його суспільства. Найяскравішим та найправдоподібнішим відтворенням соціального становища й менталітету європейського суспільства першої половини XIX століття є роман «Ярмарок марнославства». Автор майстерно демонструє читачам нрави буржуазно-аристократичної верхівки суспільства, де основним критерієм ставлення до тієї чи іншої людини вважався її матеріальний добробут [3].

Ребекка Шарп, одна з найпомітніших учасниць «Ярмарку марнославства», завдяки своєму образу найбільш виразно втілює й відображає елементи плутовського роману. Бекка – це наглядний приклад англійської буржуазної епохи; дівчина прийшла у цей світ без аристократичних родинних зв'язків, без матеріальної підтримки, та найголовніше – без жодного крихітного шансу смакувати життям світської еліти та насолоджуватися панівним й розкішним положенням у суспільстві. Будучи вихідцем із соціальних низів, особисто відчувши життя незаможної, пригнобленої дівчини та мріючи про знатне, помітне положення у світі, Ребекка розуміє, що треба шукати новий шлях існування та обирає шлях шахрайства. Вона приймає облік авантюристики, виправдовуючи свої безчесні, непорядні вчинки потребою вижити у жорстокому й байдужому оточенні. Зобразивши Ребекку в образі пікареси, письменник наголошує, що на арені сучасного суспільства успіх мають лише ті особи, хто засвоїв закони безчесної гри краще, ніж статут добродійності й порядності [5].

Стратегія Ребекки полягала у тому, що маючи привабливу зовнішність, інтелектуальні здібності, артистичні і харизматичні дані, жіночий шарм, рішучість, наполегливість, амбіційність, майже гіпнотичний вплив на оточуючих, та керуючись холодним розрахунком й прагненням до марної слави, Ребекка Шарп переступає через моральні людські норми задля досягнення своєї мети: вона лестить, бреше, лицемірить, присвоює чуже, махлює, зраджує дружбу й кохання, маніпулює, зневажає людськими почуттями. Вона – справжня авантюристка.

Основним проявом плутовського роману в творі Вільяма Теккерея є те, що найбільш важлива причина, яка змушує героя шахраювати та бути авантюристом, - це соціальні обставини та суспільство, жорстокі закони якого не дають можливості чесній, порядній людині добитися бажаного успіху та соціального статусу. Також, як для героя-пікаро, так і для Ребекки характерно глузливе і зневажливе ставлення до інших людей, яке, можливо, допомагає герою/героїні впоратися з докорами власного сумління. Характерною відмінністю роману «Ярмарок марнославства» від жанру плутовського роману є те, що оповідь ведеться не від першої особи, як прийнято в багатьох творах, а від третьої особи [5].

Таким чином, незважаючи на те, що за своїми жанровими ознаками «Ярмарок марнославства» є соціально-побутовим романом В.Теккерея, в ньому все однак чітко проглядаються елементи

шахрайського роману, з яким чудово був ознайомлений письменник. Ці елементи особливо помітно простежується в життєвої діяльності Ребекки Шарп, авантюрний образ якої складається з цинічності, безпринципності, лицемірності, артистизму, обману, шахрайства та зневагою людськими почуттями.

Література

1. Алексеев М.П. История зарубежной литературы. Средние века и Возрождение / М. П. Алексеев – М.: Высш. школа, 1978. – 367 с.
2. Горфункель А.Х. Философия Возрождения / А. Х. Горфункель – М.: Наука, 2001. – 297 с.
3. Ивашева В. В. Английский реалистический роман в его современном звучании / В. В. Ивашева – М.: Высш. Школа, 1974. – 458 с.
4. Пискунова С. И. Типологические особенности культуры испанского Возрождения/ С.И. Пискунова – М.: Диалог-МГУ, 1998. – 234 с.
5. Соловьева Н. А. История зарубежной литературы XIX в. / Н.А. Соловьева – М.: Высш. Школа, 1970. – 637 с.
6. Томашевский Н. П. Плутовской роман / Н.П. Томашевский – М.: Художественная литература, 1975. – 34 с.

УДК 821.111(73) – 312.9(043)

Кудря Наталія Олексіївна

«451 ГРАДУС ЗА ФАРЕНГЕЙТОМ» – АМЕРИКАНСЬКА АНТИУТОПІЯ ХХ СТ.

Актуальність теми дослідження. Поява і розвиток жанру антиутопії є важливим сигналом про соціальні та політичні негаразди, тому що література завжди була своєрідним дзеркалом, у якому відображаються всі знакові для суспільства події. Особливо чітко це просліджується у романі Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» (1953 р.).

Мета роботи – проаналізувати роман Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» в контексті розвитку американської антиутопії ХХ ст.

Перш за все, посилаючись на думку Геворкяна Є.В., слід зазначити, що утопія (від грецьк. *Ου* – не, ні та *τοπος* – місце, якого немає) – літературно-художній твір, що містить картину ідеального суспільства, населеного абсолютно щасливими людьми, що живуть в умовах досконалого державного устрою [3, с.7].

Антиутопія (від грец. «*Anti*» - проти і «*utopos*» - місця, якого немає) - це твір, в якому зображується соціальна і техногенна катастрофа, крах суспільних ідей, руйнування ілюзій і ідеалів [1, с.612].

Рей Дуглас Бредбері (Ray Douglas Bradbury, 1920-2012) – один із найвідоміших американських письменників-фантастів, автор багатьох літературних творів різних жанрів. Твори письменника є впізнаваними за їх емоційним, психологічним стилем. Найбільш відомим є роман «451 градус за Фаренгейтом», у якому дуже добре просліджуються антиутопічні застави.

Протиставлення людини системі – одна із характерних тем цього жанру, і творчий здобуток Р. Бредбері «451 градус за Фаренгейтом» не є виключенням.

Головний герой твору – Гай Монтег, був пожежником, але головною функцією цієї професії того часу, було не гасіння вогню, а зовсім навпаки – розпалювання. Розпалювання будинків, які зберігали у собі небажані для влади книжки. Також не можна не зазначити, що у державі, яку сміливо можна назвати тоталітарною, література перебувала під забороною. Чини намагалися зробити все, аби люди не задумувалися чи не міркували, не відчували емоцій, а займалися тільки роботою і розвагами. Це повинно було відволікти їх від найголовніших подій держави, у якій на той час йшла війна та люди гинули один за одним. Пожежники займалися цензурою і викоріненням книг і інакомислячих. Вони навіть не вірили, що колись їх заняттям був порятунок людей.

Одного разу, після зустрічі з дивною сусідською дівчиною, Гай став розуміти, що він не щасливий і щось є в тих людей, які готові були пожертвувати собою заради ідеї і книг. Це цілком та повністю змінює його світогляд. Лише глибокі потрясіння сприяють глибоким змінам. Інколи випадкове знайомство може вилитися в немислиме перетворення стилю думок і способу життя. Саме так і трапилося. Головний герой ховає у себе вдома декілька книг і за ним починається полювання. Гай тікає і зустрічається с людьми, які намагалися зберегти культурну спадщину людства і тримали книги у себе в голові.

Підводячи підсумки, треба зауважити, що жанр антиутопії на сьогоднішній день більш ніж актуальний через те, що «прогнози» деяких письменників збуваються. Твір Р. Бредбері, на нашу думку, є надзвичайно актуальним у сучасному світі, коли молодь майже забула, що таке книжки. Але хочеться додати, що читання розвиває уяву і фантазію. Світ книжок - прекрасний і чудовий. За кожною обкладинкою ховається неповторна історія - зі своїми героями, подіями та атмосферою.

Читаючи книги, ми занурюємося в цей світ, радіємо або засмучуємося разом з персонажами, співчуваємо їм або висловлюємо своє засудження. Дуже важливо читати. Без читання людина не в змозі розширювати запас знань та розвивати свій внутрішній світ.

Література

1. Архипова Ю.И. Утопия и антиутопия XX века/ Ю.И. Архипова. – М.: Прогрес, 1992. - 612 с.
2. Ирина Шлионская. Главы из диссертации «Романы ”451 градус по Фаренгейту ”. [Электронный ресурс] / Ирина Шлионская. - Режим доступа: http://raybradbury.ru/articles/shlionskaya_disser/part2/
3. Геворкян Э.В. Антиутопии XX века/ Э. Геворкян – М.: Кн. Палата, 1989. – 5-12 с.

УДК 821.111–32 (043)

Лисокобилка Катерина Вікторівна

РЕАЛІСТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОПОВІДАННІ ДЖЕЙМСА ДЖОЙСА «МЕРТВІ»

Джеймс Джойс (1882–1941) – відомий ірландський письменник і поет, представник модернізму, який зробив істотний вплив на зарубіжну літературу XX століття. *Модернізм* – загальна назва напрямів мистецтва та літератури початку XX ст., що відображували кризу буржуазної культури і характеризували розрив із традиціями реалізму та естетикою минулого. Модернізм виник у Франції наприкінці XIX ст. (Ш. Бодлер, П. Верлен, А. Рембо) і поширився в Європі, Росії, Україні. Модерністи вважали, що не треба шукати у творі мистецтва якоїсь логіки, раціональної думки. Тому мистецтво модернізму і носило переважно ірраціональний характер [5].

Протестуючи проти застарілих ідей та форм, модерністи шукали нових шляхів і засобів художнього відображення дійсності, знаходили нові художні форми, прагнули докорінного оновлення літератури. У цьому плані модернізм став справжньою художньою революцією і міг пишатися такими епохальними відкриттями в літературі, як внутрішній монолог та зображення людської психіки у формі «потіку свідомості», відкриттям далеких асоціацій, теорії багатоголосся, універсалізації конкретного художнього прийому і перетворення його на загальний естетичний принцип, збагачення художньої творчості через відкриття прихованого змісту життєвих явищ, відкриттям ірреального та непізаного [5].

«*Потік свідомості*» – один із провідних прийомів літератури модернізму. Термін належить американському філософу В. Джемсу, який вважав, що свідомість – це потік, ріка, в котрій думки, переживання, спогади постійно перебивають одне одного, спонтанно перетинаються. «Потік свідомості» в художній літературі імітує безпосередню передачу хаотичного процесу мислення людини. *Модернізм* – це соціальне бунтарство. Модернізм протестував проти грубого матеріалізму, проти духовного звиродніння та вбогості, тупої самовдоволеної ситості. Однак, протестуючи проти реалізму, модернізм не відкинув всіх його досягнень, а навіть використав їх, розвивав та збагачував у своїх пошуках нових шляхів у мистецтві [5].

Перше зріле видання Джеймса Джойса – збірка оповідань «Дублінці». У «Дублінцях» можна побачити сплетіння різноманітних художніх тенденцій – реалістичних, символічних, почасти натуралістичних, характерних для багатьох письменників рубежу століть. Вони засвідчили блискучу майстерність Джойса-стиліста, багатство відтінків його мови. У них Джойс відтворює обтяжливу і нудну атмосферу обивательського існування. «Моїм наміром було написати главу з духовної історії моєї країни, і я обрав місцем дії Дублін, оскільки, на мій погляд, саме це місто є центром духовного паралічу», – так Джойс охарактеризував її задум. Ірландія з її сірим одноманітним побутом постає в «Дублінцях» тлом, на якому розігрується «драма життя» [1].

Оповідання написані в реалістичній манері, пройняті скепсисом, гіркою та сумною іронією. «Дублінці» – це вершина ірландської реалістичної літератури початку XX століття [1].

Реалізмом прийнято називати напрям в мистецтві і літературі, представники якого прагнули до реалістичного і правдивому відтворення дійсності. Іншими словами, світ зображувався як типовий і простий з усіма його перевагами і недоліками [6].

Реалізм в літературі відрізняється рядом загальних ознак. По-перше, життя зображується в образах, які відповідають дійсності. По-друге, реальність для представників даної течії стала засобом пізнання себе і світу навколо. По-третє, образи на сторінках літературних творів відрізняються правдивістю деталей, конкретикою і типізацією [6].

Розглянемо тему даної роботи на прикладі повісті «Мертві», яка входить до складу збірки

«Дублінці». Повість «Мертві» є заключним акордом циклу оповідань про духовну смерть, своєрідним центром і конструктивним завершенням збірки. У ній зведені всі теми, що проводяться в «Дублінцях». Оповідання «Мертві» відрізняється від інших оповідань не тільки глибиною філософських узагальнень, розмірами, а й романтичним, м'яким забарвленням [4].

У «Мертвих» Джойс реалізує повністю своє завдання так, як він його бачить: намалювати Дублін як місто світу, як «центр паралічу», «висвітлити» загальне в приватному. І всі достоїнства прози Джойса знайшли найповніше вираження в цій повісті. Реалізм Джойса у оповіданні «Мертві» приймає форму філософсько-символічного узагальнення. Аналізуючи проблематику «Мертвих», можна зробити істотний висновок: не дивлячись на деякі символічні тенденції, розповідь «Мертві» Джеймса Джойса представляє реалістичне, талановите зображення ірландської дійсності початку ХХ століття, пройняте пекучим неприйняттям буржуазної моралі і буржуазної дійсності [4].

Прообразами героїв Джойса були реальні персонажі, іноді навіть його сусіди в Дубліні. Оповідання «Мертві» також має реальні біографічні корені: це реальне особисте ставлення письменника до своєї родини. Образ Грети натхнений Норою, дружиною письменника, історія кохання Грети до рано померлого юнака, вибрана Джойсом з досвіду своєї дружини. Кохання Габріеля до дружини і водночас почуття неможливості досягнути її та почути одне одного характеризує відношення Джойса до Нори і багато разів буде відтворюватися в його романах [2].

Центральний образ Габріеля Конроя автобіографічний далеко не в одному епізоді. Великою мірою Джойс наділив героя своїми емоціями, особливо в його відношенні до дружини. У Габріеля ті ж заняття, що у його автора: він пише рецензії, викладає мову; у нього та ж зачіска, частково та ж зовнішність. Цитата з його листа Грете в кінці розповіді – з листа Джойса до Нори [2].

«Мертві» – це історія прозріння Габріеля Конроя, педагога і журналіста, самовпевненої людини, душі суспільства, блискучого оратора, прекрасного чоловіка. Сцена прозріння Габріеля Конроя відбувається, коли він дізнається причину важкого настрою своєї дружини Грети. Стародавня ірландська балада викликала в пам'яті Грети образ Майкла Фюре, юнака, який колись любив її і помер, після того як простояв під дощем у її вікна в вечір розлуки. В Габріелі відбувається моральний перелом. Він раптом побачить себе з боку: «... комічний персонаж, хлопчисько на побігеньках у своїх тіток, сентиментальний неврастенік, сповнений добрих намірів, жалюгідний фат!». Габріель відчуває до мертвого юнака, що залишився в свідомості дружини вічно молодим, дивне почуття ревности, а до Грети – співчуття і жалість, «яка, ймовірно, і є справжня любов» [4].

Гірка іронія в тому, що померлий Майкл Фюрей – єдино живий в низці духовних мерців «Дублінців», оскільки в своєму житті керувався найважливішим законом – законом любові. Він той, хто розбудив не тільки Грету, але і Габріеля від духовної сплячки [4].

Розповідь «Мертві», шедевр не тільки психологічної прози раннього Джойса, але і всієї англійської новелістики ХХ століття. Значення «Дублінців» виходить за рамки лише творчості Джойса. Це перший реалістичний твір ірландської літератури ХХ століття. І, нарешті, «Дублінці» – новий етап у розвитку європейської новелістики.

Література

1. Гениева Е.Ю. Перечитывая Джойса. Джойс Д. Дублинцы / Пер. С англ. – М.: Известия, 1982. – 256 с.
2. Гончаренко Е.А. «Дублінці» – «глава моральної історії моєї країни...» / Український журнал іноземної літератури «Всесвіт» №11-12 2010 г. с.240-251
3. Обетковская Л.И. Значение образов-символов в рассказе Джойса «Мертвые» / В сб.: Проблемы структурно-семантической организации текста. – Барнаул, 1980. – с.74–84.
4. Киселева И. «Проблематика и поэтика раннего Джойса (сборник рассказов «Дублинцы»)» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.james-joyce.ru/articles/problematika-i-poetika-rannego-joya.htm>
5. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ ст. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.zarlit.com/info/history_XIX_XX/18.html
6. Реалізм [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Реалізм>

УДК 821.111-31.09(043)

Меркулова Світлана Ігорівна

ЦИКЛ «МОЛОТ І ХРЕСТ» У ТВОРЧОСТІ Г. ГАРРИСОНА І ДЖ.ХОЛМА

Гаррі Гаррісон (1925-2012) – відомий американський письменник-фантаст, редактор галузевих періодичних видань та антологій, художник-ілюстратор і активний учасник різноманітних

національних та світових заходів, покликаних популяризувати фантастичну літературу. Його твори відзначаються гуманістичною, антирасистською та антимілітаристською спрямованістю, сюжетною винахідливістю із відчутною гумористичною та сатиричною складовими [1].

Серія «Молот и хрест» написана Гаррі Гаррісоном у жанрі «альтернативної історії» в співавторстві з Джоном Холмом – англійським літературознавцем, філологом і письменником. Важливо також відзначити, що Холм активно займається дослідженням середньовічної літератури, наукової фантастики і творчості Дж. Р. Р. Толкіна [2]. Серія складається з трьох книг, але російською та українською мовами деякими видавництвами випущена як тетралогія, останній том поділений на дві книги: «Молот і хрест» (1993); «Хрест і Король» (1994); «Король і Імператор» (1996); «Імператор і молот» (1996) [1].

Повертаючись до «альтернативної історії», слід зазначити, що це жанр фантастичної літератури, присвячений зображенню реальності, яка могла б бути, якби історія в один зі своїх переломних моментів (точок біфуркації, або точок розвилки) пішла іншим шляхом. Однак не слід плутати даний літературний жанр з альтернативними історичними теоріями, які пропонують вважати картину минулого, зображує історичною наукою, частково або повністю помилковою.

У творах цього жанру неодмінним елементом сюжету є зміна історії в минулому (щодо моменту створення твору). За ідеєю автора, в деякий момент минулого з якої-небудь причини або випадково, або в результаті втручання зовнішніх сил, наприклад, прибульців із майбутнього, відбувається щось відмінне від того, що відбувалося в реальній історії [3].

Події можуть бути пов'язані з широко відомими історичними епізодами чи особами, а може видаватися, на перший погляд, малозначним. У результаті цієї зміни відбувається «розгалуження» історії – події починають розвиватися за іншим сценарієм. У світі зі зміненою історією і відбувається дія книги. Наприклад, в трилогії Г. Гаррісона та Дж. Холма «Молот і Хрест» розповідається про цілу технічну революцію, що відбулася в Англії дев'ятого століття, в основному через те, що християнство не змогло закріпитися в цій країні [4, 76].

Розвилка подій в трилогії пов'язана з реальним вторгненням вікінгів на чолі з братами Рагнарсон в Англію, коли з'являється вигаданий авторами молодий англо-норвежець Шеф Сігвардссон. Завдяки нестандартному мисленню і «віщим» снам, він стає вождем групи вікінгів, потім королем Англії і володарем значної частини Європи.

Автори не тільки наділяють свого героя даром передбачення, вони нав'язують йому роль великого винахідника і раціоналізатора. Серед відкриттів Шефа – і предмети (катапульта, баліста, алебарда, арбалет), і тактичні військові прийоми, і громадські ідеї на кшталт віротерпимості і скасування рабства [5]. Таким чином можна стверджувати, що однією з головних тем твору є зіткнення і розбіжності трьох релігій: ісламу, християнства і норвезької міфології. Автори ретельно вивчили ту далеку епоху, це надає романам достовірність. У персонажів абсолютно різні переконання, через це виникає певні протиріччя й плутанина.

Величезна робота, проведена авторами по вивченню тієї епохи, створює у читача впевненість в тому, що відбувається, в правдоподібності подій. Цікаво, що жодна з релігій не схвалена авторами. Виникає плутанина, викликана абсолютно різними переконаннями персонажів. Гаррісон і Холм винайшли світ багатий на хвилювання, інтриги і пригоди. Персонажі здаються реальними, їх почуття також важливі, як і їхні справи [6].

Автори приписали своєму герою багато реальних досягнень Уессекського короля Альфреда та англо-данського володаря Кнута Великого. Однак, незважаючи на цілком можливі і навіть здійснені події, поява в епоху раннього середньовіччя людини, наділеної раціоналістичним мисленням нашого часу, виглядає абсолютним свавіллям авторів.

Отже, жанр альтернативної історії зображує реальність, яка могла б бути, якби історія, в один зі своїх переломних моментів пішла іншим шляхом. Яскравими представниками цього жанру є Г. Гаррісон і Дж. Холм, які створили цикл «Молот і хрест».

Важливим буде зазначити, що світ, створений уявою Гаррі Гаррісона і Джона Холма, багатий пригодами, інтригами і хвилюваннями. Герої книг здаються абсолютно реальними, так само як і розгортання подій.

Головний герой трилогії – юний король Англії Шеф Сігвардссон, позашлюбний син датського ярла Сігварда і англійської леді Тріт, нащадок язичницьких богів і вождів, стає ватажком і натхненником сил, здатних протистояти лютим і безжальним вікінгам-завойовникам. Боги всіляко допомагають і підтримують молодого полководця, наділяючи його небаченими знаннями і талантами. Автори, детально вивчаючи характерні риси тієї епохи, передають її особливості, створюють враження присутності читача в епіцентрі подій.

Літэратура

1. Биография Г. Гаррисона [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://fantlab.ru/autor13>
2. Гарри Гаррисон и Джон Холм [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.livelib.ru/author/147015-garri-garrison-dzhon-holm>
3. Альтернативная история : материалы из Википедии свободной энциклопедии [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://ru.wikipedia.org/wiki/Альтернативная_история
4. Соболев С. В. Альтернативная история : пособие для хронохичхайкеров / С. В. Соболев. – Липецк : Крот, 2006. – 232 с.
5. Альтернативно-историческая фантастика [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://old.mirf.ru/Articles/art61.htm>
6. Молот и крест [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.harry-harrison.ru/serii/molot-i-krest.html>

УДК 821.111-31(043)

Назюта Ольга Александровна

РЕАЛИЗАЦИЯ ПОНЯТИЯ «ПОЛИФОНИИ» В РОМАНЕ О.ХАКСЛИ «КОНТРАПУНКТ»

Как известно история XX столетия отмечена глубочайшими социальными потрясениями: две мировые войны, принесшие огромные жертвы и разрушения, множество других, локальных войн, революции, становление и крушение тоталитарных режимов, выход на политическую арену новых независимых государств. Социальные конфликты развертывались на фоне величайших открытий в области науки, что существенно влияло на образ жизни, сами условия человеческого существования. Все это получило сложное, неоднозначное отражение в литературе XX века, которая характеризуется исключительным многообразием писательских индивидуальностей, богатством художественных стилей, плодотворными авторскими поисками в области формы, средств выражения, содержания.

Ученые отмечают, что в многокрасочной панораме литературного процесса XX века прочерчивается несколько ведущих течений и тенденций. Прежде всего, это модернизм - философско-эстетическое течение не только в литературе, но и в искусстве. Модернизм по-своему ярко, впечатляюще отразил кризисные явления в жизни современного общества, процесс его глубокой дегуманизации, передал ощущение бессилия человека перед лицом труднообъяснимых и враждебных ему сил, противостояние человека и среды, исключение индивида, обреченного, одинокого, из общественной жизни. Однако в противовес модернизму выступал реализм, для которого был характерен жизнеутверждающий пафос, вера в то, что человек выстоит.

Творчество выдающегося английского писателя Олдоса Хаксли находится на «водоразделе» между модернизмом и реализмом. Его творчество в течение нескольких десятилетий воспринималось в мировой критике как своего рода индикатор базовых тенденций развития западной литературы, более того – общественной мысли. О. Хаксли посвящены сотни работ, во многих из которых, его творчество становится объектом жесткой критики. Иногда творчество автора отрицается как культурное явление, либо же рассматривается как негативное явление: так, например, Е. Б. Бургум рассматривает творчество Хаксли как свидетельство мизантропии автора, скрываемой с разной степенью искусности в разных произведениях, его цинизма презрения к реальным людям, но и здесь творчество Хаксли предстает как явление значительное. Этим оно и заслуживает особое внимание.

Литературное наследие Хаксли – итог четырех с лишним десятилетий творческой деятельности – поражает универсальностью и разнообразием интересов писателя. Оно включает стихи, рассказы, путевые очерки, исторические биографии, критические эссе о литературе, живописи, музыке, а также философские трактаты.

Предметом нашего исследования является один из самых известных романов Олдоса Хаксли – «Контрапункт». Стоит отметить, что в этом произведении сложно переплетаются реалистические и модернистские тенденции, что характерно для литературного периода, который обозначил творчество Хаксли. Реалистическое начало в романе во многом опирается на его сатирический характер, его злое разоблачение, высмеивание автором холодного интеллектуализма и уродливой морали буржуазной интеллигенции.

Структура романа легко может быть определена как музыкальная не только из-за присутствия музыки на фабульном уровне, но и благодаря полифонии на уровне повествования. В романе наблюдается вокализация идей и мировоззрений, что приводит к равенству звучащей музыки, в которой невозможно маркировать какую-нибудь мысль как авторскую, поскольку смыслопорождение происходит благодаря зрителю и тому, как он воспринимает услышанное, и в итоге нельзя

предугадать конечное число интерпретации. Следовательно, на наш взгляд, полифония здесь осуществляется не только благодаря переключкам сюжетных линий, но и посредством перекликающихся голосов, принадлежащих героям [1].

Как пишет М.И. Рыжова в статье «Роман Олдоса Хаксли «Контрапункт: поэтика неразрешенного диссонанса», музыка в романе словно берет на себя функции вводного и завершающего события, что созвучно с функциями пролога и эпилога. Во время прослушивания сюиты Баха происходит феномен раскрытия большинства персонажей и их взаимосвязи. А во время прослушивания игры квартета Бетховена как бы ставится точка – события заканчиваются. Концерт, на котором исполняют Баха в Тантэмуант - Хаусе, описывается во второй главе, а предшествующие ему события, лишь косвенно связаны с теми, которые происходят во время концерта. Так же и в тридцать седьмой главе, убийство убийцы, происходящее во время прослушивания Бетховена, оказывается не завершающим, после него тоже случается череда событий, лишь косвенно связанных с предыдущими. Эти смещения акцентов подчеркивают несоответствие событий их последовательности, то есть несовпадение фабулы и сюжета, свойственное полифоническому роману [1].

Общеизвестно, что появление термина «полифония» в филологическом обиходе связано, прежде всего, с именем видного советского ученого М.М. Бахтина. Он посвятил изучению многоголосия более полувека научной деятельности. Что касается романа «Контрапункт», М. Бахтин пишет следующее: *«Сущность полифонии именно в том, что голоса здесь остаются самостоятельными и, как таковые, сочетаются в единстве высшего порядка... в полифонии именно и происходит сочетание нескольких индивидуальных волей, совершается принципиальный выход за пределы его воли»* [2]. Музыкальная динамика произведения достигается за счет ритмизации текста путем повторов. Повторяются как лексические единицы, так и грамматические конструкции.

Таким образом, роман представлен в виде музыкальной композиции, в которой несколько тем повторяются или имитируются последовательно появляющимися голосами и развиваются в постоянном переплетении этих голосов, что доказывает правомерность характеристики романа как полифонического.

Литература

1. Научная электронная библиотека «Киберленинка»[Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/roman-oldosa-haksli-kontrapunkt-poetika-nerazreshennogo-dissonansa>
2. Бахтин М.М. Проблемы творчества Достоевского / М. М. Бахтин. – М.: 1994. – 416 с.
3. Хаксли О. Контрапункт : роман/О. Хаксли; пер. с англ. И. Романовича. –СПб. : Амфора, 1999. – 603 с.
4. Хаксли О. Л. Избранное. / О. Л. Хаксли ; пер. с англ. Г. А. Анджапаридзе . – М. : Радуга, 2000. – 622 с.

УДК 821.111.(043)

Процких Віра Сергіївна

САМОВИРАЖЕННЯ ЖІНКИ В АНГЛОМОВНОМУ СУСПІЛЬСТВІ ХХ СТОРІЧЧЯ У РОМАНІСТИЦІ АНГЛІЙСЬКИХ Й АМЕРИКАНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ

Вивчення жіночого досвіду у літературі є наразі актуальним, бо феміністична літературна критика виникла нещодавно, лише у минулому столітті, і поширилася у США та Західній Європі. Сучасні українські дослідники долучаються до гендерних та феміністичних досліджень. Феміністська літературна критика філософсько-теоретично може бути орієнтована по-різному, але загальним залишається визнання особливого жіночого існуючого і майбутнього буття, жіночого історичного досвіду. Таким чином, одною з головних цілей феміністичної критики є необхідність створення соціальної історії жінок у літературі, як історії письменниць, так й історії героїнь, які відзначилися в літературній спадщині ХХ сторіччя[1, с. 353].

Демонстрації та зібрання були не єдиними методами боротьби жіночого руху за рівні права та проти дискримінації жінок, але й письменники того часу залишили свій відгук на ці події, викликаючи тодішнє суспільство до суперечливої дискусії. Зокрема це можна побачити у роботах таких англійських та американських письменниць та письменників як Вірджинія Вулф, Редкліф Холл, Девід Герберт Лоуренс, Сільвія Плат та інші. Тому у нашій роботі ми досліджуємо роль жіночих образів у літературному світі романів В. Вулф «Орландо» та «Місіс Делуovej», «Колодязь самотності» Редкліф Холл, «Коханець Леді Чатерлей» Д.Г. Лоуренса та «Під скляним ковпаком» Сільвії Плат.

Так, для Вірджинії Вулф фемінізм став основою не тільки для початку творчої діяльності, а й

однією з головних тем, якої вона торкається у своїх романах. Разом з іншими модерністами, зокрема Д.Г. Лоуренсом, письменниця намагалася викреслити минулі консервативні традиції, як зі світу літератури, так й з свідомості англійців, бо ці сталі погляди, як вважали модерністи, шкодили життю на їх батьківщині [4, с. 3, с. 15].

Ставши письменницею та журналісткою, Вулф намагалася повернути до життя й пам'яті забуті жіночі голоси, які залишились не почутими в історії, і крім того, які могли бути проігноровані й не почуті, як сучасниками, так і нащадками, через те, що літературна традиція залишалася для письменниці нагадуванням про низьку оцінку жіночих розумових здібностей [4, с. 3].

Письменниця також є авторкою декількох есе, де вона висловила власні феміністичні погляди. Наприклад, у своєму есе «Жіночі професії», Вулф пише, що для того, щоб працювати та відчувати себе собою, вона була повинна вбити частину себе – ту частину, яку вона назвала «Хранителька Домашнього Вогнища». Саме так у Вікторіанські часи бачили жінку: «Вона дивовижно душевна. Неймовірно чарівна й самовіддана. Досконало володіє важким мистецтвом сімейного життя. Кожен божий день приносить себе в жертву». Але головною рисою цієї ідеальної англійки було те, що вона не мала власного бачення, власного голосу: «...влаштована вона так, що взагалі не має власних думок і бажань, а тільки співчуває бажанням і думкам інших. Але головне, як ви самі розумієте, це те, що вона чиста. Чистота – її краща прикраса, сором'язливий рум'янець замінив їй хороші манери» [5].

«Місіс Делуей» – один з романів Вулф, де головним героєм є жінка, у цьому випадку це – Кларисса Делуей, яка представлена тією ідеальною «Хранителькою Домашнього Вогнища». Вона – тиха й самовіддана дружина політика, яка займається тим, що влаштовує вечірки для лондонської еліти. Світські вечірки – це єдина сфера публічних відносин, до якої традиційне консервативне суспільство Англії впускає жінку [4, с. 102].

Для Кларисси ж вечірка – це її дар цьому світу та життю, яки хоча б на деякій час знищить межі між суспільним та приватним, між різними класами лондонців. Водночас викреслює Кларисі непомітну роль – її власна вечірка чуже середовище для неї самої, бо вона не є рівною зі своїми гостями, переважно чоловіками, їй відведена одна маленька роль – підтримувати настрій та проявляти гостинність, і вона приймає її: «її більш хвилювали рози, ніж Американці» [4, с. 103].

Однак, письменниця дивилася на жіноче питання з різних поглядів. Незважаючи на те, що у іншому романі письменниці, «Орlando», головною є тема андрогінності розуму, Вулф не може не наголосити на зневажливому ставленні чоловіка до жінки: «Жінка чудово знає, що, хоча великий розум її [чоловік] задаровує своїми віршами, хвалить її судження, допитується її критики і п'є її чай, це жодним чином не означає, що він поважає її думку, цінує її смак або відмовить собі в задоволенні, якщо вже заборонена рапіра, проткнути її наскрізь своїм пером» [4, с. 107].

У цьому романі єдиними жінками, які відчували свободу власних думок та тіла, є повії. Відомо, що до цих жінок в усі часи було зневажливе ставлення. Зустріч Орlando з ними - це розмови на теми, які зазвичай підіймали чоловіки у власник закритих клубів – нагадування про табу, встановлені у суспільстві, а також невелике передбачення – яким може бути суспільство, де жінка прийнята як повноцінна учасниця дискурсу. Ця зустріч є символом свободи жіночої свідомості й тіла [4, с. 107].

Але не тільки Вірджинія Вулф наголошувала на примиренні жінки з власним тілом та прийняття цього суспільством. Д.Г. Лоуренс у своєму останньому романі «Коханець Леді Чаттерлей» також підіймає це питання. Д.Г. Лоуренс – англійський письменник, який разом з спілкою «Блумсбері» рішучо відкидав лицемірство, вдавану сором'язливість, характерні для вікторіанської Англії [3, с. 336].

У власній творчості письменник протистояв «машинізації» життя й людини. Він запропонував теорію відродження природних основ життя. Лоуренс бачив відродження справжньої людини у єднанні розуму й тіла, розуму й кохання, стверджуючи фундаментальне право людини на вибір [3, с. 345].

Так, у романі «Коханець Леді Чаттерлей», який увібрав в себе многолітній досвід письменника, головна героїня, Констанція Чаттерлей має обрати власну роль у житті та ставлення до неї. Шукаючи гармонію в собі, леді Чаттерлей переходить лукаву межу, встановлену суспільством Англії і програє у боротьбі за власну свободу, незважаючи на те, що зрозумівши власне тіло, його бажання та красу, вона стає здібною бачити красу ще й в оточуючому світі. Таким чином, можна сказати, що у романі підкреслюється важливість знання про себе, не тільки з психологічної сторони, але й з фізичної. Але на прикладі конфлікту роману можна побачити становище жінки на той час. Вважалось, що для неї важливі лише платонічні почуття до чоловіка, що жінка не має власного лібідо, що її потреби не важливі, вони гаснуть у порівнянні з чоловічими. Тим самим заперечувалося право

жінки на те, щоб бути собою, на власні задоволення й щастя [3, с. 354].

Редкліф Холл інша англійська письменниця, яка боролася за рівне не тільки з чоловіками, а і з жінками, право на рівноцінне щасливе життя. Зацікавившись новітньою на той час теорією інтерсексуальності, вона пише роман «Колодязь самотності», який викликав великий резонанс. Головна героїня – Стівен Гордон – гомосексуальна жінка, зовнішність й інтереси якої наближають її до чоловіка. Для такої жінки життя стає ще більшим випробуванням, подвійною боротьбою за власне «я», бо більшість не сприймала їх, вважала аморальними, чи навіть, психічно нездоровими. Героїня роману розуміє власне становище у суспільстві: «...у цьому світі існує терпимість тільки к так званим «нормальним», тому Стівен і її подруги стають вигнанцями і спілкуються лише у своєму маленькому закритому колі [2, с. 272].

«Колодязь самотності» – це художня ілюстрація життя дівчини, яка мала своєю ціллю показати їх «нормальність» та жагу до життя у рівності з іншими [2, с. 273].

Якщо подивитися на здобутки американської літератури, то можна підкреслити значущість такої письменниці як Сільвія Плат, яка стала взірцем для багатьох американських феміністок. Сільвія Плат, відома як поетка, також є автором єдиного роману, який має автобіографічні моменти. «Під скляним ковпаком» – це історія молоді дівчини, Естер, яка мріє стати письменницею. Вона навчається, пише, навіть отримала грант та змогу практикуватися у Нью-Йоркському журналі для жінок. Але суспільство вже обрало для неї іншу роль – роль «берегині домашнього вогнища»: мати Естер наполягає, щоб вона навчилася стенографії, її хлопець пропонує одружитися, але не через кохання, а тому, бо його батьки вважають її гарною партією для нього [7]

Як і сама письменниця, Естер дуже вразлива, її життя нагадає їй перебування під скляним ковпаком, де вона не може дихати. Через тривалу депресію дівчина намагалася покінчити життя самогубством, але завдяки довгому лікуванню у клініці, випивши безліч таблеток, пройшовши курс електрошoku, вона виліковується – вона бачить себе у суспільстві, вона хоче до нього повернутися, вона приймає запропоновану роль [6, 7].

Таким чином, роман підіймає питання самореалізації жінки у американському суспільстві, а також проблему патріархальності суспільства, яке принижуює роль жінки, стримуючи її від незалежності [6].

Таким чином, можна зробити висновок, що візія жінки в суспільстві, як Англії, так і Америці, на початку ХХ сторіччя несла в собі дискримінаційний характер. Так, жінка вбачалася тихим самовідданим додатком до чоловіка без права на власне тіло, думку й почуття, на власний незалежний вибір. Але слід зазначити, що серед прогресивного прошарку літературної інтелігенції обох країн з'явилися ідеї за зміну традиційних поглядів, що принижували жінок.

Література

1. Введение в гендерные исследования. Ч. I: Учебное пособие/ Под ред. И. А. Жеребкиной — М.: Харьков: ХЦГИ, 2001, — 708 с.
2. Кон И.С. Лики и маски однополой любви. Лунный свет на заре / И. С. Кон. — 2-е издание, перераб и доп. — М.: «Олимп», 2008. — 574 с.
3. Михальская Н.П. История английской литературы : учеб. для студ. филол. и лингв. фак. высш. пед. учеб. заведений / Н. П. Михальская. — 2-е изд., стер. — М.: «Академия», 2007. — 480 с.
4. Fernald, Anne E. Virginia Woolf : feminism and the reader / Anne E. Fernald – М.: PALGRAVE MACMILLAN, 2006. —236 с.
5. Вульф В. Женские Профессии [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://prochtu.ru/text.php?avtor=491&kniga=14&f=html&p=view>
6. Perloff, Marjorie (Autumn 1972). "A Ritual for Being Born Twice": Sylvia Plath's The Bell Jar" [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.jstor.org/stable/1207445?seq=1#page_scan_tab_contents
7. Plath Sylvia The Bell Jar [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pdbooks.ca/books/english/authors/plath-sylvia/the-bell-jar/>

УДК 821. 111- 312.4.09(043)

Рибалко Юлія Вікторівна

КОНЦЕПЦІЯ НАРАТОРА У ПРОЗІ ДЖОНА ФАУЛЗА

Неможливо однозначно інтерпретувати концепцію наратора в романах цього письменника, творчості якого притаманне використання різноманітних жанрових форм, мотивів, образів, художніх прийомів. Однак, за всього різноманіття корпусу творів Фаулза, можна виявити типові для нього

засоби реалізації авторської концепції, іншими словами, визначити місце і роль автора. У таких романах як «Колекціонер», «Жінка французького лейтенанта», «Маг», «Деніел Мартін» автор-наратор є центром художнього світу, спрямовуючим вектором, який певним чином зумовив сюжетно-композиційні особливості, систему персонажів, глибину філософської та естетичної проблематики.

За думкою Ю. Бумбур, концепція наратора в романах Фаулза реалізується на таких рівнях:

1. Жанровий рівень. Усі розглянуті нами романи Фаулза неможливо віднести до якогось певного жанрового різновиду. Так, роман «Колекціонер» включає елементи психологічного роману, роману-трилера, філософської повісті. «Жінка французького лейтенанта» синтезує вікторіанський роман, роман виховання, історичний роман, роман шляху, роман-експеримент, роман духовного пошуку, феміністський роман, має деякі риси роману еротичного. У романі «Маг» зустрічаємо ті ж самі елементи. «Деніел Мартін» – чи не найбільш реалістичний з розглянутих творів, однак і тут автор експериментує, привносячи риси соціального, психологічного, філософського роману. Його також називали і романом духовного пошуку, і романом про художника.

2. Рівень оповіді. У романах «Колекціонер» і «Маг» оповідь ведеться від імені головних героїв, причому, цілком очевидна розбіжність авторського кругозору і кругозору героя. Щодо роману «Деніел Мартін», за словами самого письменника, багато в чому автобіографічного, то тут, хоч оповідь і ведеться від імені оповідача, читач сприймає ситуацію з позиції головного героя. Сам же письменник дивиться на Деніела трохи відсторонено. Головний герой поперемінно виступає об'єктом і суб'єктом оповіді. Наслідуючи тенденції вікторіанської епохи, Фаулз у романі «Жінка французького лейтенанта» спочатку посідає позицію всезнаючого автора, потім порушує правила гри, знімаючи з себе відповідальність за розвиток сюжету і подальшу долю героїв, більше того, сам стає персонажем роману.

3. Сюжетно-композиційний рівень. У працях, присвячених аналізу роману «Колекціонер», не раз зверталась увага на ускладненість композиції. Автор застосовує такі прийоми, як «композиційна ретардація», «текст у тексті», «дзеркальна оповідь», створює своєрідний композиційний лабіринт, що включає чотири нерівнозначні за обсягом частини. При цьому фактуальна інформація повторюється. Однією з найяскравіших рис композиції роману «Жінка французького лейтенанта» є введення потрібного фіналу. Сама ж композиція досить вільна за формою, передбачає вставні новели та численні авторські міркування й відступи, що в остаточному підсумку наближають читача до розуміння авторського задуму. У романі «Маг» відбувається інтерсеміотичне залучення таких видів мистецтва як театр і кіно, застосовуються їх прийоми. «Деніел Мартін» відрізняється від інших творів письменника наявністю «доцентрової» композиції, разом з тим це роман, що водночас і створений, і твориться, народжується на очах читача [2, с. 47].

4. Філософсько-символічний рівень. Конфлікт роману «Колекціонер» розвивається паралельно у двох сферах: життєво-конкретній і філософсько-символічній. У першій конфлікт головних героїв подано як конфлікт злочинця і жертви, за задумом же філософського конфлікту психологічна конфронтація Міранди і Клега втілює споконвічне протистояння обраної духовної еліти і безликої юрби. Клег тут являє собою соціальний символ, він – «проста людина», яку Фаулз співвідносить зі стандартизованою, обивательською свідомістю. Філософсько-символічна сфера роману охоплює також комплекс уявлень «аналітичної психології» К. Г. Юнга, де значне місце приділяється архетипам. Архетип Тіні відбиває зв'язок Его з індивідуальним несвідомим. Це сукупність низьких, примітивних неусвідомлених бажань і потягів людини, що конфліктує зі свідомістю. Багато дослідників згодні з тим, що Клег – архетип насильства, анти-Я. Усвідомлення власної неспроможності призводить до внутрішнього розпаду особистості на світлий і темний, тіньові елементи. Внаслідок їх протистояння перемагає темна сторона. Зло намагається матеріалізувати предмет своєї пристрасті. Персона – компромісне утворення, що постає як наслідок пристосування індивідуальності до соціуму, тобто соціальна роль людини. Це своєрідний міст між Его-свідомістю і зовнішнім світом. Міранда – Персона, «Маска», те, чим людина не є, але вона сама й інші приймають за її сутність. Лише напередодні смерті Міранда наближається до розуміння ще однієї категорії юнгіанства – Самості, що є архетипом цілості [2, с. 48].

Роман «Жінка французького лейтенанта» дослідники інтерпретують здебільшого в категоріях філософії екзистенціалізму, особливо з огляду на значимість теми свободи для всієї творчості письменника. Ця тема є ключовою у творі. Уособлює свободу головна героїня Сара, жінка, що вибрала відповідальність за нескоений злочин і тим ствердила своє право на справжнє існування. Антитезою свободи виступає вікторіанська репресивна система, що диктує людині твердий набір норм поведінки і способів моделювання дійсності, притлумлюючи цим живі людські почуття та встановлюючи замість них заскорузлу ієрархію моральних цінностей.

5. Рівень системи персонажів. У «Колекціонері» зведено в нерозв'язному конфлікті героїв з полярно-протилежними соціально-психологічними характеристиками і типами свідомості. Конфлікт героїв і трагічна розв'язка, по-перше, мають моральний зміст, по-друге, відбивають реальні соціальні суперечності, що посилюються споконвічною біологічною нерівністю людей. Величезну роль у розгортанні конфлікту роману відіграє розміщення персонажів. Тут маємо справу з так званім «зчепленням за контрастом». Улюблений Фаулзів прийом антитези сприяє втіленню задуму письменника. Протягом усього роману автор акцентує увагу на основних радикальних відмінностях між Клегом і Мірандою. Це не просто диференціація між ілюзорною свідомістю і свідомістю приземленою, а споконвічна різниця між чоловічим і жіночим началами.

Джерелом зовнішнього конфлікту в «Жінці французького лейтенанта» постає традиційний любовний трикутник: Чарльз – Сара – Ернестина. Але зміст взаємин між цими персонажами виходить далеко за межі любовної історії. Так моделюється проблема людського існування загалом. Сара і Чарльз – абсолютно протилежні, тож автор зображує їх по-різному. У центрі роману – історія Чарльза, його характер і роздуми, його внутрішній світ. На відміну від Чарльза, Сара лишається таємничою і загадковою. Мотиви її вчинків невідомі, зрозуміло лише, що її дії цілеспрямовані й приховують певний символічний зміст.

Романи Фаулза не припускають якоїсь єдиної схеми прочитання й аналізу. Вони відбивають розмаїтість інтересів письменника, не підпадаючи при цьому під точні літературознавчі категорії. Провідними формами авторської рефлексії тут є експеримент, образ рефлектуючого героя, заголовки, епіграфи, авторські примітки, авторські міркування й відступи.

Література

1. Аникин Г. В. Михальская Н. Г. История зарубежной литературы. – М.: Высшая школа. – 1985. – 496 с.
2. Бумбур Ю. Н. Метатекст как зона авторской интерпретации в романах Джона Фаулза / Бумбур Ю.М. // Культура народов Причерноморья : науч. журнал. – Симферополь : Межвуз. центр «Крым», 2006. – № 82. – Т 1. – С. 46 – 48.
3. Ковалів Ю.І. Літературознавча енциклопедія. У 2 т. / Ю. І. Ковалів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2007.

УДК 821.112.2 Зюскінд (043)

Сапожнік Ганна Олександрівна

ОЛЬФАКТОРІАЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ТРАНСЛЯЦІЇ ХУДОЖНЬОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Актуальність даної роботи зумовлена поширенням у ХХ столітті популярності німецького письменника Патріка Зюскінда. Автор, який створив роман, аналога котрому не має жодна література світу. Цей роман, «Парфуми: Історія одного вбивці», розповідає неочікувану для літератури ХХ століття історію вбивці. Вбивці, який керувався власними нюховими рецепторами обираючи свою жертву. П. Зюскінд чи не перший у світовій літературі написав роман, художній світ якого будується на темі запаху та його значенні у емоційному житті людини. Можливо саме тому цей роман залишається актуальним у літературній критиці, а отже є суперечним і знаковим й у ХХІ столітті.

Мета: розглянути ольфакторіальну сторону твору та її роль у процесі художньої комунікації.

Для досягнення поставленої мети нам необхідно виконати наступні завдання:

- розглянути зміст поняття «ольфакторіальність»;
- знайти втілення поняття «ольфакторіальність» у романі П. Зюскінда «Парфуми: Історія одного вбивці»;
- визначити роль роману як засобу художньої комунікації.

Існує думка, що роман ніколи не стане світовим надбанням, якщо автор не додасть до нього головний, таємний «інгредієнт». Створення роману можна порівняти зі створенням парфумів, які ніколи не заграють усіма барвами, якщо парфумер забуде додати до нього одну із пахких есенцій. П. Зюскінд знайшов свій «інгредієнт». Ним у романі став запах у різних його художніх, мовних та образних проявах.

Осередком досліджуваного роману, його центральною ідеєю, як було зазначено вище, став запах, метафора запаху. Сама техніка написання П. Зюскінда виявилася зорієнтованою на центральну метафору і збіглася з технологією парфумерної справи. Отже можна стверджувати, що роман, як і гарні парфуми, створений на гармонії контрастів. Єдність двох основних протилежностей та філософія їх контрастів перекликаються, що досліджується: аромат і сморід, життя і смерть, все і ніщо.

В літературі, яка стикається із термінами «запах» та «аромат» використовують поняття «ольфакторіальність». Саме слово «ольфакторіальність» походить від латинського слова *olfactorius*,

тобто нюховий і пов'язане з відчуттями запаху. Це поняття не розмежує запах на гарний чи поганий, а розглядає запах, як єдине ціле, що є невід'ємною частиною людського життя [1].

Дослідники поняття вважають, що виразом ольфакторіальності у творі є так звані «ольфакторіальні образи». Залежно від ставлення автора до повсякденності в мові художньої прози виокремлюють приємні (запах дому, сіна) та неприємні (запах підгорілої каші) ольфакторіальні образи.

Розмежувати запахи, та сферу їх впливу допомагає й інша наука одорологія, що є сукупністю знань про запахи, джерела та способи їх виявлення. Саме одорологія розмежує простий, елементарний «запах» і багатоскладовий «аромат». У французькій мові цієї опозиції відповідає пара понять «odeur» (запах) і «parfum» (аромат) [2].

У своєму романі Патрік Зюскінд показав, наскільки потужними і дієвими є небачені людському оку струми запахів, і якою таємничою силою вони володіють. Так, головний герой Гренуй знаходячись за сотні міль від власниці запаху був спроможним не тільки згадати, але й реконструювати зовнішність дівчини.

Не можна заперечувати, що ніщо часом не може так сильно збудити перевантажену пам'ять і згаслі почуття людини, як «подих невідомо звідки забутого аромату» - навіть якщо це дуже специфічний «аромат» із негативним знаком. Гамма емоційних реакцій людини на запах надзвичайно широка - від захвату до відрази, зазначає дослідник О.Б. Вайнштейн.

Саме тому П. Зюскінд при описі запахів звертався не тільки до позитивної сторони цього явища, але й неодноразово в романі змальовував опис смороду, що панував у Франції XVIII століття та навіть був притаманний людям того часу: *«На той час, про який ми оце говоримо, у містах панував такий сморід, що його нам, сучасним людям, навряд чи й можна уявити. Вулиці смерділи гноєм, задвірки – сечею, коридори – гнилим деревом і щурами, кухні – затхлою пилюкою, спальні – масними простирадлами, вологими перинами та різким солодкавим духом нічних горщиків. Люди смерділи потом та невипраним одягом, з їхніх ротів смерділо гнилими зубами, із шлунків тхнуло цибулею, а від тіл, якщо вони були вже не зовсім молоді, — старим сиром, кислим молоком та гнійними болячками»* [2, с.5].

П. Зюскінд, як ніхто інший, намагався знайти вірні слова, аби вловити та переконливо описати контраст та грайливість запахів у творі. Автор використовує безліч синонімів слова «запах», серед яких є: «дух», «душок», «запашок», «пахощі» «аромат», «сморід». П. Зюскінд створює вирази, словосполучення із цими словами та отримує натомість щось нове, щось, що здатне більш точно відобразити наявність запаху у творі.

Майстерність Зюскінда у зображенні методу створення Гренуєм неперевершеного аромату можна прослідити в наступних строках: *«все, все пожирив він, вбирав у себе підряд... постійно складав нові комбінації запахів, створюючи і тут же руйнуючи без помітного творчого принципу. Складав свої ароматичні композиції хаотичним способом, а саме, змішуючи інгредієнти, здавалося б, навмання, в дикому безладді»*. Такий самий творчий принцип лежить і в основі будівництва роману [2, с.30].

Можна також зазначити, що П. Зюскінд – є тонким психологом, котрий окрім зображення різноманітності і краси царства запахів розкриває складності людської душі, вивчає її тонкощі [3].

Для більш обґрунтованого дослідження теми варто також зазначити, що з приходом в західноєвропейську культуру модернізму людство жажнулося від необмеженості власних можливостей у галузі руйнування, як фізичного, так і духовного. Руйнувалися кордони між високим і низьким, грою та реальністю - між усім. Хаос прийшов у думки митців. Те, що учора здавалося благом, на очах почало перетворюватись на страхіття. І митці, як люди душевно більш чутливі й вразливі, почали шукати шляхи втечі від глобального у приватні "локальні світи" постмодернізму, де замість героїчної експансії до великих ідеалів, людина здобула можливість пожити приватним життям [3].

Новий літературний напрям позначився й на способі передачі авторського задуму, в якому героєві приділяється першорядна роль. Жан-Батист Гренуй, головний герой роману – втілення найважливішого задуму автора. Гренуй творить диво. Він створює своє мистецтво, мистецтво запаху та аромату. І не всі знають, яку ціну було сплачено за створення його шедевр та справжню мету цієї людини - владу над іншими [3].

Але згідно долі, химерний митець, виявляється, не отримав очікуваного задоволення від того, що створив: *«Те, чого він завжди пристрасно бажав, а саме щоб його любили інші люди, у момент успіху стало йому нестерпним, бо сам він не любив їх, він їх ненавидів»*. І зрештою його з'їдають у прямому (а насправді - символічному) значенні, саме тому, що він своїм генієм викликав таку любов.

Усе його високе мистецтво (мистецтво створення запахів) було суцільною оманною, ілюзією, як сам його образ в очах обдурених людей - цей геній насправді не мав ані власного запаху, ані чогось людського в своїй природі. Не випадково П. Зюскінд неодноразово порівнював його з кліщем, тобто з паразитом [1].

Отже, німецькомовний роман «Парфуми: Історія одного вбивці» є джерелом авторської задумки, в якому П. Зюскінд реалізував настрої головного героя за допомогою засобу трансляції художньої комунікації, яким є в романі запах.

Література

1. Значення метафори запаху у романі П. Зюскінда [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.uznaem-kak.ru/znachenie-metafory-zapaha-v-romane-zyuskind/>
2. Вайнштейн О. Б. Ароматы и запахи в культуре / О. Б. Вайнштейн – М. : Новости, 2010. – С. 15-35
3. Бігун Б.Я. Митець і його творіння за постмодерністської доби / Б.Я. Бігун // Світова література – 2002. – № 5-6. – С. 75-81

УДК821-31'06(043)

Ткачук Алла Сергіївна

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ "ЩАСТЯ" В РОМАНАХ-АНТИУТОПІЯХ XX – ПОЧАТКУ XXI СТОЛІТЬ

На початку нашого дослідження, ми би хотіли дати чітке та зрозуміле тлумачення поняттю «антиутопія». Антиутопія — вигадане суспільство, яке є антитезою утопії. Зазвичай для нього характерний гнітючий суспільний контроль, що здійснюється авторитарним або тоталітарним урядом. Літературний жанр антиутопії став своєрідним літописом трагедії, попередженням суспільству про небезпеку духовної деградації та насильства. Антиутопія зображує світ, в якому все, що могло піти не так, не так і пішло. Як правило, точкою відліку служить сучасна автору суспільна модель [1, с.17].

Одне з таких жахливих суспільств описав письменник Джордж Оруел. Сам автор став свідком громадянської війни в Іспанії, насильства та боротьби з фашизмом, становлення тоталітарних режимів у багатьох країнах світу, що саме і сформувало його світогляд і письменник зрозумів, що світові загрожувало велике нещастя, і взявся за написання твору - антиутопічного роману "1984".

Вибір теми нашого дослідження зумовлений цікавістю до завуальованого зображення щастя з точки зору політичних діячів. Змальований Оруелом художній світ, який був досконалим, країна мрій про щастя, зображення бездоганного суспільного устрою, позбавленого наукового обґрунтування; довільне конструювання ідеалів; загальна назва планів, проектів для реалізації яких немає практичних підстав, нездійсненні плани соціальних перетворень; сукупність соціальних ідей, лозунгів, цілей, які мають відтінок тоталітаризму.

Мета нашого дослідження - довести, що найголовнішою проблемою утопічної літератури у XX-XXI столітті стала проблема здійснення нездійсненності утопії, яка, загалом, призвела до прояви антиутопії [2, с.105].

У багатьох творах цього жанру на перший погляд, усі були рівні і щасливі, принаймні, влада таким чином позиціонувала атмосферу в суспільстві. У художньому світу покірних істот кожен отримав спокій, відповідне заняття та цілковите задоволення фізичних потреб. Натомість необхідно відмовитися від усього того, що відрізняло тебе від інших, позбутися своєї індивідуальності та стати безликим. Приймаючи ці умови, можна отримати "повноцінне" існування: це життя за законами, відмежованість від світу, постійний нагляд з боку охоронців зі служби безпеки. У такому суспільстві все контролювалося і було підкорене надміру строгому управлінню. Люди підтверджували радість від свого рабського становища, тому що боялися сказати правду всьому світу і піти проти влади. Можна припустити, що всі задоволені життям і щасливі. Проте деякі ситуації та аспекти дозволили нам у правдоподібності удаваного щастя засумніватися. Тепер виникає питання: "А чи були люди взагалі щасливі при такій владі?"

Як стверджує Г. Тавризян, пошуки людиною щастя стали однією з основних проблем романів-антиутопій XX – початку XXI століть. Саме вони призвели людство до тієї форми існування, яка була зображена у романах цього часу. Однак, і така форма всезагального щастя виявилися недосконалою, оскільки щастя це виражене неприродним шляхом, всупереч законам органічного розвитку. Світ, вигаданий автором, здавалось би, мав бути досконалим і абсолютно влаштовувати усіх людей, які в ньому проживали. Але це світ технократії, у якому людина - гвинтик величезного механізму. Все життя людини у цьому світі підкорене математичним законам і розкладу за годинами. Щастя втратило у такому житті свою основну значущість - на нього не чекали, його не шукали, воно навіть не сприймалося як щось дане і за таких умов життя необхідність у ній навряд чи виникне [3, с.75].

Письменники і філософи ХХ - початку ХХІ століть намагались у своїх працях описати державу, або ж цілий світ, де б всі люди були щасливими. Метою такого суспільства було б прагнення до миру та порядку, тобто загального благополуччя. Побудувати суспільство загального щастя здавалось справою не складною: достатньо розумно сконструювати нерозумну світобудову, все розставити по своїх місцях. На щастя, довгий час всі спроби реалізувати утопічні мрії завершувались провалом: людська сутність вперто боролась зі всілякими намаганнями розуму ввести її в раціональне русло, впорядкувати те, що погано піддається впорядкуванню.

Е. Гольман пише про те, що виникають на тлі більшості окремі особистості, які намагаються протиставити свій вільний вибір загально запрограмованому щастю, які до того ж не можуть повністю вписатися в структуру «чудового нового світу» через свої особисті вади. Прагнення до самосвідомості і до вільного морального вибору в цьому світі не може стати «епідемією» - на це здатні лише обрані, і ці одиниці в терміновому порядку від «щасливих» ізолюються [4, с.57].

З першого погляду, в цивілізованому світі людям жилося непогано: вони всім забезпечені, ніхто й ніколи не сердився й не сумував, всі щасливі і врівноважені під дією наркотичної дози, працювали і розважалися, насолоджувалися емоційно легким життям і вседозволеністю у почуттях, будь-яке бажання одразу задовольнялося, усі тілесні недуги старечого віку ліквідовані, тут не було місця пророкам та егоїстам, які були героями культури минулого.

У підсумку можна зазначити, що за цією картиною "кришталевого" щастя виступив жахливий світ насильства, де не було ні співчуття, ні милосердя, де людина не являла собою ніякої цінності для цивілізованого суспільства, де її мрії і бажання нічого не варті, де брехлива ідеологія налагодила широке виробництво наркотику, який насправді - затуманював мозок і вбивав будь-які прояви людяності.

Література

1. Попова-Бондаренко И.А., Рыжкова Л.А. Расширенный терминологический словарь / И.А. Попова-Бондаренко. – Донецк: Дон НУ, 2009. – С. 17–19.
2. Марсель Г. Онтологическое таинство и конкретное приближение к нему / Г. Марсель // Трагическая мудрость философии : избран. работы. – М. : Прогресс, 1995. – С. 97–105.
3. Тавризян Г. В тени завтрашнего дня / Г. Тавризян. – М. : Изд-во гуманитар. лит., 1995. – С. 72–106.
4. Гольман Е. А. Антиутопия как предчувствие. Попытка переосмыслить литературный жанр в контексте Франкфуртской социологической школы / Е. А. Гольман // Без темы. – 2008. – № 3-4. – С. 55–60.

УДК 821.11-312.9(043)

Шуба Олеся Андріївна

ІСТОРІЯ УСПІХУ «ПОТТЕРІАНИ» ДЖОАН РОУЛІНГ

«Гаррі Поттер» (англ. «Harry Potter») — серія книг з семи романів, що належать авторству англійської письменниці Джоан Роулінг. «Поттеріана» є хронікою опису пригод чарівника Гаррі Поттера разом з його друзями Герміоною Грейнджер та Роном Уізлі, що вступають та навчаються в Школі Чаклунства Хогвартс. Сюжет серії романів присвячено протистоянню Гаррі і темного чарівника лорда Волан-де-Морта, що має на меті отримати безсмертя й підкорити магічний світ.

Перший крок до створення серії славнозвісних романів про хороброго чаклуна було зроблено у 1995 році, коли Джоан Роулінг закінчила свій рукопис роману «Гаррі Поттер і філософський камінь». Після захопленого відклику Брайоні Івенса, читача, якому було запропоновано оцінити перші три глави книги, фірма літературних агентів Christopher Little Literary Agents погодилася представляти Роулінг під час пошуків видавця. Але, на жаль, книга не була гідно оцінена, адже всі дванадцять видавництв, куди вона була відправлена, відхилили рукопис. Трохи пізніше, книга отримала можливість вийти в світ, завдяки редакторові лондонського видавництва Bloomsbury Баррі Каннінгему, донька якого прочитала першу главу і яка відразу ж зажадала дізнатись, що буде далі. Однак, незважаючи на це, Каннінгем говорив, що хоча Bloomsbury погодився опублікувати книгу, він радив Роулінг знайти денну роботу, так як вона не зможе заробити на дитячих книгах. Цікаво, що вже в 1997 році, Роулінг отримала грант у розмірі 8 тисяч фунтів від Scottish Arts Council на те, щоб вона продовжила роботу над книгою [5].

У червні того ж року видавництво Bloomsbury опублікувало «Філософський камінь» кількістю 1000 примірників, 500 з яких були розповсюджені серед бібліотек. Nestlé Smarties Book Prize стала першою нагородою і визнанням, яке отримала книга лише за п'ять місяців після виходу в світ. У лютому роман було відзначено премією British Book Award як дитяча «книга року», а пізніше —

премією Children's Book Award.

Продовження першого роману, «Гаррі Поттер і Таємна кімната», було опубліковано в липні 1998 року. Ця публікація також було відзначена нагородою, а саме премією Smarties. Наступного року, у грудні 1999, було видано третій роман «Гаррі Поттер і в'язень Азкабану», який теж виграв у номінації премії Smarties, після чого Роулінг стала першою людиною, яка була гідна цієї нагороди тричі поспіль.

8 липня 2000 року була випущена четверта книга, «Гаррі Поттер і Кубок вогню», одночасно у Великобританії і США і та майже одразу побила рекорди продажів в обох країнах, бо у Великобританії в перший же день було розкуплено 372775 примірників та майже стільки ж примірників попереднього роману було продано протягом першого року. У США ж було продано 3 мільйони примірників книги в перші два дні, що стало рекордом з продажу.

Три роки — невелика перерва між виданням «Кубка вогню» і наступного, п'ятого роману, «Гаррі Поттер і Орден Фенікса». Цей проміжок часу вважали кризовим у творчості Джоан Роулінг, однак письменниця це заперечувала. Вона пізніше розказала, що написання цієї книги потребувало від неї великих зусиль.

Шоста книга, «Гаррі Поттер і Принц-напівкровка», побачила світ 16 липня 2005 року та також побила всі рекорди продажів, тому що була розпродана в кількості дев'яти мільйонів екземплярів за перші 24 години. Цей роман також не лишився без нагальної уваги та у 2006 році був визнаний «книгою року» за версією British Book Awards.

Роман «Гаррі Поттер і Дари Смерті», що був випущений 21 липня 2007 і обійшов рекорд свого попередника як дуже швидко продана книга всіх часів, мав стати останнім в серії «поттеріани». Однак через шалену популярність цих романів, Джоан Роулінг наважилась на створення восьмої частини «Гаррі Поттер та прокляте дитя». Однак концепція трохи змінилась і твір було видано у формі п'єси, а не роману, як зазвичай.

«Гаррі Поттер та прокляте дитя» це довгоочікувана п'єса (восьма частина), яка написана у співавторстві з Джеком Торном та Джоном Тиффані, була створена на прохання фанатів славнозвісної серії романів. Нова частина розповідатиме про життя вже дорослого Гаррі та відкриє завісу життя батьків відомого чарівника.

На цей роман весь світ чекав довго та видання книги спричинило нечуваний ажіотаж. Так, фанати творчості Джоан Роулінг у Японії, напередодні появи книги вишикувались під дощем під книжковими магазинами, щоб якомога швидше придбати примірник. Згідно з даними японського видавництва, Sayzansha Publications Ltd, було видано вісімсот тисяч копій.

Німецькі читачі, які не менш зачаровані історією про чарівника Гаррі Поттера, також з нетерпінням очікували на публікацію книги. Нова частина «Гаррі Поттер та прокляте дитя» мала значний попит, що дозволило їй досягти вершини фантастики майже одразу після виходу.

Українські поттеромани також не лишились осторонь виходу нової частини роману. Презентація книги відбулась у Києві, куди приїхало багато людей з різних міст та вже в перші часи було розкуплено всі примірники.

Не зважаючи на те, що придбано багато книг та в більшості люди задоволені твором, продажі б'ють рекорди, все ж є такі читачі, що розчарувались у ньому. П'єса, на яку так довго чекали, засмутила фанів, тому що вона виявилась поганою фан-літературою, на їх погляд, та має дуже багато негативних відгуків.

Як ми бачимо, серія романів про Гаррі Поттера від початку є відомою та зацікавлює читача свої незвичайним, насиченим подіями сюжетом. В якості доводу ми бачимо, що особливо книги про Гаррі Поттера з четвертої по сьому показували великі рекорди з продажу. Варто зазначити, що серія книг загальним об'ємом 4 195 сторінок була перекладена, повністю або частково шістьдесят п'ятьма мовами.

Література

1. About the Harry Potter books in Rowling's own words [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://legacy.hp-lexicon.org/about/books-hp.html#About>.

2. Kyodo. 'Harry Potter and the Cursed Child,' latest in Potter series, hits bookstores in Japan [Електронний ресурс] / Kyodo – Режим доступу до ресурсу: <http://www.japantimes.co.jp/news/2016/11/11/national/harry-potter-cursed-child-latest-potter-series-hits-bookstores-japan/#.WFA4hsimTX8>.

3. Maher J. Cursed Child Tops in Germany [Електронний ресурс] / John Maher – Режим доступу до ресурсу: <http://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/international/international-book-news/article/71239-cursed-child-tops-in-germany.html>.

4. Shepherd J. Harry Potter and the Cursed Child book: Why some fans really dislike JK Rowling's new script [Електронний ресурс] / Jack Shepherd – Режим доступу до ресурсу: <http://www.independent.co.uk/arts-entertainment/books/news/harry-potter-and-the-cursed-child-book-why-some-fans-really-dislike-jk-rowlings-new-script-a7165991.html>.

5. Гарри Поттер [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://vsegonemnogku.mybb.ru/viewtopic.php?id=3188>.

821.111Сті-31(043)

Шульга Евеліна Віталіївна

ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБРАЗУ РОМАНТИЧНОГО ГЕРОЯ В ТВОРЧОСТІ Р.Л. СТВЕНСОНА

(на прикладі романів «Викрадений» та «Катріона»)

Кінець XVIII — перша половина XIX століття – період, на який припадає становлення та розвиток творчого методу і художнього напрямку в російській, європейській та американській літературі – романтизму. Життя новому мистецькому напрямку дала Німеччина, відгукнувшись романтизмом на рубежі 1790-х і 1800-х рр. на революцію у Франції. Романтизм відіграв значну роль у розвитку історичних поглядів, пробудивши інтерес до минулого, до ранніх етапів національного життя, фольклору, національних традицій, історії мови й культури. Важливе значення мала боротьба романтиків за свободу особистості, утвердження самостійної цінності людини та її духовного світу. Важливою рисою цього напрямку є те, що письменники не відокремлювались від почуттів, а навпаки, віддавали перевагу людині, як особистості, наголошуючи на емоціях та незважаючи на суспільне. В основі мистецтва романтизму лежить протиставлення прозаїчного буржуазного світопорядку і духовної свободи особистості героя, його сильних почуттів та ідеальних поривів з убогою дійсністю. Зображенням ідеальних героїв і почуттів призвело до відчуття хиткості світу, а також розчарування в реальності. Роль романтизму і його провідні ідеї залишили відбиток на тлі європейської літератури і культури загалом, а тому варто відзначити, що винятком не став і основоположник, теоретик і значуща фігура англійського романтизму останньої чверті XIX століття Стівенсон[1].

Роберт Луїс Стівенсон, безперечно – романтик, проте, в ньому поєдналися дві несумісні на перший погляд точки зору. Як виявляється, письменник не тільки прихильник, а в той же час і противник романтизму початку минулого століття, тих його ідей і настроїв, які були сформовані різними авторами на основі егоцентричного індивідуалізму. Шанувальники Стівенсона асоціюють автора, загалом, з однією, найвідомішою для широкої публіки книгою, а саме, з романом "Острів Скарбів". Для багатьох читачів творчість письменника, його тернистий шлях до успіху замикається кордонами цього роману, привласнюючи звання – «автор однієї книги» . Аналіз таких його романів як «Викрадений» та «Катріона», на нашу думку зпростує це твердження і внесе певний вклад в дослідження його творчості, а також ролі для англійської та світової літератури загалом. Окрім цього, розширення відомостей про Стівенсона надасть можливість більш масштабно знайомитись з його іншими романами, вивчати і досліджувати їх. Варто зазначити, що в Україні увагу цьому письменнику приділяли дещо одностороннє і основні дослідження його творчого набуtku були зведені до роману "Острів Скарбів". В зв'язку з цим, важливість нашого дослідження буде більш значуща, особливо для скарбниці досліджень нашої країни. Цим буде зумовлена **актуальність** даної роботи. **Мета** нашої роботи: дослідити образ романтичного героя в романах «Викрадений» та «Катріона», розглянути образи героїв крізь призму авторського зображення, тим самим виявити трансформації, яким вони були піддані.

Стівенсон вважається основоположником, а також теоретиком відомого напрямку в англійській літературі – неоромантизму. Гостро відчуючи суперечності між реальністю і мрією, він шукав у звичайному надзвичайне, героя в простій людині. Стівенсон відродив в Англії пригодницький і історичний роман. Але його цікавила пригода заради пригоди. В історичному романі він відмовлявся від зображення великих суспільних подій, обмежуючи твори показом пригод героїв, для яких історія служить лише випадковим фоном. Письменник впроваджував в своїх ідеях і творах мужній оптимізм і віру в цінність добра, мав юнацьку романтичну спрямованість до прекрасного [2].

Творчість автора, на нашу думку, доцільно вивчати на тлі невідомих його романів. Твори, які залишились в тіні, а саме ті, що не були уважно розглянуті, проаналізовані і досліджені, якомога краще відкриють читачеві чи дослідникові незвідані грані творчого потенціалу. Таким чином, ми зможемо розглянути автора з різних позицій і ще більш детально сформулювати думку про його стиль, манери, особливості в літературі. Романи «Викрадений» та «Катріона» нададуть можливість зробити

власне дослідження і додати до скарбниці світової літератури нові факти, та знання про Роберта Льюїса Стівенсона.

Що ж стосується роману «Викрадений», то варто зазначити, що це історична белетристика, а також пригодницький роман. Він мав успішні відгуки, похвалу і захоплення таких різноманітних авторів як Генрі Джеймс, Хорхе Луїс Борхес, і Хіларі Мантель. «Викрадений» можна віднести до категорії романів для хлопців, адже він мав історичне підґрунтя, що розвивалось на тлі простих описових ліній та замальовок природи. Деякі події були взяті письменником з реального життя, а саме події в Шотландії, що стались у 18 столітті, зокрема таємне вбивство, що сталось на західному узбережжі Шотландії. Вважається, що саме ця історія стала натхненням для роману Роберта Льюїса Стівенсона «Викрадений» [3].

Основна тема нашого дослідження – «Трансформація образу романтичного героя» в обраних романах, і виявляти такі трансформації ми будемо розглядаючи поведінку, вчинки та зміни головного героя. Девід Балфор – молодий хлопець, який був наділений автором, особливою функцією, а саме орієнтація роману на юнацьку аудиторію, для якої особливу роль відігравали ті події та пригоди, що могли б мати місце в їхньому житті. Девід – юний, та не має досвіду, а тому, все, що він розповідає і описує, він бачить вперше, «незнайомими» очима, так само, як і читачі. Проте, протягом роману можна від слідити певні зміни, від наївного хлопця до вже більш зрілої, розумної та досвідченої людини. Він згодом пізнає світ, зустрічається з його труднощами і звикає до важкої реальності, життя в різних умовах. Ті пригоди, які Девід переживає, допомагають йому стати більш підготованим до життя, він стає хитрішим, розумнішим і вже зрілим чоловіком. Він відрізняється від класичного романтичного героя тим, що Девід не намагається втекти від реальності, знайти свій ідеальний світ – це роблять скоріше обставини. Романтичний герой сам обирає долю, де в небезпечний шлях його жене небажання бути як усі, спрага бурі, прагнення помірятися силами. А в нашому випадку, доля обрала Девіда Балфора.

Література

1. Ивашева В.В. "Век нынешний и век минувший...". Английский роман XIX века в его современном звучании. [2-е изд., доп.] / В. В. Ивашева. – М.: Художественная литература, 1990. – 479 с.
2. Ковалів Ю.І. Літературознавча енциклопедія. У 2 т. / Ю. І. Ковалів. – К.: Видавничий центр «Академія», 2007.
3. Олдингтон Р. Стивенсон: Портрет бунтаря / Послесл. Д. Урнова.- М.: Мол. гвардия, 1973.- 286 с.
4. Урнов М.В. Роберт Луис Стивенсон.- В кн.: Урнов М.В. На рубеже веков, М., 1970, с. 247-311.

**СЕКЦІЯ
ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО АНГЛОМОВНИХ КРАЇН**

УДК 659.1(73)(043)

Акопян Карина Артурівна

INSIGHT INTO THE HISTORY OF ADVERTISING IN AMERICA

Despite or because of its ubiquity, advertising is not an easy term to define. Usually, advertising attempts to persuade its audience to purchase a good or a service. But “institutional” advertising has for a century sought to build corporate reputations without appealing for sales. Political advertising solicits a vote (or a contribution), not a purchase. Usually, too, authors distinguish advertising from salesmanship by defining it as mediated persuasion aimed at an audience rather than one-to-one communication with a potential customer. The boundaries blur here, too. When you log on to Amazon.com, a screen often addresses you by name and suggests that, based on your past purchases, you might want to buy certain books or CDs, selected just for you. A telephone call with an automated telemarketing message is equally irritating whether we classify it as advertising or sales effort. In the United States’ history, advertising has responded to changing business demands, media technologies, and cultural contexts, and it is here, not in a fruitless search for the very first advertisement, that we should begin. In the eighteenth century, many American colonists enjoyed imported British consumer products such as porcelain, furniture, and musical instruments, but also worried about dependence on imported manufactured goods [1, 37].

Advertisements in colonial America were most frequently announcements of goods on hand, but even in this early period, persuasive appeals accompanied dry descriptions. Benjamin Franklin’s Pennsylvania Gazette reached out to readers with new devices like headlines, illustrations, and advertising placed next to editorial material. Eighteenth- and nineteenth-century advertisements were not only for consumer goods. A particularly disturbing form of early American advertisements was notices of slave sales or appeals for the capture of escaped slaves. Historians have used these advertisements as sources to examine tactics of resistance and escape, to study the health, skills, and other characteristics of enslaved men and women, and to explore slaveholders’ perceptions of the people they held in bondage [2, 798].

Despite the ongoing “market revolution,” early and mid-nineteenth-century advertisements rarely demonstrate striking changes in advertising appeals. Newspapers almost never printed ads wider than a single column and generally eschewed illustrations and even special typefaces. Magazine ad styles were also restrained, with most publications segregating advertisements on the back pages. Equally significant, until late in the nineteenth century, there were few companies mass producing branded consumer products. Patent medicine ads proved the main exception to this pattern. In an era when conventional medicine seldom provided cures, manufacturers of potions and pills vied for consumer attention with large, often outrageous, promises and colorful, dramatic advertisements.

In the 1880s, industries ranging from soap to canned food to cigarettes introduced new production techniques, created standardized products in unheard-of quantities, and sought to find and persuade buyers. National advertising of branded goods emerged in this period in response to profound changes in the business environment. Along with the manufacturers, other businesses also turned to advertising. Large department stores in rapidly-growing cities, such as Wanamaker’s in Philadelphia and New York, Macy’s in New York, and Marshall Field’s in Chicago, also pioneered new advertising styles. For rural markets, the Sears Roebuck and Montgomery Ward mail-order catalogues offered everything from buttons to kits with designs and materials for building homes to Americans who lived in the countryside—a majority of the U.S. population until about 1920. By one commonly used estimation, total advertising volume in the United States grew from about \$200 million in 1880 to nearly \$3 billion in 1920 [1, 38].

Advertising agencies, formerly in the business of peddling advertising space in local newspapers and a limited range of magazines, became servants of the new national advertisers, designing copy and artwork and placing advertisements in the places most likely to attract buyer attention. Workers in the developing advertising industry sought legitimacy and public approval, attempting to disassociate themselves from the patent medicine hucksters and assorted swindlers in their midst.

While advertising generated modern anxieties about its social and ethical implications, it nevertheless acquired a new centrality in the 1920s. Consumer spending—fueled in part by the increased availability of consumer credit—on automobiles, radios, household appliances, and leisure time activities like spectator sports and movie going paced a generally prosperous 1920s. Advertising promoted these products and services. The rise of mass circulation magazines, radio broadcasting and to a lesser extent motion pictures provided new media for advertisements to reach consumers. President Calvin Coolidge pronounced a benediction on the business of advertising in a 1926 speech: “Advertising ministers to the spiritual side of trade. It is a great power that has been intrusted to your keeping which charges you with the high

responsibility of inspiring and ennobling the commercial world. It is all part of the greater work of regeneration and redemption of mankind.” Advertisements, as historian Roland Marchand pointed out, sought to adjust Americans to modern life, a life lived in a consumer society.

Since the 1920s, American advertising has grown massively, and current advertising expenditures are eighty times greater than in that decade. New media—radio, television, and the Internet—deliver commercial messages in ways almost unimaginable 80 years ago. Beneath the obvious changes, however, lie continuities. The triad of advertiser, agency, and medium remains the foundation of the business relations of advertising. Advertising men and women still fight an uphill battle to establish their professional status and win ethical respect. Perhaps the most striking development in advertising styles has been the shift from attempting to market mass-produced items to an undifferentiated consuming public to even more subtle efforts to segment and target particular groups for specific products and brands. In the 1960s, what Madison Avenue liked to call a “Creative Revolution” also represented a revolution in audience segmentation. Advertisements threw a knowing wink to the targeted customer group who could be expected to buy a Volkswagen beetle or a loaf of Jewish rye instead of all-American white bread [3].

Usually the ad is trying to sell a product, but this is only an initial response to the question. Does it aim to persuade readers to buy something for the first time or to switch brands? The tobacco industry, for example, has consistently maintained that its ads are aimed at maintaining brand loyalty or inducing smokers to switch. (Hence a prominent campaign a generation ago for a now-forgotten cigarette brand featuring models with bruises and black eyes saying “I’d rather fight than switch.”) Yet critics have noted the themes of youth, vitality, and pleasure in these ads and have exposed documents in which marketers strategize about attracting new smokers.

What group did the advertisement try to reach? What publication did it appear in, with what kind of readership? Perhaps the most famous instance of a shift in target audience came in 1955, when the Leo Burnett agency revamped advertising for Marlboro cigarettes, formerly a minor brand marketed for their mildness and aimed at women smokers. Burnett introduced the Marlboro Man, models of rugged cowboys on horseback, smoking “a cigarette designed for men that women like,” in the words of the manufacturer’s ad director. Sales shot up immediately. Marlboro eventually became the world’s best-selling cigarette brand. And the Marlboro Man became one of the most widely-recognized (and reviled) advertising icons.

What does the ad want the reader to do? Ultimately, of course, commercial advertising aims to win sales, but some advertisements seek primarily to gain the reader’s attention or stimulate interest in hopes that purchases will follow. On the other hand, repetitive ads for familiar products often aim to short-circuit the conscious consideration of purchase decisions. They try to stimulate the consumer to pick up the soft drink or the toothpaste or the detergent as she moves down the shopping aisles.

Literature

1. Pauline Cullen. Cambridge Vocabulary for IELTS Advanced with answers: Self-study vocabulary practice / Pauline Cullen – Cambridge: Cambridge University Press, 2012 –176 p.
2. 21st Century Communication: A Reference Handbook [edited by William F. Eadie]. – SAGE Publications Inc. – Volume 1 – 2009 – 945 p.
3. A Brief History of Political Advertising in the USA [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://www.thebalance.com/a-brief-history-of-political-advertising-in-the-usa-38925>

УДК_725(714)(043)=111

Бахал Валентина Григорівна

THE SIGHTS OF QUEBEC

Quebec, also Québec, City of Québec, Quebec City, or Québec City (French: Ville de Québec), is the capital of the province of Quebec in Canada. Quebec City, the capital of the Canadian province of Quebec, is very popular among tourists as the most preserved European appearance among North American cities. There is a British fortress of XIX century (built on the site of the former fortress of the XVII century) and the old quarter has retained characteristic of European cities outlines.

The narrowing of the Saint Lawrence River proximate to the city's promontory, Cap-Diamant (Cape Diamond), and Lévis, on the opposite bank, provided the name given to the city, Kébec, an Algonquin word meaning "Where the River Narrows". Founded in 1608 by Samuel de Champlain, Quebec City is one of the oldest cities in North America. The ramparts surrounding Old Quebec(Vieux-Québec) are the only fortified city walls remaining in the Americas north of Mexico, and were declared a World Heritage Site by UNESCO in 1985 as the 'Historic District of Old Québec' [1].

Quebec is at the centre of French-speaking culture in North America. Its culture is a symbol of a distinct perspective. Quebec nationalism has been one expression of this perspective. Quebec's culture blends

its historic roots with its aboriginal heritage and the contributions of recent immigrants, as well as receiving a strong influence from English-speaking North America.

The architecture of Quebec City is characterized by its being one of North America's oldest cities, founded in 1608. The original French settlers in the area built in an architectural style similar to the French style [1].

Quebec City was declared a World Heritage Site by UNESCO in 1985, and is the only remaining fortified city north of Mexico.

Quebec City has significant pieces of secular architecture, including hundreds of surviving heritage homes which have been built in the particular style of New France. This style is an adaptation to the colder climates of Quebec of ancient 17th- and 18th-century house forms of Normandy and other traditional lands of the North of France.

Quebec City has always been a predominantly Roman Catholic city, with many Catholic churches, notably the Notre-Dame de Québec Cathedral, Notre-Dame-des-Victoires Church and the Basilica of Sainte-Anne-de-Beaupré in the nearby town of Sainte-Anne-de-Beaupré [2].

The city's famous landmarks include the Château Frontenac, a hotel which dominates the skyline, and La Citadelle, an intact fortress that forms the centrepiece of the ramparts surrounding the old city. The National Assembly of Quebec (provincial legislature), the Musée national des beaux-arts du Québec (National Museum of Fine Arts of Quebec), and the Musée de la civilisation (Museum of Civilization) are found within or near Vieux-Québec.

Much of the city's most notable architecture is located east of the fortification walls in Vieux-Québec (Old Quebec) and Place Royale. This area has a distinct European feel with its stone buildings and winding streets lined with shops and restaurants. Porte St-Louis and Porte St-Jean are the main gates through the walls from the modern section of downtown; the Kent Gate was a gift to the province from Queen Victoria and the foundation stone was laid by the Queen's daughter, Princess Louise, Marchioness of Lorne, on 11 June 1879. West of the walls are the Parliament Hill district and the Plains of Abraham [2].

The Upper Town is linked by the Escalier "casse-cou" (literally "neck-breaking" steps) and the Old Quebec Funicular to the Lower Town, which includes such sites as the ancient Notre-Dame-des-Victoires church, the historic Petit Champlain district, the port, and the Musée de la Civilisation (Museum of Civilization). The Lower Town is filled with original architecture and street designs, dating back to the city's beginnings. Murals and statues are also featured. The Lower Town is also noted for its wide variety of boutiques, many featuring hand-crafted goods [3].

Quebec City's downtown is on the lower part of the town. Its epicentre is adjacent to the old town, spanning from the Saint-Roch district, throughout the Saint Sauveur, Saint-Sacrement and Limoilou quarters. Some interpretations consider Quebec's downtown to be the central southern portion of the town ranging from the old city and Saint Roch, all the way west to the Quebec city Bridge.

Quebec City's skyline is dominated by the massive Château Frontenac Hotel, perched on top of Cap-Diamant. It was designed by architect Bruce Price, as one of a series of "château" style hotels built for the Canadian Pacific Railway company. The railway company sought to encourage luxury tourism and bring wealthy travelers to its trains [3].

Alongside the Château Frontenac is the Terrasse Dufferin (Dufferin Terrace), a walkway along the edge of the cliff, offering beautiful views of the Saint Lawrence River. The Terrasse Dufferin leads toward the nearby Plains of Abraham, site of the battle in which the British took Quebec from France, and the Citadelle of Quebec, a Canadian Forces installation and the federal vice-regal secondary residence. The Parliament Building, the meeting place of the Parliament of Quebec, is also near the Citadelle.

Near the Château Frontenac is Notre-Dame de Québec Cathedral, mother church of the Roman Catholic Archdiocese of Quebec. It is the first church in the New World to be raised to a basilica and is the primatial church of Canada.

Literature

1. Quebec City. Architecture [Electronic resource]. – Режим доступа : https://en.wikipedia.org/wiki/Quebec_City
2. Quebec [Electronic resource]. – Режим доступа : <https://en.wikipedia.org/wiki/Quebec>
3. "View of Quebec, Capital of Canada". World Digital Library [Electronic resource]. – Режим доступа : <https://www.wdl.org/en/item/224/>

ACTIVITIES OF THE COCA-COLA COMPANY IN THE WORLD

The Coca-Cola Company, which is headquartered in Atlanta, Georgia, is an American Multinational Beverage Corporation, and manufacturer, retailer, and marketer of nonalcoholic beverage concentrates and syrups.

Coke is it being the #1 nonalcoholic beverage company, as well as one of the world's most recognizable brands. The Coca-Cola Company is home to 20 billion-dollar-brands, including four of the top five soft drinks: Coca-Cola, Diet Coke, Fanta, and Sprite. Other top brands include Minute Maid, PowerAde and VitaminWater. The company made 63% of its sales from finished product operations during 2015 [1].

The world's largest beverage company rang up almost 55% of its sales outside the US during 2015, in some 200 countries worldwide across Eurasia, Africa, Europe, North America, and the Pacific Region. Important international markets include Asia, Latin America, and Europe, which made up more than 50% of 2015 revenues, combined [2].

In 2015, about 81% of the company's worldwide unit case volume was outside of the US. The largest unit case volumes were in Mexico, China, Brazil, and Japan, which made up 31% of worldwide total.

To keep its brand foremost in the mind of consumers, the company spent \$4 billion on advertising in 2015, up from \$3.5 billion in 2014 and \$3.26 billion in 2013.

The Coca-Cola Company's annual sales and profits have been trending lower over the past several years as traditional soft drink sales have fallen with changing consumer tastes in developed markets.

The soft-drink maker's sales fell 4% to \$44.3 billion during 2015 with sales falling in every segment and region except for North America (where it sold more bottled water and teas), mostly due to the unfavorable impact of foreign exchange rates [1].

Despite sales declines in 2015, the company's net income rose 4% to \$7.35 billion. Coca-Cola's operating cash levels dipped 1% to \$10.53 billion after adjusting for the impact of foreign currency fluctuations and because it paid more in tax payments.

The Coca-Cola Company continues to look to relatively undeveloped markets with a growing middle class and money to spend on soft drinks and juices. To that end, it announced it will invest \$5 billion with its bottling partners in Africa through 2020, raising its investment in the region to \$17 billion from 2010 to 2020 [1].

The popularity of soft drinks, especially in mature markets, has been on the decline for the past decade as negative publicity about obesity and other health risks continues to threaten sales. As a result, The Coca-Cola Company and other top soft drink makers are turning toward other parts of their noncarbonated product portfolio for growth, such as fruit juices, sports and energy drinks, and bottled water and tea beverages.

A part of the plan to rely less on the old way of doing business, and compensate for falling sales amidst changing tastes, the company is selling many of its low-margin bottling operations to concentrate on higher margin operations like selling concentrates and syrups to bottlers.

In 2013, Coca-Cola opened a new bottling plant in Myanmar as part of a planned \$200 million investment during the next five years there, which also includes adding more than 22,000 jobs during that time period.

The Coca-Cola Company benefits:

- Interesting projects and dedicated colleagues
- Good health and retirement benefits
- All the Cokes you can drink

Disadvantages of The Coca-Cola Company:

- Old-style management that is slow to embrace telecommuting and work-life balance.
- Limited advancement
- Frequent relocation

If you are a team player, seek structure and enjoy basking in the glow of a global brand, you're a good fit for Coca-Cola. However, iconoclasts who seek fast action on innovative ideas should look elsewhere.

Coca Cola advertising has "been among the most prolific in marketing history", with a notable and major impact on popular culture and society as a whole [2].

The logo, bottle design, and brand image are internationally recognisable. Their product is ranked the number one soft drink, repeatedly, internationally, and has notoriety as the first soft drink consumed by astronauts in space. They employ a diverse range of integrated marketing communications to advertise through direct marketing, web based media, social media and sales promotions.

The company carefully considers all touch points a consumer (or prospective consumer) has with the

brand as potential delivery channels for the brand's message, and makes use of all relevant communication systems. This well-established, long-standing, consistent approach has created a longing for the product that by far "superseded the desire for that typically associated with a drink to quench one's thirst" [2]Самой.

Literature

1. "The Coca-Cola Brands" [Electronic resource]. – Режим доступу : <http://www.historyofthings.com/history-of-coca-cola>
2. "Strong Cola Taste, Macho Personality" [Electronic resource]. – Режим доступу : <http://www.coca-colacompany.com/history>

УДК 727.7(417/419)(043)=11

Бурцева Марія Миколаївна

IRISH NATIONAL MUSEUM OF LEPRECHAUN

A leprechaun is a mythical Irish elf or faerie that occupies a realm which lies somewhere between the physical and spirit world. There are no female leprechauns noted in folklore, begging an obvious question. Then again, faeries don't follow the same rules as humankind. The leprechaun is said to love his pipe, his drink and his solitude, but on occasion he can become social, and when this happens he loves to dance and engage in antics.

A leprechaun is a small man less than 24 inches (610 mm) in height with thick, wiry red hair that is mostly hidden under a three-cornered hat. He has pointed ears, large bushy sideburns or a full curly beard, sparkling green eyes, and fair skin with rosy cheeks and nose. His clothes are mostly green but might include a leather work apron. All leprechauns wear shiny black leather shoes with silver buckles, as they are excellent cobblers, a reputation and trade in which they take great pride. It is said they make shoes for many sprites in the faerie world. [1].

Cluricaun (clurichaun) is a character from Irish folklore. Some folklorist describe them as "night" in the form of leprechauns, decided to have a drink after the day, and some as a local variety of the same leprechauns [2].

The National Leprechaun Museum is a museum dedicated to leprechauns which has operated between Jervis Street and Middle Abbey Street (on 1 Jervis Street) in Dublin, Ireland, since 10 March 2010. It claims to be the first leprechaun museum in the world. The Irish Times has referred to it as the "Louvre of leprechauns". Tom O'Rahilly designed the museum (with the collaboration of two Italian designers Elena Micheli and Walter Scipioni) and is its director. O'Rahilly commenced working on his museum in 2003. He views it as a "story-telling" tourist attraction designed to give visitors "the leprechaun experience" rather than simply a "commercial venture". Visitors to the museum follow a guided tour involving several different rooms; voiceovers are also used. The basics of leprechaun folklore are explained, including what it is that defines a leprechaun. A history of leprechaun references in popular culture is included, including Walt Disney's visit to Ireland which led to his 1959 film *Darby O'Gill and the Little People* [3].

Among the exhibits of the Museum are and the rainbow pointing to where the pot of gold, and the pot.

Of special interest is the hall of the Museum where all the furniture is three times more real dimensions, being among the huge chairs, the visitor can feel a small man understands how hard it has leprechaun in the huge world of people.

Many of the exposition tell about the life of leprechauns, their encounters with people and other interesting stories from their lives. After the Museum each visitor will offer to draw from their personal leprechaun, Souvenirs with the image of little men in green clothes [4].

Literature

1. What is a Leprechaun [Electronic resource] – Режим доступу: <http://www.wisegeek.com/what-is-a-leprechaun.htm>
2. When Good Faeries Go Bad: The Clurichaun [Electronic resource] – Режим доступу: <https://esoterx.com/2013/02/06/when-good-faeries-go-bad-the-clurichaun-or-the-leprechauns-alcoholic-cousin>
3. National Leprechaun Museum [Electronic resource] – Режим доступу: <http://en.academic.ru/dic.nsf/enwiki/11798999>
4. Irish museum of leprechaun [Electronic resource] – Режим доступу: <http://visitdublin.ru/national-leprechaun-museum>

EUGENE O'NEILL AND THE BEGINNINGS OF AMERICAN ARTISTIC DRAMA

Although theatrical entertainments existed in America since colonial times, the history of American drama begins with Eugene O'Neill (1888-1953) in the 1920s. Eugene O'Neill was the first American dramatist to regard the stage as a literary medium and the first U.S. playwright to receive the Nobel Prize for Literature [1].

One could argue that the American drama came about mainly due to immigration. Certainly the country's cultural make-up changed very quickly after the Civil War with waves of European immigrants as well as imported ideas entering from outside the Anglo-American mainstream. Most of the immigrants were poor and uneducated, but many came from cities which had supported subsidized art theaters. Meanwhile, the American upper classes were travelling to Europe in droves, mainly to learn new manners and to buy antiques, but inevitably the more progressive ones picked up new ideas as well. The immigrants brought "city culture" as well as urbane cultural criticism to America, including more tolerance for serious theater, and they helped create the cities as economic entities which could support both a popular stage, and eventually, a critical alternative to it. The new theater came to America during the decade of World War I, a time when the country was forced to look toward Europe. It grew up first in New York City's artistic colony, Greenwich Village, and its chief beneficiary was Eugene O'Neill, who was only one of a number of bohemian artists and revolutionaries who came of age then. For example, Emma Goldman, an anarchist and feminist, lectured widely on free love, the destruction of the state, and Ibsenian playwrighting; she was an early mentor of O'Neill's. Other bohemians were also attracted to the doctrine of released repressions which they felt their particular cultural heritage needed. One such couple, John Reed and Louise Bryant, befriended O'Neill before he became famous as a playwright and they later travelled along with Goldman to write political reportage from the Russian Revolution. This group provided the artists and the audience with the first substantial alternative theater in America, named the Provincetown Playhouse. Fed by the prosperity and the social risk-taking of the 1920s (a decade sometimes called the Roaring Twenties, when everyone broke at least one law – that against alcohol consumption), this group quickly produced several serious playwrights, and one gifted dramatic artist in O'Neill, whose plays soon were in demand on the more established commercial stages of Broadway (as the New York theater district is called) [2, 93].

It is also possible to claim important native influences on the drama. A colorful theatrical tradition had already been thriving on American stages for more than a century, and although it did not create great dramatic literature, it too influenced the forms and outlooks which American playwrights adopted for their serious writing after World War I. For O'Neill and his company did not simply copy European forms, they adapted them to popular forms found in their own culture. For example, O'Neill's father had been a star of both the melodrama stage and in Shakespeare revivals, the two most popular forms of written drama on 19th-century American stages. There were also forms of theatrical spectacle which did not depend much on written texts at all. Musical reviews, vaudeville (variety shows), and burlesque shows provided song, comedy, circus stunts, and sex appeal (including striptease and bawdy jokes) to mass audiences. Minstrel shows developed to portray racial themes. (These were a form of review which included a white master of ceremonies and black singer-clowns who stood up and performed skits about black life and sang Negro songs directly to the audience. At first, the end men were played by White actors in black makeup called "blackface"; later, Black actors were allowed to play these parts. Although the minstrel shows would be called racist today, they provided the first means by which Black themes and, later, Black actors could enter the White mainstream stage.) The wildwest shows were another form of bi-racial entertainment, involving cowboy performers and real Indians in rodeo acts and dramatizations of the western conquest, again from a racist perspective [3, 22].

Returning to O'Neill we could list a number of conditions governing his emergence as America's first great playwright under two categories: personal heritage and cultural heritage. The first group defines him as an individual and explains specific qualities of his writing. Here we could include his good fortune to be born the son of a successful actor who considered the theater an artistic calling, at a time when many Victorian Americans considered it a road to sin, and furthermore, a father who supported him financially for years. O'Neill also spent a troubled youth trying to "find himself," that is, going through periods of drunkenness, work as a common laborer and seaman, and travel amongst the ranks of the lowest classes in several countries, all experiences which he later drew upon for his stories and characters. His own family conflicts were just as colorful, and they provide a hidden key to many of the character conflicts even in his non-autobiographical dramas [2, 94].

Let us make a general survey of the major groups within O'Neill's work. His plays fall into three periods. His earliest plays stayed close to experiences drawn from his own early life. He wrote short,

naturalistic plays of the sea, creating a group of down-and-out, wanderer heroes who embodied proletarian reality and spoke accurate, non-rhetorical vernacular language, but still expressed a yearning and an awareness of higher cultural crisis that indicates that an artist, not a sociologist, created them. He also depicted his tuberculosis in several plays, most notably in his first full-length success, "Beyond the Horizon", for which he won a Pulitzer Prize in 1920. But he uses his hero's terminal illness there to depict conflicts between the landsman and the sea wanderer, the practical business- and family-man and the overreaching artist.

In the 1920s, O'Neill wrote a dozen bold plays which overreached his own artistic capacity but still introduced many of the scenic and poetic effects which he absorbed from European experiments. He also expanded his repertoire of themes, depicting Black characters sympathetically for the first time on the American stage (and also capturing their dialect); illustrating conflicts between American country and city, as well as between the businessman mentality (or "Babbitry," after Sinclair Lewis' novel) and the artistic personality; portraying the newly emancipated women (who in America received the vote in 1920 and some sexual and professional liberation during the Roaring Twenties); excoriating the machine age; and above all, psychoanalyzing the universal and the American mentality in several plays. These plays also mark his innovations of masks, puppets, spoken interior monologues, and poetic devices.

In the latter 1930s and early 1940s, in self-imposed seclusion, O'Neill returned to his family biography to write his best dramatic literature. He also returned to a more strictly realistic form, but in language laden with subtle imagery, to create his most accurate depiction of everyday life under stress, immigrant and establishment cultures in unconscious conflict, and the language of real-life talk heightened by the artist's insight. O'Neill never stopped striving to write "the great American drama," even when he had already accomplished this in his last autobiographical plays. In fact, at the same time as their composition, he was attempting to write a multi-play cycle about the development of American spirit and material success. He planned to include nine or eleven plays in the cycle, and drafted scenarios for many of them, but when he could no longer write due to Parkinson's disease he destroyed the manuscripts of almost all of them, burning thousands of pages. O'Neill finished one play from this cycle to his satisfaction, "A Touch of the Poet", and spared it from the fire. In fact, he did create his longed-for socio-cultural panorama in his autobiographical plays. When we read beyond strictly personal themes in "The Iceman Cometh" and "Long Day's Journey Into Night", we can see the realist's mastery of a whole social environment in O'Neill's own time, as informed by the influence of past history, but embodied in dramatic dialogue rather than narrated, and free of cant and costume trappings. Still, his impulse to write the final cycle reveals O'Neill as a heroic though overreaching American artist on the order of Melville or Whitman, wanting to know and sing all aspects of his national experience.

Literature

1. Eugene O'Neill. Biography[Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.biography.com/people/eugene-oneill-9428728#synopsis>
2. A Handbook of American Literature For Students of English [edited by Zbigniew Lewicki] – Warsaw: Cultural Section, US Embassy – 103p.
3. Words on Plays. Insight into the Play, the Playwright and the Production [edited by Elizabeth Brodesen, Jessica Werner] – ACT: American Conservatory Theatre, 2005 – 53 p.

УДК725.012(712)(043)=111

Голікова Тетяна Євгенівна

MONTREAL: A UNESCO "CITY OF DESIGN"

Archaeological evidence demonstrates that First Nations native people occupied the island of Montreal as early as 4,000 years ago. By the year AD 1000, they had started to cultivate maize. Within a few hundred years, they had built fortified villages. The Saint Lawrence Iroquoians, an ethnicity distinct from the Iroquois nations of the Haudenosaunee then based in present-day New York, established the village of Hochelaga at the foot of Mount Royal two centuries before the French arrived. Archaeologists have found evidence of their habitation there and at other locations in the valley since at least the 14th century. The French explorer Jacques Cartier visited Hochelaga on October 2, 1535, and estimated the population of the native people at Hochelaga to be "over a thousand people" [1].

For over a century and a half, Montreal was the industrial and financial centre of Canada. This legacy has left a variety of buildings including factories, elevators, warehouses, mills, and refineries that today provide an invaluable insight into the city's history, especially in the downtown area and the Old Port area. There are 50 National Historic Sites of Canada, more than any other city. Olympic Stadium is seen next to the Montreal Botanical Garden. Some of the city's earliest still-standing buildings date back to the late 16th

and early 17th centuries. Although most are clustered around the Old Montreal area, such as the Sulpician Seminary adjacent to Notre Dame Basilica that dates back to 1687, and Château Ramezay, which was built in 1705, you can find important examples of early colonial architecture dotted throughout the city. Situated in Lachine, the Le Ber-Le Moyne House is the oldest complete building in the city. In Point St. Charles visitors can see the Maison Saint-Gabriel, which can trace its history back to 1698. There are many historic buildings in Old Montreal in their original form: Notre Dame of Montreal Basilica, Bonsecours Market, and the impressive 19th-century headquarters of all major Canadian banks on St. James Street (French: Rue Saint Jacques). Montreal's earliest buildings are characterized by their uniquely French influence and grey stone construction. The Montreal Metro has public artwork by some of the biggest names in Quebec culture [1].

The Underground City (officially RESO) is an important tourist attraction. It is the set of interconnected shopping complexes (both above and below ground). This impressive network connects pedestrian thoroughfares to universities, as well as hotels, restaurants, bistros, subway stations and more, in and around downtown with 32 kilometres (20 miles) of tunnels over twelve square kilometres of the most densely populated part of Montreal [2].

The mountain is the site of Mount Royal Park, one of Montreal's largest green spaces. The park, most of which is wooded, was designed by Frederick Law Olmsted, who also designed New York's Central Park, and was inaugurated in 1876. The park contains two belvederes, the more prominent of which is the Kondiaronk Belvedere, a semi-circular plaza with a chalet, overlooking Downtown Montreal. Other features of the park are Beaver Lake, a small man-made lake, a short ski slope, a sculpture garden, Smith House, an interpretive centre, and a well-known monument to Sir George Etienne Cartier. The park hosts athletic, tourist and cultural activities. The mountain is home to two major cemeteries, Notre-Dame-des-Neiges (founded in 1854) and Mount Royal (1852). Mount Royal Cemetery contains more than 162,000 graves and is the final resting place for a number of notable Canadians. The first cross on the mountain was placed there in 1643 by Paul Chomedey de Maisonneuve, the founder of the city, in fulfilment of a vow he made to the Virgin Mary when praying to her to stop a disastrous flood [2].

A UNESCO «City of Design» Montreal is a historically the commercial capital of Canada, it was surpassed in population and economic strength by Toronto in the 1970s. It remains an important centre of commerce, aerospace, finance, pharmaceuticals, technology, design, education, culture, tourism, gaming, cinematographic and world affairs. Being the location of the headquarters of the International Civil Aviation Organization, Montreal is one of three North American cities home to organizations of the United Nations and also has the 2nd-highest number of consulates in the continent. Montreal was also named a UNESCO «City of Design».

Literature

1. A history of New Zealand [Electronic resource] – Режим доступа: <https://en.wikipedia.org/wiki/Montreal>
2. Plases of interest [Electronic resource] – Режим доступа: <http://www.orangesmile.com/destinations>

УДК 392(410)(043)

Горбенко Катерина Євгенівна

THE ENGLISH CHARACTER AND TRADITIONS

The national character of the English has been described in different ways, but most commentators agree over one quality, which they describe as a sense of superiority or “insular pride”. English patriotism is based on a deep sense of security. Englishmen as individuals may have been insecure, threatened with the loss of their job, unsure of themselves or unhappy in many ways. But as a nation they have been secure for centuries. The English are well-disciplined people and it is probably not exaggeration to say that they have the best manners in the world. They are all polite; they all know how to hold their knife and fork and how to behave in society. Besides they are never rude. Coarse expressions are hardly ever used. You may be struck by the fact that life in Britain is less noisy.

The English display a surprising unity in a crisis. They also have a strong sense for public order. The apparent coldness of Englishmen has been almost universally noted by the foreigners. But they also confess that once one gets to know an Englishman better, he turns out to be a very companionable fellow. The typical feature of the English is their love of games. They love playing all of them. They play football and cricket; games are nowhere so popular as in England. But however, childish at their games they are very serious in business.

The British have long been famous as a nation of animal-lovers. There is a pet in nearly every family and often the family dog or cat has a special chair near the fire, special food and a special place in the hearts

of its owners. All this doesn't mean that the English differ from other human beings. They certainly feel the same emotions: jealousy, envy, joy and happiness as others – only their external reactions are different. When one speaks of the English, one usually means all the nations living within the borders of the United Kingdom – Scots, Welsh or Irish [2]. The difference between these nations is great enough for everyone who lives in Britain, but for the outside world it is less apparent. Englishmen are proud of their traditions and carefully keep them up. The English are stay-at-home people. "There is no place like home", they say. When they don't work they like to spend their days off at home with their families. Englishmen are very fond of fireplaces, that's why many of them prefer the open fire to central heating. They like to live in small houses with a small garden.

The English are tea-drinkers. Tea is an important part of English life. While many, especially in large cities, today they drink coffee or brewed tea bags, all the same fidelity and special relationship to this drink is considered to be an important part of English culture. Until a few centuries ago, tea was not just a way to quench their thirst for the British, but also an important social action: a reason for a nice intimate conversation consolation in moments of crisis, a way to relax [3]. It was to England for several centuries to become the trendsetter of fashion tea and tea guardian of tradition, it was here that tea has become part of not only life, but also the culture in the broadest sense, influenced the traditions, art, morals, and perhaps the nature of the people [3]. They have it many times a day. Some Englishmen have tea for breakfast, tea at lunch time, tea after dinner, tea at tea-time and tea with supper. Some English families have "high tea" or big tea and no supper. For high tea they may have cold meat, bread and butter, cakes, and, of course, a lot of tea. The Englishmen always drink tea out of cups, never out of glasses.

Literature

1. Голіцинський Ю. Great Britain / Голіцинський Ю. – С.-Петербург: Каро, 1999.
2. Стивен Раблей. Customs and Traditions in Britain / Стивен Раблей. Longman Group, ИК, 1996.
3. Павловская А. Англия и англичане / Павловская А. – Москва: Центручебфильм, 2009.

УДК_712.23(676.2)(043)=111

Сторов Олексій Олексійович

NAIROBI NATIONAL PARK

Nairobi National Park is a national park in Kenya. Established in 1946, the national park was Kenya's first. It is located approximately 7 kilometers to the south of the centre of Nairobi, Kenya's capital city, with an electric fence separating the park's wildlife from the metropolis. Nairobi's skyscrapers can be seen from the park. The proximity of urban and natural environments has caused conflicts between the animals and local people and threatens animals' migration routes. Colonists arrived in the area where the park is located in the late 19th century. At this time, the Athi plains, east and south of what is today Nairobi, had plentiful wildlife. Nomadic Maasai lived and herded their cattle among the wildlife. Kikuyu people farmed the forested highlands above Nairobi. As Nairobi grew—it had 14,000 residents by 1910—conflicts between humans and animals increased. Residents of the city carried guns at night to protect against lions. People complained that giraffes and zebras walked on and ruined their flower beds. Animals were gradually confined to the expansive plains to the west and south of Nairobi, and the colonial government set this area aside as a game reserve. Settlers from Nairobi rode horses among gazelles, impala, and zebras in this reserve [1].

The conservationist Mervyn Cowie was born in Nairobi. Returning to Kenya after a nine-year absence in 1932, he was alarmed to see that the amount of game animals on the Athi plains had dwindled. Expanding farms and livestock had taken the place of the game. He later recalled this place as a paradise that was quickly disappearing. At this time, the area that would later become Nairobi National Park was part of the Southern Game Reserve. Hunting was not permitted in the reserve, but nearly every other activity, including cattle grazing, dumping, and even bombing by the Royal Air Force was allowed. Cowie started to campaign for the establishment of a national park system in Kenya. The government formed a committee to examine the matter.

Officially opened in 1946, Nairobi National Park was the first national park established in Kenya. Maasai pastoralists were removed from their lands when the park was created. Cowie was named as director of Nairobi National Park and held this position until 1966. In 1989, Kenyan President Daniel Moi burned twelve tons of ivory on a site within the park. This event improved Kenya's conservation and wildlife protection image [1].

The park is located about 7 kilometres from the Nairobi's centre. There is electric fencing around the park's northern, eastern, and western boundaries. Its southern boundary is formed by the Mbagathi River. This boundary is not fenced and is open to the Kitengela Conservation Area (located immediately south of

the park) and the Athi-Kapiti plains.

There is considerable movement of large ungulate species across this boundary. The park has a large and diverse wildlife population. Species found in the park include Cape buffaloes, baboons, eastern black rhinos, gazelles, zebras, Tanzanian cheetahs, Coke's hartebeest, hippopotami, leopards, Masai lions, elands, impala, Masai giraffes, ostriches, vultures and waterbucks [2].

Herbivores, including wildebeest and zebra, use the Kitengela conservation area and migration corridor to the south of the park to reach the Athi-Kapiti plains. They disperse over the plains in the wet season and return to the park in the dry season. The concentration of wildlife in the park is greatest in the dry season, when areas outside the park have dried up. Small dams built along the Mbagathi River give the park more water resources than these outside areas. They attract water dependent herbivores during the dry season. The park is the northern limit for wildlife migrations in the dry season. The park has a high diversity of bird species, with up to 500 permanent and migratory species in the park. Dams have created a man-made habitat for birds and aquatic species [2].

The park's predominant environment is open grass plain with scattered Acacia bushes. The western uplands of the park have highland dry forest with stands of *Olea africana*, *Croton dichogamus*, *Brachylaena hutchinsii*, and *Calodendrum*. The lower slopes of these areas are grassland. *Themeda*, cypress, *Digitaria*, and *Cynodon* species are found in these grassland areas. There are also scattered yellow-barked *Acacia xanthophloea*. There is a riverine forest along the permanent river in the south of the park. There are areas of broken bush and deep rocky valleys and gorges within the park. The species in the valleys are predominantly *Acacia* and *Euphorbia candelabrum*. Other tree species include *Apodytes dimidiata*, *Canthium schimperiana*, *Elaeodendron buchanani*, *Ficus sericea*, *Aspilia mossambicensis*, *Rhus natalensis*, and *Newtonia* species. Several plants that grow on the rocky hillsides are unique to the Nairobi area. These species include *Euphorbia brevitorta*, *Drimys acalcarata*, and *Murdannia clarkeana* [3].

The park and the Athi-Kapiti Plains are linked by the migrations of wild herbivore populations. The plains to the south of the park are important feeding areas during the wet season. Before the city was established, herds of animals followed the rains and moved across the plains from Mount Kilimanjaro to Mount Kenya, a migration as great as the migration that takes place on the Serengeti. However, as the city grew the park became the northernmost limit of the animal's migration. Migrating animals can reach their southern pastures by travelling through the part of the Athi plains called the Kitengela. This land is very important to their migration routes, but growth in the human population and the accompanying need for land threaten to cut off this traditional migration route from the park to land further south. The park's migratory species are also threatened by changing settlement patterns, fencing, and their closeness to Nairobi and other industrial towns. These activities fragment their ecosystems and occupy their habitat [3].

Thus we may say that Nairobi National Park is the main tourist attraction for visitors to Nairobi. Visitor attractions include the park's diverse bird species, cheetah, hyena, leopard, and lion. Other attractions are the wildebeest and zebra migrations in July and August, the Ivory Burning Site Monument, and the Nairobi Safari Walk and animal orphanage. Inhabitants of Nairobi visit the park and thousands of Kenyan children on school fieldtrips visit the park each week.

Literature

1. Nairobi National Park [Electronic resource]. – Режим доступу : <http://nairobinationalpark.wildlifedirect.org/>
2. National Parks of Nairobi. Green Heritage [Electronic resource]. – Режим доступу : <http://www.kws.go.ke/parks/nairobi-national-park>
3. Open the World Today [Electronic resource]. – Режим доступу : https://en.wikipedia.org/wiki/Nairobi_National_Park

УДК 394,2(410)(043)

Заводовська Катерина В'ячеславівна

ENGLISH HOLIDAYS AND TRADITIONS: CHRISTMAS

At all times the Englishmen were considered to be the most conservative nation in everything what they do and what they have. That is why they treat their traditions with respect and continue to save them during many years. We can see the striking example of the English traditions in their politics, especially The Queen of England with whom a lot of English traditions are connected.

Englishmen save all of their traditions faithfully over the centuries and consider following them as a duty. Let's talk about them in details.

It is impossible to find the usual English traditions in any other countries. For example their liquid

measures are pints (the half of the liter), quarts, and gallons. Also they do not use the international measure of distance like kilometers and kilograms instead of them they use traditional mile, ounce, pound, stones and etc. which are used only in Britain. Even the meal time or tea time has the certain tradition peculiarities like the worldwide known five o'clock tea. It is the time when friends, family or colleagues gather to take a cup of tea with milk at the certain time. Also there is no secret that the traditional breakfast of Englishmen is oatmeal porridge [1].

The very old tradition is The Marble Championship, when the British champion is crowned and gets the silver cup which is dedicated to the folk dance called Morris Dancing. This is a traditional dance of bright dressed people with the different sizes of the kerchiefs in their hands.

New Year Eve is the family holiday and the especial English tradition happens when the clock starts to strike the last minutes of the year, the head of the family opens the entrance door for letting the Old Year go out and the New Year coming in.

After Christmas on December 26th Boxing Day is celebrated when everybody gives the gifts to each other. And then on December 27th Englishmen celebrate Christmas Bank Holiday. Not all the British men follow the usual Christmas traditions for example in Scotland this holiday is not national and a day of the rest. But New Year and its holiday are days off in Scotland [2].

Easter is not only a traditional holiday but also the time when many different fests take place. Among them the annual Boat race between the two famous universities Oxford and Cambridge. This event takes place on the Easter Sunday on the river Thames.

At the end of spring it is possible to see the striking examples of the English national traditions. One of them is Flower-show where the best gardeners of England compose the best bouquets and it is finished by the performance of all the people with the joyful dances, festivals, competitions and carnival procession. This holiday is called May Day which is celebrated on the first Monday of May. And then on the last Monday of May the other traditional holiday is celebrated there – Spring Bank Holiday when the streets are decorated with garlands and flowers. Here Englishmen like to eat traditional roast beef cooked in the best English traditions. Also in May the fest of the chimney-sweep takes place.

Even such event as summer solstice day (24th of June) and autumn equinox (22nd of the September) cannot pass by the Englishmen which have recreated the Druid's Order in honor of pagan religion of Celts and celebrate these holidays at the place of the famous Stonehenge.

One more traditional English holiday is Bonfire Night which is celebrated every year on the 5th of November. On that day children make the figures from the sackcloth material and the hay and in the evening burn them in the fireplace and spark the bonfires. This tradition came from the 17th century when some Guy Fawkes planned to blow up the Parliament Building where King James I was, but he was caught and hung.

Englishmen love all these traditions and customs. They are proud of their traditions and of course very carefully keep them up for centuries [1].

There are fewer public holidays in Great Britain than in other European countries. They are Christmas Day, Boxing Day, New Years Day, Good Friday, Easter Monday, May Day, Spring Bank Holiday, and Summer Bank Holiday. Public holidays in Britain are called bank holidays, because the banks as well as most of the offices and SHOPS are closed [3].

The most favourite holiday is Christmas. Every year the people of Norway give the city of London a present. It's a big Christmas tree and it stands in the Trafalgar Square.

Before Christmas, groups of singers go from house to house. They collect MONEY for charities and sing carols, traditional Christmas songs. Many churches hold a service on the Sunday before Christmas.

The fun starts the night before, on the 24th of December. Traditionally this is the day when people decorate their trees. Children hang stockings at their beds, hoping that Father Christmas will come down the chimney during the night and fill them with toys and sweets.

Christmas is a family holiday. All the family usually meet for the big Christmas dinner of turkey and Christmas pudding. And everyone gives and receives presents. The 26th of December, Boxing Day, is an extra holiday after Christmas. Its the time to visit friends and relatives.

New Years Day is not such favourable in Britain than Christmas. But in Scotland Hogmanay, New Years Eve is the biggest festival of the year [4].

Literature

1. Кертман Л.Е. География, история и культура Англии: учеб. пособие / Л.Е. Кертман. – 2-е изд., перераб. – М.: Высш. шк., 2006. – 384 с.
2. Walshe I. Great Britain: Customs and Traditions / I. Walshe, T. Khimunina, N. Konon. – М. : Капо, 2005.

3. Культура Великобритании: Википедия. Свободная энциклопедия [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://ru.wikipedia.org/wiki/Культура_Великобритании

4. Английские традиции: с трепетом и почтением из средневековья в XXI век [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://englishgid.ru/jiznvanglii/obraz-jizni/tradiciianglii.html>.

УДК 394.6(410)(043)=111

Карасір Олена Миколаївна

HISTORY OF GOOSE FAIR

Goose Fair has been a part of the Nottingham calendar for over 700 years. It goes back so far that no one knows for sure exactly how it got its name. Most historians agree the fair probably started just after 1284 when the Charter of King Edward I referred to city fairs in Nottingham. The name probably came from the hundreds of geese which were driven from Lincolnshire to be sold in Nottingham.

A fat roast goose was a traditional Michaelmas treat [1]. The fair was originally held in September on St Matthew's Day, but moved to early October in 1752 [1]. The duration of the fair was shortened from eight days to three days in the 1800s [2].

The Goose Fair was cancelled due to the bubonic plague in 1646 and again during the two World Wars in the 20th century. 1927 was the last year it was held in Old Market Square in Nottingham City Centre; it was then moved to the Forest Recreation Ground because of redevelopment of the Square [2].

The Goose Fair started as a trade event and enjoyed a reputation for its high-quality cheese, although it is now known for its rides and games. Its name is derived from the thousands of geese that were driven from Lincolnshire to be sold in Nottingham [3].

In the 19th century, the fair was shortened from eight days to three days, but after the turn of the century it was increased again to four days.

It was moved from its site at the centre of the town in Market Square to its current location at Forest Recreation Ground in the 1920s [1]. Nottingham Goose Fair is considered by many people to be one of the most prestigious fairs in the UK.

In England there has been a traditional goose fair for 700 years. Nobody knows exactly the story behind this fair. From documentary sources, the Charter of King Edward of 1284 there is a mention of city fairs in Nottingham. They tell about 20,000 geese that were annually driven for hundreds of miles from the Counties of Lincolnshire, Cambridge, and Norfolk to the market place of Nottingham. The paws of the geese were covered with a mixture of pitch and sand to protect them during their long walk.

The legend regarding the history of the goose fair could be true, because we have Michaelmas day. The feast of St Michaels was celebrated on September the 29th a long time ago. It was usually held at the end the agricultural year and the beginning of the new season. Farmers had a belief that to eat a fried fat goose on the day would help to bewitch the following year and secure a good harvest. Students of many colleges especially at Oxford and Cambridge followed this tradition too. For them, the partaking of fried goose on this day provided them with prosperity and success for their academic year [4].

The book "English Journey" by J. B. Priestley contains an account of the author's visit to the Goose Fair in 1933. One of Cecil Roberts's books, published in 1928, is called Goose Fair.

The goose fair has been used in television programmes as well as in films such as "The Woman for Joe" and "Saturday Night and Sunday Morning" [2].

Literature

1. "Notts treasures: Spooner's Goose Fair". Nottingham: Local History. BBC. May 2009. http://www.bbc.co.uk/nottingham/content/articles/2009/04/21/arthur_spooner_painting_nottingham_castle_feature.shtml. Retrieved September 20, 2011.

2. "History of Goose Fair". Nottingham City Council. *12 April 2011*. Archived from the original on *9 August 2011*. Retrieved 5 October 2011.

3. "About 'The Goose Fair Nottingham'". Teacher Education. The National Gallery, London, UK. Retrieved 20 September 2011.

4. Richard Freeman Johnson (2005), Saint Michael the Archangel in medieval English legend, Boydell Press.

УДК 821.15–343.09(043)=111

Карплюк Ольга Олександрівна

KING ARTHUR: A MYTH OR A FACT

King Arthur was a legendary ruler of Britain whose life and deeds became the basis for a collection of tales known as the Arthurian legends. As the leading figure in British mythology, King Arthur is a national

hero and a symbol of Britain's heroic heritage. But his appeal is not limited to Britain. The Arthurian story – with its elements of mystery, magic, love, war, adventure, betrayal, and fate – has touched the popular imagination and has become part of the world's shared mythology.

The Celts blended stories of the warrior Arthur with those of much older mythological characters, such as Gwydion, a Welsh priest-king. Old Welsh tales and poems place Arthur in traditional Celtic legends, including a hunt for an enchanted wild pig and a search for a magic cauldron, or kettle. In addition, Arthur is surrounded by a band of loyal followers who greatly resemble the disciples of Finn, the legendary Irish hero. As time went on, the old Celtic elements of King Arthur's story were buried under new layers of myth. Some versions claimed that Arthur was descended from Aeneas, the legendary founder of Rome. This detail linked British mythology with that of ancient Greece and Rome. As Britain came under Anglo-Saxon rule, Arthur became an idealized leader, a symbol of national identity who had once united all the warring chiefdoms of the British Isles. In some accounts, he led his armies across Europe, much like Alexander the Great of the ancient world [1, 25].

Christianity also played a role in the stories about Arthur. Some scholars have compared Arthur, a good man betrayed by those closest to him, to Jesus, who was betrayed by his trusted disciple Judas. In time, Arthur's story would be interpreted as a tale of Christian virtues and vices. [2, 115]

Literary Development Modern scholars can trace the changes in King Arthur's story through the works of particular medieval writers. The most important of these writers was Geoffrey of Monmouth, who lived and worked between about 1100 and 1155. His *History of the Kings of Britain* contains the most detailed account of King Arthur written up to that time. Geoffrey drew upon Welsh folklore and possibly upon earlier histories; but his Arthur, a conquering national hero, is mainly his own literary creation.

Geoffrey's work introduced King Arthur to a wide audience. Soon, English and European writers were producing their own versions of Arthur's life and adding new characters, adventures, and details. Sir Thomas Malory, an English writer, wove various strands of myth and history into a lengthy volume called "Le Morted' Arthur" (The Death of Arthur) that placed King Arthur firmly in the medieval world. Published in 1485, it became the best-known and most widely read account of the legendary king.

Arthurian legends are filled with the mes common to ancient stories shared around the globe. Although supernatural elements, such as magic, wizards, and giants, play key roles in the story, at its heart is the simple drama of a man struggling to live by the highest standards in a world of human weakness. According to Malory, Arthur was the son of a king named Uther Pendragon, who fell in love with Igraine, wife of Duke Gorlois of Cornwall. With the aid of a wizard named Merlin, Uther disguised himself as Gorlois and conceived a child with Igraine. Their child, born at Tintagel Castle in Cornwall, was named Arthur [2, 116].

Merlin took charge of the boy's upbringing, arranging for a knight named Sir Hector to raise Arthur as his foster son. When King Uther died, he left no known heir to the throne. It was said that the person who succeeded in pulling the magical sword Excalibur from the stone that held it would be the next king. The greatest knights in the land accepted the challenge, but none managed to extract the sword. When Sir Hector brought young Arthur to London, the boy was able to withdraw the sword with ease, thus proving that he was meant to be king of England; at a later point in Arthur's story, however, Malory says that he received the sword from a mysterious figure called the Lady of the Lake. Eitherway, Arthur became king and gained possession of Excalibur. The wise magician Merlin helped him defeat the rebellious lesser kings and nobles who did not want Arthur to be king.

The Fate of the King Arthur fell in love with Guinevere, daughter of King Leodegrance of Cameliard, in southern England. But Merlin said that Arthur must fight in France before he could marry. As a result, Arthur and Guinevere were married after his triumphant return from France. As a present, Guinevere's parents gave Arthur a large round table for the knights who made up his court. This Round Table became the symbol of the fellowship of the brave knights who went on quests to defeat evil, help those in danger, and keep the kingdom safe. Among their quests was the search for the Holy Grail, the cup used by Jesus at the Last Supper.

King Arthur made Camelot the seat of his court, and Merlin built a castle with a special chamber for the Round Table. After a time, though, trouble arose. Queen Guinevere and Sir Lancelot, Arthur's best friend and champion, became lovers. Mordred accused the queen of having an affair, an offense punishable by death. Lancelot defended her honor successfully, but the conflict destroyed the unity of the court. Some knights sided with Arthur, and others with Mordred. After several battles, Guinevere returned to Arthur. Arthur left Mordred in charge of the kingdom while he went off to fight a military campaign. While the king was away, Mordred plotted against him, planning to marry Guinevere and become ruler of Britain. When Arthur returned and learned of the plot, he challenged Mordred to a battle. Arthur and Mordred assembled their armies near the town of Salisbury, in southern England. While the two commanders discussed peace

terms, someone saw a snake in the grass and drew his sword. In a flash, all the knights drew their weapons and started to fight. Arthur killed Mordred but suffered his own mortal wound in the process. He asked the sole survivor of the battle, Sir Bedivere, to take Excalibur and throw it into a particular lake. At first Sir Bedivere hesitated, but eventually he followed Arthur's command. As he did so, a hand rose from beneath the water, the hand of the Lady of the Lake, and caught the sword. Then a mysterious barge appeared. Sir Bedivere placed King Arthur on the barge, which carried him away to Avalon, a mythical and sacred isle in the west. There he would be cared for by Morgan Le Fay and healed of his wounds. Legend said that he would return one day when England once again needed him.

King Arthur was born somewhere in the misty region where history and imagination meet. The original legends may have been based on a real person, but scholars have yet to determine who that person was. Whether real or imaginary, the story of Arthur has been shaped by the ancient myths and literary creations that developed around him. The courtly medieval king who appears in the best-known versions of Arthur's story is a creation of a later time. Almost fifteen hundred years after the first known reference to Arthur was written, scholars still debate whether or not Arthur was based on a real person. Some believe that King Arthur may be based on a Romano-British war leader, possibly named Artorius, who defended the native Celtic people of Britain against Anglo-Saxon invaders after Rome withdrew its troops from the British Isles in 410 CE. References to this hero appear in a book written around 550 by a Celtic monk named Gildas; in a work by Nennius, a Celtic historian of around 800; and in a genealogy from Wales compiled around 955 from earlier sources. According to these accounts, Artorius fought a series of battles against the Saxons sometime between 500 and 537 [3, 95].

A British researcher named Geoffrey Ashe proposed a different identity for Arthur. He based his theory on a letter that a Roman nobleman wrote around 460 to a British king named Riothamus. Linking this letter with medieval accounts of Arthur's deeds in France, Ashe suggested that Riothamus, who led a British army into France, was the man upon whom the Arthurian legends are based.

King Arthur has also been linked with Glastonbury in south western Britain. Old traditions claimed that early British Christians founded Glastonbury Abbey in the first or second century CE, with the earliest stone structure established in the seventh century. The abbey stood until a fire destroyed it in 1184. According to legend, Arthur and his queen, Guinevere, were buried nearby. Arthur's tomb bore these words: "Here lies Arthur, king that was, king that shall be." Some chronicles say that King Henry II ordered the tomb opened in 1150 and that it contained Arthur's skeleton and sword. Modern scholars, though, have been unable to separate fact from legend.

Literature

1. P. Monagan. Encyclopedia of Celtic mythology and folklore / P. Monagan. – New York: Facts on File, 2004. – 512 p.
2. UXL Encyclopedia of World Mythology. Volumes 1 – 5. – USA: Gale, Cengage Learning – 2009 – 1231 p.
3. David F. Carroll. Artorius. A Quest for Camelot. / D.F. Carroll – 1996 – 116 p.

798.2(410)(043)=111

Кононенко Дар'я Олегівна

ROYAL ASCOT

Ascot Racecourse is a British racecourse, located in Ascot, Berkshire, England, which is used for thoroughbred horse racing. It is one of the leading racecourses in the United Kingdom, hosting nine of Britain's 32 annual Group 1 horse races [1].

Royal Ascot is one of the most spectacular race-meetings in the world, it has been held for nearly 300 years since 1711 during the reign of Queen Anne. For just four days each year the aristocracy, sports celebrities and fashion gurus of England hobnob in grand style at one of the highlights of their social calendar. It is called Royal Ascot because the Royal family attends every year and I believe the land is actually owned by The Crown [1].

The course, owned by Ascot Racecourse Ltd, enjoys close associations with the British Royal Family, being approximately six miles from Windsor Castle [2].

Ascot today stages twenty-six days of racing over the course of the year, comprising eighteen flat meetings held between the months of May and October inclusive. It also stages important jump racing throughout the winter months. The Royal Meeting held each June, remains a major draw, its highlight being The Gold Cup. The most prestigious race is the King George VI and Queen Elizabeth Stakes run over the course in July [2].

Ascot Racecourse was founded in 1711 by Queen Anne. The first race, "Her Majesty's Plate", with a purse of 100 guineas, was held on 11 August 1711. Seven horses competed, each carrying a weight of 12 stones (76 kg). This first race comprised three separate four-mile (6437 m) heats [2].

In 1813 Parliament passed an Act to ensure that the grounds would remain a public racecourse. A new grandstand was opened in 1839 at a cost of £10000. A further Act of Parliament of 1913 establishing the Ascot Authority which entity manages the racecourse to this day. From its creation until 1945 the only racing that took place at Ascot was the Royal Meeting, a four-day event. Since that date, more fixtures have been introduced to the grounds, notably steeplechase and hurdles in 1965 [3].

Ascot racecourse closed for a period of twenty months on 26 September 2004, for a £185 million redevelopment funded by Allied Irish Bank and designed by Populous and Buro Happold. As owner of the Ascot estate, Her Majesty Queen Elizabeth reopened the racecourse on Tuesday 20 June 2006 [1].

In March 2009 it was confirmed that the main sponsors of Ascot, William Hill would be ceasing their sponsorship deal, citing that the decision by the BBC to reduce live race coverage as the main reason in its decision making process. In July 2009 Ascot Racecourse also hosted the third round of the UAE President's Cup [1].

The Royal Ascot is the centerpiece of Ascot's year and dates back to 1711 when it was founded by Queen Anne. Every year Royal Ascot is attended by Elizabeth II and other members of the British Royal Family such as The Prince of Wales, arriving each day in a horse-drawn carriage with the Royal procession taking place at the start of each race day and the raising of the Queen's Royal Standard. It is a major event in the British social calendar, and press coverage of the attendees and what they are wearing often exceeds coverage of the actual racing. There are three enclosures attended by guests on Royal Ascot week [3].

The Royal carriages depart after The Queen's arrival at the races. The Royal Enclosure is the most prestigious of the three enclosures, with recent visits from the Queen and Royal Family members. Access to the Royal Enclosure is restricted, with high security on the day. First-time applicants must apply to the Royal Enclosure Office and gain membership from someone who has attended the enclosure for at least four years. For existing badge holders, an invitation is sent out by Her Majesty's Representative to request badges. The badge holder's name is written onto the badge and can be used only by that person; the colors of the badges vary each day for one-day applicants. Those in the Royal Enclosure have the options of fine dining and hospitality, and a selection of bars. The dress code is strictly enforced. For women, only a day dress with a hat is acceptable, with rules applying to the length and style of the dress. In addition, women must not show bare midriffs or shoulders. For men, black or grey morning dress with top hat is required [3].

Over 300,000 people make the annual visit to Berkshire during Royal Ascot week, making this Europe's best-attended race meeting. There are eighteen group races on offer, with at least one Group One event on each of the five days. The Gold Cup is on Ladies' Day on the Thursday [1].

Literature

1. BBC Royal Ascot interactive guide [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.bbc.co.uk/berkshire/local_radio/ascot/
2. Main Ascot website [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://www.ascot.co.uk/>
3. Whyte, James Christie (1840). History of the British turf, from the earliest period to the present day, Volume I. London: H. Colburn. pp. 199–200. Retrieved 1 May 2013.

УДК 711.55 (931):791.43 (043)

Корнаухова Карина Романівна

HOBBITON. EXPERIENCE THE REAL MIDDLE-EARTH

In 1998, Sir Peter Jackson's team of location scouts were searching for the iconic rolling hills and lush green pastures of Hobbiton. An aerial search led them to the Alexander farm, a stunning 1,250 acre sheep farm in the heart of the Waikato. They noted the area's striking similarity to The Shire, as described by JRR Tolkien, and quickly realised that the Hobbits had found a home.

In one particular part of the farm, a magnificent pine tree towered over a nearby lake, adjacent to a rising hill. Bag End now sits atop that hill, overlooking the Party Tree, as that pine would later be known. The surrounding areas were untouched; no power lines, no buildings and no roads in sight. This meant that Sir Peter Jackson could leave the 20th century behind, and fully submerge himself in the fantasy world of Middle-earth [1].

In March 1999 the crew began the nine month quest to bring the ideas for Hobbiton to fruition; help was provided by the New Zealand Army, and soon 39 temporary Hobbit Hole were scattered across the 12 acre plot used for the set. Secrecy was key, and strict security measures were put in place by the production

company throughout construction and filming. Filming commenced in December 1999, and it took around three months to get a wrap on The Shire.

After an initial attempt at demolition, 17 bare plywood facades remained. These shells would serve as the catalyst that propelled Hobbiton forward into the public eye, with guided tours commencing in 2002.

In 2009, Sir Peter Jackson returned to film *The Hobbit* trilogy, and he left behind the beautiful movie set you'll see today; 44 permanently reconstructed Hobbit Holes, in the same fantastic detail seen in the movies. In 2012 The Green Dragon Inn was opened as the finale to the journey. Guests now finish their Hobbiton Movie Set experience with a refreshing beverage from the Hobbit Southfarthin Range. There's an abundance of movie magic nestled inside the fully operational farm [2].

When you enter the 1,250-acre Alexander Farm, you'll see 37 hobbit holes waiting to be explored. You can step inside the house of Bilbo Baggins and see where Samwise Gamgee and Rosie Cotton lived. Some of the hobbit holes are big enough to explore while others are miniature in size.

Outside the homes are everyday items from the lives of hobbits including cabbage gardens, smoked fish, honey pots, butterfly catchers, and hobbit-sized shirts and pants hung on clotheslines to dry.

Peter Jackson came across the farm while conducting an aerial search of the North Island. When he saw the area, he thought it was the perfect location for Hobbiton, one of the places in the Shire where Hobbits lived. They began site construction in 1999, implementing incredible detail to make the set complete. The Party Tree was created with artificial leaves imported from Taiwan and individually wired onto the tree [2].

The set was rebuilt again in 2011 for "The Hobbit: An Unexpected Journey," "The Hobbit: The Desolation of Smaug," and "The Hobbit: There and Back Again. Since then, it's been a permanent attraction adorned with bridges, gardens, the Mill and other locations you might recognise from the set.

The Hobbiton Movie Set in Matamata, New Zealand, will make you feel like you've just stepped into the world of J.R.R. Tolkien's "The Lord of the Rings" trilogy and "The Hobbit" films and books. First opened in 2002, Hobbiton is now one of the most popular tourist attractions in New Zealand, drawing in more than 350,000 visitors a year. You can stop into the Green Dragon Inn, which opened in the park December of 2012 and is featured in the Lord of the Rings trilogy as the local meeting places for the Hobbiton and Bywater residents. This was where hobbits would gather to drink, enjoy a meal, and discuss what was happening in the Shire. Today, the Green Dragon Inn offers an exact replica of what is seen in the films, where you can enjoy a cold cup of beer or cider and sample traditional Hobbit fare like beef and ale pie [3].

Hobbiton Movie Set is an experience to tantalise the senses of visitors from all across the globe, as guests find themselves engulfed in the sights, smells, sounds and tastes of The Shire, at the home of the Hobbits, as featured in The Lord of the Rings and The Hobbit Trilogies. The extraordinary following that the movies have amassed has led to our tours becoming a must see while travellers are in New Zealand. The Hobbiton Movie Set is the only set that remains intact from the trilogies, and that allows our visitors to fully immerse themselves in the wonders of The Shire. Visitors are given the once in a lifetime opportunity to see an iconic movie set in its full glory; from wandering the rambling paths of The Shire, to seeing the submerged Hobbit Holes that litter the rolling hillsides [3].

Fall in love with the Alexander family sheep farm, just as acclaimed director Sir Peter Jackson did, as you journey through the unequivocal beauty of the land, with the mighty Kaimai Ranges towering in the distance. Your guide will then escort you around the set, showing you the intricate detailing, pointing out the most famous locations and explaining how the movie magic was made. You will be taken around the 12 acre set; past Hobbit Holes, the Mill and into the world-famous Green Dragon Inn, where you can sample our exclusive, specially brewed beverages to conclude your own Middle-earth adventure.

Evening Banquet Tours are also available for the hungry traveller. Experience Hobbiton Movie Set as you have never seen it before with a guided tour through The Shire at dusk. Your guide escorts you through the 12 acre site, recounting fascinating stories and anecdotes about the trilogies. The tour concludes at The Green Dragon Inn where you will be treated to a banquet feast fit for a Hobbit. The tables will be heaving with traditional Hobbit fayre and, as is the tradition in the Shire, second helpings are encouraged [3].

To conclude this premium Hobbiton Movie Set experience, after dinner the guests will re-join their guide to make their way back through the wandering paths of The Shire.

Literature

1. The tours in Hobbiton [Electronic resource]. – Режим доступа: <http://www.hobbitontours.com/the-green-dragon-inn/>

2. The places to see in your lifetime [Electronic resource]. – Режим доступа: <http://www.placestoseeinyourlifetime.com/hobbiton-the-real-hobbit-village-in-matamata-new-zealand-4547/>

3. Hobbiton movie set [Electronic resource]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Hobbiton_Movie_Set

УДК 792.09:687.016 (410)(043)=111

Коробко Аліна Олександрівна

HIGHLIGHTS OF LONDON'S FASHION

London is one of the major fashion capitals of the world, and its streets are packed with shops, from the upmarket Bond Street, to everyday fashion on Oxford Street, and the quirky boutiques of Portobello Road. London has always been famous for starting trends and bringing some of the world's best designers into the limelight.

As far back as Medieval times, people have tried to emulate the upper classes this tendency is still alive. The British royal family have been a constant source of fashion inspiration, from women wearing corsets to try to copy the slim silhouette of Elizabeth I, to modern women taking inspiration from Kate Middleton's simple, elegant outfits. Fashion and history are very much entwined in British culture, and trends that the royals set often become the norm for the rest of us. For example, Queen Victoria helped popularise the practice of wearing black when in mourning, and the tradition of wearing black to funerals is still widespread because of this [1]. Most fashion trends before the 1900s can either be traced to the royal family, or came into prominence because of them. If you visit any stately homes or palaces, there are usually dozens of articles of clothing on display, showing the importance of fashion to British history.

The British fashion of the 20th century is fascinating, because the styles and trends change so drastically each decade, and often show parallels with what was going on in the country at the time. For example, the flapper girls of the 1920s wore daring outfits and reflected the new freedoms women were gaining, such as equal voting rights with men. The outbreak of World War II influenced clothing, as it was now acceptable for women to wear trousers due to the rationing of fabrics, and as they took on more masculine jobs. After the war had ended, women in the 1950s began to enjoy more stylish clothing as the country became more prosperous. The classic look of full-skirts for women and elegant tailoring for men slowly crept into fashion, and continues to influence many designers. When people think about London fashion, one of the most iconic images is that of the 1960s. Truly this was a time when London influenced the entire world. Mod fashion such as Mary Quant's invention of the miniskirt became an inspiration around the world. Women became more adventurous with clothes, experimenting with brighter colours and unusual fabrics such as PVC. They moved away from the flouncy skirts of the 1950s to simple shapes, and the fashionable body type went from curvaceous to boyish, with models such as Twiggy and Jean Shrimpton showing off skinny limbs and big, dark eyes. The film "Quadrophenia" shows some of the interesting styles that men and women wore in this era. Whether they were mods or rockers, clothing was important to show your social status and who you were affiliated with [2].

It wasn't just what people were wearing that changed dramatically, but also how they styled their homes. In the 1950s, homes were cosy and well-kept, featuring leather upholstery, flowery fabrics and wood-panelling. It was all rather conformist, and not terribly exciting by most people's standards.

The 1960s brought along a huge trend for plastic items and bold prints. Home interiors became much more about individuality, with plastic furniture moulded into wacky shapes, lots of shiny metals, and mixing bold, sometimes clashing colours together to make a statement. This style very much fitted in with the attitude developing in Britain at the time.

There was a huge divide between older people who were raised in the stuffy war decades, and those who were enjoying the sexual liberation and colourful fashions of the 1960s. Later in the decade, young people started to embrace counter culture, and often rebelled against these bright, disposable fashions by embracing Eastern cultures and philosophy, which would lead to the later hippy movement [3].

The 1970s saw the rise of punk, and British designers such as Vivienne Westwood became household names. The punk look is still influential in Britain, and you will sometimes see an old punk or two on the famous Kings Road in Chelsea. The 1980s were an era of decadence, hair was big and the shoulder pads were bigger. Fashion was influenced by the electronic music trend, and included lots of bright colours and futuristic shapes. The early 1990s saw Britain very much influenced by American grunge, but they soon struck back with Britpop, which saw bands such as Blur and Oasis gain worldwide fame, and traditionally British fashion such as Doc Martens shoes, corduroy jackets and bucket hats came back into style.

The most exciting event of the year for the modern fashionista is London Fashion Week. Held twice a year in February and September, its schedule is crammed with shows from some of the biggest fashion houses in the capital [4]. Britain is also very keen to keep up their influence on the fashion world, and many of its colleges such as the London College of Fashion are world famous, highly competitive and attract

applicants from all over the globe. There is also Graduate Fashion Week, which showcases the work of over 1,000 fashion graduates and offers them the chance to be scouted by the big labels. Whatever the next trend may be, London is sure to have the talent and the determination to be a part of it.

Literature

1. A Brief History of British Fashion – from Queen Victoria to Britpop [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.englandforever.org/england-fashion.php>
2. British Empire: Fashion [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.britishempire.co.uk/art/fashion.htm>
3. BBC - Culture –Britishfashion [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.bbc.com/culture/tags/british-fashion>
4. HistoryofLFW [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://theculturetrip.com/europe/united-kingdom/england/london/articles/the-history-of-london-fashion-week-in-1minute/>

УДК 791.44.071=111(043)

Курілова Яна Романівна

THE DIFFERENCE BETWEEN BRITISH AND AMERICAN AUTOMOBILE TERMINOLOGY

It should be pointed out that some of the most obvious differences between American and British English are in vocabulary related to transport, or, as Americans would say, transportation. Speakers of American and British English both use the same verb “transport” to mean “to move people or things from one place to another”, but when it comes to talking about the business of moving people around, the corresponding noun forms are different. What the British call “transport” – travel by rail, plane, coach, bus, ferry, metro and tram – is called “transportation” by the Americans.

Differences in terminology are especially obvious in the context of roads. The British term “dual carriageway” in American parlance would be a “divided highway”. “Central reservation” on a “motorway” in the UK would be a “median” on a “freeway”, “expressway”, “highway”, or “parkway” in the US. The one-way lanes that make it possible to enter and leave such roads at an intermediate point without disrupting the flow of traffic are generally known as “slip roads” in the UK, but US civil engineers call them “ramps”, and further distinguish between “on-ramps” (for entering) and “off-ramps” (for leaving). When American engineers speak of “slip roads”, they are referring to a street that runs alongside the main road (separated by a berm) to allow off-the-highway access to the premises that are there, sometimes also known as a “frontage road” – in the UK this is known as a “service road”.

In the UK, the term “outside lane” refers to the higher-speed “overtaking lane” (“passing lane” in the US) closest to the center of the road, while “inside lane” refers to the lane closer to the edge of the road. In the US, “outside lane” is only used in the context of a turn, in which case it depends on which direction the road is turning (i.e., if the road bends right the left lane is the “outside lane”, but if the road bends left the right lane is the “outside lane”). Both also refer to “slow” and “fast lanes” (even though all actual traffic speeds may be at or even above the legal speed limit). UK traffic officials, firefighters and police officers refer to Lanes 1, 2 and 3 as “slow”, “middle” and “fast” lanes respectively. In the US the meanings are exactly reversed, with Lane 1 referring to the fast lane and so on.

In the UK, “drink driving” is against the law, while in the US the term is “drunk driving”. The legal term in the US is “driving while intoxicated (DWI)” or “driving under the influence of alcohol (DUI)”. The equivalent legal phrase in the UK is “drunk in charge of a motor vehicle (DIC)”, or more commonly “driving with excess alcohol”.

When British speakers arrive in the U.S. by plane, they need a different vocabulary just to get into town. Whereas in Britain people often have the option of taking a “coach” into town, in the U.S. they would take a “bus”. And if you want to get into town faster in America, you take the “subway”, whereas in Britain you take the “underground”. If you are planning to use public transportation to travel around an American city, the following terms will be useful:

1. Downtown and Uptown. The word “downtown” refers to the center of a town or city, especially the business or shopping areas. Its opposite, “uptown”, refers to the areas of a city that are farthest away from the center, and which are often residential areas.

2. Local and Express. A “local” bus or train stops at all the regular stopping places on its route. If you want to get to your destination faster, you take an “express”.

3. Metrocard. In big cities like New York and Washington, D.C. you can pay your bus or subway fare with a “Metrocard”, a ticket that you buy from machines located in subway stations.

4. Token. In some cities, you can pay your fare with a “token”, a small coin-shaped piece of metal that

you buy at a “token booth”.

5. Transfer. A “transfer” is a special ticket that allows you to change from one bus or another without paying more money.

6. Trolley (or streetcar). In a few American cities, San Francisco for example, you can still ride a “trolley” or a “streetcar”, an electric vehicle that moves along metal tracks in the middle of the street. Speakers of British English call this type of vehicle a “tram”, and use the word “trolley” to describe the large basket on wheels that you push around a supermarket, something Americans call a “shopping cart”.

Because of the great distances to be covered in the U.S., flying is a very popular way of getting around the country. However, some Americans prefer to go from city to city by train or “railroad”– the American equivalent of the British term “railway”. Here are some examples of American and British differences in vocabulary and usage related to travel by train.

American	British
baggage car	luggage van
baggage cart	luggage trolley
café car	buffet car
engineer	engine driver
one-way ticket	single ticket
round-trip ticket	return ticket
railroad car	railway carriage
schedule	timetable
train station	railway station

There are also differences in the words speakers of American and British English use to describe different types of motor vehicles. Some styles of American motor vehicles, however, are described by names for which there are no exact British equivalents. This is the case with the following terms:

1. A “sport utility vehicle” or SUV is a large road vehicle with four-wheel drive that is designed to be driven on rough ground.

2. A “recreational vehicle” or RV is a large road vehicle that people can live in.

Here is a list of examples in which different words and expressions are used for the same type of vehicle. Match the American equivalents with the correct British words.

British	American
lorry	truck
coach	intercity bus
saloon (car)	sedan
estate (car)	station wagon
motorcycle	motorbike

Literature

1. Longman Dictionary of Contemporary English Online [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ldoceonline.com/>

2. Electric vehicle [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Electric_vehicle 2. en.wikipedia.org/wiki/Transport

3. John Algeo British or American English? A hand book of word and grammar patterns / J.Algeo – Cambridge: Cambridge University Press, 2006 – 362 p.

УДК_778.5(73)(043)=111

Мозалевська Ольга Володимирівна

IMPACT OF THE SITCOM "FRIENDS" ON THE AMERICAN POP CULTURE

The sitcom "Friends", created by Marta Kauffman and David Crane, is one of the most popular TV-shows of all time. The idea of creating a sitcom about 6 friends appeared to Marta and David's minds during their studying in the University. They presented the idea to Kevin Bright, and together they pitched a seven-page treatment of the show to NBC. After several script rewrites and changes, including a title change to "Six of One" and "Friends Like Us", the series was finally named "Friends".

The action of the serial appears in Manhattan, the City of New York. It tells about the life of 6 friends: spoiled Rachel (Jennifer Aniston), chef Monica (Courteney Cox), joker Chandler (Matthew Perry), easy-going Joey (Matt LeBlanc), scientist Ross (David Schwimmer) and hippie-girl Phoebe (Lisa Kudrow). During 10 seasons the get to different sorts of luck and failure, make fun and deal with their problems [1].

In the weeks after NBC's pickup of *Friends*, Crane, Kauffman and Bright reviewed sent-in scripts that writers had originally prepared for other series. The creators felt that using six equal characters, rather than

emphasizing one or two, would allow for "myriad storylines and give the show legs." The majority of the storyline ideas came from the writers, although the actors added ideas. The writers originally planned a big love story between Joey and Monica, as they intended them to be the most sexual of the characters in the series pitch. The idea of a romantic interest between Ross and Rachel emerged during the period when Kauffman and Crane wrote the pilot script.

During the broadcasting of the sitcom the serial was nominated for 62 Primetime Emmy Awards, winning 6. The series won the Primetime Emmy Award for Outstanding Comedy Series in 2002, receiving nominations in 1995, 1996, 1999, 2000, and 2003.

The characteristic feature for "Friends" is the other famous American actors to take part in shooting. So, for example, Bruce Willis took part in filming several episodes for free (he lost in a bet to Matthew Perry), and so did Brad Pitt [1].

On average, shooting of one episode took about 5 hours. In the beginning the salary of actors for an episode was \$22 thousand, in the end - \$1 million.

Although the producers thought of "Friends" as "only a TV show", numerous psychologists investigated the cultural impact of "Friends" during the series' run. Aniston's hairstyle was nicknamed "The Rachel", and copied around the world. Joey's catchphrase, "How *you* doin'?", became a popular part of Western English slang, often used as a pick-up line or when greeting friends. The series also influenced the English language, according to a study by the University of Toronto that found that the characters used the emphasized word "so" to modify adjectives more often than any other intensifier. Although the preference had already made its way into the American vernacular, usage on the series may have accelerated the change. Perry's habit of ending a sentence unfinished for sarcasm also influenced viewers' speech [2].

The Central Perk coffee house, one of the principal settings of the series, has inspired various imitations worldwide. For instance, in 2006, Iranian businessman Mojtaba Asadian started a Central Perk franchise, registering the name in 32 countries.

"Friends" has also developed an alternative family lifestyle by representing young people that live unconventional domestic lives. It presents the idea that "all you need is good friends" and can construct families through choice [2].

To make a conclusion we may say, that "Friends" is one of those rare shows that marked a change in American culture. The images of youth and the roles they portray are better defined and represent a lifestyle that centers around creating and sustaining relationships between friends running their own lives and seeking help from each other.

Literature

1. Friends [Electronic resource]. – Режим доступа: <https://en.wikipedia.org/wiki/Friends>
2. "Друзьям" 20 лет: 12 забытых фактов [Electronic resource]. – Режим доступа: <http://2x2tv.ru/blog/friends-12-fogotten-facts/>

УДК 791.44.071=111(043)

Мурашкін Дмитро Володимирович

FOOTBALL IN ENGLAND

Sport in England can be easily described in one word - "football". For the English it is not a game it is a national passion. Though there are facts that this kind of sport was established in China, it is not true, it was England who made this game real.

The tireless efforts of the British almost convinced the world of sports that football was invented by the British. To prove that, they can demonstrate you such shocking fact: after the battle with the Vikings Englishmen were pushing the cut heads of their defeated enemies toward the coast [1].

Football came to England in the XIX century. And since then it is the most popular type of sport in the country. It is played watched and even listened by millions of English every day. Together there are more 200 clubs. Such clubs as Manchester United, Chelsea and Liverpool are not only known but followed by millions of fans all over the world. English Premier League is believed to be watched the most. As for English National team, it is important to mention that is one of the world oldest teams. The first game was held between England and Scotland on March 5, 1870. English team is one of the strongest in Europe. It became a world champion in 1966 and came third in EURO Championship in 1968.

The governing body for football in England is The Football Association which is the oldest football organisation in the world. It is responsible for national teams, the recreational game and the main cup competitions. They have however lost a significant amount of power to the professional leagues in recent times.

English football has a league system which incorporates thousands of clubs, and is topped by four fully professional divisions. The elite Premier League has 20 teams and is the richest football league in the world. The other three fully professional divisions are the run by The Football League, the oldest league in the world, and include another 72 clubs. Annual promotion and relegation operates between these four divisions and also between the lowest of them and lower level or "non-League" football. There are a small number of fully professional clubs outside the top four divisions, and many more semi-professional clubs. Thus England has over a hundred fully professional clubs in total, which is considerably more than any other country in Europe.

The two main cup competitions in England are the FA Cup, which is open to every men's football team in England; and the League Cup (currently known as the Capital One Cup), which is for the 92 professional clubs in the four main professional divisions only.

Football is the most popular game in England – you understand it if you come to one of the important matches. Rich and poor, young and old, one can see them all there, shouting and cheering for one side or the other. Football matches are also watched by millions of people on TV.

One of the most surprising things about football in England to a stranger is the greatest knowledge of the game. Even the smallest boy can tell you the names of players in most of the important teams; he has photographs of them and knows the results of large number of matches. He will tell you, who he expects will win such and such a match, and his opinion is usually as good as of men three or four times older [2].

Wembley Stadium is a main football stadium, which opened in 2007, on the site of the original Wembley Stadium, which was demolished from 2002-2003. The stadium hosts major football matches including the FA Cup Final and home matches of the England national football team [3].

Literature

1. England Guide. Sport in England: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.England.net/England-guide/sport-England.html>
2. Sport in England/3.1/Football: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://en.wikipedia.org/wiki/Sport_in_England#Football
3. Wembley Stadium: [Электронный ресурс]. – Режим доступа: https://en.wikipedia.org/wiki/Wembley_Stadium

УДК 070(73)(043)=111

Патрикац Антон

THE STORY OF EARLY BRITAIN

There is archaeological evidence of settlement "Hominini" in Britain from about 700,000 BC. A shinbone found belonging to "Boxgrove Man", a member of species homo genesis was found at Boxgrove Quarry, West Sussex is the oldest human remains found in Britain and has been dated at circa 480,000 BC. Neanderthal man is thought to have appeared in Britain around 130,000 BC and become the dominant species until their disappearance from archaeological record circa 30,000 BC [1].

Cro-Magnons (the first anatomically modern humans) are believed to have arrived in Europe about 40,000 years ago. They are known to have had a presence in the geographical region that was to become Great Britain by 27,000 years ago due to the discovery of the skeletal remains of the "Red Lady of Paviland". This is actually the skeleton (lacking the skull) of a young man of the Aurignacian culture, and may be the oldest modern human remains yet discovered in Great Britain and Ireland [2].

During the following Ice Age (known as the Last Glacial Maximum (LGM)) around 27,000 years ago Northern Europe may have been completely depopulated of humans. Humans probably returned to the region of the British and Irish peninsula about 14,700 years ago as the Ice Age started to end, after an absence of about 10,000 years.

The story of early Britain has traditionally been told in terms of waves of invaders displacing or annihilating their predecessors. Archaeology suggests that this picture is fundamentally wrong. For over 10,000 years people have been moving into - and out of - Britain, sometimes in substantial numbers, yet there has always been a basic continuity of population [2].

Before Roman times 'Britain' was just a geographical entity, and had no political meaning, and no single cultural identity. Arguably this remained generally true until the 17th century, when James I of England and VI of Scotland sought to establish a pan-British monarchy.

Throughout recorded history the island has consisted of multiple cultural groups and identities. Many of these groupings looked outwards, across the seas, for their closest connections - they did not necessarily

connect naturally with their fellow islanders, many of whom were harder to reach than maritime neighbours in Ireland or continental Europe [1].

It therefore makes no sense to look at Britain in isolation; we have to consider it with Ireland as part of the wider 'Atlantic Archipelago', nearer to continental Europe and, like Scandinavia, part of the North Sea world.

From the arrival of the first modern humans - who were hunter-gatherers, following the retreating ice of the Ice Age northwards - to the beginning of recorded history is a period of about 100 centuries, or 400 generations. This is a vast time span, and we know very little about what went on through those years; it is hard even to fully answer the question, 'Who were the early peoples of Britain?', because they have left no accounts of themselves [1].

We can, however, say that biologically they were part of the Caucasoid population of Europe. The regional physical stereotypes familiar to us today, a pattern widely thought to result from the post-Roman Anglo-Saxon and Viking invasions - red-headed people in Scotland, small, dark-haired folk in Wales and lanky blondes in southern England - already existed in Roman times. In so far as they represent reality, they perhaps attest the post-Ice Age peopling of Britain, or the first farmers of 6,000 years ago [1].

From an early stage, the constraints and opportunities of the varied environments of the islands of Britain encouraged a great regional diversity of culture. Throughout prehistory there were myriad small-scale societies, and many petty 'tribal' identities, typically lasting perhaps no more than a few generations before splitting, merging or becoming obliterated. These groups were in contact and conflict with their neighbours, and sometimes with more distant groups - the appearance of exotic imported objects attest exchanges, alliance and kinship links, and wars [2].

The first Roman expedition to the British Isles was led by Julius Caesar in 55 BC; the second, a year later in 54 BC. The Celtic tribal leaders agreed to pay tributes to Rome in return for Roman protection. Trade with the Roman Empire continued and influenced the culture of south east England. The Romans returned in AD 43, nominally led by Claudius, this time establishing control and establishing the province of Britannia. Initially an oppressive rule, gradually the new leaders gained a firmer hold on their new territory which at one point stretched from the south coast of England to Wales and as far away as southern Scotland (though they did not hold the latter for long) [1].

Over the approximately 350 years of Roman occupation of parts of Britain, the majority of settlers were soldiers and administrators. These came from all over the Empire, perhaps around 50,000 people. It was with constant contact with Rome and the rest of Romanised Europe through trade and industry that the elite native Britons themselves adopted Roman culture and customs. However, it is probable that the majority of Britons in the countryside were little affected. During the Roman period the population of Britain is estimated to have risen to around 3 million.

How many settlers actually crossed the North Sea to Britain is disputed, although it is clear that they eventually mixed with substantial surviving indigenous populations which, in many areas, apparently formed the majority [2].

Literature

1. Walker, Eric Anderson. The Cambridge History of the British Empire. - Volume 7.- London, 1963. - 234 p.

2. The Roman Invasion on Britain: [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.buzzle.com/editorials/3-13-2004-51632.asp>

УДК 070(73)(043)=111

Радченко Владислав Вікторович

TOP UNIVERSITIES IN THE UK

Our study reveals the best UK universities, according to the trusted Times Higher Education World University Rankings 2016 [1].

The University of Cambridge is fundamentally collegiate and is one of the oldest and most prestigious universities in the world. The town is based just an hour's drive from London. The university is home to more than 18,000 students and 9,000 staff. There are 31 colleges, some of which date back to the 13th century, and more than 100 academic departments. Cambridge is particularly renowned for excellence in mathematics and has educated some of the most famous British scientists throughout history. This can be best illustrated by the fact that there have been 92 Nobel prizes awarded to academics affiliated to the university and Cambridge-affiliated mathematicians have won a number of Fields Medals. Getting a place at the university as an undergraduate is extremely competitive; the acceptance rate is less than 25 per cent and

more than half of rejected candidates go on to receive A grades for all their final school exams [1].

Undergraduates are taught in lectures and supervisions – intimate tutorials with only a couple of other students at most. The workload is heavy but terms are shorter than at many other universities in the UK. Cambridge libraries are home to extensive collections of medieval manuscripts and the university museums display collections of archaeological artefacts and zoological specimens. Notable graduates include actors, politicians, royals, sportsmen and sportswomen and cultural figures

One of the most prestigious universities in the world, and one of the oldest, the University of Oxford attracts top scholars and students to its 44 colleges and halls. Entry standards are high and admissions are competitive; in 2015 there were 18,000 undergraduate applications for only 3,200 places, and 24,000 postgraduate applications for 5,200 places. As is common in the UK, the university offers a number of joint honours programmes that combine two subjects at undergraduate level. In total, there are 250 different undergraduate degree combinations. The combination of philosophy, politics and economics is a particularly prestigious degree course on offer, although it is no longer unique to the University of Oxford. Undergraduates and postgraduates belong to a college and often live in the college building or college-owned accommodation. Social life and recreational activities – such as rowing, cultural events and shared-interest societies – also revolve around the college. Undergraduates are taught almost exclusively by tutors in their college, while postgraduate students are primarily served academically by a centralised faculty. There are more than 100 libraries in Oxford, the most famous of which is the Bodleian, built in 1602. The small town also boasts a number of museums, including the Oxford University Museum of Natural History, which houses the remains of a dodo, and the Museum of the History of Science, which displays a blackboard used by Albert Einstein. More than 30 world leaders, 26 British prime ministers, 26 Nobel prizewinners and more than 120 Olympic medallists were educated at Oxford. Stephen Hawking, Hugh Grant and Indira Ghandi are among the most famous alumni. Within six months of graduating from the university, 95 per cent of Oxford students are in employment or further study [1].

Imperial College in London is consistently ranked as one of the best universities in the world for science, technology, engineering, medicine and business. It was formed in 1907 from a merger of three colleges in London and now has 14,700 students and 8,000 staff. The student cohort is extremely international and is made up of more than 125 nationalities. In addition to top scientists, Fields medallists and Nobel prizewinners, Imperial also produces influential government advisers and policymakers. Many graduates go on to achieve breakthrough innovations in industry and business, and are highly sought after by blue chip companies and start-ups. Imperial is based next to Kensington Palace in the Royal Borough of Kensington and Chelsea, with other campuses around the city. The author H. G. Wells and Sir Liam Donaldson, head physician to the Queen, are among Imperial's famous alumni [2].

Literature

1. *Times Higher Education*. World University Rankings 2016 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.timeshighereducation.com/student>
2. How to read the different university rankings / Josie Gurney-Read, - Education Editor Javier Espinoza, [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.telegraph.co.uk/education/2016/03/14/how-to-read-the-different-university-rankings/>

УДК640.43(410)(043)

Салій Ірина В'ячеславівна

INSIGHT INTO THE LANGUAGE OF ADVERTISEMENTS

Advertising is the best way to communicate to the customers. Advertising helps informs the customers about the brands available in the market and the variety of products useful to them. Advertising is for everybody including kids, young and old. It is done using various media types, with different techniques and methods most suited. Advertisements in mass media are fascinating, exciting and creative in this world of globalization. They are part and parcel of our day to day's life. It plays a vital role for a company to promote its sales and increases revenues. Almost all the ads use taglines to attract the customers. Everything matters in an advertisement. The kind of color, background, people who are appearing, the words used by the people are all matters in advertisements. Above all, the culture depicted in advertisements plays a crucial role in promoting the particular product of a company. It needs a lot of imagination and creativity. Those who work hard and smart can excel in this field. This paper critically analyses the language used in advertisements with reference to the products they shown in mass media, in papers and in journals [1, 17].

Language has a powerful influence over people and their behaviour. This is especially true in the fields of marketing and advertising. The choice of language to convey specific messages with the intention of

influencing people is vitally important. Visual content and design in advertising have a very great impact on the consumer, but it is language that helps people to identify a product and remember it.

The English language is known for its extensive vocabulary. Where many other languages have only one or two words which carry a particular meaning, English may have five or six.

Moreover, the meanings of these five or six words may differ very slightly and in a very subtle way. It is important to understand the connotation of a word. Connotation is the feeling or ideas that are suggested by a word, rather than the actual meaning of the word. *Armchair*, for example, suggests comfort, whereas *chair* arouses no particular feelings. The target audience, of course, also puts its own meaning into certain words. Different people sometimes interpret language in different ways.

Both the mass media, when reporting news items and marketing and advertising personnel have to consider the emotive power of the words they use. First, they make a decision about what to communicate and what to withhold. One way in which advertisers adapt language to their own use is to take compound words and use them as adjectives. These compounds often later become widely used in normal situations. Examples of these compounds which have become part of the English language are: *top-quality*, *economy-size*, *chocolate flavoured*, *feather-light* and *longer-lasting*.

The language of advertising is, of course, normally very positive and emphasizes why one product stands out in comparison with another. Advertising language may not always be "correct" language in the normal sense. For example, comparatives are often used when no real comparison is made. An advertisement for a detergent may say "It gets clothes whiter", but whiter than what?

We have studied the peculiar features of advertising texts. The following are worth mentioning/

1. Hyperbole – exaggeration, often by use of adjectives and adverbs
2. Frequent use of adjectives and adverbs
3. A limited range of evaluative adjectives includes new, clean, white, real, fresh, right, natural, big, great, slim, soft, wholesome, improved ...
4. Neologisms may have novelty impact, e.g.: Beanz Meanz, Heinz, Cookability, Schoweppervescence, Tangoed, Wonderfuel...
5. Long noun phrases, frequent use of pre and post modifiers for descriptions
6. Short sentences for impact on the reader. This impact is especially clear at the beginning of a text, often using bold or large type for the "Headline" or "slogan" to capture the attention of the reader
7. Ambiguity is common. This may make a phrase memorable and re-readable. Ambiguity may be syntactic (the grammatical structure) or semantic (puns for example).
8. Glamorisation is probably the most common technique of all. "Old" houses become charming, characterful, oldworlddeor unique. "Small" houses become compact, bijou, snug or manageable. Houses on a busy road become convenient for transport [2].

With the mushrooming of satellite channels teleshopping becomes a big business concept now a days. The concept of this is that a customer can select products of their own choice which are shown in the channels and place orders through telephone or mobile. The product will reach to customers within few days. This helps people who do not have time to go to shops and select products. Moreover, it saves time and energy. The question is whether all the products shown in channels are worthy to buy. They use convincing language to buy the products. For example, advertisements relating to diet, fitness, weight reducing, physical exercise, etc. are shown repeatedly. If we carefully analyze the advertisements on weight reducing, we can easily find out the fact that how a man can reduce his weight within the stipulated time. Of course it may be possible for some people, not for all.

In fact, the advertisements lure the consumers. By seeing them, consumers tend to buy the products whether they are needed or not. Such is the power of advertisements. Vance Packard (1960) memorably said: "The cosmetic manufacturers are not selling lanolin, they are selling hope ... we no longer buy oranges, we buy vitality. We do not just buy an auto, we buy prestige" [3]. In other words, advertising helps educating people. There are some social issues also which advertising deals with like child labour, liquor consumption, girl child killing, smoking, family planning education, etc. In short, advertising is the art of influencing human action and awakening of a desire to possess products and services. It is a mass persuasion activity duly sponsored by the manufacturer, retailer, or dealer for whom the advertising is done.

Literature

1. D. Saunders. The 20th Century Advertising. / D. Saunders. – London: Carlton Books Limited, 1999 – 256p.
2. Basic-features-of-advertising [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.shareyouressays.com/89313/5-basic-features-of-advertising>

3. Use of Language in Advertisements [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.esp-world.info/articles_37/kannan_use_of_language_in_advertisements.pdf

УДК 282.272.117=111(043)

Самойленко Ігор Андрійович

LONDON SKYSCRAPERS

London is not characterised by any particular architectural style, having accumulated its buildings over a long period of time.

The City itself contains a wide variety of styles, progressing through Wren's late 17th-century churches and the financial institutions of the 18th and 19th century such as the Royal Exchange and the Bank of England, to the early 20th century Old Bailey (England and Wales' central criminal court) and the 1960s Barbican Estate. Notable recent buildings are the 1980s skyscraper Tower 42, the Lloyd's building with services running along the outside of the structure, and the 2004 Swiss Re building, known as the "Gherkin" [1].

London's generally low-rise nature makes these skyscrapers and others such as One Canada Square and its neighbours at Canary Wharf and the BT Tower in Fitzrovia very noticeable from a distance. High-rise development is restricted at certain sites if it would obstruct protected views of St. Paul's Cathedral. Nevertheless, there are plans for more skyscrapers in central, including the 72-storey

Since 2010, the tallest structure in London has been The Shard, which was topped out at 309.6 metres (1,016 ft), making it the tallest habitable building in Europe at the time. The second tallest is One Canada Square in Canary Wharf, which rises 235 metres (771 ft) and was completed in 1991. The third tallest is the Heron Tower in the City of London financial district, which was topped out in 2010 and stands at a height of 230 metres (755 ft), including its spire.

The Greater London area is currently about level with the Paris Metropolitan Area as the metropolitan area in the European Union with the most skyscrapers. As of 2016, there are 18 skyscrapers in London that reach a roof height of at least 150 metres (492 ft), with 19 in Paris (compared to 15 in Frankfurt, eleven in Warsaw and five each in Madrid and Milan).

The history of tall structures in London began with the completion of the 27-metre (89 ft) White Tower, a part of the Tower of London, in 1098. The first structure to surpass a height of 100 metres (328 ft) was the Old St Paul's Cathedral. Completed in 1310, it stood at a height of 150 metres (492 ft). St Paul's was the world's tallest structure until 1311, when its height was surpassed by Lincoln Cathedral in Lincoln. It regained the title when the spire of Lincoln Cathedral fell in 1549. Although the spire of the Old St Paul's was destroyed by lightning in 1561, it still stood as the tallest structure in London, while the world's tallest structure became Strasbourg Cathedral in Strasbourg, France. St Paul's was severely damaged by the Great Fire of London in 1666. The title of the tallest structure in London passed to Southwark Cathedral, which stands at a height of 50 metres (164 ft) and no structure in London again rose above 100 metres until 1710, when the current St Paul's Cathedral was completed. At 111 metres (364 ft), the cathedral remained London's tallest building until it was overtaken in 1962 by the BT Tower, which was topped out in 1964 and officially opened in 1965 [2].

Few skyscrapers were built in London before the late 20th century, owing to restrictions on building heights originally imposed by the London Building Act of 1894, which followed the construction of the 14-storey Queen Anne's Mansions. Though restrictions have long since been eased, strict regulations remain to preserve protected views, especially those of St Paul's, the Tower of London and Palace of Westminster, as well as to comply with the requirements of the Civil Aviation Authority [2].

The lifting of height restrictions caused a boom in the construction of tall buildings during the 1960s. One of London's first notable tall buildings was the 117-metre (384 ft) Centre Point, completed in 1966. The National Westminster Tower (now called Tower 42) followed in 1980, which at 183 metres (600 ft) became London's first genuine "skyscraper" by international standards. It was followed in 1991 by One Canada Square, which formed the centrepiece of the Canary Wharf development. Following a 10-year gap, several new skyscrapers appeared on London's skyline: 8 Canada Square, 25 Canada Square (both also at Canary Wharf), the Heron Quays buildings, One Churchill Place, the Broadgate Tower and the gherkin-shaped 30 St Mary Axe. Some of the awards given to 30 St Mary Axe include the Emporis Skyscraper Award in 2003 and the RIBA Stirling Prize for Architecture in 2004.

The Shard London is one of the most beautiful towers that is located in London. This tower is also known as Shard of glass and Shard London Bridge. Most of the people know it by the name London Bridge Tower. This tower has an 87 storey skyscraper in London that forms some part of the London Bridge Quarter Development. The construction of this tower started in March 2009 and it was completed by 30th of March,

2012 and it was inaugurated on 5th of July of the same year. This tower is approximately 1004 feet (306 meters) high and currently it is also considered as the tallest building in the European Union. It is also the second largest free standing structure in the UK. This very beautiful glass tower has round about 72 habitable floors, a viewing gallery and also an open air reservation desk [3].

One Canada Square, a skyscraper in London, England is the tallest habitable building in the United Kingdom, at 235 meters (771 ft) and 50 stories (reduced from original plans for 60). Designed by the Argentine architect César Pelli, construction was completed in 1991. Identifiable from a great distance as an obelisk-shaped tower with a flashing light on top, this building is a monument to 1980s-style capitalism [4].

The Heron Tower is a commercial skyscraper in London. It stands 230 meters (755 ft) tall including its 28-metre (92 ft) mast (202 meters (663 ft) excluding the mast) making it the tallest building in the City of London financial district and the third tallest in Greater London and the United Kingdom, after the Shard in Southwark and One Canada Square at Canary Wharf. The Heron Tower is located on Bishopsgate and is bordered by Camomile Street, Outwich Street and Houndsditch.

Designed by architects Kohn Pedersen Fox, the height of the Heron Tower was planned to be only 183 m, identical to that of Tower 42, the City of London's then tallest building since 1980. Construction of the building started in 2007 and was completed in 2011. It is owned by Heron International and is generally known as the Heron Tower, though following a naming dispute in 2014 involving the tenant Salesforce.com the City of London ruled in favour of the property being officially named 110 Bishopsgate. The tower initially struggled to attract tenants in the depths of the Great Recession, but is now fully let [5].

Literature

1. Architecture of London [Электронный ресурс] – Режим доступа: https://en.wikipedia.org/wiki/Architecture_of_London
2. List of Tallest Buildings and Structures in London [Электронный ресурс] – Режим доступа: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_tallest_buildings_and_structures_in_London
3. The Shard London – Tallest Tower of London [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://londonbeep.com/the-shard-london-tallest-tower-of-london>
4. One Canada Square [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://www.worldwizzy.com/library/Torchwood_Tower
5. Heron Tower [Электронный ресурс] – Режим доступа: https://en.wikipedia.org/wiki/Heron_Tower

УДК 338.439(494)«XIX/XXI»(043)=111

Серпокрылова Александра Сергеевна

THE ESTABLISHMENT OF NESTLÉ AS A LEADING COMPANY IN THE INDUSTRY SUPPLY

The relevance of this topic is to follow the steps of passing the hard way to winning the leading position in the global market.

And look at this topic we will be able to answer the questions:

- How to stay in the win thanks to the competitors?
- How to increase sales despite the tough times?
- How to get out of a familiar area to stay afloat?
- How to overcome the path that will lead you on a pedestal?

Conduct research on infant feeding Henri Nestlé started back in the 60s of the 19th century, when there was a high infant mortality due to malnutrition. In search of the perfect alternative to breastfeeding, he conducted experiments using milk, sugar and flour, eventually developed a new product called lactic meal Henri Nestlé. The resulting mixture was a real breakthrough, and, thanks to its unique characteristics, immediately won the trust of consumers. Ensure the quality and nutritional value of the product has helped a premature baby whose body rejected the mother's milk and replace all of its products. When even help doctors had failed, NESTLE milk formula made a miracle and saved the life of the baby, and then had great trust in the community and has a few years later became popular in most European countries.

In the mid 70-ies of the 19th century, Nestle, led by the new owner of Jules Monnerom began producing condensed milk under its own brand. This decision was triggered by the desire to "Anglo-Swiss company for the production of condensed milk" to expand its range of breastmilk substitutes. Meanwhile, the food market there are interesting new solutions, one of which is made of milk chocolate invented by Daniel Peter. Later, he created his own company, which became a leading player in the production of chocolate, and later part of the corporation NESTLE. In the early 20th century, these two rival companies merged under the name of «Nestle and Anglo-Swiss company for the production of condensed milk", and

already after a while in the possession of the new corporation worked US factories and several European countries. In 1907, thanks to large-scale production in Australia increased by half the volume of the release. At the same time built warehouses in Singapore, Bombay and other Asian countries.

During the First World War, which created adverse conditions for the production and marketing activities of the company, NESTLE sells almost all its reserves to make up for the shortage of fresh milk in Europe. Meanwhile, however, the government received orders to produce dry and condensed milk. To meet this demand Nestle acquires several factories in the US and thus doubles the output. The post-war period brought for a deep crisis caused by rising prices for raw materials and currencies fall, all these effects are not spared and the company Nestle. At this time, management makes a fundamental decision on the reorganization and begins to expand beyond its traditional activity of the release of new products, such as milk with malt, instant beverages and infant powdered buttermilk. Revolutionary creation and one of the major discoveries of NESTLE become soluble powder NESCAFE, which appeared in 1938 and to this day continues to be popular among coffee lovers. Even during the Second World War, which was reflected in a significant reduction in profits NESTLE, unique drink enjoyed incredible popularity, and was highly accepted by US soldiers and officers. With this trend in sales volumes NESCAFE by 1943 reached a million boxes, doing NESTLE leader in the coffee business and the profit of the company by the end of the Second World War was more than two hundred and twenty million dollars, more than double the 1938 income year. The postwar period was marked by the company NESTLE period of diversification and new alliance with firms Alimentana S.A. and "Maggie and Company", which is a large enterprise for the production of instant soups, seasonings and bouillon cubes. The result of the merger was the creation of the holding company NESTLE Alimentana Company, part of which is already in 1950 added a British manufacturer of canned Crosse & Blackwell, and later - by Findus, a manufacturer of frozen fish products. Since the mid 60's to early 70's to the holding company were merged Libby and Stouffer, dealing respectively with the production of fruit juices and frozen products. During this time, the popularity of instant coffee NESCAFE steadily gaining momentum, drying technology was developed with the help of a low-temperature vacuum, whereby there is a new brand of coffee called TASTER'S CHOICE.

In the mid-70s due to the incipient deterioration of the economic situation, due to high prices for "black gold" and the depreciation of currencies in the world, the price of coffee and cacao have increased significantly. NESTLE forced to adapt to changing realities, and beyond the scope of their usual activities in the field of food. In 1974, the company acquires shares of L'Oreal, and later became the owner of Alcon Laboratories, Inc., dedicated to the ophthalmic and pharmaceutical production.

In the 90s came the favorable conditions for the development of NESTLE, abolished barriers to trade, open new sales line in China, Central and Eastern Europe. Since 1996, the company decides to sell some brands, such as the Findus, and buy new ones, such as San Pellegrino and Spillers Petfoods. Throughout the 20th century NESTLE changed the direction of its activities, expanding the geographical boundaries of the activities, to surprise people with new inventions and developments in the food industry. It is safe to say that in the new 21st century company NESTLE came already as the undisputed leader in the field of food production, as part of the company, there are about five hundred existing plants, and annual sales income of more than 90 billion francs in Switzerland. 2007 was marked by the company for a symbolic return to the origins of the brand through the purchase of Gerber, known worldwide as a leading manufacturer of food for children. Thus, NESTLE is able to fully continue the work of its founder, as well as to develop the concept of a correct and healthy diet.

Henri Nestlé started the development of its activities, based on goal - to find a unique recipe mixture, which will be a full analogue of breast milk and will help address the shortage and irregularity of baby food. Reaching the target, the creator of the company NESTLE own example proved that it is possible to achieve great things in their endeavors, if we have a strong desire to benefit people. The case of the Swiss pharmacist continuing successfully for over 140 years. The company produces infant formula, mashed potatoes, cereals and other products of well-known brands of baby food, which is rightfully highly valued worldwide for unsurpassed quality of its products. NESTLE products are designed to ensure the proper and healthy diet, to bring the maximum benefit to the kid, improve digestion, normalize microflora, reduce the risk of intestinal infections and strengthen the immune system. All blends, intended for infants, as close as possible in its characteristics to natural mother's milk.

Literature

- 1.Компания Nestle — от истоков до наших дней. // kivahan.ru // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://kivahan.ru/kompaniya-nestle/>
- 2.Nestle – производитель продуктов питания. // company.unipack.ru // [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://company.unipack.ru/14853>

THE ETYMOLOGY OF THE NAMES OF AMERICAN STATES

The purpose the research is to investigate the etymological origin of American state names. In addition to the reasons behind the names given to the states and how each state received its name, the present study sheds light on the various ethnic groups to which the original settlers of these states belong taking in consideration their different linguistic background. Furthermore, it explains the process through which each state received its name and how such names came to being over time. The author takes into consideration a number of socio-linguistic and cultural factors that collectively had a great impact on the naming process eventually giving each American state its name as we know it today.

It is noteworthy that all fifty states have acquired their names from a diverse assortment of languages. This is an inevitable fact due to the phenomenon of language contact and the fact that different settlers brought with them different native languages and particular social and regional dialects [1, 404]. For example, the names of twenty-four of the states come from languages indigenous to the Americas and one name comes from Hawaiian. Twenty-two states derive their names from languages of Europe. Seven states derive their names from Latin; five states derive their names from English; five states derive their names from Spanish and five states derive their names from French [2].

As can be inferred from the etymological analysis the origins of the names of six states are contested: Rhode Island, Oregon, Maine, Idaho, Hawaii and Arizona. Eleven states are named after individuals. For example, seven states are named after queens and kings. These include North and South Carolina, Virginia and West Virginia, Georgia, Louisiana and Maryland. It is of interest to note that only one state was named after a president – Washington.

Let us now examine some of the states' names. To begin with it should be pointed out that Alabama's state name origin has been much contested among etymologists. Its original inhabitants were a southern Native American tribe who had lived in what is now the central part of Alabama. A river in the state had first been named "Alabama" then the state itself was named after the river. Early British, French and Spanish observers spelled the state's name differently from the onset. The state name originally occurred in three chronicles of de Soto's 1540 expedition; de la Vega had written the state name as "Alibamo", the Knight of Elvas had written the state name as Alibamu and Ranjel had written the state name as Limamau in accordance with common practice of Native American languages at the time. As chronicled by these observers, however, the state name originally referred to a Chickasaw subdivision rather than the state of Alabama as it is today. Although it is widely believed that "Alabama" originated in the works of Meek, the fact of the matter is that its use can be traced back to an 1842 issue of the Republican. Wright traced the name Alabama to origins referring to forest clearers, with "alba" indicating vegetative mass that was large and "amo" indicating a gathering or collecting of such vegetative mass.

It is worth mentioning that the name "Alaska" originates from the word "alaxsxaq", which is Yupik and refers to the land mass that sits in front of the sea. Russia, having been the first people from Europe to travel to Alaska, originally spelled the state's name "Alysaka". Obviously, when the Russians sold Alaska to the United States of America, the name underwent only a small change.

Arizona was originally called so by the Spanish who rooted the word in the Basque term "arizonac", which stood for "oak". It is of interest to note that the Spanish used a Basque word to refer to the state because at the time it was part of Mexico at the time. Nonetheless, the name is probably of Native American origins - perhaps of Pima origin more specifically – referring to a land with little water.

The state name "California" originated in de Montalvo's usage in 1510 referring to an island west of the Indies populated by dark women. More specifically, it gets its origins from the roots "forn" and "cali" meaning "hot oven". Missionaries from Spain also referred to the area as such.

It should be noted Colorado, having been decided upon by Congress in 1861, means "colorful" or "colored" in Spanish.

The state name "Florida" originates in a Spanish reference to the season of Easter, which means "flower feast".

The state name "Georgia" was named after George II of England. Its original settlers were from prison in London who had owed great amounts of debts. As a result of approval for their settlement, the settlers named the colony after the king after travelling up the Savannah River.

Originally formed out of the Northwest Territory in 1800, the state's name Indiana means the area of the Indians. It was named by Congress and in 1816 officially became part of the Union.

Louisiana was named after King Louis XIV. Though it took its name in 1682, its original settlement was founded by a Canadian named d'Iberville in Fort Maurepas. Fort Maurepas is near modern-day Biloxi.

The state's name Nevada was originally derived from the Spanish term meaning "snow-filled". It became formalized in 1861 when President Buchanan formed the territory. In 1864, it became the thirty-sixth state under President Lincoln.

New York was established out of a land grant from Charles II, his brother. The Duke of York sent for its capture in 1664 after receiving the land grant.

The state name Texas has its root in "teysha", which means "friend, hello" in the language of Caddoan Indians. "Teysha", moreover, was used for greetings among tribes in Oklahoma, Louisiana and Texas.

Literature

1. The Cambridge Encyclopedia of the English Language / David Crystal – Cambridge: Cambridge University Press, 2003 – 506 p.

2. Online Etymology Dictionary. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.etymonline.com/>

3. Lyle Campbell. Historical linguistics: An introduction / Campbell, L. – Boston, Massachusetts: The MIT Press, 1999 – 419 p.

УДК 391.1(410.5)(043)=111

Снідевич Діана Володимирівна

ALL ABOUT SCOTTISH KILTS

When it comes to national costume, we don't think there's anything that can match Scottish kilts! They're colourful, exotic, stylish... and just plain cool! Although it's not only we Scots who can lay claim to the kilt as a form of national dress, traditional kilts are recognized around the world as a symbol of Scotland. In its most original form, the kilt was a piece of clothing uniquely suited to the practical needs of Highlanders, and may have its roots in the type of clothing worn by the numerous invaders who landed on Scottish soil so long ago. It has changed a LOT since, is now most often seen at ceremonies and official occasions ranging from weddings to military processions.

Scottish Highlanders were strong, proud and extremely patriotic and historically the kilt was much more than a versatile piece of clothing, it was a symbol of their heritage. For centuries the English had been trying, mostly unsuccessfully, to subdue the unruly inhabitants of this wild land, and the humble kilt became a casualty of this conflict. Because of their attachment to it, and the fact that the kilt considered a rebellious symbol, it was outlawed by the 'Dress Act' (part of the 'Act of Proscription') imposed by King George II in 1746 [1].

Needless to say, some Scots chose to simply ignore the ban and continued to wear the kilt in protest. Human nature being what it is, this attempt to stamp out kilt-wearing actually backfired and only served to make it more important to the patriotic Scots. Its position as a symbol of Scottish culture and national pride, rather than just the traditional Scottish clothing worn by Highland clans, was cemented and continued to grow.

Between 1746 and 1782, although it was against the law for your average person to wear a kilt, armoured regiments in the military were actually encouraged to do so.

This was more manoeuvring by the English, this time the exemption from the rules of the Dress Act was used by the British Government as an incentive to get the fearless and war-like Highlanders to join the Kings' armies. These 'Highland Regiments' were then sent overseas to fight in places as far away as India and North America. The theory behind this plan was that many Highlanders would be 'taken out of the equation'. Hopefully making Scotland (and the Scottish people) easier to control. It didn't [1].

Almost 40 years later, in 1782 King George IV gave the Scottish kilt a new lease of life, and a respectability and acceptance that it hadn't yet seen.

During a visit to Scotland the King was surrounded by kilt-wearing Scots and even wore a beautiful one himself. More Royal approval followed because his successor, Queen Victoria, loved Scotland in general, and the Highlands in particular [2].

The age-old (and seemingly endlessly fascinating) question of what is worn under a Scotsman's kilt is actually fairly simple... usually nothing! Historically Scottish Highlanders wore a tunic (liene) under their kilts, and nothing else. Boxers, boxer-briefs or any other kind of underwear wasn't part of their attire [2].

Given the rugged nature of their existence it's not really surprising that wearing underwear (or rather NOT wearing underwear) wasn't high on their list of priorities. Even the Scottish regiments traditionally went without under-garments when wearing their Scottish kilts. This is likely origin of the phrase 'going commando'! Outside of the military, it's entirely a matter of personal choice whether or not a Scotsman wears

anything under his kilt, but it seems that most choose to follow the traditional route. The only real exceptions to this rule are Scottish Dancers and anyone who is taking part in Highland Games. In those situations most choose to wear shorts, or other underwear (thank goodness!), rather than shock or offend their audience.

Literature

1. All About Scottish Kilts [Electronic resource]. – Режим доступу : <http://www.scottish-at-heart.com/scottish-kilts.html>
2. Tartan, kilts and Scottish national dress [Electronic resource]. – Режим доступу : <https://www.visitscotland.com/about/uniquely-scottish/kilts-tartan/>

УДК 712.252(71)(943)=111

Соловйова Альона Олександрівна

BANFF NATIONAL PARK

Banff National Park is Canada's oldest national park, established in 1885 in the Rocky Mountains. The park, located 110–180 kilometers (68–112 mi) west of Calgary in the province of Alberta, encompasses 6,641 square kilometers (2,564 sq mi) of mountainous terrain, with numerous glaciers and ice fields, dense coniferous forest, and alpine landscapes. The Icefields Parkway extends from Lake Louise, connecting to Jasper National Park in the north. Provincial forests and Yoho National Park are neighbours to the west, while Kootenay National Park is located to the south and Kananaskis Country to the southeast. The main commercial centre of the park is the town of Banff, in the Bow River valley. The Canadian Pacific Railway was instrumental in Banff's early years, building the Banff Springs Hotel and Lake Louise Chalet, and attracting tourists through extensive advertising [1].

In the early 20th century, roads were built in Banff, at times by war internees from World War I, and through Great Depression-era public works projects. Since the 1960s, park accommodations have been open all year, with annual tourism visits to Banff increasing to over 5 million in the 1990s. Millions more pass through the park on the Trans-Canada Highway. As Banff has over three million visitors annually, the health of its ecosystem has been threatened. In the mid-1990s, Parks Canada responded by initiating a two-year study, which resulted in management recommendations, and new policies that aim to preserve ecological integrity.

Banff National Park has a subarctic climate with three ecoregions, including montane, subalpine, and alpine. The forests are dominated by Lodgepole pine at lower elevations and Engelmann spruce in higher ones below the treeline above which is primarily rocks and ice [1].

Mammal species such as the grizzly, cougar, wolverine, elk, bighorn sheep and moose are found, along with hundreds of bird species. Reptiles and amphibians are also found but only a limited number of species have been recorded. The mountains are formed from sedimentary rocks which were pushed east and over newer rock strata between 80 and 55 million years ago. Over the past few million years, glaciers have at times covered most of the park, but today are found only on the mountain slopes though they include the Columbia Icefield, the largest uninterrupted glacial mass in the Rockies. Erosion from water and ice has carved the mountains into their current shapes. Throughout its history, Banff National Park has been shaped by tension between conservationist and land exploitation interests [2].

The park was established on 25 November 1885 as Banff Hot Springs Reserve, in response to conflicting claims over who discovered hot springs there, and who had the right to develop the hot springs for commercial interests. The conservationists prevailed when Prime Minister John A. Macdonald set aside the hot springs as a small protected reserve, which was later expanded to include Lake Louise and other areas extending north to the Columbia Icefield [2].

Mountain pine beetles have caused a number of large-scale infestations in Banff National Park, feeding on the phloem of mature lodgepole pines. Alberta's first known outbreak occurred in 1940, infecting 43 sq. km. (17 sq miles) of forest in Banff. A second major outbreak occurred in the late 1970s and early 1980s in Banff and the surrounding Rocky Mountains region.

Literature

1. Banff National Park [Electronic resource]. – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/Banff_National_Park
2. Phototravel Guide [Electronic resource]. – Режим доступу: <http://phototravelguide.ru/nacionalnye-parki-zapoved>

SAIN TPATRICK'S DAY

The actuality of this theme can be argued so, that the interest in the study of English is growing now, and if you want to communicate with English people, it isn't enough to learn the basics of grammar, it is important to study its culture, national traditions and customs. To my mind, Saint Patrick's Day is one of the picturesque holidays in Ireland.

Saint Patrick's Day is a cultural and religious holiday celebrated on 17 March. It is named after Saint Patrick (c. AD 385–461), the most commonly recognized of the patron saints of Ireland.

Saint Patrick's Day was made an official Christian feast day in the early seventeenth century. The day commemorates Saint Patrick and the arrival of Christianity in Ireland, as well as celebrates the heritage and culture of the Irish in general. Celebrations generally involve public parades and festivals and the wearing of green attire or shamrocks.

It is generally accepted that the person who was to become St. Patrick, the patron saint of Ireland, was born in Wales about AD 385. Until he was 16, he considered himself a pagan. At that age, he was kidnapped and sold into slavery. During his captivity he became a Christian and adopted the name Patrick.

He escaped from slavery after six years and went to Gaul where he studied in the monastery for a period of twelve years. During his training he got the notion that his calling was to convert the pagans to Christianity.

He returned to Ireland and was credited with bringing Christianity to its people. Patrick was quite successful at winning converts. And this fact rightfully upset the Celtic Druids, who had their own native religion. Patrick was arrested several times, but escaped each time. He traveled throughout Ireland, establishing monasteries across the country. He also set up schools and churches which would aid him in his indoctrination of the Irish country into Christianity [1].

It has long been recounted that, during his mission in Ireland, St. Patrick once stood on a hilltop, and with only a wooden staff by his side, banished all the snakes from Ireland. In fact, the island nation was never home to any snakes. The "banishing of the snakes" was really a metaphor for the eradication of pagan ideology from Ireland and the triumph of Christianity. Within 200 years of Patrick's arrival, Ireland was completely Christianized [2].

His mission in Ireland lasted for thirty years. He died on March 17 in AD 461. That day has been commemorated as St. Patrick's Day ever since.

It is generally accepted that the color of St. Patrick was actually green, but we are wrong. It's blue. In the 19th century, however, green became used as a symbol for Ireland. In Ireland, there is plentiful rain and mist, so the 'Emerald Isle' really is green all year-round. The beautiful green landscape was probably the inspiration for the national color.

Wearing the color green is considered an act of paying tribute to Ireland. It is said that it also brings good luck, especially when worn on St. Patrick's Day. Many long years ago, playful Irish children began the tradition of pinching people who forgot to wear green on St. Patrick's Day and the tradition is still practiced [3].

Today, people celebrate St. Patrick's Day throughout the world, especially in the United States, Canada and Australia. This holiday is also celebrated in many other locations far from Ireland, including Japan, Singapore and Russia.

Approximately 1 million people annually take part in Ireland's St. Patrick's Festival in Dublin, a multi-day celebration featuring parades, concerts, outdoor theater productions and fireworks shows. Many people dress up in entirely green outfits to celebrate the holiday. One reason St. Patrick's Day might have become so popular is that it takes place in the beginning of spring. One might say it has become the first green of spring [4].

Literature

1. St. Patrick's Day History. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dinternal.com.ua/country-study/st-patricks-day-2/>
2. St. Patrick's Day. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.history.com/exhibits/stpatricksdays>
3. Cronin M. The Wearing of the Green: A History of St Patrick's Day / M. Cronin, D. Adair. – London; N. Y.: Routledge Publ., 2002.
4. Малитиков П. Н. Самые удивительные праздники мира / П. Н. Малитиков. – М.: Феникс, 2013. – 110 с.

NATIONAL PARKS IN NEW ZEALAND

New Zealand History. New Zealand was discovered by the Polynesians and they were the first to settle on the island. The island was discovered over seven hundred years back. The indigenous people of New Zealand are known as the Maori. In 1840 the Treaty of Waitangi was signed between the British Crown and various Māori chiefs, bringing New Zealand into the British Empire and giving Māori "equal rights" with British citizens. There was extensive British settlement throughout the rest of the century. War and the imposition of a European economic and legal system led to most of New Zealand's land passing from Māori to Pākehā (European) ownership, and most Māori subsequently became impoverished. The Maori gradually recovered from population decline and, through interaction and intermarriage with settlers and missionaries, adopted much of European culture. In recent decades, Maori have become increasingly urbanized and have become more politically active and culturally assertive [1].

New Zealand is an otherworldly, photogenic and friendly country offering visitors unbeatable changes for adventure and exploration. The rugged islands are home to dense native forests, mountains, beaches, glaciers, thermal regions and fiords that have been well-preserved by the environmentally-conscious government and culture. New Zealand is a place where traditional Maori culture mixes with modernity in cosmopolitan cities, charming villages and vast expanses of untouched wilderness. Pristine and heavenly, the island nation has something for everyone, including the following top tourist attractions in New Zealand.

One of the most favorite places for tourists is the Napier. Napier, a small city in Hawke's Bay on the North Island's east coast, is famous for its eye-catching art deco architecture. Most of Napier was leveled by an earthquake in 1931. The rebuilding period coincided with the short-lived Art Deco era and as a result Napier's architecture is strikingly different from any other city in the world. Thousands of tourists visit Napier every February for the Art Deco Weekend, an event dedicated to the style, vintage cars, picnics and the soapbox derby [1].

Also among them there is Sky Tower. The Sky Tower is an observation and telecommunications tower located in New Zealand's largest city. At a height of 328 meters (1,076 ft) it is the tallest free-standing structure in the Southern Hemisphere and the Sky Tower has become an iconic structure in Auckland's skyline. The tower offers views of up to 80 km away and fine dining in the Orbit revolving restaurant.

The national parks of New Zealand are 13 protected areas administered by the Department of Conservation. Although the national parks contain some of New Zealand's most beautiful scenery, the first few established were all focused on mountain scenery. Since the 1980s the focus has been on developing a more diverse representation of New Zealand landscapes. The parks are all culturally significant; many also contain historic features. National parks are treasured and preserve our natural heritage, forests, wildlife and landscapes [2].

Milford Sound. Milford Sound is among the most famous tourist attractions in New Zealand. Lying at the most northern and accessible end of Fiordland National Park, Milford Sound offers some of the world's most staggering coastal scenery with its dramatic peaks and dark blue waters. The area's frequent downpours only enhance this South Island beauty, sending numerous waterfalls cascading down the cliffs.

Abel Tasman National Park. Located on the northern tip of the country's South Island, this vast national park is a hiker's dream. Closed to vehicles, one must enter by boat, foot or small plane, but the trip is well worth it. While traversing the mountainous terrain, blue penguins, wekas, oyster catchers, wood pigeons and other rare birds can all be seen.

Franz Josef Glacier. This glacier, located within Westland National Park in the southwest, is one of the world's most accessible. Visitors can walk right up to the foot of the massive glacier or take a helicopter ride over the dazzling Ice Age remnant. Together with Fox Glacier it is one of South Westland's major drawcards for tourists [2].

Wai-o-tapu. Just outside of Rotorua, on the North Island, is the incredible destination of Wai-o-tapu. This park is filled with geothermal activity, and you can hike through volcanic landscapes

that look more like outer space than the rest of New Zealand. At Wai-o-tapu, one of the highlights is the Lady Knox Geyser, which erupts daily with a show-stopping display straight up into the air. Nearby, geothermal spas give you the perfect place to unwind after a day of hiking along Wai-o-tapu's volcanic trekking paths.

Literature

1. A history of New Zealand [Electronic resource] – Режим доступу: https://en.wikipedia.org/wiki/New_Zealand

2. The Beautiful Places [Electronic resource] – Режим доступу: <http://thebeautifulplaces.info/dostoprimechatelnosti-novoj-zelandii/>

УДК 392.8(71)(043)=111

Челпанова Олена Костянтинівна

THE BEST MAPLE SYRUP FARMS AND FESTIVALS IN CANADA

National pride of Canada is maple syrup, spring Canadian sugar maple sap, boiled and thickened without any additives.

Every spring in Eastern Canada, as the snow begins to melt and animals stir from their winter slumber, the eagerly anticipated maple sugaring season begins. Canada produces 85 percent of the world's maple syrup. With forests brimming with majestic red, black and sugar maples, the country has just the right mix of cold spring nights and warm daytime temperatures to produce an abundance of the clear-coloured sap used to make maple syrup [2].

Canada's maple syrup producing regions are located in the provinces of Quebec, Ontario, New Brunswick and Nova Scotia. Maple syrup has long been part of Canada's cultural fabric. The country's Aboriginal peoples taught the early settlers how to harvest sap and boil it to make maple syrup. Maple sugar was the first kind of sugar produced in eastern North America and remained the standard sweetener until 1875, when cane sugar became available. Enjoyed in 45 countries around the world Canadian maple syrup products range from traditional maple syrup to maple sugar, maple butter, maple candy and a full range of products containing maple syrup, such as cereals, yoghurts etc. Nurturing nature Quality maple sugar production is a source of great pride for Canadians – a true connection to nature. As maple trees grow, they accumulate starch, which converts into sugar during the spring thaw and mixes with the water absorbed through tree roots. Maple sap contains about 97 percent water, plus minerals, organic acids and maple taste precursors. It takes 40 litres of sap to make one litre of syrup. Canada's maple syrup producers take great care to ensure the long term survival of their maple sugar bushes. They collect only enough sap for one to 1.5 litres of syrup from each tree – or less than one-tenth of the tree's sugar. Collecting too much sap would rob trees of nourishment. Canada's producers are committed to safeguarding the health and longevity of their trees [1].

Of all the harbingers of spring, one of its is start of maple syrup season. Maple syrup is symbolic of Canada and trips to the sugar bush are a spring-time tradition for many Canadian families [2].

Canada is renowned for producing approximately 80 percent of the world's supply of maple syrup. The vast majority of that originates in Québec, but it is also produced in lesser quantities in parts of Ontario and Atlantic Canada. Primarily, it is Sugar Maples that are tapped because the sweetness of the sap from this species of tree produces the tasty maple syrup that everyone loves. The sap generally starts running around the beginning of March when cold overnight temperatures give rise to sunny days and above-freezing temperatures and continues until the trees are in bud and spring is well under way [1].

Maple Syrup Festivals are a popular way for Canadians to celebrate the onset of the sugaring season and can be found across the Greater Toronto Area. One such festival is the annual Bronte Creek Provincial Park Maple Syrup Festival, which opens the first weekend in March and continues on weekends throughout the month and on weekdays during spring break. Bronte Creek is less than an hour's drive from downtown Toronto [1].

It's that time of year again...sap has started to drip from the trees and the makers of maple syrup will start the process of tapping them and turning their sap into liquid gold! There is nothing like real maple syrup and once you experience it, how do you ever go back to anything that is not the REAL thing! [3]

Many Canadians and visitors from abroad celebrate this season by visiting sugar shacks around Ontario and Quebec, Nova Scotia and New Brunswick in the months of March and April. Festivals abound in these provinces! The tradition of this visit is often a family affair as children learn how the maple syrup is made and then leave with special maple treats to take home [2].

The land that now comprises Bronte Creek had been settled and used for agricultural purposes in the

mid-1800s and the homesteads have been maintained as office buildings and educational facilities. The Maple Syrup Festival centers around one of these homesteads, the Breckon family's Spruce Lane Farm, so the festival pays homage to that time period. The guides provide visitors with a history of maple syrup production in the area and demonstrate some of the techniques for tapping trees and making maple syrup and candy [1].

Warkworth Maple Syrup Festival takes place March 9th and 10th. Activities abound in Warkworth this coming weekend with sap making demonstrations, free taffy on snow tastings, horse drawn sleigh rides, nature trails, a log sawing contest, three person plank race, snowshoe competition, a juried arts and photography show, indoor mini golf and lots of musical entertainment! Of course celebrations won't be complete without the scrumptious pancake breakfast! [3]

Buckhorn Maplefest celebrates their 20th anniversary this spring! The festival runs weekends March 16, 17, March 23, 24, March 29, 30 & 31. Visitors can try their hand at tapping a tree, testing their taffy on snow, and of course indulging in a pancake meal. Everyone will enjoy listening to the live music featured all day long! [2]

Sugarbush Maple Syrup Festival Kortright Conservation Area happens March 2nd- April 7th. Enjoy pony rides, balloon twisters, magic shows, face painting, clog dancing and more! Guided tours every hour on the hour between 10 am and 4 pm [2].

Maple syrup is a part of the traditions of Canada, even on the flag of Canada shows maple leaf.

Maple syrup is symbolic of Canada and trips to the sugar bush are a spring-time tradition for many Canadian families [1].

Literature

1. Lisa Goodmurphy. The Spunky Travel Mama [Electronic resource] / Goodmurphy Lisa. — 2013. — P. 1. — Access to the journal: <http://travelmamas.com/maple-syrup-festivals-a-canadian-spring-time-tradition/>

2. BBCanada.com.Celebrate all things maple in Canada / BBCanada.com. — Ottawa: The E-Traveller. — P. 1. — Access to the journal: https://www.bbcanada.com/bb_traveller/edition112/

3. Emily Sadler. All the best maple syrup farms and festivals in Canada / Sadler Emily. — Toronto: Updated, 2016. — 2 p.

УДК 394.2(410)(043)=111

Шаламова Дар'я Олексіївна

BURNS NIGHT AND TRADITIONS OF CELEBRATION

January 25 the whole world celebrates the birthday of Robert Burns (1759-1796). In his honor, theme nights, which are called Burns Night, pay tribute to the talent of one of the most famous Scots. This tradition dates back as early as the late 18th century, when the friends and admirers of the recently deceased poet gathered for dinner on his birthday, and recited his poems, not forgetting to say the praise of him [1].

The first supper was held in memoriam at Burns Cottage by Robert Burns' friends on 21st July 1801, the fifth anniversary of his death, and have been a regular occurrence ever since. The first still extant Burns club was founded in Greenock in 1801 by merchants born in Ayrshire, some of whom had known Burns. They held the first Burns supper on what they thought was his birthday, 29 January 1802, but in 1803 they discovered in Ayr parish records that his date of birth was 25th January 1759 [2]. Since then, suppers have been held on or about 25th January.

Participants gather, share the latest news, discuss the latest edition of Burns, study collection of whiskey. Chairman of the Society of fans of Robert Burns, and host of the evening introduced the guests, the participants assign roles literary readings.

The Chairman welcomed all present and invited to the table. Dinner begins with a prayer, as a rule, - The Selkirk Grace - after which served first dish [3].

An important attribute of the festival is the haggis - a traditional Scottish dish of sheep's offal (heart, liver and lungs), chopped onion, oatmeal, spices and salt and cooked in mutton stomach. Haggis is served with a side dish "Neeps and tatties" (turnips and mashed potatoes).As soon as the first part of the meal is completed, it announced the beginning of the parade haggis. Following the piper, performing "Brose & Butter" or other suitable motive, there is a chef who brings to the table haggis. Guests dressed in festive Scottish kilts, joining the procession pass through the hall. Returning to the hall, where pass the celebration, the cook puts haggis on a specially prepared tray [4].

Robert Burns even dedicated a poem for a haggis "Address to a Haggis". When, during a gala dinner for take out the haggis bagpipes, specially invited speaker read out a poem:

Fair fa 'your honest, sonsie face,

Great chieftain o 'the puddin-race!
Aboon them a 'ye tak your place,
Painch, tripe, or thairm:
Weel are ye wordy o 'a grace
As lang's my airm.

After dinner comes the break. Traditional treats replaced traditional whiskey, songs and poetry.

All guests have the opportunity to share with the audience their favorite works of Burns and his poetry and songs, interesting stories and anecdotes about the poet, as well as modern works in the spirit of the Scottish bard. Everyone should take part in this part of the evening.

Merry appeal to the female half of the audience. Initially, it was a speech of thanks to those ladies who cooked dinner, and a reason to raise a glass of the women in the life of Robert Burns. Now it is ingenious, but in any case not insulting reference to the ladies, which must end on a conciliatory note.

Ladies also can tell about men's whims, and with humor and without acute attacks [5].

After the speeches, guests again sing songs and read poetry, diversity which reveals all the shades of muse's mood of Robert Burns. With all the variety of creativity Scottish bard, virtually no Burns Supper is not without works such as "Tam O 'Shanter", "Address to the UncoGuid", "To A Mouse" and "Holy Willie's Prayer" [6].

The culmination of the evening becomes a joint performance of "Auld Lang Syne", when all participants stand in a circle, hold hands and sing.

As the Scots - the people cheerful and good-natured, Burns Night is always passed in a pleasant, friendly atmosphere and full of jokes. An important part of the evening is the Scotch whiskey. Filling their glasses, participants of dinner drink in honor of Robert Burns and recite his beautiful poetry [7].

Literature

1. Holidays and Traditions in English-Speaking Countries [Электронный ресурс]: Научно-образовательный портал – Режим доступа: http://www.2fj.ru/inostrannye_yazyki/holidays

2. Burns Supper [Электронный ресурс]: Вікіпедія – Режим доступа: https://en.wikipedia.org/wiki/Burns_supper

3. Scottish Traditions [Электронный ресурс]: Holiday Traditions – Режим доступа: <http://family.lovetoknow.com/cultural-heritage-symbols/scottish-traditions>

4. Burns Night [Электронный ресурс]: Праздники, традиции, обычаи Великобритании, США и других стран – Режим доступа: <http://masterclass.nnov.ru/interesting/holiday/burns/>

5. Ромовський З.В. Культурні особливості / З.В. Ромовський. - Київ : Грамота, 2005 – 308 с.

6. Ночь Бёрнса [Электронный ресурс] : Англomania – Режим доступа : http://www.anglomania.org/2011/01/blog-post_28.html

7. Поленова Т. Звичаї та традиції народів світу / Тетяна Поленова. – Ростов-на-Дону : Фенікс, 2011 – 253с.

УДК 39(931=1-82)(043)=111

Шепель Павло Олександрович

MAORI'S ART

Maori - a Polynesian people, the indigenous people of New Zealand. Self-nomination "Maori" means "normal" / "natural". So in the Maori myths indicated by mortal men, in contrast to the gods and spirits. Historically, Maori art was largely a religious meaning. [1]. It's main direction is the carving on wood or bone, weaving, dancing and tattoo. The first book in the Maori language was published only in 1840, and became the first newspaper to be published in 1900. [2]. Due to the lack of writing for a larger stage of its development, wood carving Maori became a kind of substitute for it, and often depict scenes stories and legends handed people. To this day, preserved in Maori tradition, "reading" the history of a sort for the carvings. Art wicker coverings often used as one of the few ornaments in the living room, as well as cult and religious purposes in spaces for common tribal commission. Ta Moko (more Moko, Māori Tā moko) -tattoo body and face, is one of the oldest cultural traditions of the Maori, who came in their history to the first steps of development of the people. For a long time the existence of Mocha was a symbol of social status and people of the lower social strata do not have the right to have a tattoo on his face, although elements of the tattoo on the body they could be allowed. Men traditionally considered applying moko on his face, buttocks and thighs. Women tattoo could be applied to the lips and cheeks. And men and women tattoo could be applied to other parts of the body, but in this case it was less important. In recent years the popularity of mocha increased again and now its application is often a Maori tribute to their ancestors and their traditions. At the same time, mocha elements became popular, and the representatives of other ethnic groups in New

Zealand, and even abroad. Kapa haka (Maori Kapa Haka) - one of the most important elements of Maori culture, including a system of dance, facial expressions and movements, accompanied by singing. Kapa haka is considered to be the foundation of modern dance art in New Zealand. Dance traditions kapa haka include several directions - Poi (Maori Poi) - female dance, better known in the world today as a kind of juggling balls on ropes and haka (Maori Haka) - men's dance, which became famous in the world thanks to performances New Zealand national rugby team All Blacks. Haka entered into everyday life, and is an attribute of the state and public ceremonies. Army and navy units of the armed forces of New Zealand have their own versions of hacks. Many sports clubs use the adapted version of yourself. [3].

Literature

1. Explanation of “Maori” name [Electronic resource]: Режим доступа – topantrops.com/history/item/834-maori
2. Some facts about population of Maori [Electronic resource]: Режим доступа – <https://ru.wikipedia.org/wiki/Маори>
3. Traditions of Maori [Electronic resource]: Режим доступа – priorgroup.com/index.php

УДК 282.272.117=111(043)

Шупова Маргарита Сергіївна

SUCCESSFUL AMERICAN BUSINESSES THAT FAILED OVERSEAS

It's a big world out there and many of America's biggest brands are eager to get their hands on a piece – or many pieces – of it. But what works on the average American consumer doesn't always translate well in other countries, and a combination of naïveté, arrogance, and lack of understanding the market have often led to some rather disappointing ventures in the far reaches of the world. Some have suffered defeats in a number of countries, while others couldn't make it work in very specific markets. It is of interest to note that many American behemoths struggled especially in China and other Asian markets, largely due to a lack of understanding of local demands and buying habits.

In most cases, an adherence to their Americanized approach to marketing and selling became their undoing. People in different countries were turned off by foods, products and strategies that simply didn't suit their cultural tastes. Who would have guessed not everyone wants to live American style? We have carried out a research of 10 American brands that struggled to make it abroad.

Best Buy, this big box store chain, may appeal to Americans, but the electronics and entertainment retailer has struggled to make headway in foreign markets. “Business Insider” reported in 2011 that Best Buy bungled its European efforts through poor marketing strategy and for failing to notice that Europeans prefer smaller shops to large box stores, among other factors. Best Buy also closed its branches in China and Turkey. CNBC contributor and China Market Research Group founder Shaun Rein attributed Best Buy's lackluster performance in China to “failing to differentiate its product lines” from local retailers and for not adapting to local consumers' shopping preferences, such as preferring smaller, more conveniently located retailers [1].

The popular ecommerce site eBay was no match for Tao Bao, China's heavyweight company, in this industry. Customers wanted to be able to see a seller's online status and communicate with them easily — a function not seamlessly incorporated into eBay's China system. Despite eBay's seller rating system based on feedback from past buyers, the ACM article noted that Chinese customers prefer to develop trust through their own interactions with sellers rather than acting on other users' ratings.

eBay also struggled in Japan, where it launched in 2000. Both “Forbes India” and “Finance Elements” noted that the company did not adjust its strategies and purchasing methods according to local preferences. For example, buyers had to input their credit card information in order to make a purchase, a practice that was not popular in Japan at the time. The company did not offer a cash-on-delivery services, which Finance Elements asserts would have made a significant difference in how it was received. Forbes noted that eBay learned from these early mistakes and made more successful returns to both countries several years after its initial failed attempts [2].

The most massive of Internet companies Google faced notorious issues with the Chinese government over censorship, but its struggles in China go well beyond that. The “New York Times” reported in 2010 that Google could never catch up to Chinese competitor Baidu, which initially catered to consumers by offering easy access to pirated media, rapidly growing their user base.

However, the “Times” also noted that in all cases with American Internet companies that fail in China, it's difficult to compete with Chinese entrepreneurs who are better equipped to cater to the local market. Lee Kai-fu, a former Google exec in China, echoed that sentiment in an interview with Abu Dhabi's “The National”. He blamed corporate bureaucracy in part for U.S. companies being unable to compete with

Chinese ones, and said being attuned to the local market, having a strong local team and long-term strategy, and the ability to respond quickly to customer demands were essential for success [3].

“Tech in Asia” wrote a fairly scathing piece on the ways in which group-buying deals site Groupon made missteps in the Chinese market. Among its criticisms were the fact that the company staffed largely foreign managers who didn’t have a strong understanding of the Chinese purchasing landscape, and using marketing tactics that were counter to what Chinese consumers typically respond positively to. Competitors echoed some of these criticisms, and according to TechCrunch, Groupon “didn’t have a chance from the beginning” because of their lack of understanding of the Chinese market [4].

Groupon now holds a minority share in Gaopeng, the local daily deals site it launched in partnership with Chinese company “Tencent. Gaopeng” reportedly received \$30 million in funding from Groupon and Tencent in July 2013, but had only about three per cent of China’s daily deals site market share as of the first quarter of 2013, according to “Tech” in Asia.

The free-standing Barbie store Mattel built in Shanghai turned out to be less of a dream house and more of a disappointment in a market it seemed to have approached too aggressively.

“Business week” described the store, which was meant to appeal to both young girls and adult women, as having 900 display cases, a spa and a cocktail bar, and other various attractions. That’s quite a commitment in a market where Barbie is relatively unfamiliar and doesn’t have the audience base to guarantee a return on the investment. The 36,000-square-foot, six-story Barbie store was open only two years before Mattel decided to close up shop.

The “Golden Arches” are a staple fast food establishment around the globe, but Ronald and Co. haven’t quite caught on in the Caribbean. The company made a good effort during its 10-year run in Jamaica, initially opening 11 stores on the island. A writer for “Moneymax101” noted a number of other issues, including high barriers to running a McDonald’s franchise and a slow economy. In Barbados, the company was there less than a year before closing due to lack of sales.

McDonald’s also saw less-than-stellar performance in Trinidad and Tobago, pulling out of the country in 2003 due to low sales. But Mickey D’s is nothing if not determined, and Arcos Dorados, a major McDonald’s franchiser in Latin America and the Caribbean, announced in 2011 that the chain would reopen there [5].

Given its prolific status in the United States, it seems almost inconceivable that Starbucks would not be a crowd-pleaser wherever it opened its doors. But that was just the case in Australia, where the BBC said the “coffee juggernaut” could not compete with “local stores’ homespun hospitality and boutique qualities” [6]. Though Starbucks is a wildly successful international chain, some coffee drinkers shunned it for not being original enough, with no compelling reason to choose it over more interesting and diverse roasts from other shops.

The chain also faced issues when it expanded into the Israeli market, and closed its six stores there in 2003, citing “operational challenges.” Some commentators criticized the chain for not appreciating coffee culture in Israel, and misinterpreting the local consumer base’s tastes [6].

The gastronomically dubious fast food chain Taco Bell has seen mixed reactions in Asia. Despite the success of parent company Yum Foods’ other brands, such as KFC, in China, Taco Bell never garnered rave reviews in the Middle Kingdom, according to Agenda Beijing. The magazine noted that Mexican food is “notoriously hard to market in China,” and the Taco Bell shops in Shanghai and Shenzhen were shut down in 2008.

Taco Bell made a valiant return to South Korea in 2010, after a poor performance there in the 1980s. The fast food chain was opened in Itaewon and Hongdae — a strategic move, as these are two popular nightlife areas frequented by foreigners who are likely familiar with the brand [7].

The famous shopping center WalMart is as American as apple pie — and that just may be its biggest problem abroad. WalMart has made forays into a number of foreign markets but been unable to replicate its original success in some, a problem that can be attributed to the corporation not fine-tuning the shopping experience to the local culture. For example, in South Korea, the company did not heed local preferences for buying small packages at a variety of local stores, the presence of native discount chains, and aesthetic preferences among shoppers, according to The New York Times. Similar problems contributed to its closures in Germany, where customers could find groceries for lower prices at local stores.

In Japan, WalMart bought a share in the Seiyu company, and attempted to implement its successful strategies in Seiyu stores, such as the “Every Day Low Prices” campaign. However, “Business week” pointed out that this doesn’t have the same draw in Japan as it does in the United States because customers associate low prices with cheap quality, making them wary about shopping there [8].

Another American fast food chain that struggled to make foreign consumers fall in love with their

greasy goodness, Wendy's left Japan in 2009, shutting the doors at its 71 locations in the country. At the time, a Wendy's spokesman said the company hoped to return to Japan to explore new opportunities in a timely manner, according to the "Associated Press". But in a country that already has McDonald's and Burger King, not to mention its own burger chains that focus on the Japanese palate, it's small wonder that Wendy's was ultimately edged out.

Literature

1. Best Buy reconsidering European expansion [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.startribune.com/best-buy-reconsidering-european-expansion/123753809/>
2. Reentering Asian Markets, eBay Rolls with New Strategy [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.forbesindia.com/printcontent/28552>
3. China, Where U.S. Internet Companies Often Fail [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nytimes.com/2010/01/16/technology/16failure.html?_r=2&pagewanted=all&
4. How Groupon Is Losing China [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://techcrunch.com/2011/10/31/how-groupon-is-losing-china/>
5. McDonald's returns to T&T [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.guardian.co.tt/2011/08/18/mcdonald-s-returns-tt>
6. Shunned Starbucks in Aussie exit [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://news.bbc.co.uk/2/hi/7540480.stm>
7. Taco Bell Sinchon, Korea [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.exploringkorea.com/taco-bell-sinchon-korea/>
8. Wal-Mart Finds That Its Formula Doesn't Fit Every Culture [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nytimes.com/2006/08/02/business/worldbusiness/02walmart.html?pagewanted=all>

УДК 394.24(410)(043)=111

Ясирова Вікторія Іванівна

COOPER'S HILL CHEESE-ROLLING IN GREAT BRITAIN

Britain has a surprising number of wacky annual events but one of the weirdest is definitely the Cheese Rolling at Cooper's Hill in Brockworth, Gloucestershire. This annual racing event is held on the Spring Bank Holiday at Cooper's Hill near Gloucester in England [1].

From history it is known that there are two theories of an origin of this festival. The first is said that it evolved from a requirement for maintaining grazing rights on the common. The second proposal is pagan origins for the custom of rolling objects down the hill. It is thought that bundles of burning brushwood were rolled down the hill to represent the birth of the New Year after winter. Connected with this belief is the traditional scattering of buns, biscuits and sweets at the top of the hill by the Master of Ceremonies. This is said to be a fertility rite to encourage the fruits of harvest.

Cheese rolling involves chasing a bounding Double Gloucester down a grassy cliff. The hill is so steep that the runners don't start the race standing; instead, they have to sit at the starting line. The hill drops away at a near 70-degree angle, then shifts to 50 degrees, then plunges again, then levels out, then falls before abruptly flattening at the bottom. More of a competition than a festival, this wild activity involves running down a 295 feet Hill after a wheel of 7-8 lb. of cheese which can speed up to 70 miles per hour. This cheese for the race has been prepared by a kind old lady Diane Smart and her son for the past 25 years. The cheese currently used in the event is 7-9 lb. Double Gloucester, a hard cheese traditionally made in a wheel shape. Each is protected for the rolling by a wooden casing round the side and is decorated with ribbons at the start of the race. Formerly, three cheeses were presented by parishioners, and the cheeses were usually rolled by them. A collection is usually made now to purchase them as well as sweets and also to provide prize money [2]. It is also known that in May 2013, a police inspector warned the 86-year-old cheese maker Diana Smart that she could be held responsible for injuries. Chief Superintendent Nigel Avron of Gloucestershire Police also made these comments: "If you are an organizer in some way or some capacity you could potentially be held liable for something that took place at that event".

While the Gloucestershire Cheese Rolling has a history dating back to at least the 1800s, health and safety concerns saw the event officially cancelled in 2010, creating local and even international uproar from fans of the local tradition. But that hasn't stopped loyal competitors taking to the hill, and thousands of spectators showing up, to create their own unofficial versions of the world-famous spectacular over the last few years.

And unless new organisers announce an official version of the event, Monday 30 May 2016 will undoubtedly see another unofficial Gloucestershire Cheese Rolling, with hordes of fearless contestants chasing a weighty 8lb Double Gloucester cheese down a death-defyingly-steep hill.

The slope on Cooper's Hill in Gloucester, the setting for the world-famous event, is in fact so steep that very few contenders manage to even stay on their feet, instead tumbling head-over-heels down the hill in a desperate effort to catch the coveted dairy prize.

While in reality the cheese can never actually be caught – with a brief headstart it soon reaches breakneck speeds – the race winner is the first person to cross the line at the bottom of the hill. Some contenders sadly don't make it all the way down though, and instead lie in wait for help. St John Ambulance used to be on-hand during official versions of the event, before it was cancelled [3].

The highest injury toll in recent years occurred in 1997 when 33 competitors were treated for everything from splinters to broken bones, and in 2005 races were delayed as ambulances delivered victims to the local hospital before returning to wait for the next batch of casualties. In 2013 one competitor suffered a particularly wince-inducing injury to his leg. Spectators have also been known to receive their fair share of injuries – one year an off-course cheese took out an innocent bystander – although such occurrences are rare.

While the 2016 details may not be confirmed until the day, in previous years four official downhill races have been held, including one ladies' race, each involving around 20 to 40 competitors who will line-up and anxiously await the master of ceremonies' commands before setting off.

The winner of each race traditionally receives a Double Gloucester cheese, supplied by Smart's Farm for more than 20 years, as well as enjoying local and even international fame. Children also have the opportunity to get involved on the day in between adult races, but not downhill – instead taking part in a much safer up-hill race.

Growing in popularity every year, SoGlos's videos of the 2007, 2008, 2009, 2011, 2012, 2013 and 2015 events have been watched more than seven million times on websites around the world. So the Gloucestershire Cheese Rolling 2016, albeit in its unofficial form, is expected to attract thousands of visitors for one of the world's wackiest spectator events.

Literature

1. Cheese Rolling. BBC Gloucestershire. [Электронный ресурс]: 2005. Retrieved 31 May 2013. Режим доступа до ст.: http://www.bbc.co.uk/gloucestershire/content/articles/2005/05/30/cheese_rolling_2005_feature.shtml

2. Cheese-maker warned against supplying Gloucester cheese-rolling. [Электронный ресурс]: BBC News Online. 24 May 2013. Режим доступа до ст.: <http://www.bbc.com/news/uk-england-gloucestershire-22639675>

3. Gloucestershire Cheese Rolling. [Электронный ресурс]: SoGlos. May 27, 2015. Режим доступа до ст.: <http://www.soglos.com/sport-outdoor/27837/Gloucestershire-Cheese-Rolling>

**СЕКЦІЯ
СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ**

811.112.2`373.21(430)(043)

Arkhytova Valeriia Maximowna

**HYDRONYMIE ALS WIEDERSPIEGELUNG DER KULTURELLEN KOMPONENTE DER
DEUTSCHEN SPRACHE**

Aktualität. Objektauswahl der Forschung ist durch einige Ursachen bestimmt. Erstens, ist das die Notwendigkeit der folgerichtigen Analyse von linguistischen und extralinguistischen Informationen, die die Hydronymien enthalten. Zweitens, ungenügender Grad der Erforschung des Formationsprozess von Etymologie Hydronymien in der deutsche Sprache. Der Formationsprozess ist durch Gesetzmäßigkeiten der Herausbildung des Sprachsystems und der soziokulturellen Entwicklungsprozesse der ethnischen Gesellschaften verursacht [3].

Zielsetzung ist Hydronymien in der deutschen Sprache zu erforschen und ihre Beziehungen mit Kultur Deutschland festzustellen.

Historischer Aspekt der Forschung Hydronymien ist innerhalb des lexikalischen Systems der Sprache für Linguisten sehr interessant. Die Hydronymien sind aus ähnlichen Wörtern der verschiedenen Sprachen einer Sprachgruppe gebildet. Das ermöglicht die Hydronymien im dynamischen Aspekt zu betrachten: in Bezug auf Morphem, Phonologie und Bewegungsvokabular.

Die Hydronymien des deutschsprachigen Gebiets sind besonders interessant. Die ethnische Karte von Westeuropa war von alten Zeiten aus eine Menge von bewohnenden Stämmen und Nationen, und sie haben bedeutende Spur in der Hydronymie hinterlassen. Das lässt bestimmte Ergebnisse über Sprach- und Kulturkontakte westeuropäischer Ethnizität machen [1].

Während der Völkerwanderung wurden Flussnamen von Nationalitäten, die am neuen Wohnort gekommen sind, entlehnt. Personennamen stehen unter dem Einfluss der Erneuerungen in allen sozialen Bereichen. Ortsnamen können wegen der sozialen und historischen Veränderungen oft umbenannt sein. Aber einige Hydronymien haben ihre Benennungen aus jenen alten Zeiten, als der Name des Gewässers erst erfunden war, behalten [4].

Diese Ausnahmen von der gemeinschaftlichen Regel der Onomastik machen Hydronymie außerordentlich interessant für Historiker, Linguisten und Soziologen: *Goldbach – die Flüsse im goldreichen Gebiet*, *Grenzbach – die Flüsse am Grenze*, *Mittelgraben – Mitte Wassergraben*, *Bertholdsbach – Flüsse von Berthold*, *Nonnenbach – Flüsse von Nonnen* und viele andere. Hydronymien geben den Forschern die wichtigsten Informationen über gegenseitige ethnische Beziehungen. Sie sind die frühesten Zeugen der Geschichte der Menschheit in den entlegensten Ecken Europas [1, S. 138].

Ortsnamen sowie auch Eigennamen werden von anderen Völkern leicht entlehnt und assimiliert. Auf diese Weise können sie im Laufe von Jahrtausenden erhalten bleiben.

Viele davon sind nicht nur durch die Jahrhunderte sondern auch Jahrtausende gegangen. Sie behielten ihre Kernstücke, obwohl sie sich im Allgemeinen irgendwie verändert haben [2, S. 112]. Allerdings muss diese Stabilität nicht absolut verstanden sein. Zeit und Lauf der Geschichte haben sich daran widerspiegelt.

Flussnamen haben sich mit Veränderung der Sprache und der Kultur von der lokalen Bevölkerung verändert. Hydronymien lassen sich als die schwierigsten Ortsnamen in Etymologie erweisen, weil einige davon ihre Formen im Grunde verändert haben. Die Etymologie anderen Gewässers ist schwer wegen des Sprachfaktors zu ermitteln (Entlehnungen, Kurzform und anderen)

Die Hydronymie hat viele Geheimnisse. Viele Hydronymien in der Welt haben keine zuverlässigen und einzigartigen Erklärungen und nehmen die Vielfalt der Interpretationen an. Auf diese Weise der Name von *Ems* kommt aus «*ama*», das heißt «*das Flussbett*», *Saale* «*das Wasser*», *Elm* «*die Ulme*», *Bode* «*taub*», *Kesselbach* «*der Fluss, der durch Kessel fließt*», *Lech* «*Steinplatte*».

In letzter Zeit schenken Wissenschaftler und Linguisten ihre Aufmerksamkeit der Etymologie von Flussnamen und interessieren sich sehr aktiv für Hydronymien Deutschlands. Der Grund solchen Interesse liegt im Verhältnis zwischen Flussnamen und sprachlichem Aspekte von Gesellschaft. Am Beispiele Hydronymien und der Veränderung der Etymologie kann man die Sprachbewegung, die besonderen wichtigen kulturellen Aspekte des Lebens der lokalen Bevölkerung, ihre gegenseitigen Beziehungen miteinander und mit Nachbarregionen, Stämme und Nationen zusehen.

Literatur

1. Krähe H. Sprache und Vorzeit / H. Krähe. – Heidelberg, 1954. – 341 S.
2. Behagel O. Die deutsche Sprache / O. Behagel. – Niemeyer, 1958. – S. 380

3. Belschner. M. Das Stromgebiet des Mains. Eine flussnamenkundliche Untersuchung/ M. Belschner. – Würzburg, 1943. – 248 S.

4. Schmid W. P. Die alteuropäische Hydronymie: Stand und Aufgaben ihrer Erforschung / Beitr. zur Namenforschung NF 16/ W. P. Schmid. – Wiesbaden, 1981. – S. 1– 12.

УДК 821.112.2 – 31(043)

Alekseyew Aleksey

POETIK DER BETITELUNG, DES RAUMES UND DER ZEIT IM ROMAN VON HEINRICH BÖLL „BILLARD UM HALB ZEHN“

Die Kreativität des deutschen Schriftstellers Heinrich Böll ist widersprüchlich und vielschichtig, es ist aktuell zu allen Zeiten. Kritiker diskutieren über die Poetik seiner Werke. Sie diskutieren mit Ihrer Rhythmik, Phonetik, Allegorie, Zeichen. Sein Werk umfasst verschiedene Genres: das sind kurze Theaterstücke, Kurzgeschichten, Romane, Satire, Übersetzungen, Rezensionen, Artikeln, sogar Gedichte.

Die Aktualität des gewählten Thema ist die Untersuchung von Raum und Zeit des berühmten Romans von deutschen Schriftsteller des zwanzigsten Jahrhunderts G. Boll "Billard um halb zehn". Diese Arbeit spiegelt fast die gesamte Karriere des Autors, Entwicklung seiner Aussichten, seine soziale und literarische Position.

Das Zielsetzung ist der Untersuchung der Poetik der Namen, Raum und Zeit des Romans von Böll «Billard um halb zehn». Wir können die folgenden Aufgaben lösen: 1) Die Poetik von obiger Arbeit analysieren; 2) Die Merkmale der Reflexion von Raum und Zeit im Roman und Ihre Bedeutung für die kreative Absicht des Schriftstellers unterstreichen.

Man bekannt, dass in 1959 wurde der erste berühmtesten Roman von Heinrich Böll „Billard um halb zehn“ veröffentlicht. Er Unterschied sich deutlich von früheren Werken von Böll nicht nur dem Maßstab der Abgabe des Materials, sondern auch der formalen Komplexität. Er bewegte sich in seinem Roman von den Manieren "Literatur von Ruinen", und er beschreibt die Familie des bekannten Kölner Architekten. Gerade in den 50er Jahren in der Manier des Briefes entsteht die Tendenz zu einem Wechsel der erzähl-Perspektiven: verschiedene Helden sehen, dass dieselben Ereignisse vor dem Leser in mehreren Auflagen passieren [4].

Basierend auf dem Titel des Romans, glauben wir, dass die Poetik der Handlung in der zeitlich begrenzten Aktionen besteht, was in ihm vorgeht. Im Titel geht es nur um einen Tag, aber im Roman erzählt man von drei Generationen. Panorama des Romans umfasst den Zeitraum von den letzten Jahren der Regierung von Kaiser Wilhelm bis zum florierenden «neuen» Deutschland der 50er Jahre [2]. Im Roman spielen die inneren Dialoge eine sehr wichtige Rolle und nehmen einen großen Platz der Handlung. Alle Monologe haben einen glatten, unwiderstehlichen Rhythmus, der symbolisiert die Bewegung der Zeit. Sie haben eine stilistische Färbung, häufige Übereinstimmung und Wiederholungen. Häufige Wiederholungen – sind typisch für das Schaffen von H. Böll [5].

Die Handlung des Romans spielt sich in einem geschlossenen Raum ab – in Billardzimmer. Die Helden des Romans besuchen regelmäßig das Billardzimmer. Helden sind statisch in Bezug auf den Raum, förmigen Zeichen den Namen des Helden Name Ihre Räume geben. Wir können es erklären: alle handelnden Personen sind statisch (wie Billardkugeln, die nach den Regeln des Spiels, auch nicht über das Spielfeld zu gehen, nicht auf einem anderen Feld zu sein, denn dort werden sie nicht Mitglieder des Spiels sein). Sie sind von den Spielern leicht erkannt [3].

Das Bild der Zeit im Roman Böll ist mehrdeutig. Darin wird das Datum – 6. September 1958 beschrieben. Dieses Datum, die Dauer eines Romans – ist nur der Geburtstag des Familienoberhaupts Felmel. Obwohl die Zeit des Romans nur einen Tag bezeichnet, Während seiner Aktionen - Jahre, Jahrzehnte, bis zum Beginn der menschlichen Geschichte, die erste Wahl zwischen Gut und Böse, zwischen dem so genannten "Lamm" und "Büffel". Im Allgemeinen, in seinem Roman H. Böll hält sich an das Prinzip «verdichtete Zeit». Er fasst die globalen Ereignisse in ziemlich kurzer Zeit [1]

Also, während der Forschung wurde bestimmt, dass Roman von H. Böll „Billard um halb zehn“ eine gemischte Mosaikstruktur hat und besteht aus einem inneren Monologe der Helden. Jedes Detail des Romans hat seine symbolische Bedeutung. Darüber hinaus die Ereignisse, die entfalten sich im Billardzimmer, kombinieren die räumlich-Globale Messungen.

Literatur

1. Ильина Э. А. Романы Генриха Белля : (Вопросы поэтики) : дис. канд. филол. наук: 10.01.05 / Э. А. Ильина; Нижегородский гос. пед. ун-т. – Н. Новгород, 1994. – 191 с.

2. Кубарева Н. П. Зарубежная литература второй половины XX века / Н. П. Кубарева. – М. : Московский Лицей, 2002. – 208 с.

3. Максимова Е. Генрих Бёлль. Бильярд в половине десятого / Е. Максимова // Альманах "Альфа и Омега". – 2006. – № 46.

4. Топер П.М. Генрих Белль романист и рассказчик / П. М. Топер. Белль Г. Избранное. – М.: Радуга, 1988. – С. 205-420.

5. Фрадкин И. М. История литературы ФРГ / И. М. Фрадкин, Д. В. Затонский, Н. С. Павлова. – М.: Наука, 1980. – 687 с.

УДК 811.112.2'373.43(043)=112

Belik Elena Alexandrowna

NEOLOGISMEN IN DER DEUTSCHEN SPRACHE

Aktualität. Die Aktualität des vorliegenden Problems klärt sich von der Erhöhung der Aufmerksamkeit der modernen Sprachwissenschaft zum Studium der Neologismen des modernen Deutschen. Lange Zeit blieb dieses Problem wenig studiert und ungenügend systematisiert. Es ist damit verbunden, dass das Studium der Neologismen im Deutschen im XX. Jahrhundert aktiv angefangen hat.

Zielsetzung. Die komplexe Analyse der neuen lexikalischen Einheiten — der Neologismen durchzuführen.

Gründe zur Prägung von Neologismen ein wichtigster Grund, der zur Prägung von neuen Ausdrücken führt: neue Dinge oder Sachverhalte müssen benannt werden. So wurde beispielsweise bei der Einführung der neuen europäischen Gemeinschaftswährung das Wort "Euro" als Name für die neue Währung gewählt.

Ein weiterer wichtiger Grund ist die Prägung eines neuen Ausdrucks für Bekanntes und bereits Benanntes mit dem Ziele der Benennung eine neue stilistische Note zu geben: Banker klingt besser als Bankangestellter, Low-Cost hat, als Wortbestandteil einen weniger schlechten Ruch als Billig. Das Wort Schwarzer war in der Presse nicht erlaubt, es wurde korrekter Begriff gewählt, Farbige. Nach der Meinung von E. Elitz, schaffen wir mit Hilfe der Sprache eigene Welt, die mit der Wirklichkeit nicht mehr viel zu tun hat.

In die Epoche der Entwicklung der Kommunikationstechnologien existieren die unbeschränkten Möglichkeiten für das Entstehen und die Entwicklung der neuen Wörter. Viele davon bürgern sich nicht ein, während die anderen in den Hauptwörterbuchfonds mit der Zeit übergehen.

Man muss die Bestimmung dem Wort "Neologismus" geben. Der Neologismus – die neue lexikalische Einheit oder die neue Bedeutung, die erscheint in einer bestimmten Periode der sprachlichen Entwicklung in der kommunikativen Gesellschaft, erstreckt sich darin und nimmt sich als sprachliche Norm [1]. Dieser Terminus wird verwendet, um die Bereicherung des Wörterbuchbestandes in der heutigen Etappe der Entwicklung der Gesellschaft zu charakterisieren.

Die Neologismen befriedigen das Bedürfnis nach den neuen Nominationen nach der kommunikativen Gesellschaft. Untrennbarer Bestandteil in der Bestimmung des Neologismus ist die lexikalische Einheit — das zweiseitige sprachliche Zeichen, das aus formalen Merkmalen besteht: lautlich und graphisch und inhaltlich (semantisch), das heißt aus der Form und der Bedeutung. Die Neologismen unterscheiden sich seit langem von bekannten, wider entstandenen lexikalischen Einheiten oder der Neuheit gleichzeitig den Formen und den Bedeutungen, oder der Neuheit nur die Bedeutungen [2].

Jeder Neologismus geht die folgenden Stadien: «das Entstehen - die Wahrnehmung - die Annahme». Der Begriff "der Neologismus" verfügt nicht statisch, und der dynamischen Natur. Alle aufgezählten Stadien gegangen, hört "der Neologismus" auf, von dieser zu sein und gehört der Lexik der Sprache.

Die Neologismen des Deutschen werden in drei Arten [3] unterteilt:

- Die Entlehnungen. Die Wörter, die ins deutsche Wörterbuch aus anderen Sprachen übergegangen sind: *das Make - up; Coca – cola.*

- Die Veränderung der Bedeutung (der Bedeutungswandel). Die alten Wörter, die die Bedeutung vollständig änderten, oder die Wörter, die an das bekannte schon System der Bedeutungen eines oder mehrerer Neuer verbanden: *abhängen — hängenzubleiben; abziehen — abzunehmen.*

- Die Wortbildung — der Prozess der Bildung der Wörter, die auf Grund von existierenden früher, d.h. gebildeten aus bekannten Affixen in den neuen Kombinationen nach den Modellen erschienen: *die Biotechnologie, das Bezahlfernsehen, die Gebirge .*

Auch ist es üblich, die Neologismen aus verschiedenen Gebieten des Lebens der Gesellschaft zu betrachten. Zum Beispiel:

1. Aus dem Gebiet der Wissenschaft und der Technik: *der Bildschirmschoner* — das Schutzprogramm im Computer, *die Virtualisierung.*

2. Aus dem alltäglichen Leben der Menschen: *der Fernsprecher* — das Telefon.

Bei weitem werden alle Neologismen allgemeingebäuchlich, viele erscheinen auf die kurze Zeit und schnell werden vergessen oder werden unnütz; bleibend in der Sprache hören auf, die Neologismen zu sein, kaum verlieren die Neuheit. In jeder Etappe der Entwicklung der Sprache erscheinen die neuen Neologismen, die sich die Besonderheiten unterscheiden. Die Neologismen bereichern das Deutsche sowohl

qualitativ als auch quantitativ.

Literatur

1. Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О.С. Ахманова — М.: Наука, 1969. 365 с.
2. Штеффенс Д. Немецко-русский словарь неологизмов: Новая лексика в немецком языке / Д. Штеффенс – Mannheim, 2016. – 328 с.
3. Солодилова И.А. Лексикология немецкого языка: Учебное пособие для студентов 3 курса / И.А. Солодилова – Оренбург: ГОУ ОГУ, 2004. – 114 с.

УДК:79(430)(043)=112.2

Бохонов Максим Владимирович

DIE ROLLE DES SPORTS IM LEBEN DER DEUTSCHEN GESELLSCHAFT

Sport spielt eine sehr wichtige Rolle im menschlichen Leben. Sport bringt einen großen Nutzen jedem Menschen, der für ihn Zeit findet. Sport macht unser Leben gesund, weil er unseren Körper und unsere Nerven stählt. Sport entwickelt wichtige und nützliche Charakterzüge, die das menschliche Leben erleichtern. Zu solchen Charakterzügen gehören die Ausdauer, die Geduld, der Mut, die Ausgeglichenheit, die Hartnäckigkeit, die Zielstrebigkeit, das Verantwortungsbewusstsein, etc [1, S. 34].

Sport macht uns nicht nur gesund und kräftig, Sport macht auch viel Spaß. Es gibt viele verschiedene Sportarten: Tennis, Tischtennis, Hockey, Fußball, Volleyball, Basketball, Schwimmen, Leichtathletik, Gewichtheben, Sprunglauf, Eiskunstlauf, etc. Jeder kann eine Sportart wählen, die ihm gut gefällt. Außerdem ist es sehr gesund, Morgengymnastik täglich zu machen, sich kalt zu waschen, sich abzugießen, viel zu Fuß zu laufen und viel spazieren zu gehen. Wenn der Mensch gesund und munter ist, so kann sein Leben vielseitig, vollwertig und erlebnisreich sein [1, S. 50].

Die Bundesrepublik Deutschland ist ein Land, in dem körperliche Erziehung und Sport umfangreiche Entwicklung auf der Grundlage sportliche Traditionen des deutschen Volkes gefunden. Nach Angaben des Deutschen Olympischen Sportbundes (der DOSB) im Jahr 2016, etwa 25 - 30% (24-27 Millionen Menschen) der Bevölkerung in Deutschland Mitglieder verschiedenen Sportorganisationen sind [2, S. 24].

Sport ist in Deutschland eine sehr beliebte Freizeitbeschäftigung. Die Sportbegeisterung wird nicht nur bei Fernsehübertragungen am Bildschirm ausgelebt, sondern vor allen Dingen in dem mehr als 86000 Vereinen, die sich im Verband des Deutschen Sportbundes zusammengeschlossen haben. Fast jeder vierte Bundesbürger ist Mitglied in einem Sportverein. Neben den rund 26,3 Millionen Mitgliedern treiben weitere zwölf Millionen Menschen Sport, ohne einem Verein anzugehören [2, S. 65].

Kennzeichnend für den Sport in Deutschland ist seine Autonomie. Die Organisationen des Sports regeln ihre Angelegenheiten selbst. Der Staat greift nur dann fördernd ein, wenn die finanziellen Möglichkeiten der Sportorganisationen nicht ausreichen. Die partnerschaftliche Zusammenarbeit mit den Sportverbänden gehört zu den Grundsätzen der staatlichen Sportpolitik. Das gilt auch für die neuen Bundesländer, wo unabhängige Sportstrukturen geschaffen wurden. „Fair Play“ und „Partnerschaft“ gehen heute vor Sieg um jeden Preis. Heute liegt auch in den neuen Bundesländern der Schwerpunkt auf dem Breitensport mit den Vereinen als Basis. Auf dieser Grundlage kann sich der Spitzensport entwickeln [3, S. 33].

Dachorganisation des Sports ist der Deutsche Sportbund (DSB), der aus 16 Landessportbünden und zahlreichen Fachverbänden besteht. Mit mehr als 5,8 Mitgliedern ist der Deutsche Fußball-Bund (DFB) der weitaus mitgliederstarke Sportverband in Deutschland. Fußball wird in Tausenden von Amateurvereinen gespielt; er ist auch ein Zuschauermagnet bei den Spielen der Profi-Ligen, die während der Spielzeit jede Woche einige Hunderttausend in die Stadien locken. Dreimal hat die deutsche Nationalmannschaft die Fußball-Weltmeisterschaft gewonnen. Sportarten wie Tennis, Golf, Eishockey, Basketball finden immer mehr Anhänger [3, S. 39].

Internationale Erfolge wie die der Stars Steffi Graf, Anke Huber, Boris Becker und Michael Stich haben Tennis zum Volkssport gemacht. Breitensport lebt nicht zuletzt von der Ausstrahlung der Berufssportler; deren Domänen sind in Deutschland vor allem Fußball, Tennis und Reiten [3, S. 51].

Durch die zweimalige Weltmeisterschaft in der Formel 1 hat Michael Schumacher dem Motorsport in Deutschland zu großer Popularität verholfen. Auch der Boxsport genießt seit den großen Kämpfen von Henry Maske und Axel Schulz wieder internationale Aufmerksamkeit wie zu den aktiven Zeiten eines Max Schmeling. Jan Ullrich gewann 1997 als erster Deutscher die Tour de France, Eric Zabel eroberte dabei das

grüne Trikot des Punktbesten [3, S. 67].

Das Team „Deutsche Telekom“ wurde Mannschaftssieger. Die meisten Bürger treiben Sport nicht, weil sie nach Hochleistungen streben. Die Freude an der Bewegung und die Betätigung in der Gemeinschaft sind für sie wichtiger. Sport dient der Gesundheit und gleicht die Bewegungsarmut in der technisierten Welt aus [3, S. 87].

Jahr für Jahr zieht der Sport deshalb mehr Menschen an. Das Angebot der Vereine wird immer breiter. In einem üblichen Verein kann man heute Fußball, Handball, Volleyball, Basketball, Tennis und Tischtennis spielen, turnen und Leichtathletik treiben. Sehr beliebt sind auch die Wassersportvereine; dazu gibt es Angebote für Behinderte, Senioren oder Mütter mit Kindern [3, S. 101].

Literatur

1. Preising, W.: Sport und Gesellschaft. Schorndorf 1989
2. Haring, M.: Sportförderung in Deutschland, Wiesbaden 2010
3. Alfs, C.: Sportkonsum in Deutschland, Wiesbaden 2014

УДК 394.2(430)(043)=112.2

Gluschkova Daria Nikolaevna

TAGE DER ARBEITSRUHE UND DER SEELISCHEN ERBAUUNG IN DEUTSCHLAND

Die Aktualität des Themas besteht darin, dass die Gesetzgebung über Feiertage in Deutschland grundsätzlich in die Kompetenz der einzelnen Bundesländer fällt. Lediglich der Tag der Deutschen Einheit als Nationalfeiertag am 3. Oktober wurde ausnahmsweise im Rahmen eines Staatsvertrags durch den Bund festgelegt [1]. Alle anderen Tage wurden von den Ländern bestimmt, wobei es acht weitere Feiertage gibt, die in allen 16 Ländern gelten. Neben diesen neun bundeseinheitlichen Feiertagen haben elf Bundesländer weitere Feiertage festgelegt.

Das **Ziel** dieser Abstracts ist die Erforschung der Besonderheiten und der historischen Wert von Feiertage in Deutschland.

Zusammen mit allen Sonntagen sind die Feiertage als „Tage der Arbeitsruhe und der seelischen Erbauung“ verfassungsmäßig garantiert. Dieser Grundsatz ist außerdem auch in einigen Landesverfassungen festgeschrieben[3].

Hier werden gesetzliche Feiertage in Deutschland aufgelistet, sofern sie nicht zwangsläufig auf einen Sonntag fallen. Die Liste gilt, wenn in den Erläuterungen nicht anders angegeben, seit der Wiedervereinigung am 3. Oktober 1990. Davor galten für die DDR (der Ostteil Berlins sowie die heutigen Bundesländer Brandenburg, Mecklenburg-Vorpommern, Sachsen, Sachsen-Anhalt und Thüringen) andere Regelungen.

Das schönste Fest kommt nach Deutschland am 24. Dezember. Das ist Weihnachten. Schon im November warten alle Leute auf alle Freuden, die es mit sich bringt. Die größte Freude bringt natürlich der Weihnachtsbaum. Bei den meisten Familien mit Kindern wird er schon am 23. Dezember in der Wohnung aufgestellt. Er wird mit Äpfeln, Plätzchen, Strohsternen und kleinen Figuren aus Holz und Glaskugeln geschmückt. Auf den Plätzen und Straßen stehen auch große Weihnachtstannen.

Vor Weihnachten werden überall Weihnachtsmärkte eröffnet. Da können die Bürger viele schöne Sachen kaufen. Sehr beliebt sind Süßigkeiten: Figuren aus Schokolade, Konfekt, Weihnachtsstollen. Die Kinder wollen Spielsachen. Dieses Fest im Winter gehört nur der Familie, es ist ein Familienfest. Seit vielen Jahrhunderten ehrt das Volk schöne Weihnachtsbräuche.

Da kommt der Heilige Abend. Alles steht bereit: Der schön geschmückte Weihnachtsbaum, Geschenke für alle Familienangehörigen, das Weihnachtessen. Der heilige Nikolaus besucht alle Familien mit Kindern. Er nimmt aus seinem Sack vieles, wovon die Kinder schon lange geträumt haben. Die Kinder müssen für die Geschenke danken und ein kleines Weihnachtslied vorsingen oder ein kleines Gedicht vortragen. Die Erwachsenen singen auch Weihnachtslieder. Über Rundfunk ertönt das beste Winterlied "Stille Nacht, heilige Nacht".

Weihnachten kommt um Mitternacht. Niemand schläft. Weihnachtswünsche fliegen über alle Städte und Dörfer: Frohe Weihnachten! Glückliches Neujahr! Überall hört man das Läuten von Weihnachtsglocken. Und es ist eine Pflicht für Gläubige, zur Christmesse in die Kirche zu gehen. Am nächsten Morgen gibt es feierliches Essen. Solche Weihnachtssymbole wie Weihnachtsgans dürfen nicht fehlen. Weihnächtliche Zeit dauert zwei Tage lang: vom 25. bis 26. Dezember. Wer Glück hat, bekommt noch Weihnachtsferien. Die Leute fahren dann meistens als Touristen in weite warme Länder. Die jungen Deutschen fahren gern zum Wintersport ins Gebirge. Die beliebtesten Reiseziele in der Weihnachtsperiode sind Oberbayern, die Schweiz und Tirol [1].

Dem großen Fest Weihnachten folgt der Tag des Jahreswechsels, es heißt in Deutschland Silvester und

wird am 31. Dezember mit Lachen und Lärm gefeiert. Mit wohltönenden Klängen des Glockengeläuts nimmt das alte Jahr von uns Abschied. Und das neue Jahr nimmt unser Schicksal in seine jungen Hände. Die Erdbewohner begrüßen ihn. Um Mitternacht beim Uhrenschlag äußert man einander viele Glückwünsche für das neue Jahr, Gesundheit und viele Erfolge. Junge Leute amüsieren sich an einem Silvesterball. Viele deutsche Restaurants veranstalten Maskenbälle.

Am nächsten Morgen besuchen die Leute einander. Liebe Gäste bringen kleine Geschenke mit: Bücher, CD, Schokolade, Pralinenen usw. Den näheren jungen Verwandten schenkt man oft ein paar Gutscheine als Bescherung oder Karte für eine schon eingezahlte Summe im Geschäft nebenan. Der Beschenkte kann mit dieser Karte etwas für sich selbst aussuchen. Heute schickt man oft einander E-Mail mit Glückwunsch. Mittelpunkt an dem Tag ist ein feierliches Essen [2].

Das nächste Fest kommt schon im Frühling. Es heißt Ostern. Dieses Fest wurde schon seit alten vorchristlichen Zeiten gefeiert. Die Termine des Festes schwanken vom Ende März bis zum Ende April. Die Leute machten ein großes Feuer und baten die Götter um das Glück und um die reiche Ernte. Heute gehört das Feuer auch zu den Osterbräuchen. Viel Aufmerksamkeit wird dem feierlichen Essen geschenkt. Es gibt viele schöne Osterspeisen. Sehr beliebt ist das Osterfladen. Es muss unbedingt rund wie die Sonne sein. Die langen deutschen Striezel werden vielerorts gern gegessen. Als Fleischessen werden Osterlamm oder Osterbraten angeboten.

Noch ein Osterbrauch: Eierbemalen. Man glaubt, dass fantasievoll gefärbte Eier Glück und Freude den Bauern und Stadtbewohnern bringen. Das Osterei entstand als Symbol des Lebens und der Auferstehung. Man gebrauchte Ostereier früher als Liebesboten. Die jungen nichtverheirateten Männer brachten ein Ei am Ostersonntag den geliebten Mädchen. Sie musste - am Ostermontag — dasselbe tun.

Osterhase als ein Symbol für Ostern amüsiert heute besonders die Kinder. In früheren Zeiten war dieses Tier ein Symbol der Fruchtbarkeit in der Natur. Die Erwachsenen bemühen sich darum, dass der Osterhase den Kindern bunte Ostereier und viele Geschenke bringt: Chokoladenhasen, Marzipanfiguren, Zucker-Kücken [3].

Zum Schluß kann man sagen, dass in Deutschland die Feiertage eine große Rolle im Leben der Gesellschaft spielen. Die meisten deutschen Feiertage sind von religiöser Bedeutung. Zusammen mit allen Sonntagen gelten die Feiertage als „Tage der Arbeitsruhe und der seelischen Erhebung“.

Literatur

1. Feiertage und Feste in Deutschland [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus: http://golik.ucoz.ru/publ/wir_wohnen_im_deutschland/feiertage_und_feste_in_deutschland/2-1-0-41
2. Familienfeste [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus: <http://www.deutsche-lebensart.de/458.html>
3. Deutsche Feiertage - Deutsch Wikipedia [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus: <http://de.academic.ru/dic.nsf/dewiki/322115>

УДК 394.2(430)(043)=112

Grinko Maria Igorevna

NEOLOGISMEN IM BEREICH DER KYBERNETIK IM ENGLISCHEN

Auf diesem Stadium der Entwicklung ist von erheblichem Interesse für Sprachwissenschaft die Erforschung des Wortschatzes im Englischen. Eine besondere Aufmerksamkeit in diesem Bereich schenken Forscher direkt der Frage der lexikalischen Vielfalt. Die lexikalische Struktur der Sprache ist sehr umstritten. Derzeit gibt es einen Trend der raschen Verschiebung einiger anderen Konzepte. Es erscheinen völlig neue Ausdrücke, die von Linguisten gründlich nicht untersucht wurden.

Moderne englische Sprache ist das Produkt einer langen historischen Entwicklung, in dem der Prozess viele Veränderungen aufgetreten ist. Die Gründe für diese Änderungen sind sehr vielfältig, aber wir können sie sowohl in intralinguistische als auch in extralinguistische aufteilen.

Spezifität der ersten Gruppe von Faktoren bestimmt in einem gewissen Ausmaß die Substanz des Schalls, die in der Sprache und dem Netzwerk der internen Beziehungen ausgebildet ist, dass, sowie die Vereinigung bestimmter Elemente und Verbindungen in einem System zwischen den Elementen vorhanden sind. Ursachen der internen Veränderungen durch den Wunsch, verursacht das Sprachsystem zu perfektionieren und kommunikativ seine Eignung für einen produktiven Informationsaustausch zu verbessern. Merkmale der zweiten Gruppe von Faktoren, die die historische Entwicklung der Gesellschaft, unter anderem durch die Wanderungen verschiedener Völker, die schließlich die zugrunde liegende Ursache wurde, als Verein und Zusammenbruch der Sprachgemeinschaft.

In der Außenwelt ändert verwandelt nicht nur die Formen und Methoden der Kommunikation, als eine bedeutende Wandlung durchgemacht und die Art und Weise Informationen zu übertragen. Basierend auf

diesen Überlegungen gehen wir davon aus, dass die vorliegende Bereicherung des Wortschatzes der Englischen fällig ist, erscheint der Fortschritt der Menschheit in verschiedenen Bereichen des Lebens, durch die eine große Zahl von Neologismen jedes Jahr.

Nach der Auslegung des Wörterbuchs der sprachlichen Begriffe, ein Neologismus ist ein Wort oder eine Wendung um ein neues Objekt zu beschreiben, erstellt oder neue Konzepte zum Ausdruck bringen. Es ist der Begriff, der von zwei Konzepten in der griechischen Kombination: «Neos» - «neuen» + «Logos» - «das Wort» das "Konzept", es sollte beachtet werden, dass nach der Expression in breite Verwendung eintritt [2].

Das Ziel unserer Studie ist es, die etymologischen und strukturellen Eigenschaften von Neologismen zu "Cybersphäre" in der modernen englischen Sprache im Zusammenhang zu untersuchen.

Ein wichtiger in diesem Stadium der menschlichen Entwicklung ist der Umfang der Kybernetik, die Nachkommen, dass die meisten Entdeckungen sind mit den neuen Technologien verbunden sind. Die Welt wird immer mehr automatisiert, daher wird der größte Teil der englischen Sprache mit neuen Konzepten gefüllt. Basierend auf diesen Daten können wir die folgenden Gruppen unter Neologismen identifizieren:

- 1) Eigentlich Neologismen, das charakteristische Merkmal davon ist ein Novum in der Form einer Kombination mit der scheinbaren Neuheit des Inhalts: «audiotyping» (аудиопечать); «thought-processor» (компьютер, который способен логически выстраивать и развивать идеи) [1, S. 126-128];
- 2) „Semantic Innovation“ - in diesem Fall den neuen Wert bezeichnete Form, die in der Sprache aufgetreten ist: «bread» (деньги); «drag» (невероятная скука) [1, S. 126-128];
- 3) Neuheit der Form der Wörter mit dem Wert bereits zuvor durch eine andere Form berichtet: «sudser» (мыльная опера); «big C» (мед. - рак) [1, S. 126-128].

Diese Tatsache wird mit der wachsenden Nachfrage der Gesellschaft verbunden, um den Namen der neuen Realitäten zu geben, die im Zusammenhang mit der wissenschaftlichen entstanden sind - des technischen Fortschritts. Eine spezielle Nische in diesem Bereich nimmt die rasante Entwicklung der Computertechnologie.

Unter verschiedenen Generationen der Bewohner des Vereinigten Königreichs in der letzten Zeit ist es umfangreiche Verwendung des Ausdrucks «Wi-Fi», beobachtet worden, die durch die aktive Nutzung von sozialen Netzwerken in der modernen Welt war. Wie jedoch durch Meinungsumfragen heute das Konzept des Begriffs «Wi-Fi» (kurz für «Wireless Fidelity» - genau die drahtlose Datenübertragung) gezeigt, bekannt ist bis 34 Prozent den Erwachsenen im Vereinigten Königreich [3].

Erwähnenswert ist auch, dass im Falle von kybernetisch verschiedener Arten Neubildungen, einschließlich derjenigen, die der zweiten und dritten Gruppe gehören. Somit kann mit der Entwicklung der Elektronik in einem Wort «core» (horny capsule containing seeds of apple, pear, etc.) gibt es eine neue Komponente, ein neues Element genannt - «bar of soft iron forming center of electro-magnet or induction coil» [2, S. 80].

Änderung der Bedeutung des Wortes, kann es mit einer Änderung bereits im Begriff der etwas in Verbindung gebracht werden bestehende. Zum Beispiel hat das Konzept der Forschungsgegenstand verändern sich auch auf eine Änderung der Bedeutung des Wortes geführt «probe», ursprünglich dazu gedacht «surgical instrument for exploring wound», und dann — «an instrument for exploring outer space (lunar probe)» [2, S. 80].

Basierend auf den oben können wir das auf dem Gebiet der Neologismen in "Kybersphäre" der modernen englischen Sprache abzuschließen ist ein weites Feld für die weitere Forschung. Die Menschheit ist nicht vorhanden, daher gibt es jedes Jahr mehr Entdeckungen in diesem Bereich, die die Ursache für die ständige Aktualisierung des Wortschatzes der Sprache, die wir untersuchen. Diese Veränderungen stehen unter dem Einfluss von externen und internen Faktoren, bestehen in einem einheitlichen und voneinander abhängigen System. Der Prozess der Datentransformation ist kontinuierlich, weshalb im Laufe der Studien viele Veränderungen in Bezug offenbart haben, die eine ganz andere Konnotation und Etymologie vorher hatte.

Literatur

1. Заботкина В.И. Новая лексика современного английского языка / В. И. Заботкина. - : Учеб. пособие для студентов филол. фак. ун-тов. М.: Высшая школа, 1989. - 126-128 с.
2. Елисеева В. В. Лексикология английского языка / В. В. Елисеева. – М., 2005. - 80 с.
3. Словарь лингвистических терминов [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.endic.ru/linguistics/Neologizm-1659.html>
4. Wi-Fi, как это понимают в Великобритании [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://n-t.ru/sp/intel/04/08141.htm>

POSTMODERNE TENDENZEN IN DER KREATIVITÄT VON PATRICK SÜSKIND IN SEINEM WERK „DAS PARFÜM“

An der Wende des Jahrtausends ist der Postmodernismus in der deutschsprachigen Literatur eine der wichtigsten Trends geworden. N.B. Mankovska sagt, dass „der Postmodernismus die Reinheit des Genres hat, die dem neuen geordneten Bild der Welt entspricht“ [1, S. 327].

Der deutsche Literaturkritiker P.M. Luttseler zeigt an, dass "Der Unterschied zwischen dem Modernen und Postmodernen ist am besten als eine Bewegung von einem Zustand in einen anderen beschrieben" [2, S. 92]. Im Bereich der Kunst und Literatur stellt der Autor die folgenden Änderungen dar: „von den ersten Absichten um das Spiel und die parodistischen Methoden; die Präferenz für Mischformen von Hoch- und Alltagskultur; Mehrdeutigkeit; die Synthese der bekannten Stile; die Interpretation der Vergangenheit“ [2, S. 93].

Gegenstand meiner Forschung ist, dass dieses Thema ein stabiles Interesse für die Menschheit weckt, denn es stellt die ewige philosophische Frage, ob das Genie und die Missetat kompatibel sind.

Zielsetzung ist Bestimmung der Merkmale des Postmodernismus im Werk von Patrick Süskind „Das Parfüm. Die Geschichte eines Mörders“.

Der Postmodernismus (eng. postmodernism) – ein Begriff, der strukturell ähnliche Erscheinungen im sozialen Leben und der Kultur der gegenwärtigen Industrieländer bedeutet. Er trägt die Schattierung der Enttäuschung in den Idealen und Werten der Renaissance und der Aufklärung mit ihrem Glauben an den Fortschritt, den Triumph der Vernunft, die unendliche Weite der menschlichen Fähigkeiten. Die postmoderne Vorstellung von der Welt wird durch das Schlüsselpostulat bestimmt: die Welt als der Text. Die Wirklichkeit selbst wird als die Summe ihrer verschiedenen Definitionen dargestellt.

Einer der Vertreter des Postmodernismus ist der deutsche Schriftsteller des letzten Viertels des zwanzigsten Jahrhunderts - Patrick Süskind. Seine Arbeit erregt die Aufmerksamkeit durch seine außergewöhnliche Vielseitigkeit: Er ist der Autor des berühmten Romans, Dramen, Kurzgeschichten und Essays.

„Das Parfüm. Die Geschichte eines Mörders“ ist der erste und einzige Roman des Schriftstellers, der in Zürich im Jahr 1985 veröffentlicht wurde, und es brachte ihm internationalen Ruhm. Um das Material für ein künftiges Buch zu sammeln, reiste er zu allen Orten, an denen sich die Handlung im Roman abspielt, las eine große Anzahl der Bücher von den Kulturwissenschaftlern und lernte die Kunst der Parfümerie der Firma „Fragonard“ kennen. „Das Parfüm“ wurde in 45 Sprachen, darunter Latein veröffentlicht. Dieser Roman, der im achtzehnten Jahrhundert in Frankreich erscheint, ist oft als postmoderne Kritik der Aufklärung gesehen.

Jean-Baptiste Grenouille, der Protagonist des Romans, ist der Sohn des Fischhändlers, der seine eigenen Kinder tötete. Spät und kaum beginnt er zu sprechen, aber findet ein einzigartiges Geschenk die Gerüche zu unterscheiden. Diese Gerüche haben die Bedeutung in seinem Leben: „... sein Genie und seine phänomenale Eitelkeit werden den Umfang begrenzen, der keine Spur in der Geschichte hinterlässt – das flüchtige Reich der Gerüche“ [3].

Einmal wird er geschickt die Ziegenfellen zu Baldini zu tragen – der Parfümeur deren kreative Fähigkeiten allmählich verblasst. Grenouille nutzt die Gelegenheit das perfekte Mileau zu schaffen. Das war jenes Aroma, das von einem jungen Mädchen kam. Er tötete sie und beschnüffelte sie: „Für sie waren die einzigen zwei bekannten Gefühle wie kaum merkliche Verdunkelung der Seele, wenn sie Migräne hatte, und Erleuchtung der Seele, wenn sie Migräne nicht hatte. Und sonst nichts fühlte diese verstorbene Frau“ [3].

Baldini lässt Grenouille für sich arbeiten. Bald wird der Ruhm des Unternehmens von Baldini die europäische Ebene erreichen. Der zweite Teil des Romans ist seiner Reise in die Stadt Grasse gewidmet. Er lebt in einer Höhle und merkt, dass er kein Aroma emittiert. Er kehrt in die Zivilisation zurück und trifft einen Aristokraten, der eine Theorie hatte, dass das Zersetzungsgas aus der Erde kommt. Grenouille, der sieben Jahre lang wie ein primitiver Mensch lebte, ist für die Forschung von Baldini geeignet. Er zeigt Grenouille einem breiteren Publikum. Schließlich ist Grenouille gelungen für sich selbst das menschliche Aroma zu entwickeln.

Der dritte Teil des Romans beschreibt sein Leben in Grasse: es arbeitet, erforscht die komplexe Parfümtechnologie und führt eine Reihe von Morden an jungen Frauen, um ihre Aromen zu besitzen. Rishi Laura, die Tochter der reichsten Bürger, ist seine letzte Perle. Aufgrund ihrer Ermordung wird Grenouille verhaftet und zum Tode verurteilt. Allerdings wurde der Satz abgebrochen, denn dieses Aroma von Grenouille war genug um die Liebe und die Lust geweckt zu haben. Im vierten Teil gibt es ein paar Seiten. Grenouille kehrt nach Paris zurück, parfümiert sich, und dann kommt auf den Friedhof der Unschuldigen, wo eine Räuberbande ihn verschlingt.

Die Hauptidee des Romans ist, dass das Genie ein notwendiges Übel ist. „Das Parfüm. Die Geschichte

eines Mörders“ kann als der erste postmoderne deutsche Roman genannt werden. Der Autor zerstört den Geniekult und benutzt eine Lieblingsmethode des Postmodernismus „Gebrauch und Missbrauch“, das heißt die gleichzeitige Verwendung von einer Art von Thema, Stil, Tradition. Süskind kritisiert das traditionelle Verständnis von der Originalität der kreativen Person. Die Arbeit hat das Merkmal der Postmoderne – eine Synthese von Genres. Der Beginn des Romans, wo das Leben von Paris aus jener Zeit beschrieben wird, ist typisch für den historischen Roman. Die Beschreibung der Verbrechen ist das Merkmal des Detektivs. Die Beschreibung seiner Geburt und Ausbildung ist Bildungsroman, und die Geschichte über seine außergewöhnliche Begabung zeugt davon, dass es der Künstlerroman ist. Im Werk von Süskind werden Vorstellungen von Originalität, das Spiel mit dem Leser, das Chaos der Realität und Intertextualität gezeigt [4].

Somit erwies Süskind, dass das Genie und das Böse kompatible Dinge sind. Er lässt den Leser glauben, dass die Macht des Genies konstruktiv oder destruktiv sein kann, je nachdem, ob sie von Liebe oder Hass begleitet wird. Wenn das Genie den Weg des Bösen wählt, hinterlässt er nichts Nützliches für die Welt. Daher erfolgt die Geschichte als eine Speicherung der Namen dieser Menschen.

Literatur

1. Mankovskaya N.B. Die Ästhetik der Postmodernismus / N. B. Mankovskaya. – St. Petersburg : Aletheia, 2000 – 347 S.

2. Konstellationen in der Erzählliteratur der Gegenwart // Neue Rundschau – Frankfurt / M., 1993. – № 1. – S. 91 – 106.

3. Süskind P. Das Parfum. Die Geschichte eines Mörders: der Roman / Übersetzung aus Deutsch E.V. Vengerova – St. Petersburg, 2006

4. Der Roman „Das Parfum“ als ein Produkt des Postmodernismus: material aus superinf [Electronische Ressource]. – Zugriffsmodus: <http://superinf.ru>

УДК 793.3(=112.2)(043)=112

Зозуля Катерина Віталівна

DEUTSCHE TANZKUNST

Aktualität: Der Tanz ist immer interessant. Er kann Zuflucht vor der Wirklichkeit, der Gesellschaft und der eigenen Persönlichkeit bieten, er kann die Flucht in eine Traumwelt sein.

Zielsetzung: zeigen die Geschichte des Tanzes in Deutschland.

Tanzwissenschaft ist die wissenschaftliche Beschäftigung mit dem vielschichtigen Phänomen. Tanzwissenschaft ist eine geisteswissenschaftliche Disziplin, die eine enge Verbindung zu Musik-, Theater- und Kulturwissenschaft aufweist.

Tanz tritt in allen historischen und kulturellen Kontexten auf. Trotz seiner Flüchtigkeit ist Tanz ein Wissensspeicher von Körperkonzepten und Bewegungen. Dabei stellt die Flüchtigkeit der Tanzbewegungen hohe Anforderungen an die Methoden der Tanzwissenschaft. Sie ist interdisziplinär angelegt und bezieht andere Einzelwissenschaften sowie bildende und darstellende Kunst ein.

Thematische Schwerpunkte der Tanzwissenschaft sind u.a. die Tanzgeschichte, die Bewegungen und Aufführungsanalyse, Tanznotationen und ästhetische Theorien des Tanzes vor allem im Rahmen der kulturwissenschaftlich orientierten Tanzwissenschaft. Teilbereiche der Tanzwissenschaft sind außerdem in Sozialwissenschaften angesiedelt: dazu gehören Untersuchungen der Tanzpädagogik, Tanz als soziales Phänomen und Tanztherapie [2, S. 56].

Die Erforschung des Tanzes als populäre Kultur und in anderen kulturellen und globalen Kontexten wurde zunächst und primär aus ethnologischer und anthropologischer Perspektive erforscht. Verbindungen zu den Naturwissenschaften werden über die Erforschung von motorischen und neurologischen Aspekten tänzerischer Bewegung hergestellt. Die zunehmende Etablierung von Tanzwissenschaft als universitäre Disziplin in Deutschland führt zu einem verstärkten Austausch und dem Auflösen disziplinärer Grenzen.

Um 1900 setzt sich in allen Künsten eine umfassende Umorientierung ein, die aus der Welt- und Weltbildveränderung hervorgeht. Diese Umorientierung bezieht sich auch auf den Tanz. Zwar existiert das Ballett noch immer, es kommen aber neue Tanzgestaltungen hinzu [1, S. 101].

Als „Ausdruckstanz“ (auch „Freier Tanz“ oder „German Dance“ etc. genannt) wird im Allgemeinen der auf Deutschland bezogene Anteil des Modernen Tanzes bezeichnet, der in der Ausdruckstanzbewegung zu Beginn dieses Jahrhunderts seinen Anfang findet. Die Entwicklung des Ausdruckstanzes zu Beginn des 20. Jahrhunderts ist eingebunden in eine alle kulturellen und gesellschaftlichen Lebensbereiche umfassende Reformierungsbestrebung.

Einsteins Relativitätstheorie (1905, 1916), die Quantentheorie Max Plancks (1901) oder die psychoanalytischen Erkenntnisse Sigmund Freuds (Traumdeutung (1900), Psychopathologie (1901)) sind nur

ein geringer Teil der entscheidenden Neuerkenntnisse. Die allgemeine Kulturkritik richtet sich in der Wende vom 19. zum 20. Jahrhundert gegen politische Erstarrung, körperliche, sexuelle und moralische Einengung sowie gegen die Folgen von Industrialisierung und Technisierung [1, S. 115].

Vor allem die Jugend rebellierte gegen einengende und sinnentleerte Traditionen und Wertvorstellungen der führenden Gesellschaftsschichten. Sie entwickelt ein neues Bewusstsein für eine natürliche und ganzheitliche Persönlichkeitsentwicklung und wird zum Sinnbild weit reichender Emanzipationsbestrebungen. In der Jugend- und Wandervogelbewegung, in der Reformpädagogik, in der Spiel- und Sportbewegung, in der Freikörperkulturbewegung und in der Rhythmus- und Gymnastikbewegung zeigt sich der Versuch, durch die Rückbesinnung „auf die natürlichen Quellen“, dem Leben wieder Sinn und Schönheit zu geben [3, S. 221].

Allen Bewegungen gemeinsam ist die Entwicklung eines neuen Körperverständnisses, in dem der Körper in enge Verbindung mit der Seele und dem Ausdrucksbedürfnis des Menschen gestellt wird: „Ein neuer tanztechnisch sich ausbildender Kanon löst sich aus den Restriktionen der fünf Positionen und den stilisierten Bewegungsfiguren des Balletts. Bislang als unästhetisch geltende Bewegungsqualitäten wie Schlagen, Stampfen, Stoßen oder Hämmern finden sich integriert, choreographiert zu weiträumig sich entladenden oder in sich gedrungenen Körpergestalten, die groteske, wild-verschlungene und winkelig gebrochene Gliederformationen zeigen.“

Nur vor diesem Hintergrund ist es möglich, dass Isadora Duncan, die als Pionierin des Ausdruckstanzes gilt, mit ihren Ideen auf fruchtbaren Boden stößt. Sie wird zum Ideal eines allgemeinen Freiheitswunsches, eines Wunsches nach persönlicher, geistiger und körperlicher Ungebundenheit.

Literatur

1. Sorell W. Knaurs Buch vom Tanz. Der Tanz durch die Jahrhunderte / W. Sorell. - München/Zürich. : Droemer Knaur Verlag, 1969. – 123 S.
2. Vietta E. Briefe über den Tanz / E. Vietta. - Bielefeld. : Hauswedell Verlag, 1984.-179 S.
3. Wigman M. Deutsche Tanzkunst / M. Wigman. – Dresden. : Reissner Verlag, 1935. – 348 S.

УДК 821.112.2-31 «1917/1939» (043) = 112.2

Anastassia Lyssenko

DAS THEMA DES KRIEGES IN DER DEUTSCHEN LITERATUR DES XX JAHRHUNDERTS: VERLORENE GENERATION

In Westdeutschland wurde das literarische Leben zunächst von Autoren beherrscht, die thematisch und stilistisch an die Zwischenkriegszeit oder noch ältere Traditionen anknüpften. Die Katastrophe des Nationalsozialismus beantworteten sie vielfach mit einer Rückbesinnung auf christliche und bürgerliche Werte. Vielgelesene Autoren dieser Richtung waren unter anderem Ernst Wiechert, Werner Bergengruen und Hans Carossa [1, S. 35].

Andere Schriftsteller fanden es nicht für richtig, nach den Kriegereignissen noch in altem Stil weiterzuschreiben. Durch Sprachskepsis spaltete sich die Nachkriegsliteratur in drei verschiedene Arten: Literatur mit naturmagischen Tendenzen (Magischer Realismus), Trümmer- und Kahlschlagliteratur und Hermetik [1, S. 35].

Die westdeutschen Autoren, die heute als Protagonisten der Nachkriegsliteratur erscheinen, waren größtenteils Debütanten und setzten sich in der Öffentlichkeit erst allmählich durch. Als Autor der Nachkriegszeit schlechthin gilt der 1947 verstorbene Wolfgang Borchert (Draußen vor der Tür). Großes Aufsehen erregte Alfred Anderschs Erzählung "Die Kirschen der Freiheit", in der er seine Desertion rechtfertigte.

Über die zunächst kritische Aufnahme der jungen Autoren schrieb Heinrich Böll 1952: "Die ersten schriftstellerischen Versuche unserer Generation nach 1945 hat man als Trümmerliteratur bezeichnet, man hat sie damit abzutun versucht. Wir haben uns gegen diese Bezeichnung nicht gewehrt, weil sie zu Recht bestand: tatsächlich, die Menschen von denen wir schrieben, lebten in Trümmern, sie kamen aus dem Kriege, Männer und Frauen in gleichem Maße verletzt., [3, S. 46].

Der Begriff "verlorene Generation" tritt in der Zeit zwischen den beiden Weltkriegen auf. Es wird das Leitmotiv der Kreativität vieler Schriftsteller der Zeit, aber am stärksten in den Werken des berühmten deutschen Schriftstellers Erich Maria Remarque antifaschistisch manifestiert. Der Begriff ist übrigens dem amerikanischen Schriftsteller Gertrude Stein zugeschrieben, den Remarque in mehreren seiner Romane beschrieben hat [5].

Die "verlorene Generation" im Westen rief die jungen Soldaten, die am Ersten Weltkrieg teilnahmen und nach Hause körperlich oder geistig verstümmelt zurückkehrten. Nach dem Krieg waren diese Menschen nicht in der Lage, zu einem normalen Leben zurückzukehren. Sie sind Überlebende von den Schrecken und

Gefahren des Krieges, den Alltag schien klein, grau, unwürdige Aufmerksamkeit [5].

Jedes seiner Werke - ein neues Requiem für eine ganze Generation, die wegen des Krieges nicht gebildet wurde, die wie ein Kartenhaus ihrer Ideale gefegt und Werte fehlerhaft, was sie mögen und als Kind gelehrt, war aber nicht zu nutzen. Aber diese Jugendlichen sind die Hauptfiguren des Schriftstellers, tragische Jungen, die Männer noch nicht geworden sind. Der Krieg entblößt zynische Lügen gedachten Autorität und Regierung, innen nach außen gedreht konventionelle Moral und tauchte vor im Alter von Jugendlichen in den Abgrund der Einsamkeit und Mangel an Glauben, von denen es gibt keine Chance, zurückzukehren [3, S.175].

Erscheint im Jahre 1929 der Roman "Im Westen nichts Neues" legte Remarque den Grundstein während seiner späteren Arbeit. Hier hat er mit Sicherheit die falschen Seiten des Krieges beschrieben, mit all seinem Dreck, der Grausamkeit und allen Mängeln an romantischem Glanz, und das tägliche Leben der jungen Soldaten-Veteranen, umgeben von Horror, Blut und Angst vor dem Tod. Sie haben noch keine "verlorene Generation" werden, aber sehr bald sein wird, und Remarque mit Objektivität und Ablösung sagt uns genau, wie es geschieht.

Im nächsten Roman "Drei Kameraden" zeigt Remarque wieder, mit noch größerer Überzeugung, verlorene Generation voll Hoffnungslosigkeit und das Fehlen jeglicher Zukunft. Sie haben sich unter einem Krieg gelitten und all das einfach "verschluckt". Hier gibt er auch eine komplette Charakterisierung der Figuren und der Mitglieder der "verlorenen Generation". Remarque zeigt sie zäh und als entschlossene Menschen, die jemandem oder etwas nicht glauben. Sinnlichkeit kommt bei ihnen vor echten Gefühlen vor [4].

Remarques Helden erhalten kurzen Trost in der Freundschaft, Liebe und Alkohol, der wurde einer der Helden der Romane des Schriftstellers. Trinken die Gewährung vorübergehende Ruhe, ersetzt die kulturelle Freizeit der Helden, die nicht interessiert an Kunst, Musik und Literatur sind. Die Liebe, die Freundschaft, und das Trinken wurde für sie eine Form des Schutzes vor der Außenwelt [5].

Schriftsteller, die diese Literatur zu schaffen begonnen haben, gehörten zu der "verlorenen Generation": sie, wie die Charaktere ihrer Werke, nahm am Krieg teil und litten darunter. Sie verurteilten den Krieg, schufen lebendige Bilder von jungen Menschen, die durch den Krieg geistig und körperlich verstümmelt wurden. Die Liebe, die Front-Line-Freundschaft, die Vergesslichkeit – sie entgegensezten es dem Krieg. Allerdings war es illusorischer Ansatz und damit Pessimismus, das Bewusstsein für die Sinnlosigkeit des Lebens. Alle sie haben nicht die Natur des Krieges untersucht, die Klärung der Gründe, die Fakten - sie interessierten sich für das Schicksal der jungen Generation, die Geschichte der psychischen Turbulenzen, die die Herzen dieser Menschen durch den Krieg verletzt sind [2, S. 98].

Literatur

1. Белова Т. Культура и власть. - М., 2001, с. – 316
2. Современный революционный процесс и прогрессивная литература. - М., 1976, с.- 287
3. Согрин В.В. и др. Либерализм Запада XVII-XX вв. - М., 1995, с. – 214
4. Е. М. Remarque - Drei Kameraden – М.: КАРО, 2010. – 352 с. ISBN 5 – 09 – 000675 – X
5. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://emremarque.ru>

УДК 811,111'37

Mosgalow Dmitry

DIE FRAME-SEMANTIK

Das Frame-Modell ist eine der wichtigsten Neuentwicklungen in der Sprachtheorie der letzten Jahrzehnte und zu einem Bindeglied zwischen Linguistik, Kognitionspsychologie, allgemeiner Kognitionswissenschaft und KI-Forschung geworden. **Die Aktualität** der Thesen ist, dass eine tiefere Untersuchung der verschiedenen Frames und der kognitiven Strukturen uns auf ein besseres Verständnis der kognitiven Prozesse führen kann, Prozesse der Kategorisierung der Welt und Sprache, in der das menschliche Bewusstsein auftritt.

Das Ziel der Arbeit ist eine systematische und vielfältige Analyse der Merkmale der kognitiven Modelle.

Das Ziel der Thesen ist eine systematische und vielfältige Analyse der Merkmale der kognitiven Modelle.

Es gibt eine Menge Definitionen für die Framebegriffe wie die folgenden:

Frames sind typisierte und strukturierte Segmente kollektiven Wissens, die sich induktiv aus der Schnittmenge ähnlicher Einzelerfahrungen ergeben. Sprachliche Einheiten (etwa Wörter) sind in semantischer Hinsicht deshalb primär „categories of experience“ [1].

Frames „represent knowledge at all levels of abstraction“, so dass sich in der linguistischen Analyse über die Wort-Ebene hinaus auch größere sprachliche Einheiten (Texte, Diskurse etc.) als Frames modellieren lassen (Fraas, Lönneker, Konerding).

Ein aktivierter Frame wirkt sprach- und handlungsregulierend, insofern er Erwartungen bezüglich der zu ihm passenden Informationen weckt, genauer bezüglich potentieller Wissens Elemente der aufgerufenen Slots (Minsky, Fillmore).

Als Marvin Minsky 1975 mit seinem einflussreichen Aufsatz „A framework for representing knowledge“ den Terminus ‚Frame‘ in die Künstliche Intelligenzforschung einführt, bezieht er sich auf Beispiele wie dieses [4]. Ein Frame erklärt, wie es möglich ist, auf der schmalen Basis gegebener Daten eine äußerst detailreiche und in sich differenzierte "Veranschaulichung" des Gesamtsettings zu haben.

Die Datenbasis mag dabei aus einer Menge sprachlich vermittelter Informationen bestehen. Nach Minsky werden aber ebenso visuell oder auditiv gegebene Sinnesdaten durch Frames mit Informationen angereichert. Um bei unserem Beispiel zu bleiben: Das Geburtstags-Szenario kann Teil einer erzählten Geschichte sein; zugleich könnten wir es aber auch selbst erlebt haben, wir könnten etwa die Geschenke auf dem Tisch gesehen haben oder aber gehört haben, wie Mirko die Kerzen ausbläst. Frames sind nach Minsky Repräsentation Formanten für all diese verschiedenen Wissensformen [1].

Sie betten Sinnesdaten in einen kognitiv konstruierten Kontext ein, und sie erklären "the structuring of sensory data into wholes and parts" (Minsky), beispielsweise das visuell zugängliche Profil des würfelförmigen Geschenks in Abhebung von dem Tisch, auf dem es liegt.

In Frames ist also stereotypes Wissen (etwa Wissen um Gebrauchszusammenhänge und Vorkommensformen von Kerzen, Geschenken usw., aber auch prozedurales Wissen um den Ablauf von Geburtstagsfeiern) abgespeichert und in seinem Strukturzusammenhang kognitiv abrufbar. Dies kann einen zeitlich verfassten Strukturtyp betreffen – wie hier eben den Ablauf einer Geburtstagsfeier – mag sich aber genauso gut auf ‚zeitlose‘ Wissensformationen beziehen, wie hier etwa auf relevantes Wissen über Kerzen (woraus bestehen Kerzen, wie sehen Kerzen aus, wofür werden sie benutzt, wie lange brennen sie usw.).

Wie bereits erwähnt, benutzt Minsky selbst den Terminus ‚Frame‘ modalitätsunspezifisch; er kann alle Sinnesmodalitäten betreffen. Gemeinsam ist allen Frames, dass sie (visuelle, auditive usw.) Wahrnehmungsdaten epistemisch anreichern, indem sie Angaben darüber bereitstellen, wie und mit welchen Inhaltselementen diese Anreicherung abzulaufen hat. Bei Minsky heißt es sehr allgemein: "When one encounters a new situation...one selects from memory a structure called a Frame. This is a remembered framework to be adapted to fit reality by changing details as necessary. A frame is a data-structure for representing a stereotyped situation..."[1].

Frames bestehen aus drei Strukturelementen und der Menge ihrer Beziehungen zueinander. Strukturelemente sind:

(1) Slots, also konzeptuelle Leerstellen, die in Gestalt von sinnvoll zu stellenden Fragen identifiziert werden können.

(2) Fillers, das sind Füllelemente dieser Slots, die der Menge der in der gegebenen Datenbasis enthaltenen Informationseinheiten (das Gesagte, das Gesehene, das Gehörte) entsprechen.

(3) Default-Werte, das sind vorausgesetzte und prototypisch erwartbare Füllelemente der Slots. Obwohl sie in der gegebenen Datenbasis nicht auftreten, sind sie relevant zu verstehen. Jeder Filler/Default-Wert bildet dabei selbst wiederum einen Frame, so dass Frames insgesamt eher in einer netzwerkartigen als in einer hierarchischen Struktur verbunden sind [3].

Somit wird der Wert eines Wortes in dem kognitiven Aspekt zu analysieren, vom Standpunkt der Frame-Semantik notwendig, einen kognitiven Kontext oder Bereich des Wissens zu schaffen, die die Grundlage des Wertes des Wortes ist, und in einer bestimmten Weise zu strukturieren, die zeigen, welche Teile der Fläche und wie durch das Gesetz übertragen, Wir haben diesen Wert zu modellieren, das Frame bestimmt.

Literatur

1. Frame-Semantik und Diskursanalyse: Alexander Z. / Z. Alexander E. : Uni – Paris, - 2005. – С. 12 – 23.

2. Ungerer F. An introduction to a cognitive linguistics / F. Ungerer, H.J. Schmid. – L. : Longman, 1995. – P. 48–51.

3. Лакофф Дж. Мышление в зеркале классификаторов / Дж. Лакофф // Новое в зарубежной лингвистике. – 1988. – № 23. – С. 163–171.

4. Филмор Ч. Фреймы и семантика понимания / Ч. Филмор // Новое в зарубежной лингвистике. – 1988. – №23. – С. 52–92.

GEGENWÄRTIGE SCHWEIZERISCHE LITERATUR

Die Schweiz ist ein viersprachiges Land und die Literatur der jeweiligen Sprache steht in engem Zusammenhang mit dem gleichsprachigen Nachbarland. Aus diesem Grund kann man nicht von „einer“ Schweizer Literatur sprechen. Die Autorinnen und Autoren bewegen sich in den Kulturräumen ihrer jeweiligen Sprache. So steht die Literatur der Deutschschweiz in enger Wechselbeziehung zur Literatur des gesamten deutschen Sprachraums, und Entsprechendes gilt für die französisch- und italienischsprachige Literatur der Schweiz [3].

Die Schriftstellergeneration des 20. Jahrhunderts lässt sich grob in drei Generationen einteilen: Die erste, älteste Generation schreibt in der schweizerischen Isolation, die durch Nationalsozialismus erzwungen ist. In ihren Werken beschäftigen sie sich mit dem Gefühl der Enge und des Patriotismus. Man konzentriert sich auf die eigene Innerlichkeit, wie zum Beispiel Robert Walser. Zur zweiten Generation werden Frisch und Dürrenmatt gerechnet und zur dritten Generation zählt man die zeitgenössischen Schriftsteller [3].

Seit dem Tod Friedrich Dürrenmatts (1990) und Max Frischs (1991) wird manchmal vom Tod der Schweizer Literatur gesprochen. Das Schaffen zeitgenössischer Autoren der Schweiz zeigt, dass dem nicht so ist. Ausdrucksformen und Themen sind vielfältiger geworden, jedoch stehen Autobiografisches und Prosa im Vordergrund. Sozialkritik ist nicht mehr nur auf die Schweiz bezogen. Die Literatur ist kosmopolitischer geworden. Wichtige Autoren sind Eugen Gomringer, Peter Bichsel, Franz Hohler, Kurt Marti, Lukas Bärfuss, Thomas Hürlimann, Christian Kracht, Jürg Laederach, Adolf Muschg, Paul Nizon, Peter Stamm, Martin Suter, Peter Weber, Markus Werner oder Urs Widmer. Diese Autoren sind aus der deutschsprachigen Literatur nicht mehr wegzudenken [3].

Denn das Thema unserer Arbeit ist moderne Schweizer Literatur, es ist wichtig auf die Literatur von 1990 bis heute zu konzentrieren.

In den letzten dreißig Jahren kommen immer mehr Werke von Schweizer Schriftstellerinnen auf den Markt. Sie verstehen es, sich im deutschen Raum zu etablieren. Viele Autorinnen schreiben autobiografisch, bringen ihre eigenen Erfahrungen in ihre Werke ein und vertreten einen feministischen Standpunkt. Zu dieser Gruppe zählen Gertrud Leutenegger, Verena Stefan, Margit Baur und Zoë Jenny [3].

Zum Beispiel Dragica Rajčić, die eine kroatische Schriftstellerin ist. 1988 kehrte sie nach Kroatien zurück. Sie gründete dort die Zeitung Glas Kaštela und arbeitete als Journalistin. Dragica Rajčić begann Anfang der Siebzigerjahre mit dem Schreiben, zuerst in ihrer Muttersprache. Seit ihrem ersten Aufenthalt in der Schweiz entstanden auch Gedichte, Kurzprosa und Theaterstücke in deutscher Sprache. Rajčić pflegt in ihren deutschsprachigen lyrischen Werken häufig einen bewusst an das so genannte „Gastarbeiterdeutsch“ angelehnten, an der Oberfläche rudimentär-fehlerhaft wirkenden Stil [1].

Erwin Messmer hat den Zauber der Poesie schon fast mit der Muttermilch in sich aufgenommen, obwohl es genau genommen der Vater war, der immer wieder zur Feder griff und für verschiedene Familienanlässe, Geburtstage, Hochzeiten und andere Jubiläen und Feste gereimte Verse dichtete und in der Folge dann rezitierte [2].

Für den zweisprachige Gedichtband "Die Kuh von Gampelen" (Deutsch / Rumänisch) erhielt er 2009 am Internationalen Literaturfestival von Sighet (Rumänien) einen Buchpreis zugesprochen. Am Internationalen Kulturfestival "Ars Maris" in Reghin (Rumänien) wurde er bekannt [2].

Erwin Messmer tastet die Wörter nach ihren verschiedenen Bedeutungen ab, liebt es, diese in ungewohnte Zusammenhänge zu stellen, so dass plötzlich zwischen den Zeilen ungewohnte, neue Wirklichkeit aufleuchtet. Trotz einer grundsätzlich nüchternen, skeptischen Grundhaltung, die in seinen Texten zum Ausdruck kommt, sind seine Lesungen in aller Regel heitere Anlässe, in denen es auch einiges zu lachen gibt. Eine Rezensentin seiner Gedichte nannte ihn einmal einen heiteren Melancholiker [2].

Zusammenfassend können wir sagen, dass sich die gegenwärtige schweizerische Literatur auf die zeitnahen sozialen Probleme konzentriert im Gegensatz zu der Literatur des 20. Jahrhunderts. Moderne Schriftsteller und Dichter betrachten die Fragen der multikulturellen Gesellschaft und wie die unterschiedlichen Weltansichten zusammenwirken. Besonders, schenken sie die Aufmerksamkeit den Problemen der Einwanderer und dem Kampf zwischen den Muttersprachlern, eigener Weltanschauung und den lokalen Problemen.

Literatur

1. Dragica Rajčić Bio [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://www.dragicarajcic.ch/bio>
2. Erwin Messmer Autor [Elektronischer ресурс] – Режим доступа: <http://www.erwin-messmer.ch/autor.html>

BESONDERHEITEN DER DEUTSCHEN JUGENDSPRACHE

Die Aktualität dieses Beitrags ist es dass in jeder Sprache so genannte Jugendsprache (das Slang) stößt. Die Menschen können nicht immer diese Wendungen verstehen, vor allem, wenn Sie nie Teenager sind oder wenn Sie in der deutschen Sprache nicht sicher sind. Die Ausländer können nicht immer diese Wendungen verstehen weil es als "ein Kauderwelsch sprechen" ist. Aber die Redewendungen werden selbst von deutscher Jugendliche sehr häufig verwendet und man kann nicht wörtlich verstehen was er oder sie im Sinn hat.

Das Ziel der Arbeit besteht in einem Beispiel für die ungewöhnliche und alltägliche deutsche Slang anzuführen, die wir in der Rede von Jugend in Deutschland treffen können.

Es ist wichtig zu wissen, dass das Slang emotionsgeladene Sprache ist, die nicht mit dem Standard-Vokabular stimmt überein. Mit Hilfe von diesem Slang kommunizieren junge Menschen miteinander. Diese Jugendsprache kann eine neue lexikalische Einheiten oder neutrale Wörter sein, die in bestimmten Situationen nur expressive Farbgebung werden.

In Deutschland wie auch in jedem Land der Welt, wollen die Jugend ihre Unabhängigkeit und kritische Haltung gegenüber den Werten der "Erwachsenen" Welt zeigen. Junge Menschen versuchen, sich von der Masse auf verschiedene Weise zu stehen, zum Beispiel mit Hilfe von "scharfe" Wörter [2].

Jugendjargon zieht sich durch alle Bereiche des Lebens. Aber die meisten der Slang-Wörter und Ausdrücken fassen die Themen wie Aussehen und Charakterzüge der Person, die Beziehung zwischen einem Mann und einer Frau, das Studium und der Freizeit um [2].

Eine besondere Stelle nehmen die Wörter, die in der Bedeutung ähnlich zu den Begriffen "sehr gut", "herrlich", "groß" sind: *geil, megageil, fett, funky, tierisch, krass, teuflisch*. Unter den Jugendlichen sind diese Slang-Wörter am häufigsten verwendet. Für die hübschen Mädchen in den Jugendslang sind die Wörter als *die Braut, die Blume, die Puppe* und *die Biene* [3].

Eine Negative Werte haben die folgenden Wörtern: *die Motte* (моль) was bedeutet ein reizlos Mädchen, *eine dumme Gans* (глупый гусь) – die Närrin, *das Minipanzer* (мини-танк) – ein nicht großes Mädchen mit das Übergewichte, *die Eule* (сова) ist auch ein reizloses Mädchen auch, *der Besen* (метла) – es bedeutet eine unfreundliche zanksüchtige Frau, *die Schrulle* (причуда) ist eine Frau mit absonderlichen Sitten [3].

Auch in der deutschen Jugendsprache gibt es viele Wörter mit bezeichnen Charaktereigenschaften und Verhaltensweisen von Mädchen: *die Schlampe* (неряха), *die Hure* (блудница), *die Tussi* – ein naives Mädchen, *Blondie*, *die Giftschlange* - eine zanksüchtige, ärgerliche Frau, *die Männerschreck* – eine Frau sieht aus ein Mann, *eitle Schneegans* – eine Frau, die denkt dass sie am besten ist [3].

Es ist sehr wichtig die Jugendsprache zu kennen und zu verstehen. In der heutigen Rede, nutzen Jugendliche oft solche Verben: *abpimmeln* – rumgammeln, nichts tun; *abspacken* – sich freuen, herumalbern; *aufpimpfen* – hübsch machen, aufdonnern; *batteln* – mit j-m kämpfen, konkurrieren; *copypasten* – abschreiben, Inhalte kopieren; *facebooken* – auf Facebook surfen; *googeln* – suchen; *möpen* – nerven; *rallen* – verstehen; *senfen* – sich unaufgefordert im etwas einmischen; *telen* – telefonieren; *wikipedieren*, *wikifizieren* – etwas bei Wikipedia rechterschieren [1].

Die Deutsche Jugend verwenden häufig die Ausdrücken wie "*Komm mal klar*" was bedeutet in traditionaler Sprache "*zu Ruhe kommen*", "*Das passt schon!*" bedeutet im Russisch "*сойдем*". Die Ausdrücke "*dumm wie Brot*" hat die Alternativ in Russisch "*тыной как дерево*". Die deutschen Studenten haben eine gute Phrase, klinget wie "*Am Doppelstunden nicht campieren*" und hat die Bedeutung "*nicht schlafen am Doppelstunden*" [2].

Wenn Sie von deutschen Teenager eine Phrase "*Dieser Fischkopfe hat nichts behalten*" hören können das heißt die Person sagt dass du nicht klüg bist und hast die Probleme mit deinem Kopf. Die Ausdrücke "*Mit dieser Memme gehe ich nicht zusammen!*" übersetzt man als "Я с этой мямлей не пойду!" und es hat keine negative Konnotation [3].

Wenn Sie jemanden nicht sehen wollen, oder wollen ihn schnell wegjagen, können Sie solche deutsche Jugend-Sätze benutzen "*Lass mich Ruhe!*", "*Leck mich am Knie*", "*Geh zum Teufel*". Wenn Sie den Satz "*Halt den Mund*" oder "*Halt die Fresse*" hören, es bedeutet, dass eine Person, die nicht in einer sehr höfliche Redeweise, sagt dass er nicht mit Ihnen reden will [3].

Also ist es unmöglich alle deutschen Slang als Beispiel anzuführen. Viele Ausdrücke haben einen

negativen und einige haben einen neutralen und können im Alltag verwendet werden. Es ist sehr nützlich der Slang zu wissen um besser zu verstehen, was herum diskutiert und passiert.

Literatur

1. Молодёжный сленг или die Jugendsprache [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus: <http://deutsch-sprechen.ru/die-jugendsprache/>
2. Немецкий молодежный сленг [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus: <http://nemeckom.ru/razgovornik/nemeckij-molodezhnyj-sleng.html>
3. Helmuth H. Lexikon der Jugendsprache / H. Helmuth. – Stuttgart: Metzler, 2006. – S. 67–70

УДК 811.11-112

Slepkanjowa Darja Witalijiwna

KONZEPTE «DIE FRAU» UND «DER MANN»

Die *Aktualität* unserer *Forschung besteht* darin, dass Untersuchung der Geschlechterstereotypen von den lexikalischen und phraseologischen Einheiten trifft weniger aktiv auf als von den Sprüchen. Unsere Aufgabe ist es, den Unterschied zwischen den Begriffen «Frau» und «Mann» in der deutschen Sprache mithilfe der Analyse von den lexikalischen Einheiten zu identifizieren.

Im Mittelpunkt der Geschlechterforschung steht Vorstellung über männliche und weibliche Eigenschaften und wie sie in der Sprache widerspiegelt sind, auch Vorstellung über sprachliches Verhalten der Personen abhängig von dem Geschlecht. Geschlechterstereotypen widerspiegeln Gesamtheit von biologischen Eigenschaften, soziale Rollen, Psychisch- und Verhaltensmerkmalen, die den Geschlechtsvertretern der bestimmten Kultur eigen sind [1, S. 339]. Konzeptionierung des Geschlechtes ist im Nominativsystem dargestellt, da es eindeutig die Besonderheiten der Konzepte bestimmt werden, die mit der Bezeichnung der Personen von verschiedenen Geschlechtern verbunden sind.

Das Konzept der "Frau" enthält das Wissen von der Frau als Geschöpf des weiblichen Geschlechts aller Altersgruppen (von Babys zu älteren Frauen), als Person, als Subjekt, das verschiedene soziale Rollen ausübt (Mutter, Ehefrau, Schwester, Tochter u.a.).

Zur Untersuchung des Geschlechtsaspekts in der Gruppe der Personenbenennungen wurde es die Lexemen in eine Reihe gesammelt, um sie weiter zu systematisieren. Es wurde 131 lexikalische Einheiten betrachtet, die zur Bezeichnung der Frauen dienen. Meistens waren folgende Definitionen benutzt: die Frau «жінка», das Weib «баба», das Mädchen «дівчина», die Braut «наречена», die Mutter «мати», die Stiefmutter «мачуха», die Großmutter «бабуся», die Oma «бабуся». Gesammelte Lexeme waren zur semantischen Klassifikation systematisiert.

Die Gruppe der Benennungen des weiblichen Individuums ist durch 12 semantische Gruppen repräsentiert. Die Untersuchung fand heraus, dass deutsches lexikalisches Material, das Geschlechtsmerkmale enthält, ist durch folgende semantische Gruppen dargestellt :

1. Die Hochzeit, die Ehe. Diese Gruppe enthält 18 Lexeme und der meistens gebrauchte Bereich ist die Frau als Braut: *das Weib* «баба», *die Braut* «дружина».

2. Die Liebe — 14,5 % (19 Lexeme). Mehrheit der Lexemen dieser Gruppe sind Anrede und Kosewörter: das Mädchen «дівчина», die Ehefrau «дружина».

3. Die Eigenschaften — 14,5 % (19 Lexeme). Negative Eigenschaften der Frauen bilden 17 Lexeme: *die Xanthippe* «фурія». Neutrale und positive Eigenschaften der Frauen stellen 2 Lexeme zusammen: *die Madam* «господиня».

4. Das junge Mädchen — 12,9 % (17 Lexeme): *das Mädchen* «дівча».

5. Die Frau als Geschlechtsvertreterin — 12,9 % (17 Lexeme): *die Frau* «жінка».

6. Das Äußere — 12,2 % (16 Lexeme). Die negativen Charakteristiken des Aussehens bilden 9 Lexeme (*die Schönheit* «красуня», *die Nymphe* «німфа»), нейтральні і позитивні - 7 лексем (*die Madam* «пухля жінка»).

7. Die Stelle — 7,6 % (10 Lexeme): *die Meisterin* «майстриня».

8. Das Alter — 6,9 % (9 Lexeme): *die Großmutter* «бабуся», *die Oma* «баба».

9. Soziale Beziehungen— 2,3 % (3 Lexeme): *die Freundin* «подруга».

10. Die Religion — 2,3 % (3 Lexeme): *die Nonne* «монашка».

11. Die Stellung — 2,3 % (3 Lexeme): *das Fräulein* «фрейліна».

12. Frauen, die höher als gewöhnlicher Mensch ist — 2,3 % (3 Lexeme) : *die Königin* «королева».

Die größte Anzahl von Lexemen enthält die Gruppen mit der semantischen Bedeutung der Familie, dadurch die Frau als Wirtin und wichtigster Teil der Familie bezeichnet wird. Es gibt viele Lexeme mit negativer Bedeutung. Die Frau wird als strittiges, kluges, gesprächiges Wesen wahrgenommen. Aber die

Gruppe "Liebe" zeigt gute Einstellung zu den Frauen. Kleinste Zahl der Lexeme enthält die Untergruppe "Verwitwung" und die Gruppe von positiven Eigenschaften der Frauen.

Zur Untersuchung des Geschlechtsaspekts „der Mann“ wurden die Lexeme in eine Reihe gesammelt, um sie weiter zu systematisieren. Es wurden 152 lexikalische Einheiten betrachtet, die zur Benennung der Männer dienen. Meistens waren folgende Definitionen benutzt: der Junge «хлопець», der Bruder «брат», der Vater «тато». Die Gruppe der Benennungen des männlichen Individuums ist durch 9 semantischen Gruppen repräsentiert:

1. Soziale Beziehungen — 35,5 % (54 Lexeme): Erzeuger «батько», der Ора «дідусь», der Freund «друг».
2. Der Mann als Geschlechtsvertreter — 23,7 % (36 Lexeme): der Herr «пан», der Mann «чоловік».
3. Die Religion — 9,9 % (15 Lexeme): der Vater «отець», der Pater «отець», der Patriarch «патріарх».
4. Die Stelle — 9,9 % (15 Lexeme): der Kindergärtner «вихователь», der Lehrer «вчитель», der Ordinarius «ординарний професор».
5. Das Alter — 8,5 % (13 Lexeme): der Senior «старий».
6. Die Ehe — 4,6 % (7 Lexeme): der Mann «чоловік», der Eheknochen «чоловік».
7. Die Eigenschaften — 3,9 % (6 Lexeme): der Initiant «ініціатор», der Haustyrann «домашній тиран», der Macho «мачо».
8. Die Männer, die höher als gewöhnlicher Mensch ist — 2 % (3 Lexeme): der Heilsbringer «святий покровитель», der Himmelsfürst «бог», der Monarch «самодержець».
9. Die Stellung — 2 % (3 Lexeme): der Pascha «паша».

Die größte Anzahl von Lexemen enthält die Gruppe der sozialen Bedeutung, dadurch der Mann als Vater, Freund von guter und auch von schlechter Hinsicht betrachtet wird. Es gibt auch Lexeme, die den Mann als eine allseitig gebildete Person betrachten, die sich in allen Bereichen realisieren kann und die herrisch ist und über den Frauen steht. Viele Lexeme tragen negative Bedeutung fast in jeder Gruppe der Klassifikation. Im Unterschied zur obengenannten weiblichen Klassifikation fehlen da die Lexeme mit der Bedeutung der Liebe und der Beschreibung des Aussehens des Mannes.

Die beiden Geschlechter üben ihre soziale Rolle aus und die beiden Geschlechter gelten als wichtige Teile der Familie. Für Frauen ist ein sehr strittiges kluges liebevolles Wesen typisch. Und die Männer betrachtet man als Machthaber, die immer Hauptstellungen haben.

Literatur

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики : підруч. / Бацевич Ф.С.– К. : Академія, 2004.- 344 с.
2. Жельвіс В.І. Стратегія і тактика бою: гендерний аспект проблеми // Доповіді Першої Міжнародної конференції "Гендер: мова, культура, комунікація". - М., 2001. - 180-187.
3. Кирилина А. В. Развитие гендерных исследований в лингвистике / А. В. Кирилина // Филологические науки. – 1998. – № 2. – С. 51–58.

УДК 821.112.2 Гоф(043)=112.2

Tadzhyrli Elchan Liutvijar Ogly

DIE DEUTSCHE ROMANTIK ANHAND DER WERKE VON ERNST THEODOR WILHELM HOFFMANN

Das Phänomen der Liebe wurde in den verschiedenen Epochen, Kulturen und Gesellschaften unterschiedlich aufgefasst und erlebt. Daher können die Bedeutungsebenen zwischen der sinnlichen Empfindung, dem Gefühl und der ethischen Grundhaltung „Liebe“ wechseln.

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass jede Zeit je eigene Verhaltensregeln für den Umgang mit der Liebe setzt. Die vorliegende Arbeit ist ein interdisziplinärer und interkultureller Versuch, den Begriff der Liebe in der deutschen Literatur zur Zeit der Romantik anhand der Werke von Ernst Theodor Wilhelm Hoffmann zu analysieren.

Das **Ziel** dieser Arbeit ist es, anhand des Begriffes der Liebe, welcher in jedem Land zu jeder Epoche auf seine je spezifische Art und Weise existiert hat, dessen besondere Bedeutung und Wirkung in der deutschen Literatur zur Zeit der Romantik aufzuzeigen.

Das Konzept der Liebe wird zudem in Bezug auf die Biographien und Werke der Schriftsteller Alexander Puschkin und E.T.A. Hoffmann und der Komponisten Peter Tschaikowski und Robert Schumann angewendet [2].

Ernst Theodor Wilhelm Hoffmann Biographie, Werke und Intension Am 24. Januar 1776 wird Ernst Theodor Wilhelm Hoffmann als dritter Sohn des Anwalts am preußischen Hofgericht, Christoph Ludwig Hoffmann, und seiner Frau Luise Albertine, geb. Doerffer in Königsberg (1809 ändert Hoffmann seinen

dritten Vornamen in Amadeus, zu Ehren Mozarts) geboren. 1778 nach Scheidung der Eltern wird Hoffmann der Mutter zugesprochen. Diese zieht mit Hoffmann zu ihrer eigenen Mutter, Sophie Luise Doerffer. Hoffmann wird von seinem Onkel, Otto Wilhelm Doerffer, sehr streng erzogen. Einzig seine Tante, Johanna Sophie Doerffer ("Tante Füßchen"), ist freundlich zu ihm. Bis 1792 besucht der Dichter die reformierte Burgschule in Königsberg. Die Freundschaft mit seinem Mitschüler Theodor Gottlieb von Hippel währt bis zum Tode Hoffmanns. Im gleichen Jahr beginnt Hoffmann ein Studium der Rechte an der Universität Königsberg und wird 1794 Protokollführer bei Schlichtungen juristischer Angelegenheiten in den Adelsschlössern. Erste Liebe zu Dora ("Cora") Hatt [3]. 1795 beginnt Hoffmann mit dem Nachdenken und Niederschreiben. Es entsteht das Gedicht Masquerade und die Arbeit an den verschollenen Romanen Cornaro, Memoiren des Grafen Julius S sowie Das Geheimnisvolle. Hoffmann schließt das erste Staatsexamen ab und tritt ein Amt in Königsberg an. Nach dem Tod der Mutter im März 1796 siedelt Hoffmann nach Glogau über. 1798 Verlobung mit seiner Cousine, Sophie Wilhelmine Constantine ("Minna") Doerffer und zweites juristisches Staatsexamen, danach Versetzung nach Berlin an das Kammergericht. Hoffmann beginnt mit der klassischen Malerei. 1800, nach dem dritten Staatsexamen, wird er zum Assessor beim Obergericht in Posen ernannt, dann jedoch wegen staatsfeindlicher Karikaturen nach Polen strafversetzt. Dort heiratet er die Polin Michalina Rohrer. Als Warschau von den Franzosen besetzt wird, kehrt er nach Berlin zurück. Dort bestreitet er seinen Lebensunterhalt als Musiker, Zeichner und Literat sowie Musikkritiker. 1803 wird die Welt zum ersten Mal auf den Schreiber Hoffmann aufmerksam. Sein Essay Schreiben eines Klosterschülers an seinem Freund in der Hauptstadt wird in der Berlinischen Zeitung veröffentlicht. Erst 1813 gelingt ihm der endgültige Durchbruch als Schriftsteller. Trotz seiner unglücklichen Liebe zu einem sechzehnjährigen Mädchen. Hoffmann konzentriert sich stärker auf das Schreiben. 1814 beginnt Hoffmann mit der Arbeit an dem Roman Die Elixire des Teufels und die ersten beiden Bände der Fantasiestücke in Callots Manier erscheinen. Darin enthalten sind u. a [3]. Der goldene Topf, die Dialogerzählung Nachricht von den neuesten Schicksalen des Hundes Berganza und Ritter Gluck. Don Juan. Eine fabelhafte Begebenheit, die sich mit einem reisenden Enthusiasten zugetragen wird in der "Allgemeinen Musikalischen Zeitung" gedruckt. Nach dem Krieg kehrt er nach Berlin zurück und wird dort Richter bei den Demagogenprozessen. Hier entsteht sein dritter und vierter Band der Fantasiestücke in Callots Manier. Unter dem Titel Nachtstücke erscheint eine zweibändige Sammlung von Prosatexten, darin enthalten die Novelle Das Majorat und die Erzählung Der Sandmann. In Berlin ist Hoffmann führende Persönlichkeit in der Tafelrunde der Serapionsbrüder in der Gastwirtschaft 'Luther und Wegener'. An dieser Tafelrunde nehmen bekannte Literaten wie Brentano, Hitzig und Chamisso teil. Seine Erfahrungswerte und Gedanken aus dieser Tafelrunde schreibt Hoffmann in seinem Werk Serapionsbrüder nieder, dessen Bände 1819 bis 1921 erscheinen. Während seiner schweren Krankheit schreibt Hoffmann die Erzählung Meister Floh und diktiert, nach vollkörperlicher Lähmung Des Veters Eckfenster. Am 25. Juni 1822 stirbt Hoffmann. Er wird auf dem Jerusalemer Kirchhof in Berlin beigesetzt. E. T. A. Hoffmann war ein Autor der phantastischen Literatur. Mit seinem Namen verbinden sich Spuk- Dämonengeschichten und phantastische Märchen. Wie sich das Leben Hoffmanns in Gegensätzen bewegte, er war ein gewissenhafter Beamter und ein leidenschaftlicher Künstler, so stehen in seinen Werken Alltagswelt und phantastische Welt nebeneinander. Oft gehen diese beiden Welten ineinander über. Hoffmanns unfreiwilliges Außenseiterdasein öffnete ihm den Blick auf die Nachtseiten der Natur, hinter die Fassade einer oft nur geheuchelten bürgerlichen Harmonie. Nicht die Flucht des Romantikers ins Phantastische, sondern seine verschiedenen Auseinandersetzungen mit der Realität führten ihn zum Erkennen des Widersinnigen, Grotesken, Hintergründigen und der Ironie. Die Miteinbeziehung von Fabelwesen, Feen, Geistern, Gnomen, Automaten und Tieren schafften Distanz und öffneten neue Bereiche des Denkens. Immer wieder begegnet man in den Werken Hoffmanns, dem Ringen des bösen mit dem guten Prinzip. In seinen Märchen gewinnt diesen Kampf der Prinzipien immer das Gute. "Aber was heißt denn das Schaurige und Unheimliche und Gespenstische und auch Wunderbare des Alltags zu sehen anders, als Bewusstsein zu haben, es sehen zu können und das Geschaute auch aussprechen zu wagen?"[1].

Die Liebesphilosophie ist eine Philosophie des Werdens und so entwickeln die Literaten ihre eigene Sichtweise auf die Liebe. E.T.A. Hoffmann sucht die Liebe und findet sie und vereinigen sich mit der Liebe in seiner Kunst. Er unternahm den Versuch, Liebe und Leben zusammen zu führen, Liebe ins Leben, Liebe in die Kunst zu integrieren. Das Leben verstand er als Gesprächskunstwerk und die Liebe als nicht endenden, offenen und sich beliebig erweiternden Dialog der inneren mit der äußeren Welt.

Literatur

1. Biografie. Ernst Theodor Wilhelm Hoffmann [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus: <http://etagogman.narod.ru/deubiografy.html>

2. Deutsche Literatur [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus:
file:///C:/Documents%20and%20Settings/Marina/Downloads/Snegova_E._Deutsche_Literatur._Nemetskaya
_literatura.Fragment.pdf

3. Ernst Theodor Wilhelm Hoffmann [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus:
https://de.wikipedia.org/wiki/E._T._A._Hoffmann

УДК: 391(430)"1914/1945"(043)=112.2

Timofeeva Viktoria Valeriivna

AUSWIRKUNGEN DES ERSTEN UND ZWEITEN WELTKRIEGES AUF FRAUENBEKLEIDUNG IN DEUTSCHLAND

Aktualität dieses Beitrags ist es, dass mit Hilfe einer detaillierten Studie über die Veränderungen in der Mode, Sie im Detail die Auswirkungen historischer Ereignisse auf das Leben des deutschen Volkes untersuchen.

Zielsetzung besteht in der Forschung der Auswirkungen der politischen und historischen Ereignisse auf den Geist und das Aussehen einer Person.

Mit Mode als Prisma eine Reihe von wichtigen sozialen, politischen, kulturellen und wirtschaftlichen Problemen zu berücksichtigen, werden wir die Zweideutigkeit der Beziehung zwischen den deutschen Frauen und der NSDAP erkunden; Änderungen in der Kleidung und dem Aussehen von Frauen und wie sich die Deutschen diese Veränderungen sehen; Schließlich ist der scharfe Gegensatz zwischen Ideologie, Propaganda, Regierungsverordnungen und wirtschaftlichen Gegebenheiten [1].

In unserem Werk untersuchen wir die Wirkungen des ersten und zweiten Weltkrieges. Die enormen Auswirkungen auf die Kleidung hatte der Erste Weltkrieg. Frauen setzen zunächst auf die Form und geschätzt ihre Bequemlichkeit und Leichtigkeit. Sie nahmen Aufträge an die Frontmänner gegangen war [2]. In einer Art und Weise beinhaltet strenge Business-Anzüge, kurze Röcke und lose Kleider. Darüber hinaus beginnen Frauen, Hosen zu tragen, bisher nur für den Sport und am Strand. Änderungen und Haltung gegenüber Frauen ist es nicht mehr verwöhnt, bestimmt das Leben eines Mannes zu dekorieren. Allmählich gewinnen Damen das Recht zurück, sich zu stimmen [1].

Militäruniform war so bequem, dass sie begann, das zivile Leben zu imitieren. So gab es einen Trenchcoat, die zuvor durch das Militär der britischen Armee getragen wurde, eine "Trenchcoat" zum Zeitpunkt der wasserdichten Gabardine genäht, Frauen in den 20er Jahren zu tragen fortgesetzt [3].

Nach dem Krieg, wollen die Frauen auf die alte Mode-Standards nicht zurückgehen. Der neue Rhythmus des Lebens gefragt in Modetrends relevant. Frauen fühlten die Bequemlichkeit und den Komfort der freien Bekleidung, neue Kleidung und kein Korsett. Croy Kleider wurden kürzer und gerade, mit niedriger Taille, mit einem Reißverschluss vorne (keine Hilfe von außen benötigen, beim Ankleiden). In dieser Kleidung praktisch bei der Arbeit, auf einer Party, auf öffentlichen Plätzen, in öffentlichen Verkehrsmitteln [3].

Unserer Meinung nach, gibt es in den Jahren des Dritten Reiches in Deutschland das Konzept der "deutschen Mode", die den Stil des Kleides und das Aussehen bedeutet, betont Bescheidenheit, Integrität, Natürlichkeit und Weiblichkeit der richtigen arischen Frau [1].

Adolf Hitler zeigte öffentlich Tracht Bewunderung, sowie das offizielle Bild der wahren deutschen Frauen - abstinent, Nichtraucher, keine Kosmetika verwenden, der Zugehörigkeit zu der "richtigen" Rasse "Mutter Nation", Hausfrauen oder Bäuerinnen, deren Hauptfunktion – Fortpflanzung [1].

Schlussfolgerungen. Mode im Gegensatz zu den Behauptungen, dass es unabhängig von der Politik ist, ist in der Tat in direktem Zusammenhang damit. Kleidung zeigt die Stimmung und den Zustand der Menschen. Sie widerspiegelt die politische und wirtschaftliche Situation. Man kann in dieser Hinsicht die Worte des berühmten französischen Schriftstellers Anatole France zitieren - "zeigen Sie mir die Kleidung, die ein bestimmtes Land, und ich werde seine Geschichte schreiben".

Literatur

1. Berliner Tageblatt 1936 — Berliner Tageblatt. 1936. Januar 8 Erlassung. *Bleuel* 1972 — Bleuel H.-P. Das saubere Reich. Theorie und Praxis des sittlichen Lebens im Dritten Reich. Bern; München, 1972.

2. Deutsche Allgemeine Zeitung 1933 — Muckertum und geschminkte Frauen // Deutsche Allgemeine Zeitung. 1933. November 15 Erlassung.

3. Genschel 1966 — Genschel H. Die Verdrängung der Juden aus der Wirtschaft im Dritten Reich. Göttingen, 1966.

NATIONALE PRÄGUNG IN DER DEUTSCHEN BAUKUNST

Aktualität. Relevanz des Themas der Forschung ist die Notwendigkeit, das Wissen über Deutschland und über die Besonderheiten der Architektur des Landes zu erhöhen. Zusätzlich mit den Besonderheiten der romanischen und gotischen Stil im Beispiel einer mittelalterlichen Burg kennenzulernen.

Zielsetzung. Steigern Sie Ihr Wissen über Deutschland und über die Besonderheiten der Architektur dieses Landes in anderem Zeitraum. Machen Sie sich mit den Besonderheiten der romanischen, Barock, Renaissance, Gotik und modernistischen Stile an Beispielen von architektonischen Strukturen bekannt.

Romanische Baukunst (11 – 12 Jh.). Ihre Besonderheiten sind einfache, scharfe Formen, dicke Mauern und runde Bogen. Die romanische Baukunst ist aus den früheren Modellen von römischen Gebäuden entlehnt. Der Mainzer Dom und Der St. Kiliansdom in Würzburg gehören zu den größten romanischen Kirchen in Deutschland [1].

Gotik (13 – 16 Jh.). Der Kölner Dom ist das größte deutsche Beispiel der gotischen Architektur. Diese Baukunst entstand in Frankreich und verbreitete sich später im ganzen Europa. Verglichen mit romanischer Baukunst, ist gotische Baukunst eine Verkörperung von Eleganz und Kühnheit. Spitzbögen und schwebende Gewölbe, Turmspitze und große Fenster sind ihre kennzeichnenden Merkmale. Einfachere und monumentale Gebäude der gotischen Architektur aus Ziegeln befinden sich überwiegend im Norden Deutschlands [1].

Die Renaissance (Ende 15 – 17 Jh.). Augsburg ist eine der schönsten Städte Deutschlands. In der Stadt befinden sich viele Denkmäler der Renaissance Architektur. Diese Baukunst ist von geprüfter Genauigkeit, Sorgfalt der Linien und klassischem Dekor über den Fenstern und Türen geprägt. Die Architektur der Renaissance wurde nach Süddeutschland aus Italien mitgebracht [1].

Barock (17 – 18 Jh.). Dekorative Fülle vom prächtigen Barock unterscheidet ihn von der sachlichen Renaissance. Barock blühte in den katholischen Gebieten im Süden von Deutschland. Die Residenz in Würzburg und Schloss Sanssouci in Potsdam sind die besten Beispiele der Renaissance Baukunst [1].

Rokoko (18. Jh.). Entfernen Sie die Elemente des Barocks und Sie erhalten die Rokoko, gekennzeichnete durch die geschwungenen Formen, atemberaubenden Mengen von Gold und modelliertes Stuck. Eines der bekanntesten Beispiele der kirchlichen Architektur des Rokoko ist Wiesenkirche in Bayern, Deutschland. In der Baukunst des Rokoko wurden einige Theater der damaligen Zeit errichtet. Als eines der besten Beispiele dient altes Residenztheater in München [1].

Neoklassische Architektur (19. Jh.). In der neoklassizistischen Architektur drückt den Vorwurf gegen Barock und Rokoko aus. Im Laufe des Jahrhunderts überließ Neoklassizismus den Platz der mehr schwerfälligen neoklassischen Architektur. Gerade in dieser Zeit wurde das Schloss Neuschwanstein erbaut [2].

Die neoklassizistische Architektur verwurzelt in der klassischen Epoche Griechenlands. In Berlin gibt es einige Meisterwerke, die vom preußischen Architekten Karl Friedrich Schinkel (1781 – 1841) geschaffen wurden. Das ist die neoklassische Avenue, bekannt als „Unter den Linden“ und die Museumsinsel. Der von griechischen Tempeln inspirierte Architekt Leo von Klenze (1784 – 1864) entwarf in München solche Museen wie das Glyptothek und solche Denkmäler wie die Propyläen auf dem Königsplatz. Diese architektonische Baukunst kann man „die griechische Wiedergeburt“ nennen [2].

Der Jugendstil (Ende des 19 – Anfang des 20 Jh.). Jugendstil ist die europäische Bewegung des 20 Jahrhunderts, die glatte, asymmetrische, organische Formen betonte. In Hamburg schmückte man die Straßen mit den im Jugendstil gebauten Villas [3].

Bauhaus Architektur (1913 – 1933). Das ist die strenge moderne Baukunst, die von Übermaß des Dekors frei ist. Das Bauhaus wurde von Walter Gropius (1883 – 1969) gegründet, der die Bauhausschule für die Bildung der funktionalen Gebäude und Möbeln gestiftet hat. Die Schule war von den Nazis geschlossen, weil die mit der „deutschen“ Architektur nicht übereinstimmte. Die europäischen Auswanderer und ihre Schüler unterrichteten und praktizierten das Bauhaus in den USA. Die in Berlin im Jahre 1968 gegründete Neue Nationalgalerie ist das letzte Gebäude, das vom ehemaligen Lehrer des Bauhauses — Mies Van der Rohe, ist ein Beispiel für die zeitlosen Bauhausarchitektur [1].

Der Modernismus (seit 1948) Nach der Bombardierung der Städte in Deutschland während des Zweiten Weltkrieges stellte sich die Frage über die Rekonstruktion von Wohnhäusern und die Errichtung der neuen Häuser. Wenn man entlang die Straßen oder Fußgängerzonen von jeder größeren Stadt in Deutschland gehen wird, kann man um sich herum die Gebäude in diesem Baustil sehen. Es ist ein einfaches, funktionales Design mit geraden Linien und quadratischen Fenstern. Der große Einfluss auf den Modernismus hat das Bauhaus gemacht. Einer der bekanntesten Architekten der Nachkriegszeit war Hans Scharoun. Im Jahre 1963 wurde nach seinem Projekt der Konzertsaal der Philharmonie gebaut [3].

Die Postmoderne (1980). Die Postmoderne — das ist der Baustil, der von Architekten benutzt wird,

die Inspiration aus der Vergangenheit schöpfen und wenden ihn im Bau von modernen Gebäuden an. Neue Staatsgalerie von James Stirling in Stuttgart ist eine Erinnerung daran, wie langweilig und veraltet die Mehrheit der postmodernen Gebäude wurde [3].

Zusammenfassung. Wie wir sehen können, hat die Architektur von Deutschland eine lange, reiche und abwechslungsreiche Geschichte. Hier sind Abstufungen der karolingischen Architektur, Romanik, Gotik, Renaissance-Architektur, Barock, Klassik und moderner Architektur. Jede Epoche hat sich in der einen oder anderen die Entwicklung der architektonischen Kunst beeinflusst.

Literatur

1. Wallner M., Werner H. Architektur und Geschichte in Deutschland. Verlag Werner. / Matthias Wallner und Heike Werner. – München, 2006.
2. Бирюкова Н. В. История архитектуры. "Инфа-М", 2009.
3. Ионина Н. И. 100 великих замков. "Москва, Вече", 2003.

УДК 728.81(430)(043)=112.2

Schulga Evelina Vitalievna

SCHLOSS MARIENBURG – „MEIN KLEINES ELDORADO“

Der Liebe ein Denkmal gesetzt: Als König Georg V. von Hannover seiner Gemahlin, Königin Marie, Schloss Marienburg einst zum Geschenk machte, ahnte er nicht, dass sein Liebesbeweis eines Tages zu den eindrucksvollsten und bedeutendsten neugotischen Baudenkmalern in Deutschland gehören würde.

Die Aktualität des Themas besteht darin, Schloss Marienburg als eines der bedeutendsten neugotischen Baudenkmalen in Deutschland gilt. Die nahezu komplett erhaltene Inneneinrichtung mit zahlreichen persönlichen Gegenständen der Familie, Gemälden und kunsthistorisch einmaligen Objekten erwecken die höfische Kultur des ausgehenden 19. Jahrhunderts zum Leben.

Das Ziel der Arbeit ist die Geschichte, den historischen Wert von Schloss Marienburg zu entdecken.

Schloss Marienburg befindet sich noch heute im Familienbesitz der Welfen, dem ältesten Fürstengeschlecht Europas, und verzaubert durch die märchenhafte Erscheinung und die nahezu komplett erhaltene Inneneinrichtung seine Besucher.

Zwischen 1858 und 1867 entstand auf dem sagenumwobenen Marienberg, der – wie es hieß – von Zwergen bewohnt war, ein Höhenschloss, das seine Besitzerin sogleich in ihr Herz schloss und „mein kleines Eldorado“ nannte [1].

Erwacht aus einem Dornröschenschlaf verzaubert Schloss Marienburg seine Besucher bis zum heutigen Tage durch seine märchenhafte Erscheinung mit seinen vielen Zinnen, Türmen und Türmchen, die schon von Weitem sichtbar aus den sanften Hügeln des Leinetals hervorragen. Die nahezu komplett erhaltene Inneneinrichtung mit zahlreichen persönlichen Gegenständen der Familie, Gemälden und kunsthistorisch einmaligen Objekten erwecken die höfische Kultur des ausgehenden 19. Jahrhunderts zum Leben. Seit 2004 befindet sich Schloss Marienburg im Besitz des Ur-Ur-Urenkels von Königin Marie und König Georg V., S. K. H. Erbprinz Ernst August von Hannover. Mit ihm erwachte erstmals wieder Leben auf dem Schloss seiner Ur-Ur-Urgroßmutter.

Schloss Marienburg gilt als eines der bedeutendsten neugotischen Baudenkmalen in Deutschland. Es steht in 135 Metern Höhe auf dem Marienberg, 20 Kilometer südlich von Hannover bei Nordstemmen. Die Burg bildet ein Ensemble mit dem Bahnhof des kleinen Ortes Nordstemmen, der einst als königlicher Bahnhof für das Schloss ausgebaut wurde.

"Es war einmal ein König, der schenkte seiner Vermählten ein Schloss mit 160 Zimmern, 30 Meter hohen Aussichtstürmen, einer Kapelle und Stallungen." Genau so beginnt die Geschichte von Schloss Marienburg. Heute ist das pittoreske Gebäude im Calenberger Land ein Museum mit prunkvollen Räumen und einer prachtvollen Bibliothek. Besucher können das Innere des Schlosses. Dabei bekommen sie historisches Mobiliar, Gemälde und kunsthistorische Raritäten aus dem Besitz der königlichen Welfenfamilie zu sehen [2].

Schloss Marienburg, die Sommerresidenz des letzten hannoverschen Königspaares, ist immer einen Besuch wert: nur 20 Autominuten von der Innenstadt Hildesheims entfernt, erwartet Sie das Schloss während der Saison mit einem abwechslungsreichen Programm: tägliche Schlossführungen, Turmaufstiege, Jazz Frührschoppen, Klassikkonzerte, Kinderkonzerte und spezielle Themenführungen wie „Mondscheinführung“ oder „Hinter den Kulissen“. Dieser Tatsache fördert die Aktualität vor unsere Forschung.

Die historischen Innenräume von Schloss Marienburg können ebenfalls für Feiern und Tagungen angemietet werden. Brautpaare können sich im romantischen Ambiente des Märchenschlosses das Ja-Wort geben: für kirchliche Trauungen steht die Schlosskapelle, die nach dem Vorbild der Sainte Chapelle in Paris erbaut wurde, zur Verfügung.

Seit 2014 lockt die Ausstellung „Der Weg zur Krone – Das Königreich Hannover und seine Herrscher“ in den ehemaligen Königinnenräumen des ersten Obergeschosses mit Wissenswertem über den Weg der Welfen vom Kurfürstentum bis zum österreichischen Exil des letzten Königs, Georg V. von Hannover. Glanzvolles Highlight der Ausstellung sind die Hannoversche Königskrone, die Brautkrone und das Zepter, erstmals seit 150 Jahren als Ensemble der Öffentlichkeit zugänglich gemacht werden [3].

Zusammenfassend kann man sagen, dass neben informativen Führungen und Turmaufstiegen locken jedes Jahr zahlreiche Veranstaltungen wie klassische Konzerte, Jazz, Kinderkonzerte und Theater und lassen Schloss Marienburg zu dem werden, wovon Königin Marie immer geträumt hat: zu einem Mittelpunkt für Kunst und Kultur.

Literatur

1. Schloss Marienburg bei Nordstemmen - Museum [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus: <http://www.welfen.de/SchlossMarienburg.htm>

2. Schloss Marienburg [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus: <http://www.hildesheim.de/staticsite/staticsite.php?menuid=1216&refmenuid=1391&reftopmenu=4&topmenu=4>

3. Schloss Marienburg [Elektronische Ressource] – Zugriffsmodus: <http://www.visit-hannover.com/Sehensw%C3%BCrdigkeiten-Stadttouren/Ausflugsziele-in-der-Region/Schloss-Marienburg>

СЕКЦІЯ
КРАЇНОЗНАВСТВО НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН

УДК 663.91.05(494)(043)=112.2

Аветисян Лусіне Арсенівна

DIE SCHWEIZ UND IHRE SCHOKOLADE

Die Aktualität unseres Themas liegt darin, dass die Geschichte der Entstehung von Schokolade sehr interessant ist. **Das Ziel** der Arbeit ist die Hauptbesonderheiten dieser Geschichte zu betrachten.

Niemand auf der Welt isst so viel Schokolade wie die Schweizer. Rund 12 Kilo sind es pro Kopf und Jahr. Dabei zeigt der Blick in die Geschichte, dass die Schweizer in Sachen Schokolade richtige Spätzügler waren. Dank Innovation und Qualität war Schweizer Schokolade aber bald in aller Munde [1].

„Xocolatl“ hieß das Aztekengetränk, das Hernan Cortés 1528 von seinem blutigen Eroberungskrieg in der neuen Welt nach Spanien brachte. Am spanischen Hof kam Xocolatl gut an. Im restlichen Europa hingegen verlief die Karriere des Kakaos eher schleppend. Die Trinkschokolade war ungesüßt und enthielt verschiedene, teils scharfe Gewürze wie Chili. Erst die arrangierte Hochzeit zwischen der spanischen Prinzessin Anna von Österreich und Louis XIII ebnete der Verbreitung des Aztekengetränks den Weg: Die junge Königin führte die Schokolade am französischen Hof ein und machte sie damit schon bald zum Modegetränk der europäischen Aristokratie. Inzwischen hatte sich der Zucker als zweiter Hauptbestandteil neben der Kakaobohne bereits durchgesetzt[1].

Das Aztekengetränk erobert Europa. Zu Beginn des 18. Jahrhunderts brachten Wanderhändler aus Frankreich und Italien das exklusive Produkt auch in die Schweiz. Anfangs wurde es als Arzneimittel und Aphrodisiakum eingeschätzt und deshalb vor allem in Apotheken verkauft. Für Kinder war Schokolade nicht gedacht. Allmählich eroberte sie jedoch auch Jahrmärkte und Zuckerbäckereien. Wanderarbeiter aus Frankreich und Italien, die sich in der Schweiz niederließen, gründeten erste Schokoladenbetriebe. Mit der Industrialisierung und dem Aufstieg des Bürgertums wurde Schokolade zum beliebten Frühstücksgetränk für Frauen und Kinder, während Männer Kaffee tranken [2].

Die Erfindung eines Niederländer läutete schließlich den Beginn der industriellen Schokoladenproduktion ein: 1828 entwickelte der Niederländer Conrad Johannes van Houten ein Verfahren, bei dem den Kakaobohnen die Kakaobutter entzogen werden konnte. Dies ermöglichte nicht nur die Herstellung von Kakaopulver, sondern auch von Ess-Schokolade, bei welcher der Kakaomasse zusätzliche Kakaobutter zugefügt wird, damit sie hart wird. Van Houten traf damit den Nerv der Zeit: Erstmals konnte Schokolade überall konsumiert werden. Die Schokoladentafel entsprach den Bedürfnissen der industriellen Bevölkerung [1].

Gleichzeitig taten sich auch in der Schweiz Schokoladen-Pioniere hervor. François-Louis Cailler hatte das Handwerk in Turin gelernt und eröffnete 1819 bei Vevey die erste mechanisierte Schokoladenmanufaktur der Schweiz. Später kamen Philippe Suchard, Rudolf Sprüngli, Aquilino Maestrani oder Rudolf Lindt dazu. Das Fundament der Industrie bildete die renommierte Schweizer Zuckerbäckerei, aus der alle bedeutenden Schokoladen-Pioniere kamen [2, 3].

Ausgerechnet einem Metzgerssohn gelang schließlich eine entscheidende Innovation: Er erfand die Milkschokolade. Daniel Peter aus Moudon hatte 1863 Caillers einzige Tochter geheiratet und so den Weg in die Schokoladenindustrie gefunden. Zehn Jahre lang tüftelte er, bis es ihm 1875 gelang, Kondensmilch zur Kakaomasse zu mischen – die Milkschokolade war geboren [1].

Nur vier Jahre später gelang Rudolf Lindt in Bern der nächste Durchbruch, der den Aufstieg der Schweizer Schokoladenindustrie beschleunigte. Der Sohn eines wohlhabenden Apothekers hatte eine alte Schokoladenfabrik samt Maschinen erworben. Weil die veralteten Geräte eine Schokolade produzierten, deren Wassergehalt viel zu hoch war, versuchte er die flüssige Masse durch langes und beheiztes Rühren zu trocknen. Die Ess-Schokolade – die zuvor grobkörnig und bisquitartig war – wurde dadurch plötzlich homogen und zartschmelzend. Ein Meilenstein in der Geschichte der Schokolade. Bis heute wird Schokolade conchiert. Die Conche, ein spezielles Rührwerk, macht sie nicht nur zartschmelzend, sondern verbessert auch das Aroma. Schokolade an den Mann gebracht [1].

Noch um 1900 sind es vor allem Frauen und Kinder, die Schokolade konsumieren. An sie richtet sich auch die Werbung. Doch die Industrie wächst schnell und neue Märkte müssen erschlossen werden: die Männer. Der hohe Nährwert und die gute Transportfähigkeit machen Schokolade zum idealen Proviant für das Militär. So lanciert Suchard um 1870 Schokoladepulver als neues Frühstücksgetränk der Schweizer Armee. Die Skepsis ist anfänglich groß, doch bald ist Schokolade als Frühstücksgetränk und Notration in verschiedenen europäischen Armeen zu finden. Den Durchbruch bringt schließlich der Ausbruch des Ersten Weltkriegs, als Schokoladenfabriken zur Versorgung der Truppen mobilisiert werden [1].

Auch wenn heute gerade mit dunklen Schokoladen Männer angesprochen werden, die weibliche Konnotation ist erhalten geblieben: Frauen werden mit Pralinen beschenkt. Und es sind vor allem Kinder, für die Schokolade einst ein verbotenes Getränk war, die heute ihre Schoggi am liebsten trinken [1].

Die schweizerische Schokoladenindustrie war im späten 19. Jahrhundert bis hin zum Ersten Weltkrieg sehr exportorientiert. Nach dem Zweiten Weltkrieg fingen Schweizer Schokoladenproduzenten aufgrund von Handelsrestriktionen an, für das Ausland bestimmte Schokolade im Ausland zu produzieren [2, 3].

Die Schweiz ist heute der größte Absatzmarkt für in der Schweiz produzierte Schokolade (54 % im Jahr 2000), wobei die Schweizerinnen und Schweizer pro Kopf weltweit am meisten Schokolade konsumieren (im Jahr 2007 12,3 kg pro Kopf und Jahr) [2].

Im Jahr 2004 wurden laut Chocosuisse in der Schweiz 148.270 Tonnen Schokolade und Schokoladenprodukte produziert, wovon 53 % exportiert wurden (20 % nach Deutschland, je 11 % nach Frankreich und Großbritannien und 13 % nach Nordamerika). Der Gesamtumsatz der Schokoladenindustrie betrug im selben Jahr 1365 Millionen Schweizer Franken (814 Mio. CHF im Inland, 551 Mio. CHF im Export) [2].

Als Fazit können wir behaupten, dass die Schokolade nicht nur eine Konfektion von Kakaobohnen ist, das ist ein Produkt des Glücks. Die Delikatesse hat eine positive Wirkung auf das Herz und die Blutgefäße, sie stimuliert die Produktion von Serotonin, verbessert die Stimmung, die geistige und körperliche Leistungsfähigkeit. Das Wichtigste, was wir nicht vergessen sollten, die Schokolade – im Gemäß zu essen.

Literatur

1. Quelle: Roman Rossfeld, Schweizer Schokolade: [Elektronischer Ressource] – Regime des Zugangs zur Ressource: Industrielle Produktion und kulturelle Konstruktion eines nationalen Symbols 1860-1920: <http://www.srf.ch/sendungen/einstein/migrieren-einstein-webseite/die-schweiz-und-ihre-schokolade>

2. Schokolade in der Schweiz – Heute [Elektronischer Ressource] – Regime des Zugangs zur Ressource: <http://www.theobroma-cacao.de/schoko-guide/schoko-guide/laender-informationen/schweiz/>

3. Настоящий швейцарский шоколад: история и мифы [Elektronischer Ressource] – Regime des Zugangs zur Ressource: <https://www.buro247.ru/lifestyle/eda/nastoyashciy-shveytsarskiy-shokolad-istoriya-i-mif.html>

УДК 323.15(430)(043)=112.2

Архипова Валерія Максимівна

DIE SORBEN – EINE DER NATIONALEN MINDERHEITEN DEUTSCHLANDS

Aktualität. In Deutschland werden vier lebenden nationalen Minderheiten anerkannt. Sie werden unterstützt, ihre Sprache und Kultur geschützt. Die Sorben sind eine der nationalen Minderheiten von insgesamt 4 Minderheiten, die die Bundesrepublik offiziell anerkennt, und sie müssen nicht vergessen sein. Insgesamt sind es rund 200.000 Menschen.

Arbeitsobjekt ist ethnische Zusammensetzung Deutschlands.

Zielsetzung ist über die Sorben erzählen, ihren Traditionen und Geschichte vorstellen.

Die Sorben (oder Wenden) sind ein kleines slawisches Volk, das in der Gegend zwischen Cottbus (Brandenburg) und Bautzen (Sachsen) siedelt. Ihre Sprache, das Sorbisch, gehört zu den westslawischen Sprachen und ist mit dem Tschechischen und Polnischen verwandt. Außer Sorben gehören noch die deutschen Dänen und die deutschen Sinti und Romi zu den nationalen Minderheiten Deutschlands.

Der Südosten Deutschlands, die Lausitz, ist seit mehr als 1000 Jahren Heimat für die kleinste slawische Volksgruppe, die Sorben – die sich auch als Wenden bezeichnen –, aber auch im Südosten des Landes Brandenburg sind sie ansässig und halten ihre Sprache und Kultur auch im Alltagsleben präsent.

Im 16. Jahrhundert entstand unter dem Einfluss der Reformation eine sorbische Schriftsprache. Im 19. Jahrhundert erlebten die Sorben eine Phase nationaler Wiedergeburt.

Das faschistische Regime hatte sich zum Ziel gesetzt aus rassistischen Motiven, die Sorben zu vernichten. Die Zerschlagung des Faschismus brachte auch die Befreiung der Sorben.

Das wiedervereinigte Deutschland hat sich zur Forderung der sorbischen Minderheit verpflichtet. Neben dem Institut für Sorbistik an der Universität Leipzig gibt es zahlreiche Schulen, Vereine und weitere Institutionen zur Pflege der sorbischen Sprache und Kultur. Es gibt eine sorbische Wochenzeitung und ein sorbisches Rundfunkprogramm.

Die Sorben als anerkannte nationale Minderheit in Deutschland leben bereits seit dem 6. Jh. in der Lausitz. In Gegensatz zu anderen nationalen Minderheiten haben sie kein «Mutterland» außerhalb der deutschen Grenzen. Rund 60.000 Sorben leben in Deutschland, davon etwa 20.000 Niedersorben in der brandenburgischen Niederlausitz und rund 40.000 Fast alle beherrschen neben Deutschland die sorbische Sprache. Gäbe es einen sorbischen Staat, er wäre nicht größer als eine typische deutsche Kleinstadt.

Die Sorben sind Überbleibsel eines in mehreren Völkerschaften gegliederten elbslawischen

Volksstammes, der im Mittelalter nördlich des Erzgebirges zwischen Saale und Lausitzer Neiße siedelte. Das sorbische Volk hat seine Identität durch die Geschichte hindurch bis heute bewahren und den verschiedensten Versuchen der Assimilierung widerstehen können. Sie überdauerten die Zeit der deutschen Ostbewegung im Mittelalter, und bis in die Neuzeit bewahrten sie ihre ethnische, sprachliche und kulturelle Eigenart. Mit der sorbischen Sprache kommen Besucher der Region zuerst durch die zweisprachig beschrifteten Ortschilder in Berührung. Die offensichtlichen Merkmale der Sorben sind Sprache und Kultur, also das Brauchtum.

Bekannt sind die Sorben hauptsächlich durch ihre reiche Folklore und Mythologie. Überall in der Region werden die Sitten und Bräuche der Sorben erhalten und jahrhundertealte Traditionen gepflegt. So wird zum Beispiel die "Vogelhochzeit" am 25. Januar gefeiert. Zur Fastnachtszeit wird der Heischegang des Zamperns zelebriert - bunt kostümierte Zamperer, zumeist junge Leute, ziehen von Haus zu Haus, tanzen mit der Hausfrau und erbitten einen Obolus, der dann abends beim gemeinsamen Fastnachtstanz aufgeteilt wird. Aber Ostern ist die "Hoch-Zeit" der sorbischen Bräuche: Neben den zahlreichen Ostermärkten hat man vom Osterwasser holen, Ostersingen, Osterfeuer oder Ostereierwallen vielleicht schon mal gehört, am bekanntesten jedoch ist das Verzieren von Ostereiern mit traditionellen Ornamenten oder auch in freier Gestaltung in der Wachs-, Kratz- oder Ätztechnik sowie das Osterreiten. Weiter gibt es noch das Maibaumstellen und Maibaumwerfen, das Hexenbrennen in der Walpurgisnacht, das Stoppelreiten, das Johannisreiten am 24. Juni, das Erntedankfest, den Martinstag, die Barbarafeier zu Ehren der Heiligen Barbara oder der Besuch des vorweihnachtlichen Bescherkindes sowie vieles mehr.

Traditionell begrüßen die Sorben ihre Gäste mit Brot und Salz. Bekannt sein dürften nicht nur die Vielzahl der Bräuche, sondern auch das Kleiden. So gibt es beispielsweise schon bei einer Hochzeit über 100 Trachten und Variationen zu bestaunen. In einigen Regionen gehört die Tracht noch zum täglichen Erscheinungsbild.

Die Lausitzer Sorben sind Nachfahren slawischer Stämme. Die Sorben achten ihre Traditionen, es gibt zahlreiche Schulen, Vereine und weitere Institutionen zur Pflege der sorbischen Sprache und Kultur. Als ein Stück Kulturgeschichte in diesem Sinne kann die traditionelle bäuerliche sorbische Hochzeit betrachtet werden.

Literatur

1. Kappler A. Tatsachen über Deutschland / A. Kappler. – Berlin, 1996. – S. 544
2. Brauneck M. Autorenlexikon deutschsprachiger Literatur des 20. Jahrhunderts / M. Brauneck. – Cremlingen, 1995. – S. 928
3. Luscher R. Deutschland nach der Wende. Verlag für Deutsch / R. Luscher. – München, 1994. – S. 175

УДК 621(043)=112

Вороніна Валерія Олександрівна

DIE GESCHICHTE VON MERCEDES BENZ

Die Aktualität unseres Themas besteht im zunehmenden Interesse zu Mercedes Benz und zur Geschichte von diesen Autos.

Das Ziel der Arbeit ist, uns mit der Geschichte eines der beliebtesten Automobilunternehmen der Welt bekanntzumachen.

In der ersten Hälfte des 19. Jahrhunderts werden in Deutschland zwei Männer geboren, deren Lebenswerke die Verkehrsgeschichte revolutionieren: Gottlieb Daimler und Karl Benz bereiten der individuellen Mobilität durch die Erfindung des Automobils den Weg. Für die ersten Automobile des Jahres 1886 müssen die Erfinder alles, was zu dem neuartigen Kraftfahrzeug gehört, bis ins kleinste Detail konstruieren und bauen und vieles davon neu erfinden [1].

Dieser Innovationsprozess begleitet die Automobilentwicklung seit 1886 bis heute. In der Nachfolge von Daimler und Benz haben Generationen genialer Konstrukteure der Marke Mercedes-Benz und ihrer Ursprungsmarken immer wieder epochale Erfindungen hervorgebracht. So sichert Mercedes-Benz die Zukunft des Automobils.

Gottlieb Daimler und Karl Benz, die Erfinder des Automobils. Gottlieb Daimler wird am 17. März 1834 in Schorndorf bei Stuttgart geboren. Er ist der Schöpfer des ersten leichten, schnelllaufenden Viertakt-Benzinmotors, der 1883 seine ersten Umdrehungen macht und unter der Nummer DRP 28022 patentiert wird. Der Motor ist gedacht als universeller mobiler und stationärer Antrieb von Kutschen, Lokomotiven, Booten, Luftfahrzeugen und Maschinen aller Art. Die erste Daimler-Motorkutsche rollt 1886 auf die Straße [1].

Zehn Jahre nach Daimler, am 25. November 1844, erblickt Karl Benz in Karlsruhe das Licht der Welt. Auch Benz realisiert einen schnelllaufenden Viertakt-Benzinmotor, den er in ein eigenständiges, nicht mehr

an eine Kutsche erinnerndes Fahrgestell einbaut und damit 1886 das erste ganzheitliche Automobil auf seine vierer drei Räder stellt. Der „Benz Patent-Motorwagen“ mit der Patent-Nummer DRP 37435 gilt als das erste Automobil der Geschichte [3].

Benz Patent-Motorwagen, war das erste Automobil (1886 - 1895). Der erste von Karl Benz entwickelte stationäre Benzinmotor ist ein Einzylinder-Zweitakter, der am Silvesterabend des Jahres 1879 zum ersten Mal läuft. Mit diesem Motor hat Benz so viel geschäftlichen Erfolg, das er sich zunehmend seinem Traum widmen kann, einen leichten, von einem Benzinmotor angetriebenen Wagen zu schaffen, bei dem Fahrgestell und Motor eine Einheit bilden [1].

Wichtigste Merkmale des 1885 realisierten zweisitzigen Gefährtes sind der kleine, schnelllaufende Einzylinder-Viertaktmotor, liegend im Heck eingebaut, der Stahlrohrrahmen, das Differential und drei Drahtspeichenräder. Der Motor leistet 0,75 PS (0,55 kW). Details sind der automatische Einlass-Gleitschieber, das gesteuerte Auslassventil, die elektrische Hochspannungs-Summer-Zündung samt Zündkerze und die Wasser-/Thermosiphon-Verdampfungskühlung [4].

Am 29. Januar 1886 meldet Benz sein „Fahrzeug mit Gasmotorenbetrieb“ zum Patent an. Die Patentschrift DRP 37435 gilt somit als die Geburtsurkunde des Automobils. Im Juli 1886 berichten die Zeitungen über eine erste öffentliche Ausfahrt des dreirädrigen Benz Patent-Motorwagens, Typ 1 [1].

Auf einem verbesserten Gefährt startet Bertha Benz, die Frau des Automobilpioniers, zusammen mit ihren Söhnen Eugen (15) und Richard (14) an einem Augusttag 1888 ohne Wissen ihres Mannes zur ersten Fernfahrt der Automobilgeschichte. Die Tour führt von Mannheim mit einigen Umwegen nach Pforzheim, der Geburtsstadt von Bertha Benz. Sie hat mit dieser Fahrt von 180 Kilometern einschließlich Rückfahrt die Gebrauchstüchtigkeit des Motorwagens vor aller Welt demonstriert. Der Wagemut von Bertha Benz und ihren Söhnen ist einer der entscheidenden Impulse für den Aufstieg der Firma Benz & Cie. in Mannheim zur zeitweilig größten Automobilfabrik der Welt [3].

Karl Benz lässt 1893 seine Achsschenkel-Lenkung patentieren und löst mit dieser Konstruktion eines der dringendsten Probleme des Automobils. Der erste Benz mit dieser Lenkung ist 1893 der 3 PS (2,2 kW) starke Benz Victoria, der schon in etwas größerer Stückzahl und diversen Karosserien gebaut wird [1]. Das erste in Großserie hergestellte Auto der Welt mit etwa 1200 gebauten Exemplaren ist das Benz Velociped von 1894, ein leichter, unverwüstlicher und preiswerter Kleinwagen [2].

1897 entsteht der „Zwillingsmotor“, bestehend aus zwei parallel nebeneinander gelegten Einzylindern, der aber nicht befriedigend ist. Die bessere Konstruktion ist der unmittelbar folgende „Contra-Motor“, bei dem zwei Zylinder gegenläufig arbeiten: Der Boxermotor ist geboren. Bei Benz bis 1900 grundsätzlich hinten eingebaut, leistet er in verschiedenen Ausführungen bis zu 16 PS (12 kW) [1].

Wilhelm Maybach entwickelt 1900 nach den Vorgaben von Emil Jellinek den Mercedes 35 PS, nach heutigen Maßstäben das erste moderne Automobil. Dieser neue Daimler bedeutet im März 1901 eine technische Revolution und wird zum weltweiten Maßstab für Automobile. Sein vorne angeordneter Vierzylinder-Reihenmotor ist direkt mit dem erstmals aus Stahlblech gepressten Rahmen verschraubt und leistet sensationelle 35 PS. Die Drehzahlregelung zwischen 300/min und 1000/min erfolgt über einen Hebel am Lenkrad. Zylinder und Zylinderkopf bilden eine Einheit, das Kurbelgehäuse besteht erstmals aus Aluminium. Das Leistungsgewicht pro PS beträgt nur noch 6,6 Kilogramm, ein Jahr später sinkt es weiter auf 4,6 Kilogramm. Die Einlassventile werden nicht mehr automatisch, sondern ebenfalls von einer Nockenwelle gesteuert [1].

Der Wagen hat Spritzdüsen-Vergaser, Bienenwabekühler, Kühler-Ventilator, Zahnrad-Ölpumpe, Wasserpumpe und Magnetzündung. Ebenfalls neu sind die sehr kleine und automatisch nachregelnde Federbandkupplung, der in einer Schaltkulisser geführte einzige Hebel der Viergangschaltung und die stark geneigt eingebaute Lenkung. Der deutlich längere Radstand, die breitere Spur und die an beiden Achsen nahezu gleich großen Räder führen zu einem hochstabilen Fahrverhalten. Der gestiegenen Motorleistung entsprechen auch die Bremsen. Der Mercedes 35 PS erhält 30 Zentimeter große Trommelbremsen an den Hinterrädern, deren Betätigung über Handhebel und Gestänge erfolgt. Als Fußbremse fungiert zusätzlich eine Kardanbremse [2].

Zusammenfassend kann man sagen, dass ein der berühmtesten Unternehmen der Welt einen großen Beitrag in die Automobilentwicklung hat.

Literatur

1. Die Geschichte von Mercedes Benz [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: http://www.autowallpaper.de/Wallpaper/Mercedes/Entstehungsgeschichte_mercedes_benz.htm

2. Wikipedia [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <https://de.wikipedia.org/wiki/Mercedes-Benz>

3. Die Geschichte von „Mercedes“ [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <http://interfocus.de/index.php/de/lebensstil/mit-feder-und-fotokamera/510-die-geschichte-von-mercedes>

4. 60 Jahre Mercedes-Benz E-Klasse / Roadtrip durch die Geschichte von W191 bis W213 [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: http://linkis.com/youtube.com/60_Jahre_MercedesBen.html

УДК 392.8(430)(043)=112.2

Гамідова Бріліант Ірман кизи

GESCHICHTE DER BREZEL

Über die Geschichte der Brezel gibt es viele Legenden und Sagen. Gut nachvollziehbar ist nach heutigen Erkenntnissen die Entstehung des Namens. Die Brezel wurde vom lateinischen „bracchium“, was so viel wie Arm heißt, abgeleitet. Dieses Wort wurde in Althochdeutsch mit „precita“ bzw. „brezin“ übersetzt und dieses führte letztlich zur heutigen „Brezel“. Im aktuellen Duden werden neben der eigentlichen „Brezel“ auch die schweizerische „Bretzel“ und die bayrische bzw. österreichische „Brezen“ genannt.

Etwas schwieriger als die Namensgebung ist die Entstehung der typischen Brezelform zu beschreiben. Wahrscheinlich leitet sich die heutige Form aus dem antiken Ringbrot ab. Das Ringbrot diente den frühen Christen schon in römischer Zeit als Abendmahlsbrot. Die ersten Abbildungen von Brezeln sind aus dem 5. Jahrhundert n. Chr. aus Südeuropa bekannt. Im weiteren Verlauf der Geschichte hatte die Brezel im kirchlichen Leben größere Bedeutung. So diente sie z.B. im Mittelalter in den Klöstern als Fastenspeise. Darstellungen von Brezeln an Kirchen und Klöstern zeugen noch heute von dieser Zeit. Über die Entstehung der eigentlichen Laugenbrezel ranken sich dann nur noch Legenden [1].

Die schwäbische Legende geht zurück in das Jahr 1477 und erzählt die Geschichte des Uracher Bäckermeisters Frieder. Dieser war in der Stadt und darüber hinaus als tüchtiger Vertreter seiner Zunft bekannt. Er fiel jedoch bei dem Grafen Eberhard von Urach in Ungnade und wurde zum Tode verurteilt. Da der Graf aber die Gebäcke von Frieder sehr schätzte, bot er ihm eine Begnadigung an, wenn er innerhalb von drei Tagen ein Brot erfinde, durch das dreimal die Sonne durchscheinen könne und das ihm besser schmecke als alles, was er kenne. In den folgenden Tagen testete der Bäcker verzweifelt die verschiedensten Gebäckformen. Gerade als er am dritten Tage eine Schlinge ausrollte, stand seine Frau mit verschlungenen Armen vor ihm. Dies inspirierte ihn zu der endgültigen Brezelform. Während er jedoch den Ofen hochheizte, sprang zu seinem Entsetzen eine Katze auf das Backblech und alle Teiglinge fielen in einen Eimer mit heißer Lauge. Seine dreitägige Frist war fast verstrichen und so backte Frieder die Brezeln in seiner Not trotzdem ab. Das Ergebnis begeisterte den Grafen so sehr, dass er Frieder sofort begnadigte und die Laugenbrezel erfunden war [2].

Die bayrische Variante der Entstehung der Laugenbrezel basiert auf einer zufälligen Verwechslung: Der Bäcker Anton Nepomuk Pfannenbrenner arbeitete im 19. Jahrhundert in Münchens königlichem Kaffeehaus des Hoflieferanten Johann Eilles. An einem Tag im Jahre 1839 unterlief ihm in der Backstube ein folgenschwerer Fehler. Während er üblicherweise die Brezeln mit Zuckerwasser glasierte, griff er an diesem Tag versehentlich nach der Natronlauge, die eigentlich zur Reinigung der Bleche bestimmt war. Das Ergebnis war so überzeugend, dass noch am gleichen Morgen der Königlich-Württembergische Gesandte Wilhelm Eugen von Ursingen eine Laugenbrezel kosten konnte [1].

Der 11. Februar 1839 gilt seither als der nachweislich erste Tag, an dem eine Laugenbrezel verkauft wurde. Diese beiden Legenden seien nur exemplarisch für viele weitere genannt. Unabhängig von ihrer tatsächlichen Entstehungsgeschichte ist die Laugenbrezel heutzutage im gesamten deutschsprachigen Raum weit verbreitet. Während in der Vergangenheit besonders im süddeutschen Raum, in Österreich und in der Schweiz Laugengebäcke zum Standardsortiment jeder Bäckerei gehörten, so sind heute in ganz Deutschland Laugenbrezeln sehr beliebt. Einige Bäckereien haben sich mittlerweile sogar auf die Produktion von Laugenbrezeln und sonstigen Laugengebäcken spezialisiert und vertreiben ihre Produkte mit großem Erfolg nicht nur in ganz Deutschland, sondern teilweise sogar bis nach Übersee. Ein guter Hinweis für den Stellenwert der Brezel zeigt sich insbesondere im Bäckerwappen. Schon seit Jahrhunderten wurde die Brezel in unterschiedlichen Variationen auf den Zunftwappen verschiedener Städte abgebildet. Seit dem 19. Jahrhundert gilt die Brezel zusammen mit der Krone, den Löwen und den Schwertern in ganz Deutschland als Wappen der Bäcker [1].

Es wäre interessant zu wissen:

“Das geht ja/nicht wie das Brezel backen/” umgangssprachlich: Das geht sehr gut/schnell [3].

In vielen Gegenden ist es jahrhundertealter Brauch, am ersten Tag des neuen Jahres eine süße Brezel als Glücksbringer zur verschenken [4].

In der Nacht zum 1. Mai malten in früheren Zeiten verliebte Jungs eine Brezel bei der heimlich Angeboteten auf die Haustür. Ebenso wie sie eine Liebeszeugung sein konnte, bedeutete sie, auf dem Kopf

stehend, eine Schande für das Mädchen [5].

Bei der Herstellung von Laugengebäcken, insbesondere von Laugenzette, sind verschiedene technische Einrichtungen auf dem Markt erhältlich. Belagungsanlagen In der Vergangenheit wurden die Zette in einer kleinen Wanne belagt und mit dem Schieber in den Ofen geschoben. Heutzutage wird mit Belagungsanlagen deutlich rationeller gearbeitet. Grundsätzlich sind zwei verschiedene Anlagentypen erhältlich: Laugen-Tauchanlagen Beim Tauchgerät liegt die Lauge in einem Wannenbad vor. Die Teiglinge werden nach dem Schlingen auf speziellen Kippdielen abgelegt. Zur Belagung werden die Kippdielen dann gewendet und die Teiglinge fallen in das Laugenbad. Nach kurzem Eintauchen werden die belagten Teiglinge durch eine Wendevorrichtung auf das vorbereitete Blech abgelegt und können gebacken werden.

Bei den Laugen -Schwallanlagen wird die Lauge aus einem Laugentank über einen oder mehrere Laugenvorhänge bzw. ganz neu zusätzlich über eine Laugendusche gepumpt. Die Teiglinge werden nach dem Schlingen auf Tücher abgesetzt. Die Anlage übernimmt von den Tüchern auf schonende Weise die Teiglinge und führt sie durch die Laugenschleier und die Laugendusche. Danach werden die Teiglinge auf Backblechen oder speziellen Abziehapparaten abgesetzt. Auf Wunsch werden von den Herstellern zum Temperieren der Lauge auch Heizungen in den Laugentank eingebaut. Optionale Bestreuungseinrichtungen mit Wechselbehältersystem ersparen einen weiteren Arbeitsgang und halten bei Verwendung eines speziellen Ablegebandes die Backbleche frei von überschüssigem Streugut [1].

Literatur

1. Herstellung von Laugengebäcken [Elektronischer resurs]. – Режим доступу http://www.meistermarken-ulmerspatz.de/downloads/bbz/Herstellung_Laugengebaeck.pdf
2. Die Entstehung der Laugen-Zette [Elektronischer resurs]. – Режим доступу http://www.oktoberfestportal.de/brotzeit_01-brezn_02-entstehung_oktoberfest.htm
3. Das/Die Zette [Elektronischer resurs]. – Режим доступу <http://docenti.unimc.it/m.morf/teaching/2014/13477/files/pdf-der-pp-prasentation-die-brezel>
4. Zettelgeschichte [Elektronischer resurs]. - Режим доступу <http://www.brezel-baecker.de/brezelgeschichte>
5. Zette (Laugenzette) [Elektronischer resurs]. - Режим доступу <http://www.bad-bad.de/restaur/kuechenkunde/brezel.htm>

УДК 796.7(430):929 Шумакер(043)=112.2

Голуб Юлія Дмитрівна

ZWISCHEN HOFFEN UND BANGEN: DIE KARRIERE VON MICHAEL SCHUMACHER

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass diese Person viel in Sport und Geschichte von Deutschland beigetragen hat. Und wir müssen die größten Leute kennen lernen und ihren Lebenslauf analysieren.

Das Ziel ist das Leben und die Sportkarriere von diesem berühmten Rennfahrer zu betrachten. Michael Schumacher ist eine wichtige Persönlichkeit in der Geschichte Deutschlands und der Geschichte überhaupt. Er machte eine Menge Neues und investiert sich in die Karriere.

Michael Schumacher wurde am 3. Januar 1969 in Hürth-Hermülheim (Vorort von Köln) geboren. Als der kleine „Schumi“ gerade vier Jahre alt war, kurvte er schon auf der Kartbahn der Eltern herum. Vater Rolf spürte schon damals, dass der Junge sein Talent für Geschwindigkeit und sportliches Fahren hat und meldete ihn in einem Kart-Club in der Nähe an. Hier machte Michael eine regional sehr erfolgreiche „Karriere“ – mit 15 Jahren war er u.a. schon Juniorenmeister im Kartsport geworden. 1987 schaffte er es, sich den begehrten Titel des Europameisters im Kartrennen zu holen. Nur ein Jahr später bekam er einen weiteren Titel: er wurde Deutscher Meister in der Formel König und zusätzlich auch Vize-Europameister in der Formel Ford 1600 [1, c 25].

Und so erfolgreich ging es auch weiter – Michael Schumacher „sammelte“ Auszeichnungen und Titel wie andere Briefmarken. 1989 erreichte er in der deutschen Meisterschaft der Formel-3 den dritten Platz – wieder ein Jahr später begann er als Werksfahrer bei Daimler-Benz (Sportwagen-Weltmeisterschaft). Dann kam das Jahr 1991 – und für Michael Schumacher sollte dieses Jahr ein ganz besonderes werden. Denn: Michael hatte einen Traum, von dem er schon als Kind immer wieder geträumt hatte. Darin fährt Michael Schumacher bei einem Formel-1-Rennen mit – und er holte sich am Ende auch den Sieg! Damals allerdings hätte er nie geglaubt, dass dieser Traum für ihn wirklich wahr werden könnte. Ein Grund dafür: die Eltern hatten nicht genügend Geld, um ihren Sohn dementsprechend unterstützen zu können [2].

1991 aber war dieser Traum zum Greifen nah: Michael nahm das erste Mal an einem Formel-1-Rennen teil und hatte auch hier wieder Erfolg. Beim Großen Preis von Belgien fuhr Schumacher für das

Team Jordan (nur ein Rennen). Etwas später schloss sich Schumacher dem Team von Benetton an – hier holte er sich auch den ersten Grand Prix Sieg im Jahre 1992 in Belgien. Zwei Jahre später (1994) gewann er den ersten Formel-1-Weltmeistertitel. Auch im Jahr darauf (1995) konnte er seinen WM-Titel erfolgreich verteidigen. 1995 heiratete Schumacher seine Freundin Corinna – gleichzeitig unterschrieb er für zwei Jahre bei Ferrari – dafür bekam er 80 Millionen D-Mark dafür. Doch auf einmal bekam der erfolgsverwöhnte Schumacher Probleme – z.B. mit der Technik seines Wagens. Trotzdem schaffte er es, im gleichen Jahr den dritten Platz zu holen – im Jahr darauf war er sogar auf Platz zwei – aber das nur beinahe! Denn: Schumacher schrammte damals den Wagen von Jaques Villeneuve – die Internationale Automobil-Weltverband (FIA) disqualifizierte Michael darauf. Im Februar 1997 wurde er das erste Mal Papa – seine Frau Corinna bekam ein Töchterchen – der Name der kleinen „Prinzessin“: Gina Maria. 1998 verlängerte Ferrari den Vertrag mit Michael Schumacher – dafür bekam er geschätzte 75 Millionen D-Mark – diesmal allerdings pro Saison. Vielen Fans ist der (Vor)Start Schumachers in Suzuka 1998 garantiert noch in Erinnerung. Damals blieb der Wagen von Michael Schumacher einfach stehen – er kam nicht vom Fleck weg. Und die Regeln der FIA besagten, dass in diesem Fall aus der letzten Reihe gestartet werden muss [1, c 58].

Trotzdem er aus der hintersten Reihe startete, schaffte es Schumacher, die Konkurrenz zu überholen und diese auch noch hinter sich zu lassen. Er gewann sogar den dritten Platz. Und nach dem er Mika Häkkinen überholt hatte, kollidierte er mit dem Wagen von David Coulthard. Trotz abgebrochenem Rad fuhr Schumi auf den verbliebenen drei Rädern weiter. Nach dem Rennen beschimpfte Michael Coulthard als „Killer“ und damals hieß es, Schumacher hätte seinem Rennkollegen „Schläge“ angeboten. Ein Jahr später fuhr er beim Großen Preis von Großbritannien (1999) – Schumi verlor die Kontrolle über seinen Rennwagen und krachte mit voller Wucht direkt in die Leitplanke – dabei hatte er sich das Schien- und Wadenbein gebrochen. Später kam heraus, dass ein Mechaniker an Schumachers Wagen vergessen hatte, eine wichtige Schraube festzudrehen. Mit dem Ergebnis, dass wohl zu viel Bremsflüssigkeit verloren gegangen war. Der Unfall bedeutete für Schumi, dass er ab sofort der Formel-1 nur noch zuschauen durfte – und das bis er wieder vollkommen gesund wäre (insgesamt fiel er für sechs Rennen aus). Schumachers großer Traum, den Weltmeistertitel für Ferrari zu gewinnen, rückte damit ebenfalls erst einmal in den Hintergrund.

Aber das Jahr 1999 brachte auch etwas Positives: er wurde zum zweiten Mal Vater – diesmal brachte seine Frau Corinna Sohnemann Mick zur Welt. Zum Jahrtausendwechsel gewann Michael Schumacher in Australien – Brasilien und San Marino. Durch weitere Siege holte er sich dann sogar den dritten Weltmeistertitel in Suzuka. In Malaysia sicherte ein nächster Sieg für Schumacher und Ferrari den begehrten Konstrukteur-Titel. Immerhin hatte Ferrari mit Jody Scheckter das letzte Mal den Weltmeistertitel im Jahre 1979 „nach Hause“ geholt. Und 21 Jahre später schaffte Schumacher den Sieg für Ferrari – und damit wurde ein weiterer großer Traum von Michael Schumacher Wirklichkeit. Und auch hier hätte er niemals damit gerechnet, dass sich dieser überhaupt einmal erfüllen lassen würde. Danach gewann der Ausnahmerennfahrer noch viele weitere große Titel. Der vierte WM-Meistertitel wartete in Budapest im Jahre 2001 – 2003 bekam er beim WM-Finale in Suzuka seinen sechsten WM-Titel – und damit besaß Schumacher eine WM-Auszeichnung mehr als die große Rennlegende Juan Manuel Fangio aus Argentinien.

Insgesamt holte sich Michael Schumacher allein den Weltmeister-Titel ganze sieben Male! Im September 2006 „schockte“ Schumacher die Weltöffentlichkeit mit dem Ende seiner Karriere als Rennfahrer. Im Oktober 2006 fuhr Michael Schumacher sein letztes Formel-1-Rennen in Sao Paulo – er gewann hier immerhin den vierten Platz. 2009 wurde das sensationelle Comeback von Michael Schumacher bekannt gegeben.

Schumacher hatte bei Mercedes einen Dreijahres-Vertrag unterzeichnet, fuhr 2010 in Bahrain sein erstes Rennen im neuen Team, landete auf dem sechsten Platz und belegte in der Gesamtplatzierung der Formel-1 am Saisonende Platz neun, nach dem immer wieder Positionskämpfe für Durchfahrtsstrafen und Punktabzug gesorgt hatten. Im Jahr 2011 feierte er sein 20-jähriges Formel-1-Jubiläum und erreichte in diesem zweiten Jahr bei Mercedes den fünften Platz in der Gesamtwertung. 2012 konnte Schumacher endlich wieder eine Medaille einfahren, er belegte beim Großen Preis von Europa die Bronze-Platzierung.

Beim Großen Preis von Singapur, der im Herbst 2012 ausgetragen wurde, verursachte Schumacher einen Auffahrunfall, mit dem er sich und Jean-Éric Vergne, dem er ins Heck gefahren war, aus dem Rennen manövriert hatte. Eine Strafversetzung um zehn Positionen war die Folge für Schumacher. Mercedes ließ eine Woche nach dem Großen Preis von Singapur öffentlich bekannt geben, dass der Vertrag mit Schumacher nicht verlängert wird. Stattdessen war Lewis Hamilton für die Saison 2013 unter Vertrag genommen worden. Schumacher gab am 4. Oktober 2012 seinen endgültigen Rücktritt als Formel 1 Fahrer bekannt.

Als Fazit kann man sagen, dass genau solche Leute unsere Welt schaffen. Setz dir Ziele, lass dich Lieblingsbeschäftigung voll und du bekommst das Ergebnis.

Literatur

1. Джеймс Аллен Михаэль Шумахер/Дж.Аллен. – М.: Гелеос, 2010. – 217с.
2. Michael Schumacher [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.michael-schumacher.de>

УДК 791.65(430)(043)=112.2

Гриченко Тетяна Сергіївна

DER KÖLNER KARNEVAL

Der Kölner Karneval ist ein rheinisches Volksfest, das weltweit zu den größten und bekanntesten Karnevalsfesten zählt. Er wird mundartlich auch „Fastelovend“ oder „Fasteleer“ genannt.

Die Aktualität des Themas besteht darin, dass die Tradition des «organisierten Karnevals» in Köln fast ununterbrochen seit 180 Jahren ist. Dies gilt als das interessanteste Fest für die ganze Geschichte der rheinischen Region, deshalb ist dieses Thema so beliebt.

Das Hauptziel der Arbeit ist die Bräuche des Feierns von der ergreifenden Feier mit langer Tradition zu betrachten.

Die Karnevalssession oder die „fünfte Jahreszeit“ wird offiziell am „Elften im Elften“, dem 11. November, um „Elf Uhr Elf“ auf dem Kölner Alter Markt bzw. Heumarkt mit Auftritten der bekanntesten Karnevalsmusiker vor mehreren tausend Zuschauern sowie mit der Vorstellung des designierten Kölner Dreigestirns eröffnet. Winteraustreibungen und ausschweifendes Treiben am Vorabend der österlichen Fastenzeit waren im Mittelalter auch in Köln verbreitet. Man aß und trank, tanzte, trieb Verkleidungsspiele und Umzüge zu Fuß oder zu Pferd. Akteure waren auch die Gaffeln, die berufsständisch-politischen Zusammenschlüsse der Zünfte. Häufig hört man den Ausdruck „bützen“ oder „gebützt werden“. Diese kleinen, mit geschürzten Lippen verteilten Küsschen („Bützchen“) sind Teil der kölschen Karnevalstradition und als Ausdruck der Freude auch gegenüber Fremden und Honoratioren wie Polizisten und Bürgermeistern erlaubt, zumindest aber toleriert. Der typische traditionelle Narrenruf ist „Kölle Alaaf“, ursprünglich ein Trinkspruch.

Das musikalische Repertoire, das neben Gassenhauern wie Der treue Husar (Heinrich Frantzen, 1924) und modernen Karnevalshits auch leise Töne umfasst, wird nicht nur in der Karnevalszeit, sondern bei unterschiedlichen Veranstaltungen während des gesamten Jahres gespielt und gesungen. Zu den unverwüstlichen Liedern aus der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts gehören vor allem die Krätzchen beispielsweise von Willi Ostermann, August Batzem, Karl Berbuer oder Gerhard Jussenhoven. Im Kölner Rosenmontagszug wird auch Marschmusik gespielt – oft von Musikkapellen, die sogar aus Nachbarländern kommen [3].

An Weiberfastnacht (beginnt um „11 Uhr 11“ der offizielle Straßenkarneval; die Hauptveranstaltung mit dem Kölner Oberbürgermeister und dem Kölner Dreigestirn findet in der Regel auf dem Alter Markt in der Kölner Innenstadt statt. In vielen Kölner Stadtvierteln (den sogenannten Veedeln) finden weitere Feiern zur Eröffnung des Straßenkarnevals statt; die bekanntesten sind in Köln-Nippes (Wilhelmsplatz), Köln-Ehrenfeld (vor dem Bezirksrathaus) und in der südlichen Kölner Innenstadt (vor der Kirche St. Severin auf der Severinstraße). Viele Firmen veranstalten an Weiberfastnacht eigene Karnevalssitzungen. Behörden, Firmen und Geschäfte bleiben teilweise geschlossen oder schließen früher; viele Vereine, Stammtische, Freundeskreise und Privatpersonen finden sich zu Feiern zusammen. Bereits am frühen Morgen strömen die Menschenmassen in die Altstadt und die Südstadt; dort feiern die Jecken bis spät in die Nacht. Beliebt ist dabei während des gesamten Tages der Brauch, bei dem die „jecken Wiever“ (die verrückten Weiber) den Männern die Krawatte abschneiden. Generell gehört der Donnerstag den Frauen, darum auch der Name Weiberfastnacht.

Karnevalsfreitag. Neben vielen traditionell am Karnevalsfreitag stattfindenden Sitzungen gibt es seit mehr als zehn Jahren mit dem „Sternmarsch der Kölner Veedelsvereine“ eine große Veranstaltung in der Kölner Innenstadt. Die teilnehmenden Gruppen der Kölner Veedelszöch (Teil der Kölner Schull- und Veedelszöch) ziehen dabei von den umliegenden Plätzen auf den Alter Markt; dort wird mit einem bunten Programm und den Auftritten zahlreicher Karnevalskünstler bis spät in den Abend gefeiert [5].

Karnevalssamstag. Am Karnevalssamstag, auch Nelkensamstag genannt, startet bereits am Vormittag auf dem Kölner Neumarkt das Funkenbiwak der Kölsche Funke rut-wiess von 1823 e. V.. Bei dieser Veranstaltung werden sogenannte „Funkenstangen“ verkauft. Diese Gläser können während der Veranstaltung an den Bierständen dann kostenlos mit Kölsch gefüllt werden. Am Nachmittag starten in zahlreichen Stadtteilen sogenannte „Veedelszöch“, also Karnevalsumzüge der Kölner Stadtviertel. Am Abend finden neben dem seit 1991 stattfindenden Geisterzug, der über wechselnde Routen durch die Stadt zieht, in den großen Sälen überwiegend Kostümbälle statt.

Karnevalssonntag. Neben zahlreichen „Veedelszöch“ in den Kölner Stadtteilen finden am

Karnevalssonntag, auch Tulpen Sonntag genannt, die Kölner Schull- un Veedelszöch statt. Diese nehmen dabei eine geringfügig andere Strecke als der Kölner Rosenmontagszug, da parallel im Kölner Gürzenich eine große Karnevalssitzung stattfindet und die Künstler den Saal sonst nicht erreichen könnten. Am Abend gibt es erneut zahlreiche Karnevalssitzungen [2].

Rosenmontag. Der Höhepunkt des Karnevals ist der Rosenmontag. Über eine Million Menschen säumen dann den Weg des Kölner Rosenmontagszugs, der vom Chlodwigplatz durch die Kölner Innenstadt zieht. Die Auflösung findet traditionell in der Mohrenstraße statt. An diesem Tag haben spätestens ab Mittag fast alle Geschäfte geschlossen und die wenigsten Kölner müssen arbeiten. Auch in einigen wenigen Stadtvierteln finden kleinere Umzüge statt.

Karnevalsdienstag. Am letzten Tag der Karnevalssession feiern die Jecken am Veilchendienstag noch einmal in ihren Stadtteilen bei weiteren „Veedelszöch“. Die größten Karnevalszüge finden dabei in den Stadtteilen Köln-Mülheim, -Nippes und -Ehrenfeld statt, wo jeweils bis zu 200.000 bunt Kostümierte den Straßenrand säumen. Gegen Mitternacht wird mit großer „Feierlichkeit“ vor vielen kölschen Kneipen in einer rituellen Zeremonie die Nubbelverbrennung vollzogen. Dabei werden auf eine Stroh puppe, den Nubbel, die zahlreichen „Sünden“ geladen, die während der Karnevalstage begangen wurden, und mit der Puppe begraben oder verbrannt [4].

Aschermittwoch. Am Aschermittwoch ist alles vorbei, wie schon altes Liedgut zu verkünden weiß. Jedoch treffen sich die meisten Karnevalsgesellschaften, allerdings ungeschminkt und in normaler Kleidung, an diesem Tag noch einmal zum traditionellen Fischessen zum Beginn der Fastenzeit. Auch viele Restaurants schließen sich dem Brauch mit besonderen Angeboten an. Die katholischen Kölner gehen am Aschermittwoch zur Frühmesse und erhalten dort das traditionelle Aschenkreuz aus den verbrannten geweihten „Palm“-Zweigen des letztjährigen Palmsonntags.

Zusammenfassend kann man sagen, dass diese Veranstaltung eines der größten buntesten Straßenfeste in Europa ist. Es ist üblich, Köln als Karnevalstadt Deutschlands zu bezeichnen.

Literatur

1. Fuchs P. Kölner Karneval. Zur Kulturgeschichte der Fastnacht / P. Fuchs, M.-L. Schwering. – Köln : Greven Verl., 1972.
2. Herborn W. Die Geschichte der Kölner Fastnacht von den Anfängen bis 1600 / W. Herborn. – Hildesheim ; Zürich ; New York : Georg Olms, 2009.
3. Dietmar C. „Alaaf und Heil Hitler“. Karneval im Dritten Reich. Herbig / M. Leifeld, C. Dietmar. – München, 2009.
4. Stoll J. Baptist: Kölns Carneval, wie er war, ist und sein wird: Weihegabe für die Kölner alle Freunde von Volksfesten / J. Stoll. – Köln : Renard, 1975.
5. Hilgers H. Alaaf, ein Kölner Hochruf / H. Hilgers. – Köln : Greven Verl., 2014.

УДК 398.1(436)(043)=112.2

Губрій Валерія Станіславівна

ÖSTERREICHISCHE BRÄUCHE UND FEIERTAGE

Feste und Bräuche eines Landes orientieren sich vielfach am Kirchenkalender. So ist es auch in Österreich. Natürlich können an dieser Stelle nicht alle landes- und regionaltypischen Traditionen aufgezeigt werden, das würde bei weitem den Rahmen sprengen. Aber einige Besonderheiten, die uns sofort ins Auge gesprungen sind, sind es sicher wert, hier aufgenommen zu werden.

Die **Aktualität** unseres Themas besteht darin, dass die Bräuche und Feste immer von großer Bedeutung für jeden Menschen sind.

Das **Ziel** unserer Arbeit ist, die außergewöhnlichen Feiertage vom österreichischen Volk zu betrachten.

Fängt man den Festereigen im Januar nach Neujahr an, so war uns bislang unbekannt, dass Kinder von Tür zu Tür gehen, um mit einem kleinen Geschenk ein gesundes neues Jahr zu wünschen. Eine nette Geste, die uns sehr gefreut hat.

Ein besonderes Augenmerk sollte man als Nicht-Österreicher auch auf die Faschingszeit werfen, in der in vielen noch so kleinen Orten noch immer Faschingsumzüge veranstaltet werden. Ausgelassen auf der Straße feiert man in Vorarlberg beispielsweise von Bregenz bis tief ins Montafon hinein fast vier Wochen lang. Viel mehr Veranstaltungen wird es sicher auch in den Karnevalshochburgen Köln und Düsseldorf nicht geben. Natürlich ist man hier der alemannischen Fastnachtstradition verpflichtet, die sich durch ganz besondere Bräuche auszeichnet [1].

Feuer und Flammen. Nur wenig übt eine so große Faszination auf uns aus wie das Anzünden und Abfackeln von Dingen. Da wir uns aber seit der Erfindung von Gabeln und Schuhbändern für zivilisiert halten, brauchen wir zum Ausleben unserer allzu menschlichen Pyromanie immer einen rituellen Unterbau

am besten aus leicht brennbarem Holz und kruden Geschichten über Hexen. In Vorarlberg gibt es deshalb die sogenannten „Funkenfeuer“, bei denen sich eigene Funkenzünfte mit nichts anderem beschäftigen als damit, sich Konstruktionen in Kirchturmhöhe auszudenken und diese anschließend im Zuge eines riesigen Volksfestes zu verbrennen.

Dabei werden auch heute noch symbolisch Hexenfiguren in die Holz- oder Strohhaufen gestellt und im Beisein von Groß und Klein sowie unter dem rituellen Verzehr mehrerer Liter Birnenschnaps und Glühwein zu Asche klein gezündelt. Auch in der Steiermark gibt es im Sommer Feuerfeste, wie etwa den „Schilcher Berg in Flammen“, bei dem alle Buschen Schänken des Berges brennende Holzscheite in ihren Gastgärten anzünden und so vom Tal aus den wunderschönen Eindruck einer kollektiven Hexenverbrennung vermitteln. Dazu wird für Kenner der menschlichen Natur wenig überraschend in rauen Mengen „Schilcher Mischung“ getrunken. Aus persönlicher Erfahrung können wir berichten, dass an diesem besonderen Tag auch die urigsten Sprösslinge der lokalen Schilcher-Dynastien aus dem Keller geholt werden, um vor dem Feuer stundenlang „BRENN, DU HEX!!! BRENN!!!“ zu rufen [2].

Funkenverbrennen. Als nächster Höhepunkt, meist um den ersten Fastensonntag herum, steht das „Funkenverbrennen“ auf dem Plan. Diese Feuerbräuche gibt es hauptsächlich in Westösterreich, in Tirol und Vorarlberg also. Sehenswert ist das Spektakel auf jeden Fall, denn der meterhohe Scheiterhaufen, der jedes Mal von fleißigen Helfern aufgeschichtet wird, brennt wie Zunder. Das Spektakel zieht die ganze Bevölkerung auf die Straße und hat oftmals richtige Volksfeststimmung zur Folge. Selbst in Wien kennt man heute das Funkenverbrennen, denn die Funkenzunft Brederis aus Rankweil lädt Jahr für Jahr unter dem Motto „Vorarlberger Funken in Wien“ auf die Himmelswiese ein. Die Veranstaltung findet jeweils am dritten Fastensonntag ab 17 Uhr statt [1].

Sonnenwendfeiern. Besonders hervorzuheben sind sicher auch die Sonnenwendfeiern, die zwischen dem 21. und 24. Juni abgehalten werden. Oftmals werden dann Feuer auf den Berghängen entzündet, die weit sichtbar sind.

Während man in Deutschland immer noch einen „negativen Beigeschmack“ hat, wenn man an das Thema Sonnenwendfeiern denkt und sie jedes Mal mit rechtsradikalem Gedankengut in Verbindung bringt, ist man in Österreich frei von solchen Überlegungen. In diesem ganz speziellen Fall kann man sehen, dass in Deutschland die nationalsozialistische Gewaltherrschaft noch bis heute ihren Nachklang findet, denn die Nazis waren es ja, die die traditionellen Sonnenwendfeiern in Deutschland zu stilisierten nationalen Veranstaltungen der „Volksgemeinschaft“ machten, um die Massen ideologisch zu beeinflussen [1].

Zürcher Bonzen lassen es läuten. Das Sechseläuten ist die Zürcher Antithese zur Fasnacht. Lässt man die ganze Traditionssache einmal außen vor, handelt es sich bei beiden Brauchtümern grundsätzlich um etwa dasselbe: Ein kostümierter Mob schleift seinen kollektiv geschmückten Körper völlig versoffen und mit ganz viel Krach durch die Straßen seiner Altstadt. Damit bedankt man sich indirekt bei den 26 sogenannten Zünften, die in viel Kleinarbeit den vierstündigen Umzug des Frühlingstags ausgerichtet (und den Vorwand für den Traditionssuff geliefert) haben. Männer stolzieren in höfischen Kostümen um das Limmatbecken, während ihre Frauen applaudierend am Rand stehen und darauf warten, den geliebten Gatten das wohlverdiente Blumensträußchen zu überreichen. Der Höhepunkt besteht anschließend darin, einen mit Sprengstoff gefüllten Kunststoff- Wintergeist, den Böögg, um Punkt 18:00 Uhr in Brand zu setzen und zu warten, bis der Kopf explodiert [2].

Währenddessen jagen etliche Reitergarnisonen ihre Rösser um den lodernden, knallenden Strohhaufen. Eine todlangweilige Geschichte eigentlich, wenn es wirklich nur das wäre. Die Spannung aber entsteht durch ein ausdifferenziertes System an Trinkstufen, die den Event umhüllen wie ein Film aus ausgeschwitztem Alkohol. Bereits eine halbe Woche vor dem eigentlichen Fest sieht man die ersten mit Trachten ausgestaffierten Witzfiguren johlend in die Büsche kotzen. Es gibt ein offizielles „Eintrinken“, ein „Voreintrinken“ und davor ein „Vor-Voreintrinken“. Eine Ballnacht und ein Kinderumzug sind die Wetterleuchten des Anlasses. Die Altstadt wird abgesperrt. Das Limmatbecken ist derweil belagert von Schaulustigen, Polizei und B-Promis, Raclette-Ständen, Achterbahnen und Zünftern, die mit rohen Fischen werfen. Noch nie waren sich altherwürdige Erhabenheit und Lächerlichkeit so nahe wie jedes Jahr beim Sechseläuten. Für das gemeine Fußvolk bleibt das mittelalterliche Spektakel ein vorbeiziehendes Ufo – ein wandelnder Anachronismus, der es liebt, dieses biedere Treiben zu betonen, und gleichzeitig so tut, als existiere es (oder das 1952 eingeführte Umzugsverbot für Frauen über sechzehn) schon seit Anbeginn des gut über 200 Jahre alten Brauchtums. Mitmachen ist nicht, außer man wird hineingeboren oder hat Beziehungen zum Zürcher Noblessenfilz.

Literatur

1. Österreichische Feste und Feiertage [Elektronный ресурс] – Режим доступа: <https://www.justlanded.com/deutsch/Oesterreich/Artikel/Kultur/Feste-und-Traditionen2>.
2. Österreich – Kultur [Elektronный ресурс] – Режим доступа:

DAS LEBEN UND SCHAFFEN VON FRANZ KAFKA

"Ein erstes Zeichen beginnender Erkenntnis ist der Wunsch zu sterben." - Betrachtungen über Sünde, Leid, Hoffnung und den wahren Weg - Franz Kafka

Die Aktualität unseres Themas besteht im zunehmenden Interesse zur klassischen Prosa und zum Schaffen des berühmten deutschen Vertreters Franz Kafka.

Das Ziel der Arbeit ist, das Leben und die Hauptbesonderheiten des Schaffens von Franz Kafka zu betrachten.

Franz Kafka (3. Juli 1883 in Prag, Österreich-Ungarn; † 3. Juni 1924 in Kierling, Österreich) war ein deutschsprachiger Schriftsteller. Der Schriftsteller wurde mit seinen Erzählungen besonders nach 1945 weltweit bekannt. Er wurde als Ausdruck der Entfremdung und Orientierungslosigkeit des Menschen in der modernen Gesellschaft rezipiert. Die Verwirrung der modernen Welt, mit der sich Franz Kafka in seinen Erzählungen befasst, wurde später in dem Begriff des "Kafkaesken" weltweit bekannt.

Bezeichnend für seine Erzählungen ist die fließende Grenze zwischen Traum und Realität. Sein Hauptwerk bilden neben drei Romanen bzw. Romanfragmenten, "Der Process", "Das Schloß" und "Der Verschollene", zahlreiche Erzählungen sowie Briefwechsel mit Felice Bauer und Milena Jesenská. Zum größeren Teil wurden Kafkas Werke erst nach seinem Tod und gegen seinen erklärten Willen von Max Brod, einem Schriftstellerkollegen und engen Freund, veröffentlicht. Sie übten bleibenden Einfluss auf die Weltliteratur des 20. Jahrhunderts aus [2].

In Kafkas Elternhaus wurde überwiegend Deutsch gesprochen, mit dem Dienstpersonal sowie mit den Angestellten und Kunden im familieneigenen Geschäft jedoch häufig auch Tschechisch (bzw. ›Böhmisch‹, wie man damals noch sagte). Kafka wuchs also im Grunde zweisprachig auf, konnte sich allerdings – wie schon seine Eltern – im Deutschen flüssiger und differenzierter ausdrücken. Da es im Prager Geschäftsleben von großem Vorteil war, sich in beiden Sprachen bewegen zu können, legte die Familie Wert darauf, dass Franz während der Schulzeit seine Tschechischkenntnisse noch verbesserte. Ohrenzeugen zufolge soll Kafka Tschechisch mit leicht deutschem Akzent gesprochen haben.

Die beiden wichtigsten Fremdsprachen auf dem Gymnasium waren Latein und Griechisch. Der Unterricht war hier sehr intensiv (Latein mit bis zu 8 Wochenstunden), und den Schülern wurden sogar Übersetzungen aus dem Deutschen in die alten Sprachen abverlangt.

Auf lebende Sprachen wurde weit weniger Nachdruck gelegt, Unterricht in Französisch hatte Kafka nur vier Jahre lang (2 Wochenstunden). Im Jahr nach Kafkas Abitur stellten seine Eltern eine Erzieherin ein, deren Muttersprache Französisch war, ansonsten hatte er wahrscheinlich nur selten Gelegenheit zu französischer Konversation. Er war imstande, französische Literatur im Original zu lesen, musste aber seine beiden Reisen nach Paris (1910/11) durch privaten Unterricht vorbereiten.

Während seiner Tätigkeit bei der ›Assicurazioni Generali‹ (Oktober 1907 bis Juli 1908) lernte Kafka Italienisch, da er erwartete, nach Triest, dem Hauptsitz der Versicherungsgesellschaft, versetzt zu werden. Außerdem besaß er Grundkenntnisse in Englisch, die er wahrscheinlich in einem kostenlosen Kursus der ›Lese- und Redehalle deutscher Studenten in Prag‹ erworben hatte, die sich jedoch mangels Übung wieder verflüchtigten.

Das biblische Hebräisch lernte Kafka bereits im gymnasialen Religionsunterricht kennen. Mit dem modernen Hebräisch beschäftigte er sich intensiv und sehr systematisch ab 1917: zunächst im (heimlichen) Selbststudium, dann in regelmäßigen Privatstunden, die er zeitweilig gemeinsam mit Max Brod und Felix Weltsch besuchte. Trotz der langen Unterbrechungen durch seine Tuberkuloseerkrankung war Kafka schließlich imstande, einfache hebräische Texte zu lesen und Briefe auf Hebräisch zu verfassen. Ob er auch zur flüssigen Konversation fähig war, wie sein Hebräischlehrer Georg Langer später behauptete, ist umstritten [3].

Obwohl Kafkas Leben und Werke außerordentlich gut erforscht sind, ist er bis heute eine von Legenden und Anekdoten umrankte Berühmtheit geblieben. Sein Name zählt zu den kulturellen Markenzeichen des 20. Jahrhunderts; kaum ein anderer Autor hat je eine derart einstimmige Wertschätzung erfahren, und selbst Nicht-Leser sind von seiner Bedeutung überzeugt oder akzeptieren sie zumindest. Andererseits wecken die Begriffe «Kafka» und «kafkaesk» vielfach negative, als bedrohlich empfundene Vorstellungen, die zahlreiche potenzielle Leser abschrecken oder gar zu der Ansicht verleiten, Kafka gehöre einer furchtbaren, gottlob vergangenen Epoche an.

Kafka teilt damit das Schicksal zahlreicher anderer Prominenter aus Politik und Kultur: Ihr

öffentliches Bild begründet eine eigene Überlieferung, genährt von Halbwissen, Gerüchten und Projektionen, während die historische Wirklichkeit dahinter verblasst und zu einer Sache für Experten wird. In einer solchen Situation sind es oft gerade die einfachsten, scheinbar naiven Fragen, die – ernstgenommen – die besten Chancen bieten, das erstarrte Image zu lockern: ein Panorama zu gewinnen anstelle abgenutzter Standbilder [4].

Franz Kafkas Erzählungen bleiben nicht an der Oberfläche, dahinter verbirgt sich eine vielfältig deutbare Realität - so wie auch der erste große Erfolg "Das Urteil" aufgebaut ist. Darin nahm er das Thema der bürgerlichen Familie, ihre Widersprüche und Zwänge, in denen sie lebt, auf und variierte es immer wieder in seinen anderen Stücken – wie zum Beispiel in "Die Verwandlung" (1916), "Ein Landarzt. Kleine Erzählungen" (1919), "Brief an den Vater", "Das Schloss" (1926) oder "Der Verschollene". 1914 arbeitete er an seinem Hauptwerk "Der Prozess".

Zum Schluss können wir sagen, Kafkas genuine Stärken lagen im Erzählen, darüber hinaus schrieb er drei Romane, "Der Prozess" (1925), "Das Schloss" beziehungsweise "Amerika" (1927), die aber Fragment blieben. Der Autor selbst stufte sie als missglückt ein. Veröffentlicht wurden sie von Max Brod aus dem Nachlass, der nach dem Willen von Kafka eigentlich vernichtet werden sollte. Auf diesem Wege kamen auch andere Arbeiten zur Veröffentlichung. Besonders nach 1945 wurde Kafkas Werk weltweit rezitiert und auch vielfältig ausgedeutet [2].

Literatur

1. Franz Kafka Die Züräuer Aphorismen Hrg. Roberto Calasso 2006
2. Franz Kafka [Elektronischer resurs]. – Режим доступу: <http://www.whoswho.de/bio/franz-kafka.html>
3. Marek Nekula, »Franz Kafkas Sprachen und Sprachlosigkeit«, in: brücken. Germanistisches Jahrbuch Tschechien–Slowakei, Neue Folge Bd. 15 (2007), S. 99-130.
4. Franz Kafka [Elektronischer resurs]. – Режим доступу: http://www.franzkafka.de/franzkafka/was_sie_schon_immer_ueber_kafka_wissen_wollte

УДК 504.064(430)(043)

Льїна Єлизавета Юрїївна

DIE DEUTSCHEN SIND WELTMEISTER IM ABFALLTRENNUNG

Deutschland ist Weltmeister in der Wiederverwertung [1]. Für viele Deutschen ist das Trennen von Müll ein Ausdruck von Umweltbewusstsein. Aber in Deutschland fällt immer mehr Verpackungsmüll an. Die Gründe für die Zunahme sind nach Angaben der Bundesregierung vielfältig. Genannt werden etwa der Boom beim Internethandel, der seine Waren in normierten, oft zu großen Kartons verschicke, und häufige Käufe großer Haushalts- und Unterhaltungsgeräte. Allein die Verpackungen für Getränke, Nahrungsmittel und Haustierfutter machen in Privathaushalten zwei Drittel des Verpackungsmülls aus.

Auch Getränke und Essen würden immer häufiger unterwegs konsumiert. Auch zu Hause fallen dem Ministerium zufolge mehr Verpackungen an. Dies liege am Trend zu Tiefkühlkost, Fertiggerichten, Teilfertiggerichten und mikrowellengeeigneten Produkten. Dies wirke sich «stark erhöhend» auf den Verpackungsverbrauch aus [1].

Im Haushalt kommt jede Menge Müll zusammen – von leeren Flaschen über alte Batterien bis hin zu Restmüll und Altpapier. Und das will in Deutschland getrennt sein. Aber häufig werden Fehler beim Recyceln gemacht.

Bei einigen Abfällen ist es gar nicht so leicht zu entscheiden, in welchen Mülleimer sie gehören. Selbst beim vermeintlich einfach einzuschätzenden Glas gibt es einige Hürden [2]. Die Glascontainer sind nur in die Farbgruppen Weiß, Braun und Grün eingeteilt, wissen viele Verbraucher nicht, wo sie blaues oder andersfarbiges Glas entsorgen sollen. Alle Farben, die sich nicht einwandfrei zuordnen lassen, gehören in den Sammelbehälter für Grünglas [3]. Diese Mischung kann beim Einschmelzen mit dem größten Anteil an so genannten Fehlfarben klarkommen. Darauf weist die Initiative der Glasrecycler hin [2].

Obwohl Verschlüsse und Deckel grundsätzlich in den Gelben Sack gehören, können moderne Sortieranlagen sie automatisch vom Glas trennen – egal ob sie aus Aluminium, Kunststoff, Weißblech oder Kork sind. Es ist also im Gegensatz zu früher kein Problem, wenn Verbraucher Deckel auf den Gläsern lassen. Tabu für Glascontainer sind dagegen Keramik- oder Tonscherben, Glühbirnen, Fensterglas, Spiegel und auch Trinkgläser. Sie haben einen anderen Schmelzpunkt als zum Beispiel Getränkeflaschen oder Marmeladengläser [3].

Papier an Flaschen sowie sonstige Anhaftungen aus Kunststoff oder Metall dürfen dranbleiben. Sie werden in der Aufbereitung entfernt.

Trinkgläser gehören nicht in den Glascontainer, sondern in den Restmüll. Wie Bleikristall, Fensterglas

oder Spiegel bilden sie eine eigene Glasart, deren individuelle Materialmischung zu starken Verunreinigungen des Altglases führen würde. Zudem könnten die Scherben nicht bei einer gleichmäßigen Schmelztemperatur wieder aufbereitet werden. Kaputtes Geschirr aus Porzellan oder Steingut hat im Altglascontainer nichts zu suchen und kommt in den Restmüll.

Nicht jedes Papier gehört zum Altpapier. Fax- und Thermodruckerpapier, imprägnierte und beschichtete Papiere, Kohlepapier, Styropor und Tapetenreste [2], verschmutztes Papier, Taschen- und Haushaltstücher, Back-, Transparent- und Kohlepapier sowie Fotos dürfen nicht zum Altpapier, sondern müssen in den Restmüll. Das sind kein "reines" Papier und darf nicht mit den Zeitungen und alten Zeitschriften zusammen entsorgt werden [3]. Durch Lebensmittel oder Farbe verschmutztes Papier ist nicht mehr recycelbar.

Gekochte Essensreste wie Fleisch, Fisch und Suppen sollten grundsätzlich nicht in die Biotonne, da sie Fliegen und anderes Ungeziefer anlocken. Andere Bioabfälle aus der Küche wickelt man am besten in Zeitungspapier, das die Feuchtigkeit aufnimmt und so verhindert, dass sich Maden bilden [3].

In die Biotonne kommen außerdem: Milchprodukte wie die Reste von Joghurt und Quark sowie Käse einschließlich der Naturrinde, Teebeutel, Teereste sowie Kaffeesatz und Kaffeefilter, Schalen von Äpfeln, Birnen und Kartoffeln. Milch aber nicht. Und auf dem Kompost im Garten landen diese Nahrungsmittel besser nicht, sie locken Ratten an [2].

Zum Sperrmüll gehören alle sperrigen Gegenstände und Haushaltsgeräte, die wegen ihrer Größe oder ihres Gewichts nicht in die normalen Tonnen passen. Es wird häufig zwischen drei verschiedenen Arten unterschieden: Zum einen gibt es den Metallsperrmüll. Dazu gehören Fahrräder, Bleche, Metalltonnen und -eimer, Badewannen, Rohre, Metallroste und Heizkörper. Der Holzsperrmüll setzt sich aus Holztüren, Türrahmen, hölzernen Bettgestellen und Möbeln, Kisten, Brettern und Spanplatten zusammen.

Der Restsperrmüll schließlich besteht aus Kunststoffmöbeln, Matratzen, Teppichen und anderen Materialien, die weder aus Metall noch aus Holz bestehen.

Wer die Sperrmüllabfuhr bestellt oder den Müll für einen der regelmäßigen Abholtermine vor die Haustür stellt, sollte darauf achten, dass dieser bereits nach Sorten getrennt ist. Für gewöhnlich werden nur haushaltsübliche Mengen abgeholt. Wer größere Umbauten oder Renovierungsarbeiten plant, muss sich um die Entsorgung seines Sperrmülls selbst kümmern.

Alle Abfälle, die explosiv oder giftig sind, gehören zum Sondermüll. Alte Lacke, Desinfektionsmittel, Fotochemikalien, Pestizide, Laugen, Säuren und ölhaltige Abfälle müssen speziell entsorgt werden. In jeder größeren Stadt gibt es Betriebshöfe, die den Sondermüll gegen Gebühren - manchmal auch kostenlos - annehmen. In anderen Städten wird der Sondermüll regelmäßig, meist mehrmals im Jahr, abgeholt.

Auch alte Elektrogeräte werden zum Sondermüll gezählt. Kühl- und Gefrierschränke, Wasch- und Spülmaschinen, Fernseher und Computermonitore, Bügeleisen und Mikrowellen müssen ebenfalls gesondert entsorgt werden. Weitere Elektrogeräte, die auf den Sondermüll-Betriebshof gehören, sind unter anderem: Faxgeräte, Telefone, Radios, Elektrospielzeuge, Stereoanlagen, Staubsauger, elektrische Rasenmäher und Schreibmaschinen [4].

Der Sondermüll aus privaten Haushalten macht nur einen Bruchteil der schädlichen Stoffe aus, die in Deutschland anfallen. Der Großteil kommt aus der Industrie.

Das Problem der Sondermülldeponien liegt auf der Hand. Die Schadstoffe gelangen sowohl in die Luft als auch in den Boden. Denn selbst bei abgedichteten Standorten, die zusätzlich auf sehr undurchlässigen Böden angelegt sind, kann nicht ausgeschlossen werden, dass Gifte und Chemikalien in den Boden sickern und ihn langfristig verseuchen [5].

Literatur

1. So viel Müll wie noch nie : Süddeutsche Zeitung [Elektronische Ressource] : – Zugriffsrecht: <http://www.sueddeutsche.de/wirtschaft/abfall-in-deutschland-so-viel-muell-wie-noch-nie-1.2695760>

2. WELCHER ABFALL GEHÖRT IN WELCHE TONNE? [Elektronische Ressource]: – Zugriffsrecht: http://www.zuhause.de/muell-richtig-trennen-was-man-beim-recycling-beachten-muss/id_49385410/index

3. Müll trennen ist einfach – ein paar Tipps helfen weiter [Elektronische Ressource] : – Zugriffsrecht: <http://www.planet-wissen.de/gesellschaft/muell/muellentsorgung/pwimuelltrennenisteinfacheinpaartippshelfenweiter100.html>

4. Richtig entsorgen: Wohin mit Sperr- und Sondermüll? [Elektronische Ressource] : – Zugriffsrecht: <http://www.planet-wissen.de/gesellschaft/muell/sondermuell/pwierichtigentsorgenwohinmitsperrundsondermuell100.html>

5. Sondermüll [Elektronische Ressource]: – Zugriffsrecht: <http://www.planet-wissen.de/gesellschaft/muell/sondermuell/index.html>

NATIONALE TRADITIONEN VON BAYERN

Im Rahmen der napoleonischen Flurbereinigung wurden viele bis dahin selbstständige Territorien unterschiedlichster Tradition einverleibt: Franken, Schwaben, Pfälzer und Bayern wurden ungeachtet der unterschiedlichen kulturellen Wurzeln und der sprachlichen und landschaftlichen Unterschiede in einem Königreich vereint.

Was anfänglich schwierig war, konnte sich im Laufe der Jahrhunderte zu einer Stärke entwickeln: Heute wird Bayern gerade für seine Vielfalt geschätzt.

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass die Menschen ihre über Jahrhunderte gewachsene, besondere Prägung mit Hingabe: Brauchtum hat in Bayern deshalb einen ganz besonderen Stellenwert pflegen.

Das Ziel dieser Arbeit ist die Traditionen vom Bayrischen Volk zu beschreiben und zu analysieren.

Nirgendwo wird die Brauchtumpflege so beharrlich betrieben wie in bayerischen Schützenvereinen. Das Schützenwesen entstand im Mittelalter aus einem Landaufgebot der Bauern. Um Bayern vor "mutwilligem Einzug und Beschädigungen" zu verteidigen, wurden Anfang des 16. Jahrhunderts Bürger und Bauern gemustert und zu Wehrmannschaften aufgestellt [1].

Anfang des 17. Jahrhunderts erneuerte Herzog Maximilian die sogenannte Landesdefension. Die entstandenen "Landfahnen" verteidigten sich angeblich erfolgreich gegen den Vormarsch schwedischer Truppen [2].

In den 1630er Jahren gelang es den "Gebirgsschützen", eine Verteidigungslinie entlang der Flüsse Loisach und Isar aufzubauen. Seither ist die Verteidigung der Heimat die Aufgabe der Gebirgsschützen. Auch heute noch symbolisieren die Schützen die Bereitschaft "zur Verteidigung der Güter bayerischer Volkskultur", wengleich mehr im übertragenen Sinne [1].

Der katholische Glaube, vor allem die Marienverehrung, ist eng mit der Schützentraktion verbunden: Die Mutter Gottes ist die Patronin der Gebirgsschützen. Ein Schützenverein und ein Schützenfest mit Gottesdienst und Straßenumzug gehören – wie das Wirtshaus – in nahezu jedes bayerische Dorf. Auch die bekannteste bayerische Tracht geht auf die oberbayerische Gebirgstracht zurück: Lederhose für die Männer und ein farbiges Mieder für die Frauen [2].

Neben der Gebirgstracht gibt es viele weitere Trachtenformen, die sich je nach Region, Religion und Rang unterscheiden. Im 19. Jahrhundert begann in Bayern ein regelrechter Trachtenboom. Als Erster schrieb sich König Maximilian II. die Förderung der ländlichen Kleidung auf die Fahnen [2].

Mit der Verbreitung der Trachten wollten die Wittelsbacher "zur Hebung des bayerischen Nationalgefühls" beitragen. Zum einen, um das Selbstbewusstsein ihrer Untertanen gegenüber den Preußen zu stärken. Zum anderen, so heißt es heute, um mithilfe dieses Zugeständnisses an das Volk Unruhen zu vermeiden. Maximilian II trug als erster König von Bayern selbst eine Tracht.

Mit Beginn des 20. Jahrhunderts übernahmen Trachtenvereine die Pflege der Traditionskleidung. Bis heute wird sie bei besonderen Anlässen von vielen Bayern hervorgeholt. Beim Oktoberfest erfreut sie sich bei Menschen jeder sozialen und auch nationalen Herkunft großer Beliebtheit, viele Touristen nehmen sie als Souvenir mit nach Hause. Dabei gibt es jedoch jedes Jahr erbitterte Diskussionen unter den "echten" Trachtlern, dass die Trachten der meisten Besucher Designerklamotten seien, die mit der ursprünglichen Tracht nicht viel zu tun haben [2].

Das bayerische Ereignis schlechthin ist das Oktoberfest – die größte "beerparty" der Welt zieht Millionen trinkfreudiger Touristen aus allen Erdteilen nach München. Seinen Ursprung hat das Fest in der Hochzeit von Ludwig von Bayern und der Prinzessin Therese von Sachsen-Hildburghausen im Jahre 1810.

Zur Belustigung der Gäste fand nach den Feierlichkeiten auf der nach der Braut benannten Theresienwiese ein Pferderennen statt, für das sich die Wittelsbacher mit Bier und Brotzeit bedankten. Den Bürgern hat das so gut gefallen, dass sie – auch ohne Hochzeit – von nun an jährlich feierten; zunächst war das Ganze eine Pferdesportveranstaltung [1].

Das erste Karussell gab es bereits 1818, bis zum ersten Bier dauerte es noch. Erst 1950 gab es den ersten offiziellen Fassanstich: Bis der damalige Oberbürgermeister Wimmer das berühmte "Ozapft is!" ausrief, musste er volle 17 Mal zuschlagen [2].

Inzwischen ist es vor allem das Bier, das Australiern und Neuseeländern beim Oktoberfest als erstes in den Sinn kommt: Rund sechs Millionen Liter fließen bei dem zwei- bis dreiwöchigen Ereignis – gebraut in den Stadtgrenzen von München, wie es die Tradition verlangt.

Dass es die Bayern beim Essen eher deftig mögen, ist sprichwörtlich: Dennoch gibt es in der bayerischen Küche große regionale Unterschiede. Typisch sind die altbayerischen Fleisch- und Bratengerichte und natürlich die Knödel. Aber auch Schwaben und Franken pflegen ihre landestypischen

Spezialitäten. Zu großer Berühmtheit hat es die Allgäuer Küche gebracht: Kässpätzle und Bergkäse sind über die Landesgrenze hinaus bekannt. Der Allgäuer Käse wird aus Morgen- und Abendmilch der Almkühe hergestellt und reift anschließend drei Monate lang [1].

Zu den bekanntesten fränkischen Spezialitäten gehört das Zwickelbier. Das naturtrübe, nicht filtrierte Bier ist durch seinen geringen Kohlensäuregehalt sehr süffig. Zudem enthalten die infiltrierten Hefebestandteile mehr Vitamine und Mineralien als normales Bier. Zwickelbier ist deshalb gesünder [2].

Zum Schluß kann man sagen, auch jenseits der Trachten- und Schützentradition und des Essens hat sich der Freistaat viele Traditionen bewahrt. So wird der Almatrieb der Kühe bis heute gefeiert – die festlich geschmückten Kühe werden im September unter großem Glockengeläut ins Dorf getrieben. Auch das Gäubodenfest hält landwirtschaftliches Brauchtum aufrecht: 1812 vom Bayernkönig Maximilian I. ins Leben gerufen, lockt das zweitgrößte bayerische Volksfest bis heute neben mehreren hundert Ausstellern aus Landwirtschaft, Handel und Gewerbe rund eine Million Besucher nach Straubing. Ein besonderer Spaß für viele Bayern ist im August das in einigen Städten noch praktizierte Fischerstechen, bei dem jeweils drei Männer auf einem Boot versuchen, die Gegenspieler des anderen Bootes mit einer Lanze ins Wasser zu "stechen".

Literatur

1. Planet-wissen [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://www.planet-wissen.de/kultur/brauchtum/bayerische_traditionen/index.html
2. Bayern Traditionell [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.bayern.by/brauchtum>

УДК 778.5(430)(043)=112

Кудря Наталя Олександрівна

TIL SCHWEIGER IM DEUTSCHEN KINO

Die deutsche Filmgeschichte ist der Teil der internationalen Filmkultur. Sie reicht von technischen Pionierleistungen über die frühen Kinokunstwerke des Stummfilms und neu etablierten Genres bis zu Propagandafilmen, Heimatfilmen, Autorenkino, populären Kassenschlagern und zu europäischen Koproduktionen [1].

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass die moderne Kultur des deutschen Volks und nämlich das Kino, immer interessant für uns ist.

Wir setzen uns zum **Ziel**, den großen Beitrag von Til Schweiger in die Entwicklung vom deutschen modernen Kino zu betrachten.

Til Schweiger wurde am 19. Dezember 1963 in Freiburg im Breisgau als Tilman Valentin Schweiger als Till Schweiger Movies einer von drei Söhnen geboren. Seine Eltern übten beide den Lehrberuf aus, und seine Kindheit verbrachte Schweiger in Gießen. Nach dem Abitur wollte er zunächst in die Fußstapfen seiner Eltern treten und ebenfalls den Beruf des Lehrers ergreifen und begann ein Germanistikstudium, wechselte jedoch nach vier Semestern zur medizinischen Fakultät. Im Verlauf seines Studiums machte er erste Erfahrungen mit der Schauspielerei, brach sein Studium ab und besuchte ab dem Jahr 1986 die Kölner Schauspielschule. Nach dem erfolgreichen Abschluss spielte er ab dem Jahr 1989 an Bonner und Kölner Bühnen [2].

Seine erste Popularität erlangte er im Jahr 1991 in der Rolle des "Jo Zenker" in der TV-Soap "Lindenstraße". Im selben Jahr bekam er als "Berti" in der Komödie "Manta Manta" seine erste Kinorolle. 1993 gelangte ihm sein Durchbruch in der Rolle eines Boxers in dem Film "Ebbie's Bluff", für welche er als bester Nachwuchsdarsteller mit dem Max-Ophüls-Preis ausgezeichnet wurde [2].

In Sönke Wortmanns Komödie "Der bewegte Mann" konnte er seine Leistung 1994 unterstreichen und im Jahr 1996 spielte er sich in den Filmen "Das Superweib" und "Männerpension" zum deutschen Superstar empor [2].

Seine langjährige Freundin Dana heiratete er 1995, beide bekamen gemeinsam vier Kinder. Für die Produktionen "Die Halbstarke", "Das Mädchen Rosemarie" sowie "Adrenalin" stand er 1996 vor der Kamera. Mit André Hennicke und Thomas Zickler gründete er 1996 die Produktionsfirma "Mr. Brown Entertainment", deren Name abgeleitet wurde aus einer Figur aus Quentin Tarantinos "Reservoir Dogs". Bereits ein Jahr später folgte der Film "Bastard". Sein Debüt als Produzent konnte Schweiger 1997 in dem Drama "Knockin' On Heavens Door" feiern, in dem er auch die Hauptrolle als "Martin Brest", einen krebserkrankten jungen Mann, spielte. Schweigers Erstproduktion erlangte internationale Beachtung und er konnte zum Charakterdarsteller avancieren. Mit von der Party waren Christiane Paul und Jan Josef Liefers. Kurz darauf siedelte er mit seiner Familie nach Los Angeles um, wo er im Jahr 1998 mit einer Nebenrolle in "Replacement-Killers" sein Debüt im amerikanischen Kinofilm feiern konnte [2].

Sein Film "Der Eisbär" erschien im selben Jahr. Mit der Hauptrolle eines Rennfahrers an der Seite von

Hollywoodgrößen wie Sylvester Stallone und Burt Reynolds konnte er in dem Film "Driven" auch das amerikanische Publikum überzeugen. "Was tun wenn's brennt" erschien 2002 und kurz darauf begann Til Schweiger mit den Dreharbeiten zu "Joe & Max", einem amerikanischen Fernsehfilm [2].

Der Höhepunkt seiner Schauspiel Fähigkeit gilt als für diese Rolle von Martin Brest in einem Kult Krimikomödie Thomas Ian "Knockin' on Heaven" [3].

Außerdem wichtig für seine Karriere war der Film "Schutzengel", ein emotionales Actiondrama mit ihm und seiner ältesten Tochter Luna in den Hauptrollen. Schweiger ist bei diesem Film alles in einem, Regisseur, Produzent, Drehbuchschreiber, Hauptdarsteller. Es ist sein Film. Er wollte diesmal keine romantische Komödie drehen, sondern "emotionales Actionkino", wie er es nennt, weniger Klamauf. Im Verlauf des Films kämpft er einen komplexen Kampf; gegen ein Heer von Killern; gegen ein korruptes System; gegen seine Erinnerungen und sein schlechtes Gewissen einem Kameraden gegenüber, der die Beine verloren hat; und gegen den Schmerz einer gescheiterten Liebe. Dieser Film hat viele Preise gewonnen [3].

Daraus kann geschlossen werden, dass Til Schweiger einen großen Beitrag in die deutsche Kinoindustrie gebracht hat.

Literatur

1. Deutscher Film [Elektronischer Resurs] / Wikipedia. – Regime des Zugriffs: https://de.wikipedia.org/wiki/Deutscher_Film
2. Biografie Til Schweiger Lebenslauf Lebensdaten [Elektronischer Resurs] / Was war wann? – Regime des Zugriffs: http://www.was-war-wann.de/filme/biografien/til_schweiger.html
3. Til Schweiger [Elektronischer Resurs] / Wikipedia. – Regime des Zugriffs: https://de.wikipedia.org/wiki/Til_Schweiger

УДК 728.8(430.246) (043)=112

Назюта Ольга Олександрівна

DIE SCHÖNSTEN SCHLÖSSER UND BURGEN IN SACHSEN

Sachsen – ein Bundesland mit wunderbaren Burgen, Schlössern und Parks. Wenn man die herrlichen sächsischen Parks und Schlösser und die gut erhaltenen Burgen im Freistaat Sachsen sieht, dann wird man unweigerlich an die Zeiten denken, als August der Starke, auch der „sächsische Sonnenkönig“ genannt, und sein Sohn Friedrich August II. das Land ruhmreich regierten [3].

Die Aktualität des Themas ist relevant, dass Sachsen eine lange und bewegte politische und kulturelle Geschichte hat. Nicht umsonst wird von Sachsens Glanz im Gegensatz zu Preußens Gloria gesprochen. Denn Sachsens Herrscher legten besonderen Wert auf Schönheit. Dieser Glanz ist noch heute an den Schlössern und Burgen sichtbar.

Das Ziel der Arbeit ist den historischen Wert der Paläste und Schlösser Sachsens zu entdecken.

Auf dem Gebiet des deutschen Bundeslandes Sachsen befindet sich eine Vielzahl von Burgen und Schlössern. Diese zum Teil auf eine 1000-jährige Geschichte zurückblickenden Bauten waren Schauplatz historischer Ereignisse, Wirkungsstätte bekannter Persönlichkeiten und sind häufig noch heute imposante Gebäude. Ich möchte erzählen über den schönsten und imposanten Gebäuden Sachsens [1].

Schloss Moritzburg. Nur 13 Kilometer nordöstlich von Dresden liegt Moritzburg. Dort steht eines der schönsten Schlösser in Sachsen. Es liegt am Wasser und der große barocke Park lädt zum Flanieren ein. Als Renaissanceschloss geplant und gebaut, hat das Jagdschloss Moritzburg einige Änderungen erfahren. Heute ist es für den Besucher ein barockes Jagdschloss, dank des bekanntesten Sachsen überhaupt: August der Starke war es, der in seiner Prunksucht den Umbau im 18. Jahrhundert in Auftrag gab. Bis 2012 soll der Landschaftspark wieder in seine ursprüngliche Form zurück verwandelt werden. Im hauseigenen Museum sind Dauerausstellungen zu sehen: Eine Barockausstellung mit kostbaren Ledertapeten, Möbeln, Porzellanen sowie eine der größten Jagdtrophäen-Sammlungen. Das Paradebett Augusts des Starken und eine Ausstellung zur Moritzburger Küchen- und Tafelkultur sind ebenfalls zu sehen. Im Winter übernimmt eine andere Figur die Regie im Schloss Moritzburg: Aschenbrödel. Der Film zum deutsch-tschechische Kultmärchen wurde teilweise im und am Schloss gedreht. "Drei Haselnüsse für Aschenbrödel" gehören einfach zur Winterzeit [1].

Schloss Rochlitz. Rochlitz ist eine Kleinstadt im Dreieck Leipzig, Chemnitz und Dresden an der Zwickauer Mulde. Über die Jahrhunderte mehrheitlich von der Wettinern bewohnt und bewirtschaftet, beherbergt das Schloss heute ein Museum. Dort sind zum Beispiel die Kostüme des Fürstenzuges zu sehen, der anlässlich der 800-Jahr-Feierlichkeiten Dresdens veranstaltet wurde. Was besonders beeindruckt, ist die größte erhaltene, mittelalterliche Hofküche in Deutschland. Über 100 Quadratmeter ist der Raum groß, in dessen Mitte ein riesenhafter, mittelalterlicher Herd platziert ist. Eine wahrhaft fürstliche Aussicht über die Stadt und die Mulde hat man, wenn man die 142 Stufen der "Lichten Jupe" empor steigt. Wer oben war,

sollte auch den Keller besichtigen. Das geht am besten bei einer der Erlebnisführungen, die angeboten werden. Einen Mittelalterkochkurs gibt es auch, wenn es etwas Ausgefallenes sein soll [1].

Schloss Augustusburg. Die "Krone des Erzgebirges" liegt auf 516 Metern über der gleichnamigen Stadt in der Nähe von Chemnitz. Es ist ein weiteres barockes Jagdschloss. Heute ist das Schloss für eine andere Gruppe ein Mekka: Biker. Es gibt ein Motorradmuseum mit einer der umfangreichsten Zweiradsammlungen in Europa. In ihr sind teilweise exklusiv die Maschinen von MZ und DKW zu sehen. Für Kinder und passionierte Motorradfahrer ist ein Besuch eine interessante Erfahrung. Außerdem gibt es verschiedene Ausstellungen und Erlebnismöglichkeiten: Eine Kutschenausstellung, ein Museum für Jagdtier- und Vogelkunde, eine Ausstellung zur Schloss- und Jagdgeschichte und einen Aussichtsturm mit Galerie. Von dort oben hat man einen wunderbaren Blick über das Erzgebirge. An klaren Tagen reicht er bis ins Fichtelgebirge. Von dort entdeckt man vielleicht auch einen der Falken aus der Falknerei auf dem Schloss. Einmal in der Nähe lohnen sich Ausflüge zum Schloss und Park Lichtenwalde und zur Burg Scharfenstein. "Die sehenswerten Drei" gehören wegen ihrer Nähe zueinander zusammen [1].

Schloss Wackerbarth. Das Barockschloss Wackerbarth in Radebeul bei Dresden war schon zu Zeiten August des Starken ein Ort für rauschende Feste. Daran hat sich bis heute wenig geändert. Das Sächsische Staatsweingut Wackerbarth ist in dem Schloss eingezogen. Ein Erlebnisweingut lädt zum Entdecken und Probieren ein. Das ehemalige Lustschloss bietet dabei eine wunderbare Kulisse in den Weinbergen. In der Weihnachtszeit gibt es eigenen Glühwein und einen kleinen Weihnachtsmarkt im Park. Weinführungen und -proben sind täglich möglich. Es lohnt sich jederzeit, das Schloss mit dem eigentümlichen Namen zu besuchen [1].

Burg Kriebstein. Es ist sehr beeindruckend, wie sich die Burg Kriebstein auf dem Felsen über der Zschopau erhebt. Die Burg liegt nahe der Ortschaft Kriebetal ca. 30 Kilometer nördlich von Chemnitz. In der Ritterburg gibt es viel zu entdecken: Die Gotische Halle, das Schatzgewölbe (gotisches Gewölbe mit Wandmalereien und Schatzfund), die Kapelle mit vollständiger Ausmalung aus der Zeit um 1410, verschiedene Stilzimmer von der Renaissance bis zur Neogotik oder einen Rittersaal. Besonderheit hat das sogenannte Kriebsteinzimmer erlangt. Hier sind vollständig erhaltene, farbige Malereien aus dem 14. Jahrhundert zu sehen. Nur wenige hundert Meter entfernt ist die Talsperre Kriebstein zusammen mit der Burg ein beliebtes Ausflugsziel [1].

Burg Mildestein. Den Abschluss der Schlösser-Tour durch Sachsen bildet die Burg Mildestein. Sie liegt auf einem Felsen über der Freiburger Mulde in der Kleinstadt Leisnig. Sie hat neben einem kleinen Museum etwas Besonderes zu bieten: Den Rieselstiefel. Der Name ist Programm und es müsste schon ein wahrer Riese daher kommen, um den Lederstiefel mit einer Schuhgröße 330 anziehen zu können. Fast fünf Meter ragt er in dem eigens dafür präparierten Stiefelmuseum in die Luft. Und selbst wenn der Riese käme, er hätte keine Chance, denn die Stiefelwache hat das gute Stück immer im Auge. Wem von den vielen Schlössern und Burgen jetzt ganz romantisch zu Mute wurde: Auf Burg Mildestein kann in einem Burgzimmer auch geheiratet werden [1].

Wir ziehen eine Schlussfolgerung, dass heute Sachsen für Interessenten der Kultur, Kunst und Architektur zu den beliebtesten Reisezielen in Europa gehört und so ist es kein Wunder, dass alljährlich mehrere Millionen von Touristen den Freistaat an der Elbe besuchen, um die große Auswahl an Schlössern, Burganlagen, Wehrbauten und Parkanlagen zu sehen.

Literatur

1. Die schönsten Schlösser und Burgen in Sachsen/Abacho [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.abacho.de/?p=26087>

2. Burgen und Schlösser in Sachsen/ Sachsen Erkunden [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <https://www.sachsen-erkunden.de/sachsens-burgen-schloesser/>

3. Die schönsten Burgen, Schlösser und Parks/ burgen-schloesser-impressionen.de [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.burgen-schloesser-impressionen.de>

УДК78(430)"18"(043)=112.2

Подопригора Ольга Вікторівна

DAS LEBEN UND SCHAFFEN VON JOHANNES BRAHMS

„Ich denke nur Musik. Ich bin verliebt in die Musik - ich liebe die Musik, ich denke nichts als sie und an anderes nur, wenn es mir Musik schöner macht.“ – Johannes Brahms [1].

Die Aktualität unseres Themas besteht im zunehmenden Interesse zur klassischen Musik und zum Schaffen des berühmten deutschen Vetreters vom Romantismus Johannes Brahms.

Das Ziel der Arbeit ist, das Leben und die Hauptbesonderheiten des Schaffens von J. Brahms zu betrachten.

Der deutsche Komponist, Pianist und Dirigent, dessen Werk man der Romantik zugeschrieben wird, avancierte in der zweiten Hälfte des 19. Jahrhunderts zu einem der bedeutendsten europäischen Sinfonikern. Seine Klaviertrios und Klavierquartette sowie die Cello- und Violinsonaten gehören zu den wichtigsten Kompositionen in der Kammermusik. Die Werke des Komponisten Johannes Brahms zeichnen sich durch einen lyrischen Grundton aus, die durch einen kontrapunktischen Charakter eine strenge Form erhalten. Sein Gesamtwerk umfasst beinahe alle Gattungen der Musik, ausgenommen die Oper. Johannes Brahms wurde am 7. Mai 1833 im Hamburger Gängeviertel, heute würde man sagen den Slums, geboren. Er entstammt einer west-holsteinisch-dithmarsischen Bauern- und Handwerkerfamilie. Der Vater Johann Jacob Brahms war der einzige Musiker in der Ahnenreihe der Familie. Er ließ sich 1826 in Hamburg nieder und betätigte sich hier u.a. als Straßenmusiker, bis er endlich eine feste Stelle als Kontrabassist am "Städtischen Orchester Hamburg" annehmen konnte [3].

Der bei Johannes Brahms schon in jungen Jahren sich regende Musiziertrieb wurde von verantwortungsbewussten Lehrern wie Friedrich Willibald Cossel und E. Marxen planmässig entwickelt. Der junge Brahms entfaltete sich bald zu einem pianistischen Wunderkind, das schon mit 10 Jahren die ersten öffentlichen Konzerte gab. Ab seinem vierzehnten Lebensjahr war Johannes dann immer öfter im Musikbetrieb der Hansestadt zu hören. Durch Stundengeben, als Tanzmusiker oder als Theaterpianist musste Brahms schon früh zur Ernährung seiner Familie beitragen. In diese Zeit fielen auch die ersten schöpferischen Tätigkeiten. Es handelte sich hierbei um kleinere kammermusikalische Werke, die Brahms später wieder vernichtete. Im Jahre 1853 unternahm Johannes Brahms eine Konzertreise in die niedersächsische Provinz die für ihn von schicksalhafter Bedeutung werden sollte. In Hannover lernte er den Geigenvirtuosen Joseph Joachim kennen mit dem ihn seitdem eine enge Freundschaft verband. Joachim brachte Brahms im selben Jahr mit Clara Schumann und Robert Schumann in Düsseldorf zusammen. Nach Schumanns Tod, der sich sehr für Brahms verwendete, im Jahre 1854, wurde aus der zarten Freundschaft zu Clara eine stille Liebe [2].

In Düsseldorf entstanden frühe Werke des angehenden Komponisten, in denen man seine Suche nach einem eigenen Stil erkennen kann. Nach dem Tod Robert Schumanns und der Übersiedlung von Clara nach Berlin, verließ auch Brahms wieder Düsseldorf, wo er sich zwischenzeitlich fest angesiedelt hatte. In den Jahre 1857-59 hielt er sich abwechselnd in Hamburg und in Detmold auf. Nach der seelisch zermürbenden Zeit in Düsseldorf, kam er nun zur Ruhe. In den Kompositionen aus dieser Zeit, spiegelt sich der Seelenzustand des jungen Mannes wieder. Ab 1859 zog sich Brahms wieder nach Hamburg zurück und förderte in verstärktem Maße seine kompositorischen Pläne. Das Jahr 1862 war für Brahms von entscheidender Bedeutung. Er verließ am 8. September Hamburg und zog nach Wien. Brahms hatte den Hamburgern nie vergessen, dass diese ihm niemals eine Stelle als Dirigent der Hamburger Philharmonischen Konzerte anvertrauten. Die Wiener hingegen erkannten ziemlich schnell, wer da aus dem Norden Deutschlands zu ihnen gekommen war. Im Jahre 1863 übertrugen sie ihm die Leitung der Wiener Singakademie. Aber Brahms war nicht für die mit dieser Tätigkeit verbundenen Verwaltungsaufgaben geschaffen. Nach nur einem Konzertwinter bat er um seinen Rücktritt. Obwohl die Sehnsucht nach bürgerlicher Sicherheit bei Brahms ihn immer wieder zu neuen Anstrengungen in diese Richtung führten, scheiterten diese doch ebenso, wie der Wunsch zu heiraten und eine Familie zu gründen.

Seine letzten Konzertreisen als Pianist fallen in die Jahre 1865-68. Sie führten ihn nach Österreich-Ungarn, Schweiz, Holland, Dänemark und in das gesamte Reichsgebiet. Später trat er öffentlich nur noch als Interpret seiner eigenen Werke hervor. Nach einigen weiteren Versuchen eine feste Anstellung zu erlangen, zog sich Brahms in den folgenden Jahren bis ins Jahr 1872, er war nun 39 Jahre alt, in die Einsamkeit zurück. Ab dem Jahr 1871 bezog Brahms seine endgültige Wohnung in Wien in der Karls gasse 4. In dieser ersten Wiener Phase, setzte Brahms zu einem enormen künstlerischen Höhenflug an. Bis ins Jahr 1875 fallen auch die Arbeiten an seiner 1. Sinfonie, die 1876 auf Rügen vollendet wurde. Ganze 15 Jahre reifte dieses Werk bis zum endgültigen Abschluss. Trotz einiger Angriffe des Liszt-Wagner-Kreises wie etwa durch Hugo Wolf, stand Brahms in der Mitte der siebziger Jahre auf dem Höhepunkt seines Ruhmes [1].

Durch den Simrock Verlag in Wien, der seine Werke veröffentlichte und verkaufte, konnte Brahms ein ansehnliches Vermögen ansammeln, welches ihm finanzielle Unabhängigkeit ermöglichte. Johannes Brahms war nun freischaffender Künstler. Bis in die neunziger Jahre unternahm Brahms zahlreiche Konzertreisen als Interpret, zunehmend als Dirigent seiner eigenen Werke.

Brahms wurden zahlreiche Ehrungen zuteil. Unter anderem erinnerten sich die Hamburger an ihren "großen Sohn" und verliehen ihm 1889 den Ehrenbürgerbrief. Zu Ehren seines 60. Geburtstages ließ die Wiener Gesellschaft der Musikfreunde eine Brahmsmünze prägen. Brahms erlebte noch, wie sich seine Kunst allen Widerständen zum Trotz, durch die sogenannten Wagnerianer, auf der ganzen Linie durchsetzte. 1896 starb die für Johannes Brahms "Herrliche Frau" Clara Schumann. Nach der Beisetzung in Bonn, bei der

Brahms zugegen war, reiste dieser nach Ischl. Dort wurde er nach kurzer Zeit von einer Gelbsucht befallen. Die Ärzte diagnostizierten eine organische Erkrankung (Leberkrebs). Trotz einer Kur in Karlsbad zerfiel sein Körper rasch. Bis Anfang März 1897 besuchte Brahms noch regelmäßig Konzerte in Wien. Am 26. März 1897 verschlimmerte sich sein Zustand dramatisch. Er starb am 3. April. Die feierliche Beisetzung fand am 6. April statt. Johannes Brahms wurde auf dem Zentralfriedhof in Wien beerdigt. Dort ruht er in unmittelbarer Nachbarschaft zu Ludwig van Beethoven und Franz Schubert [2].

Brahms gilt heute als der erste bedeutende Sinfoniker nach Ludwig van Beethoven. Oft wird seine 1. Sinfonie als Beethovens 10. bezeichnet. Er hatte einen Schritt gewagt, den damals niemand für möglich hielt. Er trat aus dem Schatten Beethovens hervor und schuf sich seine eigene sinfonische Welt.

Zum Schluss wollten wir sagen, dass, unbestreitbar Johannes Brahms zu den bedeutendsten Komponisten aller Zeiten zählt. In seiner Musik verbindet sich dramatische Kraft mit lyrischer Intensität und einer beruhigenden Wärme. Im Hinblick auf seine harmonischen Experimente und seine Ausdruckskraft war Brahms ohne Frage ein Neuerer, während seine Verwendung traditioneller, ja archaischer Formen eher konservativ anmutet.

Literatur

1. Johannes Brahms Lebenslauf. [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.was-war-wann.de/personen/johannes-brahms.html>

2. Johannes Brahms. [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.whoswho.de/bio/johannes-brahms.html>

3. Johannes Brahms Bibliographie. [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа: <http://www.klassikazente.de/johannes-brahms/biografie>

УДК 398.1(430)(043)=112.2

Ремига Інна Сергіївна

DEUTSCHE VORURTEILE

Was ist ein Stereotyp? Stereotypie ist eine relativ stabile und einfache Möglichkeit der sozialen Gruppe, Person, ein Ereignis oder Phänomen.

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass Vorurteile über die Deutschen bleiben und immer bleiben.

Das Ziel der vorliegenden Arbeit ist die Vorurteile über das deutsche Volk zu betrachten.

Die Deutschen sind besonders ordnungsliebend, pünktlich und spießig. Ihren Urlaub verbringen sie am liebsten mit Bier und am Ballermann. Vorurteile gegenüber den Deutschen gibt es viele. Aber was steckt eigentlich hinter diesen gängigen Klischees?

Vorurteil 1: In deutschen Gärten stehen kleine Figuren. Der Gartenzwerg ist ein klassisches Symbol für deutsche Klischees. Die ersten kamen wahrscheinlich wirklich aus Deutschland. Sie wurden vor 120 Jahren in Thüringen hergestellt. In deutschen Gärten stehen heute rund 25 Millionen davon. Weil diese aber fast immer in Gruppen zusammenstehen, heißt das: In den meisten der 17 Millionen Gärten im Land steht kein Gartenzwerg. Außerdem stehen die Figuren inzwischen auch in vielen anderen Ländern. Typisch deutsch ist der Gartenzwerg deshalb nicht, sagt die Internationale Vereinigung zum Schutz der Gartenzwerge. Die sitzt übrigens in der Schweiz [1].

Vorurteil 2: Die Deutschen haben keinen Humor. Die Deutschen leiden unter Weltschmerz, sagt der Kulturwissenschaftler Rainer Stollmann. Für Humor ist da kein Platz. Denn so typisch wie für Italien der Barock ist für Deutschland die Romantik. Und das war eine ernste Sache. Dieser Ernst ist auch 200 Jahre später typisch für die deutsche Kultur, sagt der Experte. Trotzdem gibt es in Deutschland viele Komiker. Weil aber die Welt glaubt, dass die Deutschen keinen Humor haben, haben deutsche Komiker auch wenig internationalen Erfolg, glaubt Stollmann [1].

Vorurteil 3: Wenn drei Deutsche sich treffen, gründen sie einen Verein. Wahrheit: Tatsächlich sieht die Mehrheit der Deutschen Vereine eher kritisch - und unterschreibt ungern Beitrittserklärungen. 51 Prozent empfinden Vereine als einengend. Ebenso viele sagen: "In Deutschland herrscht zu viel Vereinsmeierei." Zwar sind trotzdem 40 Prozent der Deutschen Mitglieder - aber vor allem in Sportclubs. Kegel-, Kleingarten- und Schützenvereine haben keinen großen Zulauf [2].

Vorurteil 4: "Alles für den Dackel, alles für den Club." Der Deutsche liebt seinen Hund. Wahrheit: Die meisten haben laut Umfrage eine Katze (28 Prozent), erst dann folgt der Hund (23 Prozent). Auf die Frage: "Welches Tier ist Ihnen am sympathischsten?", nannte aber die Mehrheit den Hund. Nur positiv wird der aber nicht wahrgenommen: Hundehaufen stehen auf der Ekel-Liste weit oben. 26 Prozent finden es zudem "abstoßend", wenn ihnen ein Hund das Gesicht abschleckt. Auch eine Studie der Uni Göttingen sieht Katzen vorne: Demnach gibt es unter den Haustieren geschätzt 11,5 Millionen Katzen, aber nur 6,9 Millionen Hunde

[2].

Vorurteil 5: Deutschland ist das Land der Biertrinker. Wahrheit: Wenn die Deutschen zwischen Wein und Bier wählen müssen, greifen 57 Prozent zum Wein. "Ich würde nicht sagen, dass Deutschland ein Land der Weintrinker ist, aber bei der Präferenz hat der Wein die Nase vorn", sagt Holger Geißler, der das Buch zur Umfragen-Sammlung herausgegeben hat. Von der Masse liege Bier aber vorn. Das bestätigen auch Zahlen der Deutschen Hauptstelle für Suchtfragen: Im Schnitt werden demnach jährlich pro Kopf rund 107 Liter Bier, 21 Liter Wein, vier Liter Schaumwein und 5,5 Liter Spirituosen getrunken [1].

Vorurteil 6: Schweinshaxe und Grill - ohne Fleisch geht es nicht. Wahrheit: Tatsächlich ernähren sich nur 6 Prozent der Befragten rein vegetarisch. Der Anteil der Veganer ist mit zwei Prozent noch geringer. "Es gibt einen wachsenden Trend zu vegetarischer und veganer Ernährung - aber nicht mit der letzten Konsequenz", sagt Geißler. Nach einer Studie der Universitäten Hohenheim und Göttingen vom Sommer 2013 machen Gelegenheitsvegetarier inzwischen 12 Prozent der deutschen Bevölkerung aus [3].

Vorurteil 7: Die Deutschen fühlen keine Schuld für den Holocaust. Wahrheit: Im Gegenteil, für die Deutschen ist sehr charakteristisch in seine Vergangenheit zu graben, die Angst vor, die Fehler der Schuld für diese dunkle Seite der Geschichte zu wiederholen. Dies ist einer der wenigen, nicht akzeptabel für den Humor. Außerdem können im Zusammenhang mit all diesen älteren Generation nicht zu sein, stolz auf ihr Land, und das Wort Patriotismus ist fast gleichbedeutend mit dem Nazismus wahrgenommen. Und gerade jetzt junge Menschen können sicher sagen, dass sie für ihre Fußballmannschaft verwurzeln, ohne Angst, dass sie etwas verwerflich vermuten [4].

Vorurteil 8: Deutsche halten sich für pessimistisch. Allerdings sind es aber vor allem die Deutschen selbst, die dazu neigen, sich in übertriebenem Maße Sorgen zu machen und vor allem die eigenen Schwächen sehen: So antworten rund sieben Prozent der Bundesbürger auf die Frage „Was ist deutsch?“, dass die Deutschen pessimistisch seien und viel jammern. Eine Einschätzung, die in den anderen Ländern Europas so gut wie überhaupt nicht geteilt wird [4].

Zum Schluss kann man sagen, dass viele Ansichten über die Deutschen einfach Vorurteile sind. Die Deutschen sind nur Menschen, und viele Vorurteile entsprechen der Realität nicht. Wir sollten nicht die ganze Nation beurteilen, weil wir sie nicht persönlich kennen.

Literatur

1. 6 Vorurteile über Deutsche im Realitäts-Check von Sophia Maier [Elektronischer Resurs] – Режим доступу до ресурсу: http://www.huffingtonpost.de/2015/08/10/studie-vorurteile-deutsche_n_7963868.html

2. 9 мифов о немцах: правда или вымысел? [Elektronischer Resurs] – Режим доступу до ресурсу: http://www.de-online.ru/news/9_mifov_o_nemcakh_pravda_ili_vymysel/2014-08-11-66

3. Vorurteile: Wie die Welt uns Deutsche sieht [Elektronischer Resurs] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.stuttgarter-nachrichten.de/inhalt.vorurteile-wie-die-welt-uns-deutsche-sieht.4c47b5fa-b6d0-450a-bc1e-6c2abd7e73c2.html>

4. Deutschland: Studie über Klischees - Typisch deutsch [Elektronischer Resurs] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.sueddeutsche.de/leben/studie-ueber-klischees-typisch-deutsch-1.1000335>

УДК 72(430)(043)=112.2

Самарська Анастасія Семенівна

DIE 12 SPEKTAKULÄRSTEN NATURWUNDER DEUTSCHLANDS

Die Natur in Deutschland und die Landschaften Deutschlands reichen vom beeindruckenden Alpenvorland, ein Mekka für Wanderer im Sommer und Snowboarder im Winter, bis hin zu makellosen goldenen Sandstränden an der Ostsee.

Wanderwege führen durch sagenumwogene Wälder voller Legenden, über mystisches Moorland entlang klarer Gletschenseen, die idealen Lebensraum für seltene Flora und Fauna bieten[1].

Die Aktualität unseres Themas liegt darin, dass wir die außergewöhnlichen Orte Deutschlands immer interessant finden und sie besser kennen lernen wollen.

Das Ziel unserer Arbeit ist die spannendsten Natur Sehenswürdigkeiten Deutschlands zu betrachten. Man muss sagen, dass es viele wunderbare Orte in diesem schönen Land gibt.

Wattenmeer. Erst vor kurzem hat die UNESCO die einzigartige Landschaft ins Weltkulturerbe aufgenommen. Es erstreckt sich über 450 Kilometer von der dänischen Nordseeküste bis zur niederländischen Stadt Den Helder und bildet mit einer Gesamtfläche von rund 13.000 Quadratkilometern eines der größten Feuchtgebiete der Erde.

Bastei - Sächsische Schweiz. Weltbekannt ist der Blick auf die Tafelberge der Sächsischen Schweiz. Bizarre Felsformationen mit knorrigen Kiefern erheben sich über dem Elbtal. Der am weitesten zur Elbe

vorspringende 194 Meter hohe Felsrücken ist die Bastei. Die Sandsteinbrücke wurde 1851 erbaut. Sie überspannt eine 40 Meter tiefe Schlucht.

Kreidefelsen auf Rügen. Rügen ist die größte deutsche Insel. Bekannt ist die Landschaft vor allem wegen ihrer Kreidefelsen. Das 1818 entstandene Gemälde von Caspar David Friedrich machte sie weltbekannt.

Lüneburger Heide. Die Lüneburger Heide ist eine große Heide-, Geest- und Waldlandschaft im Nordosten Niedersachsens. Hier gibt es noch weiträumige Heideflächen, die bis etwa zum Jahr 1800 weite Teile Norddeutschlands bedeckten [1].

Donaudurchbruch bei Weltenburg. Liegt zwischen Kelheim und dem Kloster Weltenburg. Es ist die fossilreichste Kalkstein-Formation Deutschlands und entstand vor, rund 150 Millionen Jahren. Die Felsformationen tragen phantasievolle Namen wie die drei feindlichen Brüder, Räuberfelsen, Zwei Sich-Küssende oder Napoleons Reisekoffer.

Lange Anna, Helgoland. Die Lange Anna ist das Wahrzeichen der Nordseeinsel Helgoland. Sie ist 47 Meter hoch und etwa 25.000 Tonnen schwer. Auf dem freistehenden Felsen aus rotem Buntsandstein brüten zahlreiche Seevögel.

Teufelstisch. Der Teufelstisch bei Hinterweidenthal ist ein mächtiger Buntsandsteinfelsen, der an einen einbeinigen Tisch erinnert. Er ist der wohl bekannteste Felsen des Naturparks Pfälzerwald.

Geysir von Andernach. Der Geysir Andernach ist der weltweit höchste Kaltwassergeysir. Er liegt auf einer Halbinsel im Rhein. Kohlendioxid drückt das Grundwasser mit einem Druck von 30 bar nach oben. Unter optimalen Bedingungen wie Windstille erreicht das Wasser eine Höhe von über 60 Metern [2].

Dauner Maare. Die Dauner Maare in der Eifel sind drei von über 350 Vulkanen in der Eifel, an denen vor rund 10.000 Jahren glühendes Magma ausbrach. Ein Maar (von lateinisch "mare", das Meer) ist ein Vulkan, der durch Gasexplosionen beim Zusammentreffen von Oberflächenwasser und heißem Magma entstand. Maare sind meistens kreisförmig oder oval.

Breitachklamm. Die Breitachklamm liegt am Ausgang des Kleinwalsertals bei Oberstdorf. Sie ist eine der tiefsten Klamm der Bayerischen Alpen. Rund 300.000 Besucher zieht es jedes Jahr in die Schlucht.

Externsteine. Die Externsteine gehören zu den Touristenattraktionen des Teutoburger Waldes - die Sandsteinfelsen ragen bis zu 38 Meter in die Höhe.

Hessens ältestem Naturschutzgebiet im Urwald Sababurg, auch Reinhardswald genannt, Hessens ältestem Naturschutzgebiet, gibt es knorrige, vielhundertjährige Eichen und Buchen, deren Stammdicke sich auch von einer vierköpfigen Familie nicht umfassen lässt. Der Wald ist Heimat zahlreicher Sagen und Legenden sowie vieler Grimm'scher Märchen [2].

Zum Schluss können wir sagen, dass in den Himmel ragende Alpen, Urstromtäler mit malerischen Dörfern, Buchten und Lagunen mit alten Fischerstädten Touristen von der ganzen Welt anziehen. Es lohnt sich, die Natur im wunderschönen Deutschland zu erkunden [1].

Literatur

1. Rp-online [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.rp-online.de/>
2. Urlaubspiraten [Электронный ресурс] – Режим доступа: <https://www.urlaubspiraten.de/>

УДК 726(430)(043)=112.2

Співак Ірина Ігорівна

GRUSELIGE ORTE IN DEUTSCHLAND

Die Aktualität unseres Themas besteht darin, dass die mystischen Orte dieses Landes immer ein großes Interesse bei den Leuten hervorruft.

Das Ziel der Arbeit ist die schönsten und berühmtesten Orte Deutschlands zu betrachten.

Es gibt viele mystische Orte in Deutschland. Diese Orte sehen aus, wie aus einem Albtraum entsprungen. Doch es gibt sie wirklich. Hier sind die wohl unheimlichsten Plätze.

Gespensterwald Nienhagen. Wir steigen sanft ein: den Gespensterwald Nienhagen beschreibt man wohl am treffendsten mit „schaurig-schön“. Der Wald grenzt direkt an die Ostseeküste und bietet bei Sonnenschein einen spektakulären Kontrast zu Meer und Sand. Salzige Winde haben die Bäume in knapp 200 Jahren zu hageren, bleichen Gestalten geformt. Wenn die Sonne untergeht oder im Herbst Nebel heraufzieht, werden die bizarren Formen der knorrigen Bäume zu unheimlichen Gestalten. Überraschen würde es nicht, wenn sich hier Gespenster heimisch fühlen.

Pflegeanstalt Waldniel-Hostert. Die Geschichte der Pflegeanstalt Waldniel-Hostert ist ebenso traurig wie gruselig. Unter den Nationalsozialisten diente sie als Tötungsanstalt für geistig behinderte Kinder. Fast 100 Kinder wurden hier hingerichtet. Kein Wunder also, dass das inzwischen verfallene Gebäude immer noch ordentlich Gänsehaut-Potenzial hat. Manch ein Besucher ist sich sicher, in der Ruine immer noch herzerreißendes Kindergeschrei zu hören [1].

Waldfriedhof Stahnsdorf. So ziemlich jeder Friedhof ist eine gute Adresse für gespenstische Ausflüge. Sie gruseln sich nicht so leicht? Dann sollten Sie den Waldfriedhof Stahnsdorf vor den Toren Berlins besuchen. Dort liegen nicht nur Berliner Bürger, sondern auch Soldaten aus dem ersten Weltkrieg begraben. Spuken soll es vor allem in dem Teil des Friedhofs, in dem die englischen Soldaten begraben sind. Schon beim Betreten fühlt man sich beobachtet – und das Gefühl lässt einen nicht mehr los. Zwischen riesigen Bäumen und alten Grabsteinen scheinen die Geister der Soldaten selbst sicherzustellen, dass niemand sie stört [1].

Beelitz-Heilstätten. Vom Vorzeige-Krankenhaus zur unheimlichen Ruine: die Beelitz-Heilstätten sind vielleicht Deutschlands bekannteste Gänsehaut-Destination. 1898 als moderne Tuberkulose-Klinik gegründet, wurde das Krankenhaus im ersten Weltkrieg zum Lazarett, danach zum größten Militärhospital der Sowjetunion. Seit 1994 ist das Gebäude verlassen, sorgt aber immer noch für grausige Schlagzeilen. Zwischen 1991 und 2010 geschahen hier zwei Morde und ein Selbstmord. Zwischen den verfallenen Resten der Klinik-Einrichtung kommt so schnell unheimliche Stimmung auf – auch wenn man nicht an die satanischen Messen glaubt, die hier angeblich stattfinden sollen. Ob die Beelitz-Heilstätten noch lange ein gespenstischer Ort bleiben ist allerdings fraglich. Ein Immobilienentwickler plant, Teile der Heilstätten in ein „Creative Village“ umzubauen. 2015 wurde hier außerdem ein Baumkronen-Pfad gebaut, der über einen Teil der Ruine führt [1].

Krematorium in Dessau. Im Krematorium in Dessau wurden zwischen 1910 und den 1980er Jahren die Toten der Stadt eingäschert. Anschließend wurden sie auf dem angrenzenden Urnenfriedhof beigesetzt. Seitdem verfällt das Krematorium ungenutzt. Zwischen den alten Etagenöfen und der ehemaligen Aschemühle macht sich eine düstere Stimmung breit. Leider leidet dieser verlassene Ort sehr unter Vandalismus. Doch gerade in der Dämmerung lassen sich die Graffitis und Kritzeleien gut ignorieren und die schaurige Vergangenheit des Krematoriums wird wieder lebendig [1].

VfL-Köln-Tribüne. Dies hier ist die älteste Fußballtribüne Deutschlands. Die Anlage wurde 1920 vom VfL Köln gebaut. Später nutzte Sönke Wortmann die Location für die Dreharbeiten zu seinem Film „Das Wunder von Bern“. Jetzt verfällt das berühmte Bauwerk am Rande der Kölner Galopprennbahn in aller Stille.

Erdwärmehöhle. Über sieben Brücken kann der Kölner gehen. Es gibt aber auch den 500 Meter langen, begehbaren Fernwärmehöhle, der unter der Rheinsohle die Innenstadt mit Deutz verbindet [2].

Kronleuchtersaal. Ein Kronleuchtersaal, in dem es streng riecht: 1890 wurde das unterirdische Kölner Regententlastungswerk eingeweiht. Und weil dazu der Kaiser eingeladen wurde, sollte es auch feierlich aussehen. Heute ist die Anlage bei Führungen zu besichtigen.

Kölner Angstbunker. Dieser Luftschutzraum vom Typ des Deckungsgraben-Röhrenbunkers wurde im Volksmund auch „Angstbunker“ oder „Angströhre“ genannt. Denn die 30 Zentimeter dicke Betondecke der unterirdischen Röhre hatte keinerlei Verstärkung durch Eisenarmierungen, sie hätte dem Volltreffer einer Sprengbombe nicht standgehalten. So ist es also ein Glücksfall, dass dieser Bunker im Kölner Norden fast vollständig erhalten ist [2].

Kloster Tom Roden. Bis in die 70er-Jahre hinein war hier nur eine Viehweide zu sehen. Dann kamen beim Umpflügen Mauerreste zum Vorschein. Ein Archäologe witterte, dass es hier einen Schatz zu bergen galt. So kam ganz in der Nähe des Klosters Corvey bei Höxter ein zweites mittelalterliches Kloster zum Vorschein, über dessen Entstehung bis heute gerätselt wird.

Tanklager der Wehrmacht. Gut zehn Kilometer von der Stadtgrenze Paderborns entfernt begannen die Kriegsvorbereitungen bereits im Jahre 1936 – ganz im Geheimen. Es wurde ein unterirdisches Tanklager für das Heer gebaut. Gerüchte behaupten sogar, dass es einen speziellen Bunker gegeben haben soll, in den ein ganzer Zug einfahren konnte [2].

Die Judenbuche. Keine Hinweistafel, kein Schild, kein Gedenkstein: Nichts weist darauf hin, dass an diesem verschwiegenen Ort im Wald oberhalb des Brakeler Ortsteils Bökendorf jener Mord geschah, der die Schriftstellerin Annette von Droste-Hülshoff zu ihrer Novelle „Die Judenbuche“ inspiriert hat. Erst in den 90er-Jahren fand ein Heimatforscher heraus, dass hier die echte Judenbuche stand.

Johannissteine. Am Rande des Stadtzentrums der Stadt Lage im Kreis Lippe zeugen drei versteckt liegende Granitblöcke von der Eiszeit. Doch die Steine sind nicht nur für den Geologen interessant. Es sind darauf deutliche Ritzungen und Kerben zu sehen. Archäoastronomen gehen davon aus, dass die Steine in grauer Vorzeit als Himmelsobservatorium gedient haben.

Geheime Waffenfirmen. Unter dem Kaiser-Wilhelm-Denkmal bei Minden produzierten im Zweiten Weltkrieg unterirdische Fabriken Rüstungsgüter. Hier sind die unzugänglichen Überreste des Philips-Röhrenwerks „Stör 1“ zu sehen. Nur einige Teile des Flugzeugwerks „Elritze“ sind über das Besucherbergwerk Kleinenbremen zu besichtigen [2].

Zusammenfassend kann man behaupten, dass trotz der Tatsache, dass diese Orte sehr beängstigend sind, sollten Sie diese Orte unbedingt besuchen.

Literatur

1. Diese Orte stehen in keinem Reiseführer [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.welt.de/regionales/nrw/article146120715/Diese-Orte-stehen-in-keinem-Reisefuehrer.html>

2. Unheimliche Orte: Deutschland [Elektronний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.billiger-mietwagen.de/reisewelt/deutschland/ausfluege-de/gruselige-orte-deutschland.html>

УДК 392.8(436)(043)=112.2

Ткачук Алла Сергіївна

BESONDERHEITEN DER ÖSTERREICHISCHEN KÜCHE

Die Aktualität dieses Themas besteht im zunehmenden Interesse zur österreichischen Küche einer der besten und leckersten Küchen der Welt.

Das Ziel unserer Arbeit ist die Besonderheiten der österreichischen Küche, österreichische Gerichte zu beschreiben und zu berichten, warum sie bekannt und beliebt in vielen Ländern sind.

Neben regionalen Spezialitäten stehen auf österreichischen Speisekarten auch ziemlich viele Gerichte aus den einstigen Kronländern der Monarchie. Oft wissen nicht einmal die Österreicher selbst, woher ihre Lieblingsgerichte kommen.

Viele Rezepturen und Gerichte mögen als typisch österreichisch, als Landesspezialität gelten – sie wären aber ohne interkulturellen Austausch niemals zustande gekommen. Gerade die Österreicher sind seit jeher Meister darin, verschiedenste kulturelle Einflüsse auf den Teller zu bringen. Die österreichische Speisekarte liest sich wie ein Streifzug durch die europäische Kulturgeschichte, wie eine Reise in die Vergangenheit.

Die Österreichische Küche kann auf eine lange Tradition zurückgreifen. Berühmt sind die typischen Mehlspeisen wie der Wiener Apfelstrudel und die Sacher- oder Linzer Torte und der beliebte Gugelhupf. Die bekannteste Spezialität ist jedoch das Wiener Schnitzel aus Kalbfleisch. Zum Beispiel das berühmte Wiener Schnitzel. Es hat seinen Ursprung nicht in Wien, sondern in Venedig. Italienische Köche haben schon im 16. Jahrhundert Fleisch in Weißbrotdröseln gebacken, und zuvor wahrscheinlich auch die jüdische Bevölkerung in Konstantinopel. Nach Österreich kam das Schnitzel der Legende nach um das Jahr 1857, durch den österreichischen Feldmarschall Radetzky. Hierzulande wurde das Gericht während der Kaiserzeit so perfektioniert, dass es heute das ist, wofür es bekannt ist: eine unvergleichliche österreichische Spezialität [3].

Auch der berühmte Tafelspitz, ein in Suppe gekochtes Rindfleisch, birgt eine spannende Kulturgeschichte. Fleisch zu kochen anstatt zu braten ist eine uralte Herangehensweise. Aber: Nur Rind und sonst nichts zu kochen ist eine österreichische Erfindung aus dem 15. Jahrhundert. Bevorzugt haben damals die Wiener allerdings das Fleisch von ungarischen Mastochsen. Ein Stück des Schlögelns ebendieser Tiere heißt bei entsprechendem charakteristischem Schnitt und wegen seines schmalen Fettrandes "Tafelspitz" [1].

Die Linzer Torte ist ebenfalls weit über die Landesgrenzen hinaus bekannt. Die oberösterreichische Landeshauptstadt gab ihr den besagten Namen. Einzigartig daran ist, dass ihr Rezept als erstes schriftliches Tortenrezept der Welt gilt. Berühmt gemacht hat die Köstlichkeit ein Franke: Johann Konrad Vogel begann 1822 bei der Linzer Zuckerbäckerwitwe Katherina Kress zu arbeiten. Und hier begann auch die Erfolgsgeschichte. Heute genießt die Linzer Torte einen ähnlich guten Ruf wie die Sacher Torte und ist ein ebenso beliebtes wie herrlich schmeckendes Souvenir aus Österreich.

Der Schokoladenkuchen wurde nicht in Wien erfunden, wohl aber die legendäre Sachertorte. Die 1832 erstmals vom pfiffigen Koch-Lehrling Franz Sacher gebackene Torte beeindruckt vor allem durch Geschmack und Design. Dass die Sachertorte die berühmteste aller Schokotorten ist, ist allerdings dem Sohn des kulinarischen Kreativbündels zu verdanken: Eduard Sacher. Er schaffte es gegen Ende des 19. Jahrhunderts, die Schokotorte beinahe überall bekannt zu machen und den Beginn ihres beispiellosen Erfolges zu begründen [5].

Die österreichisch-ungarische Monarchie mag noch so viele Völker unter ihrem Doppeladler vereinigt haben – bei der Speisenauswahl zeigte sich Kaiser Franz Joseph aber sehr bodenständig und regionsbezogen. Er liebte einfache Teigmassen aus Eiern, Mehl, Milch und ein wenig Zucker, wie etwa beim flaumigen Kaiserschmarren. Ob dieser nun tatsächlich einem missglückten, zerrissenen Omelett oder einem von Kasern (Sennern) aufgetischtem herzhaften Imbiss zu verdanken ist, wird wohl nie geklärt werden.

Den stets hungrigen Kutschern des berühmten Wiener Pferdegespanns verdankt das Fiaker Gulasch seinen Namen. Auf dem Ragout aus Rindfleisch befindet sich eine Garnitur aus Würsteln und Spiegelei – und der mollige Saft besteht aus jeder Menge edelsüßem Paprikapulver. Letzteres kommt aus Österreichs Nachbarland Ungarn. Sogar die Kochlegende Auguste Escoffier ließ sich im 19. Jahrhundert „seinen“

Paprika aus Szeged nach Frankreich importieren.

Der köstlich mürbe Esterházy-Rostbraten ist nach dem berühmten Magnaten Geschlecht der Esterházy benannt, die allesamt nicht nur großherzige Kunstförderer und erfolgreiche Politiker, sondern auch begnadete Feinschmecker waren. Esterházytorte, -schnitte oder -schnitzerl erinnern noch heute an die Dynastie aus Ungarn und dem heutigen Burgenland [2].

Die Grießnockerlsuppe ist aus der österreichischen Küche nicht wegzudenken. Was für seriöse Sprachwissenschaftler noch nicht ganz bewiesen ist, liegt für italophile heimische Feinschmecker recht offenkundig auf dem Teller: die – nicht nur sprachliche – Ähnlichkeit zwischen österreichischen Nockerln und italienischen Gnocchi. Hier wie dort werden die kleinen Teighappen gerne pikant verfeinert. Einzig „Grieß-Gnocchi“ wird man jenseits des Brenners vergeblich in den Suppensüsseln suchen, dafür wird man im österreichischen Suppen-Kosmos aber umso öfter auf sie treffen.

Die österreichische Küche wird oft mit der Wiener Küche gleichgesetzt, jedoch bietet die traditionelle Kochkunst Österreichs viele regionale Ausprägungen, die meist im Zusammenhang mit der Kochtradition der k. u. k. Monarchie Österreich-Ungarn stehen. Neben den eigenständigen regionalen Traditionen wurde sie vor allem von Kochtraditionen aus Ungarn, Böhmen und Norditalien beeinflusst. Gerichte und Zubereitungsarten wurden oft übernommen und in die eigene Küche integriert.

Zusammenfassend kann man sagen, dass österreichische Küche sehr reich an köstlichen, teuren, exquisiten, einzigartigen Gerichten und weltweit berühmt ist. So sind wir sehr daran interessiert, dieses Thema zu erforschen.

Literatur

1. Alvensleben L. Saus & Braus / L. Alvensleben. – Berlin, 2000.
2. Bauer K. Theorie neuzeitlicher Küchenpraxis. Methodische Grundlagen einer praxisorientierten Fachkunde / K. Bauer, E. Deisl. – Linz, 1978.
3. Berger F. Die Geschichte des Wiener Schnitzels und anderer Nationalgerichte / F. Berger // Extra. Beilage zur Wiener Zeitung. – 2000. – 15 Dec.
4. Deissen E. Neue Kronen Zeitung Kochbuch / E. Deissen. – Wien, 1991.
5. Fortin J. Food Guide – Internationaler Lebensmittelkompass / J. Fortin; Hg. der französischen Originalausgabe. – Köln, 1999.

УДК 391(430)(043)=112.2

Чумаченко Дар'я Валеріївна

DRINDL

"Ob Doktor, Bauer oder Scheich – Dirndl machen Männer weich", heißt eine Textzeile eines Krachkrawumm-Schlagers von Antonia. Egal wie mies der Reim ist, die Sängerin hat Recht: Ein Dirndl ist ein echtes Wonderdress. Es verhüllt unliebsame Konturen, lässt Dürre fülliger erscheinen oder Dicke schlanker, macht aus jeder Mitte eine Wespentaille und zaubert dort ein Dekolleté, wo keines ist und aus B-Cups einen imposanten Balkon. Dabei war das ursprünglich gar nicht die Intention des Kleides [1].

Ein Dirndl ist ein bayerisches und österreichisches Trachtenkleid.

Dirndl ist eine Verkleinerungsform von Dirn – und bezeichnet in den entsprechenden Mundarten auch noch im heutigen Sprachgebrauch schlicht ein junges Mädchen. Bis etwa Mitte des letzten Jahrhunderts war Dirn auch die gebräuchlichste oberdeutsche Bezeichnung für eine in der Landwirtschaft beschäftigte Magd. Ein von diesen als Tracht getragenes Kleidungsstück bezeichnet man als Dirndlgewand [2].

Vielmehr war das Dirndl im 19. Jahrhundert das praktische Arbeitsgewand junger Mägde (den "Diernen", daher die Bezeichnung), die auf den Höfen in Bayern oder Österreich arbeiteten. Über dem Hemd trugen sie das "Leiblgwand" – das, was man heute Dirndlkleid nennt - und eine Schürze, die meist aus Bettwäsche genäht wurde. Historisch korrekt sind sie deshalb einfarbig, selten mit Blumen- oder Rankenmuster verziert. Das Kleid an sich musste strapazierfähig sein, kompatibel für Wiese und Wald, Stall und Staubwedel. Einfache Baumwoll- oder Leinestoffe ohne Schnickschnack, Applikationen und Besonderheiten hatten Vorrang [1].

Eine echte (das heißt historische) Tracht weist im Schnitt, der Farbkombination und der Ausstattung ganz bestimmte Merkmale auf, anhand derer man die Trägerin einer Region und einer sozialen Schicht zuordnen kann. Das allgemeine Grundmuster des traditionellen Dirndls ist der "Leibkittel" (ein enges Miederartiges Oberteil), ein weit gezogener, oder gefältelter Rock und eine Bluse und Schürze. Die traditionelle Männertracht besteht aus der Lederhose bis über die Knie oder für den Sommer bis knapp oberhalb des Knies aus Rotwild- oder Gamsleder, dazu eine Joppe aus grauem, grünem oder braunem Tuch. Sehr unterschiedlich und regional spezifisch sind die Kopfbedeckungen und Hüte besonders der Frauen, für festliche Gelegenheiten oft aus Gold oder Silberfäden filigran zusammengesetzt (Goldhaube), aber auch aus

Samt, Taft, Kunstblumen und vielem mehr. Wichtige Sammlungen der historischen Kostüme werden im österreichischen Volkskundemuseum in Wien, im Volkskundemuseum in Graz und im Tiroler Museum der Volkskunst in Innsbruck gezeigt; kleinere Sammlungen in den zahlreichen lokalen Museen. [3].

Aber was ein Dirndl authentisch macht, ist so unterschiedlich wie die Fahrgeschäfte auf der Wiesen. So gehört zum Beispiel zur niederbayerischen Tracht bei den Passauerinnen eine Goldhaube, während die Hinterskirchenerinnen blaue Kniestrümpfe tragen, wenn sie unverheiratet sind auch noch ein Kranl – ein Krönchen – dazu. In Oberbayern tragen die Damen dagegen einen schwarzen Rock und als Schmuck eine Kropfkette. Worauf man sich aber – gestern und heute – verlassen kann, ist die Schürzenregel: Schleife rechts bedeutet, dass die Frau im Dirndl verheiratet oder zumindest fest verbandelt ist. Links dagegen signalisiert, dass man noch zu haben ist. Ganz Beflissene wissen übrigens auch noch um zwei weitere Varianten: Witwen tragen die Schleife hinten, Jungfrauen vorne [1].

Dirndl waren ursprünglich ein rein städtisches Modephänomen. Anfangs noch Dienstbotentracht, setzte sich das Dirndl ab etwa 1870/80 in der Oberschicht des städtischen Sommerfrischepublikums als „ländliches“ Kleid durch. Die Erfindung dieses Kleidungsstückes markierte einen der wichtigsten Ausgangspunkte für das heutige Verständnis von alpenländischer Tracht. In der wirtschaftlich schlechten Zeit nach dem Ersten [3].

Nachdem die große Beliebtheitswelle des Dirndls erst vor rund 150 Jahren hereinbrach, ist es tatsächlich ein sehr junges Phänomen – was viele Trachtenliebhaber überrascht, die dahinter wesentlich mehr Geschichte vermuten.

Das Dirndl ist also weder alt, noch eine historische Tracht, und es ist auch nicht exklusiv bayerischen Ursprungs. Im Prinzip war das Dirndl schon immer das, was es heute ist – ein hübsch anzusehendes und ursprünglich auch günstiges Kleidungsstück für Städter, die auf diese Weise die Mode der Metropolen für einen „ländlichen Auftritt“ übersetzten und sich dem Stil der ruralen Bevölkerung ein wenig anpassten [4].

Literatur

1. Dirndl :So begann der Hype ums Trachtenkleid [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа www.oktoberfest.de/de/article/Tradition/Tracht/Dirndl%3A+So+begann+der+Hype+ums+Trachtenkleid/870/
2. Dirndl [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа de.wikipedia.org/wiki/Dirndl
3. Geschichte vom Dirndl und der Lederhosen [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа www.dirndl-dress.com/de_dirndlhstory.php
4. Was ist dran? Verbreitete Dirndl-Mythen auf dem Prüfstand [Elektronischer ресурс]. – Режим доступа www.alpenwelt-versand.com/magazin/dirndl-mythen/

УДК 394.2(430)(043)=112.2

Щербина Ирина Сергеевна

DIE GESCHICHTE VON OKTOBERFEST

Das Oktoberfest ist das größte Volksfest Deutschlands.

Es ist wichtig zu wissen, dass die Geschichte eines der größten Volksfeste der Welt reich ist.

Die Aktualität unseres Themas besteht im großen Interesse der Leute aus aller Welt in diesem außergewöhnlichen Feiertag.

Das Ziel unserer Arbeit ist, die Erscheinung des Oktoberfestes zu beschreiben.

Am 12. Oktober 1810, vier Jahre nach der Erhebung Bayerns zum Königreich, feierten Kronprinz Ludwig von Bayern (später König Ludwig I.) und Prinzessin Therese von Sachsen-Hildburghausen ihre Vermählung. Die offiziellen Feierlichkeiten zur Hochzeit dauerten fünf Tage und wurden im Sinne einer großen Ovation an das Herrscherhaus des jungen Königreiches inszeniert. Parade der Schützen der Nationalgarde und der bürgerlichen Schützengesellschaften, Illuminationen und Musik, Essen und Trinken, Pauken und Trompeten - ein riesiges Festtreiben belebte die Münchener Innenstadt. Die Dynastie der Wittelsbacher demonstrierte Ihre Volksnähe und dankte damit zugleich ihren Untertanen, die durch die Anbindung an Frankreich und die daraus resultierenden Kriege, durch Gebietserweiterungen und verwaltungstechnische Neuorganisation auf eine harte Geduldsprobe gestellt wurden. Ein großes Fest als Identitätsstifter für die Neubayern und als Ausrichtung auf die Haupt- und Residenzstadt München und das bayerische Herrscherhaus kam da gerade recht [1].

Die bereits damals als "Volksfest" bezeichneten Feierlichkeiten in der Innenstadt wurden am 12. Oktober mit einem Pferderennen, organisiert vom gehobenen Bürgertum, auf einer Wiese vor den Toren

Münchens beendet. Der anwesenden Königsfamilie huldigten Kinder in bayerischen Volkstrachten mit Gedichten, Blumen und Früchten des Landes. Zu Ehren der Braut wurde die Festwiese "Theresens-Wiese" getauft; so heißt der Oktoberfestplatz heute noch "Theresienwiese" - im Münchener Sprachgebrauch kurz "die Wiesen" genannt.

Durch den Beschluss, das publikumswirksame Pferderennen im folgenden Jahr zur gleichen Zeit zu wiederholen, entstand die Tradition der "Oktober-Feste" [2].

1811 kam zum Pferderennen das erste Landwirtschaftsfest als Fachausstellung zur Hebung der bayerischen Agrarwirtschaft hinzu. Hauptattraktion: die Prämierung der schönsten Pferde und Ochsen. Während das Pferderennen als ältester Veranstaltungsteil nach 1938 aus organisatorischen Gründen von der Wiesen verschwand, findet das "Bayerische Zentral-Landwirtschaftsfest" (ZLF) noch heute im Turnus von zuletzt vier Jahren im Südteil des Areals während des Oktoberfestes statt; in einem solchen Jahr wird das Oktoberfest als "Kleine Wiesen" bezeichnet.

Die Münchner wollten sich auch amüsieren: 1818 wurden das erste Karussell und zwei Schaukeln aufgestellt - ein bescheidenes Angebot an allgemeinen Vergnügungen während der ersten Jahrzehnte. Außerdem gab es endlich Bier-Buden. Doch das Volk wollte mehr: 886 bauten die Wirte zusammen mit den Brauereien die ersten Bierzelte aus Leinen auf - bis heute konnten übrigens die Münchner Brauereien ihr Monopol für den Bierausschank auf dem Oktoberfest bewahren. Des Weiteren gab es mehr und mehr Karussells und Schaukeln. Bald wurden auch zünftige Brotzeiten und deftige Münchner Schmankerl feilgeboten und so entstand die Wirtsbudenstraße, die für Leib und Seele bis heute alles bietet, was der Besucher zum Oktoberfest-Glück braucht [1].

1870 fiel das Oktoberfest wegen des deutsch-französischen Krieges aus. Und auch 1873 gab es nichts zu feiern: In München war die Cholera ausgebrochen. In den Folgejahren aber wurden die Wiesen-Attraktionen immer exotischer. So begann in den 1880er Jahren die Blüte des deutschen Schaustellergewerbes und der Karussellindustrie; dies setzte den Grundstein zur Wiesen, wie wir sie heute kennen: eine breite Palette von Fahrgeschäften, Belustigungen, Schaubuden und vielem mehr begeistert jung und alt. 1879 präsentierten die Veranstalter einen afrikanischen Volksstamm, 1880 gab es - bereits bei elektrischem Licht - eine Wachsfingerguppe zu bestaunen. 1881 schließlich eröffnete auf dem Fest die größte Hendl-Brauerei der Welt. 1892 konnten die Besucher ihr Bier zum ersten Mal aus den berühmten Glasmaßkrügen trinken [2].

Der erste und zweite Weltkrieg hatten wieder Wiesen-Zwangspausen zur Folge. 1950 schließlich begründete Oberbürgermeister Thomas Wimmer eine neue Wiesen-Tradition: Am ersten Fest-Tag Punkt 12 Uhr sticht der jeweilige Stadt-Herr das erste Bierfass im Schotten Hamel-Zelt an und schreit dabei: "Ozapft is!"

1980 dann die Tragödie: Bei einem Attentat sterben am Wiesen-Haupteingang 13 Fest-Besucher, mehr als 200 werden verletzt [1].

1984 wird das Bier zum ersten Mal aus Metallcontainern ausgetrunken - dank Holz-Optik bleibt aber zumindest fürs Auge alles beim Alten. 2000 stieg das 167. Oktoberfest: Es kamen 6,9 Mio. Besucher auf die Wiesen: Sie tranken 6,4 Millionen Maß Bier, vertilgten 94 Ochsen, 62.490 Schweinshax'n und 681.242 Hendl.

2008 gab es das 175. Oktoberfest. Und 2011 wurde das 200-jährige Oktoberfest Jubiläum gefeiert und ein Teil der Festwiese wurde für ein "historisches Oktoberfest" reserviert und gestaltet wie in den Anfangsjahren mit alten Fahrgeschäften und einem Pferderennen.

Dieser Teil erhielt den Namen "Oide Wiesen" und findet nun jährlich auf dem Areal und zur gleichen Zeit statt.

So gilt das Oktoberfest heute als größtes Volksfest der Welt und ist weltweit bekannt. Das Besondere an der Wiesen ist, dass sie den Spagat zwischen Fest für die Münchner und internationaler Großveranstaltung spielend schafft; dass sie sich an ihre Wurzeln erinnert und offen ist für neue Entwicklungen. Die typische Mischung aus High-Tech und Tradition prägt heute das Fest der Feste und macht seine größte Attraktivität aus [2].

Zum Schluss kann man sagen, dass das Oktoberfest – das Fest der Landeshauptstadt München heute – als größtes Volksfest der Welt gilt und weltweit bekannt ist. Das Besondere an der Wiese ist, dass sie den Spagat zwischen Fest für die Münchner und internationaler Großveranstaltung spielend schafft; dass sie sich an ihre Wurzeln erinnert und offen ist für neue Entwicklungen. Die typische Mischung aus Hightech und Tradition prägt heute das Fest der Feste und macht seine große Attraktivität aus.

Literatur

1. Tradition und Brauchtum - Geschichte vom Oktoberfest München [Электронный ресурс] – Режим доступа: http://www.wiesn2.de/wiesnportal/tradition_03-geschichte_wiesn-geschichte_oktoberfest.htm
2. Oktoberfest Geschichte München – Die offizielle Oktoberfest-Seite [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.muenchen.de/veranstaltungen/oktoberfest/geschichte.html>

УДК 94(436)«18»:929Єлизавета(043)=112.2

Яйло Дар'я Костянтинівна

SCHÖNHEITSKULT DER KAISERIN

Männer und Frauen ihrer Zeit schwärmten von der Schönheit Elisabeths, waren aber ebenso angezogen von ihrer Anmut, Ausstrahlung und der geheimnisvollen Aura, die die Kaiserin umgab. Elisabeth galt als eine der schönsten Frauen ihrer Zeit und war sich dessen durchaus bewusst.

Die Aktualität des Themas besteht darin, dass die außergewöhnliche Persönlichkeit der Kaiserin Elisabeth immer Vorbild für viele Frauen und Männer war.

Das Ziel ist die Besonderheiten von der wunderschönen Frau zu beschreiben.

Ihre Schönheitspflege nahm einen Großteil ihres Tagesablaufes ein. Besonders stolz war Elisabeth auf ihr dichtes Haar. Ihrer Zeit voraus verfolgte sie einen regelrechten Körperkult, trieb viel Sport und achtete sehr auf ihre Figur. Durch strenge Diäten und enge Korsetts brachte sie ihre Wespentaille (46 cm) in Form und wurde zu einer modischen Ikone. Im Gegensatz zu anderen Frauen ihrer Zeit lehnte Elisabeth starke Schminke oder Parfum strikt ab. Sie legte großen Wert auf Natürlichkeit. Nur ihre Haarpracht wurde mit Duftessenzen besprüht [1, c. 115-121].

Die Meisterin, die das kaiserliche Haar betreute, hieß Fanny (Franziska) Angerer (verh. Feifalik, später Hofrätin) und war Friseurin am Wiener Burgtheater. Dort waren der Kaiserin die phantasievollen Frisuren der Schauspielerinnen aufgefallen, und sie hatte die Friseurin kurzerhand abgeworben. Fanny Angerer war auch die Schöpferin der „Steckbrieffrisur“, die in der Familie der Kaiserin unter ihren Schwestern und an anderen europäischen Höfen kopiert wurde.

Das Waschen der Haare dauerte meist einen ganzen Tag und geschah etwa alle drei Wochen mit immer neuen Essenzen (bevorzugt Cognac und Ei). Elisabeth konnte jähzornig werden, wenn ihre Friseurin ihr einen Kamm mit ausgefallenen Haaren zeigte. Diese Haare wurden dann mit List an der Innenseite des Rockes der Friseurin mit Hilfe von Klebemittel versteckt. Sisi benutzte die Haarkünstlerin auch als Doppelgängerin, was allerdings nur im Ausland möglich war, wo man sie weniger gut kannte [2, c. 24-32].

Elisabeth erhielt anlässlich ihrer Hochzeit Diamantsterne als Haarschmuck, die sie einzeln oder als Diadem zusammengesteckt tragen konnte. Die Sterne hatten acht oder zehn Zacken und waren etwa 3,5 cm groß, gewölbt und üppig mit großen Diamanten besetzt, einige mit Perlen. Sie wurden in verschiedenen Schmuck- und Juwelierateliers hergestellt, unter anderem vom Hofjuwelier Alexander Emanuel Köchert. Das auf dem Porträt von Winterhalter abgebildete Set bestand aus insgesamt 27 Sternen. Ein zehnzackiger Stern mit einer Mabé-Perle in der Mitte wurde 1998 von Gerald Blanchard gestohlen und tauchte 2007 nach der Festnahme des Meisterdiebs in Kanada wieder auf. 2008 kam er zurück nach Wien und ist seit 2010 als ständiges Exponat im Sisi-Museum zu sehen.

Kaiserin Elisabeth aß relativ wenig. Mit Orangendiät, Eidiät, Milchdiät, gesalzenem rohem Eiweiß statt eines Mittagessens und hin und wieder einem Veilcheneis hielt sie ihr Körpergewicht konstant. Sie ließ sich aus gepresstem Kalbfleischsaft Brühe kochen. Ihr Gewicht wurde dreimal täglich kontrolliert und in eine Liste eingetragen. Bei einer Körpergröße von 172 cm hatte sie 50 kg praktisch nie überschritten, war also zeit ihres erwachsenen Lebens mit einem BMI unter 17 untergewichtig. Auch der Umfang von Taille, Schenkeln und Waden wurde genau gemessen. Während ihres Jagdaufenthaltes in England 1878 ließ die Kaiserin ihrer besten Freundin Ida Ferenczy über ihre Hofdame Marie Festetics in einem Brief vom 30. Januar ausrichten, „dass sie jetzt riesigen Appetit hat und derart viel isst, dass sie wie ein Boa Constrictor am Sofa liegt“. Infolge der Fastenkuren traten Hungerödeme auf. Um die Jugend ihres Gesichtes zu erhalten, legte sie sich über Nacht gepresstes Rindfleisch auf ihr Gesicht. Das war zu dieser Zeit nichts Ungewöhnliches; viele Frauen griffen damals zu diesen Maßnahmen [3, c.87-91].

Aufgrund der Diäten und ihrer Vorliebe für Sport wird behauptet, dass Elisabeth an einer Anorexia nervosa (Magersucht) gelitten habe. Berichte, nach denen Elisabeth gern gegessen haben soll, vor allem Süßigkeiten, die sie beim k.u.k. Hoflieferanten Demel oder beim Café Sacher bestellte, und deftige Speisen bevorzugte, können als glaubwürdig gelten, da Elisabeth diese Speisen selten zu sich genommen haben soll und anschließend stundenlang wanderte und Gymnastik machte. Zu den Zeiten, in denen sie fast jegliche Nahrungsaufnahme verweigerte, zeigten sich auch Anzeichen von Depressionen. Dies wird besonders für die

ersten Ehejahre und die Jahre nach dem Selbstmord ihres Sohnes angenommen.

Um ihre Figur zu erhalten und wegen ihrer inneren Unruhe unternahm sie zeitweise täglich lange Wanderungen in schnellem Tempo, bei denen ihre Hofdamen kaum mithalten konnten. Außerdem gab es in jedem ihrer Domizile Turnzimmer mit verschiedenen Geräten, mit Ringen, Reck und Hantel. In den Räumlichkeiten der Wiener Hofburg sind die Turngeräte heute noch zu besichtigen [4, S. 55-72].

Elisabeth verbrachte zahlreiche Kuraufenthalte in den bekanntesten europäischen Kurorten. Beispielsweise weilte die Kaiserin sechsmal zur Kur in Bad Gastein (in den Jahren 1886 bis 1893) und sechsmal im bayerischen Staatsbad Bad Kissingen oder im Staatsbad Bad Brückenau. Das erste Mal kam sie schon 1862 als 24-Jährige am 2. Juni 1862 nach Bad Kissingen, dann weitere drei Male im Juni 1863, im Juni 1864 (im Jahr der sogenannten „Kaiserkur“) und im Juli 1865. Die beiden letzten Kuraufenthalte waren im Mai 1897 und schließlich kurz vor ihrer Ermordung im April 1898. Beim letzten Mal wohnte sie in der „Villa Monbijou“ am Altenberg. Bei allen Kuraufenthalten nutzte sie das Pseudonym „Gräfin von Hohenems“, obwohl ihre wahre Identität im Kurort durchaus bekannt war. Das Pseudonym diente ihr nur, um dem offiziellen Protokoll entfliehen und als private Person auftreten zu können.

Zum Schluss wollten wir sagen, dass die Kaiserin Elisabeth für immer Schönheitskult für viele Frauen bleibt.

Literatur

1. Монархи Европы: Судьбы династий / ред.-сост. Н. В. Попов. – М. : Терра, 1997. – 624 с.
2. Корти Э. Елизавета I Австрийская / Э. Корти. – Ростов н / Д : Феникс, 1998. – 608 с.
3. Kaiserin Elisabeth – Das poetische Tagebuch / Hrsg. von B. Hamann. – Wien : Akademie der Wissenschaften, 1997.
4. „Frei sollen die Frauen sein...“ : Gedanken der Kaiserin Elisabeth von Österreich / Hrsg. von R. Daimler.. – Wien : Verlag Brandstätter, 1998.

СЕКЦІЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАНКОМОВНИХ КРАЇН

УДК 323(44)(043)325.

Аль-Хурані Інтісар Басем Мухаммед

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ФРАНЦІЇ

Мета дослідження – розглянути досвід побудови соціальної держави, на прикладі Франції, бо саме Франція посідає провідне положення серед всіх європейських країн, що мають найвищий рівень життя.

Актуальність полягає у тому, що французька система соціального забезпечення є обов'язковою і, серед іншого, вирішує проблеми, що виникають під час виходу на пенсію, безробіття і отримання допомоги по лінії національної охорони здоров'я. Дані проблеми в даний час належать до числа найбільш актуальних в суспільному житті України, що обумовлено побудовою нової соціальної держави і в зв'язку з цим досвід французької моделі соціальної держави є досить корисним

В даний час більшість розвинених країн в тій чи іншій мірі є соціальними державами. Концепція «соціальної держави» сягає своїм корінням у ХІХ століття, коли в багатьох європейських країнах стали формуватися «держави загального добробуту» (або соціальні держави). Теорія «соціальної держави» і «соціально орієнтованої» політики пов'язана з розвитком соціальних функцій держави. Вони полягають у широкому впровадженні державного соціального страхування, забезпечення соціальної рівності, створенні та бюджетному фінансуванні державної соціальної допомоги та окремих соціальних програм.

Французька соціальна модель склалася в повоєнний час і виступала, певною мірою, в якості альтернативи американській ринковій моделі. Так, якщо в США, Великобританії, а потім і в багатьох інших державах континентальної Європи в другій половині ХХ століття активізувався процес лібералізації економіки і соціальної сфери, то у Франції мали місце зворотні явища: розширення державної присутності в економіці, а також безперервні зусилля по збереженню в недоторканності «розподільної економіки», «державного добробуту» [1].

Сьогодні система соціального захисту у Франції має надзвичайно складну структуру. Вона об'єднує понад 20 організацій, кожна з яких займається внесками та видатками, що йдуть на підтримку різних соціальних програм. Пільги, що надаються системою соціального забезпечення Франції, поширюються на всіх жителів країни, і всі французи, що працюють, платять внески в національну систему соціального забезпечення [2].

У Франції кожна людина має право на соціальне забезпечення. Вона отримує свій реєстраційний номер і на нього заводиться спеціальна пластикова картка (*carte vitale*). Така картка є у кожного працюючого жителя Франції, в ній перелічені імена членів його родини, які таким чином теж є застрахованими. Втім, система соціального забезпечення, що надається, тобто «звичайна» страховка (*conventionnée*), покриває тільки частину витрат – певний встановлений стандарт медичних послуг. Все, що виходить за його межі, в тому числі послуги дантиста або окуліста, оплачується з додаткової страховки (*mutuelle*), яка може бути запропонована працівникові роботодавцем або куплена самостійно.

Французька система охорони здоров'я влаштована так, що всі жителі Франції, навіть жебраки і бездомні, мають право на страховий мінімум медичних послуг (*couverture maladie universelle*). Медичне страхування є обов'язковим і оплачується працівником (1/4) і роботодавцем (3/4).

Варто відзначити, що, за оцінкою Всесвітньої організації охорони здоров'я, Франція стоїть на першому місці в списку з 191 країни за загальним рівнем охорони здоров'я (Великобританія займає в цьому списку 18-е місце, а США - 37-е). Кожна людина у Франції, що має роботу, зобов'язана відраховувати кошти в національну систему соціального забезпечення, і без будь-якого винятку кожна людина – француз або іноземець, який працює і безробітний, дитина або старий – має право на користування її благами (лише 0,1 % населення країни не охоплений загальним медичним страхуванням).

Система підтримки родини (*Allocations familiales*) гарантує фінансову допомогу всім французьким родинам, незалежно від статків, а також додаткові послуги - наприклад оплату дитячих садків і канікулярних центрів. Родина, яка очікує дитину, отримує близько 2 тисяч євро, що виплачуються в три етапи. Згодом і аж до досягнення дитиною віку 20 років родина отримує на неї щомісячну допомогу (близько 100 євро на кожного з двох і більше дітей).

Подібно іншим пенсійним системам Європи, французька система є результатом тривалого історичного розвитку. У березні 1947 року між національним союзом роботодавців і профспілками

було укладено колективну угоду про створення додаткової пенсійної схеми для керівних кадрів, яка отримала назву AGIRC (Association générale des institutions de retraite des cadres). AGIRC представляла собою справжнє новаторство в справі соціального забезпечення і мала величезний успіх. Відтепер, завдяки принципу перерозподілу, виплата пенсій стала цілком реальною справою. Розпочате економічне зростання сприяло розвитку пенсійної системи. У грудні 1961 року було підписано другу національну і міжпрофесійну угоду в цій області. Для всіх компаній, що входили в національний союз роботодавців, було встановлено єдину ставку обов'язкових відрахувань і створена ARRCo (Association des régimes de retraite complémentaire) – система фінансової солідарності різних професій. В результаті, в 1962 році, крім базового соціального забезпечення, велика частина працюючого населення Франції була охоплена додатковою пенсійною системою. І нарешті, в 1972 році парламент прийняв закон, що поширив додаткову схему на ті компанії, які до сих пір не були пов'язані колективними угодами [3].

Відмінною особливістю французької моделі соціальної політики є те, що в її основі лежить принцип професійної солідарності, що передбачає перерозподіл (виплату пенсій з поточних доходів); рівне представництво роботодавців і працівників («парітаризм») і пенсійні бали. Щорічно працівник і його компанія відраховують певний відсоток зарплати в пенсійну схему, на цю суму працівник отримує пенсійні бали. Коли він виходить на пенсію, всі його пенсійні бали складаються і множаться на грошову вартість одного бала. Так визначається розмір пенсії. У період хвороби, тимчасової непрацездатності або вимушеного безробіття бали нараховуються безкоштовно, розмір пенсій не залежить від результатів роботи компанії. Таким чином, виплата пенсій у Франції не залежить ні від національності, ні від країни народження, ні від визначених стажем майнових прав пенсіонера.

Представлена модель соціального забезпечення, яка існує в даний час у Франції, підтверджує її провідне положення серед всіх європейських країн, що мають найбільш високий рівень життя. 90 % французів упевнені, що такої системи соціального захисту, як у Франції, не має в жодній іншій країні. Для 86 % опитаних ця модель є найважливішим національним надбанням [4].

Разом з тим, на думку деяких авторів, сучасна соціальна система Франції застаріла, вона не відрізняється гнучкістю, занадто дорого обходиться економіці країни і просто неефективна. Подібні заяви мають підстави: за підрахунками експертів, на базову підтримку своєї моделі соцстрахування Франція щорічно витрачає більше 400 мільярдів євро, це більше 30 % ВВП – такого немає в жодній державі Європи. Більш того, критики системи стверджують, що вона живе в кредит останні 20 років. За офіційним прогнозом, без реформи, дефіцит пенсійної системи у Франції через 10 років зросте до 40-50 млрд. євро і зрівняється з оборонним бюджетом країни. Крім того, як показав досвід, система соціального забезпечення Франції не сприяє об'єднанню нації, а, навпаки, веде до соціального розшарування.

Література

1. Социальная политика Франции [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://otadoja68.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=66:z4&catid=65:z5&Itemid=91
2. Федоров С. М. Социальная политика во Франции в последней четверти XX – начале XXI века [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.ua-ru.net/diss/cont/187978.html>
3. Мартин Э. Социальное обеспечение в Великобритании и во Франции / Э. Мартин // Свободная мысль, 2005. – № 8. – С. 102–109.
4. Франция откажется от социальной защиты населения ? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://voprosik.net/franciya-otkazhetsya-ot-socialnoj-zashhity-naseleniya/>

УДК 392.8(445.2)(043)

Белова Катерина Янівна

ОСОБЛИВОСТІ КУХНІ ДОЛИНИ ЛУАРИ

Актуальність теми дослідження. Харчування є найважливішою частиною життя людей, проявом їх матеріальної культури. Привабливість традиційної кухні в очах сучасного населення пов'язана з уявленнями про її відповідність здоровому способу життя. У зв'язку з популярністю французької кухні в різних країнах світу і в Україні зокрема, вивчення кулінарних традицій населення Франції має не тільки наукове, а й практичне значення. Проте поширене за межами країни поняття «французька кухня» самими французами не приймається. Вони кажуть і говорять, що не існує «французької їжі», є кухня конкретного регіону. За географічним, економічним і культурно-історичним факторами французька держава поділяється на 27 регіонів, 22 з яких знаходяться на континентальній «метропольній» території, а 5 на заморських територіях. Кожен з них характеризується певним набором продуктів, технологіями приготування страв, святкової їжею і т. д.

Метою даної роботи є характеристика гастрономічних ресурсів та культури харчування населення Долини Луари.

Французька кухня відома на весь світ. Тут вміння готувати цінується так само як і вміння вести себе в суспільстві, а обід складається з такої кількості страв, що може тривати 3 години [1]!

Луара – обширний регіон, що простягнувся від Атлантичного океану до самого центру Франції. У центральній частині цього регіону свого часу розважалася родова знать. Вона спорудила численні замки - такі як Блуа, Шенонсон і Шамбор [2].

Звідси, з пасовищ Анжу і Беррі, прибережних солончаків Вандеї і Геранд, виноградників Турени і лісових масивів Солони надходять гідні королів продукти і вина. Цей величезний регіон по праву може пишатися різноманітними фірмовими стравами, від так званих дарів моря з атлантичного узбережжя до прісноводної риби, яка водиться в численних річках, від пернатої дичини в королівських мисливських угіддях до малесеньких білих грибів [3].

М'ясо та ковбасні вироби регіону. У Сарті, Турені і Орлеані вирощують прекрасних курчат «poulet fermier Loue», які ростуть на волі, а в Вандеї - знаменитих качок породи «Challans». Анжу і Майенн - місця розведення трав'яної великої рогатої худоби, а Беррі - зимостійких Беррійських овець. У лісах, що розкинулися на піщаних ґрунтах, і поблизу озер Солони водяться благородні олені, дикі кабани, фазани, куріпки, зайці і качки.

Серед ковбасних виробів найбільше випускається паштетів з свинини (rillettes). На цьому спеціалізується Сарті («rillettes du Mans») і Тур (де ще роблять паштети зі свинячої печінки). У Вандеї випускають чудову консервовану шинку. У Солони найкраще купувати паштети (terrines), в Шартре - пиріг з дичиною, а також запечений в тісті з крутими яйцями паштет pate Bergichon [2].

Риба. У портах Атлантичної Луари і Вандеї видобувається багато різноманітної риби і молюсків. Ла-Тюр-балі, розташований в околицях Ла-Боля, є основним портом на атлантичному узбережжі з вилову сардин. А острів Нуармутьє користується популярністю як основне місце лову риби на леску, видобутку лобстерів і устриць, а також місце, де на фермах розводять тюрбо. Але найсмачнішою прісноводною рибою даного регіону вважається щука, судак, лин, лосось, вугор і міноги [2].

Сири. Пуатьє, Турени і Беррі є важливими районами, в яких виробляють козячі сири. Витягнутий сир Сент-Мор де Турен (Sainte-Maure de Touraine), обсипаний попелом, можна їсти молодим або витримати в сирому погребі, поки не дозріє. «Selles-sur-Cher» являє собою м'який сир у вигляді плоского кола. «Valencau» має вигляд усіченої, обсипаної попелом піраміди, він більш твердий, має сильний, чітко виражений смак. З коров'ячого молока випускають такі сири: «Feuille de Dreux», плоский, м'який сир з каштановим листом зверху, обсипаний попелом «Olivet», «Port-Salut» і «Cure Nantais» з тонкою скоринкою [3].

Фрукти та овочі. Завдяки м'якому клімату в районі Нанта прекрасно ростуть зимові овочі. Тут вирощують практично весь урожай салату-латуку, а також водяний крес, зелений горошок, редиску, турнепс, ранню цибулю-порей і моркву. Острів Нуармутьє славиться новими сортами картоплі. У Солони вирощують одну з кращих у Франції спаржу і в Беррі - сочевицю.

Околиці Шартра часто називають «хлібним кошиком Франції». Тут розкинулися широкі, як прерії, поля пшениці. У фруктових садах на північ від Тура і на південь від Шартра вирощують яблука і груші. Груші сорту «Коміс» (Comice) культивуються в околицях Анже. Також тут ростуть сливи в Турени і полуниця в околицях Сомюра [2].

Випічка. У Нанті розташовані дві найбільші французькі компанії, що займаються випуском печива - «LU», що створює «Petit-Beurre» і «Petits Ecoliers», а також «BN», яка створила печиво з усміхненої пікою. У Шаблі-сюр-Сарті випускається тонке пісочне печиво «petit sable». Те, що випускається в Солоні «pithiviers» являє собою листковий пиріг з мигдальним кремом. А в околицях Сомюра слід пошукати «fouaces» - невеликі плоскі рулети, наповнені козячим сиром або м'ясом [3].

Шампіньони «Champignon de Paris». Невеликі, розміром з гудзик, печериці стали називати «champignon de Paris», оскільки спочатку їх вирощували виключно для паризького ринку. Давним-давно в сирих туфових печерах на обривистих берегах Луари добували камінь для потреб будівництва, а потім вони виявилися ідеальним місцем для вирощування грибів. В наші дні тут ростуть і інші види грибів [2].

Кращі регіональні страви [1]:

Страва Alose à l'oseille - шед в голландському соусі зі щавлем; **Страва Canard nantais** – качка по-Нантськи (смажена качка, яку подають з соусом «Мюськаде»); **Пиріг Citrouillat** – гарбузовий пиріг; **Страва Civet de marccassin** – тушковане м'ясо дикого кабана; **Страва Geline à la lochoise** - курка в вершковому соусі; **Страва Lapin chasseur** – кролик по-мисливському (дикий кролик,

приготований з грибами); **Страва Porc aux pruneaux** - свинячі філеї, приготовані зі сливами у вині і вершковому соусі; **Перша страва Potage d'asperges** - суп зі спаржі; **Страва Prunes au Vouvray** – сливи, тушковані у вині «Вувре»; **Страва Ragout d'anguilles et cuisses de grenouille** – вугор, тушкований з жаб'ячими лапками; **Перша страва Soupe à la citrouille** – гарбузовий суп; **Пиріг Tarte aux rillettes** – відкритий пиріг з паштетом з свинини.

Але, найбільш улюблена та найвідоміша страва даного регіону це **Яблучний пиріг Tarte tatin**, про який не можливо не сказати кілька слів. Цей перевернутий догори дригом карамелізований яблучний пиріг був придуманий сестрами Татен в XIX столітті. Цей пиріг став одним з найулюбленіших десертів у Франції. Яблука очищують від шкірки і серцевини, нарізають тонкими шарами. Круглу форму намазують маслом і посипають цукровою пудрою. Шматочки яблук акуратно укладають на дно, і закривають маслом і цукром. Потім ця форма ставиться в грубку і дуже повільно запікається так, щоб цукор був карамелізований, але не згорів. А потім пиріг перевертається на блюдо і подається в теплому вигляді [2].

В цілому харчування французів можна вважати здоровим. Воно орієнтує на натуральну їжу і входить в номенклатуру вимог, що пред'являються до здорового способу життя. Недарма культура харчування населення Франції викликає величезний інтерес і користується популярністю у різних куточках світу.

Література

1. Французская кухня [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.gite-laroseliere-touraine.fr/194800340>
2. Кухня и вина долины Луары [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.vparis.net/frantsuzskaya-kuhnya/kukhnya-i-vina-doliny-luary.html>
3. Региональная кухня Франции [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://allcafe.ru/readingroom/kitchen/french/407>

УДК 327.82(44):929 Наполеон(043)

Вегерук Владислава Сергіївна

ДИПЛОМАТІЯ НАПОЛЕОНА

Мета даної роботи – дослідити дипломатію Наполеона Бонапарта та проаналізувати його дипломатичні успіхи.

Наполеон Бонапарт був великою людиною. Він мав гострий розум і феноменальну пам'ять, дар дипломата, він був готовий до швидких рішень і дій. Він ризикував, ставлячи все на кін, і вигравав. Про нього пишуть і говорять сучасники, битви Наполеона і його тактики увійшли у військові підручники.

Після 18 брюмера 1799, коли стався державний переворот, Наполеон призначив своїм міністром закордонних справ князя Талейрана-Перигора, який пробув у цьому званні до осені 1807 р. Талейран мав справжній дипломатичний талант. Але Наполеон навіть Талейрана звернув в простого виконавця своєї волі, хоча і високо його цінував. «Талейран найрозумніший з міністрів, яких я мав», - говорив до кінця життя Наполеон. Звичайно, Талейран писав папери, ноти, меморандуми набагато розумніше і тонше, ніж інші; але зміст дипломатичних документів, які він складав, завжди диктувалося самим імператором. Поради Талейрана приймалися тільки тоді, коли вони збігалися з намірами самого імператора; в іншому випадку вони відкидалися. Сам Талейран вважав Наполеона, особливо на початку його царювання, майстром дипломатичного мистецтва. Вже в старості, будучи французьким послом в Лондоні, він гордо і зневажливо нагадував міністрам Луї-Філіпа, що співпрацював з самим великим імператором, який навчив його працювати [1].

25 червня 1807 в пруському містечку Тільзіті почалися переговори між імператорами Росії і Франції. Зближення двох імператорів – «блискучий епізод» (слова Талейрана) в життя Наполеона. Бонапарт як переможець запропонував Олександрю I свої умови. Останньому нічого не залишалось, як підписати 7 липня 1807 два найважливіших міжнародних документа: мирний договір з окремими і секретними статтями і договір про союз між двома імперіями, спрямований проти Англії. У центрі уваги під час дипломатичних переговорів, які передували підписанню мирного договору, постало питання про долю Пруссії і її польських володінь. Наполеон прагнув взагалі знищити «підду династією» Гогенцоллернів і тільки за наполяганням Олександра I погодився на повернення частини їх колишніх володінь. Майже всі польські землі Пруссії відходили від неї, і з них утворювалося нове Велике герцогство Варшавське. Через два дні після підписання основних франко-російських документів, 9 липня 1807, в Тільзіті був укладений і франко-пруський мирний договір, який позбавляв Фрідріха Вільгельма III його заельбських, західних, а також польських східних володінь [2]. Пруссія зменшувалася і за територією, і за населенням майже вдвічі, зобов'язувалася примкнути до

континентальної блокади і сплатити величезну контрибуцію [1].

Шенбрунський мирний договір 1809 року був підписаний між Францією і Австрією Був у Шенбрунському замку. В ході тривалих переговорів, що передували укладенню договору, Наполеон нав'язав Австрії важкі умови, хоча Австрія була остаточно розбита у 1809 р. Шенбрунський мирний договір проголошував встановлення між Францією і Австрією «миру і дружби». Австрійська імперія поступалася Наполеону значними територіями: Рейнському союзу передавалися Зальцбург і частина Верхньої Австрії, а безпосередньо Франції - графство Герц, частина Трієста і Крайни Карінтії, частина Фіумед Хорватії, Істрія з островами і взагалі всі володіння Австрії по правому березі р. Сави до кордонів Боснії. Тим самим від Австрії до Франції переходила вся Далмація на узбережжі Адріатичного моря. Франція зобов'язувалася не заважати транзитній торгівлі Австрії через порт Фіуме, але Австрія змушена була прийняти систему континентальної блокади і зобов'язатися не допускати англійських товарів в свої межі. Віднявши у Австрії далмацьке узбережжя, Наполеон відрізав її від моря і позбавив її можливості порушувати континентальну блокаду. Австрія зобов'язувалася порвати з Англією будь-які стосунки і абсолютно не втручатися в справи Іспанії, Португалії і італійських держав [3].

Таким чином, можна сказати, що Наполеон Бонапарт був дійсно значущою фігурою в історії людства. Він умів домагатися свого не тільки шляхом війни, а й шляхом дипломатичного вирішення різних стадій конфлікту. Він дуже розумно, хитро і швидко знаходив різні рішення і відповіді начисленні питання. Ця людина залишила по собі яскравий слід.

Література

1. Коронованная демократия. Франция и реформы Наполеона III в 1860-е гг. [Электронный ресурс] – Режим доступа до ресурсу : <https://www.litres.ru/mariya-uvarova/koronovannaya-demokratiya-franciya-i-reformy-napoleona-iii-v-1860-e/>.

2. Чандлер Д. Военные кампании Наполеона. Триумф и трагедия завоевателя / Д. Чандлер. – М., 2000. – 75. с

3. Вышинский А. Я. Дипломатический словарь / А. Я. Вышинский, С. А. Лозовский. – М., 1948. – 245 с.

УДК 811.133.1'276.2(043)

Газибагандова Владислава Шамильевна

СПЕЦИФИКА МОЛОДЕЖНОГО СЛЕНГА В СОВРЕМЕННОМ ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКЕ

Во французском языке, как и, пожалуй, во всех языках, присутствует жаргон или сленг. Это просторечивые выражения, которые в речи приобретают особую окраску. Французский жаргон имеет свои особенности и, конечно, свой неповторимый французский оттенок. Однако в последнее время французская молодежь всё больше засоряет свой красивый французский язык «американизированным» сленгом, а это заметно искажает французскую лексику.

Актуальность данной работы заключается в том, что изучение и понимание молодежного сленга помогает студентам приобщиться к языковой среде и понять особенности менталитета своих зарубежных сверстников. Это особенно актуально в условиях расширяющихся межкультурных контактов.

Целью работы является изучение молодежного сленга современного французского языка.

Американский поэт Карл Сэндберг, сказал: "Slang is language which takes off its coat, spits on its hands – and goes to work" [1].

Термин «сленг» в переводе с английского языка имеет несколько значений:

1) речь социально или профессионально обособленной группы в противоположность литературному языку;

2) вариант разговорной речи (в т.ч. экспрессивно окрашенные элементы этой речи), не совпадающие с нормой литературного языка [2].

Сленг – это слова, которые часто рассматриваются как нарушение норм стандартного языка. Это очень выразительные, ироничные слова, служащие для обозначения предметов, о которых говорят в повседневной жизни.

Молодежный сленг во французском языке часто возникает как протест против словесных штампов или же как желание отличиться, выглядеть оригинальным, что свойственно молодым людям. Подростки, используя молодежный сленг, стремятся выразить свое критическое или ироническое отношение к миру взрослых, показать себя более независимыми, завоевать популярность среди сверстников. Разговаривая на особом “модном языке”, молодые люди стремятся отличиться от взрослых носителей языка или завуалировать смысл произносимого [1].

Сленг постепенно занимает свое место во французском языке: фильмы, радио и телепередачи, печатная продукция для подростков и молодежи, компьютерные игры способствуют его распространению.

В молодежном языке используется разноплановая лексика: иностранные слова, профессионализмы, вулгаризмы, сокращения, метафоры и т.д.

Одна из особенностей разговорной речи во французском языке заключается в том, что в потоке речи не произносятся некоторые буквы и даже слоги. Но наиболее трудными для восприятия и понимания являются сленговые слова и обороты. Например: *fais gaffe – fais attention, avoir la trousse, avoir la trouille – avoir peur, bises – je t'embrasse*.

Для французской молодежи характерен «верлан» (*verlan* – язык «наоборот»), вид условного языка, в котором переставляются слоги таким образом, что первый слог становится последним, например: *l'envers – verlan; père – repe; mère – reme; métro – tromé; musique – zicmu*.

Арготические трансформации с первым слогом характерны и для «ларгонжи» (*largonji*). По словам Луи-Жана Кальве, ключ здесь прост и заключается в том, что первый согласный звук произносится последним, а вместо него подставляется согласный «l». Таким образом *jargon* даёт *largonji* (код); *en douce – en loucedé; un sac – un lacsé; cher – lerché; prince – linspré*.

Молодёжь активно использует в своей речи сокращения, отражающие не только тенденцию экономии языковых средств, а также желание не быть понятым. Для разговорной речи более характерны усечения (*troncation*). Как раньше, так и сейчас, наиболее используемый тип усечения – усечение конечных слогов – апокоп (*apocope*): *Max – Maximilien; graff – graffiti*.

Нужно отметить, что в последнее время, стал популярным, ранее менее активный тип усечения – усечение начальных слогов, афереза (*aphérèse*). Поскольку большая часть информации в начале слова, то апокопы более понятны, и подростки всё чаще и чаще прибегают к аферезам. Например: *blème – problème; dwich – sandwich; zic-musique; vail – travail*.

Широкое распространение в XX веке получило сокращение словосочетаний. Инициальные сокращения (*sigles*) подразделяются на алфаветизмы и акронимы.

Алфаветизмы (буквенные аббревиатуры, где каждая буква читается, как в алфавите) в речи встречаются не так часто из-за трудностей в произношении. И, тем не менее, они используются в речи: *M.J.C. – Maison des Jeunes et de la Culture; T.V.B. – tout va bien*.

Акронимы, инициальные сокращения, в составе которых есть гласная фонема, более характерны для молодёжного лексикона: *la BU – la Bibliothèque Universitaire; la RU – le Restaurant Universitaire*.

Ещё одним способом словообразования является словослияние (*télescopage*) – это способ словообразования, при котором часть одного слова сливается, чтобы образовать единое слово с частью другого слова или с целым словом. Подросткам очень нравятся образованные таким образом слова, которые не встретишь ни в одном словаре, но можно узнать по наличию двух изначальных слов: *directeur + tueur = directueur: chef d'établissement impitoyable; principale + pâle = principâle: directeur qui a mauvaise mine; école + colle = écolle: lieu où les élèves restent englués dans leurs problèmes* [3].

Английские слова не только проникают во французский язык, но и составляют новый арготический сленг («*de luxe*»), владение которым очень престижно. Например: *driver – chauffeur de taxi; news – magazine; kids – enfants*.

Особый интерес представляют амбивалентные слова, т.е. слова, развивающие новое противоположное значение. Так, слово *enfer* обозначает *ад*. Выражение *C'est l'enfer!* – *Это плохо, это кошмар*. Положительное значение это слово приобрело в выражении *jeu d'enfer*. И в настоящее время *d'enfer* означает сильный, мощный, потрясающий, классный. Другое слово *vachement* – грубо, злобно, приобрело противоположное значение – *потрясающе, здорово*.

Для усиления эмоциональности речи молодёжь использует набор интенсификаторов, заменяющих *bien, très, très bien, agréable, sympathique*. Это слова: *vachement, d'enfer, fun, zen, drôlement*, etc. Например: *Elle est vachement bien – Она чертовски хороша; Un look d'enfer – Потрясающая, классная внешность* [4].

Подводя итоги, можно сказать, что изучение сленга французской молодёжи помогает изучающим французский язык лучше представить особенности и своеобразие национальной картины мира, понять национально-специфические особенности менталитета французской молодёжи. Понимание и знание сленга приобщает учащихся к языковой среде, представляет собой уникальную возможность для их включения в активный диалог культур.

Литература

1. Запесоцкий А. С. Эта непонятная молодежь / А. С. Запесоцкий, Л. П. Фаин – М.: 2000. – 278 с.
2. Ковалів Ю. І. Літературознавча енциклопедія. У 2 т. / Ю. І. Ковалів. – К. : Видавничий центр «Академія», 2007. – 406 с.
3. Матюгин И. Ю. Как запоминать иностранные слова [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=4743432>
4. Борисова-Лукашапец Е. Г. Лексические заимствования и их нормативная оценка / Е. Г. Борисова-Лукашапец. – М., 1992. – 135 с.

УДК 793.22(44)(043)

Глуховская Елена Викторовна

ТРАДИЦИИ И РОЖДЕСТВЕНСКИЕ ПРАЗДНИКИ В ШВЕЙЦАРИИ

Актуальностью данного исследования является то, что праздники, как ничто другое могут продемонстрировать суть национальной культуры, её душу. Праздники в Швейцарии разделяют на национальные, которые празднуются всеми жителями страны. Национальные праздники, в свою очередь, разделяются на религиозные и государственные. Если вспомнить, что Швейцария является конфедерацией, объединяющей под своим флагом 23 кантона с богатой историей, то нет ничего удивительного, что для каждого региона здесь характерны свои, местные праздники. Говорят, что если взять немного Германии, добавить изрядную долю Франции и чуть-чуть Италии получится Швейцария. Швейцария отличается многообразием необычных рождественских и «святоникалаевских» традиций: ведь эта страна крайне многонациональна. Ежегодно Швейцария собирает на Рождество сотни тысяч туристов со всего мира.

Цель: изучить рождественские праздники Швейцарии, как франкоязычной страны. Более детальному рассмотрению стоит уделить внимание празднику – Дню Святого Николая.

Среди всех рождественских праздников следует рассмотреть известный каждому украинцу – день Святого Николая. Традиционно череда праздников в Швейцарии начинается 6 декабря, со дня святого Николая. Самихлаус (Святой Николай) приходит к детям шестого декабря и дарит в основном сладости, но его фигурки, карабкающиеся по водосточным трубам или заглядывающие в окно, или же погоняющие своего верного оленя/ослика можно увидеть в течение месяца. Самихлаус одет в красное пальто с капюшоном, у него длинная белая борода. Вечером 6 декабря он приходит в гости к детям, если, конечно, родители заранее позаботились об этом и его пригласили. Приходит он не со Снегурочкой, а со страшным черным человеком – Шмуцлем. Считается, что Санта-Клаус дарит подарки хорошим детям, а Шмуцль наказывает плохих. У швейцарского Санты есть книга, в которой записано, кто как себя в течение года вел. Но обычно Шмуцлю наказывать никого не приходится [1].

Санта и Шмуцль также посещают школы и детские сады, и приносят с собой большой мешок полный орехов, мандаринов, печенья и других сладостей. Для этой встречи дети готовят специальные стихи о Самихлаусе, которые они рассказывают и поют для Самихлауса за вознаграждение. Сегодня Самихлаус для всех детей - добрый дедушка, который приносит подарки. В итальянской части Швейцарии появляется Святой Николай женского пола - старушка Бефана (искаженное от *Epifania*), а во франкоязычной Швейцарии - старушка Шош (*Chauche-vieille*) [2].

В католических районах Швейцарии (особенно в кантоне Швиц) чтят традицию, которая называется «Погоня за святым Николаем» (*Klausjagen*), отмечаемую 5 декабря. Мужчины, одетые в длинные сутаны белого цвета, несут в темноте на головах огромные митры. Эти весьма громоздкие сооружения весом 25 кг и более язык не поворачивается назвать головными уборами. Внутри этих гигантских епископских митр устанавливаются зажженные свечи. Святой Николай был епископом — отсюда и митры. В темноте огонь просвечивает через их узоры и возникает иллюзия церковных витражей. В окружении шумной свиты факельщиков появляется сам Святой Николай, а за ним – музыканты. После парада участников появляется сам святой, а рядом с ним идет гроза непослушных детей – Шмуцль. Стоит заметить, что именно в этот праздник Санта-Клаус, он же Святой Николай, раздает подарки швейцарским детям, а вовсе не на Рождество, когда всё действие разворачивается вокруг младенца Иисуса. На улицах Швейцарии Санта-Клаусы разгуливают, раздавая сладости детям и взрослым. Рядом с ними идет страшное пугало Шмуцли (нем. *Schmutzli*), которое охотится за плохими детьми [3].

На День святого Николая в Швейцарии готовятся пряничные человечки. Из-за рождественского поста, однако, тесто, из которого фигурки пекут, имеет очень мало общего с настоящим пряничным

тестом [4].

Таким образом, если говорить о культурных традициях Швейцарии, становится ясным, что на протяжении многих веков они формировались под неустанным влиянием многих факторов, среди которых и самосознание швейцарцев, наследие предков, а также тесная связь с культурой и традициями таких стран как Германия, Италия и Франция.

Литература

1. Швейцария / [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <http://ru.wikipedia.org/wiki/Швейцария>
2. Традиции Швейцарии / [Електроний ресурс]. – 2016. Режим доступу: <http://www.afield.org.ua>
3. Гарин В. Б. Страны и народы мира: энцикл. справ. / В. Б. Гарин, В. В. Люсиченко. – Ростов н/Д. : Феникс, 1998. – 605 с.
4. Крашениников В. Швейцария знакомая и незнакомая: путевые очерки. / В. Крашениников, Г. Драгунов. – М., 1970. – 208 с.

УДК 811.133.1'373.46(043)

Дуєва Анастасія Павлівна

ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФРАНЦУЗЬКОГО ІНФІНІТИВУ

Інфінітив має статус незалежного елементу в реченні на основі усього висловлення в цілому, вказуючи на будь-яку дію та експліцитно не реалізуючи при цьому вищезазначені категорії.

Інфінітиву притаманні всі лексичні значення, які має особова форма. Однак інфінітив, подібно іменнику, не має морфологічного вираження особи, абсолютного часу, відмінку. Це сприяє виникненню у нього абстрактного значення.

У всіх випадках відношення між неособовою формою та її семантичним суб'єктом визначається на семантичній основі, оскільки такий суб'єкт не має спеціальних граматичних засобів вираження. До того ж, всі неособові форми дієслів позбавлені прямих безпосередніх зв'язків з граматичним підметом речення, що і визначає їх безособовий характер.

Притаманна інфінітиву «абстрактність» в назвах дій сприяє тому, що в інфінітиві майже завжди виражається менше дієслівних категорій, чим в фінітних формах, та, однак, це зовсім не свідчить про те, що їх вираження зовсім неможливо.

Інфінітив походить від віддієслівного іменника й зберігає властивості цієї частини мови, виконуючи в реченні синтаксичні функції іменника. Отже, функції інфінітива багато в чому подібні до функцій герундія.

Цікаво у зв'язку з цим простежити історію виникнення інфінітиву як окремої частини французької мови, а також його розвиток протягом століть.

Як і всі мови, блисуча доля яких визначалась сприятливими умовами, французька мова має дуже скромне походження. Подібно до своїх романських родичів – італійської, іспанської, португальської, румунської – вона виникла внаслідок розпаду вульгарної латини, і їй довелося пройти довгий, маловідомий період первинного формування в неспокійні часи франкських монархій.

У той час як провансальська мова, що обслуговувала більш культурне суспільство, вже в XIII столітті стала предметом граматичного дослідження, французька мова протягом тривалого часу не підпадала під жодні дослідження подібного роду.

Цей цікавий факт пояснюється тим, що перші французькі граматики було написано в Англії лише в XIV та в XV столітті, в епоху, коли французька мова вже перестала бути рідною мовою англійської аристократії; хоча вона й досі прагнула знати французьку мову, вона стала для неї тепер іноземною [1, с. 12].

Вивчення французької мови почалося з граматики (морфології та синтаксису). Спочатку граматику розглядали як щось статичне і тільки пізніше, із створенням мовознавства, виникає історична граматика, до якої додається фонетика та поступово лексикологія [1, с. 13].

Боротьба між фонетикою і морфологією була особливо сильною на всіх етапах розвитку французької мови.

У своєму опорі фонетичному розвитку французька мова виявилася більш пасивною, ніж провансальська: її опір був безсилим перед розпадом системи численних флексій, наприклад флексій множини іменників, перед злиттям трьох осіб однини дієслів, різниця між якими збереглася тільки в написанні.

Щоб виразити цю різницю, вона часто зверталася за допомогою до часток. Як наслідок, мова перемогла як раз в тому, в чому втратила свою гнучкість [1, с. 23].

Дослідження французької морфології починається з дієслова, яке єдине зберегло складну систему флексій [1, с. 23].

Дієслово є найбільш видатним показником неперервної роботи з нормалізації, яка відбувалась шляхом поширення та узагальнення деяких типів та поступового усунення ізольованих та застарілих форм; останні затримуються довше у найбільш вживаних дієслів, особливо у дієслів, що стали допоміжними.

В Середньовіччя велика кількість французьких дієслів мала відмінні від сучасних інфінітиви. Так, замість інфінітива на *-er* (що походить від латинських дієслів на *are*), використовували інфінітив на *-ir*. Існують також і інфінітиви, які сьогодні вже не використовуються: дієслова *tistre* (*tisser* – плести), *benistre* (*bénir* – благословляти). Більш того, існує безліч дієслів, які широко використовувались в Середньовіччі та зникли з вжитку сьогодні: *ardoir* (*ardere*: горіти), *bruire* (*brugere*: шуміти), *chaloir* (*calere*: відчувати спеку), *doloir* (*dolere*: страждати), *enfergier* (*en fierges*: заковувати в кандалы), *escheler* (< *eschiele*: підніматись по лестниці), *ferir* (*ferire*: сражатися), *nuisir* (*nocere*: нашкодити), *oisever* (*oiseus*: байдикувати), *plaisir* (*placere*: подобатися), *toster* (*tostare*: смажити), *vesprer* (*vesperare*: стояти (про ніч)) [2, с. 129].

У старофранцузькій мові зникли деякі дієслівні часи: плюсквамперфект дійсного способу (*j'avais eu chanté*), майбутній передуючий час (*j'aurais eu chanté*), інфінітив в минулому часі (*avoir eu chanter*), інфінітив в майбутньому часі (*devoir chanter*) [2, с. 134].

Відомий французький граматикист Л. Тен'єр дає цікаву інформацію про розвиток французького інфінітиву:

«1. – Nucléus en pleine évolution, l'infinifitif évolue conformément à la structure syntaxique de la translation dont il résulte ;

2. – Simple moment d'une translation en cours de réalisation, l'infinifitif est essentiellement quelque chose de flou, de flottant et de difficilement saisissable ;

3. – En effet, selon que la translation dont il résulte est plus ou moins avancée, l'infinifitif peut avoir conservé un nombre plus ou moins grand de caractères verbaux et acquis un nombre plus ou moins grand de caractères substantivaux ;

4. – La nature des caractères verbaux conservés et celle des caractères nominaux développés par l'infinifitif étant susceptibles de varier considérablement d'une langue à l'autre, il n'existe pas d'infinifitif type susceptible d'être rigoureusement défini par la présence ou l'absence de telles ou telles caractéristiques verbales ou substantivales» [3, с. 419].

Таким чином, інфінітив – не центр дієслівної системи, а лише її околиця. Не випадково питання інфінітиву особливо хвилювало граматикистів.

Інфінітив являє собою неособову форму дієслова, виступаючи невід'ємною частиною дієслівної системи мови. Інфінітив існує в багатьох мовах, зокрема у французькій й англійській, в яких поєднує у собі ознаки дієслова й іменника.

Форми інфінітива у французькій мові, незалежно від перехідності або неперехідності дієслів, мають усього три форми; в англійській же мові перехідні дієслова мають чотири форми інфінітива в дійсному стані й три форми в пасивному.

Неособові форми дієслова, як і особові, мають категорію часу, але досить специфічну, властиву тільки їм. Категорія часу вказує на локалізацію дії в часі й ґрунтується на протиставленні трьох планів: теперішнього, майбутнього й минулого.

Інфінітив має статус незалежного елемента в реченні на основі усього висловлення в цілому, вказуючи на будь-яку дію та експліцитно не реалізуючи при цьому вищезазначені категорії.

Література

1. Хоменко Л. О. Французский язык / Л. О. Хоменко, О. О. Грищенко, Р. Г. Кропивко, О. М. Мороз. – Винница, 2003. – 559 с.
2. Доза А. История французского языка / А. Доза – М. : Изд-во иностр. л-ры, 1965. – 471 с.
3. Tesnière L. Eléments de syntaxe structurale / L. Tesnière. – 2-ème éd. rev. et corr. – 3-ème tir. – Paris : Editions Klincksieck, 1976. – 674 p.

УДК 323.15 (71=133.1) (043)

Жигір Анастасія Віталіївна

РОЛЬ ФРАНКОМОВНОГО НАСЕЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ КАНАДИ

На сучасному етапі Канада є одним з найвпливовіших акторів міжнародних відносин, маючи імідж міжнародного донора та миротворця, який бере участь майже у всіх локальних конфліктах. Одним з головних факторів формування такої національної стратегії став високий рівень розвитку громадського суспільства, що склалося на основі етнічно різномірних груп у рамках політики

канадського мультикультуралізму. Етнічні групи Канади традиційно здійснюють значний вплив на формування її зовнішньої політики, виступаючи провідником інтересів своїх країн-походження. Історично вирішальний вплив на політику країни мало співвідношення двох найбільших етнічних груп – англоканадців та франкоканадців. Головною *метою* нашого дослідження є визначення ролі франкомовного населення у здійсненні зовнішньої політики Канади.

На відміну від інших країн, колишніх колоній у Північній Америці, де імміграційний потік синтезувався на засаді англійськомовного населення, у канадській державі виникла власна специфіка в національних відносинах. У Канаді історично склалося суспільство з наявністю двох основних етнічних компонентів – франко- й англоканадського походження. Сутність національної проблеми полягає в тому, що майже все франкоканадське населення країни, яке становить близько чверті загальноканадського, за етнічним складом відрізняється від інших провінцій, оскільки переважна більшість населення є нащадками вихідців із Франції та сконцентроване в межах однієї з десяти провінцій Канадської Федерації – Квебек.

Для проведення зовнішньополітичного курсу необхідно було домогтися схвалення основних його положень обома групами, а фактично – франкоканадцами, адже діючий уряд завжди представляв інтереси насамперед англоканадців. У роки першої світової війни введення обов'язкової військової повинності викликало бунти в Квебеку, де населення засуджувало участь в «англійській» війні. У роки другої світової війни федеральний уряд наважився на такий крок тільки в 1944 році, коли громадська думка квебекців практично беззастережно визнавала і схвалювала антифашистський визвольний характер війни [1].

У наші дні на політику федерального уряду помітний вплив робить, крім англо- і франкоканадців, ще цілий ряд етнічних груп. Організації канадців італійського, українського, польського, єврейського, китайського та іншого походження вирішують долю виборів у багатьох виборчих округах, і це змушує уряд, що знаходиться при владі, враховувати інтереси різних національних груп в реалізації зовнішньої політики держави.

У поєднанні з наявністю двох офіційних державних мов – англійської та французької - ця особливість привела до унікального результату, дозволивши Канаді стати засновником і активним членом практично всіх найважливіших міжнародних і багатьох регіональних організацій, таких, як ООН, ЮНЕСКО, Співдружність Франкофонія, МВФ (Міжнародний валютний фонд), СОТ (Світова організація торгівлі), ОБСЄ (Організація з безпеки і співробітництва в Європі), ЄБРР (Європейський банк реконструкції та розвитку), ОАД (Організація американських держав), АТЕС (Організація азійсько-тихоокеанського співробітництва) та ін. Що стосується франко-канадського фактору, то під його впливом в 1970-і роки в зовнішній політиці Канади виник новий напрям – відносини з «Франкофонією» (куди крім Франції входять її колишні колонії в Африці, Азії та Америці, а також деякі європейські країни).

Організація Франкофонії просуває такі цінності, як мир і безпека, культурне і мовне розмаїття, демократичне правління, поваги прав людини, скорочення бідності та досягнення сталого розвитку [2]. Участь Канади в Франкофонії підкреслює двомовність країни і її прихильність до спільних цінностей Франкофонії. Участь в міжнародній організації дає канадцам більше можливостей розширити свій міжнародний вплив, і дозволяє повноцінно оцінити унікальний внесок Канади в розвиток і еволюцію Франкофонії.

Ще одним напрямком канадської зовнішньої політики є відносини з Європою, з якою більшість канадців пов'язують давні історичні, політичні, економічні, мовні та культурні зв'язки. Європа продовжує бути для Канади важливим економічним партнером. До початку 1970-х років Європа привертала увагу Оттави головним чином як регіон, звідки виходила найбільша небезпека виникнення третьої світової війни (а також підтримки сепаратистів Квебеку) [3].

Не завжди добре розвивалися двосторонні відносини Канади з європейськими країнами. Окрім «рибної війни» з Іспанією, в ході якої канадці не зупинилися перед застосуванням своїх військових судів, не все ладилось і в стосунках з Францією. Час від часу розвиток цих відносин порушувався спалахами загострень в зв'язку з черговими акціями французів на підтримку сепаратистів Квебеку. Так, навесні 1999 року Париж направив без попередньої консультації з Оттавою запрошення Квебеку на нараду міністрів суверенних держав з питань розвитку та культури [4].

Швидкий розвиток відносин Канади з країнами Латинської Америки в 90-і роки, наполегливість Оттави в прагненні домогтися реалізації рішення ОАД про створення зони вільної торгівлі західної півкулі пояснюються рішучою підтримкою цієї політики з боку Квебеку. Будучи державою середнього рангу, Канада обмежена в своїх силових та економічних можливостях. Маючи нечисленне населення (близько 36 млн. чоловік) і володіючи величезною територією (друга в світі за розмірами після Росії),

Канада не в змозі ні опанувати її, ні гарантувати свою безпеку самостійно, поодиноці. Проблема освоєння території і ресурсів вирішується канадцями шляхом проведення відповідної інвестиційної і імміграційної політики. Шляхом об'єднання зусиль з іншими державами, вступаючи в такі союзи і міжнародні організації, як НАТО, ООН, ОБСЄ, ОАД, Канада прагне до забезпечення власної безпеки та надає військову, гуманітарну та фінансову допомогу іншим країнами для підтримання безпеки у всьому світі [5]. Прихильність до багатосторонніх підходів у вирішенні міжнародних проблем, суперечок і конфліктів, неприйняття в цій сфері односторонніх дій будь-якої держави – ще одна особлива риса канадської зовнішньої політики, яку підтримує франкомовна частина населення країни.

На формування зовнішньої політики Канади впливають і її основні політичні партії. Найбільш впливовими є дві найстаріші партії країни – Ліберальна і Прогресивно-консервативна. У свою чергу адміністрація новообраного прем'єр-міністра Канади Джастіна Трюдо, який є представником ліберальної партії [6], та він сам, виявляє повагу до населення Квебеку і підтримує у його у прагненні до економічного та політичного розвитку, просуванні власних цінностей та культури франкоканадців. Трюдо в одній зі своїх промов заявив: «Канада – це країна, Квебек – нація» [7].

Література

1. Histoire du français au Québec / L'implantation du français au Canada [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.axl.cefano.ulaval.ca/francophonie/HISTfrQC_s1_Nlle-France.htm
2. Global Affairs Canada / La Francophonie [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.international.gc.ca/franco/index.aspx?lang=eng>
3. Белоколог О. С. Квебекське питання в зовнішній політиці Канади : десять років після референдуму 1995 року / О. С. Белоколо [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://vuzlib.com/content/view/2630/74/>
4. Баран З. А. Історія / З. А. Баран // Новітня історія країн західної Європи та північної Америки – Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки. Розділ 5. Канада [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://weststudents.com.ua/glavy/31034-rozdl-5-kanada.html>
5. Внешняя политика Канады [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://go-canada.com.ua/countryinfo/36510377-d90c-4374-8970-8c4565f6f53a/>
6. Трюдо Джастин / Прем'єр-міністр Канади [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://files.lb.ua/person/3079_tryudo_dzhastin.html
7. Montreal Gazette / Yes, Quebec is a nation, Justin Trudeau says [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://montrealgazette.com/news/local-news/yes-quebec-is-a-nation-justin-trudeau-says>

УДК 069(44 – 2Пар)(043)

Зиков Богдан Сергійович

ІСТОРІЯ ЛУВРУ

Напевно, немає в світі людини, яка не знає про Лувр. Величний середньовічний палац, колишня резиденція французьких монархів і найбільш відвідуваний музей світу. Емоції, отримані від споглядання представлених тут світових шедеврів, такі яскраві і незабутні, що не залишать байдужим навіть дуже далеко від мистецтва людину. Лувр по праву зветься однією з головних світових архітектурних знаменитостей. Його краса багатогранна і різноманітна. У хитромудрих візерунках з каменю, дерева і скла завмерло дихання століть, залишили свій слід десятки майстрів, які працювали над створенням шедевра. Стіни Лувру чули мільйон секретів, стали свідками значних історичних подій, а мостини відчували тяжкість кроків багатьох великих людей [1, с. 7].

У Парижі, та і в усій Європі, неможливо знайти такий палац, який би володів гармонією і елегантністю, властивою Лувру. Його неперевершена краса створювалася протягом декількох століть. Старий Лувр почали будувати в XII столітті, а найдавніша зі збережених до наших днів частина палацу була зведена в 1546, повне ж закінчення будівництва датується 1857 роком. За цей період Франція бачила 13 королів, 2 імператорів і 2 республіки. Незважаючи на такий довгий період зведення, багаторазову зміну епох і поєднання різноманітних стилів споруди, сьогодні ми спостерігаємо злагоджений архітектурний ансамбль [1, с. 23].

Початок будівництва поклав король Філіп Август. За його наказом була побудована оборонна вежа на західному кордоні Парижа. Місце її розташування називали Лупара, звідти і пішла назва замку Лувр. На початку свого існування вежа виконувала функції оборонної споруди. Пізніше в ній почали зберігати скарбницю, потім вона служила в'язницею і арсеналом. Резиденцією французьких монархів у Парижі Лувр став за часів правління Карла V. Саме він доручив архітектору Реймону дю Тампля реконструкцію існуючої будівлі. Завдяки старанням цього майстра, палац придбав королівську велич і став комфортним для проживання. Було зведено нові корпуси з просторими

залами. У внутрішні приміщення світло проникало через величезні засклені вікна, стіни прикрашали фрески і дерев'яні різьблені елементи. Головною прикрасою оновленого Лувру стала величезні урочисті сходи «Великий гвинт». Розкішний палац кілька разів оновлювався і перебудовувався в період епохи Відродження. Над його облаштуванням працювали десятки архітекторів, прагнучи довести ансамбль до досконалості. В цей час була побудована галерея, що з'єднує Лувр з палацом Тюільрі [2, с. 65].

Новий виток у розвитку Лувр отримав за часів правління Генріха IV. Монарх був настільки захоплений мистецтвом, що покликав до своєї резиденції художників, надавши їм для творчості просторі, світлі майстерні. Так, місцем народження багатьох шедеврів французького живопису став палац Лувр у Парижі. У період правління Людовика XIV палац переживав часи занепаду і практично повністю втратив свій статус королівської резиденції. Монарх оселився у Версалі, а у Луврі залишилися проживати лише скульптори, живописці і архітектори. У цей час навіть з'явилися плани по знесенню палацу. На щастя, вони так і не були здійснені. Французька революція внесла свої корективи в життя палацу. З початку періоду правління Наполеона III він перестав бути місцем проживання правлячої династії і набув статусу Центрального музею мистецтв. В цей же час завершується будівництво головної частини палацу - зводиться крило Рішельє [2, с. 32].

Першими експонатами музею стали полотна італійських майстрів, отримані з королівських колекцій. Частина з них була зібрана ще Франциском I. У числі цих картин знаходилося полотно, яке донині привертає мільйони відвідувачів до музею – «Мона Ліза». Найбільшим придбанням на момент відкриття музею вважаються 200 полотен банкіра Еверара Жабаха з колекції Людовика XIV. За часів революційної Франції колекція музею активно поповнювалася за рахунок конфіскованих у аристократів цінностей. Великий приплив експонатів стався у період правління Наполеона Бонапарта. Музей отримав безліч археологічних знахідок і військових трофеїв, які прибули з Єгипту і Близького Сходу [1, с. 29].

Сучасний Лувр у Парижі – перш за все музей. Тут представлено більше 350 тисяч видатних творів мистецтва. Для того щоб затриматися перед кожним з них хоча б на пару секунд, знадобиться більше 20 днів. Лувр - третій за площею художній музей в світі. Територія виставкових залів становить 60 000 м². Вся експозиція розташована на чотирьох поверхах в трьох крилах будівлі: уздовж вулиці Ріволі розташовується крило "Рішельє", крило "Денон" тягнеться уздовж Сени, квадратний двір оточує крило "Сюллі". Утримувати таку кількість цінностей в ідеальному стані дуже складно. У штаті музею працюють близько 1600 співробітників. Вони проводять екскурсії, займаються науковою та реставраційною роботою. Завдяки їх старанням з'явився докладний опис Лувру. У Парижі до Лувру ставляться дуже трепетно. Кожен француз пишається ним. Палац оточений загальнонаціональною турботою, і будь-яка зміна в його житті активно обговорюється в суспільстві [3].

Найнесподіванішою для відвідувача частиною на території комплексу вважається піраміда Лувра. У Парижі, та й в усій Франції, вже третє десятиліття не вщухають суперечки про її актуальність і доцільність. Багато хто не схвалював скляне спорудження в стилі модерн у дворі класичного палацового комплексу. Вибір подібного проекту став шоком для більшості французів. Громадськість заспокоїлася тільки після того, як піраміда придбала величезну популярність серед туристів і стала приносити місту відчутний дохід [3].

Початок 80-х років XX століття – це період активної забудови і оновлень в Парижі. Лувр не став винятком. Був оголошений конкурс на проект перебудови, і на превеликий подив виграв його архітектор Йо Мінг Пей зі своєю скляною спорудою. За задумом творця піраміда покликана служити головним входом в будівлю, так як вона значно збільшує пропускну здатність. До того ж через неї надходить природне освітлення в великий хол, а під «куполом» розташовується торгово-ресторанна зона. Споруда не тільки допомагає впоратися з великим скупченням народу на вході, з неї можна швидко потрапити в будь-який зал експозиції. Піраміда дуже швидко стала одним із символів Парижа поряд з Ейфелевою вежею і Собором Паризької Богоматері [2, с. 37].

Література

1. Андреева Є. Музеї світу. Лувр І. Париж / Є. Андреева. – М. : Вид. «Арія – АиФ», 2011. – 80 с.
2. Калітіна Н. Н. Музеї Парижа // Н. Н. Калітіна. – М. : Вид. «Искусство», 1969. – 224 с.
3. Історія Лувру [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://louvre.historic.ru>

УДК 811.133.1'373.46 (043)

Коваленко Анастасія Сергеевна

ІСТОРИЯ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ТЕРМИНОЛОГИИ ИНТЕРНЕТ-ПОЛЬЗОВАТЕЛЯ

Актуальність теми заключається в необхідності охарактеризувати сучасну

французскую терминологию интернет-пользователя в связи с активизацией процессов её развития.

Цель данной работы состоит в том, чтобы проанализировать особенности современной французской компьютерной терминологии, источники её пополнения и историю её развития.

Начало XXI века характеризуется бурным развитием науки и техники, а также глобальной компьютеризацией и прогрессом в области электроники и информатики. Такое стремительное развитие в области информационных технологий и глобализация сети интернет повлияло на формирование специальной компьютерной терминологии [1, с. 71]. IT-Терминология – это совокупность терминов, используемая в сфере компьютерных технологий для номинации компьютерных понятий. Компьютерная терминология, в частности, включает в себя термины, относящиеся к техническим понятиям, стандартам, программному и аппаратному обеспечению. Она находит своё практическое применение, как в повседневной жизни, так и в профессиональной сфере, например, в области компьютерных технологий и вычислительной техники [2].

С момента создания компьютерной терминологии в 1950-м году, во французском языке появилось множество неологизмов, связанных со сферой информационных технологий, часто заимствованных из английского языка. Эти заимствования используются как в жаргоне профессионалов, так и в повседневном языке. Так, термины *activer* «активировать», *nickname* «псевдоним, ник» распространены среди всех пользователей сети интернет. Термины *coordonnées absolues* «абсолютные координаты», *angle de réflexion* «угол отражения» – узкоспециализированы и употребляются только в сфере компьютерной графики.

Во Франции и Квебеке правительства создали государственные органы для выработки рекомендаций по компьютерной терминологии и предложению собственных французских терминов. С момента своего создания в 1950-м году, сектор научной и производственной деятельности стал источником множества неологизмов, часто на английском языке. Неологизмы приходят из научно-исследовательских институтов, предприятий и организаций [2].

На данный момент во французском языке выделяют два разряда компьютерных терминов: заимствованные и собственно французские. Так, к заимствованным можно отнести такие термины, как *access point* «точка доступа», *active icon* «активная иконка», *mail address* «электронный адрес» и др. Более распространены собственные французские термины, которыми специальные научные организации стараются заменять английские заимствования. Так, по инициативе IBM (Американская мультинациональная корпорация) во французский язык вошло слово *ordinateur* «компьютер», которое предложил использовать Жак Перре, французский новелист, 16 апреля 1955. Оно заменило англосаксонский термин *computer*. Жак Перре отмечал, что слово *ordinateur* уже имелось во французском словаре *Littré* как прилагательное, обозначающее «Бог, наводящий порядок в мире», и что это определение «наводящий порядок» полностью подходило [3]. Ещё одним примером французских компьютерных терминов является слово *bogue* «баг, ошибка». Это французская транскрипция англосаксонского термина *bug*, которая была изобретена в 1980-м году Жан-Франсуа Дегремоном, преподавателем математики. Впервые это слово появилось во французском журнале *L'ordinateur Individuel* «Персональный Компьютер». В 1983-м году оно было принято французской Комиссией по Компьютерной Терминологии.

Итак, современная французская компьютерная терминология характерна наличием большого количества заимствований, но вместе с тем отмечается стремление к замене английских терминов собственно французскими. Она широко распространена как в профессиональной сфере информационных технологий, так и в повседневном использовании, в связи с повсеместной компьютеризацией.

Литература

1. Ментинська І. Лексико-генетичні особливості сучасної комп'ютерної термінології / І. Ментинська // Вісник Нац. ун-ту «Львівська політехніка». – Сер. «Проблеми української термінології». – 2014. – № 791. – С. 71–74.
2. Terminologie informatique [Электронный ресурс] / Wikipédia. L'encyclopédie libre. – Режим доступа : https://fr.wikipedia.org/wiki/Terminologie_informatique.
3. Petite histoire des néologismes informatiques, leurs auteurs, les circonstances de leur naissance [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.teaser.fr/~spineau/acrodic/rub/acrorub1.htm>.

Актуальность данной работы заключается в том, что в наши дни в условиях современной глобализации очень важно не забывать об истории и архитектуре, которые внесли существенный вклад в культурное и историческое развитие общества.

Цель исследования проанализировать архитектуру Франции с точки зрения культурологического подхода, определить место архитектуры в культуре Нового времени. Также целью исследования является анализ замков Франции с точки зрения их оборонительных способностей, и анализ влияния этих построек на ход истории.

Начиная со средних веков, Франция была и остается страной замков и дворцов. Архитектура замков Франции многолика и разнообразна. Каждый из них – историческое свидетельство становления европейской цивилизации, современной культуры, науки и искусства [1].

Само понятие замка изначально включало в себя идею средневековой крепости. Первый период массового строительства французских замков приходится на период около 1000 г. – время резкого ослабления государственной власти и наступающего феодализма [2].

Во времена средневековья замки строились по некому стандарту. Каждый замок строился на некой возвышенности. Насыпной холм из земли, часто смешанной с гравием, торфом, известняком или хворостом. Высота насыпи в большинстве случаев не превышала 5 метров. На вершине возводилась деревянная, а позднее каменная, оборонительная башня, окруженная палисадом. Вокруг холма шёл заполненный водой или сухой ров, из земли которого и формировали насыпь. Доступ в башню осуществлялся через перекидной деревянный мост и устроенную на склоне холма лестницу. Также использовались крепостные стены это защитные стены вокруг внутреннего двора. Они должны были быть достаточно высокими, чтобы затруднить штурм, и толстыми, чтобы противостоять мощи осадных механизмов. Типичная стена была 3 метра в толщину и 12 метров в высоту, однако размеры сильно отличались у разных замков.

Трудно определить, какой из замков значимее других и категорично отделить одни от других по каким-либо признакам – все замки Франции значимы по-своему: стены одних принимали высокопоставленных гостей и были свидетелями подписания важных документов, стены других многократно выдерживали на себе град ядер осаждающего противника [1].

Но все же самыми известными и значительными замками Франции являются замки Луары. Среди них выделяют:

1) Замок Шенонсо.

Известно, что самые знаменитые французские замки расположены в долине реки Луары, а один из самых посещаемых замков Луары – замок Шенонсо. В Средние века на этом месте находилась старинная крепость, однако в эпоху Ренессанса она была разрушена, и здесь был возведён новый замок, который вскоре стал собственностью французского короля Франциска I [3]. От старой крепости осталась только башня. Замок Шенонсо необычен, ведь он построен на мосту через реку. Его часто называют «дамским замком», поскольку в разное время он принадлежал королевам Франции Екатерине Медичи и Луизе де Водемон, а также фаворитке Генриха II Диане де Пуатье. Владелицы замка очень много времени уделяли обустройству замка, активно занимались благоустройством сада и парка.

2) Замок Ланже

В том же самом департаменте Эндр и Луара расположен замок Ланже. Он считается древнейшим замком во всей Франции, поскольку был основан еще в X веке графом Анжуйским Фульком Чёрным, предком короля Англии Ричарда Львиное Сердце. С тех времен сохранилась главная башня крепости, остальная же часть замка была построена уже в XV веке, поскольку он был частично разрушен во время Столетней войны между Францией и Англией. Именно в замке Ланже произошло одно из важнейших событий в истории Франции – свадьба французского короля Карла VIII с герцогиней Анной Бретонской. Так Бретань стала частью Франции [3].

3) Замок Шамбор

Ещё один из замков Луары, связанный с именем короля Франциска I, – это знаменитый замок Шамбор. Король специально построил его рядом с имением, где жила его фаворитка, графиня де Тури. Франциск I был большим любителем архитектуры эпохи Ренессанса, и замок Шамбор был возведён именно в таком стиле, хотя и по подобию средневековой крепости. Считается, что к его строительству приложил руку легендарный Леонардо да Винчи. Сейчас замок является собственностью государства и открыт для туристов. Он входит в список всемирного достояния ЮНЕСКО.

4) Замок Блуа

Расположенный на правом берегу реки Луары замок Блуа считается самым большим из всех

луарських замків. На протязі довгого часу він був резиденцією французьких королеви і королів. Її стіни свідчать немало кровавих і трагічних подій. Так, замок став місцем смерті Катерини Медичи і місцем вбивства герцога де Гіза, який постійно оспаривав право короля Генріха III на трон і був одним з організаторів різни в Варфоломеевську ніч [2].

5) Замок Вилландри

Ще один з найвідоміших замків Луари – замок Вилландри. Він знаменит найкрасивішими трьохуровневими садами і декоративними огородами, якими зобов'язаний своєму першому власнику – державному секретарю Франциска I Жану ле Бретону. Державний секретар якийсь час був послом Франції в Італії і познайомився там з традиціями італійського садового і паркового мистецтва епохи Відродження [3]. Вернувшись на батьківщину, він використав отримані знання при будівництві і облаштуванні власного замку і саду.

6) Замок Сюлли-сюр-Луар

Ця старовинна фортеця була побудована на лівому березі річки Луари в XIV столітті. На протязі багатьох століть і до середини XX століття вона належала знатному роду – нащадкам герцога Сюлли Максимільєна де Бетюна [3]. Він очолював французьке урядування при королівці Генрієті IV, і замок був його родовим іменем. Замок Сюлли-сюр-Луар спочатку був побудований з метою оборони і мав важливе стратегічне значення. Саме тому стіни в різний час ставали притулком для видатних особистостей минулого.

7) Замок Шверни

В відміння від багатьох інших французьких замків, які постійно змінювали своїх власників, замок Шверни, розташований в департаменті Луар і Шер, з моменту своєї побудови більш ніж шість століть належав одній і тій же родині – нащадкам французького державного діяча Філіппа Юро. Саме тому замок чудово зберігся. Нині інтер'єри замку і зібрані в ньому предмети старовини можна побачити і туристам, оскільки він відкритий для відвідування, хоча до сих пор і знаходиться в особній власності [3].

Література

1. Мухин А. С. Архітектура французького замку : рецепції представлень про простір в художній культурі Ренесансу / А. С. Мухин. – Научн. тр., 2011. – 102 с.
2. Турчин В. С. Города и замки Луари / В. С. Турчин. – М. : Искусство, 1986. – 224 с.
3. Самые красивые старинные замки Франции [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://topkvadrat.ru/freestyle/article/samye-krasivye-starinnye-zamki-francii-kotorye-sto-25799>

УДК 327(44):314.74(043)

Макаренко Вадим Андрійович

ОСОБЛИВОСТІ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ФРАНЦІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Як зазначає Олена Зеркаль, заступник міністра закордонних справ України з питань європейської інтеграції, саме Франція та Німеччина займають досить категоричні позиції, щодо надання тимчасового безвізового режиму третім країнам. Цей факт ще раз підкреслив, на прикладі з Україною, неоднозначність зовнішньої політики Франції щодо мігрантів.

Тому дослідити динаміку, особливості цього вектору зовнішньої політики Франції – основна мета даної статті.

З другою половиною XIX ст., у Франції вже налічувалося понад мільйон іммігрантів, проте саме у цей період їх кількість різко зменшилась, внаслідок масового прийняття громадянства у 1869 році. Спочатку імміграція мала певний політичний характер: в XIX ст. серед іммігрантів були поляки, що тікали з Росії, вірмени, що тікали з Туреччини.

Пізніше, на початку XX ст., політична імміграція змінилася на трудову. Особливо великий приплив трудових іммігрантів припав на 1920-ті роки, коли Франція потребувала великої кількості робочої сили для відновлення економіки після Першої світової війни. У цю хвилю до Франції прибули іммігранти переважно з європейських країн: Польщі, Італії та Португалії.

Друга хвиля трудової імміграції, що триває досі, почалася в 50-ті роки, коли французька економіка знову відчула нестачу робочих рук. Цього разу, проте, склад мігрантів виявився дещо іншим: частка європейців була значно меншою, ніж минулого разу, відтепер переважали іммігранти з інших континентів, переважно з колишніх французьких колоній, передусім, країн Північної Африки.

Цей період закінчився з нафтовою кризою 1973 році: тоді внаслідок спаду французької економіки було прийнято рішення обмежити приплив іммігрантів. Відтоді трудова імміграція поступилася місцем імміграції з метою воз'єднання сімей. Таким чином, можна стверджувати, що на сьогоднішній день політика Франції, стосовно мігрантів ґрунтується на значному історичному

досвіду та національних інтересах держави [1].

Однак, незважаючи на значний досвід, слід зазначити, що за даними OCDE (Організація економічного співробітництва та розвитку) і Eurostat, до періоду напливу мігрантів протягом останніх двох років, Франція займала п'яте місце в Європі за кількістю іммігрантів. У Франції на момент опитування проживало 3,8 млн іммігрантів, в тому числі 2,5 млн, яких не були громадянами Євросоюзу, а в Німеччині 7,2 млн. Францію за кількістю мігрантів випереджала лише не Німеччина, але і Великобританія, Іспанія і Італія. При цьому, зазначає «Ліберасьон», підрахунок кількості мігрантів в країні досить складна задача – кожна країна по-своєму визначає слово «іммігрант». Звертаючись до правових документів, стосовних цієї тематики, в Європарламенті, вважають, що в цій ситуації неможливо проводити порівняння [2].

Тобто в число мігрантів можуть потрапити студенти і сезонні робітники. Як наслідок, постійно виникає ідея про те, що у Франції дуже багато іммігрантів в порівняно з її європейськими сусідами. «Ліберасьон», підкреслює причину цього явища у плутанині двох понять – іммігрантів і дітей іммігрантів, що народилися у Франції. Це друге покоління більш численне, ніж перше. Якщо розглянути французьке населення від 25 до 54 років, то понад 26 % – саме в другому поколінні іммігрантів. А це, дійсно, найвищі показники в Європі [3].

Що стосується сьогоднішнього, то слід зазначити, що особливості міграційної політики Франції торкнулися і України. Так, незважаючи на підтвердження рішення постійних представників держав-членів Євросоюзу 17 листопада цього року, громадяни України зможуть подорожувати без віз до країн Шенгенської зони, а також чотирьох інших держав ЄС, України зіштовхнувшись з наступним. Деякі країни ЄС на чолі з Францією хочуть максимально розширити застосування механізму призупинення, а також встановити жорсткі вимоги до моніторингу міграційних ризиків щодо країн, які порушили умови безвізового режиму.

Французький міністр внутрішніх справ Бернар Казньов підійшов до переговорів з чітким посланням, що виражав те, що з огляду на нинішню кризову ситуацію у Шенгенській зоні, забезпечення контролю над міграційними потоками має переважати над усіма іншими завданнями. Якщо ЄС хоче зміцнити Шенген, то він не може піти на лібералізацію візового режиму без запобіжних заходів, контрольованого графіку такої лібералізації і в умовах поспіху, до яких, на його думку, змушує договір з Україною [4].

Виходячи з бачення механізму призупинення як інструменту, який дозволяє стабілізувати ситуацію, коли якась країна не дотримується своїх зобов'язань, французька сторона, наполягала на виробленні жорсткого механізму призупинення як передумови візової лібералізації, особливо для Туреччини.

Звичайно, такий підхід має свій політичний підтекст, а саме: збереження підтримки, і без того вкрай непопулярного серед французів, президента Франсуа Олланда. Французькі ліві партії все ще не залишають надію виграти майбутні президентські перегони, і у цьому зв'язку нинішня французька влада побоюється, що лібералізація візового режиму щодо 42-мільйонної України буде використана у передвиборчій кампанії представниками правих і крайніх правих сил як доказ неспроможності соціалістів оберігати країну від імміграційних ризиків [5].

Тому доцільний сценарій для Парижа - це взагалі відкласти питання до президентських виборів у травні наступного року. Дискусія постійних представників держав-членів 23 листопада підтвердила непоступливість позиції Франції і небажання йти на компроміс з Європарламентом. Слід зазначити, що не дивлячись на зафви, щодо дій які спрямовані на збереження Шенгенської зони, насправді вони мають більше ризиків, для її дестабілізації, бо при обранні на пост президента Франції Марін Ле Пен та затягуванні переговорів з представників європейської влади, значно збільшить шанси на кризу у відносинах між Францією та ЄС загалом.

Література

1. Населення Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.geograf.com.ua/france/578-france-population>
2. Calais is France's problem and they must deal with it, says STEPHEN POLLARD [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.express.co.uk/comment/expresscomment/705496/Calais-France-problem-must-deal-with-it-migrant-crisis>
3. Франція приймає найбільше мігрантів за квотами ЄС [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ipress.ua/news/frantsiya_pryumaie_naybilshe_migrantiv_za_kvotamy_yes_187512.html
4. Проблемы с ми грантами во Франции [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://voprosik.net/problemu-s-migrantami-vo-francii/>

УДК 811.133.1'276(043)

Мжельский Павел Андреевич

ВЕРЛАН КАК ЧАСТЬ ФРАНЦУЗСКОГО АРГО

Каждый развитый национальный язык обладает стратификацией, которая включает в себя помимо общеупотребительных лексем и терминологических единиц также и жаргонную лексику, а именно – аргю. Одной из форм аргю является верлан. Невероятный темп развития и распространение верлана во французском языке обусловили *актуальность* нашей темы. *Целью* работы является определение степени влияния форм общения молодежи на современный французский язык.

Слово *верлан* и происходит от французского наречия *à l'envers* (наоборот). Это языковое явление создается путем использования слов из общеупотребительного или литературного французского языка, трансформируя определенным образом лексические единицы. Так, в верлане часто используется обратный порядок для согласных звуков. Гласные буквы обычно заменяются на дифтонг «EU», например, в закрытом слове CVC (consonne + voyelle + consonne). Сначала необходимо односложное слово преобразовать в двусложное добавив «е» или «eu», а затем поменять местами слоги:

tronche - *troncheu* - *chetron* (голова; лицо);
flic - *flikeu* - *keufli* - *keuf* (полицейский).

Например, очень часто для формирования новых лексем используется обратный порядок слогов: этот способ показан в названии этого пласта лексики. На данный момент в верлан уже переведены самые распространенные и устоявшиеся в языке слова. Данное явление проявляется не только в активном словотворчестве путем использования определенных правил «шифрования», но и в заимствовании слов из английского и арабского языков. Факт заимствования из арабского языка объясняется огромным количеством иммигрантов из арабских и африканских стран. Стоит отметить, что далеко не каждое слово можно «зашифровать» таким образом. Это связано напрямую с распространенностью слов. Очевидно, что редко используемые слова не нуждаются трансформации.

С появлением и приобретением массовой популярности социальных сетей, верлан получил новый толчок своего развития. Трансформация слов не только помогает скрыть смысл переписки, но и позволяет существенно экономить время. Популярность верлана обусловлена механизмом при котором слова не только преобразуют, но и используют их более короткие, усеченные варианты, а также всевозможные сокращения: *ama* – *à mon avis*. Причем таким сокращениям подвергаются не только отдельно взятые слова, но и целые выражения, представленные зачастую всего несколькими буквами начальных слов этого самого выражения. Такая структура построения речи очень сложна в переводе тем, для кого французский язык не является родным.

Отметим, что аргю не составляет самостоятельной системы и сводится к специфическому словоупотреблению в пределах общего языка. Слово «аргю» (*argot*) впервые засвидетельствовано в 1628 году с выходом в свет работы Оливье Шеро «Жаргон реформированного аргю» (*Le jargon de l'argot reformé*) [1]. Примечательно, что вначале слово «аргю» обозначало имя банды воров, орудовавшей в Париже, и лишь впоследствии оно стало применяться для обозначения воровского языка. Дело в том, что практически с момента своего появления аргю по сути являлся сленговой формой речи, присущей лишь определенным кастам, сословиям, а именно – ворами, нищим, бродягам. Можно сказать, что это язык деклассированных слоёв населения. Но с развитием общества и культуры в целом, надобность в «шифровании» своего общения больше не является отличительной чертой низших сословий или же преступников. В эру высоких технологий такую потребность испытывает практически любой человек, который дорожит своим личным пространством или же тайной общения. Из этого следует, что, как и раньше, аргю исполняет функцию тайного языка.

Не стоит сравнивать верлан с жаргоном, потому что в современном французском языке это больше не узкоспециализированная лексика, а широкое направление реализации языкового ресурса, которое со временем обречено на переход в общеупотребляемый французский язык. Изменилось и само содержание термина «аргю». В наше время, существует понятие «современного аргю», это лингвистическое явление так же называют «языком молодежи» - «*la langue des jeunes*» («*la langue djeunz*») Также с недавних пор выделяют в отдельный пласт и язык, на котором общаются жители пригородных районов мегаполисов – «*argot de cité*» [2].

Формирование молодежного аргю начинается в 70-е г. XX в. В пригородах крупных городов

Франції образуються масивні анклави іммігрантів. В світлі цих подій, відроджується дуже популярна колись форма верлана, *langue de banlieue* – мови міських окраїн, ставши мовою-посередником між власне французькою мовою і мовами іммігрантів. Це зіграло немаловажну роль у формуванні сучасного французького сленгу. Додав до цього руку і так звані мови SMS-повідомлень або «*texto*». До цього додамо хіп-хоп культуру, яка, як відомо, отримала вже другий виток розвитку, залучивши і країни СНГ. Остання, активно проявляючись у всіх вікових категоріях молоді, безсумнівно, сприяє уніфікації сленгу і входу в повсякденний лексикон нових слів з класу сленгізмів. Як результат – мовотвірні процеси в мові іммігрантів дають толчок до розвитку всієї багаторівневої системи французького сленгу, в тому числі і молодіжного. Подібні глобальні зміни мови неможливі без підтримки суспільних і національних ЗМІ. Приведемо приклад: з 1984 р. на телеканалі «TF1» виходить передача «Н.І.Р. Н.О.Р.», в якій обговорюються актуальні для молодих людей соціальні проблеми: нерівність, расизм, політика, насильство, військові конфлікти, безробіття. Згадати варто і трансформацію інтернету під впливом попиту підліткового покоління. Так, на сайтах в навігації значаться елементи *cuizzz, musik, tes friends, istoir', conduit'* – замість *quiz, musique, tes amis, histoire, conduite*. Спостерігаються наступні відхилення від норми французької мови: буквальне скорочення, використання іноземних слів, заміна і додавання букв, заміна кінцевої гласної е на апостроф. На одному з сайтів, в розділі новин, адміністратор пише: *Quels Sont Vos Groupes Pref?? si vou voulé que je rajoute un groupe n'hésitez pa à m'an fair part. see ya soon* (SKYROCK). Тут використовуються буквальні скорочення: *pref – préférés, pa – pas, fair – faire*, змінювані кінцянки: *voulé – voulez*, а також американизм *see ya soon*, який є зміненою формою нормативного *see you soon* [3].

Таким чином, можна зробити висновок, що трансформація французької мови вже не може бути представлена без специфічного механізму мовотворення – верлана. Те, що десять років тому вважалося мовою неграмотних людей, зараз широко використовується для економії часу і спроб «залишитися незрозумілим». Соціальні мережі стерли межі в спілкуванні і дали людям можливість змінювати мову, на якій вони говорять, під себе. Час визначить найзручніші і сталі лексеми і внесе корективи в сучасний французький мову.

Література

1. Le Verlan [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://monsu.desiderio.free.fr/curiosites/verlan.html>
2. Verlan [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://id-archserve.ucsb.edu/French4/LGV/Menu1/langue4verlan.html>
3. L'argot ou la langage familier [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vub.ac.be/khnb/itv/oktober/maa99/fr99-03.htm>

УДК 327(44:450)(043)

Мініна Карина Миколаївна

ВІДНОСИНИ ФРАНЦІЇ ТА ІТАЛІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Актуальність даної теми полягає в тому, що найважливішим імперативом співробітництва між Францією та Італією в ХХІ столітті є пошук можливостей для формування глобальних міжнародних стратегій співробітництва і забезпечення на цій основі гарантій і передумов національної і міжнародної безпеки.

Метою статті є висвітлення специфіки, особливостей та оцінка динаміки співробітництва між Францією та Італією.

Франко-італійські відносини виходять далеко за межі звичайних відносин, що існують між двома сусідніми країнами. Італія і Франція вважаються братніми країнами, чий відносини є результатом спільної історії та взаємної дружби.

Ця дружба відновилася після терористичних актів 2015 року у Франції, такі події викликали у Італії певні жести солідарності. Французи дуже вдячні за ці спонтанні демонстрації солідарності, це було свідченням близькості цих народів в такій трагічній ситуації.

Франція і Італія мають багато спільного. Вони поділяють ті ж цінності, стосовно сприяння миру, безпеки та збереження планети.

Економічна дипломатія – пріоритет для французького уряду. В даний час Франція є другим за величиною торговим партнером Італії, а Італія є другим за величиною торговим партнером Франції. У 2014 році товарообіг між країнами склав суму в 67 мільярдів євро. Близько 1300 італійських компаній розташовано у Франції, в них працює приблизно 80 000 співробітників. Французькі компанії теж

широко представлені в Італії (1600 компаній і 200 000 робочих місць) [1].

Двосторонні політичні контакти між Францією та Італією стосовно міжнародних криз, європейських проблем, а також економічних і культурних аспектів відбуваються на регулярній основі. Щорічна зустріч президентів, ще з 1982 року проводиться на вищому рівні. Це дозволяє владі знову і знову підтверджувати якість відносин, що об'єднують дві країни і посилюють співпрацю.

Програми співробітництва численні і плідні в усіх сферах: фестивалі, експозиції, спільна робота в галузі наукових досліджень, особливо в космосі. Також одним із спільних проєктів є залізнична лінія Ліон–Турін, що входить в число пріоритетних проєктів Європейського союзу. Вона знаходиться на перетині двох головних комунікаційних вісей північ - південь і захід - схід, які об'єднують майже всю континентальну Європу. Реалізація цього проєкту створить коридор для швидкісних пасажирських і вантажних перевезень між Францією і Італією [2].

Зіткнувшись з кризою, яка охопила європейську економіку в останні роки, Франція та Італія об'єднали свою енергію і свою рішучість, щоб захищати валюту, пріоритет віддається росту і зайнятості в Європі. Країни активно розширюють сфери економічного, валютного союзу та інтеграції зони євро.

Крім того, Франція та Італія тісно співпрацюють над важливою проблемою: проблемою міграційних потоків. Питання міграційних процесів набуває все більшої значущості для європейських країн. Багато громадян з Іраку, Афганістану, Сомалі, Сирії, Пакистану, Бангладеш, Палестини, а також з країн Північної Африки штурмують кордони європейських країн. Вважається, що проблема міграційних потоків, пов'язана з тим, що європейський континент, який є одним з найбільш динамічно розвинутих регіонів світу, після другої світової війни став зразком досить успішної інтеграції та мирного співіснування різних народностей і релігій [3].

Тож Франція з Італією не стали винятком, проблема нелегальної міграції в країнах є гарячою та актуальною, зараз вони вважаються найбільш привабливими для мігрантів країн світу.

Проаналізувавши відносини між Францією та Італією, можна зробити висновок, що уряд цих двох країн продовжує демонструвати глибокі відносини та співпрацю, особливо в економічній сфері, а це дуже важливий показник в Європі та по всьому світу.

Література

1. Национальный институт статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ine.gub.uu.
2. Железнодорожная линия Лион – Турин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.undergroundexpert.info/mirovoy-opit/item/1956-trassa-lion-turin>
3. France and Italy [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/italy/france-and-italy/>

УДК 811.133.1'373.2(043)

Острякова Тетяна Вадимівна

КОНЦЕПТ «ЛЮБОВ» У ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Останнім часом усе більш актуальною для когнітивних досліджень стає проблема вивчення актуалізації емоцій в комунікативних процесах. Одночасний розгляд важливих аспектів природи емоцій у філософії, психології, нейролінгвістиці, лінгвістиці тощо переконливо свідчать про складність і багатогранність феномену емоційності й підкреслює *актуальність* дослідження. Визначення мовних засобів оформлення емоційного дискурсу може бути віднесене до ряду найбільш значущих, багатоаспектних проблем сучасної науки взагалі та лінгвістики зокрема.

Одним з основних питань концептології є питання про співвідношення концептів і одиниць мови.

У лінгвістичній літературі термін концепт трактується по-різному, тому існує безліч визначень даного терміну. Одні вчені під концептом розуміють деякі підстановки значень, приховані в тексті "заступники" безлічі предметів, що полегшують спілкування і тісно пов'язані з людиною і його національним, культурним, професійним, віковим та іншим досвідом [1, с. 4].

Д. С. Лихачов стверджує, що для кожного окремого концепту існує окреме словникове значення [2].

Н. Д. Арутюнова концепт трактує як поняття повсякденної філософії, що є результатом взаємодії ряду чинників, таких, як національна традиція, фольклор, релігія, ідеологія, життєвий досвід, образи мистецтва, відчуття і система цінностей. Концепти утворюють «свого роду культурний шар, який виконує роль посередника між людиною і світом» [3, с. 3].

Як лінгвістичне поняття, концепт дає можливість розглянути ідеальні ментальні сутності [4, с. 88], тобто ті одиниці, за допомогою яких ми мислимо про світ, ментальні утворення, складають категоріальну основу мови [5, с. 16] і створюють узагальнений образ слова, об'єктивуючи модель свідомості [6, с. 21].

Об'єктом нашого аналізу є концепт «любов» у лексичній системі французької мови. Розглядаються засоби його вербалізації на рівні французької лексики та фразеології, що дозволяє виявити особливості сприйняття даного почуття мовною свідомістю носіїв французької мови.

Концепт «любов», будучи універсальним, має загальні ознаки у багатьох лінгвокультурах: це сильне, всеохоплююче почуття, яке характеризується магнетичним потягом, незалежністю від волі і бажання людини, суперечливістю, бажанням добра об'єкту любові. Любов як вираз емоційного і чуттєвого сприйняття навколишнього середовища, взаємин між людьми і статями має величезне значення в житті будь-якої людини.

У французькій мові вона реалізується вербально у вигляді концепту «*amour*». У семантичній структурі французької лексики «*amour*» містяться особливі для франкомовної картини світу компоненти: 1) любов - це симпатія, перевага, бажання, інтерес по відношенню до об'єкта любові (*attirance, désir, intérêt*); 2) любов як принцип союзу і згуртованості світу, землі (*attraction, sympathie, préférence, attachement, tendresse*); 3) любов - це свого роду пригода, яка ґрунтується на легкому флірті (*amourette, bagatelle, fleurette, flirt, intrigue*); 4) любов як бажання добра собі і оточуючим (*altruisme, amitié, charité, dévotion*).

Любов є одним з базових концептів, що визначають ментальність народу. Французи вважаються велелюбною нацією, що знайшло відображення в численних стійких оборотах зі словом «*amour*», а також в прислів'ях і приказках.

Література

1. Аскольдов С. А. Концепт и слово / С. А. Аскольдов // Русская словесность. От теории словесности к структуре текста : антология / под ред. проф. В. П. Нерознака. – М. : Academia, 1997. – 374 с.
2. Лихачев Д. С. Концептосфера русского языка. Русская словесность. От теории словесности к структуре текста : антология / Д. С. Лихачев. – М. : Академия, 1997. – 354 с.
3. Арутюнова Н. Д. Язык и мир человека / Н. Д. Арутюнова. – М. : Яз. рус. культуры, 1999. – 896 с.
4. Фрумкина Р. М. Концепт, категория, прототип / Р. М. Фрумкина // Лингвистическая и экстралингвистическая семантика. – М., 1992. – С. 88.
5. Берестнев Г. И. О "новой реальности" языкознания // Филологические науки / Г. И. Берестнев. – Калининград, 1997. – № 4. – С. 16.
6. Сергеева Е. В. Интерпретация термина «концепт» в современной лингвистике / Е. В. Сергеева. – М., 1998. – С. 21.

УДК 001.83:061.22(=81.1)(043)

Парахневич Дмитро Олександрович

НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ РОЗВИТОК ФРАНЦІЇ ТА ЇЇ УЧАСТЬ В МІЖНАРОДНОМУ ОБМІНІ ТЕХНОЛОГІЯМИ

Мета даної статті – проаналізувати основні показники науково-технічного розвитку Франції, а також висвітлити потенціал країни та можливості розвитку на прикладі участі в процесі міжнародного обміну технологіями.

Актуальність статті зумовлена наступними факторами:

- науково-технічний обмін між Францією та її закордонними партнерами є одним зі складових елементів національних інтересів держави;
- можливості розвитку науково-технічної сфери зовнішніх відносин Франції і позитивне реформування внутрішньої сфери інновацій сприяє загальному росту добробуту в державі у цілому;
- досвід розвитку сусідів Франції може слугувати вагомим практичним прикладом, адже на сьогодні актуальними питаннями є залучення міжнародних партнерів до інвестування та трансферу технологій;
- наведене питання не знайшло достатньо глибокого відображення в роботах українських дослідників.

Світовий науково-технічний прогрес є на сьогодні найяскравішим показником того, як багато людство досягло з того періоду, коли почався всесвітній обмін інформацією та сформувалося поняття

«глобалізація». Передові наукові дослідження, соціально-економічні проекти, експериментальні конструкторські та технологічні інновації як у створенні нових, так і в удосконаленні діючих систем функціонування виробництва, в суспільній сфері та інших сферах діяльності людей по всьому світові, концентрують на собі усе більше уваги з боку як окремих держав, так і міждержавних об'єднань через факт того, що найбільша ефективність у даному питанні досягається за допомогою саме інформаційного обміну – обміну знаннями та досвідом [1].

Розглядаючи питання науково-технічного розвитку Франції, за рівнем даного розвитку (особливо галузей «нової економіки»), а також кваліфікацією робочої сили країна посідає високе, але не провідне місце на міжнародній арені. У XXI століття Франція вступила, так і не досягнувши 3 % витрат на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи в ВВП, суттєво поступившись при цьому не тільки світовим лідерам у цій сфері США і Японії, але і Швеції та Фінляндії. Поступається Франція і у виробництві наукоємної продукції. Якщо в даний час в США частка наукомісткої продукції в загальному виробництві перевищила вже 20 %, в Японії – 13 %, то у Франції цей показник становить лише 8 %, що нижче навіть середньоевропейського рівня (10 %). Крім того, звертає на себе увагу низький рівень участі французьких фірм в виробництвах, пов'язаних з комп'ютерною революцією: на Францію припадає лише 2 % світового обсягу виробництва електронного машинобудування. Як відзначають фахівці, необхідні додаткові зусилля і в сфері інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), де у Франції в 8 разів менше науковців, ніж в США. Проте, французька наука в цілому високо цінується в світі, і в останні роки Франція, яка завжди мала добрий науковий потенціал, домоглася значних результатів. Інженери та дослідні центри Франції є авторами низки найбільших інновацій, в т.ч. і винаходи мікро-ЕОМ. Сьогодні французькі підприємства займають одне з перших місць в світі в таких секторах, як телекомунікації («Франс Телеком»), інформаційна інженерія та програмне забезпечення («Кап Жеміна Ернст енд Янг», «Бізнес обжектс»), електроніка («Алкатель», «Томсон мультимедіа», «Шнайдер», «Мікроелектронікс»), електронні видання та мультимедіа («Вівенді юніверсал», «Інфограм», «Юбісофт»). Французька аудіовізуальна промисловість є однією з найдинамічніших у світі і розвиває випуск продукції на експорт. Підприємства перерахованих вище секторів дають сьогодні 5 % ВВП і 4 % робочих місць, забезпечуючи в останні роки п'яту частину економічного зростання [2].

Гідне становище Франції в сфері високих технологій на світовому рівні забезпечують її авіакосмічна промисловість і ядерна енергетика. На частку Франції припадає 40 % всіх витрат європейських держав на космічні цілі, найбільший внесок до бюджету Європейського космічного агентства (ЄКА) – 29 %. Вона відіграє головну роль в програмі «Аріан», працює над підвищенням конкурентоспроможності цієї програми, що має ключове значення для забезпечення самостійності Європи в космічній галузі. У Франції розробляються нові космічні технології та технічні засоби, такі, наприклад, як мінісупутники і мікросупутники. При цьому першочергова увага приділяється співпраці в рамках ЄКА і багатосторонньому співробітництві в Європі. Разом з тим досить перспективним вбачається співробітництво Франції зі Сполученими Штатами в рамках програми дослідження Марса з 2007 року, а також з іншими космічними державами. На сьогодні, в умовах гострої конкурентної боротьби за ринки збуту, успіху досягають ті держави і транснаціональні корпорації, які виробляють продукцію з високим рівнем конкурентної спроможності, що вимагає значних витрат на інновації [3]. У Франції частка внутрішніх витрат на дослідження і розробки у відсотках до ВВП становить 2,25 %, а наприклад, в сусідній країні ЄС, Німеччині - 2,85 %, що в абсолютному обчисленні становить 50,0 і 86,3 мільярдів доларів. Іншими словами, витрати на НДДКР у Франції в 1,7 рази менше, ніж в Німеччині. Також, в 2012 році у Франції частка витрат на НДДКР з боку підприємницького сектора склала всього 51 %, що нижче за аналогічний показник в Німеччині (66,1 %) і істотно нижче нього для Японії, де витрати підприємницького сектора на дослідження і розробки становлять 75,9 %. На сьогоднішній день Франція знаходиться на четвертому місці за витратами на науку після США, Японії та Німеччини [4].

Слід зазначити, що одним з найважливіших показників науково-технічного прогресу можна назвати і участь в міжнародному обміні технологіями, яким є купівля-продаж патентів і ліцензій. Прибуток Франції від реалізації патентів і ліцензій в 2012 році піднявся до 3,2 мільярдів доларів, а витрати на їх придбання склали 2,1 мільярдів доларів. Але, зважаючи на те, що в США ще в 1998 році прибуток від продажу патентів і ліцензій склав 36,6 мільярдів доларів, а витрати - 11 мільярдів доларів, показники Франції за 2012 рік виглядають досить скромно. Все це свідчить про технічне відставання Франції від США і багатьох інших розвинених країн. Головною причиною такого становища є більш низька конкурентоспроможність французьких підприємств через високий рівень

фіскального тягаря і соціальних витрат [5].

Підводячи підсумок, можна стверджувати, що світовий технологічний прогрес на сьогодні відіграє одну з ключових ролей у напрямку зовнішнього розвитку Франції, яка має за собою значний потенціал для подальшого просування та закріплення країни на міжнародній арені за рахунок саме обміну новітніми технологіями. Якщо з боку влади Франції матиме місце подальша інтенсифікація зусиль по подоланню перешкод у цьому питанні, то можна буде прогнозувати не лише займання Францією перших ланок з технологічного розвитку у європейському регіоні, а і в усьому світі, паралельно з іншими франкомовними країнами – Канадою, Бельгією, Швейцарією та іншими.

Література

1. Економічний словник-довідник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://subject.com.ua/economic/dict/700.html>
2. Рівень науково-технічного розвитку Франції [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://catalog.fmb.ru/france10.shtml>
3. Рівень науково-технічного розвитку Франції і її місце в міжнародному обміні технологіями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://catalog.fmb.ru/france2014-9.shtml>
4. Конференція Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unctad.org/en/Pages/statistics.aspx>
5. Міжнародний обмін технологіями як форма міжнародних економічних відносин [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://bukvi.ru/ekonomika/mirovya/mezhdunarodnyj-obmen-technologiyami-kak-forma-mezhdunarodnyx-ekonomicheskix-otnoshenij.html>

УДК 2(44)(043)

Романова Вероніка Олександрівна

РЕЛІГІЇ ФРАНЦІЇ

Франція відома свободою віросповідання. Хоч панівною релігією є католицизм, в Парижі живуть представники найрізноманітніших течій – мусульмани, протестанти, іудеї і багато інших. *Актуальність* дослідження зумовлена тим, що релігія як явище, що притаманне людському суспільству протягом усієї його історії, тим не менш продовжує залишатися малодослідженою і малозрозумілою галуззю для багатьох людей.

Мета роботи – з'ясувати особливості кожної з релігійних течій, поширених у Франції.

Франція – світська країна, оскільки свобода віри є конституційним правом, хоча деякі релігійні організації, такі як "Enfants de Dieu" і "Ordre du Temple solaire" вважають культурами. Згідно з опитуванням католицькими світовими новинами в січні 2007 року: 51 % опитаних є католиками, 31 % є агностами або атеїстами. 10 % сповідують інші релігії або не висловили своєї думки, 4 % ідентифіковані як мусульмани, 3 % ідентифіковані як протестанти, 1 % ідентифіковані як євреї [1]. Згідно з опитуванням 2005 року, 34 % французьких громадян відповіли, що "вірять в те, що Бог існує", тоді, як 27 % відповіли, що "вірять в свого роду силу духу, або живу силу" і 33 % "не вірять ні в існування будь-якого виду духу, Бога, ні в живу силу" [2]. Інше дослідження вказує на те, що 32 % населення у Франції зарахували себе до атеїстів, а інші 32 % зарахували себе до "скептично налаштованих щодо існування Бога, але не до атеїстів" [3].

Існуюче єврейське співтовариство у Франції налічує приблизно 600 тис. чоловік за і є найбільшим в Європі. Оцінки числа мусульман у Франції широко змінюються: у 2003 році французьке Міністерство Внутрішніх Справ оцінило загальну кількість мусульман в 5-6 мільйонів. Приблизно 200 тис. чоловік з 1 мільйона незаконних іммігрантів проживають у Франції.

Поняття «світський характер» існує у Франції з 1905 року, французькому уряду юридично заборонено визнавати будь-яку релігію. Замість цього воно просто визнає релігійні організації, згідно з формальними юридичними критеріями, які не звертаються до релігійної доктрини. І навпаки, релігійні організації повинні уникати втручання у вироблення тактики. Розглянемо особливості кожної з релігійних течій у Франції.

Католицизм у Франції

Франція традиційно була католицькою країною, і сьогодні приблизно 80 % населення Франції відносять себе до католицької релігії. Релігія у Франції відіграє важливу роль у житті людей починаючи з революцій в 1780-х і 1840-х років. Багато французів, які вважалися католиками, насправді ними не були. Більшість католиків у Франції не ходять до церкви регулярно або не ходять взагалі. Католицька церква у Франції розглядається як вельми прогресивна, вона йде в ногу зі змінами сучасного суспільства.

Іслам у Франції

Іслам - це друга за величиною релігія в Європі. В даний час приблизно п'ять мільйонів мусульман у Франції сповідують іслам, багато з яких є вихідцями з Північної Африки. Мусульмани вперше почали іммігрувати до Франції у великій кількості протягом 1950-х і 1960-х років, коли Франція потребувала трудові ресурси, щоб витримати економічний бум. Мусульманське співтовариство у Франції було в центрі суперечок, враховуючи різні прояви агресії від правого крила політичних груп протягом 1980-х років, а пізніше зіткнулося з заборонаю сповідувати іслам у французьких громадських школах. Багато французьких мусульман з Північної Африки скаржаться на переслідування і дискримінацію з боку поліції і роботодавців.

Протестантство у Франції

Протестантство сповідують близько одного мільйона французів у Франції. Названі гугенотами, протестанти суворо переслідувалися католицьким Урядом у Франції протягом XVI і XVII століть. Доля протестантів серед французів дуже незначна. Серед протестантів у Франції є німці, англійці, голландці, американці, швейцарці, шведи, корейці. Вони проживають головним чином в південно-східній частині Центрального масиву, близько Юра і в Ельзасі у північній Франції.

Іудаїзм у Франції

Єврейська спільнота у Франції існувала, починаючи з римських часів, однак вона в значній мірі була стерта в Середні століття, коли її переслідували і, в кінцевому рахунку, від неї відмовилися. Французькі євреї вперше отримали повне громадянство в 1790 році, і, починаючи з 1808 року єврейське співтовариство організувало групу, яка називається "Consistoire", щоб служити їхнім інтересам. Сьогодні в цій групі приблизно 650 тис. євреїв у Франції, багато з яких є недавніми іммігрантами, які приїхали з Марокко, Алжиру і Тунісу протягом 1960-х років.

В даний час віросповідання у Франції зазнає значних змін: відзначається зниження відвідуваності традиційних для Франції католицьких церков і збільшення релігійної практики тих служителів віри, які представляють мусульманство і протестантизм. Причина такого явища криється в посиленні процесу імміграції в Європу жителів Африки і Азії.

Література

1. Sondage : 55 % des catholiques pratiquants pensent que la présence de musulmans est "une menace pour l'identité de la France" [Електроний ресурс] / iTELE. – Режим доступу : <http://www.itele.fr/france/video/sondage-55-des-catholiques-pratiquants-pensent-que-la-presence-de-musulmans-est-une-menace-pour-lidentite-de-la-france-169852>

2. Pour 45 % des catholiques pratiquants l'islam représente une menace [Електроний ресурс] / LEFIGARO. – Режим доступу : <http://www.lefigaro.fr/flash-actu/2016/08/15/97001-20160815FILWWW00036-pour-45-des-catholiques-pratiquants-l-islam-represente-une-menace.php>

3. Во Франции 64 % католиков и 3 % мусульман – опрос [Електроний ресурс] / Благовест. – Режим доступу : <http://blagovest-info.ru/index.php?ss=2&s=3&id=12421>

УДК 811.133.1'373.45.(043)

Сытник Марина Сергеевна

АРАБСКИЕ ЗАИМСТВОВАНИЯ ВО ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКЕ

Заимствования – совершенно новые лексические формы для обозначения, которых не было никаких способов выражения в языке. В язык вошло большое количество заимствований, являющихся синонимами к уже имеющимся понятиям. Причины появления заимствований:

- необходимость быстро выполнять недостающие звенья в лексической системе профессионального, бытового и литературного языка;

- необходимость считаться с тем, что новые заимствования лишь отчасти совпадали по смыслу с их соответствиями;

- заимствования стали интернациональными;

- приноровление заимствования к нормам заимствующего языка, т.е. к ее звуковой морфологической системе;

- фразеологическая активность слова, разнообразие его возможных сочетаний с другими словами и разнообразие применений.

Актуальность данной темы обусловлена тем, что арабский язык выполняет роль посредника и распространителя арабизмов, а также способствует обогащению словарного состава французского языка.

Целью данной работы является выявить арабские реалии во французском языке.

Арабский язык играет немаловажную роль в развитии и обогащении французского языка. Языковые контакты арабского Востока и Франции давно привлекают к себе внимание отечественных и зарубежных ученых. Еще академик И. Ю. Крачковский неоднократно указывал на необходимость филологических исследований сочетания арабского языка с романскими [1].

В словарном составе французского языка имеется группа арабских по происхождению лексических заимствований. Из словарного состава французского языка выделяются 360 лексических единиц арабского происхождения. Хронологически арабские заимствования охватывают разные периоды развития французского языка (с XII века по сегодняшний день). Анализ лексикографических источников доказывает, что интенсивность вхождения арабских слов во французский язык была особенно велика в XVI и XIX веках (соответственно 81 и 75 слов). В XX веке лексикографические источники фиксируют 21 слово арабского происхождения (*hasard, girafe*).

Различие в звуковом строе арабского и французского языков, в частности обилие и своеобразие согласных при относительной ограниченности гласных в арабском языке, а также иной характер вокализма и консонантизма французского языка явились причиной ряда изменений в произношении арабских слов во французском языке:

- арабские гласные фонемы подвергаются не только субституции в фонологической системе французского языка, но и превращаются в другие, несуществующие в арабском языке, гласные фонемы. Наблюдается также переход арабских закрытых гласных в открытые, огубленные в неогубленные во французском языке;

- различие арабских гласных по долготе и краткости - фонематическое, тогда как во французском языке долгота гласных не имеет фонематического значения. При заимствовании арабских слов их долгота не сохраняется во французском языке. Арабские долгие гласные уподобляются в большинстве случаев французским долгим и кратким гласным такого же типа;

- фонетическое освоение арабизмов во французском языке в акцентном плане заключается в передвижении ударения заимствованных слов на конечный слог;

- значительная часть согласных в арабских заимствованиях имеет общее фонетическое сходство с французскими согласными: эти согласные более стабильны в процессе взаимодействия арабского и французского языков, чем те, которые не имеют этого сходства. Последние гортанные, интердентальные, эмфатические и др. замещаются близкими по своей природе согласными французского языка или унифицируются в результате утраты фонологических различий;

- в словах, заимствованных устным путем, наблюдаются более радикальные изменения в области согласных, чем в книжных заимствованиях;

- во французском языке в заимствованных арабских словах геминаты, в основном сохраняются; наблюдаются случаи выпадения согласных, протезы, метатезы, прогрессивной и регрессивной ассимиляций в различных фонетических позициях, озвончение глухих согласных, не сохраняются дифтонги [2].

Сферы функционирования и круг понятий арабской лексики во французском языке широки и разнообразны: арабизмы проникли во многие области французской лексики, выражая реалии флоры, фауны, быта, а также различные понятия религии, идеологии, культуры и искусства, общественной, политической, административной, военной и других систем арабских народов.

В большинстве случаев эти заимствования, превращаясь в общеупотребительные слова, выходят за рамки терминологического употребления. Но, наблюдаются более редкие случаи, когда в силу различных исторических и лингвистических причин, эти заимствования становятся архаизмами или историзмами.

Литература

1. Игнатий Юлианович Крачковский [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.rasl.ru/e_editions/Krachkovskiy.pdf

2. Арабские заимствования во французском языке [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.dissercat.com/content/arabskie-zaimstvovaniya-vo-frantsuzskom-yazyke>

УДК 323.14(44)(043)

Чекоданова Ксенія Костянтинівна

ТЕРОРИЗМ ЯК ФАКТОР ІСЛАМОФОБІЇ У ФРАНЦІ

Ісламофобія, як різновид ксенофобії — явище відносно нове. Дослідники Г. Енгельгардт і А. Криміна під ісламофобією розуміють «дії і висловлювання, які оцінюються мусульманами як ворожі ісламу», куди включаються погроми, критика на адресу мусульман, ісламських активістів і соціальної практики [1]. Свій початок це явище бере в Російській імперії з XIX століття, коли жителі відвоєваних земель у Османської Імперії (мусульмани за віросповіданням) були позбавлені

можливості бути представленими в органах влади, а релігійні інститути мусульман не мали автономії. Різке зростання ісламофобії в усьому світі пов'язано з подіями 11 вересня в місті Нью-Йорк, серед частини американців набули поширення антимусульманські настрої. Особливо скандальну популярність придбав пастор Террі Джонс, який збирався публічно спалити Коран [2].

Стосовно Французької Республіки можна відстежити наступну тенденцію: спалахи ісламофобії виникають після терористичних актів, які відбуваються в країні. Слід зазначити, що відповідальність за них кожного разу беруть на себе представники так званого «ісламського фундаменталізму» — ісламські терористичні організації.

Отже, *актуальність* обраної теми визначається наступними обставинами: Франція, як західна світська держава на сьогодні серйозно потерпає від ісламського тероризму; представники ісламу, що проживають на території Франції, відчувають на собі утиски як з боку державної влади, так і з боку населення; сутички між мусульманами та корінним населенням несуть загрозу людським життям; подібні прояви ворожнечі найчастіше не є справедливими, тому що в більшості випадках страждають звичайні мусульмани, а не ті, що підривають національну безпеку країни.

Мета даної роботи – розглянути спалахи анти-арабських виступів у Франції та відстежити їх взаємозв'язок з терористичними актами, які відбулися на період з 2015 по 2016 роки; проаналізувати ісламофобію з боку державної влади та з боку населення.

Що стосується ісламофобії з боку держави, то ситуація виглядає наступним чином. На одному з щорічних конгресів французьких мусульман в місті Ле Бурже повинні були взяти участь понад 150 тисяч осіб. Міністр внутрішніх справ Франції Клод Геан, зокрема, заявив про те, що не допустить «щоб на конгресі розгулювали жінки в одязі, що повністю закриває обличчя». Якщо ж це станеться, володарка подібного наряду буде оштрафована. Заборона урядом на носіння мусульманами їх національного одягу вже ні для кого не новина. Однак щорічний конгрес французьких мусульман – це місце, де логічно носити хіджаби [3].

В серпні 2016 року Прем'єр-міністр Мануель Вальс підтримав заборону мусульманкам носити спеціальний купальний костюм буркіні. До Вальса носити цей одяг було заборонено в Парижі, Анже-П'єр Вівоні та в інших містах, а також районах Кан та Вільньов-Лубе. У разі якщо відвідувачка пляжу порушить цю заборону, то на неї чекає штраф у розмірі 38 євро [4]. Слід зазначити, що ці заборони були винесені після теракту в місті Ніцці в липні 2016 р. У французів нікабі і буркіні асоціюються не з ісламом, а з тероризмом. Тому можна сформулювати тезу, що ці заходи покликані показати, що в даному суспільстві мусульманам не раді. Все це відповідна реакція французів на радикальних ісламістів, яких там все більше і які влаштовують теракти. На думку ісламознавця Романа Силантьєва, заборона має і негативні сторони: ваххабіти отримують привід кричати про ісламофобію і залучати до своїх лав незадоволених цим. Тому треба вигнати всіх релігійних екстремістів, а з помірними мусульманами намагатися домовитися.

До терористичних актів, вчинених у 2015-2016 роках, у відсотковому відношенні кількість ісламофобських проявів в країні збільшилася на 11,3% в минулому році, у порівнянні з 2012 р., про що свідчать дані громадської організації «Обсерваторії ісламофобії». В абсолютних цифрах число проявів ісламофобії у Франції на 2013 р. склало 226. З них 164 припало на загрози і 62 випадки – на конкретні дії. Особливо насторожує збільшення числа нападів на жінок, що носять хіджаб. Тільки в Парижі 15 жінок подали судові позови, в зв'язку з подібними нападами [5].

За останні 2 роки у Франції пролунало 4 терористичних акта: захоплення заручників біля Венсенських воріт, стрілянина в редакції газети «Charlie Hebdo», серія терористичних актів в Парижі, терористичний акт у Ніцці та напад на церкву в Нормандії. За всі вчинені акти, окрім першого, де нападником виявився терорист-одинак, про свою причетність заявляли організація «Аль-Каїда» та угруповання «Ісламська держава». У відповідь на це за 2015 рік кількість злочинів на ґрунті ісламофобії у Франції зросла в три рази. Міністр внутрішніх справ Франції Бернар Казньов заявив, що сталося близько 400 подібних нападів, в той час як в 2014 році було зафіксовано 133 атаки на мусульман. Більше половини терактів сталося після нападу ісламістських бойовиків на сатиричний журнал «Charlie Hebdo» в Парижі, в результаті якого загинули 17 осіб [6]. В 2016 році кількість анти-ісламських виступів не знизилася.

Мусульмани стали заручниками цієї ситуації. Найуразливіші потрапляють під вплив радикальних ідей і перетворюються в знаряддя в руках фанатиків. Серед загиблих в теракті 14 липня в Ніцці було 30 мусульман. Цей факт твердить про те, що мусульмани, які проживають у Франції двічі стали жертвами: вперше це сталося 15 липня, коли постраждали від нападу терориста, вдруге – зараз, коли відчувають на собі утиски з боку влади у формі заборон та з боку населення у формі нападів та сутичок.

Отже, ісламофобія у Франції отримує підживлення щоразу після масової загибелі людей. З одного боку, це можна зрозуміти як прояв відчаю французького народу, який несе втрати під час участі у налагодженні військового конфлікту на Близькому Сході, допомагає мусульманським державам вести боротьбу з Ісламською Державою, приймає біженців з Азії та Африки, та у відповідь на це отримує невдячність, що виливається терористичні акти, які несуть смерті та горе. Але слід розуміти, що не всі мусульмани є терористами, але терористи, в більшості, — мусульмани - кліше, яке лунає в ці дні в соціальних мережах. У Франції, мільйони мусульман, між тим, намагаються дистанціюватися від узагальнень, висловлюючи свою вірність французької республіці. Але на сьогодні така тактика не спрацьовує.

Література

1. Крымин А. Исламофобия / А. Крымин, Г. Энгельгардт // Отечественные записки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://magazines.russ.ru/oz/2003/5/2003_5_56.html.
2. Власти США сочли предложение о сожжении Корана недостойным [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://lenta.ru/news/2010/09/08/burn/>.
3. Варшавина А. «Исламофобия» побеждает «мультикультурализм» / А. Варшавина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.buk.by/Articles/22/>.
4. Франция против купальников [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.gazeta.ru/social/2016/08/17/10135967.shtml>.
5. France sees rise in Islamophobia [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.worldbulletin.net/muslim-world/127890/france-sees-rise-in-islamophobia>.
6. Во Франции отмечается трехкратный рост преступлений против мусульман [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zn.ua/WORLD/vo-francii-otmechaetsya-troekratnyu-rost-prestupleniy-protiv-musulman-201809_.html.

УДК 327(44:460)(043)

Шаповалов Владислав Павлович

ФРАНЦУЗЬКО-ІСПАНСЬКІ ВІДНОСИНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

На початку ХХІ ст. Франція і Іспанія відіграють вже не стільки сумісну, а все більш зростаючу самостійну роль в міжнародній політиці. Це стало результатом тривалого історичного, економічного та культурного процесу зближення двох країн. Процеси європейської інтеграції з другої половини ХХ ст. йшли під знаком примирення і тісної співпраці між Францією і Іспанією. Двосторонні відносини характеризувалися вкрай інтенсивними зв'язками в політичній і військовій галузях, фінансовій і соціальній сфері, а також особистими дружніми контактами керівників двох держав.

Метою роботи є вивчення франко-іспанських відносин на сучасному етапі. Воно представляє інтерес не тільки з точки зору подолання розбіжностей та узгодження позицій провідних держав, а й внаслідок визначального впливу цих відносин на становище всередині Європейського союзу.

З відновленням французького уряду в другій половині Другої світової війни, відносини між Іспанією та Францією стали більш складними. Вигнані іспанські комуністи проникли у північну Іспанію з Франції через Баль-д'Аран на північному заході Каталонії, але були відбиті армією і поліцейськими силами глави країни Франсіско Франко. Кордон між двома країнами був тимчасово закритий французами в червні 1945 року. А також він був закритий на невизначений термін 1 березня 1946, після страти партизана комуністів – Христіна Гарсія в Іспанії. Уряд Франко розкритикували за ці дії, зазначивши, що багато біженців з Франції використовували той самий кордон, щоб уникнути небезпеки і захистити себе від військових дій в Іспанії у період війни. Через кілька днів після закриття кордону Франція направила дипломатичну ноту, адресовану Сполученим Штатам та Великій Британії, де лунали заклики до формування нового тимчасового уряду в Мадриді [1, с. 18].

Крім того, ранні близькі стосунки Іспанії з Італією та нацистською Німеччиною привели до пред'явлення низки підозр і звинувачень. Деякі нацисти і французькі колабораціоністи бігли в Іспанію після закінчення війни. Одна з французьких доповідей стверджувала, що близько 100 тисяч нацистів і колабораціоністів були укриті в Іспанії. Радянський Союз в свою ж чергу оголосив про близько 200 тисяч нацистів в країні і що диктатор Франко планував виробництво ядерної зброї, призначене для вторгнення до Франції.

З приходом холодної війни, відносини поступово поліпшуються. Піренейська межа була знову відкрита в лютому 1948 р. Кілька місяців по тому Франція (разом з Великобританією) підписали комерційну угоду з урядом Франко. Відносини в подальшому поліпшувалися в 1950 році, коли французький уряд, заклопотаний міжнародною підривною діяльністю іспанської комуністичної

партії, змусив партію покинути Францію [1, с. 35; 2].

Франко-іспанські відносин покращувалися далі з моменту заснування П'ятої Французької Республіки в 1958 р. Незважаючи на баскську ліворадикальну, націоналістичну організацію сепаратистів (ЕТА), які претендували на частину Франції, Міністр Фінансів Франції Валері Жискар д'Естен, відвідав Мадрид в квітні 1963 року, щоб укласти новий комерційний договір.

Коли Іспанія перебувала ще на чолі з генералом Франсиско Франко, французи вважали, що атаки сепаратистів були спрямовані на повалення уряду Франко, і не відчували себе мішенню цієї організації. Проте, коли напади тривали і після смерті Франко, Франція розпочала співпрацю з іспанським урядом проти сепаратистів [3].

В останні роки в зв'язку з поліпшенням економіки в Іспанії, баланс між Францією та Іспанією був зміщений. Баланс також змінився через лібералізацію іспанського суспільства після смерті диктаторського режиму Франко в 1975 році.

З 1985 року були проведені дві франко-іспанської зустрічі, які дозволили країнам сформувати близькі відносини ("Саміт" під головуванням Президента Французької Республіки Франсуа Миттерана та глави уряду Іспанії Феліпе Гонсалес Маркеса) [4]. 14-й двосторонній саміт, що відбувся в Парижі 1 грудня 2014 року, допоміг обговорити загальну згоду про заходи, які необхідно прийняти в Єврозоні для вирішення кризи (як пріоритет інвестицій, зайнятості молоді тощо), щоб підкреслити загальні пріоритети, які Європа могла б фінансувати, такі як енергетичні і залізничні проекти, а також угоди про основні міжнародні справи (Сирія, Іран). Вісім міністрів подорожували з Президентом Французької Республіки Франсуа Олландом та Прем'єр-міністром Жан-Марк Еро під час Мадридської зустрічі на вищому рівні 27 листопада 2013 р.

У грудні 2014 року на франко-іспанській зустрічі на вищому рівні в Парижі, пан Олланд приймав пана Рахой, до якого приєдналися сім міністрів. 4 березня 2015 року президент Французької Республіки разом з президентом іспанського уряду, прем'єр-міністром Португалії і президентом Європейської комісії, відправилися в Мадрид, щоб очолити саміт з енергетичних об'єднань. Нарешті, 2-4 червня 2015 року, король Феліпе VI і королева Летиція провели зустріч в Парижі для свого першого державного візиту (після перенесення термінів візиту спочатку запланованого на 24-26 березня, який був скасований після аварії німецького літака, в якому загинуло 50 іспанських громадян). Цей візит розглядався як спосіб привітати чудові двосторонні відносини між Францією та Іспанією.

Франція є першим економічним партнером для Іспанії, з щорічною торгівлею більш ніж 60 мільярдів євро [5]. Існують великі інвестиції в обох напрямках: Франція залишається третім за величиною інвестором в Іспанії (після Великобританії і США), з більш ніж 2000 філій, розташованих в країні, використовуючи 300,000 робочих місць. Французькі компанії в Іспанії особливо виділяються в деяких конкретних ринках, таких як роздрібна торгівля, автомобілі та телекомунікації в зв'язку з їх домінуючим становищем на ринку. Іспанські компанії розташовані в більш ніж 1300 місць у Франції, де зайнято більше 55000 чоловік [6].

Нарешті, що стосується фінансового сектора, французькі банки є основними власниками іспанського державного боргу (5,4% від загального числа). Незважаючи на кризи і проблеми Іспанії, спостерігається активна співпраця між Францією та Іспанією, яка стає все тісніше з кожним днем через головне співробітництво в галузі освіти, мови і культури. Ознакою цього стало відкриття філії Музею в Малазі 28 березня 2015 року, а французька культура в Іспанії поширюється рівномірно по всій країні, в шести Інститутах і їх філіях (Барселона, Більбао, Мадрид, Сарагоса, Севілья і Валенсія). Незважаючи на те, що французька є другою найбільш широко використаною іноземною мовою, положення французької мови в Іспанії ще не з'ясоване до кінця [7].

Можна казати, що співпраця Іспанії та Франції знаходиться на сприятливому етапі і це позитивно позначається на учасниках цих відносин, як в політичній, так і в економічній та культурній сферах.

Література

1. Пожарская С. П. Генералиссимус Франко и его время / С. П. Пожарская // Новая и новейшая история. – 1990. – 61 с.
2. Политика Франко 1939-45 гг. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://evreimir.com/87679/131026_kontorerer_franko
3. Политика во Франции [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ayda.ru/france/politics/>

4. Внутренняя и внешняя политика Испании [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ispania.name/policy/02.php>

5. Колониальное соперничество Франции и Испании [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://inhist.blogspot.com/2010/10/blog-post.html>

6. Relaciones entre España y Francia [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://es.wikipedia.org/wiki/Relaciones_entre_Espa%C3%B1a_y_Francia

7. France and Spain [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/spain/>

УДК 248.21(44)(043)

Шаповалова Валерія Андріївна

ЗАГАДКОВІ МІСЦЯ У ФРАНЦІЇ

Наш сучасний світ сповнений новинками кіберпростору. Але незважаючи на це, до нас все ще лунають відголоси предків: похмурі замки, загадкові озера, старовинні тотеми і т. д. Франція є однією з найбільших за територією країн Європи і займає одну з найдавніших територій, обжитих людством. Не дивно, що за свою багатовікову історію вона назбирала стільки таємниць і чудес.

Актуальність теми обумовлена великою кількістю нерозкритих таємниць і явищ в історії і культурі Франції. *Мета* роботи – опис незвичайних місць Франції і з'ясування того, чи є вони результатом містичних вірувань або результатом культу стародавніх предків французів. У процесі вивчення даної теми, на наш погляд, найбільш примітними місцями, виявилися: Озеро Алет, Лурд, Привид Люксембурзького саду і Циган з вулиці Бьєвр.

Озеро Алет (LacAlet)

У центрі одинадцяти гірських вершин Піренеїв знаходиться долина Тургуїла, а посеред неї розташоване неймовірне за своєю красою озеро Алет з яскраво-блакитною і надзвичайно прозорою водою. Ця таємнича місцевість має назву "Місце вісімнадцяти долин." (*Lieu de dix-huit vallées*). Про ці місця ходить безліч переказів і легенд. Згідно з одним із переказів, саме тут, у Місці вісімнадцяти долин існують вовки з жіночими головами.

З покоління в покоління передавалося застереження оминати ці місця, оскільки не одна людина зникла в них назавжди, розчинившись у водах озера Алет. Стверджують, що в задзеркаллі цих вод прихований вхід у паралельний світ. На березі цього озера живуть страшні чаклунки, які заманюють запізнілих подорожан у потойбічний світ. Деякі з таких мандрівників поверталися через кілька тижнів, але мали дуже старезний вигляд. Їхні розповіді про життя в тому світі, де вони побували, наганяли на людей страх. Оповідачам, звичайно, ніхто не вірив. Ускладнювалося все тим, що через декілька місяців всі, хто повернулися з паралельного світу, сходили з розуму. Так, у вересні 1972 року молодий геолог Пауль Леблан, відставши від групи, заблукав в долині Тургуїла, біля озера Алет. Його товариши почали бити тривогу, і всі сили кинули на пошуки Пауля. Його шукали всю ніч, а потім кілька днів переглядали кожен квадратний метр з гелікоптера, проте все було марно. Через два місяці Пауль з'явився в курортному містечку Гузенейш, шокувавши місцевих жителів своїми розповідями. Геолог заявляв, що йому тридцять три роки, хоча зовні він виглядав на п'ятдесят. Він розповідав, що багато років прослужив священиком у храмі, молячись разом з парафіянами, просячи Бога, щоб він визволив їх від злості вовків з жіночими головами. Пауль добре пам'ятав, що колись він був геологом, але стверджував, що було це багато років тому. Звичайно ж, багато хто його прийняв за божевільного, однак деякі, пригадуючи розповіді старих, починали сприймати його розповіді всерйоз. Таким чином, легенда оживала і втілювалася в реальність, спонукаючи найбільш допитливі розуми вчених подивитися на це таємниче місце, з іншого боку [1].

Лурд (Lourdes)

Місто у Франції розташоване у департаменті Верхні Піренеї, на річці Гав-де-По. Цей місто знамените тим, що воно є третім за відвідуваністю центром паломництва в Європі, а так само місцем зцілення.

На думку Католицької церкви, в 1858 році, 11 лютого, у четвер, чотирнадцятирічній місцевій жительці з'явилася Діва Марія. Сталося це в одній з печер, Масабель, яких безліч в гірських відрогах, що оточують місто. Жителька свідчила про 18 «явищ», останнє з яких було помічено 16 червня того ж року. Католицька церква спочатку з обережністю поставилася до заяв дівчини, яка була піддана численним допитам з боку адміністративної і церковної влади і численним медичним оглядам, при цьому абсолютно всі з них визнали її повну осудність і позитивно врівноважений характер її особистості. Пізніше дівчина стала черницею. Церква ж провела ретельну перевірку всіх викладених дівчиною фактів.

В результаті в 1933 році місто Лурд перетворилося в одне з найбільш відвідуваних міст не тільки Франції, але і всієї Європи. Щорічно в Лурд приїжджає до п'яти мільйонів паломників. З 1858 року тут зареєстровано близько 7000 випадків нез'ясовного зцілення.

На місці, де Діва Марія перший раз з'явилася жителям, методом народної будови споруджено святилище Нотр-Дам де Лурд. До нього веде міст Сен-Мішель, який є ніби входом, порталом в церкву під відкритим небом.

Привид Люксембурзького саду (Jardin du Luxembourg)

Люксембурзький сад – це колишній королівський, а нині державний палацовий парк у паризькому Латинському кварталі, який займає площу в 26 гектарів. У парку розташований Люксембурзький палац, в якому засідає Сенат, друга палата французького парламенту.

Цей сад з'явився в 1612 році за бажанням Марії Медичі, дружини французького короля Генріха IV. Про цей прекрасний куточок складено чимало легенд, серед яких є настільки неймовірні, що їх неможливо не згадати.

Так, у 20-х роках ХХ століття, один студент на ім'я Жан Ромьє сидів у саду, готуючись до занять, коли до нього підійшов дивний незнайомиць у фракі і запросив молоду людину на святковий вечір в будинок свого брата на вулиці Вожирар. Студент з радістю прийняв це запрошення і опинився в незвичній компанії, стиль і одяг яких нагадувала минуле століття. Інтер'єр в квартирі також не можна було назвати сучасним. Повернувшись до себе в гуртожиток, Жан виявив, що залишив на вечірці свою запальничку і вирішив за нею повернутися. Коли він знову опинився перед знайомими дверима і подзвонив, ніхто не відкрив. Зате здивовані сусіди повідомили збентеженому студенту, що тут останні 20 років не було ніяких мешканців, а власники квартири давно померли. Але молодий чоловік продовжував наполягати на тому, що він перебував там буквально півгодини тому. Двері вирішили відкрити, і Жан з подивом виявив, що все у приміщенні було вкрите товстим шаром пилу, навіть і його запальничка.

Місцеві жителі вірять у цю легенду і стверджують, що примару чоловіка можна зустріти в Люксембурзькому саду і в наші дні, але з'являється він пізно ввечері і підходить тільки до молодих людей [2].

Циган з вулиці Бьєвр (RuedeBievre)

Вулиця Бьєвр – широка вулиця в Парижі, яка отримала свою назву від Бобрової річки, що протікала тут раніше. Досить дивний випадок стався в невеликому кафе на вулиці Бьєвр. Власниками там була одна сімейна пара. Одного разу в кафе з'явився циган, який чіплявся до відвідувачів, пропонуючи поворожити на картах Таро. Це дуже не сподобалося хазяїну закладу, і він пригрозив спустити собаку на цигана, якщо той негайно не покине його кафе. Циганові довелося підкоритися, але перед виходом він упівголоса промовив якесь незрозуміле прокляття. Через пару днів раптово померла собака, і власник кафе тут же звинуватив у цьому незнайомця і присягнувся помститися йому. Але цього так і не сталося: бідолаху паралізувало, а через кілька днів він помер від дивної хвороби. Дружина цього нещасного незабаром втекла з тим самим циганом.

В 1943 році будівлю кафе було зруйновано під час німецької окупації. Зараз тут пустир, який має погану славу серед місцевих жителів, оскільки існує думка, що циганське прокляття ще діє.

Франція – країна з багатою історією і культурою. Її правителі впливали на політичне життя всього світу, її кухарі навчили весь світ смачно готувати, а модельєри одягатися. Залишили свій слід в історії і великі французькі письменники, композитори, художники. Старовинні замки, фортеці, місця битв і загадкових злочинів – всі вони, як магнітом, притягують до Франції. Отже, більшість місць, у яких було зафіксовано паранормальні явища, є наслідком історичних подій.

Література

1. Глускер В. В поисках Франции / В. Глускер. – М. : Иностран. лит., 2011. – 272 с.
2. Клуас И. Повседневная жизнь в замках Луары в эпоху Возрождения / И. Клуас. – М. : Иностран. лит., 2001. – 56 с.

УДК 327(470+571:44)“1991/2016”(043)

Шварц Анна Александровна

ФРАНЦУЗСКО-РОССИЙСКИЕ ОТНОШЕНИЯ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ

Франция традиционно является одним из важнейших деловых партнеров России. России выгодно расширять более тесное сотрудничество с таким развитым европейским государством, как Франция. Французские инвестиции, технологии, умение работать в конкурентной экономике вкупе с российскими трудовыми и природными ресурсами, научным и промышленным потенциалом, могут

послужить толчком для более интенсивного развития экономик обеих стран. Всем этим и определяется *актуальность* данной статьи.

Цель работы – рассмотрение отношений России и Франции в различных сферах.

Впервые дипломатические отношения между Россией и Францией были установлены в 1717 г., когда первый русский посол во Франции вручил верительные грамоты, подписанные Петром I. Кульминация же сближения России и Франции – двусторонний военно-политический союз, который был оформлен к концу XIX века. Символом дружеских связей стал мост Александра III в Париже через р. Сену, который был заложен императором Николаем II и императрицей Александрой Федоровной в 1896 г.

С установлением дипломатических отношений между СССР и Францией 28 октября 1924 г. началась новейшая история их отношений.

Одним из ярчайших эпизодов российско-французских дружественных связей стало боевое братство в годы Второй мировой войны. Оно проявилось в ходе совместных героических сражений с фашистами как на советско-германском фронте, так и на территории оккупированной Франции. Широко известны подвиги летчиков-добровольцев Свободной Франции из авиаполка «Нормандия-Неман», как и воевавших в рядах французского Движения Сопротивления советских граждан, которые бежали из гитлеровского плена.

Намного позже Россия и Франция стали предвестниками конца «холодной войны» через проводимую в их отношениях друг с другом в 70-е годы политику разрядки, согласия и сотрудничества. Они были также у истоков хельсинкского общеевропейского процесса, приведшего к оформлению СБСЕ (ныне ОБСЕ), способствовали утверждению в Европе общих демократических ценностей.

В 1990-х годах начался новый этап в российско-французских отношениях. Кардинальные изменения на мировой арене и становление новой России предопределили развитие активного политического диалога между Москвой и Парижем. Он основан на совпадении подходов двух стран к формированию нового многополюсного миропорядка, проблемам европейской безопасности, урегулированию региональных конфликтов [1].

Механизмы партнерства с Францией разнообразны, среди них – российско-франко-германский диалог в рамках «большой европейской тройки». Россия заинтересована в сохранении и углублении этого уникального диалога. Одной из тем, по которой у России с Францией расширяется диалог под углом зрения стратегических интересов обеих сторон, являются отношения Россия – Европейский союз [2]. Россия хотела бы с помощью французских партнёров активно развивать не только экономические отношения с ЕС.

Французские деловые круги проявляют интерес к расширению промышленно-экономических и торговых связей с Россией. Однако при этом они видят в России рынок сбыта оборудования, а также излишков сельскохозяйственной продукции, традиционных изделий чёрной металлургии. Однако французские фирмы на российском рынке значительно уступают в активности представителям Германии, Японии, Италии, Великобритании, США и ряду других стран, так как их предложения часто оказываются неконкурентоспособными с предложениями других западных фирм. Из-за проблем, связанных с платежеспособностью российской стороны, в российско-французской торговле практикуются бартерные сделки [3].

В области научно-технических связей в целях углубления двустороннего взаимодействия французской стороне были сделаны конкретные предложения по проведению совместных научных исследований с доведением их до промышленного внедрения в области биоинженерии, передан перечень предложений по ряду позиций российской конкурентоспособной научно-технической продукции в таких секторах, как машиностроение, приборостроение, новые материалы, электротехника, сельское хозяйство.

Содействие Министерства иностранных дел Франции в области культуры, науки и техники выражается в серьёзном финансировании, из которого 14 млн. франков приходится на долю культурного и языкового сотрудничества, а 11 млн. – на долю сотрудничества в технической области. Сотрудничество и деятельность в области культуры, проводимые посольством Франции, затрагивают следующие области:

1. Техническое сотрудничество, основываясь на стремлении способствовать установлению правового государства и укреплению социально-экономических реформ в России, концентрируется вокруг организации органов государственной власти, правовой и юридической реформы, содействия в профессиональной подготовке.

2. Поддержка высших учебных заведений, научно-исследовательских центров, французских и

росийских институтов для развития научных обменов между лабораториями, профессиональной подготовки в области точных наук, информации о французском и европейском финансировании в области научных исследований.

3. Деятельность в области культуры осуществляется в проведении культурных мероприятий в Москве и на всей территории России, совместных творческих постановок, содействии в изучении французского языка.

4. В области административного сотрудничества двух стран, на уровне правительственных структур для повышения квалификации чиновников высшего звена и для совместного изучения возможностей модернизации государственной службы и на уровне органов местного самоуправления для обеспечения французского присутствия в провинции.

5. В юридическом и судебном сотрудничестве принимают участие все российские участники реформы: Министерство юстиции, Администрация Президента, Верховный Суд, Высший Арбитражный Суд, Генеральная прокуратура. Деятельность в российских регионах отмечена установлением побратимства между судебными учреждениями обеих стран.

Таким образом, можно видеть, что отношения между Россией и Францией характеризуются положительной динамикой и интенсивностью политических контактов на высшем и высоком уровне [4].

Доверительный диалог между двумя странами позволяет выявить близость или совпадение подходов по большинству актуальных международных вопросов. Разделяя приверженность многосторонней концепции мироустройства при верховенстве международного права, центральной роли ООН и её Совета Безопасности, Россия и Франция остаются в числе государств, наиболее последовательно отстаивающих эти принципы на международной арене.

На сегодняшний день отношения Франции и России осложнены украинским фактором. Против России были введены экономические санкции, что негативно сказывается на их отношениях. Франция озабочена агрессией России на территории Восточной Украины.

Но следует отметить, что в 2017 году пройдут выборы президента Франции и один из кандидатов, который имеет высокую вероятность победить на выборах, – Франсуа Фийон, положительно отзываясь о нынешнем президенте России Владимире Путине и планирует в случае победы проводить политику улучшения отношений с Россией. Но это будет иметь некоторые сложности, поскольку Франция является членом ЕС, следовательно, она не может осуществлять самостоятельную внешнюю политику в полной мере.

Литература

1. Министерство иностранных дел РФ [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.mid.ru/ru/maps/fr?currentpage=main-country>

2. Российско-французские отношения [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://france.tatarstan.ru/rossiysko-frantsuzskie-otnosheniya.htm>

3. Fiches pratiques les plus consultées [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://www.service-public.fr/>

4. Акимов Ю. Г. Франция в мировом порядке начала XXI века / Ю. Г. Акимов, Р. В. Костюк, И. В. Чернов. – СПб. : Изд-во С.-Петербург. ун-та, 2007. – 49 с.

УДК 811.133.1'373(043)

Юркіна Анна Олегівна

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ КОНЦЕПТУ «РАДІСТЬ» ЛЕКСИЧНИМИ ЗАСОБАМИ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Метою роботи є виявлення основних лексичних засобів французької мови, які сприяють відтворенню концепту «радість».

Актуальність теми зумовлена тим, що концепт є одним з основних елементів мовної картини світу, з його допомогою можна бачити, як сприймається навколишнє середовище концептуальним носієм.

Концепти можуть використовуватися як опорні елементи для зіставлення менталітетів, а також культурних і ціннісних домінант. Відомо, що носій мови – це носій певних концептуальних систем. Поняття концепту відповідає уявленню про той зміст, яким оперує людина в процесах мислення і який відображає загальний зміст досвіду і знань, зміст результатів усієї людської діяльності та процесів пізнання світу у вигляді певних «квантів» знання [1].

З. Д. Попов та І. А. Стернін розглядають концепт як глобальну розумову одиницю. Вони стверджують, що концепт повинен репрезентуватися у мові лексемами, словосполученнями,

реченнями, текстами та сукупностями текстів [2].

Радість належить до базових концептів, які в свою чергу є особливо важливими, тому, що позначають життєві потреби людини. В тлумачному словнику С. І. Ожегова слово «радість» визначається як веселе почуття, відчуття великого задоволення [2]. У цей час французька мова також сприймає радість як почуття задоволення та сильного щастя.

Радість – одна з базових емоцій і визначається як позитивна емоція, що виражається в гарному настрої й відчутті задоволення [3].

Слово «радість» займає одне з найзначущих місць у французькому концептуальному просторі. Прикладом цього є доволі відомий вираз *Joie de vivre* – радість життя. Цей вислів використав у своїй роботі французький письменник Еміль Золя, який створив книгу з аналогічною назвою.

Для французів цей вислів є справжнім кредо. Вони намагаються отримувати радість в усіх її проявах. Саме тому *la joie* – радість має стільки синонімів у французькій мові. Це слово розглядається з позицій різних відтінків змісту. Радість: щастя, насолода, веселощі, тріумфування. Такий синонімічний рядок доводить концептуальну різноманітність поняття «радість», яке включає до свого складу безліч позитивних змістів. Ці відтінки змістів ще раз наголошують на життєрадісному французькому менталітеті.

Таким чином, можна зробити висновок, що концепти дозволяють ширше розглянути мовні, культурні, та емоційно-психологічні особливості різних народів. Вони являють собою специфічні індикатори розвитку певної нації, досвід, який накоплювало багато поколінь.

Крім того, можна сказати, що концептуальний аналіз допомагає розкрити мовні аспекти та зробити певні висновки, які потім можна використовувати не тільки у лінгвістиці, а й в інших гуманітарних науках.

Література

1. Ожегов С. И. Толковый словарь русского языка : 80 000 слов и фразеологических выражений / С. И. Ожегов, Н. Ю. Шведова. – 4-е изд. – М., 1997. – 944 с.
2. Дорменев В. С. Понятійний складник концепту «радість» у німецькій та англійській мовах / В. С. Дорменев // Наук. вісн. СХУ ім. Лесі Українки. Філологічні науки. Мовознавство. – 2014. – № 5 (282). – С. 75–79.
3. Попова З. Д. Когнитивная лингвистика [Електронний ресурс] / З. Д. Попова, И. А. Стернин. – Режим доступу : <http://lincon.narod.ru/umbrella.htm>

**СЕКЦІЯ
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА**

УДК 821.112.2

Забірко Ксенія Валеріївна

АНАЛІЗ МОВНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ БАЙОК Г. Е. ЛЕССИНГА

Байкова спадщина Готхольда Ефраїма Лессінга є донині маловивченою темою як у вітчизняному, так і в закордонному літературознавстві. Дітмар Рейнгард дав загальну характеристику байок Лессінга. Вчений стверджує, що всі байки, виключаючи ранні твори, за обсягом невеликі, скупі на поетичні засоби, позбавлені витіюватості. У порівнянні з байками Лафонтена і його німецькими послідовниками байки Лессінга виглядають «тверезо і сухо» [4, с. 104]. Вони позбавлені розважальності, яка була притаманна байкам Грима і його сучасникам. Від гумористичних байок Лессінг перейшов до серйозних, де він часом виступає в занадто різкому викривальному тоні. Дослідник відзначає, що байки Лессінга характеризуються влучністю стилю, кінцівкою, що містить «сіть» байки, відшліфованністю мови [4, с. 104].

Основними мовними засобами, які автор використовує для вираження головної думки, є: іронія, що виражає неприйняття автором того чи іншого явища; епітети, що визначають характер персонажа; синонімічні повтори - для затвердження будь-якої тези та передачі емоційного напруження персонажа; алегорія, що має на увазі зображення предметів і явищ в алегоричному плані; перерахування як засоби сатири; протиставлення; фразеологізми, які мають повчальний характер і містять в собі народну мудрість. Характер героя автор не аналізує, вибираючи маску. Щоб відтворити портрет героя в певній ситуації, показати його внутрішній світ, передати емоційний настрій, байкар використовує пряму мову. Характерними для структури висловлювань персонажів є вигуки, модальні слова та частки, словесні пари. У лексиці присутні простонародні елементи. Особливістю синтаксису є оклик, знаки запитання та спонукальні пропозиції. Байки, за обсягом невеликі, не мають експозиції.

Коло тем, до яких звертається автор, велике, але є і основні напрямки. Лессінг висміює загальні людські пороки: дурість, жадібність, боягузтво. Г. Фрідлендер вважає, що значущість байок Лессінга полягає в «гострій критиці німецького суспільства XVIII ст.» [3, с. 10]. У деяких байках укладені елементи сатири на політичне життя Німеччини. Так, у байці «Подарунок фей» Лессінг висміює Фрідріха III за встановлену їм систему дріб'язкових регламентацій військово-політичної опіки поданих. Важливим є те, що Лессінг захищає в байках гідність простої людини. Він схвалює розправу над тими, кого «хижацька жадібність» змушує збирати великі запаси, ніж потрібно для життя, в той час як інші страждають від бідності («Хом'як і Мураха»). Байкар закликає не надто вірити розповідям сильних світу цього про їх непереможність («Войовничий вовк»). У багатьох байках Лессінг зброєю насмішки бореться зі своїми літературними супротивниками. Він висміює наслідування німецьких письменників старшого покоління, зображуючи їх у вигляді мавп, які вміють наслідувати звичкам кожного звіра, але саме тому-то і не здатні викликати у будь-кого іншого бажання наслідувати їх самих («Мавпа і Лисиця»). Вчений і критик В. Г. Гриб відзначав, що «Байки» є «результатом духовної зрілості і піднесення Лессінга над вузьким світом міщанської драми, виразом того напрямку, який він хотів надати німецькій літературі». Вчений називає також байки, де висміюють недоліки людської природи («Соловей і Павич», «Гусак», «Хлопчик і Змія», «Ведмідь» і «Слон»), малооригінальними, холодними, що повторюють загальні вислови ходячою мудрості [1, с. 115]. Дослідник В. П. Неустроев зосереджується на характеристиці системи персонажів байки як жанру [2, с. 306]. Він стверджує, що в історії байкового жанру досвід Лессінга мав чимале значення. Аналізуючи байки, що увійшли до збірки «Fabeln» вчений зазначає, що в більшості їх використовується мальовничий епос («Хом'як і Мураха», «Лев і Заєць», «Орел і Мисливський Кінь», «Соловей і Павич») [2, с. 320]. Автор сміливо зіштовхує різні принципи моралі, протилежні лінії поведінки. Одні персонажі не люблять самі працювати, живуть за чужий рахунок, інші, навпаки, працелюбні. Одні з них добрі, самовіддані, сміливі, сильні, інші - боягузливі, заздрісні, лицемірні і жестокі. В. П. Неустроев наводить приклад байки «Соловей і Павич», де Соловей - втілення справжнього служіння мистецтву, а Павич лише заслуговує захоплення завдяки своїм красивим пір'ям, тобто не є справжнім майстром в області співу.

Література

1. Гриб В. Р. Лессинг / В. Р. Гриб // Избранные работы. Статьи и лекции по зарубежной литературе. – М., 1956. – 416 с.
2. Неустроев В. П. Готхольд Эфраим Лессинг / В. П. Неустроев // История зарубежной литературы XVIII в. – М., 1987. – 403 с.
3. Фридендер Г. Лессинг. Очерк творчества / Г. Фридендер. – М., 1957. – 239 с.
4. Reinhard D. Lessing / D. Reinhard // Ditmar Reingard. Die Fabel. – Paderborn, 1988. – 198 S.

5. Stationline [Електронний ресурс]/ Лингвостилестический анализ поэтических басен Г. Э. Лессинга. - Режим доступа: <http://www.stationline.org.ua/filologiya/52/7132-lingvostilisticheskij-analiz-poeticheskix-basen-g-e-lessinga.html>

УДК 821.112.2-343(043)

Коробенко Ганна Яківна

ВПЛИВ БРАТІВ ГРИММ НА ФОРМУВАННЯ ЖАНРУ КАЗКИ ДОБИ РОМАНТИЗМУ

Романтизм – напрям у мистецтві і літературі, що виник в кінці 18 століття в Німеччині і поширився по Європі та Америці.

Ознаки романтизму:

- підкреслена увага до людської особистості, індивідуальності, внутрішнього світу людини;
- зображення виняткового характеру у виняткових обставинах, сильною, бунтарської особистості, непримиренної зі світом. Це людина не тільки вільна духом, але ще особлива і незвичайна. Найчастіше це одинак, якого не розуміє більшість інших людей;
- культ почуттів, природи і природного стану людини. Заперечення раціоналізму, культу розуму і впорядкованості;
- стають популярні розгорнуті описи екзотичної природи, бурхливих стихій, а також образи «природних» людей «не зіпсованих» цивілізацією;
- існування «двох світів»: світу ідеалу, мрії та світу дійсності. Між ними існує непоправне невідповідність. Це призводить художників-романтиків в настрій відчаю та безнадії, «світової скорботи»;

Казка досить популярний жанр усної народної творчості, жанр епічний, прозаїчний, сюжетний. Предметом розповіді у ній є незвичні, чарівні, не рідко таємничі та страшні події; дія ж має пригодницький характер. Це в значній мірі передбачає структуру сюжету. Він відрізняється багатою епічністю, закінченістю, драматичною напруженістю, чіткістю та динамічним розвитком дії. Позитивний герой, долаючи перешкоди, завжди досягає своєї мети. Для казки властивий щасливий кінець. У творах цього жанру все зосереджено навколо героя та його долі [1, с. 568].

Казка була одним з найпопулярніших жанрів романтизму. Для німецьких романтиків, казка – породження чистої фантазії, гра духу, що претендує на глибинне розуміння сутності буття та на своє образне розуміння різних подій життя. Вона сприймалася як найбільш вільна форма для самовираження творчого суб'єкта та як своєрідний міф, що закріплює у художній літературі деякі початкові основи світосприйняття [2, с. 335].

Казка відрізняється особливою формою, обов'язковістю деяких моментів, а також постійністю компонентів. У ній майже завжди відсутні картини природи та побуту.

Для неї характерні композиційні особливості: зачин та кінцівка, повторення епізодів, чудесні персонажі, які допомагають герою досягнути мети. У казці описуються вигадані події та герої, які представляються трохи реалістично, але зі значними відступами. Вигадка у казці може нагадувати дійсність, але може мати і фантастичний характер.

Видатне місце у розвитку німецької літератури та філологічної науки займають брати Якоб та Вільгельм Грімм. Їх активна видавницька діяльність супроводжувалася не менш активною науковою, а гуманістичні та демократичні прагнення вчених та письменників були втілені у їх фольклорно-літературній діяльності.

У 1812 р. вийшло перше видання «Дитячих та домашніх казок» («Kinder- und Hausmärchen»), у 1815 р. – другий том, у 1819 р. – повторне видання (у двох томах), а у 1822 р. – третій том, що був заключним і містив у собі науковий коментар.

Брати Грімм широко відомі як письменники дитячих казок. Рідкісна людина не читала їх творів. Але мало хто знає, що братів було не двоє, а п'ять. Просто популярність здобули Якоб, Вільгельм і Людвіг. Перші два займалися міфологією і філософією, і домоглися в цьому напрямку висот не менше, ніж на терені написання казок. А наймолодший, Людвіг, мав славу відмінним художником і гравером, і саме його роботи згодом прикрашали все казки старших братів [2, с. 336].

Крім рукописів Якоб почав збирати казки різних народів, а трохи пізніше до цього заняття підключився і брат Вільгельм. У 1808 Якоб стає бібліотекарем брата Наполеона, короля Жерома Бонапарта. Незважаючи на те, що брати жили далеко один від одного, це не вплинуло на їх творчість і в 1812 році виходить збірка «Дитячі і сімейні казки», який і приносить братам популярність і популярність. Через три роки брати знову випускають новий збірник. Обидва томи ілюстрував Людвіг, молодший з братів. Після успіху перших двох збірок, брати випускають новий збірник у двох томах «Німецькі перекази». Їх твори викликають інтерес у читачів як серед дитячої аудиторії, так і

серед дорослої.

Література

1. Берковский Н. Я. Романтизм в Германии / Н. Я. Берковский - Киев : Худ. література, 1973. – 568 с.
2. Ковальова О. В. Зарубіжна література 19 століття / О. В. Ковальова, Л. Г. Шахова. - Москва, 2005. - 272 с.
3. Литературная теория немецкого романтизма. – Ленинград : Изд-во писателей в Ленинграде, 1934. – 336 с.

УДК 821.112.

Кухарчук Діана Анатоліївна

ТЕМА ПРИРОДИ У ТВОРАХ ГЕТЕ

Йоганн Вольфганг Гете (1749 - 1832) був найвидатнішим представником Романтизму у Німеччині. Це великий німецький поет і мислитель [4, с. 343]. Зустріч з Гердером зробила переворот у поглядах Гете на творчість та на культуру в цілому. Завдяки впливу французького мислителя Жан-Жака Руссо Гете проникається прагненням приблизитися до природи. Його літературними кумирами стають поети, поєднуючи велич і природність почуттів з близькістю до природи, – Гомер, Шекспір і Оссіан. Саме в цей час відбувається формування Гете як цілковито самостійного художника. Культ природи штурмерських літ назавжди визначить важливі сторони світогляду Гете. Художник - виразник природи, він возвеличується над звичайними людьми, його доля не легка [2, с. 243]. У Голанського мислителя-пантеїста Б. Спинози, молодий Гете знайшов близьке йому розуміння прекрасної, мудрої і всеблагі природи в єднанні духа і матерії - як «миробожія». Обожествління природи позбавлене у Гете релігійного сенсу. Таке сміливо-відважне сприйняття природи під стать натурам титанічним, як герої раннього Гете [1, с. 128].

Лірика Гете займає значне місце в його творчості і в світовій поезії. Поет-штурмер жадав зробитися рупором природи, її голосом. Як відомо, Гете багато подорожував, любив природу і намагався правдиво зобразити її в своїх творах. Природа була для поета надихаючою музою, багатим джерелом його поетичного натхнення. Уважно вивчаючи явища природи і спостерігаючи за змінами, що відбуваються в ній, Гете сприймав природу в усьому її різноманітті: з її змінами в різний час доби і року, непостійними фарбами і численними звуками. Особливо охоче Гете описував природу навесні. Цьому часу року він присвятив багато віршів: «Травнева пісня», «Рання весна», «Березень», «Май», «Довга весна» та ін [4, с. 278]. Вперше в німецькій поезії знаходить живе реалістичне втілення рідна природа. Зелений луг, що починається відразу ж за міським валом, невисокі гори, вкриті лісом, поле, поросле вересом, - все це ожило, засяло, заговорило в піснях «До Фридеріке», в «Трояндочки», «На озері» і в інших віршах. Пейзажі Гете зігріті живим почуттям. Образ людини органічно вплітається в тему природи. Людина і природа в поезії Гете невід'ємні [3, с. 314].

Весна, травень - улюблений час року молодого Гете, коли природа пробуджується від зимової сплячки, заражає відчуттям новизни життя, коли гостро відчувається нерозривність людини і оточуючих його здавна знайомих пейзажів [2, с. 258].

Травнева пісня по формі близька до народної поезії, поет схвилювано малює тут весняну природу, виражає світлий, повний любові до життя настрій [1, с. 17]. Одним з видатних творів творчості Гете є балада «Лісовий цар» (1782). Саме в цьому творі він проголошує культ природи. Природа для нього - втілення ідей Бога на землі. Дуже часто в літературних творах природа виступає як сила, яка допомагає людині. У баладі «Лісовий цар» природа виступає ворожою до людини. Можливо, тому так відчувається драматизм твору [2, с. 277]. Тема природи зливається з темою кохання у романі «Страждання юного Вертера». Доля Вертера глибоко сплетена законами природного космосу - почавшись з травневого тріумфу, життя героя завершиться в барвах зимового пейзажу з «одинокими світилами вічних небес». Але перш за все природа в романі присутня як обґрунтування нового самовідчуття і нових прав людини на своє місце у світі [3, с. 368].

З 1786-1788 Гете подорожує по Італії. Італійські враження, отримані під час подорожі, втілилися в циклі «Римські елегії». Його надихали не тільки безсмертні пам'ятники минулих часів, але і природа Італії, люди. Яскраві пейзажні замальовки органічно зв'язані з настроями Гете ототожнює поняття божества с природою, особистості бога для нього не існує. Природа є сама по собі вічно відтворююча сила, яку людина, складова частина її, повинна прагнути збагнути. Вершина поезії пізнього Гете - цикл «Бог і мир», де з новою силою він виражає заповідні ідеї - діалогу природи і людини.

Гете поет-романтик, поет-вчений, поет-натураліст, саме тому тема природи - одна із головних

тем його творчості. Поетична інтуїція Гете мислителя визначила його погляд на природу як нероздільне ціле. «З природою одним життям він дихав...» [1, с. 65].

Література

1. Генина Г. І. Гете І.В. Травнева пісня; Побачення і розлука. Вірші / І.Г. Генина.-Донецьк : Донбас, 1982.– 71с.
2. Гінзбург Л. Гете Іоганн Вольфганг. Вірші / Лев Гінзбург.– Москва : Худож. літ., 1979. –382с.
3. Мальчуков Л. І. Гете І.В. Обрані вірші і проза / Л.І. Мальчуков.– Петрозаводськ : Карелія, 1987.– 335с.
4. Пуришев Б. І, Ю.І. Божор Зарубіжна література 18 століття: Хрестоматія. : навч. пос. для студ. / Борис Іванович Пуришев, Ю.І Божор.– Москва : «Высшая школа», 1988.– 400с.

УДК 82.091

Лобанова Софія Борисівна

ОБРАЗ КАССАНДРИ У ДАВНЬОГРЕЦЬКОМУ МІФІ

Твори античної класики мають багатовікову історію вивчення. Починаючи від античних часів і до сьогоднішніх днів, класична давньогрецька драма аналізувалася багатьма літературознавцями. Багато в цій царині зробив російський вчений О. Лосєв, який ґрунтовно досліджував античну міфологію та літературу. У своїй праці «Антична міфологія в її історичному розвитку» він проаналізував як образ Кассандри, так і звернення до нього давньогрецьких та римських митців, зокрема, він наголошував, що «найбільшої виразності досягло зображення Кассандри з її видіннями та смертю у відомій трагедії Есхіла «Агамемнон» [3, с. 127-135].

Образ Кассандри був цікавим для письменників, бо через його призму можна проаналізувати глибокі філософські проблеми. О. Лосєв зазначав: «Цей образ відомий тим своїм напруженим трагізмом, який виникає у людей якраз у переломні епохи, коли особистість є настільки сміливою, щоб порушити абсолютизм старого, але ще не настільки самостійна, щоб не відчувати свого перед ним гріха» [4, с. 381]. Крім того, образ Кассандри асоціюється ще з однією важливою проблемою, яка хвилювала людство протягом усієї історії розвитку цивілізації: взаємозв'язок слова і дії, вплив невидимого духовного світу на видимий матеріальний.

У трагедіях Есхіла Кассандра це персонаж–«аналогія», покликаний визначити і уточнити грані характеру Агамемнона. Есхілівська Кассандра - образ, наділений своєрідною здатністю до пророцтва. Трагедія Кассандри в тому, що вона передбачає падіння Трої, смерть близьких і свою власну загибель, але безсила запобігти цьому. Напади пророчого безумства у Кассандри починаються несподівано, вони управляються не нею і незбагненні для неї. Кожен з них складається зряду «видінь-картин», що пливають перед її поглядом: вона бачить і одночасно розповідає про побачене, точніше, співає, так як усі три мани дані у вокальній формі. Слова її «темні» і загадкові. Пластика несамовитості Кассандри описана О. Ф. Лосєвим: «Вона видає дикі крики на невідомій нікому мові, і з криками, судомами вона кидається на землю і в самозабутті б'ється об неї руками і ногами, як би бажаючи провалитися в той хаос і в ту безодню, в яку вона і без того повинна буде перейти через декілька митей» [6, с. 80-81]. За О. Ф. Лосєвим, несамовитість Кассандри викликана не стільки страхом смерті, скільки містичним жахом, який, у свою чергу, складає зміст творчості Есхіла і явлений в образі Кассандри майже наочно [5, с. 828-829].

Коли напад виснажується і повертається відчуття дійсності, вона намагається зв'язати зникаючі видіння з реальністю, поки не наздожене новий шквал мани. У четвертій епісодії таких шквалів три: перший введений в рамки співу персонажа з хором, другий і третій представлені монологіями героїні, а між ними розвивається дія трагедії, в яку вони вписуються епічними блоками. Мовна специфіка епісодії так охарактеризована О. М. Фрейденберг: «У Есхіла в «Агамемноні» Кассандра «бачить» все, що станеться у будинку царя; а стануться вбивства. Про це вона і віщає хору спершу в загадкових виразах, потім пояснюючи їх» [1, с. 234].

Внутрішнє життя Кассандри цілком занурене в чергу спілкувань з богом, адже саме він веде її з Трої в Аргос. Своєрідність духовного світу Кассандри дозволила драматургові перетворити її на оригінальний художній прийом, що забезпечує наочно-театральне втілення релігійно-філософських ідей, відкриває можливість показати на прикладі Агамемнона дію долі. Про стосунки Агамемнона і Кассандри міфологічна традиція зберегла суперечні відомості: з одного боку, Аполлон нібито прирік її на вічне дівування, з іншої – вона нібито була наложницею Агамемнона і матір'ю його дітей. Два плани життєвої ситуації Кассандри формують її етоси. Перший з них : царівна-рабиня зовні вже примирилася з неминучим, але душа її час від часу ще запалюється бунтівним вогнем, який важко погасити. Перший патос Кассандри -благання про помсту за несправедливість, передчуття помсти як

прийдешній справедливості, пророцтво перемоги месників. Другої патос Кассандри - в її покірній готовності піти на смерть в палац, прийняти невідворотне. А. Шопенгауер бачив в покірливій згоді Кассандри померти, звичайно, основу її характеру, але також і відображення власної ідеї згасання волі перед смертю [1, с. 90–94].

Саме незбагненне для нас в античній культурі – це трагічна емоція, що забарвила собою передсмертні слова Кассандри про порожнечу земного існування смертних, про даремність людських страждань і поривів. Вона пророкує свою близьку смерть, та не втрачає власної гідності, коли сміливо ступає назустріч їй, чим викликає повагу з боку сторонніх: «Така відвага – знак душі хороброї.» [2, с. 214].

Кассандра - ідеальне втілення есхиловської моделі трагічного характеру, символ Трагедії, світло, в якому втілюються терзання духу головного героя- Агамемнона

Отже, і Есхіл акцентує увагу на тому, що здебільшого люди сприймають трагічні пророцтва саме як накликання біди, а не як повідомлення про невідворотне. Тобто слово в їх розумінні має здатність до матеріалізації, до прямого впливу на реальне життя [2, с. 174-226].

Література

1. Античные теории языка и стилей [Под общ. ред. О.М. Фрейденберг] М.-Л., 1936. – 36 с.
2. Есхіл. Агамемнон / Трагедії. – К. : Дніпро. 1990. – С. 174-226.
3. Жерновая Г. А. Хор и герой как проблема характера в поздних трагедиях Эсхила // Искусство и искусствознание: теория и опыт: Жанр – форма – направление / [под ред. Г. А. Жерновой]. – Кемерово : КемГУКИ, 2009. Вып. 7. – С. 24-68
4. Мифы народов мира. Энциклопедия. [Гл. ред. С.А. Токарев.— М.], 1980. – 626 с.
5. Лосев А. Ф. Античная мифология в ее историческом развитии. М. : Учпедгиз, 1957. – 540 с.
6. Лосев А. Ф. О мироощущении Эсхила [сост. А. А. Тахо-Годи.] М. : Мысль, 1995. – 464 с.
7. Лосев А. Ф. Эсхил [Лосев А. Ф., Сонкина Г. А., Тимофеева Н. А., Черемухина Н. М. Греческая традиция: учеб. пособие]. М. : Гос. учеб.-пед. изд-во Министерства просвещения РСФСР, 1958. – 340с.

УДК 821.112.2

Медведев Олександр Олександрович

ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИКИ «КНИГИ ПІСЕНЬ» Г.ГЕЙНЕ

«Книга пісень» ще за життя автора витримала тринадцять видань, а в 1855 р. вийшла у французьких перекладах. Багато віршів із збірки покладено на музику, значна частина поезій стала народними піснями і в Німеччині, і далеко за її межами. Гейне видав чотири книги віршів. Найкращою поетичною збіркою є «Книга пісень», яку він написав у Німеччині. Поет розділив свою книгу на три частини. Це «Юнацькі страждання», коли кохана з'являється до нього в ув'язі; «Ліричне інтермецо», де кохання розцвітає у сновидіннях; нарешті «Знову на батьківщині», де любов оживає тільки в пам'яті поета. До збірки своєрідним епілогом включено цикл «Північне море», який тематично не пов'язаний з історією кохання [1, с. 276].

У «Юнацьких стражданнях» кохана зображена як романтична мрія, нестерпне чекання, химерне сновидіння. Як і властиво сну, «картини» розірвані, а їхній порядок сплутаний. Образ коханої, що з'являється поетові уві сні, сповнює його серце не щастям та радістю, а гострою тривогою і щемливим сумом. Він бачить її то на балу в сатани, то в образі чужої нареченої під вінцем. Своєю красою вона пориває його до пекла, мучить кокетуванням і зрадами. Даремно чекає поет на зустріч з коханою весь день. Нарешті митець залишає місто, щоб розірвати зачароване коло. Поету ненависне «порядне товариство», де всі зневажають його.

Поезії з розділу «Ліричне інтермецо» витримані в м'яких ліричних тонах. Вони завжди привертали увагу композиторів Р. Шумана, П. Чайковського та ін., бо тут багато музики, гармонії в самому вірші. Як справжня пісня мінорної тональності звучить, наприклад, вірш «Чому троянди, немов неживі». У «Ліричному інтермецо» Гейне свої почуття виражає через образи природи – ніжної, лагідної, спокійної. Іноді символіка природи набуває драматичного характеру. Таким є символічний вірш про кедр, що росте на засніженій вершині. З південною пальмою зустрітися йому ніколи не вдасться [2, с. 328].

У всьому, що писав Гейне, від ніжної пісні до газетної статті, кипить потужний потік ліризму, звучить голос внутрішньо розкутою, пізнала себе особистості, художника-революціонера, який, кажучи про час, не ховається за його широкою спиною, але з усвідомленням свого права говорить і про себе, кого воно обрало свого співця, глашатаєм і суддею. Свідомість і почуття Гейне, нерідко сперечалися один з одним у вирішенні цієї величезної завдання - поетичного відтворення життя

художника, дружно працювали над тим, щоб він незмінно залишався самим собою. Своєю «ліричної юністю» називав Гейне «Книгу пісень» (1827) - поетичну хронічку його першого творчого десятиліття. Створювалася вона в роки жорстокої реакції, скуті, після краху наполеонівської імперії, всі європейські країни, особливо відстала напівфеодальну дворянсько-попівську-чиновницьку Німеччину. Зазвичай прийнято говорити про похмурий тоні «Книги пісень» і песимізм її автора. Суперечки немає, свинцеві хмари «заарештованого часу» не пройшли повз Гейне, і чорна тінь їх лежить на його віршах. Віршований цикл «Сновидіння», яким відкривається перший розділ – «Юнацькі страждання», - не лише данина поета-початківця традиції німецьких романтиків, які розглядали світ крізь кошмарно-фантастичну призму нічної мли, але живий стогін самотньої, безпритульної, скривдженої душі філософа-плебея. Наскрізною темою книги, її провідною віссю є нерозділене кохання. Строгий відбір поетичного матеріалу і вдумливе його розташування перетворили віршований збірник у своєрідну ліричну повість, зовні завершену, внутрішньо єдину і динамічну, в якій кожен з чотирьох розділів відчувається як щабель у розвитку любовного сюжету, як стрімке сходження всієї поетичної системи до просторів реалізму. З кожною сторінкою «повісті» все виразніше проступає живий, багатогранний образ її ліричного героя. Чи не безтурботно веселий підмайстер народної пісні, що стала життєдайним джерелом гейневської філософії, а сучасний освічений і мислячий молода людина дивиться на нас широко розкритими то сумними, то пустотливими очима, юнак з палким і неспокойним серцем, розкритим і для радості буття, і для чужого горя, серцем, спраглим щастя і боротьби, але приреченим на самотність і страждання в цьому темному царстві філістерської панів і рабів [3, с. 127].

Особливості стилю поета - принцип циклічності: місце кожного вірша визначене його зв'язками з попереднім і наступним; історія трагічного кохання набуває загальнолюдського звучання, характеризує стан душі сучасної письменниці молоді зі щирою, вразливою душею; лексичні і синтаксичні повтори; контраст і антитеза; мелодійність поезії; о ліричний герой - романтик, для якого немає щастя без кохання; він відчував свою перевагу над «цивілізованим світом» філістерів; о лірика з елементами романтичної іронії.

Література

1. Альфред Ш. Генріх Гейне / Ш. Альфред - Одеса : Світ, 2010. - 355с.
2. Вейнберг П. І. Генріх Гейне, його життя та літературна діяльність / П. І. Вейнберг – Київ : Ранок, 2013. - 467с.
3. Кірпи́чников А. Дві біографії Ж. Санд і Генріх Гейне / А. Кірпи́чников – Львів : Освіта, 2011. - 309с.

УДК 821.112.2-1(043)

Нікітіна Орина Сергіївна

ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИКИ ЛІРИЧНИХ ТВОРІВ Й. АЙХЕНДОРФА

Йозеф фон Айхендорф належить до найбільш значних німецьких ліриків. Його лірика завжди залишалася в ключі романтичної традиції: таємничість, фрагментарність, містика, постійний рух, мандрівництва, прагнення до гармонії, поєднання реальності і фантазії, при цьому абсолютна світла релігійність. Для більшості його віршів характерні спокійний і вдячний світогляд, глибоке релігійне почуття, увага до природи. У ліриці завжди переважає інтимне, музичний настрій, а основною тематикою є казкові мрії, релігійні та містичні мотиви, романтика далеких екзотичних подорожей. Численні вірші були покладені на музику [2, с. 142-143].

Творчий шлях Йозефа Айхендорфа можна умовно розділити на три періоди: У перший період творчості (до 1837 року) Айхендорф створює значну частину своїх ліричних творів. У цей період Айхендорф створює найбільш відомі твори, в яких використовує народну поезію. Він використовує в основному чотирьохрядкові строфи, характерні для народної пісні, вірші написані в більшості випадків ямбом або хореем, що додає їм простоти та мелодійності [1, с. 37].

День у Айхендорфа - це символ швидкоплинності земного життя: життя людини протікає як доба. Таємниця народження і смерті тісно переплітається, одне не існує без іншого. Ця думка чітко висловлена у вірші «Симетрія». Найбільше поетові приємний ранковий час. Ранок - символ юності. Близько третини віршів, в яких згадується час доби, присвячені ранку. Однак Айхендорф, як всякий романтик, віддає перевагу ночі. Вночі душа вільна від метушні зовнішнього світу і активно діє в світі духовному.

Весняні пейзажі змальовуються Айхендорфом в оптимістичних радісних інтонаціях. У той же час осінь і зима описуються в сумних, меланхолійних тонах, у поета виникають роздуми про самотність, про померле дитинство, про смерть («Осінь»). Зимовий ландшафт для поета - безрадісна,

мертва природа, що очікує весняного пробудження на славу Божу («Зимова ніч»).

Лірик також описував красу спокійного моря. Для Айхендорфа водна стихія є символом благодаті Божої, а море є не тільки символом вічності, а й символом життєвого шляху з його бурями та штилем. Айхендорф не боїться бурі, в усьому покладаючись на Бога («Щасливе плавання», «Моряк»).

Розглянувши символ водної стихії, слід сказати про символ протилежної стихії - вогонь. Айхендорф дуже часто використовує слово «вогонь» і цілий ряд «вогнянних» епітетів. Вогнянні сади, про які писав Геррес, виникають у віршах Айхендорфа. Вогонь - символ чистоти душевної, і це дуже важливо для розуміння поетичної символіки поета.

У даний період був також написаний цикл віршів на смерть маленької доньки, поет висловлює просвітлену, піднесу скорботу, викликану цією втратою. Але, глибоко засмучений, він покірний волі божої. Айхендорф відчуває поруч із собою присутність Бога та приймає втрату з почуттям глибокого смирення. Цілком очевидно, що всіх, хто пішли в світ інший, Айхендорф вважає найшовшими батьківщину [3, с. 291].

Особливу увагу при розгляді лірики першого періоду творчості слід приділити образу Святої Діви. У творах Айхендорфа цей поетичний персонаж несе потрібне смислове навантаження: Свята Діва як уособлення природи, як Богоматір і як кохана (романтик багато в чому ототожнював її з образом своєї померлої нареченої Софі Кюн) [4].

Вінцем першого періоду творчості Айхендорфа можна вважати вихід у світ першої збірки віршів, яка здобула заслужену увагу німецького читача [1, с. 60].

1837 рік є переходом до другого етапу творчості Айхендорфа. Другий період передбачає ряд різних образів особистості Айхендорфа: він - тонко відчуваючий співак природи, чие ім'я буде асоціюватися з лісовим ландшафтом, горами і руїнами замків, і автор повного гумору і фантазії «Нероб», але в той же час він - носій релігійних ідей. Тепер відмінною рисою Айхендорфа-лірика стає повторюваність картин, ландшафту, станів природи і душі, повторюваність образів. Подібний прийом є традиційним в літературі бароко.

Бароковий напрямок у німецькій літературі мав дві течії: аристократичний і народний. Айхендорф був близьким до другої, сплавляючи найбільш характерні теми бароко з романтизмом. Прикладом близькості до поезії бароко стають вірші «Пісня пілігримів», «Спокуса» і «Чари ночі» [2, с. 149].

Особливе місце в поезії Айхендорфа займає сад. Цвітіння землі - символ безсмертя. Введення символу саду як доброго старого часу - свідомий акт зрілого поета. Сад в його ліриці - це сад радощів і сад дитинства. Це райське місце, де переплелася земне і божественне («Ельдорадо», «Старий сад») [1, с. 62].

У символічній поетиці Айхендорфа, поряд з садом, величезна місце приділяється лісу. Ліс - символ непроходящої молодості. У лісі людина повертається до розумності і вірі. Лісу він довіряв свої потаємні думки і був абсолютно впевнений, що саме в лісі зашифровані ті таємничі знаки і символи, які допомагають людині знайти вірний шлях у житті («Прощання»). Поет пише про ліс, сад, парки, але підсвідомо це все лише засоби для того, щоб висловити думку про юність і безсмертя.

Далеко не останнє місце в його ліриці займає характерний для німецького романтизму мотив мандрів. Проїнятий релігійним благочестям мандрівний студент радіє тому, що він вільний від корисливих інтересів суспільства («Мандрівний студент»), мандруючий на лоні природи поет вважає себе королем у своєму царстві («Мандрівний поет») [3, с. 315].

У віршах цього періоду виразно відчувається релігійна просвітленість і єдність із земною природою. Природа - це книга Господа, чії ієрогліфи повинні бути розшифровані людьми. Поетичне слово перетворює природу в мистецтво і музику, якою наповнений весь світ, але яку не всім дано почути («Проліски», «Весна»).

У 1844 році з'являються літературно-критичні статті, що знаменували третій і останній період життя і творчості Айхендорфа. У цей період поет практично не виходить за коло вже розроблених тем, образів, символів. У віршах знову повторюється тема природи, мандрів, любові, з'являються образи мандрівників, Діви Марії. Однак розвиток відбувається тепер за рахунок поглиблення кожної теми, способу, виявлення все нових і нових значень. Лірика Айхендорфа побудована майже виключно на традиційних образах і мотивах. Поет висловлює романтичну спрямованість до далекого невизначеного ідеалу. У таємничих мерехтливих далях «фантастичної ночі» йому бачиться «майбутнє велике щастя» («Прекрасна далечінь») [1, с. 81-82].

З пізніми романтиками Айхендорфа на даному етапі творчості ріднить відчуття трагізму буття, присутності в світі непоправного зла, у зв'язку з чим в його поезії з новою силою звучать релігійні

мотиви, оскільки тільки в релігії бачив Айхендорф порятунок від нагрянулої бездуховності, а також по-іншому реалізується тема природи, бо тільки вона дає можливість людині сховатися від жорстокого і бездуховного світу. Серед написаних у цей період творів звертає на себе увагу вірш «Принц Рококо», яке Айхендорф введе в першу частину мемуарів «Дворянство і революція». «Принц Рококо» - це ностальгія по доброму старому часу, яке виховало поета, це ностальгія за дитинством і садом дитинства. З цим часом пов'язано у Айхендорфа все найпотемніше. Айхендорф намагається знайти відповідь на питання: що сталося з дворянством? Чому сталося таке переродження колись прогресивного класу, закликаного бути ідеальною частиною суспільства? Поет зі смутком визнає: дворянство – це лише минуле. Аристократичний світ поступово став бездуховним [3, с. 331].

Таким чином, третій етап життя і творчості поета характеризується посиленням філософських проблем, які стають основою віршування [1, с. 91].

Як поет-лірик Айхендорф безумовно стоїть в одному ряду із найбільшими з романтиків. Його вірші відзначені свіжістю і оптимізмом, що забезпечує йому абсолютно особливе місце серед поетів-сучасників. Як ніхто інший Айхендорф вмів вірно знайденими словами відтворити потрібну атмосферу.

Література

1. Лирический герой в прозе И. фон Айхендорфа [Электронный ресурс] : [Веб-сайт]. – Режим доступу: <http://udik.com.ua/books/book-1390/chapter-49388/>
2. Мандель Б. Р. Всемирная литература. Новое время и эпоха Просвещения. Конец XVIII – первая половина XIX века / Мандель Борис Рувимович. - Москва : Директ-Медиа, 2014. – 462 с.
3. Поэтический мир немецкого романтика Йозефа Эйхендорфа / Писатель и литературный процесс. Межвузовский сборник. - Санкт-Петербург : Белгород, 1998. – 138 с.
4. Яшенькина Р.Ф. История зарубежной литературы XIX века. Романтизм / Яшенькина Р.Ф., Пустовалов А.В.— Пермь : Перм. гос. ун-т, 2006. – 386 с.

УДК 821.133.1+821.161.1 – 2(043)

Романова Вероніка Олександрівна

ОБРАЗ ДОН ЖУАНА У МОЛЬЄРА ТА ПУШКІНА

Прототипом одного з «вічних образів» у літературі Нового часу, Дон Жуана, вважається представник іспанського старовинного аристократичного роду з Севільї на ім'я дон Хуан Теноріо. Його сміливі любовні і дуельні пригоди, які залишалися безкарними завдяки участі в них його близького друга, кастильського короля Педро I, довгий час наводили жах на всю Севілью. Але вбивство дон Хуаном командора дона Гонзаго де Ульоа та викрадення його дочки поклато кінець терпінню. Правосуддя не діяло, і монахи-францисканці вирішили самі покарати його. Від імені молодої і красивої жінки вони призначили йому побачення пізно вночі, в церкві, де був похований командор. І коли дон Хуан Теноріо прийшов, вони вбили його. А потім розпустили слух, що він був скинут в пекло статуєю командора, тобто здійснилося божественне правосуддя.

Перша художня обробка пригод дона Хуана була створена іспанським драматургом Тірсо де Моліна в п'єсі «Севільський бешкетник, або Кам'яний гість». В основу сюжету були покладені справжні пригоди Хуана Теноріо. За традицією іспанського театру в кінці п'єси завдяки втручання короля зло повинно бути покараним, а добро – отримати винагороду. І хоча король приймає рішення про страту дона Хуана, але це не стається. Автор розуміє, що в особі дона Хуана Теноріо втілено таке зло, що людське правосуддя не має змоги покарати злодія. Тому покарання злочинів дона Хуана здійснює статуя Командора, що уособлює найвищу справедливість.

У комедії Мольєра «Дон Жуан, або Кам'яний бенкет» головний герой має багато традиційних рис. Він – шукач пригод, розпусник, який не залишає без уваги кожному красиву жінку, що зустрічає на своєму шляху. Водночас дон Жуан має привабливу зовнішність, витончені манери, дуже сміливий, крім того він – освічена людина. Але все це перекреслює відсутність будь яких моральних принципів. Впевнений у своєму привілейованому становищі, а внаслідок цього – у безкарності, Дон Жуан спокушає жінок, губить чужі сім'ї, норочить розбестити кожного, з ким має справу: від власного слуги Станареля до зустрічного жебрака. Він усвідомлює свою аморальність і навіть хизується цим, цинічно розмірковуючи про жінок, про свого батька і т. д.

Аморальна поведінка дона Жуана пов'язана із приналежністю до хазяїв життя, які мають переконання, що їм усе дозволено. І вони не за що не хочуть відчувати свою відповідальність. Егоїзм дона Жуана цілком узгоджується з його привілейованим становищем у вищому світі. Мольєр надає своєму герою також риси людини, що не вірить у бога, з презирством ставиться до релігії, і наділяє «модним пороком» – лицемірством.

В «Дон Жуане» Мольєр більш ніж в інших своїх великих комедіях відступає від правил класицизму. Він створює не зовсім односторонні характери, оцінка яких неоднозначна. Комічне змішується з трагічним, не дотримуються правила трьох єдностей. Образ дон Жуана психологічний, хоча його внутрішній світ не має живого відчуття, раціоналістичний. У французькій мові з 40-х років дев'ятнадцятого століття ім'я головного героя п'єси стає загальним для позначення пустотливого чоловіка, що кидає зваблених їм жінок.

Серед «маленьких трагедій» О.С. Пушкіна п'єса «Кам'яний гість» дає ще одну авторську інтерпретацію поширеного літературного образу. У «Кам'яному гості» аналізується любовна пристрасть, зображується людина, для якої любовна пристрасть є головним сенсом життя.

Образ Дон Гуана у Пушкіна відрізняється від образів, що були створені раніш у творах різних авторів. Дон Гуан у «Кам'яному гості» – щира, рішуча, смілива і до того ж поетично обдарована людина. Його ставлення до жінок не є ставленням раціоналістичного звабника, а завжди щире, гаряче захоплення. Хоча у дон Гуана є багатий досвід та набір заходів по зваблюванню жінок, він стає «імпровізатором пісні кохання». Як несхожі одна на одну жінки, що стають захопленням для дон Гуана, так відрізняються почуття за формою і за змістом, які він відчуває. Так, ніжність і жаль є провідними у відчуттях до Інези. Жартівливе та водночас товариське ставлення у дон Гуана до Лаури, його почуття веселі, кипучі. Натура донни Анни тонка, з багатим внутрішнім світом, з глибокими відчуттями. І тому кохання дон Гуана має зовсім інше забарвлення, чим до Лаури чи до Інези. Таким чином, повідинка дон Гуана відрізняється від холодного цинізму мольєровського дон Жуана.

Література

1. История всемирной литературы: в 9 т. / отв. ред. И.А. Тертерян; АН СССР, ИМЛИ им. А.М. Горького. – Т. 3. – М.: Наука, 1985. – С. 386-394.
2. История всемирной литературы: в 9 т. / отв. ред. И.А. Тертерян; АН СССР, ИМЛИ им. А.М. Горького. – Т. 6. – М.: Наука, 1989. – С. 321-338.
3. История зарубежной литературы XVII века / под ред. Н.Т. Пахсарьян. – М.: Высш. шк., 2005. – С. 296-303.
4. Энциклопедия литературных героев: Зарубежная литература. Возрождение. Классицизм. Барокко. – М.: Олимп; ООО «Фирма «Издательство АСТ», 1998. – С. 270-274, С. 470-476.

УДК 821.112.2 – 193.3

Ткачова Катерина Геннадіївна

СОНЕТ В НІМЕЦЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ РАЙНЕРА МАРІЇ РІЛЬКЕ

Німецький сонет почав свій розвиток в традиції нідерландських і французьких сонетів з середини XVI ст., пережив свій розквіт в епоху бароко і деякий спад інтересу в XVIII в. У другій половині XVIII ст. в творчості Карла Шмідта та Готфріда Бюргера, а далі в теорії і практиці сонета Августа Шлегеля, підтриманого не тільки романтиками, але і Гете і поетами аж до кінця XIX ст., культивувався італійська модель сонета. У XX столітті поряд з традиційним сонетом широке поширення отримав експериментальний сонет (ФРН, Австрія), з початку XX ст. цей жанр знаходить все більше прихильників завдяки авторитету Рільке [4, с. 3].

У XX ст. науковий підхід до сонету відрізняється набагато більш різностороннім характером. Вчені намагаються дослідити витоки жанру, простежити його розвиток в національних літературах, відзначити основні тенденції в трансформації жанру. Сонет – один з найбільш традиційних ліричних жанрів європейської літератури, являє собою вірш з чотирнадцяти рядків, складений за певними правилами: перший катрен (чотиривірш) представляє експозицію теми вірша, другий катрен розвиває положення, намічені в першому, в подальшому потім терцеті намічається розв'язка теми, в завершальному терцеті, особливо в заключному його рядку знаходиться завершення розв'язки, що виражає суть твору [3, с. 56].

Рільке зіграв новаторську роль в історії німецької сонетистики. Чітка структура його ранніх сонетів змінюється різноманітністю римування, розмірів, строфіки, поетичного синтаксису при збереженні пуаніровки заключних рядків і дуалістичності внутрішньої форми. Укорочений рядок є одним з елементів новаторства поета в області сонетної форми. Ця особливість властива шістьом сонетам з п'ятдесяти п'яти, тобто більше 10% віршам всього циклу. Головний сонетний цикл Рільке – «Сонети до Орфея» – став поворотним не лише в творчості Рільке, а й у світовій сонетистиці. Його «Сонети до Орфея» – приклад перетвореної в поезію міфології і філософії. Читати сонети важко, так як Рільке безперервно мислить і завжди викладає свої міркування в скороченому вигляді. Більш того, його сонети відрізняє якийсь «презенталізм», який стверджує сама присутність якоїсь речі, образу. Її

видимість, відчутність виступає у Рільке як необхідна і достатня умова її свідомості [1, с. 156].

Встежити за ходом думок Рільке в сонетному циклі досить складно, і часом здається, що сонет взагалі неможливо зрозуміти, сама логіка вірші порушується і ламається поетом. Рільке часто змінює адресатів, не обумовлюючи цього. Протягом одного сонета займенник «ти» може означати то Орфея, то читача, то самого поета присвійний займенник чоловічого роду, зовсім не обов'язково відноситься до останнього іменника чоловічого роду. Рільке прекрасно орієнтується в формі і відчуває себе в ній абсолютно впевнено. Завдяки Рільке сонетна форма в німецькій літературі набула нечуване досі значення і з ним же вичерпала свої музичні можливості. Кожне слово в сонеті стоїть на своєму певному для нього місці і має певне значення. Повсюдно зберігається поділ сонета на катрени і терцети. Але Рільке йде далі, руйнуючи основне правило логіки сонета: теза-антитеза-синтез. Для його сонетів характерно, скоріше, розвиток, поглиблення експонованої в зачині думки. Змістова структура сонетів так само мало піддається схематизації, як і їх форма: в цьому аспекті циклу домінує та ж неканонічна, що суперечить теорії сонета свобода, яка підкреслюється Бехером щодо формального аспекту. Інакше кажучи, формальне знищення сонета супроводжується змістовним його «знищенням». Але цьому твердженню протистоїть впевненість, що диктується не тільки неподільне-цілісним сприйняттям «Сонетів до Орфея», а й всією естетичною свідомістю нашої епохи. Це впевненість в тому, що в даному випадку ми маємо справу не з ліквідацією сонета, а саме, навпаки - з таким втіленням ідеї сонетну, яке відповідає глибоким духовним потребам сучасності. Слід зауважити, що в «Сонетах до Орфея» сонет твориться руйнуванням та мінімалізація форми символізує максималізацію змісту [2, с. 48].

Схематична будова сонетів в циклі відображають план змісту: перша частина втілює в собі пошук, постійне поетичне прагнення, глибокі філософські питання, в той час як друга частина є дозволом цих питань. Пошук завершується життєствердним гімном. Деяка хаотичність сонетних схем і віршованих розмірів першої частини змінюється відносною впорядкованістю розмірів і схем у другій.

Поетика циклу відображає всю творчість Рільке. Він заглиблюється в образи античності, то, що він спирається на глобальні філософські категорії, відображає його прагнення до витоків, до непорушним засадам, до загальної гармонії. А та особливість, що він деформує сонет, щоб їх будувати щось нове, свідчить про те, що Рільке хотів втілити свою поезію в нову форму. Він хоче відобразити вічні категорії в новій формі, а в цьому і полягає поетична творчість [4, с. 5-6].

Література

1. Андреюшкина Т. Н. Немецкий сонет: эволюция жанра : дис. канд. фил. наук : 10.01.03 / Андреюшкина Т. Н. – Москва, 2008. – 457 с.

2. Вороневская Н.В. «Сонеты к Орфею» Р. М. Рильке в английских переводах. // Вестник ЧГПУ / – Челябинск : Вестник ЧГПУ, 2008. – (Вестник ЧГПУ). – (Вестник ЧГПУ 6'2008; вып. 6). – С. 154–162.

3. Краткий словарь литературоведческих терминов : слов.-справ. основ. терминов и понятий по лит. / сост. Тимофеев Л. И., С. В. Тураев. – Москва : Просвещение, 1985. – 125 с.

4. Сергеев В.А. «Сонеты к Орфею» Райнера Марии Рильке. Особенности стихотворной формы : автореф. дис. на получ. науч. степени докт. фил. наук : спец. 10.01.05 "Литература народов Европы" / Сергеев В.А – Казань, 2008. – 9 с.

УДК 821.112.2

Тур Ярослав Сергійович

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ БАЙКИ

Актуальність нашого дослідження полягає в тому, що байки є нашим спадком. Байки писали з не за пам'ятних часів та знає і пам'ятає їх кожен. У байці укладено моральне повчання, необхідне для виховання молодого покоління. У ХХІ столітті байки не йдуть на другий план, їх продовжують вивчати в школі та університеті.

З часів античності і до наших днів байка служить зразком життєвої мудрості, засобом навчання і формою сатири. На ранніх ступенях людської цивілізації казки про тварин сприймалися буквально. Байка як літературний жанр виникла лише тоді, коли в тваринах стали бачити символи людських достоїнств і пороків.

Перші байки були відомі ще в глибоку давнину. Вважається, що першими давньогрецькими байкарями були Гесіод (кінець 9 - 8 до н е.) та Стесихор (6 в до н е ...). Езоп - найбільш відомий древній байкар, чий твори послужили основою для творчості багатьох літераторів наступних епох. Найвідомішими байками Езопа вважаються «Орел і лисиця», «Безхвоста лисиця», «Стара і лікар», «Злодії і півень».

Словник В. Даля дає два значення цього слова: 1) вигадана подія, вигадка, розповідь для оздоби, заради красивих слів, 2) алегоричне, повчальне оповідання, «де прийнято виводити тварин і навіть речі словесно» [3, с. 23]. Літературний енциклопедичний словник визначає байку як жанр дидактичної літератури: коротка розповідь у віршах або прозі з прямо сформульованим моральним висновком, що надає розповіді алегоричне сенс [с. 4, 55].

М. Л. Гаспаров в роботі «Байки Езопа» дає два самих ранніх визначення байки: 1) «байка є вигаданий розповідь, що являє образ істини», 2) «байка є риторичною розповіддю, по суті вигаданою, по переконливості ж складу являє образ істини і складається з метою повчання і користі» [2, с. 120].

Таким чином, ми можемо виділити ознаки жанру, які закріпилися за класичною байкою: оповідальність, вигаданість, повчальність.

В. Белінської говорить ще про одну жанрову характеристику байки - алегоричність, тобто з підтекстом [1, с. 120].

Композиційно байка складається з двох частин - оповідання і виведення, яким вважається конкретну пораду, правило або вказівка, прикріплене до оповідання. Такий висновок зазвичай розташовується в кінці твору, але може бути поданий і на початку твору. Іноді його можна прочитати у вигляді заключного слова одного з персонажів. Але як би читач не старався побачити висновок в окремо написаній рядку, він цього не зможе зробити, так як він прописаний в прихованій формі, як саме зрозумілий в зв'язку з наведеними подіями і розмовами.

Оповідальна частина байки має чітку структуру: експозиція, задум, дія, не сподіваний результат. Цю структуру можна описати так: хтось захотів порушити стан речей так, що йому від цього стало краще, але коли він це зробив, виявилось, що йому стало тільки краще. Наприклад, гуска несла людині золоті яйця, йому цього мало. Він зарізав її, але замість золота він знайшов в ній одні тельбухи.

М. Гаспаров виділяє кілька видів байок за змістом і системі персонажів: 1) байки, в яких діють тварини (або рослини), 2) байки, в яких діють люди, 3) байки, в яких діють і ті, і інші [2, с. 121], Персонажі байки - тварини і люди - завжди окреслені дуже побіжно і блідо і є носіями однієї дуже чіткої характеристики.

Про стиль і мовою теоретики В. Белінський говорив, що «склад повинен бути простим і лише злегка підніматися над повсякденній промовою» [1, с.122]. Це ще одна жанрова особливість байки - демократичність, доступність і простота мови.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що байка має сформовану структуру, традиційне коло образів, мотивів та сюжетів, яка має давню й багату традицію у світовій літературі.

Література

1. Белінський В. Вибрані статті / В. Белінський. - М. : Современник, 1972. - 223 с.
2. Гаспаров М. Байки Езопа / М. Гаспаров. - М. : Просвещение, 1999. - 160 с.
3. Даль В. Тлумачний словник / В. Даль. - СПб. : Наука, 1989 с. - 456 с.
4. Літературний енциклопедичний словник. - М. : Держлітвидав, 1988. - 432 с.

УДК 821.111-311.6(043)

Шаповалова Валерія Андреевна

ИЗ ИСТОРИИ СТАНОВЛЕНИЯ И РАЗВИТИЯ РЫЦАРСКИХ РОМАНОВ О КОРОЛЕ АРТУРЕ И РЫЦАРЯХ КРУГЛОГО СТОЛА

Становление и развитие рыцарской литературы приходится на XI-XIII века, когда рыцарство превратилось в своеобразную сословную организацию военно-феодалной знати со своим неписанным уставом, своими обычаями и правилами поведения, идеалами сословной чести и доблести. Идеальный образ настоящего рыцаря, образ, приподнятый над реалиями жизни, формировался в рамках развития рыцарской куртуазной поэзии и рыцарского романа. Рыцарский роман получает свое развитие в фарватере рыцарской куртуазной поэзии. Поэтому в рыцарском романе находят в основном отражение чувства и интересы, которые составляли содержание рыцарской лирики. Следовательно, основными составляющими рыцарского романа являются тема любви, как правило, любви возвышенной, фантастика и приключения (или авантюры). Фантастика представлена в двояком понимании, то есть как нечто сверхъестественное, сказочное, и как все необычайное, исключительное, приподнимающее героя над обыденной жизнью. Рыцари всегда идут навстречу приключениям и совершают подвиги ради личной славы.

Принято выделять три цикла средневековых рыцарских романов: античный (основанный на традициях античного романа), византийский (истоки которого – в византийской романной традиции) и так называемые бретонские повести (основанные на легендах и мифах древних кельтов в

соединении с новыми куртуазными мотивами).

Романы античного цикла разрабатывали сюжеты, почерпнутые из античной мифологии и истории. В романах античного цикла много фантастических эпизодов. Так, великий полководец древности Александр Македонский в «Романе об Александре», где он представлен рыцарем, принявшим посвящение от короля Артура, встречает людей с песьими головами, спускается на морское дно в стеклянной бочке, возносится в небо в клетке, несомой грифами, оказывается в чудесном лесу, где весной из земли вырастают девушки.

Более поздний цикл рыцарских романов – византийский. Истоки цикла – в византийской романной традиции. Отличительные черты романов – обилие бытовых сцен и подробностей, доминирование любовной темы, существенное ослабление (а иногда и полное отсутствие) фантастических эпизодов в повествовательной структуре, использование традиционных для византийского романа сюжетных схем (разлука и встреча любящих, кораблекрушение, похищение и т.д.). Ярким образцом романов этого цикла является роман «Флуар и Бланшефлер», где рассказывается история любви сарацинского принца Флуара и пленницы-христианки Бланшефлер.

Наиболее продуктивной разновидностью рыцарского романа оказались бретонские повести. В свою очередь, бретонские повести принято разделять на четыре группы: бретонские лэ, романы о Тристане и Изольде, романы артуровского цикла и романы о Святом Граале. Романы о Святом Граале – наиболее поздняя разновидность бретонских повестей, в которой осуществляется попытка объединить светский куртуазный и духовный, христианский идеал.

Романы артуровского цикла или романы Круглого стола изображают двор короля Артура как средоточие идеального рыцарства в новом его понимании, создается поэтическая фикция о том, что нельзя сделаться совершенным рыцарем в смысле воинских подвигов и высокой любви, не пожив и не поискав славы и любви при дворе Артура. Из чего следует необходимость паломничества всех героев к этому двору, а также включение в артуровский цикл сюжетов, первоначально ему чуждых [1, с. 74, с. 92-95].

Новый тип авантюрного рыцарского романа был создан знаменитым французским поэтом Кретьеном де Труа, жизнь которого прошла при дворе Генриха Щедрого, графа Шампанского и его жены Марии, дочери Алиеноры Аквитанской. Кретьен де Труа создал пять романов, которые объединяет сопричастность героев миру короля Артура: «Эрек и Энида» (ок. 1170), «Клижес» (ок. 1176), «Ивейн, или Рыцарь со львом», «Ланселот, или Рыцарь телеги» (1176-81), «Персеваль, или Повесть о Граале» (1181-91).

Особый интерес представляет эволюция образа короля Артура. Первоначальный Артур родом из Уэльса и V века, он бритт и прославился в междоусобных войнах или в борьбе против пришельцев-саксов. В Уэльсе он становится национальным героем бриттов и в таком же качестве воспевается по ту сторону Ла-Манша, в родственной Бретани, куда перебрались потерпевшие поражение и вытесненные саксами кельты. Из Бретани легенда распространилась по всей Франции, и таким образом появилась французская, а вслед и европейская литература на эту тему. И образ Артура трансформируется в образ римского императора, повелителя половины мира, так как для французской версии местный князек не представлял никакого интереса. Образ «английского Артура» более всего обязан «Истории королей Британии» Гальфрида Монмутского. Автор предпринял огромные усилия по примирению завоеванных саксов и завоевателей-нормандцев, он создал идеологию – легенду, которая помогла им сплотиться в народ, создал героя-англичанина. Создаваемая Гальфридом национальная легенда осталась бы крайне узкой и неплодотворной, если бы он не связал ее с более универсальным родством. Гальфрид произвел исконное население Британии и ее законных королей от троянцев. Он предложил в герои-основатели троянца Брута, давшего имя Брутании-Британии [2, с. 10-12].

Артуровская легенда прочно утвердилась в литературной традиции Британии. Повествование о короле Артуре занимает примерно третью часть обширной поэмы Лайамона «Брут» (13 в.), посвященной историческому прошлому Англии и близкой по форме древнеанглийскому героическому эпосу. Эдуард III (1327-77), подражая легендарному королю Артуру, учредил свой рыцарский орден – Орден Подвязки, установил в Виндзоре круглый стол, покровительствовал поэтам. В этот период в духе древнеанглийской аллитерационной поэзии неизвестными авторами были написаны поэма «Смерть Артура» и поэма «Сэр Гавейн и зеленый рыцарь», где разрабатывалась одна из любопытных боковых линий артуровского цикла. Грандиозным эпилогом, завершающим трехвековую эпоху развития европейского рыцарского романа, стало произведение Томаса Мэлори «Смерть Артура». Роман был издан в 1485 году известным английским издателем У. Кэктоном, который разделил его на 21 книгу и 507 глав. Наиболее совершенной заслуженно считается последняя

книга «Плачевнейшая повесть о смерти Артура Бескорыстного», исполненная величия и трагизма. Смерть короля Артура знаменует для Мэлори крушение всего мира, основанного на законах рыцарской морали, гибель идеалов благородства, милосердия и братства.

Литература

1. Алексеев М. П. История зарубежной литературы. Средние века и Возрождение: Учеб. для филол. спец. Вузов / М. П. Алексеев, В. М. Жирмунский, С. С. Мокульский, А. А. Смирнов. – 4-е изд., испр. и доп. – М. : Высш. шк., 1987. – 415 с.

2. Сумм Л. Повесть о короле Артуре / Л. Сумм // Мэлори Т. Смерть Артура: романы / Томас Мэлори; [пер. с англ., прим., указ. И. Бернштейн; вступ. ст. Л. Сумм]. – М. : Эксмо, 2009. – С. 5-22.

**СЕКЦІЯ
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

УДК: 159.922.73

Абдиллаева Елизавета Игоревна

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ-ИНДИГО

В современном мире тема детей-индиго широко обсуждается как в научных кругах, так и в СМИ и Интернете. Однако тема до сих пор является спорной, хотя впервые о детях-индиго заговорили ещё в 70-х годах прошлого века.

Автором термина «дети-индиго» является американский экстрасенс Нэнси Энн Тэпп, рассказавшая в своей книге о классификации людей по цветам и выделившая в начале 80-х годов детей с особым цветом ауры – цветом индиго, таким образом выделяя и отдельную категорию одаренных детей.

Появление детей-индиго в 70-80-х годах прошлого века можно назвать достаточно актуальным и своевременным, поскольку к тому моменту количество детей, которых можно было отнести к этой категории, неуклонно росло, особенно если учитывать статистику по преступлениям, убийствам и самоубийствам, а также участвующую тенденцию постановки врачами диагнозов «синдром дефицита внимания» (СДВ), «синдром гиперактивности» (СГ), а то и обоих вместе - «синдром дефицита внимания с гиперактивностью» (СДВГ). [1]

Однако насколько бы актуальным не являлось открытие Нэнси Энн Тэпп, оно создало определенные трудности в работе врачей и педагогов. Пусть это и был психологически гуманный акт, однако одновременно он был и социально неоднозначным, а с научной точки зрения – требующим объективных объяснений явления. [2]

В 2001 году на суд отечественной публики была представлена книга американских исследователей Ли Кэролла и Джен Таубер, которые и изучали явление детей-индиго. В своей книге «Дети Индиго» они выделяют ряд признаков, которые особенно характерны данной категории детей. По мнению данных исследователей, детям-индиго чаще всего свойственны следующие качества:

- Обладает повышенной чувствительностью.
- Обладает чрезмерной энергией.
- Ему быстро надоедает любое дело — может показаться, что он способен сконцентрировать свое внимание только на очень короткое время.
- Ему требуется общение с эмоционально-устойчивыми и спокойными взрослыми.
- Восстает против авторитетов, если они не ориентированы на уважительное к нему отношение.
- Предпочитает самостоятельно выбирать способ обучения, особенно это касается чтения и математики.
- Может быстро терять эмоциональное равновесие, так как преисполнен великих идей, но испытывает недостаток в ресурсах и людях, способных помочь в реализации этих идей.
- Приобретает знания эмпирическим путем, отказываясь от зубрежки и пассивного обучения.
- Не в состоянии сидеть на месте спокойно, если только не увлечен делом, представляющим для него личный интерес.
- Весьма сострадателен; имеет множество страхов, таких, как страх смерти или потери близкого человека.
- Если неудача постигает его в раннем возрасте, может бросить учебу, так как в процессе неприемлемого для него обучения развивается постоянное сопротивление такому обучению. [3]

Многие из детей индиго также имеют повышенную потребность и тягу к духовному началу: их интересует религия, они имеют собственное представление о Боге, многие из них видят ангелов и имеют возможность беседовать с ними. Они также с детства являются превосходными психологами и зеркальными манипуляторами, помогая таким образом своим родителям лучше узнать самих себя.

Они неуправляемы в области их интересующей проблемы, «с головой уходят» в деятельность. Как и одаренные дети, индиго в ходе беседы не по годам «демонстрируют впечатляющую работу ума». Имея высокоразвитую интуицию, эти дети на такие проблемы, как жизнь или смерть, дают содержательные ответы. Дети индиго обладают мыслительными способностями, выходящими далеко за рамки ожидаемого. Такие дети, как правило, рано начинают говорить, учатся читать и считать. [2]

Часто дети-индиго имеют определенные проблемы в общении как со сверстниками, так и с более взрослыми и опытными людьми, и потому являются в обществе «белыми воронами». [2]

Дети-индиго безусловно являются гениями в своих сферах, однако этот феномен является очень неудобным как для медицины, так и для педагогики. Эти дети пришли в этот мир «в готовом виде», со всеми своими особенностями, а потому, разумеется, за свои поступки не отвечают, они невинны и невиновны. Однако для педагогов это создает определенную трудность, поскольку раз такие дети пришли в этот мир с уже готовыми личностными установками, то зачастую они не видят смысла в том, чтобы прислушиваться к более старшим и более опытным людям. [1]

Что касается медицинского аспекта, то возникает неясность: считать ли «детей-индиго» болезнью, психической патологией или все же положительным феноменом в пределах нормы, пока не определенной человечеством? [1] Как уже было сказано ранее, чаще всего ответ на этот вопрос дается в пользу медицинского диагноза, который зачастую лечится опасными для здоровья и психики медикаментами.

Родители и учителя таких детей часто испытывают сложности в воспитании и обучении таких детей. Ли Кэрролл в своей второй книге, посвященной детям-индиго, приводит советы учителям, которые также могут быть использованы и родителями. «На что дети индиго откликаются, так это на уважение - уважение к ним как к разумным личностям и детям, уважение к их проблемам, которые для них не менее сложны, чем наши взрослые трудности - для нас. Эти дети откликаются на уважение к их праву выбора и способностям. Они умеют принимать хорошие решения, им нужно лишь немного помочь. Они отчаянно борются за то, чтобы их способности заметили и признали как нечто значимое, и они действительно важны». [4]

Литература

1. Залевский Г.В. «Дети индиго»: психологическая реальность или психологический миф? Между одаренностью и синдромом дефицита внимания с гиперактивностью / Г.В. Залевский, Ю.В. Кузьмина // Сибирский психологический журнал. – 2009. – №31
2. Рахматуллин Т.Г. Дети индиго как необычная форма проявления одаренности / Т.Г. Рахматуллин, М.Т. Рахматуллин // Современные проблемы науки и образования. – 2014. – №2.
3. Кэрролл Л. Дети Индиго / Л. Кэрролл, Д. Тоубер. – М.: София, 2003. – 288 с.
4. Кэрролл Л. Дети индиго-2. Праздник цвета индиго / – М.: София, 2003. – 240 с.

УДК 378.124:371.8

Авдеев Александр Викторович

ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНІ КОМПЕТЕНЦІЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОСТІ ПЕДАГОГА

Сучасний освітній простір пред'являє високі вимоги до підготовки педагога. Парадигма освіти передбачає, що майбутній педагог повинен володіти творчим мисленням, поєднувати необхідний професіоналізм і високий рівень загальної культури. У міру підвищення науково-теоретичного рівня та інформаційної насиченості змісту освіти зростає потреба у вдосконаленні психолого-педагогічних та наукових знань студентів педагогічних спеціальностей, покращенні їх культурологічної підготовки, озброєнні знаннями, необхідними для виховання і навчання дітей. У зв'язку з цим, важливою умовою підвищення рівня педагогічної культури майбутніх педагогів є розвиток їх загальнокультурної компетенції - особової та професійної характеристики педагога.

Саме загальнокультурна компетенція визначає активну життєдіяльність людини, його здатність орієнтуватися в різних сферах соціального і професійного життя, гармонізує внутрішній світ і стосунки з соціумом. Високий рівень загальнокультурної компетенції необхідний педагогу для реалізації всіх трьох глобальних цілей освітнього процесу: навчання, виховання і розвитку дітей. Компетенція виступає важливою характеристикою педагогічної культури педагога, однією з невід'ємних показників його професійної підготовки.

Теоретичні основи проблеми загальнокультурної компетенції педагога без використання цього терміну розглядалися в працях класиків педагогіки А. Дистервега, В.А. Сухомлинського, К.Д. Ушинського, С.І. Гессена і Н.К. Крупської.

На даний час є дослідження по таких проблемах, як вплив загальної культури педагога на успішність його педагогічної діяльності (І.Е. Відт), формування культури майбутнього педагога (В.Л. Бенін, Е.В. Бондаревська, Л.І. Орешкина), розвиток духовної культури педагога в професійній діяльності (М.М. Мукамбаєва).

Класифікацію компетенцій педагога, в якій вперше з'являється термін «загальнокультурні компетенції» поряд із особовими, комунікативними, учбово-пізнавальними, інформаційними і

соціально-трудовими дає А.В. Хуторський. Тут він має на увазі круг питань, по відношенню до яких педагог має бути добре поінформований, володіти досвідом діяльності, це – особливості національної і загальнолюдської культури, духовно-етичні основи життя людини і людства, окремих народів, культурологічні основи родинних, соціальних, суспільних явищ і традицій, роль науки і релігії в житті людини, їх вплив на світ, компетенції в побутовій сфері, а також досвід освоєння наукової картини світу, що розширюється до культурологічного і вселюдського розуміння світу [1, с. 143].

С.Л. Троянська визначає загальнокультурну компетентність як інтеграційну здатність педагога, обумовлену досвідом освоєння культурного простору, рівнем вихованості та розвитку, орієнтовану на використання культурних еталонів як критеріїв оцінки при вирішенні проблем пізнавального, світоглядного, життєвого, професійного характеру [2, с. 20].

Аналіз науково-педагогічної літератури показує, що структура загальнокультурної компетентності трьохкомпонентна. У її склад входять:

- Когнітивний компонент. Він відповідає такій формі привласнення продуктів культури як вивчення і розуміння.
- Ціннісно-орієнтаційний компонент. Він передбачає залучення до культури як передачу цінностей через переживання в процесі духовного спілкування.
- Комунікативно-діяльний компонент. Він відповідає операційно-поведінковій спрямованості і такому способу привласнення культури як навчання і співтворчості.

Наявність поля значимих проблем, здібностей до їх вирішення визначають пізнавальну спрямованість когнітивного компонента загальнокультурної компетентності. Універсальний характер культури як цілісної системи є синтезом онтологічних, гносеологічних проблем, вирішення яких обумовлюється рівнем загальнокультурної компетентності.

Таким чином, поле проблем когнітивного компонента складають: ціннісні проблеми соціальної діяльності; ціннісні проблеми особового самопізнання, самовизначення і саморозвитку; світоглядні проблеми; проблеми міжособових стосунків; проблеми взаємодії культур.

Досліджений культурно-освітній простір є характеристикою ціннісно-орієнтаційного компонента в структурі загальнокультурної компетентності. Ціннісно-орієнтаційний компонент насичений емоційно-ціннісною спрямованістю, оскільки привласнення продуктів культури передбачає їх сприйняття, емоційне, ціннісне відношення до них і визначає відношення до еталонів і цінностей, втілених в наукових, філософських ідеях, витворах мистецтва.

На базі освоєного культурно-освітнього простору відбувається формування здатності до культурної діяльності, спілкування. В учово-виховному процесі це складає комунікативно-діяльний компонент загальнокультурної компетентності. Педагог, будучи наставником і помічником дітей, допомагає їм в процесі їх власного формування. З іншого боку, дитина, залучаючись до культури, усвідомлює її, сприяє своєму повноцінному включенню в соціально-культурну діяльність.

Робота по розвитку загальнокультурної компетентності майбутніх педагогів безпосередньо у вузі передбачає такі форми роботи, як: лекції, тренінги, практикуми, відвідання художніх виставок, музеїв і ін.

Проте культурно-освітній простір майбутніх педагогів не обмежується рамками вузу. До джерел, що визначають культурний простір особи, можуть бути віднесені: учбові, наукові, художні літературні джерела; джерела створення культурних цінностей (театри); джерела зберігання (музеї) і поширення культурних цінностей (кінотеатри, концертні зали); аудіовізуальні і мультимедійні джерела (телебачення, радіо, Internet); джерела інформації про культурні цінності (газети, журнали); середовище спілкування (члени сім'ї, друзі, педагоги, знайомі).

Аналіз досліджень, пов'язаних з поняттям загальнокультурної компетенції педагога, дозволяє зробити висновок про те, що вона є невід'ємною частиною педагогічної культури, важливою характеристикою особи і професійної кваліфікації сучасного педагога.

Синякова М.Г. стверджує, що загальнокультурна компетенція у складі базових компетенцій виступає фундаментальною складовою для таких утворень, як професійна готовність і компетентність, професіоналізм, майстерність, індивідуальна творчість. Загальнокультурні компетенції на відміну від інших компетенцій носять стійкіший характер. Так, якщо професійні компетенції можуть бути недовговічними (через зміну технологій діяльності, старіння прикладних знань і ін.), то базові компетенції людина проносить крізь усе життя, маючи можливість кожного разу створювати на їх основі свою нову професійну подобу [3, с. 24]. Тим самим загальнокультурна компетенція може розглядатися як основа формування професійності педагога.

Література

1. Компетенции в образовании: опыт проектирования: сб. науч. тр. / под ред. А.В.Хуторского. - М., 2007.
2. Троянская, С.Л. Общекультурная компетентность: опыт определения и структурирования / Троянская С.Л. // Культурно-историческая психология. 2008. - №2. - С. 19-23.
3. Синякова, М.Г. Основные подходы к определению сущности общекультурной компетентности бакалавра менеджмента / М.Г. Синякова // Международный журнал экспериментального образования. - 2010. - № 9. - С. 24-25.

УДК: 376.5

Бабич Ізабелла Сергіївна

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГА ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ

Кожна дитина має певні здібності від народження, тому завдання педагога полягає у виявленні, навчанні та вихованні такої дитини. Вчитель повинен стимулювати мотивації розвитку здібностей, забезпечити кожній дитині рівні стартові можливості для реалізації інтересів; збільшення кількості дітей, які б займалися інтелектуальною та творчою діяльністю.

Як відомо, обдарованість – це ґрунт, на якому зростає талант, а за талантом іноді ховається геніальність, але без належних умов, без відповідної підтримки обдарована особистість не має можливості розвиватись [2].

Проблеми, пов'язані з роботою з обдарованими дітьми, – не нові. Вся історія від стародавнього світу до наших днів – це намагання людства зрозуміти сутність таланту й обдарованості з метою створення таких умов навчання і виховання, аби унікальні здібності людини мали шанси на реалізацію. У нашій країні системний науковий підхід до цієї проблеми був започаткований лише на початку 90-х років минулого століття. Першими кроками на цьому шляху було створення мережі гімназій, ліцеїв та колегіумів – закладів для обдарованих, які називали закладами освіти нового типу. Вони сприяли певним чином формуванню системи роботи з розвитку здібностей і обдарувань учнів, але значних результатів не досягли, оскільки у них не було відповідної нормативно-правової бази, державної програми їх розвитку, розвинутої системи управління, необхідних методик роботи з обдарованими дітьми та молоддю. Найсуттєвішою проблемою тоді була відсутність підготовленого до цієї роботи вчителя [2].

Система освіти повинна забезпечити всі умови для всебічного розкриття потенціалу обдарованої особистості, створити такі можливості, щоб учень міг стати суб'єктом самоосвіти, самовиховання, саморозвитку.

Підготовка вчителя до певного виду діяльності – це процес формування його професійної готовності, яка містить: сумарну характеристику здобутих знань; компетенцію як загальну здатність, засновану на знаннях, досвіді, цінностях, нахилах, набутих у процесі навчання; готовність як усталене умотивоване прагнення виконати свій обов'язок учителя

Високий рівень професійно-педагогічної підготовки, на думку вчених, забезпечується оволодінням трьома групами знань та вмінь. Використовуючи такий підхід, можна визначити знання та вміння, необхідні для забезпечення високого рівня професійно-педагогічної підготовки вчителя до роботи з обдарованими учнями.

Знання та вміння, необхідні для забезпечення високого рівня професійно-педагогічної підготовки вчителя до роботи з обдарованими учнями

1. Загальнонаукові та фахові:

Теорія відповідного предмету, основи суміжних предметів та вміння використовувати знання у процесі роботи з розвитку здібностей і обдарувань учнів.

2. Фізіологічні та психологічні:

Вікові особливості фізичного та психологічного розвитку школяра, психологія навчання й виховання. Поняття і види обдарованості та здібностей.

3. Педагогічні та методичні:

Сутність педагогічного процесу; теорія і методика навчання та виховання школярів, наукова організація праці вчителя і учня [1].

Готовність учителя до роботи з обдарованими учнями виявляється у високому рівні професійно-педагогічної компетентності спеціаліста до даного виду діяльності, що базується на сукупності спеціальних знань і вмінь та стійкому вмотивованому бажанні здійснювати цю

діяльність. Зважаючи на це, нами визначені такі компоненти готовності вчителя до роботи з обдарованими учнями: позитивна мотивація; достатній рівень професійно-педагогічної компетентності; рефлексія і корекція.

Оцінка реальних рівнів сформованості готовності вчителів до роботи з обдарованими учнями має здійснюватися на основі визначених структурних компонентів готовності, критеріїв (мотиваційно-вольовий, інтелектуально-операційний, оцінювально-рефлексивний) та змістовних характеристиках зазначених компонентів (показників) готовності [1].

Мотиваційно-вольовий критерій містить професійну спрямованість та наявність особистісних якостей, які характеризують придатність спеціаліста здійснювати роботу з розвитку здібностей та обдарувань учнів (усвідомлення своїх професійних цілей, ціннісних орієнтацій, принципів, наявність інтересу до навчально-виховної роботи у сучасній школі; любов до дітей, гуманізм, демократизм тощо).

Інтелектуально-операційний критерій відображає наявність певного рівня професійної компетентності (необхідних загальних гуманітарних і спеціальних знань з теорії та методики навчально-виховної роботи; професійних умінь, необхідних для ефективного реалізації діагностичної, прогностичної, конструктивної, формувальної, комунікативної, аналітичної функцій за основними напрямками роботи: 1) створення умов розвитку особистості в шкільному колективі; 2) індивідуально-корекційна робота з обдарованими учнями; 3) взаємодія з іншими учасниками навчально-виховного процесу для реалізації цілей та завдань діяльності.

Оцінювально-рефлексивний критерій готовності характеризує вчителя з точки зору його вміння аналізувати результати своєї діяльності, усвідомлення ним свого рівня професійної підготовки до реалізації мети і завдань роботи, а також усвідомлення потреби в професійній самоосвіті, самовдосконаленні.

Співвідношення професійних якостей, знань та вмінь, що відповідають зазначеним критеріям і показникам, міра їх усвідомлення, виразності, усталеності й активності прояву мають складати якісну характеристику рівня готовності вчителя до роботи з обдарованими учнями [3].

Зважаючи на потребу суспільства у розвитку творчих здібностей дітей, важливою є педагогічна орієнтація для створення умов їх творчої діяльності. Обдарована особистість сама собі допоможе, якщо вчитель підтримає її творчість. Тому і вчитель має бути творчим, щоб навчальний процес був цікавим, різнобічним та результативним. Він, з одного боку, повинен мати особисте бажання розвивати в учнів творчі здібності, а з другого, усвідомлювати, що в традиційний механізм підготовки й проведення уроку потрібно вносити суттєві зміни.

З цього погляду критеріями творчої педагогічної діяльності вчителя є:

1. Розроблення інноваційних підходів до навчально-виховного процесу, модернізація змісту, форм, методів і засобів навчання й виховання з метою розвитку здібностей і обдарувань учнів.
2. Здійснення систематичного самоаналізу своєї роботи та професійної діяльності інших учителів з метою творчого узагальнення власного досвіду і досвіду своїх колег.
3. Вияв гнучкості під час вибору оптимальних методів і форм роботи з обдарованими учнями [3].

Отже, готовність учителя до роботи з обдарованими учнями має бути результатом його цілеспрямованої системної підготовки.

Література

1. Джус І. І. Особливості підготовки вчителів до роботи з обдарованими учнями / Ірина Іванівна Джус. – 2014.
2. Жосан О. Е. Науково-методичне забезпечення підготовки вчителів до роботи з обдарованими учнями / О. Е. Жосан. – 2010.
3. Крикун А. Ю. Формування професійної готовності педагогів до роботи з обдарованими дітьми в системі післясередньої педагогічної освіти / Анастасія Юріївна Крикун. – 2013.

УДК 371.015.3(043)

Баглюк Владислава Романівна

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ

Актуальність вивчення даної теми пов'язана з тим що мотивація як складне, багатоаспектне явище є необхідним елементом системи освіти. Створення умов для мотивації учнів і її практичне здійснення дозволять досягти учбових цілей. Важливим є факт, що у багатьох учнів виникають проблеми з успішністю. Найчастіше це пов'язано не з працездатністю дитини або її інтелектуальними

можливостями, а з різким падінням інтересу до навчання, зниженням навчальної мотивації. Необхідно знати нові джерела мотивації навчання для того, щоб боротися з неуспешністю в навчанні.

Мета дослідження – розкрити поняття мотиву та навчальної мотивації, вивчити основні джерела мотивації учнів.

Маємо підкреслити, що поняття мотив у психології визначається як динамічний процес фізіологічного та психологічного плану, керуючий поведінкою людини, що визначає його спрямованість, організованість, активність і стійкість [1].

У свою чергу мотивація - система стимулів, що спонукають людину до виконання дій. Мотивація є динамічним процесом фізіологічної природи, керованим психікою особистості, які проявляються на емоційному і поведінковому рівнях. Вперше поняття «мотивація» було вжито у праці А. Шопенгауера [2].

Навчальна мотивація визначається як приватний вид мотивації, включений в певну діяльність, - в даному випадку діяльність навчання, учбову діяльність [3].

Побудником навчальної діяльності є система мотивів, що включає в себе: пізнавальні потреби, цілі, інтереси, прагнення, ідеали, мотиваційні установки. Ці складові надають учбовій мотивації активний і спрямований характер, входять в структуру і визначають її змістовно-сміслові особливості.

Навчальна діяльність є полімотивована, так як активність учня має різні джерела. Прийнято виділяти три види джерел активності: внутрішні; зовнішні; особисті.

До внутрішніх джерел навчальної мотивації відносяться пізнавальні та соціальні потреби (прагнення до соціально схвалюваних дій і досягнень).

Зовнішні джерела навчальної мотивації визначаються умовами життєдіяльності учня, до якої відносяться вимоги, очікування і можливості. Вимоги пов'язані з необхідністю дотримання соціальних норм поведінки, спілкування і діяльності. Очікування характеризують відношення суспільства до навчання як до норми поведінки, яка приймається людиною і дозволяє долати труднощі, пов'язані із здійсненням навчальної діяльності. Можливості - це об'єктивні умови, які необхідні для розгортання навчальної діяльності (наявність школи, підручників, бібліотеки і т.д.).

Особисті джерела. Серед названих джерел активності, що мотивують навчальну діяльність, особливе місце займають особисті джерела. До їх числа відносяться інтереси, потреби, установки, еталони і стереотипи та інші, які обумовлюють прагнення до самовдосконалення, самоствердження і самореалізації в навчальній та інших видах діяльності.

Взаємодія внутрішніх, зовнішніх і особистих джерел навчальної мотивації впливає на характер навчальної діяльності і її результати. Відсутність одного з джерел призводить до переструктурування системи навчальних мотивів або їх деформації [4].

Література

1. Мотив [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://ru.wikipedia.org/wiki/Мотив>.

2. Мотивация: источник сил для действия [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://psych.info/psihologiya-lichnosti/motivatsiya/motivatsiya-istochnik-sil-dlya-dejstvij.html>.

3. Учебная мотивация и пути ее формирования [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://studopedia.ru/7_189625_problema-sootnosheniya-obucheniya-i-vospitaniya.html.

4. Учебная мотивация: сущность, источники, классификация, характеристика, функции [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: http://psyera.ru/uchebnaya-motivatsiya-sushchnost-istochniki-klassifikaciya-harakteristika-funkcii_9648.htm.

УДК 378.14:316.628(043)

Белова Катерина Янівна

МОТИВАЦІЯ ЯК НАЙВАЖЛИВІШИЙ КОМПОНЕНТ УЧБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Проблемі мотивації, як у психології, так і в педагогіці, приділяється серйозна увага, оскільки мотив є одним з основних компонентів в будь-якій діяльності і зумовлює її успішність.

Зважаючи на широку представленість в літературі різних класифікацій мотивів, ми зупинимося лише на класифікації, запропонованої М. Г. Роговим. Всі мотиви об'єднані в дві великі групи – "безпосередніх" і "опосередкованих" мотивів. Під першими розуміються мотиви, безпосередньо включені в сам процес діяльності і відповідні їй соціально заданим цілям і цінностям. Опосередковані мотиви пов'язані з цілями і цінностями, які лежать поза самої діяльності, але можуть

в ній хоча б частково задовольнятися.

Згідно С. Ніколаєвої майже всі бажають оволодіти іноземною мовою, але одного бажання мало. Цей процес передбачає подолання різноманітних труднощів, що гальмує досягнення мети. Як результат – зниження мотивації, зникнення активності, ослаблення волі, спрямованої на оволодіння іноземною мовою. Тому дослідження особистісної мотивації заслуговує особливої уваги.

Виділення внутрішніх і зовнішніх аспектів (навчальної) мотивації дозволяє не тільки більш детально розуміти її сутнісні особливості, але і сприяє конкретизації вибору педагогічних стратегій і тактик, розвитку даного індивідуально особистісного феномена, у тому числі в аспекті вивчення іноземної мови [5, с. 282].

Особливе місце в психолого–педагогічних дослідженнях займає проблема **навчальної мотивації**, яка визначається як приватний вид мотивації, включений в навчальну діяльність [3, с. 7].

С. П. Ільїн до мотивів навчальної діяльності відносить всі фактори, що зумовлюють прояв навчальної активності (потреби, цілі, установки, почуття обов'язку) [2, с. 253]. А. К. Маркова, Т. А. Матіс, А. Б. Орлов під мотивом навчальної діяльності розуміють спрямованість учня на окремі сторони навчальної роботи, пов'язану з внутрішнім до неї ставленням [3, с. 9]. Б. Вернер головним завданням мотивації навчання вважає таку організацію навчального процесу, яка максимально сприяє розкриттю внутрішнього мотиваційного потенціалу особистості студента.

При вивченні різних підходів до розуміння що ж таке навчальна мотивація, найбільш вдалим знаходимо наступне визначення: Навчальна мотивація – це форма мотивації, яка виражається через «готовність особистості виконувати навчальну діяльність».

Навчальна мотивація визначається як приватний вид мотивації, включеної в діяльність навчання, учбову діяльність. Як і будь–який інший вид, навчальна мотивація визначається цілим рядом специфічних для цієї діяльності факторів. По-перше, вона визначається самою освітньою системою, освітнім закладом, де здійснюється навчальна діяльність; по-друге, – організацією освітнього процесу; по-третє, – суб'єктними особливостями учня (вік, стать, інтелектуальний розвиток, здібності, рівень домагань, самооцінка, його взаємодія з іншими учнями і т.д.); по-четверте, – суб'єктними особливостями педагога і насамперед системою його відносин до учня, до справи; по-п'яте, – специфікою навчального предмета [1, с.149].

Навчальна мотивація характеризується складною структурою. В якості основних її компонентів Б. Вернер [6, с.142] виділяє такі мотиви:

- Цивільний (вчення як підготовка до майбутнього життя в суспільстві);
- Пізнавальний (придбання знань і навичок);
- Соціальної ідентифікації з викладачем (відповідає вимогам викладача і високим навчальним досягненням студентів);
- Соціальної ідентифікації з батьками (співвідноситься з очікуваннями батьків в області навчання і поведінки);
- Переживання (пов'язаний з привабливістю навчального матеріалу, його різноманітністю і цікавістю);
- Матеріальний (вчення як передумова матеріальної забезпеченості в майбутньому);
- Значення (придбання та підтримання високого соціального престижу серед однолітків).

Проблемі формування мотивації до вивчення іноземної мови присвячені роботи багатьох вчених.

Так, наприклад, Н.М. Симонова вивчала структуру мотивації при засвоєнні іноземної мови у мовному вузі, пропонуючи шляхи її підвищення на основі залучення студентів у спільну навчально–пізнавальну діяльність [4, с. 9–12].

«... Мотивація навчання складається з ряду постійно змінюючихся і вступаючих в нові відносини один з одним спонукань (потреби і сенс вчення для студента, його мотиви, цілі, емоції, інтереси). Тому становлення мотивації є не просте зростання позитивного або посилення негативного відношення до навчання, а стоїть за ним ускладнення структури мотиваційної сфери, спонукань, що входять в неї, поява нових, більш зрілих, іноді суперечливих відношень між ними».

Задоволення власних пізнавальних мотивів під час вивчення іноземної мови формує стійку мотивацію постійної роботи з цією мовою, використання цієї мови для отримання конкретної інформації (читання книг, газет, перегляд фільмів, телепередач, спілкування з носіями даної мови і т.д.). Мова стає незамінним інструментом у пізнавальній діяльності студента і тим самим підвищує мотивацію до подальшого вивчення мови, і можливо не тільки до поглибленого вивчення тієї мови, з

якою вже знайомий студент і зацікавлений в якісному оволодінні нею, але й може призвести до бажання студента вивчити ще яку–небудь іноземну мову.

Узгодженість змісту навчальної дисципліни і способів її подачі з реальними можливостями, здібностями та інтересами студентів сприяє розвитку позитивної мотивації. Оптимально підібраний матеріал закріплює всі складові мотивації: потреби, інтереси, емоції, самі мотиви. Формування стійкого рівня мотивації студента зобов'язує викладача вибирати відповідні навчальні матеріали, які представляють собою комунікативну, професійну цінність, носять креативний характер, стимулюють розумову активність студентів [1, с. 188].

Грунтуючись на вищезазначеному вважаємо мотивацію важливим компонентом готовності студентів–філологів до вивчення іноземних мов та їх подальшої професійної діяльності.

Література

1. Зимняя И. А. Педагогическая психология / И. А. Зимняя – Ростов–на–Дону: Феникс, 1997. – 480 с.
2. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб.: Питер, 2000. – 512 с.
3. Маркова А. К. Мотивация учения / А. К. Маркова, А. Б. Орлов, Л. М. Фридман. – М., 1983. – 64 с.
4. Симонова Н. М. Экспериментальное исследование структуры мотивации при усвоении иностранного языка в ВУЗе: автореф. дисс. канд. психол. наук / Н. М. Симонова. – М., 1982. – 15 с.
5. Хамедова Г. Н. К проблеме формирования мотивации изучения иностранного языка / Г. Н. Хамедова // ВЕСТНИК ОГУ. – 2012. – №2 (138) – 280–285 с.
6. Werner B. A theory of motivation for some classroom experiences // Journal of Educational Psychology. – 1999. – 240 p.

УДК 811.159.923.2(043)

Вознюк Світлана Валеріївна

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТІВ

Соціальні зміни супроводжуються появою нових вимог до системи професійної підготовки фахівців, яка повинна бути якісною, мобільною та динамічною. Нові запити постійно піддають перевірці усталені критерії професійного розвитку і стимулюють необхідність теоретичного осмислення процесу професійного самовизначення.

Актуальність обраної теми полягає у все більш наростаючому інтересу психологів до проблеми самоідентифікації та професійної ідентичності.

У сучасних дослідженнях професійна ідентичність розглядається як важливий критерій професійного становлення особистості і значуща характеристика суб'єкта праці.

Професійна ідентичність ґрунтується на концептуальному уявленні людини про своє місце в конкретній професійній групі, а також про стан професійної групи в колі соціальних відносин. Професійна ідентичність дозволяє особистості орієнтуватися в світі професій та забезпечує максимальні умови для самореалізації. Відносячи себе до будь-якої професійної групи, особистість приймає її норми, цінності і традиції, і вони регулюють її поведінку в процесі актуалізації професійної ідентичності. Таким чином, важливим є не рівень майстерності людини в професії, а її особисте розуміння того, що він «учитель», «вчений», «будівельник» тощо.

Л. Б. Шнейдер трактує професійну ідентичність як частину особливої взаємозалежності особистісної та соціальної ідентичності в професійній дійсності, яка є продуктом професійного самовизначення особистості, представленим через образ «Я» [1].

К. А. Абульханова-Славська запропонувала авторський підхід до типології ідентичності. Вона виділила типи ідентичності, що відповідають особливостям самовираження особистості в професії:

- самовираження здійснюється через професійний вибір, досить близький до особистісних характеристик. Життєва перспектива пов'язана з повтором ситуацій, в яких особистість реалізує свої можливості;
- професія дає особистості можливість підніматися за рівнями професійної майстерності. Процес спричинить собою якісні зміни професійних позицій, позитивну динаміку. Розвиваються здібності особистості;
- самовираження засноване на вдосконаленні та розвитку особистісних якостей і здібностей. Професія актуалізує особистісний потенціал, надаючи можливості для розвитку особистості;

- самовираження в професії ґрунтується на проектуванні творчої активності, розвитку здібностей, самоконтролі, самоаналізі [2].

Усвідомлення студентами – майбутніми педагогами – своїх особистих і професійно важливих якостей, здібностей, можливостей професійного зростання і розвитку допомогло реалізувати змістовне насичення навчальної діяльності і збагатило смислові зв'язки [].

Оскільки особистісно-професійний розвиток студентів у вузі безпосередньо залежить від професійно значущих цінностей і особистісних смислів, які полягають у професійній діяльності, тому доцільно стимулювати прагнення студентів до самопізнання, професійної ідентифікації особистості в процесі професійної підготовки. Ухвалення майбутніми педагогами особистісних і професійно необхідних якостей, здібностей, можливостей професійного зростання буде посилювати змістовне насичення навчальної діяльності та збагачення смислових зв'язків. Через організацію самопізнання у бакалаврів буде відбуватися орієнтування в ціннісно-смисловому змісті своєї свідомості. Поява і усвідомлення значущої професійної мети, ідеї, сенсу, тобто змістовного компонента професійної спрямованості, - це важливий фактор формування професійної ідентичності студентів педагогічного вузу.

Другою умовою формування професійної ідентичності вважають широке використання інноваційних технологій і активних методів навчання []. Наприклад, на лекціях, семінарах і практичних заняттях навчаються пропонувалися цікаві проблемні питання, ділові ігри, інтерактивні технології (мотиваційно-стимулюючі, емоційно-стабілізуючі).

Отже ми можемо сказати, що формування професійної ідентичності є тривалим та поетапним процесом, оптимізувати який можна в період професійного навчання. Певні форми роботи із включенням інноваційних технологій та активних методів навчання сприяють формуванню образу професії та образу-Я, підвищують мотивацію бакалаврів до навчання шляхом активної участі в певних ситуаціях, створення неформальної атмосфери в процесі навчання, необхідності швидкої реакції.

Література

1. Шнейдер Л. Б. Профессиональная идентичность: теория, эксперимент, тренинг. - М.: МПСИ; Воронеж: МО ДЕК, 2004. - С. 48.
2. Альбуханова-Славская К. А. Стратегия жизни / К.А. Альбуханова-Славская - М.: Мысль, 1991. - 299 с.
3. Воронина Е. В. Формирование лидерской позиции студентов педагогического вуза // XXIII Ершовские чтения: межвуз. сб. науч. ст. / отв. ред. Л. В. Ведерникова. - Ишим, 2013. - С. 10-12.
4. Кунгурова И. М., Воронина Е. В. Арт-технологии в формировании инновационной педагогической деятельности у студентов // Инновации в образовании. - 2015. - № 1. - С. 136-154.

УДК 159.943.7(043)

Газібагандова Владислава Шамілівна

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІВОРУКОЇ ДИТИНИ

Кожна дитина, що приходить в цей світ, унікальна і неповторна – наділена своїм багажем талантів і обдарувань і має потужний потенціал. А кожен батьки хочуть, щоб їх дитина була не гірше за інших. Або – як всі. Або навіть – трохи краще, ніж інші. Подібне протиріччя між унікальністю індивіда і стандартами сприйняття людини в суспільстві завжди ставило під удар людей, несхожих на інших. До таких несхожих відносяться і лівші.

Актуальність даної роботи полягає в недостатній вивченості причин феномену ліворукості з точки зору соціальних, біологічних, морально-філософських аспектів та практичної затребуваністю технологій ефективної корекції.

Метою роботи є вивчення психологічних особливостей ліворуких дітей.

Один з перших серйозних оглядів робіт по ліворуким належав перу Джексона і був виданий у Лондоні в 1905 році [4, с. 24].

Одні дослідники переконані, що ліворукість – це результат звички, тобто не має патологічних передумов і є соціальною за своєю природою; інші наводять переконливі дані про генетичні передумови ліворукості (Джеррі Леві і Томас Нагілак, Маріон Аннет); треті вважають, що ліворукість виникає в результаті пошкодження лівої півкулі на ранніх етапах індивідуального розвитку (Доброхотова Т.А., Брагіна Н.Н) [1, с. 34].

Вивченням проблеми ліворукості за кордоном займалися Х. Кілер, С. Спрінгер і Г. Дейч і ін. Дана проблема розглядається такими вітчизняними дослідниками як М. М. Безруких, С. П. Єфімова,

Н. В. Дубровінська, Д. А. Фарбер, М. Г. Князева, Н. Н. Богданов. Т. А., Доброхотова, Н. Н. Брагіна, Е. А. Голубева, Н. Н. Данилова.

Левшество пов'язано з асиметрією парних органів людини. Завдяки принципу біологічної надійності людина наділена багатьма органами, дублюючими самих себе. Якщо один з парних органів відмовляє, інший може частково приймати на себе його функції. Але як показують спостереження і експерименти, парні органи у людей розвинуті неоднаково. Один з двох парних органів завжди є домінуючим. Переважання лівій частині над правою і називається левшеством [2, с. 145].

Варто також розрізняти поняття ліворукість і левшество. Ліворукість визначає тільки провідну руку, тоді як левшество – комплексна характеристика, яка відображає велику активність правої півкулі головного мозку. Таким чином, якщо дитина воліє все робити лівою рукою, з упевненістю можна стверджувати, що вона ліворука. Однак, чи є вона лівшею в цілому, можна судити тільки після виявлення у нього ведучого ока, провідної ноги і ведучого вуха (наглядом, що дитина використовує частіше).

Левшество може бути сенсорним, що стосується органів сприйняття. А може бути моторним. Тоді воно стосується переважання лівої ноги або руки. Причому можливі самі різні поєднання сенсорної і моторної ліворукості: у людини може домінувати праве око і праве вухо, але бути поштовховою ліва нога.

Привчити лівшу користуватися правою рукою можна: це доведено на практиці. Але дитині можна сильно нашкодити. На думку вчених, переучування ліворуких дитини «на праву руку» може загальмувати її розвиток і привести до неврозу.

Існують різні причини ліворукості, від яких може залежати розвиток тих чи інших якостей у дитини:

1) Генетичне левшество. Ліворукість в 10 – 12 разів частіше зустрічається в сім'ях, в яких лівшею є хоча б один з батьків.

2) "Компенсаторное" левшество, пов'язане з будь-яким ураженням мозку, частіше – його лівої півкулі в разі будь-якої травми, хвороби на ранньому етапі розвитку дитини.

3) "Вимушене" левшество. Вибір ведучої руки у таких лівшів зазвичай пов'язаний з травмою правої руки, але може бути і результатом наслідування рідними або друзями.

4) Псевдолеворукість у дітей не формується домінуюче півкулю по відношенню до руки. Тоді спостерігається псевдолеворукість або, що буває частіше, приблизно рівне використання. [4, с. 24].

Отже, існує ряд психологічних особливостей, які відрізняють лівшів від праворуких дітей. Основні з них:

- Лівші мають прекрасну просторову орієнтацію, «почуття тіла», відмінну координацію рухів, більш рухливі, ніж правші;

- Вони більш успішні у вивченні геометрії завдяки її просторовій природі, а ось з арифметичним рахунком у них проблеми, тому що ці дії вимагають логіки, послідовного мислення, а це функція лівого півкуля;

- Вони прекрасно справляються з різними завданнями на узагальнення, але «схоплювання» цілісного образу зображення замість його поетапного аналізу заважає їм опанувати читання;

- Лівшам складніше опанувати грамотну усну і письмову промову (здатність до активного відтворення мови у них виражена значно слабкіше, ніж до розуміння слів);

- Вони погано виконують діяльність, що вимагає постійного самоконтролю;

- Більш (ніж правші) емоційні, вразливі і ранимі, в зв'язку з чим частіше можуть відчувати почуття образи, гніву, бути дратівливими, особливо в ситуації труднощів, які зустрічаються у них нерідко;

- Лівші наділені багатою уявою, схильні до фантазування.

- Феномен дзеркальних рухів, у когось він проявляється у вигляді дзеркального письма (дитина починає писати з букви, якою закінчується слово, потім пише передостанню і т.д., таким чином, якщо докласти дзеркало до написаного слова, то побачите в дзеркальному відображенні традиційним способом написане слово), але зустрічаються і дзеркальне читання, дзеркальне малювання, дзеркальне сприйняття.

- Звичні проблеми дитини-лівші – стійкі труднощі при запам'ятовуванні напрямку ходу годинникових стрілок, визначенні "ліво", "право", іноді – "вище", "нижче" [3, с. 32-34].

Підводячи підсумки, можна сказати, що переконавшись в тому, що дитина віддає перевагу лівій руці, потрібно вчитися враховувати цю особливість в спілкуванні та навчанні. А також попереджати про це вихователів і вчителів. Щоб дитина не пов'язувала свої невдачі з тим, що вона лівша, варто розповісти їй історії про відомих лівшів, які незважаючи на свою особливість (а може,

завдяки їй!) досягли в житті великих висот. Серед них художники Леонардо да Вінчі і Пабло Пікассо, композитори Йоганн Себастьян Бах і Людвіг ван Бетховен, вчені Іван Павлов і Альберт Ейнштейн, полководці Олександр Македонський, Юлій Цезар і багато інших.

Література:

1. Айрапетянц В. А. Леворукий ребёнок / В. А. Айрапетянц // Воспитание и обучение детей с нарушениями развития, 2003. – №3. – 34 с.
2. Иншакова О. Б. Леворукий ребёнок / О. Б. Иншакова // Воспитание и обучение детей с нарушениями развития, 2004. – №1. – 145 с.
3. Соболева А. Левши – особенные дети / А. Соболева // Начальная школа, 2007. – №1. – с. 32-34
4. Эльконин Д. Б. «Если ваш ребенок левша» / Д. Б. Эльконин, 2005г. – с 24

УДК 373.2:159.9.072. 43

Гринько Марія Ігоревна

ВІКОВІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ МАНІПУЛЯТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Мета нашого дослідження - визначити закономірності та особливості формування маніпулятивної поведінки у дітей дошкільного віку; виявити основні стратегії дитячих маніпуляцій та умови їх практичного застосування.

Природу виникнення маніпуляції можна розглядати в системі структурних елементів, серед яких значна роль належить аспекту сталого розвитку, як людської діяльності, так і культури. Істотні зміни перетерпів і суспільний лад, що спричинило вагоме зрушення у парадигмі людського сприйняття не тільки себе, а й оточуючих людей.

У основі взаємовідносин з'явилася неприхована потреба у досягненні односторонньої вигоди, що спричинило застосування психологічного впливу.

Саме поняття «маніпуляція» має в якості кореня латинське слово «manus» - «рука». Відповідно до трактуванням в словниках, цей термін позначає «звернення до об'єктів з певними намірами і цілями». Подібний вид дії може бути інтерпретований і на сферу соціальної взаємодії, адже позиція маніпулятора визначається його прагненням приховано впливати на психічні структури людини і змінити чужу думку, спонукання або ж мету у конкретному напрямку [4].

З феноменом маніпулятивної поведінки сучасні психологи стикаються щогодини, адже дана особливість вельми характерна для людини нового часу і вже давно є частиною соціального онтогенезу. При чому, виходячи з досліджень І. Ю. Кулагіної, найбільш сприятливим періодом для активного застосування маніпуляцій є дошкільний вік. Це обумовлено низкою факторів, серед яких почесне місце займають особливості розвитку дитячого мислення, що знаходиться на доморальному рівні аргументації вчинків. В даний період поняття моралі і її норми для дитини - ряд зовнішніх факторів, обумовлених правилами дорослих, які мають авторитет [1, с. 83].

Дошкільний вік - етап нестабільності психічної сфери, що сприяє постійній зміні ставлення до явищ навколишнього світу. Перш за все, відзначається активна робота пам'яті. Вивчаючи і намагаючись пояснити самій собі різні поняття, дитина використовує свій колишній досвід або ж видозмінює його відповідно до отриманої інформації. Ще одна характерна риса цієї вікової категорії - розвинена уява.

Плідною основою для виховання юного маніпулятора стають ті ж дитячі казки, які батьки читають на ніч своїм дітям. Відомий психоаналітик Ерік Берн у своїй книзі «Люди, які грають в ігри» приділив велику увагу казкам - і в першу чергу їх впливу на «життєвий сценарій» особистості та програму її поведінки. Герої - маніпулятори зустрічаються досить часто і, найбільш яскравим представником цієї плеяди, є Лисиця з байки Крилова «Ворона і Лисиця». Її маніпуляція виявляється у вигляді лестощів по відношенню до Ворони, з метою того, щоб отримати сир. Інший приклад - казка С. Я. Маршака «Дванадцять місяців», в якій жертвою маніпуляції виступає Падчірка. Королева, яка є в даній ситуації маніпулятором, намагається вплинути на Падчірку за допомогою такого механізму впливу як тиск на емоційний стан, а саме викликання страху. Королева дотримується активної стратегії маніпулювання і є диктатором [3].

Варто відзначити, що велике значення для психічного розвитку набуває спілкування, як з дорослими, так і однолітками, з'являються продуктивні види діяльності, які тягнуть за собою формування нових мотивів. Інтерес до світу дорослих перетворюється в прагнення маніпулювати іншими як дорослий, адже завдяки тривалим спостереженням, дитина здатна скопіювати і таку особливість поведінки. Типовим прикладом можна вважати загрози батьків: *«якщо ти зараз не*

припини ревти, то я більше не куплю тобі солодоців», «якщо ти не будеш вести себе добре, то вдень не будеш дивитися мультики», які у подальшому житті переростають в дитячі відповідні загрози: «мама, я не буду з тобою розмовляти, якщо ти ...».

Характеризуючи розвиток особистості дошкольника, Д. Б. Ельконін описує випадки дитячої впертості у старшому дошкільному віці, які добре усвідомлюється дитиною як несправедливе і неправильне прагнення, у що б то не стало настояти на своєму. Діти, як правило, враховують наслідки своєї впертості і виявляють її найчастіше по відношенню до тих дорослим, з боку яких вона залишається безкарною [2, с. 144 -145].

До інших передумов розвитку маніпулятивної поведінки можна віднести прагнення дитини привернути увагу батьків, несформоване своєчасно почуття міри, а також прагнення уникнути неприємностей і несхвалення з боку оточуючих.

До найбільш поширених прийомів дитячої маніпуляції можна віднести наступні:

1. Використання лестощів, ласки і компліментів (віковими передумовами даного маніпулятивного прийому є те, що у дитини розвивається здатність розуміти чужі емоційні стани);
2. Істерики і капризи (дана особливість пов'язана з вербальною обмеженістю можливостей дітей);
3. Уявна хвороба (пов'язано з тим, що для більшості батьків життя і стан здоров'я їхніх дітей представляє безперечну цінність, а отже, батьківські переживання стають мішенню маніпулятивного нападу);
4. Прийом «якщо ..., то ...» (дитина копіює поведінку батьків);
5. Брехня (дитина маніпулює дорослими, щоб отримати заохочення або уникнути покарання);
6. Використання розбіжностей у лоні сім'ї.

Таким чином, проблема розвитку маніпулятивної поведінки дошкільників обумовлена, перш за все, їх взаємодією зі світом дорослих, на яких вони так прагнуть бути схожим. Саме тому для успішного подолання проблем у такому ранньому віці варто застосовувати ефективні моделі виховання і не ігнорувати первинні спроби дітей використовувати маніпуляції.

Література

1. Кулагина И.Ю., Колюцкий В.Н. Возрастная психология: Полный жизненный цикл развития чело-века/ И. Ю. Кулагина. - М., 2001, с. 83
2. Эльконин Д.Б. Избранные психологические труды/ Д. Б. Эльконин. - М., 1984, с. 144-145
3. Маніпулятивне поведіння людини на основі отрывок из сказок [Електронний ресурс] – Режим доступа: <http://nsportal.ru/detskiy-sad/raznoe/2015/04/01/manipulyativnoe-povedenie-lichnosti-na-osnove-otryvok-iz-skazok>
4. Словарь иностранных слов русского языка [Електронний ресурс]– Режим доступа: http://dic.academic.ru/dic.nsf/dic_fwords/41435/%D0%9C%D0%90%D0%9D%D0%98%D0%9F%D0%A3%D0%9B%D0%AF%D0%A6%D0%98%D0%AF

УДК 159.922.765(043)

Ємець Анастасія

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДИТЯЧОЇ ОБДАРОВАНОСТІ

Кожна особистість наділена певним талантом та рівнем обдарованості. Цей рівень визначається її інтелектуальними, творчими та фізичними здібностями у тій чи іншій сфері людської діяльності.

За сприятливих обставин кожна дитина може проявити себе як обдарована істота. Сама ж яскрава обдарованість чи екстраординарні здібності ґрунтуються на особливій організації мозку, схильності до художнього чи образного мислення, особливостях сприйняття світу і т.д. Подібні явища обдарованості заслуговують особливої уваги [1].

Сьогодні все більш актуальною стає проблема дитячої обдарованості. Насамперед, це пов'язано з потребою суспільства у неординарній творчій особистості. Дослідники дитячої обдарованості вважають за необхідне створення таких психолого-педагогічних умов, при яких є можливим розвиток у особливих дітей мотиваційних, інтелектуальних та творчих можливостей для їх самореалізації як у творчій, так і у професійній діяльності. **Актуальність** дослідження полягає у принципово проблемному характері дитячої обдарованості, яка для свого рішення потребує нового погляду, оскільки вона є одиницею педагогіки.

Для вирішення проблеми дитячої обдарованості головним є психолого-педагогічний супровід особливих дітей, що засновується на «...русі педагога разом з мінливою особистістю, своєчасному наданні можливої допомоги або підтримки» [2, с. 124]. Проблема полягає у тому, що недостатній психологічний рівень підготовки педагогів для роботи з дітьми, які проявляють нестандартність у поведінці та мисленні, призводить до неадекватної оцінки їх особистісних якостей та всієї їх діяльності. Часто творче мислення обдарованої дитини розглядається як відхилення від норми. Для педагога вона стає незручною, тобто потребує занадто багато уваги, занадто відрізняється від інших дітей, тому і часто відкидається вчителями, однокласниками чи батьками. Створюється таке враження, що дитяча обдарованість – це процес аномальний, та її завжди супроводжують різного роду труднощі [3].

Слід зазначити, що якщо по відношенню до всіх звичайних дітей при виникненні у них труднощів у навчанні, поведінці чи спілкуванні педагог та батьки шукають шляхи допомоги цій дитині, то принципово інакше обстоїть справа з обдарованими дітьми. Але ж все-таки методика роботи педагога з такими особливими дітьми повинна залишатися аналогічною. З іншого боку, існує думка, що обдаровані діти не потребують допомоги дорослих, особливої уваги та керівництва. Однак у силу особистісних особливостей такі діти найбільш чутливі до оцінки своєї діяльності, поведінки та мислення. Обдарована дитина схильна до критичного ставлення не тільки до себе, а й до оточуючих, тому педагоги, які працюють з такими дітьми, повинні бути досить терпимими до критики взагалі та зокрема себе. Тому, звертаючи увагу на психологічні особливості навчання та розвитку обдарованих дітей, основною вимогою до підготовки педагога у роботі з ними є зміна педагогічної свідомості. Важливою є зміна стереотипів сприйняття учня та освітнього процесу. Обдаровані діти досить вимогливі до себе, часто ставлять перед собою не здійсненні у даний момент цілі, що призводить до емоційного розладу і дестабілізації поведінки. Такі діти нерідко з недостатньою терпимістю ставляться до дітей, що стоять нижче їх в плані розвитку здібностей. Ці та інші особливості таких дітей впливають на їх соціальний статус, коли вони опиняються у становищі «несхвалюваних». У зв'язку з цим необхідно домагатися зміни такої позиції, і перш за все це пов'язано з підготовкою самих педагогів до роботи з обдарованими дітьми [4].

Один з найбільш поширених стереотипів педагогічної свідомості полягає у тому, що учень розглядається як об'єкт психологічного впливу, а не як суб'єкт спільного освітнього процесу, тобто з самого початку педагог не приймає учня з його сформованими особистостями.

Сьогодні дуже популярним є діагностичний напрямок психолого-педагогічного супроводу, націлений на вивчення індивідуальних особливостей обдарованих дітей, їх інтересів та схильностей. При реалізації даного напрямку педагогам та психологам необхідно допомогти цим дітям здійснити вибір діяльності у школі відповідно до їх інтересів та схильностей до якоїсь сфери життя. Крім того дослідники виділяють ще напрямок педагогічної освіти, який вимагає від педагога організацію роботи з батьками обдарованої дитини як учасниками навчально-виховного процесу. Роботу з батьківською громадськістю слід розглядати як найважливіше завдання, що вирішується в системі психолого-педагогічного супроводу як у традиційних формах консультування і освіти, так і в досить новій для системи супроводу формі спільних для батьків і дітей семінарів-тренінгів з розвитку навичок спілкування, співпраці, вирішення конфліктів, які дозволяють подолати недолік знань в галузі педагогіки і психології та підвищити педагогічну та психологічну культуру при реалізації завдань розвитку обдарованої дитини [3].

Враховуючи всі особливості обдарованих дітей та основні напрямки роботи з ними, необхідно правильно організувати навчально-виховний процес та розробити особливий психолого-педагогічний супровід таких дітей.

Таким чином, ми можемо прийти до висновку, що в даний час психолого-педагогічний супровід учнів виступає як невід'ємний елемент системи освіти, який сприяє розвитку дитячої обдарованості, а значить, у педагогів і батьків є можливість виховати гармонійну і всебічно розвинену дитину.

Література

1. Ліхачов Б.Т. Педагогіка / Б.Т. Ліхачов. – М., 1993. – 527 с.
2. Зеер Е.Ф. Психологія професійної освіти / Е.Ф. Зеер. – М.: Ділова книга, 2003. – 336 с.
3. Семенова Н.В. Психологічний супровід роботи з обдарованими дітьми // Актуальні проблеми психології освіти / Н.В. Семенова. – М., 2001. – С. 86-89.
4. Синягіна Н.Ю. Особистісно-орієнтований навчально-виховний процес і розвиток обдарованості / Н.Ю. Синягіна, Є.Г. Чіркковскі. - М.: Вид. центр «Академія», 2001. – 258 с.

ВИХОВАННЯ ЯК ОДНА ІЗ ЦЕНТРАЛЬНИХ КАТЕГОРІЙ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

Педагогічна психологія є результатом успішного розвитку двох наук – психології та педагогіки. У XIX ст. розширення їхніх наукових інтересів призвело до необхідності створити нову психологічну галузь. Провідною причиною виникнення педагогічної психології була потреба осмислення впливу соціально-політичних та економічних реалій, які склалися на зламі XIX-XX ст., на становлення підростаючої особистості [1].

Педагогічна психологія є самостійною галуззю прикладного психологічного знання, зосередженою на пізнанні і використанні психологічного та особистісного потенціалів педагога, учня (студента) у процесі навчання, виховання, оволодіння соціальним досвідом. Основою її є психологічні закономірності і механізми освітнього процесу. Педагогічна психологія вивчає закономірності психічної діяльності людини у процесі розвитку і саморозвитку, виховання і самовиховання, навчання і самонавчання. Її засадничі принципи закорінені у проблематиці загальної психології і загальної педагогіки, з якими вона як спеціальна галузь психологічних знань має багато спільного, але відрізняється особливим предметом дослідження. Загалом вона займає проміжне місце між педагогікою і психологією, є сферою вивчення взаємозв'язків між вихованням, навчанням і розвитком підростаючого покоління [1].

Категорія виховання – одна з основних у педагогіці і педагогічній психології. Виховання як категорія педагогічної психології має три суттєвих ознаки:

цілеспрямованість, яка передбачає наявність певного візрця, соціально-культурного ідеалу; відповідність процесу виховання певним соціально-культурним цінностям; наявність певної системи організованих виховних впливів;

гуманність, яка передбачає орієнтацію у вихованні на загальнолюдські цінності;

цілісність, неперервність і тривалість, тобто виховання має зачіпати всі сфери психіки людини, творчо формувати і всебічно розвивати їх протягом всього життя.

Виховання у широкому розумінні – це функція суспільства, яка забезпечує його розвиток через передавання новим поколінням людей соціально-історичного досвіду попередніх поколінь відповідно до вимог часу. У вузькому розумінні виховання – це процес свідомого, цілеспрямованого й систематичного формування особистості, який здійснюється в межах і під впливом соціальних інституцій (родини, виховних і навчальних закладів, установ культури, суспільних організацій, засобів масової інформації тощо) з метою її підготовки до повноцінного життя й самореалізації в суспільстві, до життєдіяльності в різних сферах соціальної практики (професійно-трудова, сімейно-побутова, суспільно-політична й культурна) та до виконання певних соціальних функцій, прийняття соціальних ролей [2].

Виховання є основною ланкою соціалізації. Воно органічно пов'язане з навчанням і разом із ним є складовою частиною системи суспільної освіти, в межах якої здійснюється спрямована соціалізація людського індивіда. І якщо навчання зосереджене на педагогічному патронажі становлення пізнавальних здібностей людини та її компетентності в різних сферах предметного буття, то виховання має за основну мету розвиток мотиваційно-потребової й емоційно-вольової сфер особистості, формування її соціальної компетентності, моральної свідомості та моральних звичок і способів поведінки [2].

Залежно від об'єкта прикладання й змісту виховних впливів виділяються такі *види виховання*: моральне, трудове, естетичне, суспільно-політичне (ідеологічне), релігійне, фізичне, статеве і т. ін.

Вивчаючи закономірності психічної активності людського індивіда в умовах виховного впливу, психологічні умови ефективного виховання, самовиховання особистості, а при суспільній необхідності і перевиховання її, психологія виховання досліджує механізми дії цих впливів на формування психосоціальних якостей людини (її статусу, ролей, внутрішньої позиції і ціннісних орієнтацій, мотивації й характеру, світоглядних переконань).

Таким чином, психологія виховання досліджує психологічні особливості й закономірності формування людини як особистості в умовах цілеспрямованого педагогічного впливу [2].

Важливим завданням педагогічної психології є створення фундаментальної концепції виховання, навчання і розвитку особистості в умовах глобалізованого інформаційного суспільства. У сучасній Україні актуальним є вивчення проблем психологічного забезпечення національного, патріотичного, духовного виховання особистості та адаптації підростаючих поколінь до умов плюралістичного суспільства, ринкової економіки; механізмів і закономірностей засвоєння, структурування, збереження (узагальнення) соціокультурного досвіду в індивідуальній свідомості

учня та його використання в життєвих ситуаціях; розробка психологічних основ удосконалення освітнього процесу на всіх рівнях освітньої системи [1].

Найважливішими категоріями педагогіки є: виховання, навчання, освіта, педагогічний процес, розвиток, формування людини.

В широкому соціальному розумінні виховання – це передача накопиченого досвіду від старших поколінь до молодших. Під досвідом розуміють знання, уміння, способи мислення, моральні, естетичні, правові норми, трудовий досвід, систему специфічних національних цінностей, досвід примноження матеріальних благ тощо, як в організованих формах (системи освіти), так і шляхом природного засвоєння в результаті взаємодії поколінь і впливу середовища [3].

З огляду на це, виховання характеризується кількома властивостями:

— воно є вічною категорією, невід'ємною частиною людського буття; виникло одночасно з виникненням суспільства і зникає, якщо суспільство перестає існувати;

— виховання є соціальною категорією, властивою лише людям;

— виховання має історичний характер, оскільки його мета, завдання, зміст, методи, форми, як і вся педагогічна політика, не залишаються незмінними, а розвиваються, змінюються, вдосконалюються під впливом досвіду і науки;

— виховання має національний характер, оскільки здійснюється в межах конкретного народу (конкретної нації) і ґрунтується на його мові, історії, культурі, звичаях, побуті;

— у класовому суспільстві виховання має класовий характер, який виражається в тому, що вся офіційна педагогічна політика спрямована на зміцнення влади панівних класів [3].

У широкому педагогічному розумінні виховання – це спеціально організований, цілеспрямований і керований вплив колективу вихователів на вихованців з метою формування у них певних якостей, що здійснюється в навчально-виховних закладах і охоплює весь педагогічний процес.

У вузькому педагогічному розумінні виховання – це процес і результат виховної роботи, спрямованої на розв'язання конкретних виховних завдань. У педагогіці поняття виховання часто використовують для позначення складових частин цілісного виховного процесу. Говорять, наприклад, «розумове», «моральне», «естетичне» виховання тощо.

Література

1. Савчин М. В. Педагогічна психологія: навчальний посібник / М. В. Савчин. – Київ: Академвидав, 2007. – 424 с.
2. Власова О. І. Педагогічна психологія: Навч. посібник / О.І. Власова. – К.: Либідь, 2005. – 400 с.
3. Зайченко І.В. Педагогіка: Навчальний посібник / І. В. Зайченко. – К.: Освіта України, 2008. – 528 с.
4. Сергєєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В. Педагогічна психологія. Навч. посібник / О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.

УДК: 37.013.77

Матвієнко Тетяна Андріївна

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ

Проблема мотивації завжди була, є і буде залишатися ключовим явищем педагогічної психології. Протягом всієї історії розвитку людської думки, вона є провідним чинником регуляції активності, поведінки а також діяльності особистості. Внаслідок цього проблема мотивації школярів становить особливий інтерес для вчителів.

Для кожного викладача важливо, щоб його учні з інтересом і жагою займалися в школі. Але доводиться зустрічатися з несформованою потребою в учнів до знань, з негативним відношенням дітей до шкільних занять. Тому подібний процес навчання не можна назвати успішним.

Таким чином, без урахування особливостей і мотивації учнів неможливо налагодити будь-яку ефективну взаємодію. За об'єктивно однаковими діями школярів можуть ховатися абсолютно різні причини. Іншими словами, спонукальні джерела одного і того ж вчинку, його мотивація, можуть бути абсолютно різними. Тому перед викладачем стоїть завдання щодо її вивчення, формування та розвитку в учнів.

У загальному значенні «мотив - це те, що визначає, стимулює, спонукає людину до вчинення будь-якої дії, включеної до діяльності, яка визначається цим мотивом» [1].

Л. І. Божович визначає мотив як «те, заради чого здійснюється діяльність» [2]. Тобто, мотивами

можуть виступати ідеали, інтереси, переконання, соціальні установки, цінності.

Поняття «мотивації» ширше за поняття «мотив». У загально-психологічному контексті мотивація являє собою систему психологічно різнобічних факторів, які зумовлюють поведінку і діяльність людини [3]. Незважаючи на різноманітність підходів, більшість авторів саме так трактують це поняття.

Мотиваційною сферою особистості називають сукупність стійких мотивів, що мають певну ієрархію і виражають направленість особистості.

Навчальна мотивація - це окремих вид мотивації, включеної в діяльність навчання. У контексті навчальної діяльності, навчальна мотивація визначається рядом специфічних факторів: освітньою системою, організацією освітнього процесу, особливостями учнів, особливостями педагога, специфікою навчального предмета [1].

До процесу виховання мотиваційної сфери особистості учня відносяться наступні компоненти: вивчення мотивації, а також її формування.

Вивчення мотивації - це виявлення її реального рівня і можливих перспектив, зони її найближчого розвитку. Результати вивчення стають основою для планування процесу формування. Вивчення та формування мотивації навчання повинно мати об'єктивний характер, з одного боку, і здійснюватися в гуманній, поважній до особистості учня формі - з іншого [4].

Перший принцип має на увазі те, що вчителю треба виходити з конкретних фактів, а не з оцінок і суб'єктивних думок. При дотриманні ряду умов об'єктивність вивчення зростає.

Надійними методами для отримання цих фактів, а відповідно для вивчення мотивації учнів, можуть бути [4]:

- 1) тривале спостереження вчителя за діяльністю і різними проявами мотивації учнів;
- 2) індивідуальний формуючий експеримент у вигляді додаткового заняття з учнем при тій чи іншій мірі дозованої допомоги при вирішенні завдань;
- 3) постановка в ситуацію реального морального вибору.

Після того, як факти отримані, вчителю потрібно вміти їх правильно трактувати. Оцінюючи мотивацію конкретного учня, вчителю недостатньо прийти до висновку, наприклад, що у нього «інтерес до навчання слабкий», або що «він не хоче вчитися». Щоразу важливо вміти визначати, що саме в мотивації відсутнє, які її рівні не розвинені і тому подібне.

Також дуже важливим є забезпечення гуманних відносин між вчителем і учнем під час формування мотивації учнів. Вчителю потрібно розуміти важливість контролю перебігу психічного розвитку учнів. Крім того, при вивченні психологічних особливостей конкретної дитини не треба порівнювати її з іншими дітьми. Порівнювати дитини дозволяється тільки з нею самою, з її колишніми результатами. Також І.А.Маркова зазначає, що вивчати і формувати мотивацію важливо не тільки у невстигаючих і важковиховуваних учнів, а й у зовні благополучних дітей [5].

Також потрібно пам'ятати, що кожний вік характеризується своїми особливостями вміння вчитися, навчальної діяльності і мотивації.

У молодшому віці процес розвитку навчальної мотивації відбувається в декількох напрямках. До середини цього віку пізнавальні мотиви можуть змінитися і набути навчально-пізнавальний характер (учням стає цікаво, якими способами набуваються знання), мотиви самоосвіти виступають в простій формі - інтерес до додаткових джерел знань. За бажання дитини отримати схвалення вчителя в цьому віці відповідають соціальні мотиви. Інтенсивним є розвиток цілепокладання у навчанні.

У середньому шкільному віці зміцнюються як широкі пізнавальні, так і навчально-пізнавальні мотиви. Мотиви самоосвіти переходять на наступний рівень. Оскільки провідна діяльність у цьому віці - спілкування, неважко здогадатися, що основними, найбільш видимими мотивами стають соціальні. Через те, що підлітку стає доступною постановка не однієї мети, а послідовності цілей, причому не тільки у навчальній роботі, відбувається розвиток процесів цілепокладання [3].

У старшому шкільному віці інтерес до знань зачіпає основи наук і закономірності навчального предмета, тому широкі пізнавальні мотиви мають тенденцію зміцнюватися. Навчально-пізнавальний мотив вдосконалюється як інтерес до методів теоретичного і творчого мислення. Мотиви самоосвіти в цей період поєднуються з більш далекими цілями, перспективами вибору професії. Соціальні мотиви зміцнюються за рахунок розширення контактів школяра з однолітками і вчителями.

Підбиваючи підсумки, можна зробити висновок, що формування мотивації - це складний процес, що складається не з закладання готових мотивів і цілей у голову учня, а ставить його у такі умови, де б процес розвитку бажаних мотивів відбувався з урахуванням минулого досвіду. Мотивація визначає успішність не тільки навчальної діяльності, а також має вплив на продуктивність навчальної діяльності. Нажаль, саме відсутність мотивів навчання призводить до погіршення

успішності, деградації особистості. Головне завдання мотивації навчання - організація навчального процесу, який би максимально сприяв розкриттю внутрішнього мотиваційного потенціалу особистості школяра. Тому для педагога дуже важливо створювати ситуацію успіху, приділяти основну увагу організації цілеспрямованої навчальної діяльності учня.

Література

1. Зимня І. О. Педагогічна психологія / І.О. Зимня. – Москва: Логос, 2003. – 383 с.
2. Божович Л. І. Особистість і її формування в дитячому віці / Л.І. Божович. – Москва: Педагогіка, 1968. – 321 с.
3. Валєєв Г. Х. Методологія та методи психолого - педагогічних досліджень: Навчальний посібник для студентів 3 - 5-х курсів педагогічних вузів / Г.Х. Валєєв. - Стерлітамак: Стерлітамак. гос. пед. ін-т, 2002. – 134 с.
4. Маркова А. К. Формування мотивації навчання / А. К. Маркова, Т. А. Матіс, А. Б. Орлов. – Москва, 1990. – 212 с.
5. Маркова А.К. Формування мотивації навчання в шкільному віці. А.К. Маркова. – Москва, 1983. – 96с.

УДК – 159.922.7(043)

Панчищенко Євгенія Олександрівна

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДИТИНИ-АУТИСТА

Порушенням психічного розвитку, яке характеризується розладами моторики й мови та призводить до порушення соціальної взаємодії, є аутизм [1]. Вперше як самостійний розлад він був описаний Л. Каннером у 1942 році, у 1943 схожі розлади у старших дітей описав Г. Аспергер [2].

Це захворювання має сильний вплив на ранній розвиток дитини та на подальше життя взагалі. Не існує медичних аналізів, які б змогли діагностувати аутизм. Лише спостерігаючи за поведінкою дитини та його спілкуванням з оточуючими можна поставити діагноз «аутизм».

Деякі дослідники вважають, що причиною аутизму можуть стати різноманітні патології пологів, черепно-мозкові травми, інфекції. Ще одна група вчених відносить аутизм до дитячої шизофренії. Існує також думка і про вроджену дисфункцію мозку.

Цілком ймовірно, що важливу роль у розвитку аутизму грає вроджена крихкість емоцій. У таких випадках при впливі будь-яких несприятливих факторів, дитина закривається від зовнішнього світу [1].

У деяких дітей симптоми аутизму можна виявити вже в дитинстві. Найчастіше аутизм проявляється до трьох років. Ознаки аутизму можуть змінюватися в залежності від рівня розвитку дитини та її віку [2].

Поведінкові характеристики, які використовуються для опису синдрому аутизму:

1. Порушено розвиток немовної і мовної комунікації. Характерно:
 - відсутність міміки і жестів. Може бути відсутнім і мова;
 - дитина ніколи не посміхається співрозмовнику, не дивиться йому в очі;
 - мова нормальна, але розмовляти з іншими дитина не може;
 - мова ненормальна за змістом і формою, тобто дитина повторює почуті десь фрази, які не належать до даної ситуації;
 - мова ненормальна фонетично (проблеми з інтонацією, ритмом, монотонність мови).
2. Порушено розвиток соціальних навичок. Характерно:
 - діти не бажають спілкуватися і дружити з однолітками;
 - ігнорування почуття й існування інших людей (навіть батьків);
 - не діляться з близькими своїми проблемами, так як не бачать в цьому необхідності;
 - ніколи не наслідують ні міміці, ні жестів інших людей або повторюють ці дії несвідомо, ніяк не зв'язуючи їх з ситуацією.
3. Порушено розвиток уяви, що призводить до обмеженого кола інтересів. Характерно:
 - неприродне, нервово, відчужене поведінка;
 - дитина-аутист виявляє істерики при зміні навколишнього оточення;
 - перевагу віддає самоті, ігор з самим собою;
 - відсутня уява й інтерес до уявних подій;
 - обтяжує до певного предмету й відчуває нав'язливе бажання постійно тримати його в руках;
 - відчуває вимогу точно повторювати одні й ті ж дії;
 - концентрує свою увагу на чомусь одному.

Діти, які страждають аутизмом, відрізняються нерівним розвитком, що дає їм можливість бути талановитими в якійсь вузькій області (музика, математика). Для аутизму характерно порушення розвитку соціальних, розумових, мовленнєвих умінь.

Виявити у дитини аутизм лікарі відразу не здатні. Причиною цього є те, що симптоми аутизму спостерігаються й при нормальному розвитку дитини. Через це діагноз часто ставлять з запізненням. Для аутизму характерні різноманітні прояви, при цьому дитина може мати тільки два-три симптоми, що теж ускладнює діагностику. Головна ознака аутизму - порушення сприйняття реальності.

Дитина, що страждає аутизмом, не бажає ні з ким вступати в контакт. Створюється враження, що вона навіть не відчуває болю. Мова розвивається повільно. Зустрічається недорозвинення мови. Дитина боїться всього нового, виконує монотонні й повторювані рухи [1].

Фахівців, які щільно займалися б з аутистами за існуючими поведінковими методиками, поки що небагато. У корекційних навчально-виховних установах таким дітям не приділяється достатньої уваги, але робота з аутистами повинна вестися комплексно: й в кабінеті психіатра, й в школах, й в дитячих садах. І в будь-якому випадку індивідуальна терапія – турбота в першу чергу батьків, в якій би країні вони не жили.

Є ряд основних рекомендацій для батьків щодо корекції аутизму у дітей:

- прищеплювання дитині необхідних життєвих навичок має базуватися на дуже частому повторенні одних і тих же дій. Навіть якщо дитина, наприклад, навчилася чистити зуби, потім треба знову і знову «проходити» з нею цей урок;

- в аутиста повинен бути чіткий розклад дня, який батьки не повинні порушувати;

- заборонена різка зміна оточення і звичок дитини;

- треба якомога частіше спілкуватися з дитиною, проводити з нею багато часу;

- встановлювати контакт з дитиною можна навчитися тими ж наполегливими повтореннями, частим зверненням до нього, але не можна підвищувати голос, лаяти і карати дитину;

- при ранньому дитячому аутизмі допоможуть часті емоційні контакти з малюком: брати на руки, пестити, качати, грати з ним, говорити ласкаві слова.

- можливо спілкування за допомогою обміну картками, картинками в тих випадках, коли мовна взаємодія неможлива;

- не можна дозволяти дитині перевтомлюватися, потрібно влаштовувати перерви між заняттями, іграми, дозволяючи йому побути на самоті;

- регулярно робити з дитиною фізичні вправи, це допоможе зняти стрес, зміцнить її фізичний розвиток;

- не пригнічувати ініціативу дитини й не квапити її у виконанні дій [4].

Лікарської терапії такого захворювання, як аутизм, не існує. До медикаментозного лікування вдаються в разі необхідності, для усунення окремих симптомів.

З огляду на неухильне зростання аутизму в усьому світі, сучасним батькам слід бути максимально уважними до поведінки своїх маленьких дітей. Якщо виникли підозри на дитячий аутизм, потрібно якомога раніше звернутися до фахівців й провести необхідні тестування й лабораторні дослідження [3].

Література

1. Аутизм. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.sulamot.ru/autizm.html>
2. Аутизм – не захворювання, це порушення розвитку. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.7ya.ru/article/Autizm-ne-bolezn-jeto-narushenie-razvitiya/>
3. Аутизм у дітей: симптоми, ознаки та лікування. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.kp.ru/guide/autizm-u-detei.html>
4. Дитячий аутизм. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://momandkids.net.ua/ditachixvoroby/3206-raniy-ditachiy-aytizm.html>

УДК 371.013.77 (043)

Сапожнік Ганна Олександрівна

ПРОБЛЕМА НЕУСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

За декілька останніх років у процесі навчання все частіше використовується термін «неуспішність». Неуспішність стала гострою проблемою сучасної школи та викликана багатьма причинами. Із поширенням цієї проблеми постало і питання як усунути неуспішність учнів, як залучити школярів до навчання. Актуальною ця проблема залишається й у наш час.

Мета дослідження: розкрити причини неуспішності у процесі навчання та визначити методичне

рішення попередження і усунення неуспішності учнів.

За даними вчених, контингент учнів, які відчувають труднощі в навчанні, становить приблизно 12,5 % від усієї кількості учнів, що значною мірою ускладнює роботу вчителя.

Для позначення цього явища у психолого-педагогічній літературі використовують поняття «неуспішність» та «відставання». Термін «відставання» трактується як невиконання вимог (або однієї з них) на одному з проміжних етапів того відрізка навчального процесу, який є тимчасовою межею для визначення успішності. Варто зазначити, що неуспішність і відставання взаємопов'язані. Неуспішність - наслідок процесу відставання, в ній синтезовано окремі відставання. Різноманітні відставання, якщо їх не перебороти, переростають в неуспішність [2].

За даними наукових досліджень основними причинами неуспішності учнів є слабкий розвиток мислення - 27%; низький рівень навичок навчальної праці – 18%; негативне ставлення до навчання – 14%; негативний вплив сім'ї, однолітків – 13%; прогалини у знаннях -11%; слабе здоров'я, втомлюваність – 9%; слабка воля, недисциплінованість - 8% [4].

В якості елементів неуспішності виступають такі недоліки навчальної діяльності школяра: а) нездатність пояснити, в чому полягає складність, завдання, намітити план самостійного його розв'язання, вказати, що нового отримано в результаті його розв'язання;

б) відсутність його запитань щодо суті виучуваного, спроб знайти правильну відповідь, ігнорування додаткової до підручника літератури;

в) пасивність і відволікання в ті моменти уроку, коли триває пошук, потрібні напруження думки, подолання труднощів;

г) не реагування емоційно (міміка, жести) на успіхи і невдачі, нездатність оцінити свою роботу, відсутність самоконтролю;

г) нездатність пояснити мету виконуваної роботи, сказати, на яке правило вона задана, невиконання вказівок правила, пропуск дій, плутання їх порядку, неспроможність перевірити отриманий результат і хід роботи;

д) неспроможність відтворити визначення понять, формул, доведень, викласти систему понять, відійти від готового тексту;

е) нерозуміння тексту, побудованого на вивченій системі понять.

Серед причин відставання у навчанні найчастіше виокремлюють недоліки фізичного та психічного розвитку, недостатній рівень вихованості, недоліки в діяльності школи, негативний вплив атмосфери в сім'ї [1].

Варто також зазначити, що для всіх невстигаючих школярів характерна слабка самоорганізація в процесі навчання: відсутність сформованих способів і прийомів навчальної роботи, наявність стійкого неправильного підходу до навчання.

Визначення видів неуспішності міститься в роботі А. М. Гельмонта, який виділив три види неуспішності залежно від кількості навчальних предметів і стійкості відставання: 1 - загальне та глибоке відставання (за багатьма чи всім навчальним предметам тривалий час); 2 - часткова, але відносно стійка неуспішність (з одного - трьох найбільш складним предметам, як правило, російська та іноземна мови, математика); 3 - неуспішність епізодична (то з одного, то з іншого учбового предмету).

У всіх випадках А. М. Гельмонт має на увазі фіксовану неуспішність: до неуспішних він відносить тих учнів, які «приходять до кінця чверті з вантажем незадовільних оцінок» [4].

Аби запобігти можливій неуспішності необхідно не допускати окремі відставання та усувати їх у разі появи. Якщо вже відставання помічене учителем, постає питання, як допомогти школяру надолужити згаяне. Допомога ця може бути безпосередньою (оперативною) і опосередкованою.

Опосередкована допомога спрямована передусім на усунення причин, що породжують відставання, на загальне поліпшення умов навчання; це допомога широкої і тривалої дії. Безпосередня допомога носить одноразовий, локальний характер. Загальним в обох випадках має бути диференційований підхід, узгодження допомоги з характером відставання [3].

З метою профілактики неуспішності на різних етапах уроку потрібно акцентувати

увагу учнів на певних особливостях навчання. Зокрема у процесі навчання необхідно контролювати засвоєння питань, які викликають в учнів найбільші ускладнення. По закінченні теми узагальнити, підвести підсумки засвоєння школярами основних понять, правил, умінь, навичок, виявити причини відставання.

Під час викладу нового матеріалу необхідно перевіряти в ході уроку ступінь розуміння учнями основних елементів викладеного матеріалу, застосовувати засоби підтримки інтересу до засвоєння знань або забезпечувати розмаїтість методів навчання, що

дозволяють усім учням активно засвоювати матеріал.

В ході домашньої роботи забезпечити повторення пройденого матеріалу, концентруючи увагу на найбільш істотних елементах програми, що викликають звичайно найбільші ускладнення. Систематично давати домашнє завдання – роботу над типовими помилками. Чітко інструктувати учнів про порядок виконання домашніх робіт, перевіряти ступінь розуміння цих інструкцій відсталими школярами.

В ході самостійної роботи учнів на уроці потрібно підбирати для самостійної роботи завдання з найбільш істотних, складних і важких розділів навчального матеріалу, прагнути меншим числом вправ, але поданих у певній системі, досягти більшого ефекту; інструктувати про порядок виконання роботи; стимулювати запитання до вчителя, коли є утруднення в самостійній роботі. Потрібно вміло надавати допомогу учням у роботі, всіляко розвивати їхню самостійність; навчати вмінню планувати роботу, виконуючи її в належному темпі, та здійснювати контроль [3].

Доцільним є створення атмосфери доброзичливості під час опитування, знижування темпу опитування, дозвіл користуватися наочними засобами, які є опорою у викладенні матеріалу, стимулювання оцінкою, підбадьорювання, похвала.

Намагаючись підвищити рівень успішності учнів, які не дуже зацікавлені у навчанні, потрібно пам'ятати, що засоби впливу на них не завжди забезпечать очікувані результати. Гарний результат важко спрогнозувати на загальному рівні, оскільки те, що добре впливає на одного учня, не обов'язково буде ефективним для іншого [4].

Література

1. Вопросы предупреждения неуспеваемости школьников: сб. статей/ под. ред. Ю.К. Бабанского. – Ростов-на-Дону, 1972. – С. 78-83
2. Неуспішність учнів і шляхи її подолання [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1713052435015/pedagogika/neuspishnist_uchniv_shlyahi_podolannya
3. Цетлин В.С. Неуспеваемость школьников и ее предупреждения / В.С. Цетлин. – М.: 1977. – С. 86-89
4. Шляхи усунення прогалин учнів на уроках [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.eduwiki.urau.net.ua/wiki/index.php?title=Шляхи_усунення_прогалин_учнів_на_уроках

УДК 371.261

Слепканьова Дар'я Віталіївна

ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОЦІНКИ НА “Я КОНЦЕПЦІЮ” УЧНЯ

Актуальність нашого дослідження полягає у тому, що успішність навчання, на яке впливає оцінка вчителя, є важливим чинником розвитку суспільства. У цьому дослідженні ми намагаємось встановити взаємозв'язок між педагогічною оцінкою та самооцінкою учня та особливості впливу на успішність учня.

Педагогічна оцінка є досить широким поняттям, що включає оцінки, що даються учню не тільки вчителем, а й будь-якими особами, які займаються вихованням та розвитком дітей. Найчастіше об'єктом педагогічної оцінки стає окремих учень, і оцінювання може піддаватися або його навчанню, або його поведінці у класі.

До педагогічної оцінки пред'являють дві основні вимоги [3]:

- Вимога об'єктивності - оцінка повинна показати співвідношення між реально досягнутими результатами і тими, яких потрібно досягти згідно з програмою;
- Вимога справедливості - оцінка повинна враховувати виконану учнем працю.

Існує пряма залежність між характером оцінних впливів педагога і самопочуттям дитини, його настроєм, продуктивністю його діяльності. Якщо оцінки (позитивні або негативні) протягом значного періоду повторюються, то природно повторюються і викликані ними почуття. На основі гарного емоційного стану, обумовленого переважно позитивними оцінками, створюється сприятливий ґрунт для формування пізнавальних мотивів навчання, розвитку працьовитості.

Б. Г. Ананьєв розглядував педагогічну оцінку у її взаємодії зі шкільною самооцінкою та самооцінкою учня [1, с. 230-239].

За Б. Г. Ананьєвим, деякі дослідники роблять неправильний висновок про те, що оцінка товаришів має самостійне значення, перевищує оцінку педагога. Цей тип шкільної оцінки називають самооцінкою учня, підкреслюючи її залежний характер від оцінки педагога.

Завдання школи - включити самооцінку в план виховного впливу шляхом формування

громадської думки школярів про педагогічну оцінку. Безпосередній вплив педагогічної оцінки виявляється не стільки на уроці, скільки після уроку. Існує ряд чинників, що виявляють вплив оцінки на зміну позакласного спілкування школярів:

1. Позитивна оцінка може мати негативний вплив через її немотивованість та через несформованість громадської думки дітей щодо педагогічної оцінки. Так між учнем і класом утворюється конфлікт.

2. Ставлення педагогів до учнів впливає на зміну відносин між школярами, стверджуючи або знижуючи авторитет сильного або середньо - сильного учня. На середню та слабку групи за успішністю оцінка може мати як депресуючий, так і активізуючий вплив.

Орієнтуючись на оцінки вчителя, діти самі розподіляють себе і своїх однокласників на групи тих, хто навчається на високому, середньому, достатньому, низькому рівні, старанних або нестаранних і т.д.

Б.Г. Ананьєв розглядає співвідношення самооцінки до педагогічної оцінки і до соціалізації школярів. Існує залежність ставлення школярів до педагогічної оцінки від очікування певної думки шкільного класу і товаришів. Ставлення до педагогічної оцінки може бути наперед опосередкованим очікуванням відповідної соціалізації учнів, їх громадської та особистої думки. Розвиток ставлення до педагогічної оцінки не обмежен лише сферою уроку і взаємовідносинами вчителя і учня, це ставлення обумовлено дитячим колективом і родиною. Виходячи з рівня і типу успішності, учень формує своє ставлення до інших учнів.

Навчальна самооцінка учня та педагогічна оцінка не завжди є однакові. Під навчальною самооцінкою ми розуміємо його сприйняття власного успіху, здібностей, знань. Школяр формує уявлення про власні знання, успіх не тільки у обліку успішності в кінці чверті, а й за окремими оцінками в процесі уроку. Чим більш індивідуальними є оцінки, тим більше на них орієнтується школяр.

У учнів з доброю успішністю не зустрічається посилення на неуспішність ні при педагогічному оцінюванні, ні в самооцінюванні. У групі учнів із середньою успішністю на слабкість знань вказується не самим школярем, а педагогічною оцінкою. У середньо - слабких педагогічна оцінка визначає рівень знань більш реально, ніж самооцінка. У слабких повністю відсутня самооцінка слабкості.

У всіх групах школярів недостатньо розвинене усвідомлення власних знань і уявлень про сильні і слабкі сторони своєї навчальної роботи. Причинами є ступінь мотивованості, зміст оцінки на уроці, індивідуальна спрямованість. Важливо знати самооцінку кожного учня. Важливе значення має диференційований підхід до учнів. Невірно поставлена вчителем оцінка може спричинити ряд несприятливих наслідків, зокрема формування низької або неадекватної самооцінки у школярів.

Література

1. Ананьєв Б.Г. Вибрані психологічні праці: У 2 т. / За ред. А.А. Бодалева и др. - М.: Педагогіка, 1980. - Т.2. - 204 с.
2. Немов Р.С. Психологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів: У 3 кн. - 4-е вид. - М.: ВЛАДОС, 2001. кн.2: Психологія освіти. - 608 с.
3. Психологическая энциклопедия. 2-е изд. / Под ред. Р. Корсини, А. Ауэрбаха. — СПб.: Питер, 2006. — 1096 с.

371.013.77(043)

Шульга Евеліна Віталіївна

КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ВИХОВАННОСТІ

Однією з найважливіших соціальних, психологічних та педагогічних характеристик завжди вважалась вихованість людини. Поняття вихованості тісно пов'язане з характеристикою особистості, а також з усіма її сторонами. Це той феномен, який невід'ємний від суспільства і який існував і існує усюди, де є соціум, проте, він відрізняється великою складністю і розглядається у різних аспектах. Якщо запитати кілька людей про те, що значить бути вихованим, то напевно відповіді будуть геть різними. У людському суспільстві є певні моральні правила поведінки. Такі норми закріплені, наприклад, у біблійних заповідях християн. Вони висувають перед людьми ідеальні взірці, які треба наслідувати. Здебільшого ці правила стосуються ставлення людей один до одного, вони завжди ґрунтуються на тому, що люди вважають добром, а що — злом, і допомагають оцінити наші вчинки.[2]

Якщо розглядати вихованість, як комплекс якостей особистості, котрий характеризується наявністю і рівнем сформованості суспільно значущих якостей, що відображають всебічність її

розвитку та готовність до повноцінної життєдіяльності, то постає важливе питання що до критеріїв сформованості таких якостей та готовності до життя. Серцевину вихованості становлять духовні якості, що визначають моральне обличчя людини, рівень набутого морального досвіду, моральної зрілості. Споконвічна проблема вибору моральних напрямків людини, чого варто триматись, а від чого варто відмовитись заради отримання статусу вихованої людини і наскільки важливо мати такий статус – це все зумовлює **актуальність** нашого дослідження.

Критерії та показники вихованості формуються на базі різних філософських поглядів, ідей, великий вплив, в різні часи, мала релігія. Проте найбільший вплив на систему поглядів щодо вихованої людини має час. **Мета нашої роботи** виявити наскільки динамічні та важливі критерії та показники вихованості, а також їх залежність від різних аспектів життя та вплив на загальний соціальний стан.

Якщо порівняти ідеального морально сформованого українця наприклад 18 століття і поведінку людини сьогодення, то разючі відмінності можна побачити в багатьох сферах життя. Наприклад, 18 століття характеризується тим, що особливу увагу в вихованні зростаючого покоління приділяли питанню дітей. Тобто, особливе відношення до дітей було зумовлене тим, що юні хлопці та дівчата бачили народження і виховання дітей, як головний видимий сенс повсякденного життя. Так як моральні норми не дозволяли людині народжувати поза шлюбом, то і сам шлюб ставав головною ціллю молодих людей. Батьки не прагнули до того, щоб якимось ізолювати від себе дітей або, як то кажуть, збути їх з рук. Навпаки, вони вважали своїм обов'язком їх виховання і приготування до майбутнього складного життя.[1]

Порівнюючи цю сферу життя на сьогоднішній день, то варто сказати, що ні в школах, ні в родинях не відводиться досить уваги питанням майбутньої родини, шлюбу. Виховання «сьогодні», на нашу думку, фіксується на особистості людини, воно підкреслює її єдиність і неповторність. Виховуючи покоління, головна ціль – не родина, діти, а пошук себе в цьому світові. Це призводить до того, що створення сім'ї не входить до переліку головних бажань і до основної мети, звідси зростає кількість розлучень, неповноцінні сім'ї. Як наслідок, в таких сім'ях страждають діти. Адже вони не отримують потрібної материнської, або батьківської уваги, а процес виховання проходить певним чином односторонньо. Порушуючи такий баланс, ми ризикуємо отримати людину не виховану, не адаптовану до суспільства і взаємодії з ним. [2]

Продовжуючи порівнювати критерії та показники виховання 18 століття та сьогодення, неможливо не приділити увагу проблемам цивільного шлюбу, народження дітей без шлюбу та абортів. Звертаючись до історії, у минулому важко було уявити собі навіть прояви цивільного шлюбу. Це було неправильним, так само як і народження дітей поза шлюбом або позбавлення власної дитини. Вихованість зумовлюється правильністю людської поведінки, тобто відповідністю до загальноприйнятих моральних норм. Якщо ми звернемося до таких критеріїв у 18 столітті, то вони будуть зовсім іншими, адже те, що було надзвичайним, у найнегативнішому своєму значенні, стало абсолютно нормальним і прийнятним для сучасного покоління. Це ще раз демонструє той факт, що критерії залежні від часу. Кожне століття характеризується певними подіями, особливостями свого стану і показники вихованості будуть повністю це віддзеркалювати.[1]

Дійсно, бути вихованим — це ціле мистецтво. Не існує окремого алгоритму дій, який дасть змогу особистості вважатись добре вихованим, або недостатньо вихованим. Як ми виявили, різні століття мають власний образ ідеально вихованої людини, певні риси залишаються незмінними, а деякі з них втрачають свою силу для сучасності. Критерії вихованості можуть носити різний характер, і для кожного вони можуть бути різними, особливо це стало помітно, коли люди змогли більш відкрито виражати свої думки і своє власне ставлення до різних аспектів життя.[4]

Література

1. Крутецкий В.А. Психология обучения и воспитания школьников / В.А.Крутецкий. -М, 1990.-12с.
2. Лишин О.В. Педагогическая психология воспитания: Учеб. пособие для школьных психологов и педагогов / О.В.Лишин, Т.А.Матис, А.Б.Орлов.- М.: ИПП, 1997.-5с.
3. Добрович А.Б. Воспитателю о психологии и психогигиене общения / А.Б.Добрович. -М.: Смысл, 1999.-24с.
4. Психология и педагогика /Учебное пособие/ М., – Нов, 1999.-32с.

ЗМІСТ СЕКЦІЯ ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО В ЛІТЕРАТУРІ	
Аветисян Л. ХРОНОТОП ІТАЛІЇ В ТВОРЧЕСТВЕ Э. М. ФОРСТЕРА	3
Венія А. КОНЦЕПТ "МОРАЛЬ" В РОМАНЕ Э. УОРТОН "ЕПОХА НЕВИННОСТІ"	4
Воротилова А. ОБРАЗ ДЕТЕКТИВА У ТВОРАХ АГАТИ КРІСТІ	6
Глуховська О. ХРОНОТОП ЛІКАРНІ У ТВОРАХ ПИСЬМЕННИКІВ «ВТРАЧЕНОГО ПОКОЛІННЯ»	7
Говоренко В. ГАСТРОНОМІЯ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЇ ПРОСТОРОВО-ЧАСОВОГО ПОЛЯ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ МЮРІЕЛ БАРБЕРІ «ЛАСОЦІ»)	8
Голуб Ю. ЗАСОБИ ВІДОБРАЖЕННЯ КАРТИНИ СВІТУ В РОМАНІ РЕЯ БРЕДБЕРІ «КУЛЬБАБОВЕ ВИНО»	9
Губрій В. ТЕМА ЗАХОПЛЕННЯ ДИКИХ ПРОСТОРІВ У ЗБІРЦІ Р. БРЕДБЕРІ «МАРСІАНСЬКІ ХРОНІКИ»	11
Гусак Г. ГЕНЕЗА РОЗВИТКУ ФЕНТЕЗИ У СУЧАСНІЙ АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	12
Криволап С. ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІ СВЯЗІ С БІБЛЕЙСЬКИМИ ТЕКСТАМИ В РОМАНЕ ДЖ. СТЕЙНБЕКА "НА ВОСТОК ОТ ЭДЕМА"	13
Курпель Л. ПОСТМОДЕРНИЙ МЕТАТЕКСТ	14
Лисенко А. ХУДОЖНЯ ДЕТАЛЬ У СТВОРЕННІ ОБРАЗУ ГЕРОЯ У АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ	15
Мальцева В. МОРАЛЬНА ПРОБЛЕМАТИКА У РОМАНІ ДЖ. СЕЛЛІНДЖЕНРА «НАД ПРІРВОЮ У ЖИТІ»	17
Пахомов В. ДЖОН ДІКСОН КАРР – ПРЕДСТАВНИК ДЕТЕКТИВНОГО ЖАНРУ	18
Подопригора О. ОБРАЗ КОЛОНІЗАТОРА У ТВОРЧОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА РЕДЬЯРДА КІПЛІНГА	19
Ремига І. АГАТА КРІСТІ ТА ДЕТЕКТИВНИЙ КЛУБ	20
Самарська А. ТРАНСФОРМАЦІЯ ЖАНРУ РОМАНА ВОСПИТАННЯ В ПРОЗЕ ДЖ. ІРВІНГА (НА ПРИМЕРЕ РОМАНА «ПРАВИЛА ВИНОДЕЛОВ»)	21
Співак І. ОСОБИСТЕ У ТВОРЧОСТІ КІПЛІНГА	23
Ткачук А. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ "ЩАСТЯ" В РОМАНАХ-АНТИУТОПІЯХ ЛІТЕРАТУРИ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ	24
Цололо О. НЕОРОМАНТИЗМ У ТВОРЧОСТІ КІПЛІНГА	25
Щербина І. МОТИВ ЗАНЕПАДУ БРИТАНСЬКОЇ АРИСТОКРАТІЇ В РОМАНІСТИЦІ І. ВО	27
Яйло Д. ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ ТРИЛОГІЇ ДЖ. Р. Р. ТОЛКІНА «ВОЛОДАР ПЕРСНІВ»	28
СЕКЦІЯ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГЕРМАНІСТИКИ	
Абділлаєва С. АНТОНІМІЧНІ ПРЕФІКСИ В СИСТЕМІ НІМЕЦЬКОГО ІМЕННИКА	30
Авдєєв О. СЕМАНТИЧНИЙ АНАЛІЗ СКОРОЧЕНЬ У НІМЕЦЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ АВТОБУДУВАННЯМ	31
Архипова В. ГИДРОНИМЫ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА КАК ЧАСТЬ СОВРЕМЕННОЙ ТОПОНИМИКИ	33
Бабич І. ЕТИМОЛОГІЯ НАЗВ МІСТ НІМЕЧЧИНИ	34
Vaglyk V. GESCHICHTE DER PHRASEOLOGIE	36
Будько А. ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЕ СЛОВСОЧЕТАНИЯ ПОДЪЯЗЫКА ЭКОЛОГИИ В НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ	37
Белик Е. СПОСОБЫ ОБРАЗОВАНИЯ НОВЫХ СЛОВ В НЕМЕЦКОМ ЯЗЫКЕ	38
Вознюк С. ОСОБЛИВОСТІ СИНТАКСИСУ У ДІАЛОГІЧНОМУ НІМЕЦЬКОМУ МОВЛЕННІ	40
Зиков Б. КОГНІТИВНА ЛІНГВІСТИКА І ЇЇ МІСЦЕ В СУЧАСНІЙ НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ	41
Кононенко А. ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ СЕМАНТИКИ ДІЄСЛІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	43
Kotscherschat K. DIE SCHWIERIGKEITEN BEI DER ÜBERSETZUNG DER DEUTSCHEN	44

SPRACHE	
Лусокобылка К. ARCHAISMS IM DEUTSCHEN	45
Матвієнко Т. НАЗВИ КОНДИТЕРСЬКИХ ВИРОБІВ НІМЕЦЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ	46
Топальська О. СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ СТРУКТУРИ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	48
Торчило О. ОСОБЛИВОСТІ ЕКСПРЕСИВНОЇ ЛЕКСИКИ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	49
СЕКЦІЯ АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАГАЛЬНОГО, ТИПОЛОГІЧНОГО І ПОРІВНЯЛЬНО- ІСТОРИЧНОГО МОВОЗНАВСТВА	
Алтуніна К. ОЦІННИСТЬ ЯК КОМПОНЕНТ ЗНАЧЕННЯ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	51
Ангелинова І. LINGVO-STYLISTIC PECULIARITIES OF AMERICAN POLITICAL SPEECH (BASED ON THE DONALD TRUMP'S VICTORY SPEECH)	52
Арабаджи Г. INTERNET SLANG AND ITS TYPES	54
Арабаджи Г. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СЕРЕДНЬОАНГЛІЙСЬКОМУ ПЕРІОДІ НА ПРИКЛАДІ ЗАГАЛЬНОГО ПРОЛОГУ ДО «КЕНТЕРБЕРІЙСЬКИХ ОПОВІДАНЬ» ДЖЕФФРІ ЧОСЕРА	55
Баранникова А., Парамонова І. СТАНОВЛЕННЯ ТЕРМІНОСИСТЕМИ «ЕКОЛОГІЯ МІСТА (УРБООКОЛОГІЯ)» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	56
Білоцерковець В. ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОМІЧНОГО У ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРІВ ДЖ. К. РОУЛІНГ)	58
Бураковський А. LEXICOGRAPHY AS A SCIENCE OF DICTIONARY-MAKING	59
Глушкова Д. ГІПЕРБОЛІЗАЦІЯ У РОМАНІ ДЖЕРОМА КЛАПКИ ДЖЕРОМА «THREE MEN IN A BOAT»	61
Голивець Е. THE DIFFERENCE BETWEEN METAPHOR AND METONYMY	63
Голивець О. КОНЦЕПТ І ЙОГО СПІВВІДНЕСЕННЯ ДО ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ	64
Грінко М. НЕОЛОГІЗМИ У «КІБЕРСФЕРІ» СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	65
Гусак В. ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНЦЕПТУ «ЖІНКА» У НІМЕЦЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	66
Гусак В. IDIOMS IN AMERICAN AND BRITISH ENGLISH	68
Дегерменджи А. THE ROLE OF BARBARISMS AND FOREIGNISMS IN THE ENGLISH LANGUAGE	69
Дегерменджи А. РОЛЬ НІМЕЦЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	70
Дорогань Т., Мінаєва В. СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК ЕКОЛОГІЧНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	72
Дубова Ю. МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК ЗАСІБ КОМУНІКАЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	73
Заєць Д. РІЗНОМАНІТНІ ПІДХОДИ ДО КЛАСИФІКАЦІЇ ЛЕКСИЧНИХ ІННОВАЦІЙ	74
Зензеров О. BORROWED WORDS IN THE ENGLISH LANGUAGE	76
Зуб А. NEOLOGISMS IN THE MODERN ENGLISH LANGUAGE	76
Ільїна Є. TYPES OF HOMONYMS IN THE ENGLISH LANGUAGE	78
Ковура К. ГРА СЛІВ У АНГЛІЙСЬКИХ ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКАХ	80
Коновалова А. СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА СИСТЕМА	81
Кудлай В. THE ROLE OF BORROWINGS IN ENGLISH LANGUAGE	83
Куца Я. PHRASEOLOGICAL UNITS AND THEIR CLASSIFICATION	84
Кушиль М. СТРУКТУРНІ ВІДМІННОСТІ АБСТРАКТНИХ ТА КОНКРЕТНИХ ІМЕННИКІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	85
Литовченко Т. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКОЇ ПИСЕМНОСТІ	87
Литовченко Т. ЕМОЦІЙНО-ОЦІННІ ІМЕННИКИ У МІКРОТЕКСТІ (НА ПРИКЛАДІ РОЗПОВІДЕЙ С. МОЕМА)	88
Литовченко Т. WORD-FORMATION. AFFIXATION	90
Меркулова С. THE USAGE OF JARGONISMS AND DIALECTAL WORDS IN ENGLISH LITERATURE	92
Меркулова С. ОСОБЛИВОСТІ ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ МОВИ В	94

ДАВНЬОАНГЛІЙСЬКИЙ ПЕРІОД	
Мозгалов Д. ФРЕЙМОВАЯ СЕМАНТИКА КАК МЕТОД КОГНИТИВНОГО АНАЛИЗА ЯЗЫКОВЫХ ЕДИНИЦ	95
Пахомов В. SYNONIMS IN ENGLISH LANGUAGE	96
Пахомов В. PECULIARITIES OF NOUNS IN OLD ENGLISH LANGUAGE	98
Сайдуківа Я. СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОМАНУ «THE MAN OF PROPERTY» ДЖ. ГОЛСУОРСІ	99
Сытнік М. СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ПРИЛАГАТЕЛЬНЫХ МЕЖЛИЧНОСТНЫХ ОТНОШЕНИЙ	101
Fedina M. INTERNATIONAL WORDS IN ENGLISH LANGUAGE	102
Федіна М. КРИТЕРІЇ ДОБОРУ ГУСТАТИВНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	103
Федіна М. РОЗВИТОК ЛЕКСИЧНОГО СКЛАДУ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В ХІІ СТОРІЧЧІ	104
Хазова Н. ОСОБЛИВОСТІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ЕКОЛОГІЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	105
Хачик Ю. ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО СЛЕНГУ	106
Чебурахіна В. КАЛЬКУВАННЯ ЯК ЗАСІБ ПЕРЕДАЧІ ВЛАСНИХ НАЗВ НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ ДЖ. К. РОЛІНГ «ГАРРІ ПОТТЕР І ОРДЕН ФЕНІКСА»	107
Щавинська Г. АНГЛОМОВНА ТЕРМІНОСИСТЕМА ОЦІНКИ ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ	109
СЕКЦІЯ ЛІНГВОДИДАКТИКА	
Алексєєнко М. ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ГОВОРІННІ	111
Бєлова К. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	112
Бойко Д. ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ЗАПАМ'ЯТОВУВАННЯ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	114
Бохонов М. ВПРАВИ НА ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ТЕХНІКИ ЧИТАННЯ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ ЯК ДРУГІЙ ІНОЗЕМНІЙ В УЧНІВ 5 КЛАСУ СЕРЕДНЬОЇ ШКОЛИ	115
Вовк Н. ПОДКАСТЫ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ САМОСТОЯТЕЛЬНОСТИ УЧЕНИКОВ СТАРШЕЙ ШКОЛЫ	116
Зозуля К. ПРОЕКТНІ ФОРМИ РОБОТИ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	118
Івашченко І. ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДУ ПРОЕКТІВ НА УРОКАХ ІНОЗЕМОЇ МОВИ	119
Комар К. FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE WITH THE HELP OF PODCASTS	120
Костиць О. ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ АУДІЮВАННЯ	122
Кузьменкова Н. ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕО НА УРОКАХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ З МЕТОЮ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ	123
Панчищенко Є. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ЛЕКСИКИ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	124
Стрікова Ю. РОЗВИТОК РЕЦЕПТИВНИХ ГРАМАТИЧНИХ НАВИЧОК У ШКОЛЯРІВ ПРИ ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	125
Тимофєєва В. ІГРОВІ ВПРАВИ ТА ЗАВДАННЯ ЯК ЗАСІБ АКТИВІЗАЦІЇ МОВЛЕННСВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	126
Яшкова М. НАВЧАЛЬНІ БЛОГИ ЯК ЗАСІБ ВДОСКОНАЛЕННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ В ПИСЬМІ ТА ЧИТАННІ	127
СЕКЦІЯ ПЕДАГОГІЧНА АНТРОПОЛОГІЯ	
Аветисян Л. ПЕДОЛОГІЯ ТА ЇЇ ЗНАЧЕННЯ В РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ АНТРОПОЛОГІЇ	129
Вороніна В. ЖИТТЄВА КРИЗА ТА ЇЇ РОЗУМІННЯ В ПЕДАГОГІЧНІЙ АНТРОПОЛОГІЇ	130
Голуб Ю. ДИТИНСТВО ТА ДОЛЯ	131
Губрій В. ІСТОРІЯ АНТРОПОЛОГІЧНОГО РОЗВИТКУ ЗА КОРДОНОМ	132
Константинова Ю. ГУМАНІСТИЧНА МОДЕЛЬ ВИХОВАННЯ	133
Коробка О. ВИХОВАННЯ ЯК АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН	135
Кудря Н. ВІКОВА ДИФЕРЕНЦІАЦІЯ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ	137

Медведєв О. КУЛЬТУРА ЯК АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН	138
Назюта О. АНТРОПОЛОГІЧЕСКИЕ ПРЕДСТАВЛЕНИЯ О РАЗВИТИИ РЕБЕНКА	140
Подопригора О. КУЛЬТУРА ЯК АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ФЕНОМЕН	141
Ремига І. ПЕДАГОГІЧНА АНТРОПОЛОГІЯ К. Д. УШИНСЬКОГО	142
Романова В. ЧЕЛОВЕК КАК БИОСОЦИАЛЬНОЕ СУЩЕСТВО	143
Самарська А. ПРАГМАТИЧНА МОДЕЛЬ ВИХОВАННЯ	145
Співак І. ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОГО В ЛЮДИНІ	146
Токарева Д. ВИХОВАННЯ ЯК АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ПРОЦЕС	147
Чернотович Н. ЛЮДИНА ЯК СУБ'ЄКТ ТА ОБ'ЄКТ ВИХОВАННЯ	147
Шаповалова В. ВПЛИВ МОЛОДІЖНИХ СУБКУЛЬТУР НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСІ ПІДЛІТКА («ПАНКИ»)	149
Щербина І. ДУХОВНОСТЬ ЧЕЛОВЕКА КАК АНТРОПОЛОГІЧЕСКИЙ ФЕНОМЕН	149
СЕКЦІЯ ЛІТЕРАТУРНІ СТУДІЇ	
Аббасзаде К. ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБРАЗУ ГЕРОЇНІ-ПІКАРЕСИ В ЛІТЕРАТУРІ НОВОГО ЧАСУ	152
Арабаджи Г. ПОЧАТОК РОЗВИТКУ ЖАНРУ «ДРАМИ АБСУРДУ» У ЗАХІДНОЄВРОПЕЙСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ХХ СТ.	153
Баглюк В. ХУДОЖНЄ ВТІЛЕННЯ ПОНЯТЬ «АБСОЛЮТНОГО» ТА «АБСУРДНОГО» У РОМАНАХ-АНТИУТОПІЯХ О. ХАКСЛІ «О ДИВНИЙ НОВИЙ СВІТ» ТА Д. ОРУЕЛА «1984»	155
Газібагандова В. ОРІЄНТАЛІЗМ У ДЕТЕКТИВНІЙ ПРОЗІ КІНЦЯ ХІХ СТОЛІТТЯ	157
Гріченко Т. ОБРАЗ ГОЛОВНОЇ ГЕРОЇНІ В РОМАНІ Д. ДЕФО «МОЛЬ ФЛЕНДЕРС»	158
Гриценко А. ОПОЗИЦІЯ «ЄВРОПА-РОСІЯ» В РОМАНІ М. БРЕДБЕРІ «ДО ЕРМІТАЖУ»	159
Дегерменджи А. «СНОУПСІЗМ» ЯК ЯВИЩЕ, ВІДОБРАЖЕНЕ В ТВОРЧОСТІ В. ФОЛКНЕРА	161
Загорулько Д. УРБАНІСТИЧНА ТЕМАТИКА НОВЕЛ О'ГЕНРІ	162
Івахненко М. ЗАСАДИ АВАНТЮРНІСТІ В РОМАНАХ ГРЕМА ГРІНА ТА ВАСИЛЯ ШКЛЯРА	163
Ільїна Є. СПЕЦИФІКА ФАБУЛЬНОЇ ТА СЮЖЕТНОЇ СКЛАДОВИХ РОМАНУ Д. МІТЧЕЛА «ХМАРНИЙ АТЛАС»	165
Ємець А. ОСОБЛИВОСТІ ТВОРЧОЇ МАНЕРИ ТОМАСА ГАРДІ У ЙОГО ПІЗНЬОВІКТОРІАНСЬКИХ РОМАНАХ «ХАРАКТЕРІВ І СЕРЕДОВИЩА»	166
Коробка О. РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПЦІЇ ОСОБИСТОСТІ У ПРОСВІТНИЦЬКОМУ РОМАНІ Г. ФІЛДІНГА «ІСТОРІЯ ТОМА ДЖОНСА, ЗНАЙДИ»	168
Кочержат К. ЕЛЕМЕНТИ ПОЕТИКИ ШАХРАЙСЬКОГО РОМАНУ У ТВОРІ ВІЛЬЯМА ТЕККЕРЕЯ «ЯРМАРОК МАРНОСЛАВСТВА»	169
Кудря Н. «451 ГРАДУС ЗА ФАРЕНГЕЙТОМ» – АМЕРИКАНСЬКА АНТИУТОПІЯ ХХ СТ.	171
Лисокобилка К. РЕАЛІСТИЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ОПОВІДАННІ ДЖЕЙМСА ДЖОЙСА «МЕРТВІ»	172
Меркулова С. ЦИКЛ «МОЛОТ І ХРЕСТ» У ТВОРЧОСТІ Г. ГАРРІСОНА І ДЖ. ХОЛМА	173
Назюта О. РЕАЛІЗАЦІЯ ПОНЯТТЯ «ПОЛІФОНІЙ» В РОМАНЕ О. ХАКСЛІ «КОНТРАПУНКТ»	175
Процких В. САМОВИРАЖЕННЯ ЖІНКИ В АНГЛОМОВНОМУ СУСПІЛЬСТВІ ХХ СТОРІЧЧЯ У РОМАНІСТИЦІ АНГЛІЙСЬКИХ Й АМЕРИКАНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ	176
Рибалко Ю. КОНЦЕПЦІЯ НАРАТОРА У ПРОЗІ ДЖОНА ФАУЛЗА	178
Сапожник Г. ОЛЬФАКТОРІАЛЬНІСТЬ ЯК ЗАСІБ ТРАНСЛЯЦІЇ ХУДОЖНЬОЇ КОМУНІКАЦІЇ	180
Ткачук А. ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ПОНЯТТЯ "ЩАСТЯ" В РОМАНАХ-АНТИУТОПІЯХ ХХ – ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТЬ	182
Шуба О. ІСТОРІЯ УСПІХУ «ПОТТЕРІАНИ» ДЖОАН РОУЛІНГ	183
Шульга Е. ТРАНСФОРМАЦІЯ ОБРАЗУ РОМАНТИЧНОГО ГЕРОЯ В ТВОРЧОСТІ Р. Л. СТВЕНСОНА (на прикладі романів «Викрадений» та «Катріона»)	185
СЕКЦІЯ	

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВСТВО АНГЛОМОВНИХ КРАЇН	
Акопян К.INSIGHT INTO THE HISTORY OF ADVERTISING IN AMERICA	187
Бахал В.THE SIGHTS OF QUEBEC	188
Боровицька В.С. ACTIVITIES OF THE COCA-COLA COMPANY IN THE WORLD	190
Бурцева М.IRISH NATIONAL MUSEUM OF LEPRECHAUN	191
Васильковська Т.EUGENE O'NEILL AND THE BEGINNINGS OF AMERICAN ARTISTIC DRAMA	192
Голікова Т.MONTREAL: A UNESCO "CITY OF DESIGN"	193
Горбенко К.THE ENGLISH CHARACTER AND TRADITIONS	194
Єгоров О.NAIROBI NATIONAL PARK	195
Заводовська К.ENGLISH HOLIDAYS AND TRADITIONS: CHRISTMAS	196
Карасір О.HISTORY OF GOOSE FAIR	198
Карплюк О.KING ARTHUR: A MYTH OR A FACT	198
Кононенко Д.ROYAL ASCOT	200
Корнаухова К.HOBBITON. EXPERIENCE THE REAL MIDDLE-EARTH	201
Коробко А.HIGHLIGHTS OF LONDON'S FASHION	203
Курилова Я.THE DIFFERENCE BETWEEN BRITISH AND AMERICAN AUTOMOBILE TERMINOLOGY	204
Мозалєвська О.IMPACT OF THE SITCOM "FRIENDS" ON THE AMERICAN POP CULTURE	205
Мурашкін Д.FOOTBALL IN ENGLAND	206
Патрикац А.THE STORY OF EARLY BRITAIN	207
Радченко В.TOP UNIVERSITIES IN THE UK	208
Салій І.INSIGHT INTO THE LANGUAGE OF ADVERTISEMENTS	209
Самойленко І. LONDON SKYSCRAPERS	211
Серпокрілова О. THE ESTABLISHMENT OF NESTLÉ AS A LEADING COMPANY IN THE INDUSTRY SUPPLY	212
Сизоненко Г. THE ETYMOLOGY OF THE NAMES OF AMERICAN STATES	214
Снідевич Д. ALL ABOUT SCOTTISH KILTS	215
Соловійова А. BANFF NATIONAL PARK	216
Суботіна Т. SAINT PATRICK'S DAY	217
Федоренко К. NATIONAL PARKS IN NEW ZEALAND	218
Челпанова О.THE BEST MAPLE SYRUP FARMS AND FESTIVALS IN CANADA	219
Шаламова Д.BURNS NIGHT AND TRADITIONS OF CELEBRATION	220
Шепель П.MAORI'S ART	221
Шупова М.SUCCESSFUL AMERICAN BUSINESSES THAT FAILED OVERSEAS	222
Ясирова В.COOPER'S HILL CHEESE-ROLLING IN GREAT BRITAIN	224
СЕКЦІЯ	
СОЦІОКУЛЬТУРНІ АСПЕКТИ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ	
Arkhyrova V.HYDRONYMIE ALS WIEDERSPIEGELUNG DER KULTURELLEN KOMPONENTE DER DEUTSCHEN SPRACHE	226
Alekseyew A.POETIK DER BETITELUNG, DES RAUMES UND DER ZEIT IM ROMAN VON HEINRICH BÖLL „BILLARD UM HALB ZEHN“	227
Belik E.NEOLOGISMEN IN DER DEUTSCHEN SPRACHE	228
Бохонов М.DIE ROLLE DES SPORTS IM LEBEN DER DEUTSCHEN GESELLSCHAFT	229
Gluschkova D.TAGE DER ARBEITSRUHE UND DER SEELISCHEN ERBAUUNG IN DEUTSCHLAND	230
Grinko M.NEOLOGISMEN IM BEREICH DER KYBERNETIK IM ENGLISCHEN	231
Ємець А.POSTMODERNE TENDENZEN IN DER KREATIVITÄT VON PATRICK SÜSKIND IN SEINEM WERK „DAS PARFÜM“	233
Зозуля К.DEUTSCHE TANZKUNST	234
Lyssenko A.DAS THEMA DES KRIEGES IN DER DEUTSCHEN LITERATUR DES XX JAHRHUNDERTS: VERLORENE GENERATION	235
Mosgalow D.DIE FRAME-SEMANTIK	236
Процких В., Чебурахіна В.GEGENWÄRTIGE SCHWEIZERISCHE LITERATUR	238

Sapozhnik A.BESONDERHEITEN DER DEUTSCHEN JUGENDSPRACHE	239
Slepkanjowa D.KONZEPTE «DIE FRAU» UND «DER MANN»	240
Tadzhyrli E.DIE DEUTSCHE ROMANTIK ANHAND DER WERKE VON ERNST THEODOR WILHELM HOFFMANN	241
Timofeeva V.AUSWIRKUNGEN DES ERSTEN UND ZWEITEN WELTKRIEGES AUF FRAUENBEKLEIDUNG IN DEUTSCHLAND	243
Торчило O.NATIONALE PRÄGUNG IN DER DEUTSCHEN BAUKUNST	244
Schulga E.SCHLOSS MARIENBURG – „MEIN KLEINES ELDORADO“	245
СЕКЦІЯ КРАЇНОЗНАВСТВО НІМЕЦЬКОМОВНИХ КРАЇН	
Аветисян Л. DIE SCHWEIZ UND IHRE SCHOKOLADE	247
Архипова В. DIE SORBEN – EINE DER NATIONALEN MINDERHEITEN DEUTSCHLANDS	248
Вороніна В. DIE GESCHICHTE VON MERCEDES BENZ	249
Гамідова Б. GESCHICHTE DER BREZEL	251
Голуб Ю. ZWISCHEN HOFFEN UND BANGEN: DIE KARRIERE VON MICHAEL SCHUMACHER	252
Гріченко Т. DER KÖLNER KARNEVAL	254
Губрій В. ÖSTERREICHISCHE BRÄUCHE UND FEIERTAGE	255
Гусак Г. DAS LEBEN UND SCHAFFEN VON FRANZ KAFKA	257
Ільїна Є. DIE DEUTSCHEN SIND WELTMEISTER IM ABFALLTRENNUNG	258
Коробка О. NATIONALE TRADITIONEN VON BAYERN	260
Кудря Н. TIL SCHWEIGER IM DEUTSCHEN KINO	261
Назюта О. DIE SCHÖNSTEN SCHLÖSSER UND BURGEN IN SACHSEN	262
Подопригора О. DAS LEBEN UND SCHAFFEN VON JOHANNES BRAHMS	263
Ремига І. DEUTSCHE VORURTEILE	265
Самарська А. DIE 12 SPEKTAKULÄRSTEN NATURWUNDER DEUTSCHLANDS	266
Співак І. GRUSELIGE ORTE IN DEUTSCHLAND	267
Ткачук А. BESONDERHEITEN DER ÖSTERREICHISCHEN KÜCHE	269
Чумаченко Д. DRINDL	270
Щербина І. DIE GESCHICHTE VON OKTOBERFEST	271
Яйло Д. SCHÖNHEITSKULT DER KAISERIN	273
СЕКЦІЯ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ ФРАНКОМОВНИХ КРАЇН	
Аль-Хурані Інгісар Басем Мухаммед СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ФРАНЦІЇ	275
Белова К. ОСОБЛИВОСТІ КУХНІ ДОЛИНИ ЛУАРИ	276
Вегерук В. ДИПЛОМАТІЯ НАПОЛЕОНА	278
Газибагандова В. СПЕЦИФИКА МОЛОДЕЖНОГО СЛЕНГА В СОВРЕМЕННОМ ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКЕ	279
Глуховская Е. ТРАДИЦИИ И РОЖДЕСТВЕНСКИЕ ПРАЗДНИКИ В ШВЕЙЦАРИИ	281
Дуєва А. ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗВИТОК ФРАНЦУЗЬКОГО ІНФІНІТИВУ	282
Жигір А. РОЛЬ ФРАНКОМОВНОГО НАСЕЛЕННЯ У ФОРМУВАННІ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ КАНАДИ	283
Зиков Б. ІСТОРІЯ ЛУВРУ	285
Коваленко А. ИСТОРИЯ ВОЗНИКНОВЕНИЯ ТЕРМИНОЛОГИИ ИНТЕРНЕТ-ПОЛЬЗОВАТЕЛЯ	286
Куликова Е. ФРАНЦУЗСКИЕ ЗАМКИ КАК КУЛЬТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИЙ ФЕНОМЕН	287
Макаренко В. ОСОБЛИВОСТІ МІГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ФРАНЦІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	289
Мжельский П. ВЕРЛАН КАК ЧАСТЬ ФРАНЦУЗСКОГО АРГО	291
Мініна К. ВІДНОСИНИ ФРАНЦІЇ ТА ІТАЛІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	292
Острякова Т. КОНЦЕПТ «ЛЮБОВ» У ЛЕКСИЧНІЙ СИСТЕМІ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ	293
Парахневич Д. НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ РОЗВИТОК ФРАНЦІЇ ТА ЇЇ УЧАСТЬ В МІЖНАРОДНОМУ ОБМІНІ ТЕХНОЛОГІЯМИ	294
Романова В. РЕЛІГІЇ ФРАНЦІЇ	296

Сытник М. АРАБСКИЕ ЗАИМСТВОВАНИЯ ВО ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКЕ	297
Чекоданова К. ТЕРОРИЗМ ЯК ФАКТОР ІСЛАМОФОБІЇ У ФРАНЦІ	298
Шаповалов В. ФРАНЦУЗЬКО-ІСПАНСЬКІ ВІДНОСИНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	300
Шаповалова В. ЗАГАДКОВІ МІСЦЯ У ФРАНЦІЇ	302
Шварц А. ФРАНЦУЗСКО-РОССИЙСКИЕ ОТНОШЕНИЯ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ	303
Юркіна А. ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ КОНЦЕПТУ «РАДІСТЬ» ЛЕКСИЧНИМИ ЗАСОБАМИ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ	305
СЕКЦІЯ	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІСТОРІЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВА	
Забірко К. АНАЛІЗ МОВНОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ БАЙОК Г. Е. ЛЕССІНГА	307
Коробенко Г. ВПЛИВ БРАТІВ ГРИММ НА ФОРМУВАННЯ ЖАНРУ КАЗКИ ДОБИ РОМАНТИЗМУ	308
Кухарчук Д. ТЕМА ПРИРОДИ У ТВОРАХ ГЕТЕ	309
Лобанова С. ОБРАЗ КАССАНДРИ У ДАВНЬОГРЕЦЬКОМУ МІФІ	310
Медведев О. ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИКИ «КНИГИ ПІСЕНЬ» Г. ГЕЙНЕ	311
Нікітіна О. ОСОБЛИВОСТІ ПОЕТИКИ ЛІРИЧНИХ ТВОРІВ Й. АЙХЕНДОРФА	312
Романова В. ОБРАЗ ДОН ЖУАНА У МОЛЬЄРА ТА ПУШКІНА	314
Ткачова К. СОНЕТ В НІМЕЦЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ РАЙНЕРА МАРІЇ РІЛЬКЕ	315
Тур Я. ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ БАЙКИ	316
Шаповалова В. ИЗ ИСТОРИИ СТАНОВЛЕНИЯ И РАЗВИТИЯ РЫЦАРСКИХ РОМАНОВ О КОРОЛЕ АРТУРЕ И РЫЦАРЯХ КРУГЛОГО СТОЛА.	317
СЕКЦІЯ	
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	
Абдиллаева Е. ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ДЕТЕЙ-ИНДИГО	320
Авдєєв О. ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНІ КОМПЕТЕНЦІЇ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОСТІ ПЕДАГОГА	321
Бабич І. ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГА ДО РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ	323
Баглюк В. ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ	324
Белова К. МОТИВАЦІЯ ЯК НАЙВАЖЛИВІШИЙ КОМПОНЕНТ УЧБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ	325
Вознюк С. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ СТУДЕНТІВ	327
Газібагандова В. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛІВОРУКОЇ ДИТИНИ	328
Гринько М. ВІКОВІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ МАНІПУЛЯТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	330
Ємець А. ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДИТЯЧОЇ ОБДАРОВАНОСТІ	331
Лисокобилка К. ВИХОВАННЯ ЯК ОДНА ІЗ ЦЕНТРАЛЬНИХ КАТЕГОРІЙ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	333
Матвієнко Т. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ	334
Панчищенко Є. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ДИТИНИ-АУТИСТА	336
Сапожник Г. ПРОБЛЕМА НЕУСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ	337
Слепканьова Д. ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОЦІНКИ НА “Я КОНЦЕПЦІЮ” УЧНЯ	339
Шульга Е. КРИТЕРІЇ ТА ПОКАЗНИКИ ВИХОВАННОСТІ	340

Наукове видання

Дебют

**Збірник тез доповідей учасників
Декади студентської науки - 2017**

Технічний редактор: Бердіна О.О.